

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Mely készült Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottságának 2024. szeptember 10-én tartott nyílt üléséről.

Jelen vannak a jegyzőkönyvhöz mellékelt jelenléti ív szerint.

Dr. Rákóczi Ildikó: Szeretettel köszöntök mindenkit a mai Bizottsági ülésünkön. Megállapítom, hogy a Bizottság 8 fővel határozatképes. Először is az írásban kiküldött anyagra kérnék szavazatot. Kérem, aki a napirendi pontokkal és annak sorrendjével egyetért kézfelemeléssel jelezze. Megállapítom, hogy a Bizottság 8 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a napirendi pontokat és annak sorrendjét.

Napirendi pont:

1./Előterjesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálatára

Előadó: Jászai Menyhért alpolgármester

A Bizottság véleményez.

2./Előterjesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022-2027. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatának elfogadására

Előadó: Jászai Menyhért alpolgármester

A Bizottság véleményez.

3./Előterjesztés a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzatai Ösztöndíj pályázat 2025. évi fordulójához való csatlakozásra

Előadó: Tóthné Csatlós Ildikó Szociális és Köznevelési osztályvezető

A Bizottság véleményez.

4./Előterjesztés az Egészségügyi Támogató Alap Program 2024. évi működtetésére, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat és a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány között a támogatás közvetítésére kötendő megállapodás jóváhagyására, és a támogatási szerződés, valamint annak mellékletét képező pályázati felhívás és dokumentáció tervezetének jóváhagyására

Előadó: Dr. Kovács Ferenc polgármester

A Bizottság véleményez.

5./Előterjesztés a Párizs 2024 Olimpiai és Paralimpiai Játékokon részt vett nyíregyházi sportolók és edzőik jutalmazására

Előadó: Dr. Kovács Ferenc polgármester

A Bizottság véleményez

6./Előterjesztés Nyíregyháza MJV Önkormányzatának TOP Plusz Városfejlesztési Programterve (TVP) elnevezésű dokumentum módosításának elfogadására

Előadó: Hagymási Gyula Polgármesteri Kabinetvezető

Pató István Városfejlesztési és városüzemeltetési osztályvezető

Kovács Rita városi főépítész

A Bizottság véleményez.

000001

A napirendi pont tárgyalása

1./Előterjesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálatára

Dr. Rákóczi Ildikó: Osztályvezető Asszonyt szeretettel köszöntjük. Szeretném megkérdezni, hogy van-e szóbeli kiegészítés az írásban kiküldött anyaghoz?

Tóthné Csatlós Ildikó: Nincs, köszönjük szépen Elnök Asszony. Tisztelt Bizottság megírtuk a koncepciót, ha van kérdés szívesen válaszolunk.

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönöm szépen. Ez egy szokásos, mindig áttekintésre kerül ez a koncepció. A Bizottság tagjaihoz fordulok, hogy van-e kérdés az előterjesztőkhöz? Kíván-e valaki véleményt megfogalmazni? Megjegyzést tenni? Ha nem akkor szavaztatnék. Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért kézfelemeléssel jelezze. Megállapítom, hogy a Bizottság 8 jelenlévő tagja 8 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a határozat-tervezetben foglaltakat és a Bizottság erről meghozta a **102/2024. (IX.10.)** számú határozatát. Köszönjük szépen ezt a tartalmas anyagot.

2./Előterjesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022-2027. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatának elfogadására

Dr. Rákóczi Ildikó: Kérdezem Osztályvezető Asszonyt, hogy van-e szóbeli kiegészítés?

Tóthné Csatlós Ildikó: Tisztelt Elnök Asszony, annyi van, hogy késsel jelöltük a változtatásokat. Tehát ami a felülvizsgálat, tulajdonképpen az adatokat frissítettük, illetve, ha olyan történés, intézkedés volt akkor ezeket is beleírtuk az eredeti, a két évvel ezelőtti elfogadott koncepcióba. Két év múlva ismét felülvizsgálat, három év múlva pedig újat készítünk. Öt évente kell újat készíteni. Korábban is azt volt, hogy a következő felülvizsgálatnál újat készítünk, hát majd meglátjuk.

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönöm szépen, a Bizottság tagjaitól kérdezem, hogy van-e kérdés?

Dr. Ujhelyi János: Én egy-két megjegyzést csak. Én minden évben nagyon nagy örömmel olvasom ezt az anyagot. Hatalmas anyag, nagyon részletes, nagyon komoly munka van mögötte. Gratulálok, de már azt hiszem, hogy negyedszer, ötödször kérdezem vissza arra a dologra, hogy én nekem az a véleményem, hogy esélyegyenlőség nincsen. A szó szoros értelmében, aki ezt mondja azzal én szívesen elbeszélgetek. Lehet rá törekedni. Nagyon sok ember meg van szólítva, nagyon sok intézménnyel van kapcsolat ezzel. Mi a sorsa ennek az anyagnak? Van egy kötelezvény, van egy 5 éves koncepció, meg kell ezt csinálni. Utána kiküldik az intézményeknek? Tehát ők ismerik ezt az anyagot, vagy csak a rájuk vonatkozó fejezetet ismerik? Jöttek statisztikák az önkormányzatnak meg a szociális ellátórendszer kapcsán rengeteg anyag van meg táblázata van. Én arra lennék kíváncsi egyrészt, hogy akkor ez kimennek ahhoz, akik érintettek? A másik az, hogy van-e olyan kimutatás, tendencia, hogy alakul. Most már lassan ugye egy pár éve megy ez a dolog. Honnan indultunk, most hol tartunk az esélyegyenlőségben? Vagy grafikonon vagy valahol. Elindultunk most kevesebb a szegény? Például a társadalmi mobilitás milyen? Én nagyon kíváncsi lennék rá, hogy ennek a programnak a hatására milyen elmozdulás van. Az ember akkor örül neki, hogyha ez a program halad előre. Nyilván az adott gazdasági körülményeknek megfelelően csak én erre vonatkozóan nem láttam kimutatást, hogy a

tendencia, hogy mégis csak van egy határozott elmozdulás, persze el van rejtve a kétszáz valahány oldalas anyagban. Van erre vonatkozó megállapítás csak olyan szívesen látná az ember, hogy milyen értelmes dolog, hogy megkezdjük és most már nem itt tartunk, hanem ott tartunk. Akkor ez a két kérdés lenne.

Tóthné Csatlós Ildikó: Tisztelt Képviselő Úr! Nagyon egyszerű lenne, ha én erre tudnék így válaszolni, hogy igen van vagy nincs elmozdulás. A tendencia az látható az anyagból, hiszen pont az, hogy évről évre nézzük, tehát minden adat összehasonlítható. Akár az iskoláztatottságban, akár a foglalkoztatottságban. Azért nem lehet szerintem azt mondani, hogy van elmozdulás, hiszem az esélyegyenlőségnek többféle formája van. Az, hogy mi a kiindulás az esélyegyenlőségre. Ugyanabból a helyzetből indulunk ki a feltételek egyenlősége ugyanabban a helyzetben. Nem mindegy, lehet egyforma a feltétel. Én úgy tanultam, hogy ha egy nyúl indul egy futóversenyen vagy ha a teknős. Egyforma helyről indulnak, egyforma az esély, hogy beérnek a célba, de a feltételek meg az adottságok nem ugyanazok. Különböző feltételei vannak. Ezt így nem lehet kimutatni, hanem inkább az adatokból lehet látni tendenciákat. Például, ha azt nézzük, hogy az elmúlt években a szegregátum területén élőknek voltak nagy projektek. Ott, ha nézzük és benne van a programban is, hogy a lakosságnak az iskolai végzettsége milyen mértékben javul, hányan vettek részt képzésben. Erről meg van a dokumentum, az, hogy elvégezték. Abból a szempontból kell, hogy növekedjen a mobilitás is, az iskolai mobilitás, a szülő, a gyerek. Ezeket lehet ebből kiolvasni. Nyilván mondjuk, ha ezt az egy részt elkezdenénk kielemezni erről is lehetne egy külön tanulmányt írni. Én szerintem ki lehet olvasni, de így nem lehet leírni azt gondolom, hogy van-e elmozdulás vagy, hogy történt-e fejlődés.

Dr. Ujhelyi János: Köszönöm szépen.

Jászai Menyhért: Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Főorvos Úr mindig inspirál bennünket a hozzászólásaival. Köszönjük a dicsérő szavakat, illetve ezek a kérdések bennünket is inspirálnak, hogy olyan anyagokat készítsünk, amik hasznosak mások számára. Csatlakoznék az Ildikóhoz, hogy ennek egy nagyon hosszú anyagnak kellett volna lenni, hogyha ezt mind be szeretnénk volna mutatni, mert most Ő feldobta a szegregátumok helyzetét. Volt Nyíregyházán 3 szegregátum, most mennyi van, kettő. Többen laknak most szegregátumban vagy kevesebben, mint korábban? Ezeket meg lehet válaszolni. A lakhatási helyzet javult vagy nem javult. A foglalkoztatás javult vagy nem javult? Az intézményi ellátottsági hozzáférés javult vagy nem javult? Tehát valóban kiolvasható. Ha valaki nem követi nyomon és ezt mondhatom pozitívan, hogy ha követi nyomon, ha nem követi. Attól függ, hogy fogalmazok. Akkor láthatja, hogy az elmúlt években ezekben milyen előrehaladásokat tettünk. Mondok egy másik példát. A nők helyzete. Úgy általában, hogy lehet a nőkre csak ráfókuszálni. Akkor azt mondjuk, hogy van-e elég bölcsődei hely? Aki akar vissza tud-e állni a munkába? Az, hogy nem kérünk bölcsődei gondozási díjat, ezzel több 10 millió forint marad a családoknál. Az, hogy alanyi jogon jár a kelengye támogatás, nincs hozzá kötve jövedelemhatárhoz. Az első lakáshoz jutóknak a támogatása. Tehát így egy torta szeletekből lehet összeállítani, hogy miben tudjuk elérni a célunkat. Egyébként jogos, még egyszer mondom a Főorvos Úr megközelítése, mert ezzel mi is sokat beszélgettünk, hogy hol húzzuk meg a határt, milyen összeállításokat tegyünk, hogy még klasszikusabb legyen. Hát így sikerült, de akkor lehet, hogy még jobban fogunk a jövőben. Köszönöm szépen.

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönöm szépen a válaszokat és a hozzászólást. További kérdés merült-e fel valakiben? Véleményt kíván-e valaki megfogalmazni? Megjegyzést tenni? Nem látom, akkor szavaztatnék. Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért kézfelemeléssel jelezze. Megállapítom, hogy a Bizottság 8 jelenlévő tagja 8 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a határozat-tervezetben foglaltakat és a Bizottság erről meghozta a **103/2024. (IX.10.)** számú határozatát.

3./ Előterjesztés a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzatai Ösztöndíj pályázat 2025. évi fordulójához való csatlakozásra

Dr. Rákóczi Ildikó: Szeretném megkérdezni Osztályvezető Asszonyt, Alpolgármester Urat van-e szóbeli kiegészítés?

Tóthné Csatlós Ildikó: Igen, annyi lenne, hogy az előterjesztésben benne van, hogy még nem jelent meg a felhívás ez egy olyan elvi csatlakozás. Olyan szeptember végén jelenik meg az országos és ahhoz fogunk csatlakozni. Tehát ha a Közgyűlés ezt támogatja akkor ugyanúgy fog megvalósulni. A Bizottság minden évben dönt, hogy a pályázati kiírásnál mi legyen a jövedelemhatár. Az elmúlt évben három és félszerese volt a szociális vetítési alapnak, tehát 99.750.-Ft volt az egy főre jutó jövedelem. Mi most azt a javaslatot tesszük így szóban, hogy ez legyen a négyszerese ebben az évben 114.000.-Ft. Ez igazodik ahhoz, hogy év elején amikor a helyi rendeletet a szociális támogatásoknál módosultak a jövedelemhatárok akkor az nagyságrendileg ugyanolyan mértékű volt. Ezt is olyan mértékben határozza meg a bizottság.

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönöm szépen a szóbeli kiegészítést. A Bizottság tagjaihoz fordulok, hogy van-e kérdés az előterjesztőkhöz? Kíván-e valaki megjegyzést tenni? Véleményt formálni? Amennyiben nem, akkor szavaztatnék, ezzel a kiegészítéssel. Kérem, aki a határozattervezetben foglaltakkal egyetért kézfelemeléssel jelezze. Megállapítom, hogy a Bizottság 8 jelenlévő tagja 8 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a határozat-tervezetben foglaltakat a szóbeli kiegészítéssel és a Bizottság erről meghozta a **104/2024. (IX.10.)** számú határozatát.

4./Előterjesztés az Egészségügyi Támogató Alap Program 2024. évi működtetésére, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat és a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány között a támogatás közvetítésére kötendő megállapodás jóváhagyására, és a támogatási szerződés, valamint annak mellékletét képező pályázati felhívás és dokumentáció tervezetének jóváhagyására

Dr. Rákóczi Ildikó: Ehhez van-e szóbeli kiegészítés?

Tóthné Csatlós Ildikó: Nincs, köszönjük szépen.

Jászai Menyhért: Nincs, köszönjük, népszerű program volt.

Dr. Rákóczi Ildikó: A Bizottság tagjaihoz fordulok, hogy van-e kérdés? Véleményt kíván-e valaki megfogalmazni? Megjegyzést tenni? Amennyiben nem, akkor szavaztatnék. Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért kézfelemeléssel jelezze. Megállapítom, hogy a Bizottság 8 jelenlévő tagja 8 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a határozat-tervezetben foglaltakat és a Bizottság erről meghozta a **105/2024. (IX.10.)** számú határozatát.

5./Előterjesztés a Párizs 2024 Olimpiai és Paralimpiai Játékokon részt vett nyíregyházi sportolók és edzőik jutalmazására

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszöntöm a napirendi pont tárgyalásához érkezett Hornyák Enikőt. Szeretném megkérdezni, hogy van-e szóbeli kiegészítés? Kabinetvezető Úr?

000004

Hagymási Gyula: Nincsen, köszönjük szépen Elnök Asszony!

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönjük szépen. A Bizottság tagjaihoz fordulok, hogy van-e kérdés? Megjegyzést kíván-e valaki tenni?

Dr. Pápai László: Gratulálunk nekik!

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönjük szépen akkor szavaztatnék. Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért kézfelemeléssel jelezze. Megállapítom, hogy a Bizottság 8 jelenlévő tagja 8 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a határozat-tervezetben foglaltakat és a Bizottság erről meghozta a **106/2024. (IX.10.)** számú határozatát.

6./Előterjesztés Nyíregyháza MJV Önkormányzatának TOP Plusz Városfejlesztési Programterve (TVP) elnevezésű dokumentum módosításának elfogadására

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszöntöm Kabinetvezető Urat újra. Szeretném megkérdezni, hogy van-e szóbeli kiegészítés?

Hagymási Gyula: Köszönöm szépen. Itt viszont van kiegészítés. Igazából ez már többször járt a Bizottság előtt ez a napirend és most azért szükséges behozni, mert már a nyertes óvodai és bölcsődei pályázatoknál az összegek pontosítása történt meg, illetve a Közgyűlés fogja tárgyalni azt az öt TOP Pluszos utas projektet, amit az elkövetkezendő időszakban adunk be és ezeknek az összegeinek szintén a pontosítása történt meg. Gyakorlatilag erről szól ez az előterjesztés. Ennyit szerettem volna, köszönöm szépen Elnök Asszony.

Dr. Rákóczi Ildikó: Én is köszönöm szépen a szóbeli kiegészítést. A Bizottság tagjaihoz fordulok, hogy van-e kérdés az előterjesztőhöz?

Halkóné Dr. Rudolf Éva: Mikor lesz Top Plusz forrás?

Hagymási Gyula: Erre csak idézetet tudok, amit a hétvégén én is a híradóban láttam azt mondta a Miniszter Elnök Úr, hogy 12 milliárd euró van a számlánkon. Bizakodóak vagyunk. A támogatási szerződések azok az oviknál, bölcsiknél folyamatban vannak. Ezeknél pedig reméljük, hogy minél előbb döntés lesz. Köszönöm szépen.

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönöm szépen. Van-e további kérdés? Vélemény? Kíván-e valaki megjegyzést tenni? Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért kézfelemeléssel jelezze. Megállapítom, hogy a Bizottság 8 jelenlévő tagja 8 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a határozat-tervezetben foglaltakat és a Bizottság erről meghozta a **107/2024. (IX.10.)** számú határozatát.

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SPORT BIZOTTSÁGA**

102/2024. (IX.10.) számú

határozata

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálatáról

A Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és az abban foglaltak alapján a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért és elfogadásra javasolja a Közgyűlésnek.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 10.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatról értesül:

1. címzetes főjegyző
2. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
3. Irattár

000006

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSE

Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottsága

103/2024. (IX.10.) számú

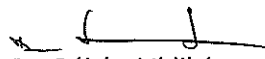
h a t á r o z a t a

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022-2027. évi Helyi Esélyegyenlőségi
Programjának felülvizsgálatának elfogadásáról**

A Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és az abban foglaltak alapján a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért és
elfogadásra javasolja a Közgyűlésnek.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 10.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatról értesül:

1. Címzetes Főjegyző
2. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
3. Irattár

000007

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSE

Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottsága

104/2024. (IX.10.) számú

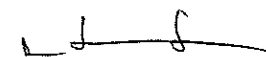
h a t á r o z a t a

**a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzatai Ösztöndíj pályázat
2025. évi fordulójához való csatlakozásáról**

A Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és annak tartalma alapján a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzatai Ösztöndíj pályázat 2025. évi fordulójához való csatlakozásáról szóló előterjesztés elfogadásával egyetért azzal, hogy az egy főre jutó jövedelemhatárt a vetítési alap négyszeresében (114.000.-Ft-ban) határozza meg.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 10.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatról értesül:

- 1./ címzetes Főjegyző
- 2./ Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
- 3./ Irattár

000008

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSE

Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottsága

105/2024. (IX.10.) számú

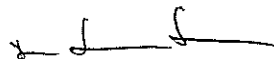
h a t á r o z a t a

az Egészségügyi Támogató Alap Program 2024. évi működtetésére, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat és a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány között a támogatás közvetítésére kötendő megállapodás jóváhagyására, és a támogatási szerződés, valamint annak mellékletét képező pályázati felhívás és dokumentáció tervezetének jóváhagyásáról

A Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és az abban foglaltak alapján a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért és elfogadásra javasolja a Közgyűlésnek.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 10.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatról értesül:

- 1./ címzetes Főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
- 2./ Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
- 3./ Irattár

000009

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSE

Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottsága

106/2024. (IX.10.) számú

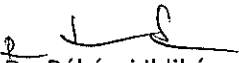
h a t á r o z a t a

**a Párizs 2024 Olimpiai és Paralimpiai Játékokon részt vett
nyíregyházi sportolók és edzőik jutalmazásáról**

A Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és az abban foglaltak alapján a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért és elfogadásra javasolja a Közgyűlésnek.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 10.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatról értesül:

- 1./ címzetes Főjegyző
- 2./ Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
- 3./ Irattár

000010

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSE

Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottsága

107/2024. (IX.10.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza MJV Önkormányzatának TOP Plusz Városfejlesztési Programterve
(TVP) elnevezésű dokumentum módosításának elfogadásáról

A Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és az abban foglaltak alapján a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért és
elfogadásra javasolja a Közgyűlésnek.

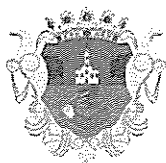
Nyíregyháza, 2024. szeptember 10.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatról értesül:

- 1./ címzetes Főjegyző
- 2./ Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
- 3./ Irattár

000011

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
ALPOLGÁRMESTERE

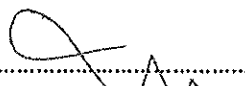
4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-510;
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: ALPOLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: SZOC-5881-1/2024.
Ügyintéző: Tóthné Csatlós Ildikó

Előterjesztés

- a Közgyűléshez -

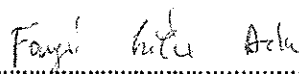
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálatára

Jászai Menyhért
alpolgármester

Tóthné Csatlós Ildikó
Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

törvényességi véleményezést végző
személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Az előterjesztést véleményezi:

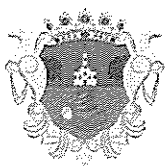
Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság

000012

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
ALPOLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-510;
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: ALPOLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Tisztelt Közgyűlés!

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése értelmében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében – jogszabályban meghatározottak szerint – szolgáltatástervezési koncepciót készít.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (továbbiakban: SzCsMr) 111/A. § (1) bekezdése értelmében az Szt. 92. § (3) bekezdése szerinti szolgáltatástervezési koncepció tartalmazza különösen

- a) a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- d) az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése alapján a megyei jogú város és a főváros koncepciója az (1) bekezdésben foglaltakon túl tartalmazza különösen

- a) a vármegye, főváros területén működő szolgáltatási rendszer struktúráját, legfontosabb jellemzőit,
- b) a szolgáltatások iránti igények alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit,
- c) a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének irányait.

Az Szt. 92. § (6a) bekezdése szerint a vármegye, a főváros területén működő egyházi fenntartók és nem állami fenntartók kötelesek együttműködni és adatot szolgáltatni a koncepció készítése során. A fenntartók és szolgáltatók nyilvántartásában a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal nyújtott segítséget. Ennek alapján valamennyi vármegyei fenntartó – az állami és önkormányzati fenntartó részére is - és szolgáltató részére küldtünk megkeresést, adatokat kérve a dokumentum készítéséhez. Az alapszolgáltatásokra vonatkozóan 115 szolgáltató, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás esetén 59 szolgáltató, a szakosított ellátások vonatkozásában 64 szolgáltató küldte vissza az adatlapot, amelyben az ellátotti létszámra, kihasználtságra, az ellátottak jellemzőire, a jövőbeni célokra vonatkozóan szerepeltek kérdések. A megküldött információkat felhasználtuk a koncepció készítéséhez.

Ezen kívül felhasználtuk a különböző stratégiai dokumentumokat is (pl.: Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, Helyi Esélyegyenlőségi Program), figyelemmel a dokumentumok között összhangra.

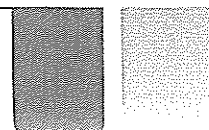
Az SzCsMr. 111/A. § (4) bekezdése szerint a szolgáltatástervezési koncepciót az önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményezteti az intézményvezetőkkel és a nemzetiségi önkormányzattal. A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi. A megyei jogú városi önkormányzat a jóváhagyott szolgáltatástervezési koncepciót megküldi a szociálpolitikáért felelős miniszternek. A koncepciót véleményezésre megküldtük a jogszabály

000013

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
ALPOLGÁRMESTERE**

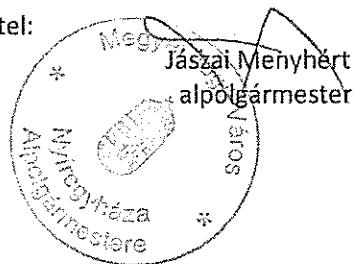
4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-510;
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: ALPOLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

előírásának megfelelően. Ugyanezen jogszabályhely (5) bekezdése értelmében a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás öt évente felülvizsgálja és aktualizálja.

Kérjük a Tisztelt Közgyűlést, hogy a fentiek alapján az előterjesztést megtárgyalni és a mellékelt beszámoló tartalmát és a határozat - tervezetet elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 4.

Tisztelettel:

000014

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
ALPOLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-510;
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: ALPOLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Melléklet a SZOC-5881-1/2024. számú előterjesztéshez

HATÁROZAT-TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

...../2024. (IX.12.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálatára

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, a Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálatával **egyetért** és a mellékelt szolgáltatástervezési koncepciót **elfogadja**.

Nyíregyháza, 2024.szeptember 12.

A határozatról értesül:

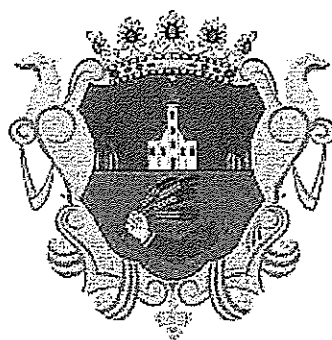
- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A Címzetes Főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3.) Irattár

000015

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ FELÜLVIZSGÁLATA**

2024.

000016

Tartalomjegyzék

Bevezető	4
I. A város általános helyzetképe	6
II. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere.....	18
II.1. 2016-tól bekövetkezett változások.....	20
II.1.1. Rászorultságtól függő és rászorultságtól független ellátások szabályozása	20
II.1.2. Pénzbeli és vagy természetbeni juttatások.....	21
II.1.3. Új típusú támogatások bevezetése	21
II.1.4. Szociális vetítési alap	22
II.1.5. Jogosultsági feltételek módosítása	22
II.1.6. Családvédelmi koordináció.....	35
II.1.7. Információ, felvilágosítás.....	36
II.1.7. Veszélyhelyzeti intézkedések.....	37
II.2. A pénzbeli és természetbeni ellátások finanszírozása.....	39
III. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások Nyíregyházán	40
III.1. A strukturális változások	40
III.1.1. A társult feladatellátás megszűnése	40
III.1.2. A gyermekjóléti központ járási szintű feladatellátása	41
III.1.3. Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ és az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti integrációja.....	41
III.1.4. Intézmények ellátási területe bővült	41
III.1.5. Ellátási szerződések köre bővült.....	42
III.2. Infrastrukturális fejlesztések	43
III.3. A szolgáltatások tartalmi változása, a szabályozási környezet változása.....	55
III.4. Konceptiók, programok 2016-2023 között	59
IV. A nyíregyházi személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátórendszer bemutatása	62
IV. 1. AZ ÖNKORMÁNYZATI FENNTARTÁSÚ INTÉZMÉNYEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK NYÍREGYHÁZÁN 64	
IV.1.1. Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ.....	64
IV.1.2. Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ	71
IV.1.3. Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény	77
IV.2. Ellátási szerződéssel biztosított ellátások rendszere	82
IV.2.1. Tanyagondnoki ellátás – Human-Net Alapítvány.....	82
IV.2.2. Utcai szociális munka, alternatív napközbeni ellátás Periféria Egyesület.....	84
IV.2.3. Nappali ellátás – Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete	86

IV.2.4. Hajléktalanellátás – Oltalom Szeretetszolgálat.....	86
IV.2.5. Kiléptető Ház – Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Szervezete...	88
IV.2.6. Étkeztetés, Szilvárvány Idősek Otthona - Nyíregyháza Városi Református Egyházközség	88
IV.3. Finanszírozás	90
V. Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén intézményt, szolgáltatást működtető állami, egyházi és egyéb fenntartók.....	91
VI. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye szolgáltatási rendszere.....	92
VII. Jövőre vonatkozó fejlesztések, tervek.....	100
VII.1. Szakmai súlypontok meghatározása.....	100
VII.2. Alapszolgáltatások erősítése	100
VII.3. Bentlakásos intézményi férőhely bővítés	101
VII.4. A szociális és gyermekjóléti ellátórendszer tagjai közötti együttműködés erősítése, fejlesztése.....	101
VII.5. A szociális ellátórendszer együttműködése más ágazatokkal.....	102
VII.6. Humánerőforrás biztosítása, továbbképzések	102
VII.7. Az ellátást nyújtó szolgáltatások, intézmények infrastrukturális fejlesztése, karbantartási és felújítási munkálatok	102
VII.8. Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázati forrás felhasználása	103
VII.9. A koncepció felülvizsgálata	104
Összegzés.....	104

Bevezető

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 165/2016. (VI.30) számú határozatával fogadta el Nyíregyháza város szolgáltatástervezési koncepcióját, melynek felülvizsgálata szükséges.

A szolgáltatástervezési koncepció elkészítése jogszabályi kötelezettség. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése értelmében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Az Szt. 92/B. § (1) bekezdés i) pontja szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója szolgáltatástervezési koncepciót készít az általa működtetett szociális szolgáltatások és intézmények vonatkozásában. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet (továbbiakban Szakmai rendelet) 111/A. § (1) bekezdése meghatározza azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a koncepciónak tartalmaznia kell. Ezek a következők:

- a lakosságszám alakulása, a korösszetétel, a szolgáltatások iránti igények,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete, ütemterv a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az esetleges együttműködés keretei,
- az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségessége,
- a vármegye területén működő szolgáltatási rendszer struktúrája, legfontosabb jellemzői,
- a szolgáltatások iránti igények alakulása, a várakozók száma, korösszetétele, legfontosabb szociális jellemzői,
- a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének irányai.

Minden országnak, nemzetnek azt a legösszetettebb behatárolni, hol, milyen formában határozza meg a szociális védőháló nyújtotta lehetőségeit. Magyarországon a szociális biztonság megteremtése az Alaptörvény része. A XIX. cikk (1) bekezdése alapján „Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.” A (2) bekezdés meghatározza, hogy „Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászoruló esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.”

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdésének 8. és 8a. pontja az önkormányzatok hatáskörében ellátandó feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, továbbá a szociális szolgáltatások és ellátások biztosítását.

Az Szt. célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A társadalom kisebb-nagyobb közösségeiben, csoportjaiban adódhatnak olyan helyzetek, amelyekben az egyének nem képesek önmagukról gondoskodni, megélhetésük nem biztosított, szükség van mások segítségére. A feladat ezeknek a közösségeknek, csoportoknak a feltárása, segítése, az eszközök megtalálása, a különböző élethelyzetek kezelése érdekében. A szociális védőháló „megszövése” nem egy intézmény feladata, hanem szervezetek, rendszerek együttműködéséből fejlődik. A szolgáltatások

rendszerét a változó igényekhez, a szükségletekhez kell alakítani, hogy a felmerülő hiányokat, problémákat komplexen tudjuk kezelni.

Nyíregyházán az ellátórendszer sokszínű, az önkormányzati intézmények mellett egyházi fenntartású és civil szervezetek működnek; a cél minden szolgáltató számára, hogy könnyen hozzáférhető, esélyegyenlőséget biztosító, adekvát ellátást nyújtson.

A szolgáltatástervezési koncepció elsősorban a város szociális ellátórendszerére vonatkozóan kíván fejlesztési javaslatokat megfogalmazni, irányokat kijelölni, az önkormányzat főként intézményi szintű feladatait összefoglalni, de a járás és a vármegye társadalmi és gazdasági jellemzőit, valamint a vármegye ellátórendszerét is bemutatja, felvázolva azokat a problémákat is, amelyek nemcsak városi, hanem vármegyei szinten jelentkeznek az ellátások biztosítása során. A jövőre vonatkozó fejlesztési irányvonalak meghatározása során elsődlegesen a lakosság részéről felmerülő igények kielégítése a cél. A szociális ellátások – de nem elválaszthatók a gyermekek jólétét biztosító támogatások, szolgáltatások sem – mennyiségi és minőségi fejlesztése a jövőben is az önkormányzat célkitűzései között szerepel. Ennek körében többek között célunk a szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek a fejlesztése, a humánerőforrás biztosítása, a kvalifikált munkaerő megtartása, a szolgáltatások körének bővítése a megjelenő lakossági szükségleteknek megfelelően (a jogszabályi kötelezettségeken túl önként vállalt támogatásokra, szolgáltatásokra is gondolva).

A koncepció készítése során felhasználásra kerültek mindazok a Közgyűlés által elfogadott dokumentumok, amelyek a terület komplexitására is figyelemmel érintik, érinthetik a szolgáltatási struktúra működtetését, többek között a Helyi Esélyegyenlőségi Program, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027., Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Területi Programja.

Az Szt. 92. § (6a) bekezdése szerint a vármegye, a főváros területén működő egyházi fenntartók és nem állami fenntartók kötelesek együttműködni és adatot szolgáltatni a koncepció készítése során. Ennek érdekében a vármegyei fenntartók és szolgáltatók részére küldtünk megkeresést, adatokat kérve a dokumentum készítéséhez. Az alapszolgáltatásokra vonatkozóan 115 szolgáltató, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás esetén 59 szolgáltató, a szakosított ellátások vonatkozásában 64 szolgáltató küldte vissza az adatlapot, amelyben az ellátotti létszámra, kihasználtságra, az ellátottak jellemzőire, a jövőbeni célokra vonatkozóan szerepeltek kérdések. A megküldött információkat felhasználtuk a koncepció készítéséhez.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatának célja a Szakmai rendelet 111/A. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi elemeket aktualizálni, különösen az alábbiakat:

- frissíteni a demográfiai és egyéb mutatókat,
- bemutatni a városi és vármegyei szociális ellátórendszert és annak a legutóbbi felülvizsgálat óta eltelt időszakban bekövetkezett változásait,
- meghatározni a szociális szolgáltatások fejlesztésének irányait és céljait, összhangban egyéb települési és vármegyei fejlesztési koncepciókkal, programokkal, tervekkel, stratégiákkal,
- részletezni azokat a konkrét célkitűzéseket, amelyeket a szociális szolgáltatások, ellátások biztosítása, fejlesztése során az Önkormányzat érvényesíteni kíván a lakosok szociális biztonságának megteremtése érdekében.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatának feladata:

- aktuális információkat biztosítani egyéb települési fejlesztési koncepciók, programok, tervek, stratégiák felülvizsgálatához,
- információt nyújtani települési és vármegyei szinten a különböző szolgáltatásokat igénylők részére, illetve a szolgáltatásokat biztosító intézmények, szervezetek számára.

I. A város általános helyzetképe

A szociális ellátások, szolgáltatások iránti igényt többek között a lakosság korszerkezete, egészségi állapota, lakáskörülményei, jövedelmi, munkaerő-piaci helyzete, stb. befolyásolja. A lakosságnak ezeket a jellemzőit szükséges ismerni ahhoz, hogy a települési önkormányzat megfelelő válaszokat – szolgáltatásokat, támogatásokat, programokat, stb.- adhasson a felmerülő szükségletekre.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2007-től helyi szociológiai kutatás – „Nyíregyháza Életminősége” elnevezéssel - keretében meghatározott időnként (általában kétévente) megvizsgálja a nyíregyházi háztartások jellemzőit különböző dimenziók mentén. Az ebből a kutatásból származó adatokat felhasználja a szolgáltatás tervezéskor, rendelet alkotáskor, koncepciók, programok, tervek készítésekor.

Legutóbb 2023. november - 2024. januárban történt a felmérés, amelynek egy-egy kutatási eredményét jelen koncepció készítésekor is felhasználtuk.

Nyíregyháza, a vármegye székhely

2023. január 01. napjától az Alaptörvény tizenegyedik módosítása alapján a megyék vármegye elnevezést kaptak. Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye megyei jogú városa, vármegyeszékhely. Egy dinamikusan fejlődő, lendületes, innovatív nagyváros. Az észak-alföldi térség gazdasági központja, e funkció mellett a közszolgáltatásokban is (szociális, gyermekjóléti ellátás, oktatás, egészségügy, kultúra, sport) vezető szerepet játszik. A helyben meglévő gazdasági tevékenységhez a lakosság korszerű igényeinek kielégítéséhez elengedhetetlenül fontos szempont a város infrastrukturális ellátottságának színvonala. A korábban is az országos átlagot meghaladó jellemzőkkel bíró települési út-, víz-, csatornahálózat bővítési, felújítási, korszerűsítési munkálatai az elmúlt években is folytatódtak. Az Önkormányzat évről évre jelentős forrásokat biztosít ezekre a fejlesztési, korszerűsítési munkálatokra. A város és környezete szoros, a településen belül nagy külterületi lakóövezet (Oros, Nyírszőlős, Borbánya, stb.) és bokortanyák (Salamonbokor, Jánosbokor, Mohosbokor, stb.) találhatóak, valamint a város szoros kapcsolatban van a járás településeivel (pl. Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Sényő, stb.).

Demográfiai adatok

A 2022. évi népszámlálás adatai alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye lakossága 529 381 fő, Nyíregyháza Megyei Jogú Város lakossága 116 282 fő. A megyeszékhely lakónépessége a 2011 évi és 2022 év népszámlálások között 2,9 %-al (-3 464 fő) csökkent. Ugyanezen időszakban megyei (-5,3 %) és országos (-3,4%) szinten is csökkent a lakónépesség száma.

A megye lakónépességének 21,9%-a a megyeszékhelyen, az ország hetedik legnagyobb városában él.

A 274 km²-en elterülő város nagy külterülettel rendelkezik, a városhoz 37 bokortanya tartozik¹, amely a város sajátossága. A legnépesebb tanyák a városhoz vagy a fő közlekedési utakhoz közel esnek, a legkevesebb lakossal rendelkező bokrok elszórtan helyezkednek el. A város népsűrűsége: 424 fő/km².

A lakosság nemek szerinti megoszlását tekintve 46,9 %-a férfi (54 575 fő), 53,1 %-a nő (61 707 fő). A város jövője szempontjából is, és a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások biztosítására tekintettel a lakosság korösszetétele, az öregedés, az aktív korúak aránya, az életkörülmények jellemzői fontos mutatók. A gyermekek, és az idősek eltartottságának mértékére különös figyelemmel kell lenni a szolgáltatások, támogatások, a helyi szociálpolitika irányvonalainak a meghatározásakor.

¹ Bácskainé Pristyák Erika: Életképes bokortanyák A nyíregyházi bokortanyák differenciálódása az elmúlt évtizedekben Nyíregyházi Főiskola, 2014.

1. táblázat

Nyíregyháza lakónépesség megoszlása főbb korcsoportok szerint 2011, 2017, 2022

életkor	2011	2017	2022
0-14 éves	17 910	17 693	16 788
15-64 éves	85 519	78 411	76 057
65 éves és idősebb	16 317	21 011	23 437
Összesen	119 746	117 121	116 282
Öregedési index	91,10	118,75	139,21

Forrás: KSH, népszámlálás 2011, 2022.

A születések száma az elmúlt években 1 000 fő körül alakult, mindössze 2-3 évben volt minimálisan kevesebb. A halálozások száma azonban meghaladja évről évre a születések számát, így természetes fogyás jellemző a városban. 2020-2022-ben a halálozások számának kiugró növekedését egyértelműen a koronavírus járvány okozta.

2. táblázat

A természetes szaporodás 2017-2022 között Nyíregyházán

év	élve születések száma (fő)	halálozások száma (fő)	Természetes szaporodás (fő)
2017	1014	1238	-224
2018	954	1298	-344
2019	933	1246	-313
2020	970	1522	-552
2021	1019	1717	-698
2022	1023	1485	-462

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Az 1. táblázatból jól látható, hogy az időskorúak száma, aránya növekszik, amelynek oka a várható élettartam meghosszabbodása, és ehhez a munkaképes korúak teljes népességhez viszonyított arányának csökkenése társul. Az élettartam meghosszabbodásával egyre több az idős ember és ez az életszakasz gazdaságilag, szociálisan és egészségi szempontból is jelentősen eltér az aktív kortól. Ma az egyik legnagyobb kihívás a társadalmak idősödése. Az idősödés – ha a negatív oldalát tekintjük – akkor együtt jár az egészség és a jóllét romlásával, és ez komoly feladatot jelent a családok, illetve a társadalom számára.

Az öregedési index – amely azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti személyre hány 65 éven felüli személy jut – Nyíregyházán 2022-ben 139,60, amely az országos adathoz (141,1) viszonyítva kedvezőbb, a vármegyei 109,5%-hoz, illetve a nyíregyházi járási (127,4%) adatokhoz viszonyítva azonban kedvezőtlenebb.

3. táblázat

Öregedési index Nyíregyházán, a Nyíregyházi járásban és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében (2017-2022)

év	öregedési index %		
	Nyíregyháza	Nyíregyházi járás	Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye
2017	114,41	110,78	98,98
2018	118,75	114,35	102,41
2019	123,88	118,94	107,01
2020	128,82	122,63	109,92
2021	133,52	125,70	112,60
2022	139,60	127,37	109,47

Forrás: TeIR, KSH Tstar

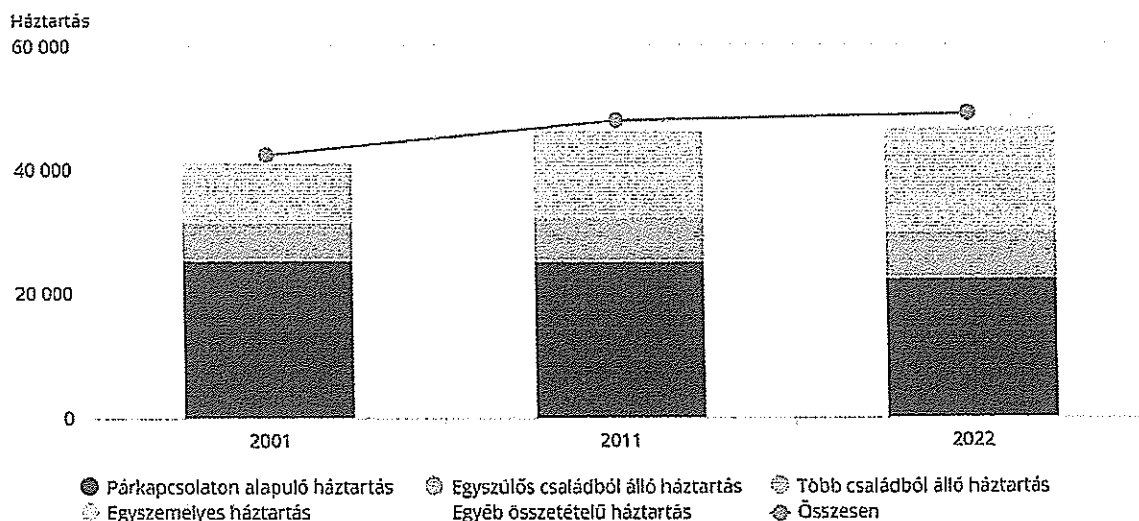
A népesség öregedéséből különböző társadalmi-demográfiai változások is fakadnak. Az idősök nagyobb aránya a háztartásszerkezetet is befolyásolja, az idősök jellemzően egyedül vagy időskorú hozzátartozójukkal élnek egy háztartásban. A háztartás szerkezet jellemzőinek a gondozásra szorulás, valamint a lakhatás fenntartása szempontjából is jelentősége van.

A háztartások szerkezete, családi állapot

Nyíregyházán a legutóbbi népszámlálás adatai szerint 48 984 háztartásban 32 778 család él. A család nem (feltétlenül) azonos a háztartás fogalmával (például a segélyezési típusú rendszerek kapcsán ez jelentőséggel bír). A háztartás alatt az együtt lakó és a megélhetési költségeket megosztó, együtt fogyasztó emberek csoportját értjük, akik általában (de nem szükségképpen) rokonok. A család a társadalom természetes, alapvető alkotó eleme, a családtagok egymáshoz való viszonya házassági vagy vérségi köteléken (szülő-gyermek) alapul.

1. ábra

A háztartások száma a háztartás összetétele szerint (2001-2011-2022)

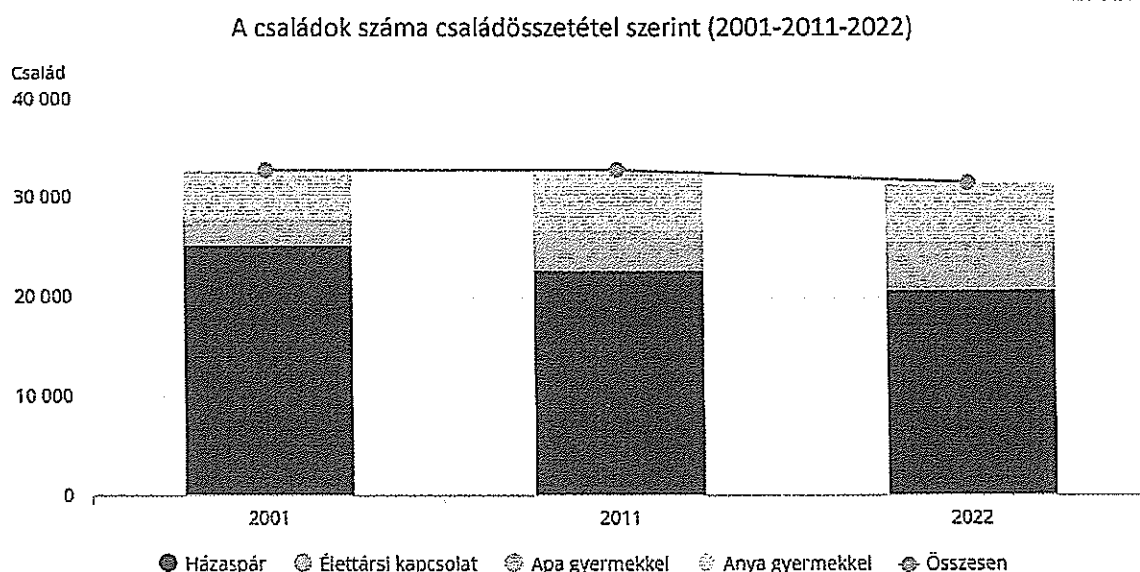
Forrás: KSH, 2022. évi népszámlálás

A nyíregyházi 48 984 háztartások több mint harmada, 16 893 háztartás egyszemélyes. E háztartástípus vonatkozásában mérhető a legjelentősebb változás a népszámlálási időszakok között, amennyiben az

összes háztartástípust vizsgáljuk. 2001-ben Nyíregyházán a háztartások 23,5 %-a, tíz év múlva pedig a 29,8 %-a volt egyszemélyes háztartás. Az egyedül élők oka idősebb korosztályban jellemzően a társ elvesztése, a gyermekek felnőtté válása és elköltözése. Fiatalabbaknál leggyakrabban a szülői házból való elköltözéshez vagy a párok kapcsolat felbomlásához kapcsolódik az egyszemélyes háztartások kialakulása.

A nyíregyházi lakosság 98 %-a magánháztartásban él, és kb. 2 %-a, közel 2,5 ezer fő él intézményi háztartásban.

2. ábra

Forrás: KSH, 2022. évi népszámlálás

A statisztika szerint a több, mint 32 ezer család 77,5 %-a teljes család, 22,5 %-a pedig egyszülős család. A családok 33,7 %-ában nincs gyermek, 38 %-a egy gyermekes, 21,3 %-a két gyermekes, 5,3 %-a három gyermekes család és 1,1 %-ában él négy vagy több gyermek.

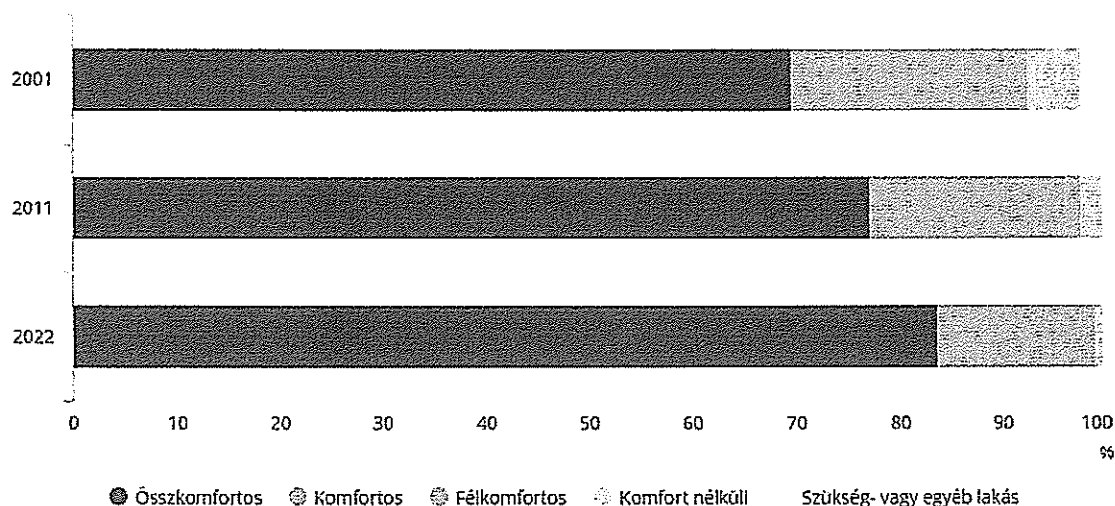
Lakásállomány

Nyíregyházán 53 472 lakás található, ami 2 198-al több, mint 10 évvel korábban (KSH, 2022). A lakások 95,4 %-a magán tulajdonban van, 3,4 %-a önkormányzati tulajdonú és 1,1 %-a van egyéb tulajdonban. Az összes lakás 91,5 %-a lakott (48 972 db).

Komfortosságuk szerint a lakások 83,8 %-a összkomfortos, 14,8 %-a komfortos, 1,4 % pedig félkomfortos, vagy komfort nélküli 2022-ben. Az alacsonyabb besorolású lakások – így a félkomfortos, komfort nélküli vagy szükség, vagy egyéb lakás – aránya jelentősen csökkent a népszámlálási adatokat nézve. 2001-ben ezeknek a lakásoknak az aránya az összes lakáshoz viszonyítva 9,6 %, 2011-ben 3,7 %, 2022-ben pedig 1,5 % volt.

3. ábra

A lakott lakások megoszlása komfortosság szerint (2001-2011-2022)

Forrás: KSH, 2022. évi népszámlálás

A „Nyíregyháza Életminősége 2023-2024” kutatás szerint „a lakások alapadatait tekintve a háztartásban élők átlagos számában és a szobaszámban nincs lényeges különbség a 2018 és 2023-as adatokat tekintve. A lakások alapterületében növekedés látható, az alapterület átlag értéke öt év alatt 6.5%-kal emelkedett, illetve a „zsúfoltság” sem jellemző a városban.”

4. táblázat

A lakások alapterülete

Nyíregyháza (1720)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lakásállomány (db)	52110	52275	52525	53156	53453	53710
Egyszobás lakások (db)	4445	4446	4445	4467	4483	4308
Kétszobás lakások (a másfél szobásokkal együtt) (db)	20177	20181	20184	20306	20355	17898
Háromszobás lakások (a két és félszobásokkal együtt) (db)	16385	16413	16456	16663	16760	16810
Négy és több szobás lakások (a három és félszobásokkal együtt) (db)	11103	11235	11440	11720	11855	14694
Közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	93,5	94,46	95,79	95,41	96,04	96,27

Forrás: KSH, TeIR

A lakások alapterülete alapján az egyszobás lakások aránya az összes lakáshoz viszonyítva 12,46%. A két és három szobás lakások száma a lakásállomány 2/3-a. A 4 vagy annál több szobával rendelkező lakások aránya 3,65%, mely növekedést mutat 2017. évhez viszonyítva.

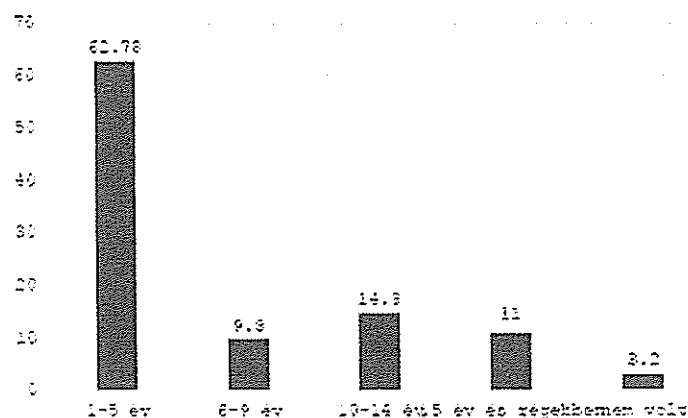
A lakások állapotára jellemző, hogy az életvitelszerűen lakott lakásnak a mindennapi életet megnehezítő tényezők vannak; „Nyíregyháza Életminősége 2023-2024” kutatás szerint a lakosok 16.2%-a nyilatkozott, hogy lakása leginkább „dohos, sötét, vizes, zajos, a lakók miatt nem vonzó a környék és rossz a levegő minősége”.

A kutatás során a lakásfelújítás átlagos idejét is vizsgálták, mely „4.5 évről 6 évre növekedett az elmúlt öt évben, vagyis ennyi idő telik el, amíg a lakók kisebb – nagyobb mértékű munkákat elvégeznek a

lakásban. Pozitív tendencia viszont, hogy míg a lakások 7%-a soha nem volt felújítva a városban, addig a jelenlegi adatok szerint 3.2%-ra csökkent ez az arány. Kedvező változás, hogy a lakosok közel kétharmada öt éven belül elvégez valamilyen felújítási munkát a lakáson. Kormányzati szinten is kifejezetten támogatott a lakásfelújítás, korszerűsítés, de a lakásvásárláshoz, építéshez is különböző kedvezmények biztosítottak a családok számára.

4. ábra

Hány évvel ezelőtt volt felújítás utoljára a lakásban? (%) N=458

Forrás: Nyíregyháza Életminősége 2023

A „Nyíregyháza Életminősége 2023-2024” kutatás szerint „a lakosok ötöde rendelkezik valamilyen adóssággal, ez az arány nem változott az előző kutatáshoz (2018) képest, a tartozás nagysága viszont nőtt. Míg 2018-ban átlagosan 1,3 millió forint volt a tartozás mértéke, addig 2024-ben már 3,9 millió. Ennek hátterében az állhat, hogy az elmúlt években elsősorban a nagyobb összegű lakáshitelek és tartós fogyasztási cikkek domináltak a lakosság körében, ami országos szinten is megfigyelhető a KSH vonatkozó adatai szerint, hiszen míg pl. a lakáshitelek állománya 2018-ban 2,7 milliárd forint volt, addig ez 2024-ben már 4 milliárd forint. A Nyíregyházán tapasztalható növekedés egyben azt is jelenti, hogy a lakosok egy része (jövedelmét tekintve) kifejezetten hitelképesnek minősül.”²

Foglalkoztatottság, gazdasági aktivitás

Nyíregyháza Magyarország legkeletibb nagyvárosa, a vármegye kulturális, gazdasági és oktatási központja, Szlovákiával, Ukrajnával és Romániával is határos, így Nyíregyháza erős határmenti kapcsolatokkal rendelkezik.

Nyíregyháza gazdaságát nagyban meghatározzák az iparterületeken és az ipari parkban működő, folyamatosan bővülő hazai és külföldi tulajdonú kis- és középvállalkozások termelő tevékenysége. Ma az iparterületek összterülete közel 500 hektár. A foglalkoztatottak száma körülbelül 13 000 fő. ³ A Nyíregyházán a főbb ágazatok a műanyag- és gumipar, azonban a gépipar, papíripar, háztartástechnika és az autópár is nagymértékben jelen vannak a város gazdaságában csakúgy, mint a logisztika, kereskedelem és a pénzügyi szolgáltatások. Az iparterületen működő nagyvállalkozások, mint a Lego Manufacturing Kft., Michelin Hungária Kft, Eissman Automotive Hungaria Kft, Révész Trans, Hübner-H Kft, stb. nemcsak Nyíregyháza, hanem a környező települések lakosságának, munkavállalóinak kínál munkalehetőséget.

² Nyíregyháza Életminősége 2023

³ <https://nyirinvest.hu/hu/iparteruletek/#i-nyiregyhazi-ipari-park>

Továbbá szükséges megemlíteni, hogy jelenleg folyamatban a Nyíregyházi Ipari Park meglévő, körülbelül 130 hektáros területének 640 hektárral való bővítése és infrastrukturális fejlesztése. Ezen fejlesztési területre az elmúlt években 5 új beruházó is érkezett, melyek az alábbiak:

- W-Scope Hungary Plant Kft.
- Boysen Battery Components Kft.
- Hungary Sunwoda Kft.
- MCE Nyíregyháza Kft.
- Nyíregyházi Iparfejlesztési Alap

Ezen beruházók az elkövetkezendő években folyamatosan kezdik meg működésüket és körülbelül több, mint 3 000 munkahelyet teremtenek.

Nyíregyházán a 2022. évi népszámlálás idején 57 944 fő foglalkoztatott, 2 879 fő munkanélküli, 25 758 inaktív kereső és 29 701 fő eltartott élt. A munkaerő-piacon így együttesen 60 823 foglalkoztatott vagy munkanélküli személy volt jelen, akik a gazdaságilag aktív népességet jelentik. A vármegye székhely lakosságának 52,3 százaléka tartozott a gazdaságilag aktív népesség körébe, az inaktív keresők 22,2 százalékot, az eltartottak 25,4 százalékot képviseltek. A gazdaságilag aktív népesség 95,2 százaléka foglalkoztatott, 4,8 százaléka munkanélküli volt.

5. táblázat

A gazdasági aktivitás jellemzői

	2022	2011	2001
Település, járás, vármegye, régió: Magyarország			
Foglalkoztatott	4 718 660	3 942 723	3 690 269
Munkanélküli	237 055	568 497	416 210
Ellátásban részesülő inaktív	2 264 545	2 949 727	3 304 785
Eltartott	990 142	1 029 022	1 092 115
15 évesnél fiatalabb személy	1 393 232	1 447 659	1 694 936
Település, járás, vármegye, régió: Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye			
Foglalkoztatott	237 256	188 627	157 445
Munkanélküli	17 712	40 976	35 605
Ellátásban részesülő inaktív	125 412	169 578	204 363
Eltartott	62 264	62 807	64 932
15 évesnél fiatalabb személy	86 737	97 284	119 911
Település, járás, vármegye, régió: Nyíregyházi járás			
Foglalkoztatott	80 099	65 322	58 070
Munkanélküli	4 320	11 337	8 121
Ellátásban részesülő inaktív	35 836	45 049	49 994
Eltartott	18 163	20 436	22 166
15 évesnél fiatalabb személy	24 551	25 974	30 740
Település, járás, vármegye, régió: Nyíregyháza			
Foglalkoztatott	57 944	48 548	44 230
Munkanélküli	2 879	7 583	5 345
Ellátásban részesülő inaktív	25 758	30 996	32 624
Eltartott	12 913	14 709	16 334
15 évesnél fiatalabb személy	16 788	17 910	20 262

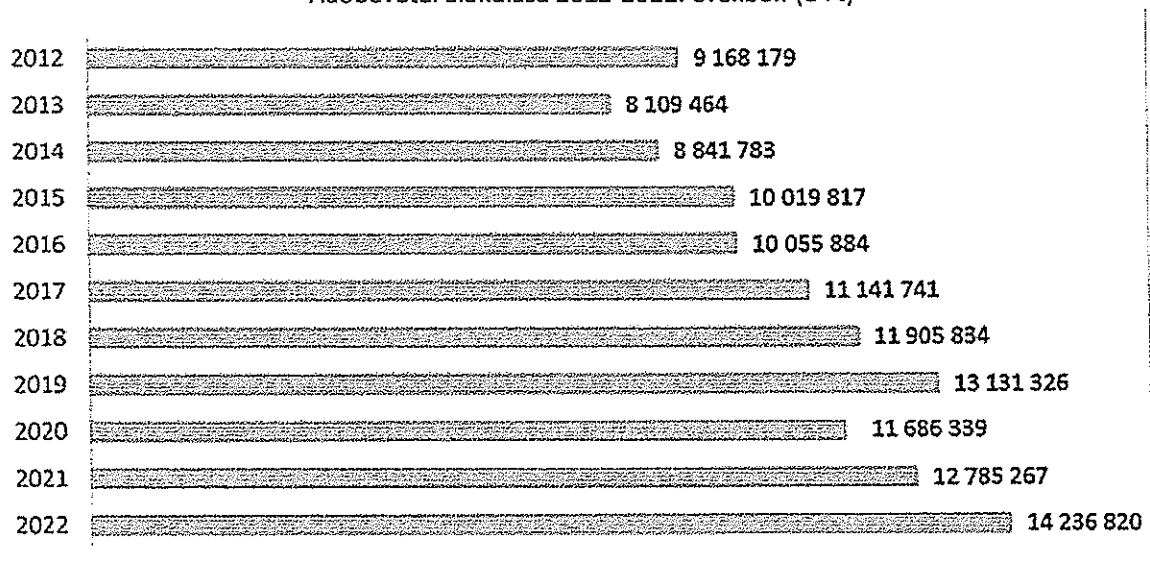
Forrás: KSH, 2022. évi népszámlálás

000027

A táblázatból jól látható, hogy Nyíregyháza, mint vármegyeszékhely olyan adottságokkal rendelkezik, melynek alapján jóval kedvezőbb körülményeket biztosít a lakosság számára, mint a térségben vagy a megyében elhelyezkedő más települések, a foglalkoztatási mutatók ennek megfelelően kedvezőbbek. A betelepülő cégek által teremtett munkalehetőségek tovább javítják az aktív korú népesség arányát. A gazdaság erősödése – köszönhetően a város gazdaságfejlesztési és ipari programjának - a helyi adóbevételek mértékét is emeli, amely lehetővé teszi a jóléti fejlesztések finanszírozását is.

5. ábra

Adóbevétel alakulása 2012-2022. években (e Ft)

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának szöveges beszámolója a 2022. évi gazdálkodásról

Az Önkormányzat célja, hogy minden nyíregyházi a saját városában találjon munkahelyet, és különösen a fiataloknak kapjanak lehetőséget, hogy itt tervezzék az életüket. Értve ez alatt a megyebelieket is, így közelebb maradhatnak a családjaikhoz.

Az ipar mellett a turizmus a másik fő gazdasági erő, a vármegye illetve a város természeti adottságai, gyógy- és termálvizeink, állatparkunk olyan természet által kapott értékek, erőforrások, amelyek bevételt biztosítanak a ráfordítások mellett. A turizmus foglalkoztatási és munkavállalási lehetőségeket biztosít, hozzájárul a helyi lakosság életminőségének emeléséhez, azonban fontos ezen az értékek védelme, fejlesztése, megóvása a jövő generáció számára is.

Foglalkoztatottak és a munkanélküliek aránya

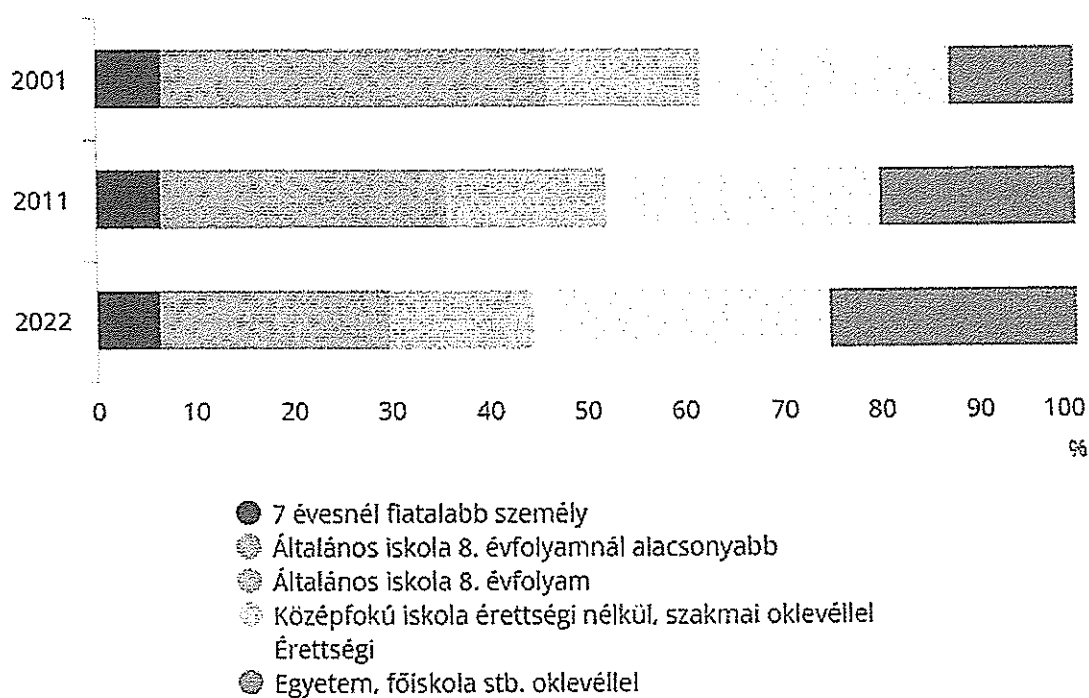
Nyíregyháza munkaerőpiaci fejlesztésének főbb célkitűzése a pályakezdő fiatalok munkahelyhez juttatása, főként az egyetemi végzettségűek tekintetében, az 55 év feletti lakosság elhelyezkedési esélyeinek javítása, munkahely-megtartását ösztönző programokban való részvétel elősegítése, valamint a nem piacképes szakképzettséggel rendelkező, etnikai hovatartozás, egészségügyi, családi és szociális probléma miatt hátrányban lévő célcsoport hátrányainak speciális életvezetési programokkal, munkavállalást elősegítő tanácsadással történő segítése a nyílt munkaerőpiacra történő visszajuttatása érdekében; az elszegényedést, a lakhatási körülmények romlását, a szegénység átörökítését előidéző körülmények felszámolása, megszüntetése céljából.

A foglalkoztatás az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt terület. Amikor a foglalkoztatottságot, illetve a munkanélküliséget vizsgáljuk, azt nézzük, hogy vannak-e olyan társadalmi csoportok, amelyek beavatkozás nélkül kirekesztődnének vagy marginalizálódnának. Ezen sérülékeny társadalmi csoportok

közé elsősorban az alacsony iskolai végzettségű személyek, a megváltozott munkaképességűek, az idősek, a pályakezdő fiatalok tartoznak.

Az iskolai végzettség alapvetően meghatározza a munkavállalási lehetőséget. Az alábbi ábra jól szemlélteti, hogy Nyíregyházán az elmúlt 20 évben az általános iskola 8. évfolyamát vagy annál alacsonyabb végzettséget szerzők száma csökken, a középfokú iskola szakmai oklevéllel rendelkezők száma közel azonos mértékű és növekszik az érettségivel rendelkezők száma. A felsőfokú (főiskolai, egyetemi) végzettséget szerzők aránya pedig megduplázódott (12,5 %-ról 25 %-ra növekedett).

6. ábra
A népesség megoszlása Nyíregyházán a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint (2001-2011-2022)

Forrás: KSH, 2022. évi népszámlálás

Az álláskereső, regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlását vizsgálva látható, hogy csökken az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma és aránya is, míg a középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel rendelkezőké folyamatosan nő.

6. táblázat

Nyilvántartott álláskeresőik iskolai végzettség szerinti megoszlása

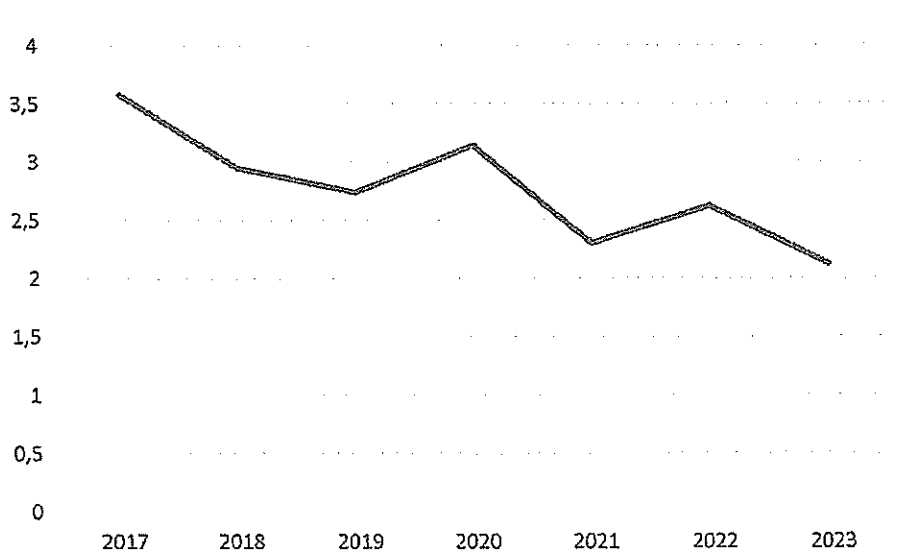
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresőik száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 035)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	2 994	67	2,24%	676	22,58%	2 251	75,18%
2018	2 447	44	1,80%	458	18,72%	1 945	79,49%
2019	2 260	40	1,77%	414	18,32%	1 806	79,91%
2020	2 454	35	1,43%	474	19,32%	1 945	79,26%
2021	1 774	26	1,47%	309	17,42%	1 439	81,12%
2022	1 996	35	1,75%	360	18,04%	1 601	80,21%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elmúlt években folyamatosan csökkent az álláskeresőik száma az országban és Nyíregyházán is. A relatív mutató – a nyilvántartott álláskeresőik a munkavállalási korú népesség százalékában – különösen a város vonatkozásában csökkenő tendenciát mutat. 2020-ban a világjárvány minimálisan befolyásolta a mutató alakulását, de azt követően ismét csökken a relatív mutató, amely 2023. decemberben 2,12 %.

7. ábra

A relatív mutató mértéke Nyíregyházán

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

A munkaerő-piacra történő belépés egyik formája a közfoglalkoztatás, ami lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresőik vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresőik átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

000030

A közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2017 és 2022 között folyamatosan csökkent. Az alábbi ábrán a közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma látható.

7. táblázat

A közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma

év	ország	megye	város
2017	179 492	31 377	1 750
2018	135 620	25 319	1 293
2019	106 259	21 652	1 028
2020	92 530	19 763	839
2021	87 976	19 220	833
2022	76 182	17 254	643
2023	67 618	15 832	573

Forrás: <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>

A közfoglalkoztatásban részt vevő személyek havi átlagos száma 2024. januárjában 66,8 ezer főt tett ki, amely az előző hónaphoz képest 1,3 százalékkal (888 fővel), az előző év januárjához viszonyítva pedig 1,8 százalékkal (1,2 ezer fővel) mérséklődött. A közfoglalkoztatási mutató Nyíregyháza városban 2021. évben 1,1% volt, amely 2024. januárban 0,8 %-os mértéket mutat. A kedvező tendencia ugyanezen időszakot vizsgálva vármegyei (5,3%-ról 4,5%-ra csökkent) és járási szinten (1,6%-ról 1,2%-ra mérséklődött) is megfigyelhető.

A járvány hatása a közfoglalkoztatásban is érződött. A csökkenő tendencia 2020-2021 években lassult, illetve stagnált, 2022-ben viszont ismét csökkenő tendenciát mutat.

Jövedelmi helyzet

2022-ben hazánkban nőtt a háztartások jövedelme. Az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 3 millió 84 ezer forint volt, 17,6%-kal több, mint az előző évben. Az egy főre jutó éves nettó jövedelem (16,9%-os növekedés mellett) 2 millió 245 ezer forintot tett ki. A reáljövedelem 2,0%-kal nőtt. 2015 és 2022 között a háztartások egy főre jutó nettó jövedelme reálértéken 43,6%-kal emelkedett.

8. táblázat

Az összes háztartás jövedelmének és fogyasztásának főbb adatai

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A háztartások egy főre jutó éves nettó jövedelme, forint	1 300 079	1 431 983	1 615 503	1 766 965	1 921 306	2 244 806
A háztartások egy főre jutó éves fogyasztási kiadása, forint	1 106 250	1 222 988	1 331 858	1 368 405	1 483 203	1 715 303
Alapvető kiadások aránya, %	56,4	55,7	54,8	55,5	55,2	55,7
Az egy főre jutó jövedelem változása reálértéken, előző év = 100,0%	105,9	107,1	109,1	105,9	103,5	102,0
Az egy főre jutó fogyasztás változása reálértéken, előző év = 100,0%	105,7	107,5	105,3	99,5	103,1	101,0

Forrás: KSH, 2022. évi népszámlálás

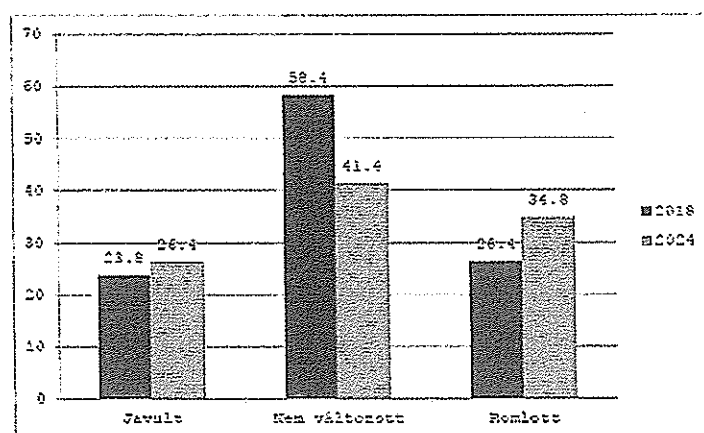
2023. novemberében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 621 200, a kedvezmények figyelembevételével számolt nettó átlagkereset 427 700 forint volt. A bruttó átlagkereset 14,1, a nettó átlagkereset 14,0, a reálkereset pedig 5,7%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A bruttó kereset mediánértéke 489 400, a nettó kereset mediánértéke 338 500 forintot ért el, 16,0, illetve 15,3%-kal volt magasabb az előző év azonos időszakánál.

A nyíregyházi átlagjövedelem elmarad az országostól; a KSH számításai szerint ez az összeg 2022-ben országosan 187.000 forint volt. A városban mért átlagjövedelem ugyanakkor megegyezik az Észak-Alföld régióra jellemző átlaggal, ami 162.000 forint.

„Nyíregyháza Életminősége 2023-2024” kutatás alapján „2018-hoz képest jelentősen csökkent azoknak az aránya, akik úgy vélik, hogy nem változott az anyagi helyzetük, ugyanakkor a változás megítélése nem egységes, mindkét másik csoportban (romlás, javulás) növekedés mérhető, igaz a romlást érzékelők körében a növekedés mértéke magasabb.”

8. ábra

A háztartás anyagi helyzetének megítélése a megkérdezést megelőző évekhez viszonyítva (százalékban)

Forrás: Nyíregyháza életminősége, 2023.

A háztartások jövedelmének beosztása már szórtabb képet mutat a kutatásban résztvevőket tekintve, „azok aránya is nőtt, akik pozitívan nyilatkoztak anyagi helyzetükről, de azoké is, akik nehézségekről számoltak be. A szubjektív megítélés változásai miatt is érdemes megvizsgálni a jövedelmi egyenlőtlenségek egyes változóit.”

9. táblázat

Ha figyelembe veszi a háztartásban élők összes havi jövedelmét....(%)

	2018	2024
Csak nagy nehézségek árán jövünk ki belőle	8.2	8.3
Nehézségek árán jövünk ki belőle	10.3	12.1
Némi nehézséggel, de kijövünk belőle	20.0	23.0
Kijövünk belőle	42.3	33.3
Víszonylag könnyen kijövünk belőle	15.4	15.4
Nagyon jól kijövünk belőle	3.8	7.9

Forrás: Nyíregyháza életminősége, 2023.

000032

A kutatás eredményei alapján a jövedelmek alakulására nem hat a nemi hovatartozás, a családi állapot és az életkor, viszont az iskolázottság mellett a háztartás nagysága igen.

10. táblázat

A jövedelmek egyenlőtlenségei Nyíregyháza városában - az egy főre jutó háztartási jövedelmek eloszlása a megkérdezettek iskolai végzettsége alapján, 2018 és 2024. (Átlagértékek, forintban)

	2018	2024	Változás (%)
\$ általános alatt	43.333	75.407	+74,0
\$ általános	64.973	107.021	+64,7
Szakiskola	88.482	151.999	+71,7
Szakközépiskola	93.930	159.282	+69,5
Gimnázium	96.371	168.038	+74,3
Főiskola	108.431	194.982	+82,6
Egyetem	114.470	166.931	+45,8

Forrás: Nyíregyháza életminősége, 2023.

„...a korábban megismert egyenlőtlenségek, miszerint minél iskolázottabb valaki, annál magasabb jövedelemmel rendelkezik (általában kedvezőbb helyzetben van a munkaerőpiacon), továbbra is megfigyelhető.”

II. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere

A szociálpolitika szerves részét képezi a szociális igazgatásnak. Az állam különböző igazgatási szervezetrendszerével, jogi és pénzügyi források biztosításával és az eltérő feladat-ellátást biztosító intézményrendszerek fenntartásával látja el azon tevékenységét, amely az állampolgárok szociális biztonságérzetét is szavatolja.

Az Szt., valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), az ezekhez kapcsolódó kormányrendeletek és egyéb kapcsolódó jogszabályok tartalmazzák az állam és az önkormányzat által biztosított egyes **pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekjóléti ellátások formáit**, s az ellátásokra való jogosultság feltételeit.

A támogatási formák rendszerének alakításakor alapvetően az adott településen élő lakosság demográfiai, társadalmi, gazdasági jellemzői, foglalkoztatottsági mutatói a meghatározóak. A lakossági szükségletek és igények ismeretén kívül fontos a rendelkezésre álló pénzügyi lehetőségek, a finansziális háttér megteremtése; s ennek ismeretével együtt a helyi jogalkotásban a különböző statisztikai adatokra, felmérésekre, előzetes tanulmányokra lehet alapozni.

2015-ben a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszerében jelentős változás történt. Erről részletes leírás található az előző szolgáltatástervezési koncepcióban. Az alábbi táblázatban összefoglalóan látható, hogy a változást követően mely támogatások igényelhetők a járási hivataltól, s melyek a nyíregyházi önkormányzattól.

11. táblázat

Pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekjóléti ellátások

ellátás típusa		megállapító hatóság
szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások (segélyek)		
időskorúak járadéka		járási hivatal
ápolási díj súlyos fogyatékos személy vagy tartósan beteg 18 év alatti személy ápolása esetén		
gyermekek otthongondozási díja		
aktív korúak ellátásának foglalkoztatást helyettesítő támogatása		
aktív korúak ellátásának egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatása		
helyi lakásfenntartási támogatás	Szt. szabályai szerint települési támogatásként nyújtható	települési önkormányzat
rezsiköltség-támogatás		
méltányossági ápolási díj		
kiegészítő ápolási díj		
lakbértámogatás nem önkormányzati bérlakásban élők részére		
lakbér-hozzájárulási szolgáltatás hajléktalan személyek számára		
rendkívüli települési támogatás (egyszeri segély)	Szt. szabályai szerint települési támogatásként nyújtott	
rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli juttatás (évente 2 alkalommal)	Gyvt. szabályai szerint nyújtott	
helyi autóbusz-közlekedési támogatás	Gyvt. felhatalmazása alapján nyújtható	
első lakáshoz jutók támogatása	Mötv. felhatalmazása alapján nyújtható	
különös méltánylást érdemlő élethelyzetbe került személyek részére nyújtott támogatás		
kelengyetámogatás		
természetben nyújtott szociális ellátások		
alanyi/normatív közgyógyellátás		járási hivatal
egészségügyi szolgáltatás szociális rászorultsági alapon		
helyi lakásfenntartási támogatás	Szt. szabályai szerint települési támogatásként nyújtható	települési önkormányzat
adósságkezelési szolgáltatás		
rendszeres gyógyszer-támogatás		
köztemetés	Szt. szabályai szerint nyújtott	
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	Gyvt. szabályai szerint nyújtott	
hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetre való jogosultság elbírálása		
szünidei gyermekétkeztetés		
intézményi gyermekétkeztetés		
karácsonyi támogatás		

tanszertámogatás	Mötv. felhatalmazása alapján nyújtható	
üdültetési támogatás	Gyvt. felhatalmazása alapján nyújtható	
nyári napközis táboroztatás		
Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	2011. évi CCIV. törvény alapján	
Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány támogatása		
Rászoruló Életének Segítése Közalapítvány támogatása		

Forrás: saját szerkesztés

A járási hivatalok által biztosított közigazgatási hatósági ügyintézésben az állampolgárok – a településekről, járásból, vármegyéből - hasonló elvek és jogszabályi rendelkezések alapján fordulhatnak az illetékes szervekhez, részesülhetnek különböző ellátásban, a települési önkormányzatok azonban eltérő segélyezési rendszert alakítottak ki a nyújtott támogatások vonatkozásában 2015-től.

Nyíregyháza önkormányzata megtartotta mindazon támogatásait, amelyet 2015 előtt megelőzően is nyújtott, s további új típusú, célzottabb támogatásokkal igyekszik segíteni a településen élő rászoruló lakosságot. Az egyes támogatási formák jogosultsági feltételeinek szabályozásánál figyelembe kell venni a társadalmi és gazdasági környezet jellemzőit, az egyes támogatás típusok megfelelő ellátást biztosítanak-e a rászorulóknak, azaz csökkentik-e, kezelik-e a problémákat, jól célzottak-e, a valóban rászorulóknak részesülnek-e az ellátásban és milyen a költségvetési hatásuk, a jogi szabályozás minden élethelyzetre kiterjed-e.

II.1. 2016-tól bekövetkezett változások

A szolgáltatástervezési koncepció legutóbbi felülvizsgálata óta bekövetkezett változásokat a pénzbeli és természeti ellátások vonatkozásában elsősorban a szociálpolitika alapelvek mentén vesszük számba, valamint a lakossági igények, szükségletek, visszajelzések alapján (mire van/volt/lenne szükség).

II.1.1. Rászorultságtól függő és rászorultságtól független ellátások szabályozása

Az Mötv. 13. § (1) bekezdése szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartozik különösen – egyebek között – a szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg.

Az Szt. 45. § (1) bekezdés alapján a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt.

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.

A jogszabályi rendelkezése szerint rászorultság esetén támogatás nyújtandó a helyi lakosság számára (szelektív ellátások). A rászorultság vizsgálata a helyi rendeletben meghatározottak szerint elsősorban jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatával történik. Az Önkormányzat célja azonban, hogy az adott

életkörülményhez igazodóan, a jövedelmi helyzettől függetlenül tudjon támogatást adni, így a rászorultságtól független ellátásokat (univerzális ellátások) vezetett be, és külön rendeletben szabályozza 2021-től.

A két rendelet

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 21/2021. (VI. 25.) önkormányzati rendelete és
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által az egyes szociális rászorultságtól függetlenül nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátási formákról szóló 22/2021. (VI. 25.) számú önkormányzati rendelete

, amely tartalmazza a különböző ellátásokat. A 12. táblázatban felsorolt ellátások közül a karácsonyi támogatás, a tanszertámogatás és a kelengyetámogatás során nincs jövedelmi és vagyoni vizsgálat, hanem alanyi jogon jár a juttatás (pl.: életkor, tanulói jogviszony, gyermek születése stb. alapján).

Az Önkormányzat deklarált célja a fiatalok támogatása, megtartása a vármegyeszékhelyen. Ennek érdekében 2019-től az állami lakásépítési- és vásárlási támogatások mellett helyi eszközökkel is segíteni kívánja a fiatalok letelepedését. Az első lakáshoz jutók támogatásának helyi szabályairól szóló 12/2019. (IV. 26.) önkormányzati rendelet alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a jogosultsági feltételek fennállása esetén 450 000 Ft vagy 550 000 Ft vagy 650 000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyújt a fiatal párok, családok számára.

II.1.2. Pénzbeli és vagy természetbeni juttatások

Szociálpolitikai alapkérdés, hogy a pénzbeli vagy a természetbeni támogatás a megfelelőbb segítségnyújtási forma. A „Nyíregyháza Életminősége” kutatás alapján a nyíregyházi lakosság számára fontosak a természetbeni ellátások, sőt legalább ilyen jelentős a felvilágosítás, tanácsadás, információ, akár a más intézményhez irányítás.

A 12. táblázatban látható, hogy az önkormányzat által nyújtott támogatások majdnem fele természetbeni támogatásként, vagy pénzbeli és természetbeni ellátásként is nyújtható.

II.1.3. Új típusú támogatások bevezetése

2016-tól több új támogatást vezetett be az önkormányzat. Az előbbiekben említett, 2019-től igényelhető első lakáshoz jutók támogatásán túl a

- rendkívüli települési támogatás keretében
 - 2021-től onkológiai gyógykezeléshez, magzatvédelmi támogatásként szűréshez támogatás,
 - 2023-tól étkezési térítési díjtámogatás és rezsi támogatás,
 - 2024-től iskoláztatási támogatás,
- kelengyetámogatás univerzális ellátásként 2024-től igényelhető, valamint
- különös méltánylást érdemlő helyzetben 20.000 - és 150.000 Ft közötti összegben nyújtható támogatás, jövedelemvizsgálat nélkül, rendkívüli élethelyzet okán (egy éven belül 2 hozzátartozó eltemettetés költségeihez való hozzájárulásként, ha temetési segély nem állapítható meg, elemi csapás folytán ingatlanba, ingóságba bekövetkezett kár esetén, bűncselekmény áldozatává válik az egyén, a társadalombiztosítás által nem támogatott gyógykezelés költségeihez. 2022-ben 41 fő, 2023. évben 17 fő részesült a támogatásban, összesen 3 millió-Ft összegben.

Ezen támogatás-típusok a koncepcióban részletesen bemutatásra kerülnek.

II.1.4. Szociális vetítési alap

Az Országgyűlés 2022. november 22. napján fogadta el a Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot, melynek eredményeként az Szt-ben bevezetésre került az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege helyett az ún. szociális vetítési alap fogalma. A módosítás célja az volt, hogy a társadalombiztosítási nyugdíj és az ahhoz nem kapcsolódó ellátások elkülönüljenek egymástól. A szociális juttatások mértékét a szociális vetítés alap összege határozza meg, melyet a mindenkori költségvetési törvény határoz meg.

Magyarország 2023. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 613/2022. (XII. 29.) Korm. rendelet 15. §-a alapján a szociális vetítési alap összegét – a nyugdíjminimumhoz hasonlóan – 2023. évben 28.500 forintban állapította meg.

2024. évtől a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet tartalmazza a havi szociális vetítési alap összegét, amely változatlanul 28.500 Ft.

II.1.5. Jogosultsági feltételek módosítása

A meglevő támogatások felülvizsgálata folyamatos. Évente módosulnak a jogosultsági feltételek, elsősorban a jövedelem határok, elsősorban a minimálbér, garantált bérminimum és a nyugdíjak változásait követve.

- Jövedelemhatárok emelése

Bár a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összege az elmúlt időszakban nem változott, viszont az önkormányzat minden évben az egyes pénzbeli és természetbeni szociális ellátások egy főre jutó havi jövedelmi feltételeit és/vagy mértékét a 28.500.-Ft meghatározott %-ában emelte.

A jövedelem határok emelésével a lakosság is egyetért. A „Nyíregyháza Életminősége” kutatás során „minden ötödik válaszadó megemelné a jövedelem határokat, hiszen a korábban segílyt kérelmezők közül éppen azt mondták leggyakrabban, hogy amikor elutasították segély kérelmüket annak az volt az oka, hogy a jogosultsági feltételeknek nem feleltek meg, jövedelmük túl magas volt.”⁴ Figyelemmel erre, valamint hogy a bekövetkezett probléma, nehézség, amelyben segítséget kér a lakosság, a jövedelmi-vagyoni helyzetétől függetlenül megterhelést jelenthet a személy és/vagy családja részére bevezetésre került a különös méltánylást érdemlő helyzetekben nyújtható támogatás.

- A nyújtott támogatás összegének emelése

Az önkormányzat a hatáskörébe tartozó települési támogatás címen rendszeres és eseti ellátásokat nyújt a rászorulóknak. A jogosultság feltételei jellemzően jövedelem-határhoz kötöttek (figyelembe véve a kérelmező körülményeit, pl.: családban vagy egyedül élő, háztartás nagysága stb.), de egyéb szelekciós szempontok pl.: a fogyatékoság mértéke, az ápolási gondozási szükséglete is működnek.

2017. évben

A lakásfenntartási támogatás az egyik legfontosabb pillére a helyi segélyezésnek, mely egy jól körülhatárolt szükségletre reagál, abból a célból, hogy a családoknak a támogatás segítségével

⁴ Nyíregyháza Város Életminősége 2023-2024, Kutatási zárójelentés

nyújtson a lakhatást leginkább veszélyeztető közüzemi kiadások finanszírozásához. A minimálbér/garantált bérminimum és a nyugdíjak emelésével fennállhat a veszélye annak, hogy a jövedelemhatáron lévő jogosultak jogosultsága megszűnik, ezért ennél a támogatási formánál minden évben az egy főre jutó jövedelemhatár emelésére került sor.

2018. évben

Ebben az évben is emelkedett a minimálbér és bérminimum, valamint 3 %-kal a nyugellátások mértéke is, így a rendkívüli települési támogatás keretében adható kelengyetámogatás esetén az egy főre jutó havi jövedelem összeghatára az öregségi nyugdíjminimum 300 %-ában (85.500 Ft), az adható támogatás mértéke pedig 10.000 Ft helyett 15.000 Ft-ban került meghatározásra. A temetési költségekre igényelt rendkívüli települési támogatás esetén a jövedelemhatár az egyedülélők esetén 300 %-ra emelkedett a korábbi 260 %-ról.

A lakásfenntartási támogatás esetén minden kategóriában az adható támogatás mértéke és két kategóriában a jövedelemhatár emelkedett. A módosítással a legrosszabb anyagi helyzetben lévők havonta 7200 Ft támogatást, míg a jogosultak között a legkedvezőbb helyzetben lévők (76950 Ft/fő) havi 2900 Ft-ot kaptak. Az adósságkezelési szolgáltatás esetén szintén a jövedelemhatárt kellett emelni, többszemélyes háztartás esetén 230 %-ra, az egyedül élő esetén 250 %-ra.

A nyíregyházi lakóhellyel rendelkező alap-, vagy középfokú tanintézzettel tanulói jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az Önkormányzat helyi autóbusz-közlekedési támogatást nyújt, melynek mértéke a rászorultságtól függően különböző. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családokban a bérletjegyek árának megtérítése összegének 30%-ról 50%-os mértékű emelése történt, ezzel is támogatva a szociálisan rászorult alap, vagy középfokú oktatási intézményben nappali tagozaton tanulmányokat folytató gyermekeket.

2019. évben

Az Önkormányzat különböző típusú pályázati programokat valósít meg. Most kiemeljük a „Közösen a kiért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázatot, tekintettel arra, hogy a pénzügyi és természetbeni ellátások rendszerét is érintette.

A projekt átfogó célja Nyíregyháza leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területein élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja, aminek eredményeként a hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javulnak. A projekt keretében több projekt elem valósult meg, specifikus céljai között szerepelt a javuló foglalkoztathatóság elérése. A hátrányos helyzet mérséklésének egyik eszköze e tekintetben a rendszeres munkajövedelemhez juttatás. Ennek érdekében azok a képességeket és készségeket kellett javítani, amelyek szükségesek a tartós munkavállaláshoz, amely nemcsak a háztartások kiegyensúlyozott pénzügyi helyzete miatt fontos, hanem az önbecsüléshez, a társadalmi elismertséghez és a példamutatáshoz is nagymértékben hozzájárul. A projektben megvalósuló képzési és munkaerő-piaci szolgáltatási programelem célja a foglalkoztathatóság komplex javítása a munkaerő-piaci integráció érdekében, melynek célcsoportja a szegregátumok munkavállalói korú lakossága, kiemelten a nyilvántartott álláskeresők és a közfoglalkoztatottak. A foglalkoztathatóság javítását célzó komplex programelem keretében egyfelől képzések megvalósítására került sor a célcsoport számára, másfelől olyan munkaerő-piaci szolgáltatásokat biztosított számukra a projekt, amelyek célja az, hogy hatékonyan segítsék munkakeresésüket és tartós munkavállalásukat (pl. információnyújtás, pályaválasztási vagy álláskeresési tanácsadás).

12. táblázat

A képzések jellemzői (induló, záró létszám)

képzés megnevezése	képzésben résztvevők létszáma (induló létszám, fő)	szakképesítést igazoló bizonyítványt szerzett személyek száma (fő)	lemorzsolódott (fő)
7-8 osztályos általános iskolai felzárkóztató képzés	18	14	4
tisztítástechnológiai szakmunkás	25	21	4
családellátó	25	21	4
burkoló	26	16	10
kézápoló és műkörömpíró	26	7	19
festő, mázó, tapétázó	29	26	3
Összesen	149	105	44

Forrás: TIT Jurányi Lajos Egyesület, szakmai beszámoló

Összesen 140 fő kezdett tanulmányokat, amelyből 14 fő a 8 általános iskolai végzettséget szerezte meg, 91 fő pedig szakképesítést igazoló bizonyítványt szerzett.

A projektelem céljainak elérését szolgálta, hogy célcsoport tagjainak részvételi hajlandóságát havi 80.000.-Ft. összegű megélhetési támogatással segítette az Önkormányzat. A támogatásra jogosultság feltételei helyi rendeletben kellett szabályozni. A képzések ideje alatt az akcióterületen élő lakosság részére pénzbeli támogatásként kifizetett összeg összesen 50 424 400 Ft volt.

A minimálbér és garantált bérminimum, valamint a 2,7 %-kal növekvő nyugellátások mértékének emelkedése okán - a segélyezési jövedelemhatárok emelése ellenére is - tovább csökkent az egyes támogatás típusokat igénybe vevők száma, mely a lakosság jövedelmi, anyagi helyzetében végbement kedvező változásokra vezethető vissza. Ugyanakkor ez a kedvező folyamat lehetőséget adott arra, hogy nemcsak a jövedelemhatárt, hanem az adható összegeket is emelkedjenek. Cél volt a leghátrányosabb helyzetben élők hatékonyabb támogatása, ezért a méltányossági ápolási díj összege, valamint a háztartások esetén a lakásfenntartási támogatás összege emelkedett. A kötelezően nyújtandó rendkívüli települési támogatás családok értékhatárának emelésére is sor került, ezzel is hathatósabban segítve a tartósan vagy időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő családokat. Továbbá a felsőoktatásban jelenleg hallgatói jogviszonyban állók félénkénti nagyobb összeggel történő támogatását biztosította az önkormányzat és ezen kör jogosultsági jövedelemhatárát is megemelte abból a célból, hogy tanulmányaik költségeit enyhítse.

A súlyos betegségben szenvedő ápolási tevékenységet végzők számára nyújt nagyobb anyagi hozzájárulást a méltányossági ápolási díjon felül adható kiegészítő ápolási díj, melynek kiterjesztése a gyermekek otthongondozási díjában részesülőkre is megtörtént, hogy azon méltányossági ápolási díjban részesülők, akik napi 3 órát elérő vagy meghaladó ápolási-gondozási tevékenységet végeznek kiegészítő ápolási díjat kapjanak, részben kompenzálva azt a fáradhatatlan tevékenységet, amelyet nap mint nap hozzátartozójuk gondozása terén ellátnak.

2020. évben

202. márciustól a legnagyobb kihívást a koronavírus okozta világjárvány jelentette. Magyarország Kormánya a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Vr.) az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus-

világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

Az 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) a veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről tartalmaz a különleges jogrendre tekintettel eltérő szabályokat a szociális és gyermekvédelmi hatósági eljárásokra, és egyes intézményi szolgáltatásokra nézve. A Rendelet ugyanakkor kizárólag azon szociális támogatási formák, ellátások és eljárások esetében tartalmaz különleges szabályokat, amelyek a fővárosi és megyei kormányhivatal járási hivatalainak hatáskörébe tartozik.

A Polgármesteri Hivatal a 2020. tavaszán elrendelt veszélyhelyzet ideje alatt a fentiek révén - az akkor bevezetett szabályozás jellege, és személyi hatálya a jelenlegivel megegyezett - egyeztetést folytatott az érintett szakminisztériummal, melynek eredményeként az Emberi Erőforrások Minisztériuma Támogatási és Foglalkozási Rehabilitációs Főosztály Segélyek és Támogatások Osztálya tájékoztatása szerint a helyi önkormányzatoknak saját hatáskörben kell intézkedniük az egyes támogatásformákra nézve eltérő szabályok bevezetéséről.

A veszélyhelyzet meglévő és a közeljövőben bekövetkező társadalmi és gazdasági hatásai, valamint a személyes kontaktálódás csökkentése, és járvány további terjedésének megakadályozásának elősegítése indokolta tette azt, hogy Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális ellátások – így különösen a személyes kontaktussal járó új kérelmek benyújtása, időszakos felülvizsgálatok lefolytatása, valamint a méltányossági ápolási díj kapcsán az ápolási-gondozási szükséglet vizsgálata - vonatkozásában különleges intézkedéseket vezessen be.

Ezen túlmenően, s az elmúlt évekhez hasonlóan 2020. évben is emelkedett a minimálbér és bérminimum, valamint 2,8 %-kal növekedett a nyugellátások mértéke is, így a segélyezés kapcsán a jogosultsági jövedelemhatárt és az adható támogatás mértékén emelt ebben az évben az önkormányzat.

2021. évben

Az egy főre eső jövedelem felső értékhatárán elhelyezkedő családok és személyek, akik a minimálbér és a garantált bérminimum, valamint 3 %-kal növekvő nyugellátások mértékének emelése révén kikerülnének a segélyezés rendszeréből több támogatási formának (helyi lakásfenntartási támogatás, rendszeres gyógyszer-támogatás a családos jövedelemhatárt, rendkívüli települési támogatásnál a létfenntartásra kérhető ellátás tekintetében) az emelését az egy főre jutó havi jövedelem értékhatárát tekintve hajtotta végre az önkormányzat. Továbbá a rendszeres gyógyszer-támogatás esetén a támogatás mértékének az emelése is megtörtént, így a jövedelmi helyzettől függően havi 3000.-Ft-tól 6000.-Ft-ig terjedő támogatást nyújthat a rászorulóknak.

A mindennapi segélyezési gyakorlat során szerzett tapasztalatok és az időközben felmerülő egyedi esetek szabályozása céljából szükségesnek tartotta az önkormányzat egy új támogatási forma (egészségügyi szűrési támogatás) bevezetését a rendkívüli települési támogatáson belül, mely az egészségi állapot fenntartásához, illetve visszaállításához kíván segítséget nyújtani az arra rászorulóknak.

A helyi adósságkezelési-szolgáltatásra való jogosultsághoz való hozzájutás feltételeként az alsó jövedelem-korlát kikerült a jogosultsági feltételek köréből, abból a célból, hogy azok az egyszerűsített foglalkoztatásból élő háztartások is jogosulttá váljanak a támogatásra, akik

közüzemi díjhátralékuk kifizetésétől nem zárkoznak el. (Szt. 4. § (1a) bekezdés 7. pontja alapján az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jövedelmet nem lehetett jövedelemként figyelembe venni).

2021. január 01-jétől módosításra került az Szt. havi rendszerességgel nyújtott települési támogatásokra vonatkozó szabályozása. Az ápolási célú települési támogatást érintő rendelkezések közti összhang megteremtése érdekében módosították az ápolás céljára megállapított települési támogatás maximális összegét, melyet nem a mindenkor legkisebb öregségi nyugdíjminimumban, hanem az ápolási díj alapösszegében határoztak meg. Ennek következményeként, ha a települési önkormányzat ápolási díjként az ápolási díj alapösszegének (2021. évben: 41.335-Ft.) legalább 80%-át nyújtja, a társadalombiztosítási tárgyú törvények vonatkozásában is ápolási díjnak minősül, feltéve, ha az ellátás önkormányzati rendeletben szabályozott havi összege eléri az ápolási díj központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegének a 80%-át.

A fenti jogszabály figyelembevételével az önkormányzat a méltányossági ápolási díj vonatkozásában a havi adható támogatás mértékét 28.500.-Ft-ról bruttó 35.000.-Ft-ra emelte, mely alapján az ellátás szolgálati időnek minősül és egészségügyi szolgáltatásra jogosít.

2022. évben

2022. év kezdetével jelentős mértékben emelkedett a minimálbér és a garantált bérminimum, a több éve fennálló pandémiás helyzet miatt a piaci viszonyokban jelentős változások, és áremelkedések következtek be, valamint növekedett a nyugellátások mértéke és volumene is. A méltányossági ápolási díj vonatkozásában az adható támogatás mértéke 80%-ról 100%-ra emelkedett, helyi lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás és rendszeres gyógyszer-támogatás esetén az egy főre jutó havi jövedelem értékhatára, az utóbbi támogatási formánál a támogatás mértéke emelkedett, így a minimális adható havi támogatás 3500.-Ft. a maximális havi 6500.-Ft. a jogosultság esetén egy éves időtartam tekintetében.

A kötelezően nyújtott rendkívüli települési támogatás esetén az egy főre jutó jövedelem jogosult értékhatárát, valamint az élethelyzetekre bontott kategóriáit tekintve a temetési hozzájárulásként, az egészségügyi szűrési támogatáson belüli onkológiai gyógykezeléshez, és a szelektíven nyújtott kelengyetámogatás adható mértéke emelkedett.

A korábbi évek gyakorlati tapasztalatai alapján a karácsonyi támogatás folyósításának megkönnyítése érdekében indokoltá vált a támogatásra jogosultak számára azon lehetőség biztosítása, hogy meghatározott időpontig, külön bejelentés útján, a személy- és lakcímnnyilvántartásban rögzített lakóhelyüktől eltérően, a bejelentett tartózkodási helyükre kerüljön számukra a támogatás kiszállításra.

2023. évben

A minimálbér, garantált bérminimum és a nyugdíjak emelése az Ör-ben szabályozott ellátási formák (méltányossági ápolási díj, rendkívüli települési támogatás, helyi lakásfenntartási támogatás, helyi adósságkezelési szolgáltatás) jogosultsági feltételeként meghatározott egy főre jutó havi jövedelem összegének, illetve a támogatás mértékének a szociális vetítési alap meghatározott %-ában történő emelését indokolta.

Ez évtől 2 új típusú támogatást vezetett be az Önkormányzat. A rendkívüli települési támogatáson belül az étkezési térítési díjtámogatás bevezetését az ételmezési nyersanyagköltségek emelkedése indokolta. A támogatás azon általános és középiskolai

korosztály részére nyújt támogatást, segíti a mindennapi étkezést az iskolában, akik egyéb módon nem részesülnek étkezési kedvezményben.

A 75. életévét betöltött időskorú lakosnak a lakás fenntartásához kapcsolódó költségek kiegyenlítése nehézséget jelent, így azon háztartások számára, akik helyi lakásfenntartási támogatásra nem jogosultak, de jövedelmi/vagyoni helyzetük/életkoruk a rendeletben meghatározottnak megfelel és saját jogon öregségi teljes nyugdíjra jogosultak rezsiköltség-támogatás állapítható meg.

Az elmúlt évek világpiaci-gazdasági folyamatai okán szükségessé vált a karácsonyi támogatás összegének emelése annak érdekében, hogy a támogatás az elkövetkezőkben is az eddigiekben megszokott minőségben és színvonalon kerülhessen az arra jogosultak részére. A karácsonyi támogatás évente egy alkalommal, 4.000.- Ft összegben, természetbeni ellátásként, külön kérelem benyújtása nélkül állapítható meg.

2024. évben

A minimálbér, garantált bérminimum, a nyugdíjak, valamint egyéb rendszeres pénzellátások összegének emelkedése következtében a támogatások jogosultsági feltételeként előírt egy főre eső jövedelem emelése történt meg.

Az elmúlt évek világpiaci-gazdasági folyamatai okán az univerzális tanszertámogatás összegének emelése nettó 2.000.-Ft-ról 3.000.- Ft/fő mértékre módosult, annak érdekében, hogy a támogatás az elkövetkezőkben is az eddigiekben megszokott minőségben és színvonalon kerüljön folyósításra az arra jogosultak részére.

A gyermekvállalás, valamint a családalapítás támogatását elősegítendő az Önkormányzat által az eddigiekben szociális rászorultságtól függően nyújtott kelengyetámogatás szabályrendszerének megváltoztatása vált szükségessé a támogatásra szociális rászorultságtól függetlenül, így valamennyi Nyíregyházán állandó lakóhellyel rendelkező újszülött jogán annak szülője, külön kérelemre, a gyermek születésekor igényelheti ezt a támogatási formát. A támogatás mértéke – az előző évek demográfiai adatait figyelembe véve - 20.000.- Ft-ban került megállapításra gyermekenként. 2024. március 1-től 2024. július 31-ig 224 szülő részére került megállapításra összesen 4.540.000.-Ft. összegben.

A rendkívüli települési támogatás kategóriáját szélesítette, amikor a Közgyűlési döntés értelmében bevezetésre került szelektív támogatásként – a beiskolázási költségek enyhítése céljából - az iskolakezdési támogatás igazoltan nyíregyházi székhelyű általános iskolába beiratkozott, állandó nyíregyházi lakcímmel rendelkező felső tagozatos általános iskolai tanuló (5-8 évfolyam) részére. A támogatás mértéke gyermekenként 7.000.-Ft. A támogatás iránti kérelem évente egy alkalommal augusztus 01. és október 31. között nyújtható be. A határidő mulasztása jogvesztő.

13. táblázat

Nyíregyháza közigazgatási területén
rendszeres települési támogatásban részesülők száma⁵

Támogatás típus	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év
helyi lakásfenntartási támogatás	1905	1487	1230	1043	848	694	596
helyi adósságkezelési szolgáltatás	143	95	71	39	32	28	22
méltányossági ápolási díj	386	292	278	243	217	186	170
kiegészítő ápolási díj méltányossági ápolási díjhoz	-	-	115	109	74	66	58
kiegészítő ápolási díj halmozottan fogyatékos személyt ápoló számára	57	58	61	57	57	55	49
rendszeres gyógyszertámogatás	586	448	400	362	285	241	195

Forrás: saját szerkesztés

14. táblázat

Nyíregyháza közigazgatási területén
rendkívüli települési támogatáshoz kapcsolódó esetszám⁶

Támogatás típus	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év
rendkívüli települési támogatás életfenntartásra	6109	5193	5112	3913	2428	1234	1678
rendkívüli települési támogatás étkezési térítési díjtámogatásként	-	-	-	-	-	-	11
rendkívüli települési támogatás felsőfokú tanulmányokat folytató nappali tagozatos hallgató részére	48	29	27	24	26	24	19
rendkívüli települési támogatás eseti gyógyszertámogatásként	143	74	66	51	174	236	145
rendkívüli települési támogatás temetési hozzájárulásként	225	209	193	153	134	152	134
rendkívüli települési támogatás egészségügyi szűrési támogatásként	-	-	-	-	-	2	8

⁵ A táblázat nem tartalmazza az elutasító és megszüntető döntések számát, a hatósági munka során kiadott hatósági bizonyítványok és igazolások számát, a végrehajtási ügyek, az eljárást megszüntető és elutasító döntések, egyedi levelezések számát, a köztemetési eljárásokat, az univerzális ellátásokat, a Gyvt. szabályai szerint nyújtott támogatásokat, valamint a rendkívüli települési támogatásnál nem a jogosultak számát tartalmazza, hanem az esetszámot.

⁶ A táblázat nem tartalmazza az elutasító és megszüntető döntések számát, a hatósági munka során kiadott hatósági bizonyítványok és igazolások számát, a végrehajtási ügyek, az eljárást megszüntető és elutasító döntések, egyedi levelezések számát, a köztemetési eljárásokat, az univerzális ellátásokat, a Gyvt. szabályai szerint nyújtott támogatásokat, valamint a rendkívüli települési támogatásnál nem a jogosultak számát tartalmazza, hanem az esetszámot.

rendkívüli települési támogatás képzési megélhetési támogatásként	-	-	302	391	80	-	-
átmeneti képzési megélhetési támogatás (veszélyhelyzeti intézkedés kapcsán)	-	-	-	103	-	-	-
rendkívüli települési támogatás kelengyetámogatásként (szelektív)	12	17	14	11	5	8	1
rendszeres rendkívüli települési támogatás	26	19	21	11	8	13	20

Forrás: saját szerkesztés

Fentiekén túlmenően természetbeni támogatásként az önkormányzat feladatköréhez tartozik a köztemetés ügyek intézése. Az Szt. 48. §-a (1) bekezdése alapján a haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete – a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül – gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik. 2017.01.01-től 2023. 12. 31-ig összesen 375 esetben került a köztemetés elrendelésre.

A gyermekvédelem körébe tartozó rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma nagyságrendileg a lakásfenntartási támogatáshoz hasonló mértékű volt.

15. táblázat

Nyíregyháza városban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma

		2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény		2741	1922	1502	1071	1273	1467	1051
pénzbeli támogatás (korábban Erzsébetutalvány formájában)	augusztus	2741	2087	1682	1348	1134	1272	800
	november	2454	1942	1539	1094	2275	770	716

Forrás: saját szerkesztés

A kedvezményben részesülők számának csökkenése évek óta megfigyelhető Nyíregyházán, mely mögött részben a jogosultsági jövedelem határának állandósága, részben pedig a kedvezményhez kapcsolódóan igénybe vehető más támogatások és a demográfiai változások állnak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek – függetlenül attól, hogy hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű – jogosult:

- az ingyenes tankönyvre,
- a bölcsődében, óvodában és az iskola 1-8. évfolyamán az ingyenes gyermekétkeztetésre,
- a szüniidei gyermekétkeztetésben való részvételre,
- egyéb kapcsolódó juttatásra, illetve kedvezmény igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek egy évben két alkalommal pénzbeli támogatásban részesülnek, melynek értéke 6.000-6.500 Ft/fő/alkalom.

000044

A gazdasági válság hatására a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez való jogosultsági értékhatár 2022. évben központi szinten emelésre került. A jövedelmi értékhatár a szociális vetítési alap 130%-áról 165%-ra, s az egyedül nevelő szülő vagy tartósan beteg gyermeket nevelők esetében 135%-ról 180%-ra emelkedett.

A Gyvt-ben szabályozott ellátásokon túl a települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

Ennek keretében a nyíregyházi lakóhellyel (állandó lakcím) rendelkező, alap-, vagy középfokú tanintézzettel tanulói jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek igénye szerint helyi járatú autóbusz-közlekedési támogatásra jogosult.

16. táblázat

Helyi járatú autóbusz-közlekedési támogatásra jogosultak száma

2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év
341	543	465	254	209	207	148

Forrás: saját adat

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 50%, a halmozottan hátrányos helyzetű jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 80 %-át téríti az önkormányzat a lejárt bérletjegy átadása ellenében a szülő, törvényes képviselő részére.

Az önkormányzat 2016. 01. 01-től a szünidei gyermekétkeztetés keretében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a déli meleg főétkezést a jogszabályban felsoroltak szerint (szülő, törvényes képviselő kérelmére az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon). Az étkeztetés lebonyolításában minden évben a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ működik aktívan közre.

Az étkezésre jogosultak száma a nyári időszakban a legmagasabb, mivel ekkor a bölcsődéseket és óvodásokat is figyelembe kell venni az intézmények zárva tartási idejére. A kihasználtságra pozitív hatással bír, hogy a korábbi évekhez hasonlóan az ételt házhoz szállítással biztosította az Önkormányzat. Fontos megemlíteni, hogy a rezsiválság miatt változott a 2022/2023 tanév rendje. A 2022. szeptember 29-én megjelent 368/2022. (IX. 29.) - a tanév rendjére alkalmazandó veszélyhelyzeti szabályokról szóló Kormányrendelet alapján őszi szünet a 2022/2023. tanévben nem adható ki. Ennek értelmében - tekintettel arra, hogy elmaradt az őszi szünet - a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a szünidei étkeztetés nem valósult meg. A gyermekek ellátása az intézményi étkeztetés keretében rendes menetrend szerint biztosított volt. A kormány döntése értelmében, az őszi szünet elmaradt, azonban hosszabb lett a téli szünet, mely szünidei étkeztetés tekintetében 11 munkanapot foglalt magába.

17. táblázat

A támogatásokra kifizetett összegek 2017-2023 években (Ft)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Helyi járatú autóbusz-közlekedési támogatásra	1 151 771	1 417 060	1 552 590	1 037 705	744 875	928 079	653 335
Üdültetési támogatás	1 770 00	1 760 000	2 040 000	1 510 000	1 400 000	1 770 000	1 950 000
tanszercsomag	8 999 220	8 715 375	8 522 970	8 521 064	11 744 960	11 549 380	11 356 340
Szünidei étkezés	18 182 771	30 277 198	27 015 652	25 407 291	29 563 726	32 203 190	34 803 812
Egyszeri támogatás	32 607 500	25 978 500	20 331 000	15 471 500	14 411 500	12 936 500	9 647 000

Forrás: saját adat

Az Önkormányzat jogszabályok által kötelező ellátások mellett önként vállalt feladatként több típusú támogatást, juttatást is biztosít (ezek részben a rászorultság vizsgálatával, részben univerzális ellátásként kerülnek szabályozásra) a települési támogatáson felül.

Így minden évben megszervezi a nyári táboroztatást, üdültetési támogatást, tanszertámogatást is.

A gyermekek nyári táborozását, hasznos időtöltését az Önkormányzat több módon is támogatja évek óta. Egyik formája a Szigligeti Gyermeküdülőben megvalósuló üdültetés. Az elmúlt évek során egyre több gyermek számára biztosított a felhőtlen, élményekben gazdag, kellemes kikapcsolódás a Balaton partján. A részvételi lehetőség minden nyíregyházi lakóhellyel rendelkező diák számára biztosított volt, aki nyíregyházi székhelyű, alapfokú iskolában tanul, függetlenül a fenntartó intézmény státuszától.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a város általános iskoláiba járó, nyíregyházi bejelentett lakcímmel rendelkező gyermekek számára évek óta biztosítja a nyári napközis tábort, a gyermekek érdeklődésének megfelelően. A táborozás során a szülőknek csak az étkezésért kell fizetniük, de minden év közben járó étkezési kedvezményt a táborozás során is igénybe lehet venni. Minden jelentkező gyermek egy turnus támogatott helyre jelentkezhet, második vagy több turnusban való részvétel önköltséges áron vált lehetővé.

A táborokban a gyermekeknek és életkori sajátosságaiknak megfelelő programok várják.

Nyíregyháza Önkormányzata évek óta csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz, amelyet felsőoktatásban résztvevő hallgatók, valamint a felsőoktatási tanulmányokat kezdő tanulók vehetnek igénybe. Az ösztöndíj elméletileg három forrásból épül fel: települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Az elmúlt években több száz hallgató tanulását segítette az Önkormányzat a havi rendszerességgel ösztöndíjjal. (2017. évben 141 fő, 2018. és 2019. évben 85-85 fő, 2020. évben 90 fő, 2021. évben 78 fő, 2022. évben 84 fő, 2023. évben 64 fő)

A fenti lehetőségen felül igénybe vehető a Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány egyszeri vissza nem térítendő támogatása felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók részére. A Közalapítvány Kuratóriuma két alkalommal tesz közzé felhívást támogatás elnyerésére. A Kuratórium a pályázatok elbírálását követően 25.000-60.000 Ft összegű támogatást állapít meg, mely az elmúlt időszak alapján a támogatásra jogosultak száma az alábbiak szerint alakult: 2017. évben 58 fő, 2018. évben 73 fő, 2019. év 54 fő, 2020. év 30 fő, 2021. év 39 fő, 2022. év 70 fő, 2023. év 44 fő.

Az első lakáshoz jutók támogatása programnak a célja a munkaerő megtartása, biztosítása, a szakképzett fiatalok helyben maradásának elősegítése, és mindezekon keresztül - a város gazdasági potenciáljának fokozása érdekében - helyi szinten támogatja a fiatalok, a fiatal családok otthonteremtését.

18. táblázat

Jogosultak száma első lakáshoz jutó támogatás tekintetében

	2019.05.15-től	2020.	2021.	2022.	2023.
jogosultak száma (fő)	29	59	49	19	8
kifizetett összeg (Ft.)	13.550.000.-	27.050.000.-	22.550.000.-	9.450.000.-	3.600.000.-

Forrás: saját szerkesztés

2018. évben a települési önkormányzatok feladatkörét gyarapította az a Kormányzati intézkedés, amely a téli rezsicsökkentésben korábban nem részesült, a vezetékes gáz- vagy távfűtéstől eltérő fűtőanyagot felhasználó háztartások egyszeri természetbeni támogatásban részesítésének megszervezését, lebonyolítását írta elő. Az igénybejelentések alapján 12.816.000,- Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült az Önkormányzat, mely háztartásonként 12 000 forint összegű természetbeni támogatás nyújtására biztosított pénzügyi keretet. Tekintettel arra, hogy a téli rezsicsökkentésben korábban részesült személyeknek fűtőanyag átvétellel kapcsolatos költsége nem jelentkezett, indokolt volt a támogatásban részesített személyek részére 2.000 Ft összegű további támogatás megállapítása, az átvétellel jelentkező költségek megfelelő kompenzálására. A szállítási költség kompenzálására határozati döntés született, s ezt követően került az ügyfél számára – utalással - kifizetésre a meghatározott összeg.

19. táblázat

Téli rezsicsökkentési támogatás 2019. év

fűtőanyag	fűtőolaj	palackos gáz	pellet/brikett	szén	tartályos gáz	tűzifa
jogosultak száma (fő)	1	77	114	49	3	824

Forrás: saját szerkesztés

Az Önkormányzat minden évben megszervezi a szociális alapon történő tűzifaosztást, egyrészt a Nyíregyházi NYÍRVV Nonprofit Kft. Tűzér utcai telephelyén, másrészt külterületeken, helyszíni csomózásos módszerrel. A tűzifa osztás megszervezésében és lebonyolításában a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ aktívan részt vesz. Amennyiben a kihűlés veszélyével fenyegetett személyről érkezik az intézménybe jelzés akár a lakosság, akár észlelő- és jelzőrendszeri tagtól (például rendőrségtől), az érintett személlyel történő kapcsolatfelvételt követően részesül juttatásban az érintett személy vagy háztartás.

Az intézményhez érkező igénylések esetében az alábbi tényezőket vizsgálják:

- szociális rászorultság – új ügyfél esetében környezettanulmány készítése,
- fatüzeléses fűtési lehetőség a kérelmező bejelentett címén,
- működő gázfűtés kizáró ok,
- egy háztartásban csak egy kérelem kerül befogadásra,
- az előző évek során a kérelmező átvette a számára kicsomózott tűzifát.

Évente a NYÍRVV Nonprofit Kft. által kitermelt fa mennyisége kb. 4500 q, amelyből 1000 q a krízis (rendkívüli hideg) időszakban szolgál tartalékul. A külterületi osztások során az önkéntesek bevonása nagy segítséget jelent, így az idős lakosságot tehermentesíteni lehet a pakolás és a házhozszállítás nehézségei alól.

000047

20. táblázat

A tűzifa osztás jellemzői az elmúlt 2 évben

	NYÍRVV telephelyén átvett tűzifa mennyisége (mázsa)	kiszállított tűzifa mennyiség (mázsa)	összesen
2022-2023	2 220	1 105	3 325
2023-2024	1 840	1 620	3 460

Forrás: saját adat

RÉS Közalapítvány

A Rászoruló Életének Segítése Közalapítványt Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 1995-ben alapította. A Közalapítvány célja a Nyíregyháza és a csatlakozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések közigazgatási területén, valamint a csatlakozó önkormányzati alapítású közszolgáltató tevékenységet folytató, illetve a lakhatással kapcsolatos szolgáltatást nyújtó, önkormányzati alapítású gazdasági társaságok ellátási területén élő azon lakóinak megsegítése, akik önhibájukon kívül szociálisan nehéz helyzetbe kerültek, közüzemi díjaikat nem, vagy csak nagy nehézségek árán képesek kiegyenlíteni és emiatt létfenntartásuk veszélyeztetetté válik. Az Alapítványnál 2013-tól a Nyírségvíz Zrt. és a NYÍRVV szolgáltatóknál felhalmozódó kintlévőség kezelésére van lehetőség.

A támogatás két formája:

- A korrektív jellegű hátraléktámogatás: A díjhátralékkal rendelkező kérelmezők esetében a két évnél nem régebbi tartozásra lehet támogatást igényelni, melynek mértéke a tartozás 2/3-a maximum 150.000.- Ft különös méltánylás esetén 200.000.- Ft.
- A preventív jellegű alapdíj támogatás: A támogatás mértéke egy évi alapdíj, ami a víz- és csatornadíj számlákon kerül jóváírásra, azaz a támogatott felhasználó helyett egy évig az Alapítvány fizeti meg az alapdíjat.

Támogatás feltétele

A támogatás alapvető feltétele a rászorultság igazolása. A támogatási kérelem kedvező elbírálásának a feltétele:

- A kérelmezőnek állandó lakóhellyel kell rendelkeznie azon a településen, ahol a szolgáltatást igénybe veszi,
- a háztartás egy főre jutó nettó jövedelme nem haladhatja meg a 120 000 Ft-ot,
- egyedülálló, rokkant, súlyosan fogyatékos, tartósan beteg, 70 év feletti felhasználó esetében 140.000 Ft-ot.

21. táblázat

Nyíregyházi lakosok vonatkozásában a RÉS Közalapítvány által nyújtott támogatás 2017-2021. évben

Szolgáltató	Támogatott kérelmek száma (db)					Támogatás összege (Ft)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Nyírségvíz Zrt.	44	40	17	24	12	229.604	627.608	223.656	389.912	97.116
Nyírvv Kft.	10	7	8	8	4	204.700	559.831	678.485	549.700	250.000
Összesen	54	47	25	32	21	434.304	1.187.439	902.141	939.612	347.116

Forrás: RÉS Közalapítvány, saját szerkesztés

2022-ben a támogatott kérelmek száma 11 db volt, 2023-ban 16 db. A támogatás összege 2022-ben 90 744 Ft, 2023-ban 1 071 616 Ft volt.

000048

A támogatáshoz jutás feltétele, hogy a RÉS által támogatásba bevont tartozáson felüli hátralék összegére az adós a hitelező szolgáltatóval részletfizetési megállapodást köt. Ennek feltételeit – egyedi elbírálás alapján – az adós jövedelmi viszonyai és a tartozás mértéke határozza meg.

Amennyiben a részletfizetési megállapodás megkötését az adós nem vállalja, az alapítványi támogatást nem veheti igénybe. Ezen feltétel teljesítése okozza leginkább a benyújtott kérelmek fokozatos csökkenését. A benyújtott kérelmek esetleges elutasítására a meghatározott jövedelemhatár – egyedi méltánylással felüli – túllépése esetén kerül sor.

Összefoglalásként elmondható, hogy a települési önkormányzatoknak alapvetően az alapellátás biztosítása a feladata. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata azonban törekszik arra, hogy a jogszabályban meghatározott tevékenységét további támogatásokkal, szolgáltatásokkal egészítse ki a lakossági igényeknek megfelelően.

A segélyezési rendszer széles palettája által nyújtott lehetőségek célja, hogy elősegítsék a döntést az ellátást igénylők és a szociális szakemberek számára. Lényeges, hogy a területi és önkormányzati szociális közigazgatás szervei, az önkormányzati és egyéb fenntartású szervezetek a hozzájuk fordulókat globálisan lássák, s tudjanak hathatós segítséget nyújtani a rászoruló helyi lakosságnak. Ehhez viszont elengedhetetlen egymás munkájának ismerete, valamint az, hogy az önkormányzati autonómiát pozitív módon használva helyi szinten – a költségvetés keretein belül - próbálja meg a különböző támogatási formákat egymásra építeni (pl.: kiegészítő ápolási díj halmozottan fogyatékos személyt ápolók számára, három körben nyújtható adósságcsökkentési támogatás) esélyt adva arra, hogy az valóban célzott, s eredményes segítséget adjon, a szegénység kockázata enyhüljön.

Az önkormányzati támogatásokon túl a lakosság a járási hivataloktól igényelhet különböző támogatásokat. A jövedelmi és a foglalkoztatási mutatók javulása következtében csökken az egyes támogatás típusokat igénybe vevők száma, amely nemcsak Nyíregyháza vonatkozásában, hanem járási szinten is megfigyelhető.

22. táblázat

Nyíregyháza közigazgatási területén
a Járási Hivatal által biztosított támogatásban részesülők

Nyíregyháza (1720)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	992,02	798,68	632,3	502,92	475,29	365,24
Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	119,31	109	105,52	104,41	96,83	89,75
Közfogyellátási igazolvánnyal rendelkezők (alanyi és normatív alapon kiadott) (fő)	4929	4988	3416	3156	2597	3202
Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	42,88	36,65	37	37,87	37,99	39,4

Forrás: TEIR

A már említett „Nyíregyháza Életminősége” kutatásban feltett kérdésre - *A megállapított segély megoldotta-e a problémáját* – a válaszadók közel fele (45%-a) mondta, hogy a segély nem oldotta meg a problémáját, 35,5 %-uknak pedig csak részben. Az előző felmérés során hasonló adatokat mértek azzal, hogy a válaszadók 19,3 %-a mondta azt, hogy a segély teljes mértékben megoldotta a problémáját. Ezek az adatok arra utalnak, „hogy a segély önmagában nem elegendő segítség és komplexebb segítségnyújtásra van szükség, illetve azzal is magyarázható, hogy a kapott segély nem volt elegendő.”

A komplex segítségnyújtásban a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben működő szolgáltatások, valamint tágabb értelemben egyéb szolgáltatások (pl. egészségügyi alapellátás) működnek közre. A segítségnyújtás komplexen így érthető, a különböző rendszerek együttműködése szükséges a problémák megoldásához.

II.1.6. Családvédelmi koordináció

Magyarországon 2009. év óta külön törvény rendelkezik a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról, melynek alapvető célja, hogy még azt megelőzően kezelje a családi erőszakot, mielőtt súlyosabb konfliktus, helyrehozhatatlan következményekkel járó bűncselekmény bekövetkezne.⁷ A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (továbbiakban: Hktv) szerint a családvédelmi koordinációért felelős szerv - a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1/A. §-a alapján- a települési önkormányzat jegyzője.

2020. 01. 01. napjától a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatási ügyekben elsőfokú hatóságként az alábbi ügykörökben is a települési önkormányzat jegyzője jár el:

- nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét,
- a gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmányt készít,
- hozzájárul a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,
- megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait,
- gyakorolja a gyámhatósági névmegállapítással kapcsolatos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:151. §-ában meghatározott hatásköröket.

A jogszabályi változást követően Nyíregyházán 2020-2021. évről 98 gyermek családi jogállása maradt rendezetlen. 2022. évben az Anyakönyvi Hivataltól 73 esetben érkezett jelzés az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorú ügyében. A jelzést követően az anyák tájékoztatást kaptak, hogy hogyan rendezhető a gyermek családi jogállása. A 2023. évben összesen 39 gyermek neve rendezésre került, teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat által, így 2022. december 31. napjáig halmozottan⁸ 132 gyermek családi jogállása maradt rendezetlen. Képzelt személy bejegyzése nem történt, pertársaként való részvételhez egy esetben került kiadásra hozzájárulás. 2023-ban egy esetben történt gyámnevezés. A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) kormányrendelet 6/A. § alapján az illetékes gyámhivatal a gyámnevezésről értesült.

A települési önkormányzat jegyzője gyámhatósági ügyekben – családba fogadás, gyámsági ügyek, illetve cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezési ügyek – a Gyámhivatal megkeresésére valamint bírósági felkérésre - gyermektartásdíj megállapítása, módosítása, valamint gyermek elhelyezési perekben mind a felperes, mind az alperes lakásán- részletes környezettanulmány készített. 2023. évben 70 megkeresés érkezett a fent említett ügyekben.

Ezen kívül a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként is feladatokat lát el a települési önkormányzat jegyzője.

⁷ Pesti Brigitta: A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról, alkalmazásának gyakorlati problémáiról.

⁸ halmozott adat: a rendezetlen ügyek száma, amely tartalmazza az előző évekről áthúzódó rendezetlen ügyeket is.

2020. január 01-től a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (továbbiakban: Hketv) szerint a családvédelmi koordinációért felelős szerv – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyár.) 1/A. §-a alapján- a települési önkormányzat jegyzője. A törvény célja, hogy hatékony és megfelelő jogszabályi védelmet nyújtson az áldozatoknak. A jegyző feladata kiemelt a családvédelmi koordinációban, hiszen ő tájékoztatja a Hatóságokat, illetve kötelezően a rendőrséget. A jogszabály alapján a meghatározott intézmények kötelesek egymásnak jelezni, együttműködni és egymást tájékoztatni amennyiben hozzátartozók közötti erőszaknak veszélyt észlelik.

A családon belüli erőszak legtöbb esetben a párkapcsolati jellegű cselekmény volt, tehát házastárs, volt házastárs, élettárs, volt élettárs. Az esetek 92 %-ban a bántalmazott nő volt. Az esetek jelentős részében az érintett családokban kiskorú gyermekek élnek. A kiskorú veszélyeztetettsége jogi kategóriába tartozik a bántalmazás és az elhanyagolás, minden olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a kiskorú testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.⁹ Hatóságunkhoz 2023-évben összesen 72 jelzés érkezett családon belüli erőszak veszélyének észlelése miatt. Bántalmazási ügyben 60 esetben eljárás indult.

II.1.7. Információ, felvilágosítás

A lakosság informálása, felvilágosítás támogatásokról szolgáltatásokról, változásokról rendkívül fontos. A veszélyhelyzet idején még fokozottabb figyelmet kívánt meg az ellátórendszer valamennyi tagjától.

A Hivatalban az ügyfélszolgálati tevékenység meghatározott rendben történik. A csütörtöki nap kivételével a mindennap nyitva tartó ügyfélszolgálati centrumban lehet a támogatásokat igényelni, információt kérni.

Vannak azonban olyan esetek, illetve élethelyzetek, amelyek az ügyélfogadási időn kívül is megkívánják az ügyfelek részéről, hogy azonnal és személyes közreműködésük révén foglalkozzanak az adott emberrel, sorsával. Ezekben az esetekben természetesen a hét minden munkanapján biztosított az ügyélfogadás az arra rászorulóknak (főként köztemetések esetében, illetve olyan élethelyzetek kapcsán, amikor az adott egyént, illetve családját éri, például: elemi kár, egyéb csapás).

Az ügyfélszolgálati tevékenységet ugyanazok az ügyintézők látják el, akik a kérelmek feldolgozásával, illetve elbírálásával is foglalkoznak. Az ügyféltérben a kérelmek leadása, tájékoztatás az ügymenetről, hiánypótlások benyújtása történik. Az ügyfélforgalom – az időszakos segélyezés mellett - a gyermekétkeztetés időszakában és felülvizsgálati eljárások alkalmával jelentősebb mértékben nő meg.

A lakosság szempontjából kedvező, hogy a Polgármesteri Hivatal egy épületben működik a kormányhivatal ügyfélszolgálatával. Ez amiatt előny, mert sokszor az ügyfél tanácstalan helyzetben van, melyik közigazgatási szerv intézi ügyét, s célirányosan tudjuk, illetve tudják az adott ablakhoz irányítani az állampolgárokat.

Jól működő gyakorlatként vehető számba az ügyfelekkel kapcsolatos hatékony együttműködés és eredményes segítségnyújtás biztosítása céljából a segítő szakmákban dolgozók részére (családgondozó, hajléktalan ellátásban dolgozó szociális munkás, idősgondozásban tevékenykedő munkatárs), illetve a nyugdíjas-szervezetek számára tájékoztatás nyújtása Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala és Önkormányzata által nyújtható pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról, térítési díjak változásairól, hiszen az ügyfélhez ők állnak legközelebb. Továbbá a járási hivatallal is megvalósításra

⁹ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5.§ (n) bekezdés

került a kölcsönös együttműködés keretében a szakmai ismeretekről információ-csere abból a célból, hogy a hozzájuk forduló ügyfeleknek célirányos segítséget tudjanak nyújtani, függetlenül attól, hogy az járási vagy önkormányzati hatósági ügy.

Az elektronikus ügyintézés lehetősége az Eüsztv-ben meghatározott szervezetekkel való kapcsolattartásnak kötelező formája, az ügyfeleknek viszont választási lehetőséget biztosít. Az ügyfélkörünkre nem jellemző az elektronikus úton való kapcsolattartás módja, viszont a kelengyetámogatás bevezetésével az elektronikus ügyintézészt helyezték előtérbe a többi kapcsolattartási formával szemben.

II.1.7. Veszélyhelyzeti intézkedések

A veszélyhelyzet ideje alatt A segélyezés (pénzbeli és természetbeni ellátások) rendszere zavartalanul működött, külön intézkedések bevezetésével.

A kérelmek folyamatos benyújtására postai úton vagy az erre a célra rendszeresített dobozba történő elhelyezéssel volt lehetőség. A veszélyhelyzet időszakában a kérelmek egyéb elektronikus formában történő benyújtása is adott volt (e-mailen keresztül scannelt formában) azok számára, akik ügyfélkapuval nem rendelkeznek, s más módon nem tudták megoldani a kérelmük Önkormányzathoz történő eljuttatásának lehetőségét. Az Ügyfélszolgálati Centrumban elhelyezett urnák napi szinten kerültek cserélésre, így folyamatos volt a beérkező kérelmekkel kapcsolatos adminisztrációs teendők (érkeztetés, iktatás) ellátása, érdemi vizsgálatra történő előkészítése, feldolgozása. Eljárásjogi szempontból a rendkívüli helyzet nem hozott változást, ebben az időszakban is a benyújtott kérelmek és a szervezetektől érkező megkeresésekre a hatályos rendelkezéseknek megfelelő időben kellett érdemi döntést hozni.

Az ügyfélszolgálati munka hiányát pótolta bizonyos szinten, hogy már évek óta minden egyes támogatástípushoz külön tájékoztató készül az adott ügyre vonatkozó benyújtandó dokumentumok köréről, mellyel a hiánypótlások/adatkérések száma csökkenthető (ezáltal a sommás eljárásban meghozott döntések száma nő).

A lakosság segítségére volt a varoshaza.nyiregyhaza.hu honlapon minden jogszabály-módosítás alkalmával aktualizált ügyleírás és hozzá kapcsolódó formanyomtatványok elérésének a lehetősége is.

Kormányrendeleti szinten a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjére vonatkozóan különleges jogrendet vezettek be a szociális és gyermekvédelmi hatósági eljárásokra, és egyes intézményi szolgáltatásokra nézve. Emiatt a veszélyhelyzet okán bekövetkező társadalmi - gazdasági hatásai indokoltá tették, hogy Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális ellátásokra nézve különleges intézkedéseket vezessen be a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 20.) önkormányzati rendelet módosításával.

A lakosság tájékoztatása a veszélyhelyzet kihirdetésétől fogva prioritást élvezett. Az országos hírek mellett a helyi intézkedésekről, teendőkről folyamatos tájékoztatást kapott a lakosságot. A sajtóanyagok készítése a napi szintű feladatok közé tartozott.

A Kormány a 46/2020. (III.16.) Korm. rendeletben foglaltak szerint arra kérte a 70. életévet betöltött személyeket, hogy lakóhelyüket vagy tartózkodási helyüket ne hagyják el. Aki vállalta ezt és az Önkormányzatot tájékoztatja erről, akkor a települési önkormányzat feladata az ellátásukról való gondoskodás. A rendelkezések alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata egyeztetett a város közigazgatási területén szociális étkeztetést és házi segítségnyújtást végző egyházi és nem állami fenntartókkal, intézményekkel. Megállapodás született arra vonatkozóan, hogy a szociális szolgáltatók, - mivel ők megfelelő tapasztalattal rendelkeznek a feladat ellátás terén - összehangolva, a feladatot

egymást közt megosztva biztosítják a segítséget igénylők számára a szükséges mértékű támogatást munkanapokon 8-17 óra között. Az ellátás az ellátott saját költségén történt. A koordinálást az Önkormányzat és intézményei – a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ, valamint a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ – végezte. Az érintett célcsoport több telefonszámon is jelezhetette, ha szüksége volt segítségre.

A fogyatékkal élők ellátását a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ keretében működő fogyatékosügyi tanácsadók koordinálták. Minden nap 8.00 és 16.00 óra között ingyenesen hívható zöld számon az alábbi problémák esetén kérhettek segítséget:

- fogyatékoság-specifikus problémák – tanácsadás,
- életvezetési, mindennapi életviteli problémák,
- lelki (pszichés) problémák, családi konfliktusok,
- ügyintézés az igénybe vehető települési támogatásokkal kapcsolatban,
- gyermekkel kapcsolatos problémák, nehézségek,
- lakhatási nehézségek,
- szociális problémák és az ahhoz kapcsolódó jogi kérdések,
- gyásztanácsadás.

A veszélyhelyzet során a gyermekek napközbeni felügyeletével kapcsolatos intézkedésekről szóló 152/2020. (IV.27.) Korm. rendelet alapján, annak hatályba lépésétől, azaz 2020. április 30. napjától naponta a polgármesternek jelentési kötelezettsége volt Nyíregyháza közigazgatási területén az óvodai és bölcsődei ügyeletet igénybe vevőkről a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzétett adattartalommal. Az adatszolgáltatást az önkormányzati és egyéb fenntartású intézményekkel szorosan együttműködve a Szociális és Köznevelési Osztály teljesítette 2020. május 25. (óvodák, bölcsődék újra nyitása-rendkívüli szünet megszüntetése) napjáig.

A Szociális és Köznevelési Osztályhoz (telefonon, e-mailben) a veszélyhelyzet idején érkezett jelzések alapján 103 esetben történt intézkedés. Az esetek többségében önkormányzati ellátások igénybevételére, valamint önkormányzatunk fenntartásában működtetett intézmények bevonására került sor.

A Koronavírus elleni védekezés új szakaszában 2020. május 4. napjától a boltokban és a tömegközlekedési eszközökön az egészség megóvása érdekében kötelező eltakarni az arcot. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata az idősebb korosztály egészségének védelme érdekében arcmaszkot juttatott el minden 65 év feletti nyíregyházi lakos részére. Az arcmaszkokat a megfelelő higiéniai szabályok betartásával juttatták el az önkéntesek a szépkorú személyekhez. Azok a 65 év feletti nyíregyházi lakosok, akik valamilyen ok folytán még sem kapták meg az arcmaszkot ezt telefonon jelezhették a Szociális és Köznevelési osztály titkárságán, illetve lehetőségük volt 2020. június 2. és 2020. június 12. között ezt személyesen ügyfélfogadási időben átvenni. Összesen 23.313 szépkorú személy kapott maszkot.

2020. március 25-től naprakész összesítést vezetünk a városunkban élő járványügyi megfigyelés/elkülönítés/zárlat alá helyezett személyekről, akikről a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya tájékoztatta a Polgármesteri Hivatalt.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala 2020. március 19. napjától folyamatosan adatszolgáltatást kért az Önkormányzat által fenntartott intézményekben alapszolgáltatást (szociális étkezés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, fogyatékos személyek nappali ellátása, pszichiátria betegek nappali és közösségi ellátása, családsegítés) igénybe vevő ellátottak változásairól az általuk meghatározott adatok alapján. Az intézmények által megküldött adatokat összesítve a Szociális és Köznevelési Osztály küldte meg a Járási Hivatal részére.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata - reagálva a lakossági igényekre - segítséget nyújtott a koronavírus elleni oltásra történő regisztrációban (összesen 176 fő részére).

II.2. A pénzbeli és természetbeni ellátások finanszírozása

A települési önkormányzatok szociális célú feladatainak ellátáshoz az állam a központi költségvetésből támogatást biztosít. 2015-től az egy lakosra jutó iparűzési adóerő-képessége alapján jogosult a települési önkormányzat a szociális feladatok támogatására. Az adóerő képesség mértéke 2015-2019 között 32 000 Ft-ban, 2020-tól 35 000 Ft-ban került a költségvetési törvényben meghatározásra, azaz az e fölötti adóerő képességgel rendelkező önkormányzatok nem jogosultak központi költségvetési támogatásra. Nyíregyháza Megyei Jogú Város adóerő képessége magasabb, mint a jogszabályban jelzett értékhatár, ezért ilyen jogcímen a központi költségvetés nem biztosít forrást a város számára.

23. táblázat

Nyíregyháza adóerő -képessége	
év	az adóerő-képesség mértéke (Ft)
2017	35 888
2018	41 154
2019	44 800
2020	50 744
2021	54 785
2022	58 187
2023	65 450

Forrás: saját szerkesztés

Az önkormányzat 2015 óta kizárólag saját forrásból biztosítja a szociális és gyermekjóléti pénzbeli és természetbeni támogatások fedezetét. Az önkormányzat éves költségvetésében biztosított a fedezet a helyi rendeletekben megállapított segély típusú ellátások kifizetésére. A rendelet-módosítások során nyilvánvalóan a felhasználást is figyelembe veszi az önkormányzat, egyfajta visszacsatolást is jelent, olyan szempontból, hogy az adott segélytípus mennyire jól célzott, mennyire érte el azokat, akik számára bevezetésre került.

24. táblázat

Eseti és rendszeres pénzbeli és természetbeni ellátásokra biztosított és felhasznált összeg 2017-2023

Év	a támogatás típusa	Eredeti előirányzat (Ft)	Teljesítés december 31-ig (Ft)
2017	eseti pénzbeli és természetbeni ellátás	222 500 000	160 866 183
	rendszeres pénzbeli ellátás	314 500 000	219 939 125
2018	eseti pénzbeli és természetbeni ellátás	201 500 000	164 561 928
	rendszeres pénzbeli ellátás	314 500 000	181 082 000
2019	eseti pénzbeli és természetbeni ellátás	218 754 00	198 893 384
	rendszeres pénzbeli ellátás	229 500 000	178 267 306
2020	eseti pénzbeli és természetbeni ellátás	210 000 000	153 951 545
	rendszeres pénzbeli ellátás	190 000 000	168 375 061

2021	eseti pénzbeli és természetbeni ellátás	220 000 000	157 872 639
	rendszeres pénzbeli ellátás	254 300 000	204 664 746
2022	eseti pénzbeli és természetbeni ellátás	287 000 000	213 025 698
	rendszeres pénzbeli ellátás	216 500 000	161 101 294
2023	eseti pénzbeli és természetbeni ellátás	402 950 000	209 045 548
	rendszeres pénzbeli ellátás	214 200 000	125 883 146

Forrás: saját szerkesztés

Az adatokból látszik, hogy 400-600 millió Ft a keretösszeg évente, amely 60-80 %-ban kihasznált. A kihasználtságot részben a jogosultsági feltételek befolyásolják, valamint a különböző gazdasági és társadalmi változások, így a világjárvány vagy az energiaválság is. Mindehhez társulnak azok a szolgáltatások, juttatások (pl. tűzifa juttatás a gallyazásból származó fa felhasználásából), amelyek nem feltétlenül forintosíthatók, ugyanakkor jelentős segítséget jelentenek és odafigyelést a városlakók számára.

III. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások Nyíregyházán

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint járásszékhely önkormányzata, és mint, települési önkormányzat a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása terén központi szerepet tölt be. Az Szt., valamint a Gyvt. alapján az önkormányzat ellátási kötelezettsége bizonyos szolgáltatások biztosítása. A lakosság szükségleteinek kielégítését azonban nemcsak az önkormányzat, hanem szerződéses partnerei, illetve egyéb egyházi és nem állami fenntartók intézményei, szolgálatai végzik.

Az elmúlt években az intézmények számos változáson estek át; ezek részben strukturális változásokat jelentettek, részben a szolgáltatások szakmai tartalma módosult, valamint a bekövetkezett társadalmi változások bírtak jelentős hatással az ellátórendszerre.

III.1. A strukturális változások

Az elmúlt években több központi – azaz országosan kiterjedő – és helyi szintű változások érintették a szociális és gyermekjóléti ellátások rendszerét: így többek között a társult feladatellátás megszűnése, a gyermekjóléti központ járási szintű feladatellátása, a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ és az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti integrációja, ami az egészségügyi alapellátás rendszerének változásával összefüggésben ment végbe, az ellátási terület és az ellátási szerződések bővülése.

III.1.1. A társult feladatellátás megszűnése

2005. évtől a Nyíregyházai kistérség települései (Nyíregyháza, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Sényő, Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Kótaj) közösen hozták létre a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulást (NYITÖT), melynek keretében közösen tartottak fenn intézményeket és működtettek szolgáltatásokat 2017. december 31-ig. A Társulás munkaszervezeti feladatait kezdetben külső helyszínen, majd 2013. július 1. napjától Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezeti keretei között látták el a megszűnés időpontjáig.

III.1.2. A gyermekjóléti központ járási szintű feladatellátása

A gyermekjóléti szolgáltatás és a család és gyermekjóléti központ szolgáltatásai a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ szervezeti keretében működnek 2016. január 1-től. 2017-ben a strukturális átalakítást követően a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ már kiépült szakmai bázissal végezte a jogszabályban előírt feladatokat. Az intézmény települési szinten, azaz Nyíregyháza területén, Nyírpazonyban, Sényőn és Nyírturán működteti a gyermekjóléti szolgáltatást és járási szinten - azaz 15 településre kiterjedően – a gyermekjóléti központ szolgáltatásait, valamint hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység végzését, melynek keretében az esetmenedzser többek között - kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, javaslatot készít a gyermek védelembe vételére, illetőleg védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez.

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központot érintette az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetése 2018. szeptember 1-től. Ezzel nemcsak a szakmai munka bővült, természetesen a feladatellátáshoz szükséges szakmai létszám feltétel is. Az intézmény engedélyezett alkalmazotti létszáma 31 fővel bővült.

III.1.3. Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ és az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti integrációja

2023-ban az egészségügyi alapellátásban országos és helyi szinten is strukturális változás történt. Az országban az elsők között az ügyeleti ellátást Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében az Országos Mentőszolgálat látja el. Július 1-től pedig a területi védőnői ellátás került át az önkormányzatoktól a vármegyei oktatókórház működtetésébe. A feladatátrendeződések következtében az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság személyi állománya jelentősen csökkent, ezért Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 91/2023. (VI.22.) számú határozatával döntött az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóságnak az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 11. § (3) bekezdése szerinti, a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központba 2023. szeptember 1. napjával történő beolvadásáról, azzal, hogy az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság közfeladatainak jövőbeni ellátását ezen időponttól a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ látja el. 2023. szeptember 1-től az integrált intézmény neve Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központra változott.

III.1.4. Intézmények ellátási területe bővült

A vármegyeszékhelyen működő önkormányzati fenntartású intézmények nemcsak Nyíregyházán, hanem ellátási szerződés alapján több településre kiterjedően biztosítanak szolgáltatásokat.

Jelenleg a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ a fentiek szerint járási szinten - azaz 15 településre kiterjedően – biztosítja a gyermekjóléti központ szolgáltatásait, valamint hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység végzését. A család- és gyermekjóléti szolgálat működési területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város mellett ellátási szerződés keretében Nyírpazony Nagyközség, Nagycserkesz és Kálmánháza Községek közigazgatási területére terjed ki.

A Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény a bölcsődei ellátást ellátási szerződés keretében Nagycserkesz Község közigazgatási területén élők számára is biztosítja. A gyermekek átmeneti otthona tekintetében Ibrány, Tiszatelek, Paszab, Nagycserkesz, Kálmánháza Község, továbbá Napkor Nagyközség közigazgatási területe a szolgáltatás működési területe.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ ellátási szerződés keretében Nagycserkesz Község Önkormányzatától és Kálmánháza Község Önkormányzatától átvállalta a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás biztosítását.

III.1.5. Ellátási szerződések köre bővült

Az Szt. lehetőséget biztosít arra, hogy a helyi önkormányzat ellátási kötelezettségének szolgáltatót, intézményt működtető fenntartóval létrejött ellátási szerződés megkötésével tegyen eleget. Az előző pontban felsorolt esetekben Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata vállalja különböző szolgáltatások biztosítását a környező települések számára.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a saját kötelező és önként vállalt- a lakossági szükségletek alapján indokolt – feladatainak biztosítására több ellátási szerződést kötött, amelyek alapján egyes szolgáltatásokat már évek óta egyházi vagy nem állami fenntartású szolgáltató biztosít (41. táblázat).

Ez a szerződéses feladatellátás bővült 2022. január 1-től, amikor a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött megállapodás alapján a Kék Szirom Lakóotthon intézmény működését vállalta át Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata.

III.2. Infrastrukturális fejlesztések

A szolgáltatások minőségi fejlődését szolgálják az infrastrukturális fejlesztések, amelyek a megújult, modern környezetben történő munkavégzést szolgálják.

Az alábbi összefoglaló táblázat tartalmazza a 2016-tól megvalósult fejlesztéseket, amelyek a szociális és gyermekjóléti ágazatban történtek.

25. táblázat

Az önkormányzati fenntartású szociális és gyermekjóléti ellátásokat nyújtó intézményekben megvalósuló fejlesztések pályázati forrás felhasználásával

Intézmény neve		Kódszám, pályázat címe	Pályázat tartalma	Projekt összköltsége	Megvalósulás éve
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ	Új telephely: a Május 1 tér 10/A alatt	TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001 azonosítószámú, a Szociális Alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza Május 1. tér 10/A. (HRSZ: 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (HRSZ: 1640/1)" szám alatt című pályázat	Az épület felújítása és Családsegítő és Gyermekjóléti Központtá alakítása történt, 100,96 m2-es új épületrész került kialakításra a meglévő épület teljes felújítása, átalakítása mellett. A Május 1. tér 10/A. alatt található ingatlan esetében napelemes rendszer telepítése, illetve eszközbeszerzés is történt.	224,731 millió Ft	2019.
	Megújult székhely: Körte u. 41/b		A Nyíregyháza, Körte u. 40/A. alatti ingatlan korszerűsítése, ahol Családsegítő Gyermekjóléti Központ működik a továbbiakban. A meglévő körülbelül 80 m2-es toldaléképület elbontásra került, melynek helyére egy új épületszárny készült bővítéssel. A belső udvar,- melyen jelenleg a csapadékelvezetés nem biztosított -, teljes egészében térkő burkolatot kapott, parkoló állások kialakításával, csapadékelvezetés megoldásával, zöldfelületi rendezés mellett. Az épület külső homlokzata új színvakolatot kapott, új homlokzati nyílászárókat, és tetőjavítási munkák is elvégzésre kerülnek. A belső nyílászárók cseréje, valamint új belső padlóburkolat és festés is készült. A fűtési rendszer felújítása radiátorcserével, szelepcserével, szénacél csövekre történő cserével történt.		
		Új telephely – Huszár tér 2/A	TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 azonosítószámú, Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein című pályázat	Huszár tér 2., mint közösségi, szociális funkciójú épület felújítása	1 726 millió Ft (a projekt összköltségvetése)

000058

Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ	4400 Nyíregyháza Őz utca 16.	TOP-6.6.2-16 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütemében című, TOP-6.6.2-15-NY1-2017-00001 azonosítószámú pályázat	Őz utca 16.: Új szociális nappali ellátó intézmény épült, az épület teljesen akadálymentesített, kialakításra kerültek közösségi terek, foglalkoztató helyiségek, konyha, irodák zöldfelületek.	574 millió Ft	2019 - 2020.
	4432 Nyíregyháza-Nyírszőlős Kollégium u. 58. – Nyírszőlősi Idősek Klubjának fejlesztése		Kollégium u. 58: Megújult az épület homlokzata, megtörtént a tetőhéjazat és a nyílászárók cseréje, a padlás hőszigetelést kapott, új járda és fedett terasz épült. Akadálymentes rámpa megkönnyíti az épület megközelítését, valamint sor került a környezet megújítására is. A fejlesztés közvetlen célja a lakosság részéről felmerült igények kielégítése, mely közvetetten hozzájárul a nyíregyházi családok terheinek csökkentéséhez.		
	Szent István utcai épület felújítása	Nyíregyházi egészségügyi alapellátást nyújtó intézmény felújítása című, TOP-6.6.1-15-NY1-2016-00001 számú projekt	A pályázat keretében az egészségügyi alapellátás feltételeinek javítását tűzték ki célul és az Önkormányzat alapellátási szolgálatainak helyet adó épületek korszerűsítését. A projekt keretében fejlesztendő Városi Rendelő Intézet a város központjában, a Szent István utcán található, amely az 1900-as évek elején épült. A projektben szereplő Városi Rendelő Intézetben a pályázati felhívásban szereplő, önállóan támogatható tevékenységi körön belül 2 gyermekorvosi, 5 fogorvosi, 3 védőnői rendelő, valamint közösségi terek és személyzeti helyiségek kerülnek felújításra illetve kialakításra. Az épület felújítása alkalmával önerőből valósul meg a nem támogatható tevékenységek körébe tartozó helyiségekben (sportorvosi rendelő, foglalkoztatás egészségügyi rendelő, fogszabályzás, fogröntgen, szemészet) az elektromos hálózat korszerűsítése. A Városi Rendelő Intézet épületének gazdaságosabb, korszerűbb üzemeltetése érdekében napelemek beépítése tervezett, mellyel jelentős energia megtakarítás, illetve üvegházhatású gáz kibocsátás csökkentése érhető el.	118,874 millió Ft	2018.

	Csillag utcai épület felújítása	Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem című, TOP-6.6.1-16-NY1- 2017-00001 azonosítószámú projekt	A Nyíregyháza, Csillag u. 4-6. szám alatti, eddig használaton kívüli ingatlan épületeinek felújítása, átalakítása, amely hamarosan körzeti orvosi és védőnői szolgálatoknak biztosít helyet. A Csillag u. 4-6. szám alatt korábban 2 különálló épület volt található, melyek összeépítésével, átalakításával, válaszfalak bontásával, utólagos nyíláskiváltásokkal, majd új gipszkarton válaszfalak beépítésével a két épület funkcionálisan összeépítésre került. Az épület homlokzatára, lábazatára és falaira utólagos hőszigetelés került, a magastető födémre új hőszigetelés került, a homlokzati nyílászárók korszerű, hő-technikailag a legújabb előírásoknak is megfelelő műanyag szerkezetűre lettek cserélve. A déli épületszárnyon az azbesztpala tetőfedés lebontásra került és új cserépfedés készült. A bádorgások teljes mértékben cserélve lettek. Az épület szennyvízvezetékei cserélve lettek és új épületvillamossági rendszer kerül kialakításra. Az ingatlan kialakításánál fontos szempont volt, hogy a szolgáltatások a működési feltételeknek megfeleljenek. 7 rendelőhelyiség került kialakításra, amelyhez külön személyzeti öltöző és pihenő is kialakításra került. Az épület ezen felül az akadálymentesítés feltételeinek is megfelel (mozgáskorlátozott mosdó, parkoló). Az infrastrukturális beruházás mellett a működéshez szükséges eszközök is beszerzésre kerültek már a védőnői szolgálatokhoz és az orvosi rendelőkhez. Nyíregyháza, Fenyő u. 1. szám alatti orvosi rendelő, ahol az épület átalakításával a meglévő orvosi szolgálat mellett védőnői szolgálat is helyet kapott. A működéshez szükséges orvosi eszközök, berendezések is beszerzésre kerültek. A Nyíregyháza, Tokaji út 1/d szám alatti Albérlők háza épületének földszinti épületrészének felújítása, átalakítása, amely a közeljövőben a hajléktalanok ellátását biztosító háziorvosi ellátásnak ad majd helyet. A beruházással a hajléktalan személyek 168 óras (napi 24 óras) egészségügyi ellátásának kialakítása valósult meg, felváltva ezzel a jelenleg működő 30 óras ellátást.	407, 8 millió Ft	2019-2020
	Fenyő utca 1.				
	Egészségügyi Centrum létrehozása				

Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény	Új bölcsőde Nyírszőlős- Szőlőszem Bölcsőde létrehozása	„Új bölcsőde építése Nyíregyháza-Nyírszőlős településrészen” című, TOP- 6.2.1-19-NY2-2020-00006 azonosító számú pályázat	A NYÍRVV Nonprofit Kft. a pályázat keretein belül nyert pályázati támogatást új 12 férőhelyes bölcsőde építésére a 4432 Nyíregyháza, Kollégium utca 59. szám alatti ingatlanon („Szőlőszem Bölcsőde”). Amely intézmény a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási intézmény szervezeti keretein belül kezdte meg működését.	198 millió Ft	2024.
	Új bölcsőde - Honvéd u. Kisvakond Bölcsőde létrehozása	Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán című, TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 azonosító számú pályázat férőhelyek bővítése” tárgyú pályázat	Egy új 36 férőhelyes bölcsődei szolgáltatási hely kialakítása és a bölcsőde működési feltételeinek biztosítását szolgáló eszközök beszerzése is megvalósult.	599,75 millió Ft	2023.
	16. sz. Aprajafalva Bölcsőde		Egyéb infrastrukturális fejlesztések is történtek vízpermetezők kialakításával a 16. sz. Aprajafalva Bölcsődében, a 12. sz. Babaház Bölcsődében, a 10. sz. Katica Bölcsődében, az 5. sz. Őzike Bölcsődében. A bölcsődékben, a szükségletnek megfelelően 3 vagy 4 db vízpermetező került kialakításra.		
	12. sz. Babaház Bölcsőde				
	10. sz. Katica Bölcsőde				
	5. sz. Őzike Bölcsőde				
	16.sz. Aprajafalva Bölcsőde	„Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál” című, TOP- 6.2.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat	Külső- és belső felújítás, akadálymentesítés, belső ajtók cseréje, helyiségek festése, a főzőkonyhák felújítása, korszerűsítése, belső tér -és falburkolatok, valamint beépített bútorok cseréje történt meg, továbbá új főzőkonyhai berendezések és a bölcsődei munkát segítő eszközök, berendezések, bel- és kültéri játékok kerültek beszerzésre. Energetikai korszerűsítés keretében, a homlokzat hőszigetelése és a fűtési rendszer korszerűsítése, valamint a terasz, lépcsők, járdák felújítása is megvalósult	237,93 millió Ft	2018.
5. sz. Őzike Bölcsőde	„Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál” című, TOP- 6.2.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat	Külső- és belső felújítás, akadálymentesítés, belső ajtók cseréje, helyiségek festése, a főzőkonyhák felújítása, korszerűsítése, belső tér -és falburkolatok, valamint beépített bútorok cseréje történt meg, továbbá új főzőkonyhai berendezések és a bölcsődei munkát segítő eszközök, berendezések, bel- és kültéri játékok kerültek beszerzésre.	237,93 millió Ft	2018.	

9.sz. Micimackó Bölcsőde	„Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál” című, TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat	Külső- és belső felújítás, akadálymentesítés, belső ajtók cseréje, helyiségek festése, a főzőkonyhák felújítása, korszerűsítése, belső tér -és falburkolatok, valamint beépített bútorok cseréje történt meg, továbbá új főzőkonyhai berendezések és a bölcsődei munkát segítő eszközök, berendezések, bel- és kültéri játékok kerültek beszerzésre.	237,93 millió Ft	2018.
6.sz. Napsugár Bölcsőde	Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál” című, TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat	Az infrastrukturális fejlesztéssel nem érintett 6. számú Napsugár Bölcsődében szintén a nevelő-fejlesztő munkához és a gyermekek készségeinek fejlesztéséhez szükséges eszközök, berendezések, valamint kül- és beltéri játékok kerültek beszerzésre. Önkormányzati forrásból finanszírozott: öntöttvas radiátorok cseréje modern lapradiátorokra, belső nyílászárók cseréje, kialakításra került 6 m2 nagyságú homokozó.	237,93 millió Ft (eszközbeszerzés költsége projekt terhére: 4,328 millió Ft) (önkormányzati forrásból finanszírozott összeg)	2018
Krúdy Gyula u. 30. szám alatti ingatlanon található „Babaház” Bölcsőde	PM/9940/2/2018 önkormányzati étkeztetési fejlesztéseket célzó beruházás megvalósítására	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában lévő, Nyíregyháza, Krúdy Gyula u. 30. szám alatti ingatlanon található „Babaház” Bölcsőde főzőkonyhájának korszerűsítése. Főzőkonyha teljeskörű felújítása, eszközbeszerzése: konyhai kisgépek (turmix, bot-mixer, kézi mixer), konyhai nagygépek (elektromos tűzhely, elektromos zsámoly, burgonyakoptató, zöldségaprító) saválló konyhai bútorok (tároló szekrények, tálalóasztal) beszerzése valósult meg.	21,732 millió-Ft	2018.
14. sz. Bóbita Bölcsőde (Tas u. 1-3)	„Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem” című, TOP 6.2.1-16-NY1-2017-00003 azonosító számú pályázat	Új gondozási egység kialakítása. A bölcsődei funkció visszaállítása - az akadálymentes használat biztosítása - a fa vagy műanyag lambéria falburkolatok cseréje - fal és mennyezetfestés-új hideg és melegburkolatok-elavult beépített bútorok helyett új elemek-a főzőkonyha és a mosókonyha korszerűsítése-a meglévő belső csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése-az épületegyüttes homlokzati falának hőszigetelése-külső teraszok, lépcsők, járdák felújítása-napelem rendszer telepítése	995 millió forint	2019

Forrás: saját adat

Az önkormányzati fenntartású szociális és gyermekjóléti ellátásokat nyújtó intézményekben
önkormányzati saját forrásból (költségvetés) történt intézményi felújítások 2019-2023

2019			
Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság	Orvosi rendelő - (Szent I. u.63.)	2 db házi orvosi rendelő kialakítása	22 733 558
		Garázskapu felújítás	396 855
	Alma utcai Védőnői Szolgálat (Alma u.71.)	Lapostetőn csapadékvíz összefolyó cseréje	149 670
	Orvosi rendelő (Fenyő u. 1.)	Orvosi rendelő szennyvízvezetékének külső közműre való csatlakoztatása	1 055 398
	Városi rendelő KIS SZTK (Szent I. u 14.)	Udvari szennyvízvezeték folyamatos dugulás miatti cseréje	3 329 995
		Beázás miatti tetőhéjazat javítása, acél szerkezetű előtető készítése, bádorgozási munkák	1 397 500
Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény	Napsugár Bölcsőde (Dália u. 1.)	Udvari gyermekpancsoló készítése (Korm. Hiv. előírás)	889 216
	Bóbita Bölcsőde (Tas u.1.)	Gyermek vizesblokkokban (4 db) lévő csapadékvíz vezeték rendszer cseréje folyamatos gyökér benövés és dugulás miatt	3 084 623
		Teraszokon lévő vb. virágládák bontása és kapu készítése utcafronti kerítésen	600 000
		4 db terasz biztonsági kerítésének kialakítása	2 947 424
	Nefelejcs Bölcsőde (Sarkantyú u. 30-36.)	A csoportszobai ablakokra szúnyogháló (20 db)	1 155 344
	Micimackó Bölcsőde (Stadion u. 8/a)	Csőtörés elhárítása és mosoda lefolyóvezeték dugulása miatti csőcsere	1 349 760
	Babaház bölcsőde (Krúdy Gyula u. 30.)	Lapostető beázás miatti vízszigetelés javítása	598 589
		Önkormányzati étkeztetési fejlesztések- főzőkonyha korszerűsítés	31 008 941

Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ		Önkormányzati étkeztetési fejlesztések- főzőkonyha korszerűsítés	12 360 679
		Elektromos elosztószekrény szabványosítása	989 800
	Gyermekek Átmeneti Otthona (Kollégium u. 54.)	Falburkolat cseréje; tisztasági festés akadálymentes korlát rögzítése	2 883 868
	Idősek Otthona telephely (Pacsirta u. 29-35.)	Elektromos hálózat felülvizsgálata, szabványosítása	4 682 579
	Idősek Otthona székhely (Vécsey köz 2.)	Elektromos hálózat felülvizsgálata, szabványosítása	2 227 745
	Idősek Otthona (Rozsnyai u. 8.)	Elektromos hálózat felülvizsgálata, szabványosítása	589 279
Összesen:			94 430 823 Ft

2020			
Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság	Orvosi rendelő - (Szent I. u. 63.)	Kazánházon lévő ablak cseréje	198 701
	Védőnői rendelő - (Rákóczi u. 23.)	Lapostető részleges felújítása beázás miatt	349 758
	Orvosi rendelő - (Rákóczi u. 23.)	Lapostető részleges felújítása beázás miatt	
	Alma utcai Védőnői Szolgálat (Alma u. 71.)	Belső felújítás	5 048 757
	Orvosi rendelő - (Fácán u. 2.)	Megsüllyedt, balesetveszélyes járda javítása	789 324
		Beázás miatti tetőhéjazat javítása	865 533
	Városi rendelő KIS SZTK (Szent I. u. 14.)	Folyamatosan duguló szennyvízvezeték cseréje az épületben az első aknáig	3 547 349
		Orvosi rendelő szennyvízvezeték cseréje, vizesblokk felújítása pincében (ÁNTSZ előírás)	3 284 813
		Beázás miatti tetőhéjazat javítása	1 151 534
N y -	Napsugár Bölcsőde (Dália u. 1.)	Udvari gyermekpancsoló készítése (Korm. Hiv. előírás)	1 979 237

	Hóvirág Bölcsőde (Malom u. 5.)	Salétromos falak helyrehozatala az alábbi helyiségekben: 3 csoportszoba (20m ² , 32m ² , 45m ²) ebédlő, felnőtt öltöző, folyosó (20m ² , 10m ² , 10m ²)	2 918 117
		Csoportszobákban mosható falburkolat kialakítása	1 416 122
		Udvari gyermekpancsoló készítése (Korm. Hiv. előírás)	3 150 681
	Bóbita Bölcsőde (Tas u.1.)	Játszóudvarok lekerítése	2 000 000
		Udvari gyermekpancsoló készítése (Korm. Hiv. előírás)	5 493 569
		Meglévő udvari faházak javítása, festése	278 130
	Katica Bölcsőde (Tőke u. 1.)	Játszóudvarok közé elválasztó kerítés építése (I. ütem)	3 747 135
	Nefelejcs Bölcsőde (Sarkantyú u. 30-36.)	Udvari gyermekpancsoló készítése (Korm. Hiv. előírás)	6 665 013
	Micimackó Bölcsőde (Stadion u. 8/a)	Udvari gyermekpancsoló készítése (Korm. Hiv. előírás)	3 694 012
	Babaház Bölcsőde (Krúdy Gyula u. 30.)	Lapostető beázás miatti javítása	1 179 518
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ	Idősek Otthona telephely (Pacsirta u. 29-35.)	Belső helyiségek felújítási, átalakítási munkái	4 899 796
		Műszaki szükségességből elrendelt pótmunka	648 919
	Nyírszőlősi Idősek Klubja (Nyírszőlős Kollégium u. 58.)	Fűtési rendszerbe keringető szivattyú beépítése	382 778
		Bojler cseréje elektromos bekötéssel	119 259
	Szociális Nappali Ellátó Épület (Őz utca 16.)	Kerítés építése a belső udvaron az épület főbejárata elé és a lépcsőház folyósói szakaszára rács készítése	914 705
Összesen:			54 722 760 Ft

2021			
Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság	Alma utcai Védőnői Szolgálat (Alma u. 71.)	Elektromos hálózat kapacitásbővítés	1 192 369
	Városi Rendelő Kis SZTK (Szent I u. 14.)	Folyamatos dugulás miatti csapadékvízvezeték szakasz cseréje	2 658 990

	Terhes Tanácsadó (Stadion u. 8.)	Folyamatosan duguló szennyvízvezeték cseréje udvari szakaszon	1 039 246
Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény	Őzike Bölcsőde (Vécsey köz 31.)	Udvari vízvezeték szakasz cseréje, csőtörés miatt	1 480 942
		5-6 gondozási egység udvarán a csapadékvíz elvezetése (kb. 100 m ²)	1 494 064
	Hóvirág Bölcsőde (Malom u. 5.)	Csoportszobákban mosható falburkolat kialakítása	1 475 486
	Katica Bölcsőde (Tőke u. 1.)	Szennyvízvezeték szakaszok cseréje folyamatos dugulás miatt	1 374 997
	Micimackó Bölcsőde (Stadion u. 8/a)	Játéktároló tetőhéjazatának cseréje beázás miatt	2 991 803
		A játszókert járdáinak és betonnal fedett felületeinek felújítása (összesen: 640m ²)	1 746 054
		Játéktároló balesetveszélyes mennyezeti vakolatának leverése	152 400
	Babaház Bölcsőde (Krúdy Gyula u. 30.)	Épület megtápláló udvari nyomóvízvezeték cseréje	2 974 275
		Épület megtápláló udvari nyomóvízvezeték cseréje	321 774
	Nefelejcs Bölcsőde (Sarkantyú u. 30-36.)	Játsszódvart leválasztó kerítés és homokozó felújítása	2 288 951
	Bóbita Bölcsődében (4400 Nyíregyháza, Tas u. 1-3.)	Csapadékvíz vezeték cseréje gyökérbenövés, csőtörés és folyamatos dugulás miatt	2 910 566
	Családok Átmeneti Otthona (Tokaji u. 3.)	Szúnyoghálók és előtetők készítése	1 362 322
	Nyíregyházi Gyermek Átmeneti Otthona (Kollégium u. 54.)	Kerti pavilon telepítése (nyári foglalkozások megtartása céljából)	2 616 025
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ	Idősek Otthona Telephely (Nyíregyháza, Pacsirta u. 29-35.)	Konyha felújítása, korszerűsítése	3 471 967
	Orosi Idősek Otthona (Oros, Rozsnyai u. 8/a.)	Tetőhéjazat javítása, csapadékvíz elvezetése az épülettől, balesetveszélyes járda cseréje	4 595 896
	Éjjeli Menedékhely	Mért villamosenergiahálózat üzemzavarának elhárítása	2 570 281
		Összesen:	38 718 408 Ft

Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság	Orvosi rendelő - (Fácán u. 2.)	A rendelő és környezetének felújítása	2 470 936
	Alapellátási Telephely (Fazekas J. tér 8.)	Védőnői helyiség átalakítása és felújítása (I. ütem)	3 462 134
	Orvosi rendelő (Rákóczi u. 21.) és Védőnői Szolgálat	Belső felújítási munkák	5 909 550
	Orvosi rendelő (Ungvár stny.)	Lapostető bádoglemezeinek cseréje	492 500
	Orvosi rendelő (Fenyő u. 1.)	Fűtési rendszer javítása, légtelenítése	253 197
	Városi Rendelő Kis SZTK (Szent I u. 14.)	Tetőhéjazat javítása beázás miatt, rendelő belső festése	722 452
Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény	Május 1 tér 10/A	Május 1 tér 10/A alatti épülethelyreállítása	100 000
	Katica Bölcsőde (Tőke u. 1.)	2 csoportszobához tartozó külső terasz burkolása kb. 105 m ²	6 101 348
		Közlekedő mennyezeti vakolatának leverése, javítása, dilatációs profil beépítése	359 999
	Bóbita Bölcsőde (Tas u. 1.)	Szennyvízvezeték szakasz cseréje gyökér benövés és dugulás miatt	1 464 950
	Aprajafalva Bölcsőde (Fazekas J. tér 13.)	2 db udvari játéktároló kialakítása	2 420 000
	Nefelejcs Bölcsőde (Sarkantyú u. 30-36.)	Gyermek vizesblokkban szennyvíz vezeték szakasz cseréje dugulás miatt	1 218 709
	Micimackó Bölcsőde (Stadion u. (8/a.)	Eresz szegélylemez kialakítása beázás miatt	940 067
	Hóvirág Bölcsőde (Malom u. 5.)	3 csoportszoba belső tisztasági festése, játéktároló homlokzatának felújítása	2 284 032
	Babaház Bölcsőde (Krúdy Gy. u. 30.)	Lapostető szigetelés javítása	897 753
	Gyermekek Átmeneti Otthona	Lapostető bádoglemezeinek cseréje	325 500
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ	Idősek Otthona Telephely (Pacsirta u. 29-35.)	Villamos energia teljesítmény bővítése 100A-ról 3*200A-ra	8 306 626
		Elektromos hálózat felújítása (II. ütem)	5 339 842
	Őz utcai Telephely (Őz u. 16.)	Klíma betáp kábelek kiépítése, elosztó szekrény felbővítése	4 959 157
		Légkondicionáló berendezések elhelyezése	2 990 000
	Nyíregyházi Szociális Gond. Központ (Vécsey köz 2.)	Irodákban és a főzőkonyhában elektromos szerelési munkák	1 094 071
	Nyírszőlősi Idősek Klubja (Kollégium u.56.)	Klíma beszerelése, kerti csap kiépítése fagycsappal együtt	791 845
	Nyíregyháza, Pacsirta u. 29-35.	Műhely épület felújítása, átalakítása	4 449 008
Összesen:			57 353 676 Ft

2023			
Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság	Orvosi Ügyelet (Szent I. u. 70.)	Kiégett kazán cseréje 2db kondenzációs kazánra, hőcserélővel a régi rendszerről történő leválasztásával, kémény kiépítéssel, automatizálással, a kazánház és az előtér festésével (korom szennyezés miatt)	5 395 403
	Orvosi Rendelő (Alma u. 71.)	Lapostető és attika fal javítása beázás miatt, megsüllyedt térköburkolat helyreállítása	599 719
Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény	Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ	Május 1. tér 10/A.sz. alatti épület helyreállítása	116 534 199
		Május 1. tér 10/A.sz. alatti épület helyreállítása	9 909 302
	Őzike Bölcsőde (Vécsey köz 31.)	Udvari nyomóvízvezeték szakasz cseréje I. ütem	2 294 852
		Bölcsőde udvarán lévő tujafák szárazolása, oldalágak visszavágása	430 000
	Nefelejcs Bölcsőde (Sarkantyú u. 30-36.)	Foglalkoztatókban (2 db) salétromos vakolat leverése, szárító vakolat készítése, térburkolat helyreállítása, esővíz elvezetése, szikkasztó építése	1 452 735
	Micimackó Bölcsőde (Stadion u. 8.)	Szennyvízvezeték szakasz és akna cseréje gyökér benövés miatt	1 895 879
	Babaház Bölcsőde (Krúdy Gy.u.30.)	A WC és mosdó helyiségben leázott vakolat és csempe leverése, új vakolat és csempeburkolat készítése	1 709 179
	Napsugár Bölcsőde (Dália u. 1.)	Játszóudvaron lévő fák koronaalakítási munkái	500 000
	Katica Bölcsőde (Tőke u.1.)	Játszóudvaron lévő veszélyes fák kivágása, koronaalakítási munkák alpinttechnikával	2 450 000
	Bóbita Bölcsőde (Tas u. 1-3.)	Homlokzati hőszigetelés javítása	2 989 283
	Gyermekek Átmeneti Otthona (Kollégium utca 54.)	Lapostető és bádogozás javítási munkák	1 397 630

Nyíregyházi Szociális Gondozási és Alapellátási Központ	Kis SZTK (Szent I. u. 20.)	Palafedés beázás miatti javítása, belső festés	1 715 770
		Összesen:	149 273 951 Ft

III.3. A szolgáltatások tartalmi változása, a szabályozási környezet változása

A szolgáltatások szakmai tartalma jelentőse változott az elmúlt években. A jelentősebb változásokat évenként vesszük számba.

27. táblázat

A szociális szolgáltatások rendszerének változásai 2016-2023

2016	házi segítségnyújtás ➤ két tevékenységi kört alakítottak ki: a szociális segítséget és a személyi gondozást ➤ megszűnt az óraalapú szolgáltatásnyújtás követelménye, a szabályozás nem korlátozza a házi segítségnyújtás napi időtartamát az elért pontszám szerint. ➤ Ezzel egyidejűleg az idősek otthonába való bekerülésnél is megszűnt az óraalapú szempont, ➤ Lehetővé vált továbbá, hogy gondozási szükséglettel nem rendelkező személyek részére is biztosítani lehessen házi segítségnyújtást a szakmai feltételek teljesítése mellett, állami támogatás nélkül, ha az igénylő vállalja az önköltség megfizetését. hajléktalan ellátás ➤ tekintetében sor került a települési önkormányzatok feladatának konkretizálására életet, testi épséget veszélyeztető helyzetekben. ➤ Egyrészt pontosan meghatározták a rászorulókat, másrészt a jogszabály kimondja azt is, hogy a települési önkormányzat az érintett személy hozzájárulásának hiányában is gondoskodni köteles az életének és testi épségének védelméről. ➤ Az önkormányzat e feladatának ellátása érdekében együttműködésre köteles a jogszabályban meghatározott szervekkel, szolgáltatókkal és intézményekkel. ➤ A módosítás megteremti a minden veszélyeztetett emberre kiterjedő „jelzőrendszert”. A vörös kód bevezetése kritikus időjárási helyzetben felhívja a szociális ellátórendszer figyelmét az élet védelmére. A vörös kód ideje alatt a szociális szolgáltatást nyújtók az utcai szociális szolgálatokkal és a regionális díszpécsterszolgálatokkal együttműködve fogadni kötelesek a hajléktalan személyt hajléktalan személyek átmeneti szállására vonatkozó szabályok ➤ lehetővé vált, hogy azoknak a hajléktalan személyeknek is biztosítható legyen önmagában lakhatás, akiknek nincs szükségük olyan szintű és intenzitású szociális segítségre, melyet egy átmeneti szállásnak kell biztosítania, azonban önerejükből egy piaci típusú lakhatást nem képesek megfizetni. ➤ Lényeges változás továbbá a profiltszítás és a szolgáltatások igénybevételének rugalmasabbá tétele érdekében az átmeneti szolgáltatási formák, mint önálló szolgáltatási típusok kivezetése. ➤ Az átmeneti intézmények megszüntetését követően - az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása kivételével - az ellátottak számára az egyéb bentlakásos elhelyezési formák keretein belül válik lehetővé az átmeneti ellátás, határozott időre kötött megállapodással. 2023-ig kellett átalakulni az intézményeknek, hiszen az Szt. értelmében átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény 2022. december 31-éig működhetet. családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás ➤ 2016. évi integrálására tekintettel létrejött család- és gyermekjóléti központra, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálatra vonatkozó részletszabályok pontosítása megtörtént.

2017	A szociális foglalkoztatást ➤ felváltotta a fejlesztő foglalkoztatás, szolgáltatás célja jellemzően az egyén képességeinek, készségeinek fejlesztése, erre utal az új elnevezése. A foglalkoztatás nem éri el az akkreditált foglalkoztatás formáját, de megkülönbözteti azt a terápiás célú tevékenységtől fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona ➤ csak támogatott lakhatás formájában hozható létre. támogatott lakhatás ➤ meghatározták a támogatott lakhatás keretében a lakhatási szolgáltatás, az esetvitel és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások mellett biztosítandó <i>szolgáltatási elemek</i> körét, valamint azt is, hogy az egyes szolgáltatási elemeket mely alapszolgáltatások útján lehet biztosítani. finanszírozási rendszerbe történő befogadás szabályai ➤ a pályázati úton finanszírozott szolgáltatások tekintetében a fejlesztő foglalkoztatás kivételével a többi pályázatos szolgáltatás fenntartója a költségvetési törvény által meghatározott feltételek alapján részesült támogatásban szakápolás ➤ 2017. szeptember 1-jétől meghatározták a szakápolási központ szolgáltatásának igénybevételére vonatkozó jogosultsági feltételeket és az ellátás célját, keretét. Vörös kód bevezetése ➤ A vörös kód egy speciális figyelmeztetés, melynek célja, hogy kritikus időjárási helyzetben felhívja a szociális ellátórendszer figyelmét, hogy a segítő tevékenység egyik legfőbb feladata közé tartozik az élet védelme. ➤ -10°C vagy annál alacsonyabb hőmérséklet, tartósan 27°C feletti napi középhőmérséklet vagy egyéb időjárási körülmények esetén a meteorológiai szolgálat második szintű veszélyjelzése esetén a bentlakásos intézmények – a diszpécserközpont előzetes jelzése alapján – a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátási formájuktól, ellátási területüktől és férőhelyszámuktól függetlenül kötelesek az intézménybe érkező hajléktalan személynek élete és testi épsége megóvásához szükséges mértékben a pihenés, télen a melegedés lehetőségét biztosítani.
2018	családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás ➤ kötelezővé vált a szociális diagnózis készítése, ➤ 2018. szeptember 1. napjától a család- és gyermekjóléti központok speciális szolgáltatásaik keretében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet is végeznek. étkeztetés ➤ A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet 50/F. § (2) bekezdése alapján az egyéb főzőhelyként szociális étkeztetést nyújtó engedélyes fenntartója 2018. június 30-áig volt köteles kérelmezni az engedélyes által nyújtott szolgáltatásra vonatkozó adatok - szociális

	konyhára vagy népkonyhára történő - módosítását. 2019. január 1-jei hatállyal a szolgáltatói nyilvántartásba rögzíteni kell mind a szociális konyha, mind a népkonyha szolgáltatási forma esetében a befogadott ellátotti létszámot (kivéve önkormányzatok), így ezen időpontot követően befogadást már csak meghatározott ellátotti létszámra lehet kapni. vezetőképzés ➤ A vezetői megbízással rendelkező személyek képzésének rendszere átalakításra került. ➤ Az új képzési rendszerben a vezetői megbízás feltétele az alap vezetőképzésen vagy mester vezetőképzésen, majd meghatározott időközönként megújító képzésen való részvétel. Az új rendszer kialakításával egyidejűleg a szociális alap- és szakvizsga rendszer megszüntetésre került.

2019	népkonyha szolgáltatás ➤ 2019. január 1-től a költségvetési támogatásban részesülő népkonyha szolgáltatás esetében az igénybevevőkre vonatkozóan adatszolgáltatást kell végezni az Igénybevevői Nyilvántartásban (KENYSZI), mely feltétele az állami támogatás igénybevételének, valamint az igénybevételi naplóra vonatkozó előírások is szigorodtak (étkeztetésre vonatkozó igénybevételi napló, népkonyhán történő étkeztetésre vonatkozó napi igénybevételi napló). ➤ népkonyha szolgáltatás szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzése iránti eljárásban az egyházi és civil szolgáltatók által működtetni kívánt szolgáltatások bejegyzésének feltétele – ellátás szervezési szempontokra tekintettel - az ellátási terület szerinti települési önkormányzat hozzájárulása. házi segítségnyújtás ➤ 2019. január 1. napjától csak éves átlagban kell a fenntartónak figyelemmel lennie a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátotti létszám túllépésének tilalmára, vagyis éves átlagban nem haladhatja meg a bejegyzett ellátotti létszám 100 %-át az ellátottak száma demens személyek ellátása ➤ Változott az igénylők által benyújtandó szakvélemények köre, mivel a korábbi szabályozás nem igazodott a szakvéleményt kiállítók körének változásához. Eszerint demens személyek ellátása esetén a kérelemhez pszichiáter, neurológus, vagy geriáter szakorvos által kiállított szakvéleményt kell benyújtani, és nappali ellátás esetén a demencia kórképet igazoló szakvélemény, bentlakásos intézményi ellátás esetén pedig a demencia kórkép legalább középsúlyos fokozatát megállapító szakvélemény fogadható el az igénybevételhez. fejlesztő foglalkoztatás ➤ 2019. január 1. napjától fejlesztő foglalkoztatásba az a személy kerülhet, aki betöltötte a 16. életévét, más kereső tevékenységet nem végez és intézményi jogviszonya alapján valamely, a jogszabályban felsorolt szolgáltatást, vagy ellátást vesz igénybe. Így tehát nemcsak a munkaviszonyban, hanem a fejlesztési jogviszonyban történő foglalkoztatás esetén is irányadó lett a 16. életév. ➤ Az új szabályozás a szellemi képességek helyett az értelmi képességek kifejezést használja

	➤ módosultak a fejlesztő jogviszony létrehozására vonatkozó szabályok oly módon, hogy a munka-rehabilitációt javasló szakvélemény mellett a foglalkozás-egészségügyi orvos, a munka-szakpszichológus vagy a munka- és szervezet-szakpszichológus és a szociális szolgáltatást biztosító intézmény vezetőjének együttes javaslata alapján jön létre a jogviszony. hajléktalan ellátás ➤ az egyházi és nem állami fenntartók által a hajléktalan személyek részére létrehozandó külső férőhelyek esetében egyszerűbb lett a finanszírozási rendszerbe való befogadás, a nappali melegedőt fenntartók a nappali intézményükhöz kapcsoltan, annak személyi és szakmai kapacitásait kihasználva létrehozhatnak külső férőhely formájában lakhatási szolgáltatást, így a kisebb településeken is sor kerülhet szállást is nyújtó hajléktalan-ellátó férőhelyek kialakítására. Ezzel párhuzamosan szükségessé vált a külső férőhely fogalmának kiegészítése. bentlakásos intézményi ellátás ➤ megtörtént a vis maior helyzetek esetére irányadó szabályozás is. Amennyiben a fenntartó előre nem látható külső ok miatt (pl. tüzeset) kénytelen az ellátottakat azonnal és ideiglenes jelleggel más épületben elhelyezni, – az ellátottak életének, testi épségének védelmét és az ellátás folyamatosságához fűződő érdeküket szem előtt tartva – az intézmény tárgyi feltételeire vonatkozó követelmények tekintetében átmeneti jelleggel enyhébb szabályokat kell alkalmazni, a krízishelyzet azonnali kezelését elősegítendő. integrált bentlakásos szociális intézmények ➤ amelyek egészségügyi és szociális ellátást is végeznek a szakápolók részére egészségügyi kiegészítő pótlék került megállapításra. 2019. január 1. napjától az ellenszolgáltatás és az állami, önkormányzati támogatás nélkül végzett étkeztetést, szállítást nyújtó vagy más karitatív tevékenység nem tartozik az Szt. hatálya alá (a karitatív tevékenység kivételként való meghatározása). A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósághoz került a közhírré tétel kötelezettség azon fenntartók és intézmények esetében, amelyekkel szemben a kormányhivatal jogsértés miatt jogkövetkezményt állapított meg.

2020	piaci alapú idősek otthona ➤ gondozási szükséglet vizsgálata nélkül teszik lehetővé az idősek számára az elhelyezést, ➤ központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás nem vehető igénybe, ➤ meglevő férőhelyek nem alakíthatók át piaci alapú férőhellyé. támogatott lakhatás ➤ az itt élő fogyatékos személyek tekintetében differenciált finanszírozási kategóriák kerültek bevezetésre, vagyis a fokozott és magas támogatási szükségletű személyek ellátása után a fenntartók eltérő finanszírozásra lettek jogosultak, ➤ kiterjesztésre került a komplex szükségletfelmérés,

	➤ a már ellátásban részesülők szükségletfelmérését 2020. december 31-ig kellett elvégezni. finanszírozási rendszerbe történő befogadás ➤ rugalmasabbá vált, például egyházi fenntartók egyszerűbben szerezhettek jogosultságot a finanszírozásra, ha ellátási szerződéssel látnak el önkormányzati feladatot, vagy más egyházi fenntartótól vesznek át szolgáltatást,
2021	étkeztetés ➤ az eddig miniszteri rendeletben nevesített két típus – népkonyha, szociális konyha – törvényi szinten nevesítésre kerül, gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bevezetése ➤ a gyermekvédelmi szakellátásban 2020-tól bevezetett rendszer kiterjesztésre kerül a gyermekjóléti alapellátásban is,
2022	fogyatékosügyei tanácsadás ➤ a MONTÁZS kiemelt projekt zárását követően a család és gyermekjóléti központok nevesített feladata a fogyatékosügyi tanácsadás biztosítása, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény ➤ 2016 évi módosítás szerint az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények – éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása kivételével – 2022. december 31-ig működhetnek. Ez a rendelkezés hatályon kívül helyezésre került, így átalakítási kötelezettség nem terheli a fenntartót.

A táblázatban feltüntetett jelentősebb változások mellett a szociális és gyermekjóléti ágazatot érintő számos módosítás, változás történik. Itt nem tüntettük fel például a szolgáltatások dokumentációjában, a képzések rendszerében, a térítési díj megállapításában vagy a dolgozók juttatásaiban bekövetkező változásokat. Mindezeket az illetékes minisztérium évente megjelenő tájékoztatójában nagyon részletesen összefoglalja, vezeti, amely a fenntartók, intézmények számára jelentős segítséget nyújt.

III.4. Konceptiók, programok 2016-2023 között

A különböző programok közötti összhang megteremtése alapvető feladat. Az Önkormányzat által elfogadott dokumentumok – így a Helyi Esélyegyenlőségi Program, az Integrált Településfejlesztési Stratégia és a hozzá kapcsolódó Integrált Településfejlesztési Program – és a szociális szolgáltatások tervezését szolgáló koncepciókkal illeszkednek egymáshoz.

A szolgáltatástervezési koncepció célja a Bevezetőben megfogalmazottak szerint a szolgáltatási feladatok meghatározása elsősorban a szociálisan rászorultak részére, valamint a szociálpolitikai alapelvek – így a prevenció - figyelembe vételével a lakosság egésze részéről felmerülő szükségletek kielégítésének megtervezése.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

A HEP kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre, az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre, a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre. Továbbá olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket, a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

A HEP célcsoportjai a mélyszegénységben élők és a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők.

A HEP 2013-2018 évekre készült elsőként, majd felülvizsgálata történt 2015-ben és 2017-ben. A 2018-2023 évekre vonatkozóan készült program felülvizsgálata 2020-ban történt. A 2022-évi felülvizsgálat során új dokumentum készült, amelynek időtartama 2022-2027 évekre terjed ki.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája (FVS) és TOP Plusz Városfejlesztési Programterve (TVP) (2021-2027.)

Alapját képezi a város Európai Unió támogatásból megvalósuló fejlesztéseinek 2021-2027 között, emellett a városban megvalósuló valamennyi jövőbeni fejlesztést is megalapozza és lehetővé teszi, hogy a város tovább fejlődjön, kulturális, gazdasági, turisztikai téren egyaránt. Az egyik jelentős pénzügyi forrás a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz).

Gyermekevédelmi beszámoló évente a Közgyűlés számára

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról. A Gyer. 10. számú melléklete részletesen meghatározza a települési önkormányzat által készítendő értékelés tartalmi követelményeit.

Az értékelés bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatokat, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzés főbb pontjait, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának alakulását, a bűnelkövetés okait;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

Drogstratégia

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának a drogprobléma visszaszorítása érdekében (2022 - 2025) készített stratégiájának elfogadásáról szóló 175/2021.(XI.18.) számú határozatával fogadta el a szakmai munkát meghatározó dokumentumot és a benne megfogalmazott 3 éves időtartamra szóló cselekvési tervet. A stratégia rövid és hosszú távú célokat fogalmaz meg prevenció, kínálatcsökkentési és kezelés-ellátási terven keresztül.

A szociális szolgáltatások célcsoportjainak érdekeit szolgáló tanácsok 2016-2023 között

Idősügyi Tanács

Az Idősügyi Tanács 2012. évtől aktívan működik Nyíregyháza Megyei Jogú Városban. A Tanács az önkormányzat mellett működő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület. Feladata az idős állampolgárok életkörülményeinek javítása, az őket érintő problémák feltárása, megismerése és lehetőségek szerinti megoldása, vélemények, és információk cseréje, valamint a különböző célok és törekvések megismertetése és egyeztetése. Az Idősügyi Tanács tagjait különböző Nyíregyházán működő nyugdíjas szervezetek delegálják, de feladatuk nemcsak a szervezetek és tagságuk érdekeinek, hanem a nyíregyházi idős embereknek - akik esetleg nem tagjai semmilyen szervezetnek - a képvisellete, problémák megfogalmazása, javaslattevés, intézkedések (pl. nyugdíjas hétfő - kedvezményes fürdő belépés idősek számára, kerékpáros, rolleres közlekedés szabályai a belvárosban, akadálymentes közlekedés biztosítása témakörökben stb.) kezdeményezése. A Tanács tagjainak megbízatása ötéves időtartamra szól.

Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztal

A 2015-ben megalakult Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztal az önkormányzat mellett működő szakmai véleményalkotó- és javaslattevési joggal rendelkező ernyőszervezet, amely az önkormányzat ifjúságpolitikai céljainak elérését segíti és az elmúlt években a város Ifjúsági Koncepciójának (2016-2021) végrehajtásában vállalt jelentős szerepet.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata jelenleg az INTERREG Duna Transznacionális Együttműködési Program keretében, 2022-ben elkészült "Nyíregyháza tehetségvonzási és megtartási terve" című koncepcióban megfogalmazott beavatkozási pontok megvalósításában támaszkodik a Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztal szervezeteire, szakembereire.

A Kerekasztal ezen kívül támogatja a helyi fiatalság és közösségek programjainak megvalósulását, valamint 2017. óta éves rendszerességgel, országos érdeklődést keltő szakmai konferenciákat szervez. A Nyíregyházi Ifjúságkonferencia célja az ifjúságot érintő aktualitások – kihívások, nehézségek, jó gyakorlatok – valamint az ifjúsággal foglalkozó szervezetek programjainak bemutatása, célcsoportja pedig az ifjúsági munkával-, ifjúsággal foglalkozó szakemberek és természetesen maga az ifjúsági korosztály.

A szervezet a jövőben ismét az önkormányzat segítségével lesz egy új, reprezentatív lokális ifjúságkutatás lebonyolításában, amely a gyorsan változó kihívásokra és a célcsoport igényeire adekvát választ adó ifjúságpolitikai feladatoknak szab irányt közép- és hosszútávon egyaránt.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

A NYÍRKEF 2001. óta működő, és 2015-ben újjáalakult erőforrás-közösség, amely különböző szektorokban működő szervezetek szakmaközi együttműködését hivatott képviselni. A Fórum alapcélja szerint hozzájárul az önkormányzati döntések szakmai megalapozásához, a döntéselőkészítő folyamat nélkülözhetetlen résztvevőjeként.

Kiemelt feladata a helyi, alulról jövő kezdeményezések támogatása, különös tekintettel a drogproblémák kialakulásának megfékezése, illetve hatékony kezelése érdekében. Koordinálja városunkban a káros szenvedélyek elleni egységes fellépést, megszervezi és összehangolja a stratégiai célokat szolgáló megelőző tevékenységeket.

A tagság aktívan részt vesz a Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztal által szervezett programokon és az országos KEF hálózat működésében. Helyi szinten közreműködik a szenvedélybetegségek megelőzésével és kezelésével kapcsolatos feladatok végrehajtásában és a mentálhigiénés problémák csökkentésében, emellett szakmai támogatást biztosít, és koordinációs feladatokat lát el.

A szenvedélybetegségek elleni küzdelem helyi koordináló szerveként tevékenysége során figyelemmel kíséri az aktuális szakpolitikai iránymutatásokat, összehangolt szakmai feladatait a megelőzés, kezelés-ellátás, ártalomcsökkentés és kínálatcsökkentés területén specifikus munkacsoportokban végzi.

A NYÍRKEF a 2022-2025. közötti időszakra hatályos városi stratégiával rendelkezik, amely irányt mutat a szakmai munka megszervezéséhez. Rövid távon azonban helyi, reprezentatív kutatásra alapozott új stratégia alkotása a feladat, amely segítségével a területen tapasztalható gyors változásokra lehet célzott válaszokat adni.

Fogyatékosügyi Tanács

Nyíregyházán az Időügyi és a Köznevelési Tanács mellett megfogalmazódott az az igény, hogy a fogyatékkal élők számára is biztosított legyen, hogy véleményük, javaslataik megfogalmazására szervezett keretek között legyen lehetőség. Ennek érdekében alakult meg a Fogyatékosügyi Tanács, melynek célja, hogy segítse a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségének, önrendelkező képességének, önálló életvitelének, a társadalmi életben való aktív részvételének társadalmi feltételeit megteremteni, biztosítani. A fentieket figyelembe véve Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 151/2021. (IX. 30.) számú határozatával döntött a Fogyatékosügyi Tanácsa létrehozásáról és Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadásáról.

A Tanács az önkormányzat mellett működő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület. Feladata a fogyatékkal élők életkörülményeinek javítása, az őket érintő problémák feltárása, megismerése és lehetőségek szerinti megoldása, vélemények, és információk cseréje, valamint a különböző célok és törekvések megismertetése és egyeztetése.

Köznevelési Tanács

A köznevelési terület és az önkormányzat közös együttműködése céljából Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 359/2016. (XII: 15.) a számú határozatával létrehozta Nyíregyháza Megyei Jogú Város Köznevelési Tanácsát. A Köznevelési Tanács, mint véleményező, javaslattevő, érdekegyeztető szervezet 2017. január 1-ével kezdte meg munkáját. A Tanácsban közreműködő szervezetek a város alapfokú, középfokú és felsőoktatási intézmények és fenntartói. A Tanács általában évente ülésezik.

IV. A nyíregyházi személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátórendszer bemutatása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város, mint járásszékhely a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása terén is központi szerepet tölt be. Az Szt., valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) alapján az önkormányzat ellátási kötelezettségének saját fenntartású intézmények részvételével és ellátási szerződés útján tesz eleget.

Az önkormányzati fenntartású intézmények a jogszabályi változásokat is lekövetve alakultak át az elmúlt években.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata számára az Szt-nek, valamint a Gyvt-nek a 2015. évi CXXXIII. törvénnyel történő módosításával jött létre járási szinten megvalósítandó feladatellátás. 2016. január 1-től a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai

egységben – működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. A család- és gyermekjóléti szolgálatot működtető települési önkormányzatok feladata a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása, gyermekjóléti szolgálat, és családsegítés terén egyaránt. A járásszékhelyek települési önkormányzataihoz kerül a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

A család és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a bölcsődék, a Családok Átmeneti Otthona és a Gyermekek Átmeneti Otthona működtetésére két intézmény jött létre. A korábbi Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ elnevezése Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ elnevezésre változott, feladata a családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. Feladatainak ellátása Nyíregyháza, Nyírpazony, Sényő és Nyírtura területén és a gyermekjóléti szolgáltatás hatósági feladatainak, valamint a központ speciális feladatainak ellátása a járás egész területén történik. Az intézményi ellátások – bölcsőde és az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények – a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény keretében működtek tovább.

A Nyírségi Kistérségi Társulás tagjai közös megegyezése és egyező akarata alapján a társult önkormányzatok képviselő – testületei által a Mötv. 87. §-a alapján létrehozott Társulást 2017. december 31. napi hatállyal jogutód nélkül megszüntették. A megszüntetés oka az volt, hogy ésszerűségi, takarékosági és célszerűségi szempontok szerint a Társulás által ellátott feladatkör kiüresedett, míg a munkaszervezeti feladatok oldaláról nézve a Társulás munkaszervezeti feladatait ellátó Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának munkaterhei jelentős mértékben megnövekedtek.

2018. január 1. napjától Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában a város közigazgatási területén lévő szociális és gyermekjóléti feladatok el három intézmény jött létre a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ, a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény, illetve az ezen intézmények gazdasági feladatainak ellátására a Gazdasági Feladatokat Ellátó Központ (GAFEK), amely 2019. január 1. napjától beolvadt a Közintézményeket Működtető Központba (KÖZIM).

A Kék Szirom Lakóotthon (4400 Nyíregyháza, Újszőlő u. 21-23., a továbbiakban: lakóotthon) 2001-ben jött létre, abból a célból, hogy a fogyatékos személyek lakóotthoni ellátását biztosítsa. Az intézményben olyan fogyatékkal élő személyek élnek, akik önmaguk ellátására részben képesek. A lakóotthon 2012. december 31. napjáig a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ szervezeti keretében működött, azonban az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és az egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXII. törvény 2. § alapján az intézmény - a feladatellátást biztosító vagyonnal együtt – 2013. január 1. napjával a törvény erejénél fogva állami fenntartásba került. Az intézmény a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásában, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei „Harmónia” Egyesített Szociális Intézmény Lakóotthona Nyíregyháza elnevezéssel szerepelt a szolgáltatói nyilvántartásban.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata az intézménnyel szomszédos telken felújította, újjá építette a Nappali ellátási Központot, akikkel az intézményben élő személyeknek szoros kapcsolata van, ezért úgy döntött a városvezetés, hogy átvállalja a lakóotthon működtetését. Ezzel kapcsolatosan az Önkormányzat megkereste az Emberi Erőforrások Minisztériumát, valamint a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságot is, amely kapcsán mindkét megkeresett szerv támogatta az Önkormányzati feladatátvállalás koncepcióját, amelyre 2022. január 1. napjától került sor, oly módon, hogy a lakóotthon ténylegesen a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ telephelyeként funkcionál.

2023. január 1. napjától kezdődően több ponton módosult többek között az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Evtv.), amelynek 5. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében immáron kizárólag az alapellátáshoz

kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról gondoskodik, szemben a jogszabály korábbi állapotával, ahol ezen ellátási forma mellett felnőtt- és gyermekorvosi ügyeleti ellátás biztosítása is megtalálható volt. A Belügyminiszter 2023. január 30. napján közleményt tett közzé, amelyben megállapította, hogy az Eatv. 22. § (6) bekezdésében foglaltakra figyelemmel Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területén a háziorvosi, valamint házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásnak az állami mentőszolgálat útján történő biztosításának technikai és személyi feltételei fennállnak, így ezen két ügyeleti ellátási formáról 2023. március 1. napjától az állami mentőszolgálat gondoskodik. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata az egészségügyi alapellátással kapcsolatos feladatait az általa fenntartott intézményen, az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóságon keresztül biztosította továbbra is, de az Eatv. 23. § (2) bekezdése szerint az egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott védőnő és a védőnői ellátás körében foglalkoztatott személy tekintetében a munkáltatói jogokat 2023. július 1 - től az az irányító vármegyei intézmény gyakorolja, amely területileg illetékes az érintett védőnői körzet vonatkozásában. Ez a változás az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság foglalkoztatotti állományának közel 70%-át érinti, ezen dolgozók a vármegyei kórházhoz kerültek át, amely nagymértékű változás indokoltá tette az intézmény további működésének, struktúrájának gazdaságossági szempontból történő felülvizsgálatát, racionalizálását, így 2023. szeptember 1. napjától az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság beolvadt a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központba, mely intézmény a Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ nevet kapta.

IV. 1. AZ ÖNKORMÁNYZATI FENNTARTÁSÚ INTÉZMÉNYEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK NYÍREGYHÁZÁN

IV.1.1. Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ

A demográfiai trendeket és társadalmi jellemzőket figyelembe véve az idős- és fogyatékos személyek ellátás szervezése, biztosítása hangsúlyos feladat napjainkban. A jelenlegi intézmény 2023. szeptember 1. napjával beolvadással jött létre, jogelődje a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ. Az integrált intézmény szociális alapszolgáltatásokat (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás, támogató szolgáltatás, nappali ellátás [idősek, demens személyek, fogyatékos személyek, pszichiátriai, szenvedélybetegek részére]), valamint a szakosított ellátás körébe tartozó ápolást-gondozást nyújtó idősok otthonát és fogyatékos személyek lakóotthonát működtet, illetve az egészségügyi alapellátást biztosítja Nyíregyháza város közigazgatási területén.

2023. szeptember 1. napján a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központban az engedélyezett álláshelyek száma 209,5 fő volt. Ugyanezen időpontban az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság engedélyezett álláshelyeinek száma 65,5 fő volt, így a beolvadást követően az integrált intézményben az engedélyezett álláshelyek száma mindösszesen 275 fő lett. A betöltött álláshelyek száma 2023. december 31-én a közalkalmazotti jogviszonyban 197,5 fő, az egészségügyi szolgálati jogviszonyban 58,5 fő, így mindösszesen 256 fő, aki az intézmény keretei között dolgozik azért, hogy Nyíregyháza közigazgatási területén az idősek, a fogyatékos személyek, a pszichiátriai és szenvedélybetegek magas színvonalú szolgáltatásban részesülhessenek.

28. táblázat

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ
által ellátottak száma 2019-2023. között

Szolgáltatás megnevezése	2019	2020.	2021	2022.	2023.
étkeztetés (fő)	152	127	128	126	124
házi segítségnyújtás (fő)	540	569	542	513	511
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (készülék)	190	190	190	182	149

idősek nappali ellátása (fő)	224	195	196	206	210
demens személyek nappali ellátása (fő)	-	6	7	11	13
szenvedélybetegek nappali ellátása (fő)	-	18	15	15	16
támogató szolgáltatás (fő)	99	90	95	80	89
fogyatékos személyek nappali intézménye (fő)	28	23	23	26	27
fejlesztő foglalkoztatás (fő)	20	18	16	18	17
pszichiátriai betegek nappali ellátása (fő)	22	31	31	27	30
idősek otthona (fő)	64	63	64	63	64
idősek otthonában demens személyek száma (fő)	-	11	9	13	10
idősek otthonába szakápolásban részesülők száma (fő)	-	15	12	12	9
fogyatékos személy ápoló-gondozó célú lakóotthona (fő)	-	-	-	10	10
pszichiátriai betegek közösségi ellátása (fő)	75	86	87	91	88

Forrás: saját szerkesztés intézményi beszámoló alapján

Az intézmény jelentős részben alapszolgáltatásokat nyújt. Az étkeztetésben, házi segítségnyújtásban, nappali ellátásban részesülők száma összességében nő, azáltal is, hogy a szolgáltatások száma is növekszik, bővül (nappali ellátás pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek, valamint demens személyek számára). A szolgáltatások szervezésénél elsődleges alapelv az otthoni, saját lakókörnyezetben történő ellátás. Az otthonközeli szolgáltatások nyújtása során, az „önálló életvitel” fenntartása kulcsfogalom, az intézmény nemcsak az ápolási, gondozási feladatokat látja el, hanem egyéb, az igénybevevők társadalmi, szociális helyzetét, körülményeit és kapcsolatait érintő problémák kezelésében is részt vesz.

Az intézményben ellátottak életkori megoszlása szerint az étkeztetés, házi segítségnyújtást jellemzően az idősebb korosztály veszi igénybe, 2023-ban jellemzően a 80-89 év közötti korosztály. Ez nyilvánvalóan összefüggésben áll a demográfiai jellemzők változásával, az életkor meghosszabbodásával, illetve azzal, hogy a szociális ellátásokra való igény nem a nyugdíjkorhatár elérésevel kezdődik, az idősek jelentős része aktívan éli életét, ellátásra nem szorul.

Gondozási szükséglet szerint

- 0. fokozatú gondozási szükséglettel az ellátottak mindössze 0,39%-a, 2 fő - 1 férfi és 1 nő – rendelkezik,
- I. fokozatú gondozási szükséglettel az ellátottak közel 93%-a, 474 fő - 84 férfi és 390 nő rendelkezik,
- II. fokozatú gondozási szükséglete az ellátottak 3%-ának, 15 főnek- 8 férfi és 7 nő - van, és
- III. fokozatú gondozási szükséglettel 20 fő, az ellátottak közel 4%-a, -10 férfi és 10 nő rendelkezik.

A házi segítségnyújtást igénylők nagyobb részt I. fokozatú szükséglettel rendelkezik, ami azt jelenti, hogy egyes tevékenységekben hetente többször segítségre szorulnak vagy figyelmet, irányítást igényelnek.

A nappali ellátást igénybevevők életkora jellemzően 70-74 év. Az intézmény által biztosított szolgáltatások, szabadidős programok: aktivitást segítő, szellemi, szórakoztató, kulturális – foglalkozásokat szerveznek az intézmény ellátottjainak.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők számában csökkenés mutatkozik. 2019-ben a rendelkezésre álló valamennyi készülék használatban volt, 2023-ban viszont voltak nem igénybe vett készülékek. A szolgáltatást 5-ször több nő veszi igénybe, mint férfi, és az ellátottak közel 60 %-a betöltötte a 80. életévét, és 15 ellátott pedig a 90-et is. A rendelkezésre álló eszközök amortizációja miatt, a karbantartási költségek jelentősen megnövekedtek és az ingyenesen igénybe vehető Gondosóra program is jelentősen hozzájárul az ellátotti létszám csökkenéséhez. A Gondosóra a 65. életévét betöltött Magyarországon, saját otthonában élő magyar állampolgárnak ingyenesen igényelhető, függetlenül az igénybe vett egyéb szolgáltatásoktól. Ez korszerű, díjmentes eszköz, amelyhez egy éjjel-nappal elérhető diszpécserszolgálat kapcsolódik.

A támogató szolgáltatásban részesülők számában növekedés mutatkozik, jellemzően a 40-59 évesek veszik igénybe.

A pszichiátriai és szenvedélybetegek részére nyújtott ellátásokat jellemzően a 40-59 évesek és a 65-69 évesek veszik igénybe. A pszichiátriai betegek nappali ellátásban részesülők létszámában növekedés, a pszichiátriai betegek közösségi ellátásban csökkenés, valamint a szenvedélybetegek ellátásánál is növekedés mutatkozik.

A bentlakásos elhelyezést igénybevevők életkoruk szerint általában a 80. év felettiek, akikről alapszolgáltatások körében nem lehet megfelelően gondoskodni. A szolgáltatás kihasználtsága 2023. december 31-én 101,58 %-os volt a korábbi években, 98,43 % (2022), 101,58 % (2021), melynek hátterében a világjárvány áll elsődlegesen. A bentlakásos intézményi ellátás az Intézmény két telephelyén biztosított. A Nyíregyháza, Pacsirta u. 29-35. szám alatt 43 férőhely, az Oros, Rozsnyai u. 8. szám alatt 20 férőhely működik. Az intézményi várólistán 2023. december 31-én 200 fő szerepel.

A lakóotthoni ellátást 2022. január 1-jétől biztosítja az intézmény. Az ellátottak 80%-a 40 év feletti, a nemek arányát tekintve 60 %-a nő, 40 %-a férfi. Az elhelyezésük 4 darab egyágyas és 3 darab kétágyas szobában történik. Az ellátottak éves átlaga az ellátási napok alapján, 10 fő. Az év utolsó napján 11 várakozót tartott nyilván az intézmény.

Az intézmény szolgáltatásait a városlakók több telephelyen és nyitva álló helyiségben érhetik el.

29. táblázat

**A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ
telephelyei és szolgáltatásai**

Ellátási forma	Feladatellátás helye	Férőhelyszám/ ellátható személyek száma/ feladatmutató
Étkeztetés	Nyh., Vécsey köz 2. Nyh., Fő u. 3. Nyh., Csaló köz 11-13. Nyh., Vécsey köz 31. Nyh., Dália u. 1. Nyh., Család u. 11.	-
Házi segítségnyújtás		600
1.számú házi gondozói körzet	Nyh., Őz u.16 (nyitva álló helyiség)	
3.számú házi gondozói körzet	Nyh., Ungvár stny. 27. (nyitva álló helyiség) Nyh., Kollégium u. 56. (nyitva álló helyiség)	
4.számú házi gondozói körzet	Nyh., Vécsey köz 2 (nyitva álló helyiség)	

5.számú házi gondozói körzet	Nyh., Szent István u.14. (nyitva álló helyiség)	
6.számú házi gondozói körzet	Nyh., Vécsey köz 2. (nyitva álló helyiség)	
7.számú házi gondozói körzet	Nyh., Őz u.16. (nyitva álló helyiség) Nyh., Fő u. 3. (nyitva álló helyiség)	
Idősek nappali ellátása:		
1. számú Idősek Klubja	Nyh., Vécsey köz 2.	36 (melyből 6 férőhely demens személyek nappali ellátása)
2.számú Idősek Klubja	Nyh., Fő u. 3.	20
3.számú Idősek Klubja	Nyh., Csaló köz 11-13.	41
6. számú Idősek Klubja	Nyh., Vécsey köz 31.	25
7. számú Idősek Klubja	Nyh., Dália u. 1.	20
9.számú Idősek Klubja	Nyh., Család u. 11.	20 (melyből 6 férőhely demens személyek nappali ellátása)
Nyírszőlősi Idősek Klubja	Nyh., Kollégium u. 58.	25
Fogyatékos személyek nappali ellátása, Fejlesztő foglalkoztatás	Őz u. 16. szám	35/7500 feladategység
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	Nyh., Vécsey köz 31.	5
	Nyh., Csaló köz 11-13.	8
	Nyh., Őz u. 16.	15
Szenvedélybetegek nappali ellátása	Nyh., Őz u. 16.	15
Támogató szolgáltatás	Nyh., Őz u. 16. (nyitva álló helyiség)	89 /7324 feladategység
Pszichiátriai betegek közösségi alapellátás	Nyh., Őz u. 16. (nyitva álló helyiség)	88/77 feladategység
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Nyh., Pacsirta u. 29-35.	190
Családias Elhelyezést Nyújtó Idősek Otthona	Nyh., Pacsirta u. 29-35. Nyh., Rozsnyai u. 8.	43 20
Kék Szirom Lakóotthon	Nyh., Újszőlő u. 21-23.	10

Forrás: saját szerkesztés

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi és Alapellátási Központ a szociális szolgáltatások mellett egészségügyi alapellátást biztosító intézmény. A szociális szolgáltatásokhoz kapcsolódik alapvetően a hajléktalan személyek háziorvosi ellátása, valamint az időotthoni ellátáshoz kapcsolódó szakápolási tevékenység.

A hajléktalan személyek 168 órás háziorvosi ellátását a TOP-6.6.1-16. számú pályázat keretében, a Nyíregyháza, Tokaji út 1/D. alatti ingatlan földszinti épületrészben kialakításra került un. Egészségügyi Centrum biztosítja. Az épület egyik részében 5 lábadozó (beteg szoba) lett kialakítva a hozzá tartozó szociális helyiségekkel, orvosi és nővéri pihenővel. Egy másik részben kialakításra került egy orvosi rendelő, kötözővel, fürdetővel és a szükséges szociális helyiségekkel, valamint adminisztratív helyiségekkel és raktárral.

A 24 órás ellátás célja, a kórházban, illetve a hajléktalanellátó intézmények keretei között nem ellátható hajléktalan személyek egészségügyi ellátása, mely elsősorban az utcán tartózkodó, beteg hajléktalan személyek számára azt az időszakot kívánja kiváltani, melyet a beteg személy általában otthonában, felépülését segítő körülmények között tölthet.

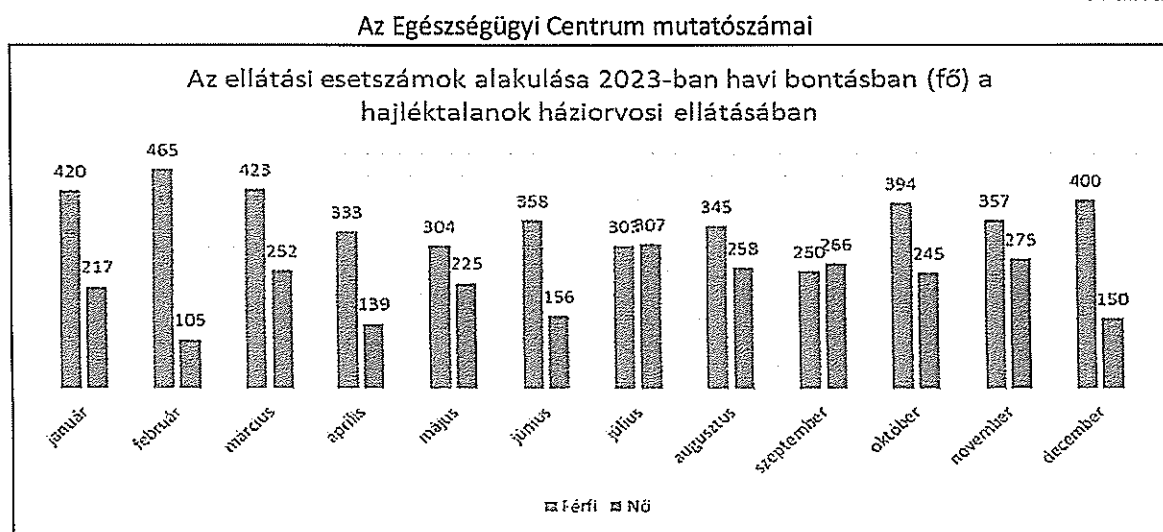
A hajléktalanokat ellátó orvos a háziorvosi ellátás keretében gondoskodik a bejelentett lakóhellyel nem rendelkező személyek háziorvosi szintű gyógyító-megelőző ellátásáról. Feladata különösen:

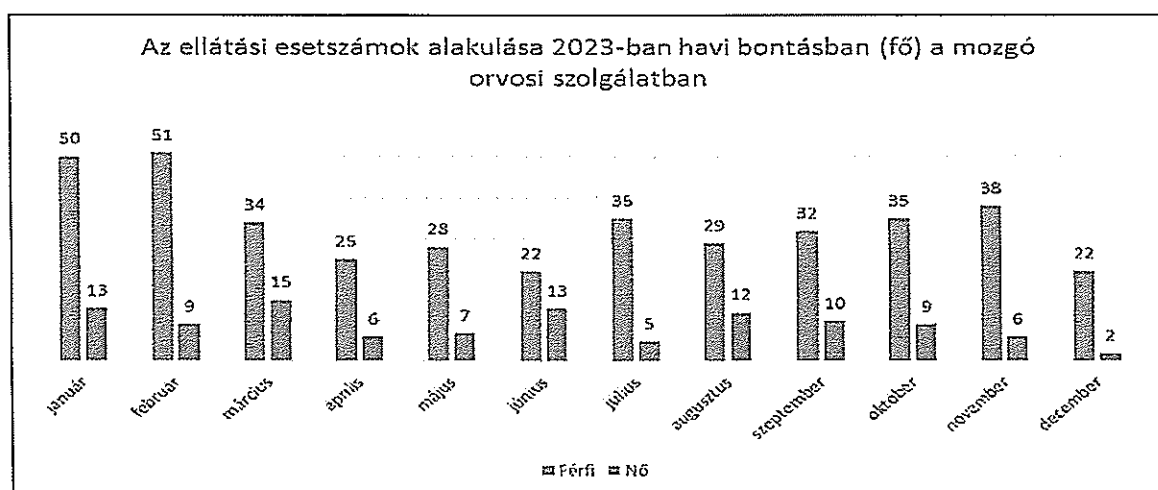
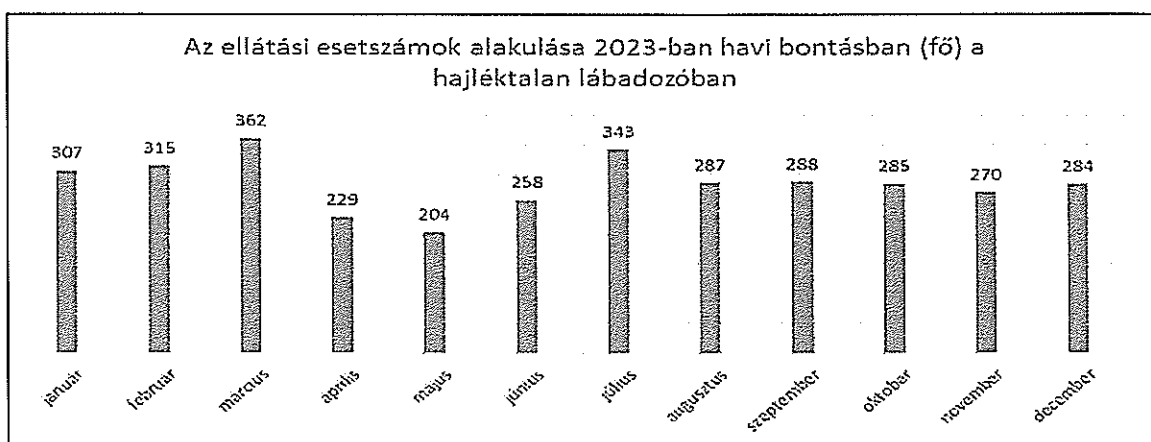
- a hajléktalan személyek egészségügyi ellátása,
- a betegek szakorvosi ellátásra beutalása,
- a téli hónapokban a jellegzetes „hajléktalan betegségek” kezelése (fagyások, fagysérülések)
- a hajléktalan betegek további gondozása igény szerint,
- szűrések szervezése a prevenció érdekében,
- rendszeres vitamin- és gyógyszeradományok juttatása a rászorulóknak,
- a hajléktalanok gyógyszerrel való ellátása lehetőség és igény szerint.

A Lábadozó 10 fő hajléktalan személy egyszeri vagy kúraszerű (pl. kemoterápia, sugárterápia) beavatkozást követő meghatározott idejű megfigyelését, illetve a megfigyelési idő alatt – szükség esetén – a további azonnali egészségügyi ellátását biztosítja. Azok számára nyújt külön elhelyezést, akiknek az állapota a vezető orvos mérlegelése alapján ezt indokoltá teszi, különösen, ha az utcai életmód és betegségük együttesen veszélyeztetik életüket, valamint a hajléktalan ellátás más intézményeiben betegségük miatt nem láthatóak el megfelelően.

A mozgó orvosi szolgálat napi 4 órában nyújt egészségügyi ellátást a közterületen tartózkodó, egészségügyi ellátásra szoruló hajléktalanok és a hajléktalan intézmények ellátottjai részére. A közterületeken tartózkodó hajléktalanok ellátása az utcai szociális munkásokkal együttműködve zajlik, szükség esetén gondoskodva a szakellátásba utalásról. Az éjjeli menedékhelyen vagy a hajléktalan személyek átmeneti szállásán dolgozó szociális munkatársak jelzéssel élhetnek, ha a gondozottak gyógyszerei, tápszerei elfogytak, állapotuk romlik, ezért meghaladja a szociális ellátórendszer kompetenciáját állapotuk szinten tartása vagy gyógyítása.

9. ábra

Forrás: Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ, Szakmai beszámoló 2023 évről

Az egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatás az idősok otthonában nyújtott szakápolási tevékenység. A szakápolás keretében ellátott tevékenységek:

- perifériás vénakanül (branül) behelyezése, és ellátása;
- szondán (nasogastricus, és percutangastrostomán) át történő tápláláshoz és folyadékfelvételhez kapcsolódó szakápolási tevékenységek szövődményes esetben;
- nőbetegeknél állandó katéter cseréjéhez vagy rendszeres katéterezéshez, gyógyszeres hólyagöblítéshez kapcsolódó szakápolási feladatok, hólyagkondicionálás;
- folyadékpótló infúzió bekötése orvosi utasításra, továbbá az intravénás és elektrolitpótláshoz, parenterális gyógyszer beadáshoz kapcsolódó egyéb szakápolási feladatok;
- műtéti területek (nyitott és zárt sebek) ellátása, sztomaterápia és különböző célt szolgáló drének kezelésének szakápolási feladatai;
- sztomatoterápia szövődményes esetben, és szakmaspecifikus szájaápolási tevékenységek műtét után;
- dekubitalódott területek, fekélyek szakápolási feladatai III-IV. stádium (exsudációs, nekrotikus seb kezelése orvosi utasítás alapján);
- betegség következményeként átmenetileg vagy véglegesen kiesett vagy csökkent funkciók helyreállításához, fejlesztéséhez vagy pótlásához kapcsolódó szakápolási feladatok;
- gyógyászati segédeszközök, protézisek használatának tanítása (ez esetben gyógytornász közreműködése, vagy konzultáció céljából elérhetősége szükséges);

- mozgás és mozgatás eszközei használatának tanítása;
- tartós fájdalomcsillapítás szakápolási feladatai;
- haldokló beteg szakápolása;
- EKG készítés orvosi utasítás alapján és minden egyéb, orvos által elrendelt, és felügyelt szakápolási tevékenység.

A III.3. pontban összefoglalt főbb változások az intézményt is érintették: a szociális gondozás és segítség szétválasztása házi segítségnyújtás során, a szociális foglalkoztatás átalakulása, a demens ellátás fejlesztése, a szakápolás feladatok elvégzése az idősök otthonában.

A szakmai változások mellett az intézmény infrastrukturális fejlesztése is folyamatos. Az önkormányzati forrásból megvalósuló karbantartási, állagmegóvási feladatok mellett pályázati forrásból jelentős fejlesztések valósultak meg. A TOP-6.6.2-16 számú projekt keretében két helyszínen történt fejlesztés: a Nyíregyháza, Kollégium u. 58. -, valamint a Nyíregyháza, Őz u. 16. szám alatt. Az Őz utcai ingatlan – ahol korábban is szociális ellátások működtek - lebontásra került, és egy a környező ingatlanok megjelenéséhez igazodva, modern kialakítású épület építése történt meg. Az új ingatlanban már működő és új szolgáltatások kerültek elhelyezésre. A kialakított szolgáltatások:

- fogyatékos személyek nappali ellátása (35 fő),
- pszichiátriai nappali ellátás (15 fő),
- szenvedélybetegek nappali ellátása (15 fő),
- kiszolgáló helyiségek,
- étkeztetés és házi segítségnyújtás.

A város kertvárosi övezetében található Kollégium utcai ingatlanban idősök nappali ellátása szolgáltatás működik, a területen aktív életet élő idős emberek számára.

Az intézmény az Idősekért és Fogyatékosokért Jóléti Alapítvánnyal közösen több programot működtet. Ilyen többek között az Alzheimer Cafe, amely az Alzheimer betegségben szenvedők hozzátartozóinak nyújt találkozási lehetőséget és tanácsadást. A meghívott szakemberek segítik a programon résztvevőket az adott napi témák feldolgozásában. Pl. A demencia tünetei, az intézményi ellátás lehetőségei, az elköborlás veszélyei-bűnmegelőzési tanácsok. Az Idősek Akadémiája keretében szintén az Alapítvánnyal közösen rendszeresen ingyenes előadásokat szerveznek az időseket érintő, érdekes és hasznos témákban (Az időskori boldogság forrásai, A testi és lelki egészség kapcsolata, Az időskori szűrővizsgálatok jelentősége).

Legjobb önkormányzati gyakorlatok díja

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2020-ban a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program keretében meghirdetett „Önkormányzati jó gyakorlatok az idősellátásban” témakörben I. helyezést ért el. A pályázat a helyi méltányossági ápolási díj és a házi segítségnyújtás rendszerének együttműködéséről szólt, arról a példaértékű rendszerről, amely a pénzügyi ellátást és a szociális szolgáltatást kapcsolja össze a lakosság- elsősorban az idősek – jólétének biztosítása érdekében.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése helyi rendelet alapján méltányossági ápolási díjat állapít meg annak a nagykorú hozzátartozónak, aki 18. életévét betöltött, tartósan beteg személy ápolását végzi, feltéve, hogy megfelel a rendeletben előírt feltételeknek (jövedelem és képzésben történő részvétel). Az ápolási díjban részesülő köteles a méltányossági ápolási díjat megállapító határozatával a Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központot felkeresni és a Központ által meghatározott időpontokban első alkalommal 16 óra felkészítő (ápolási, gondozási ismeretek) foglalkozáson, ezt követő minden évben 8 óra időtartamban tanácsadáson részt venni. A képzés lényege, hogy a minőségi szolgáltatás érdekében tudásátadás valósul meg a házi segítségnyújtást

végző Központ szakembereitől az ápolási díjban részesülők felé. Ez a jó gyakorlat példaértékű lehet mások számára is, ezért nyert díjat Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata.

Az intézmény munkatársai szakképzettségi aránya megfelelő, valamennyien kellő szakértelemmel segítik a gondoskodásukra bízott ellátottakat mindennapi életvitelükben. A felmerülő, ellátás iránt mutatkozó igények és szükségletek kielégítése során komplex segítségnyújtásra, illetve tanácsadásra képesek. Tudásuk és tapasztalatuk mentén, a hozzájuk segítségért fordulók számára a segítségnyújtás legoptimálisabb formájának megtalálására törekszenek. A dolgozók elkötelezettek, kötelességtudóak és feladataikat a legjobb tudásuk szerint látják el. Ugyanakkor az intézmény szolgáltatásait figyelembe véve speciális ismeretekkel kell rendelkezniük, így különösen a demens ellátás, a fogyatékkal élők, a pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek részére nyújtott ellátások biztosítása során. Szükséges a szakemberek képzése, továbbképzése, a tudásuk bővítése, specifikus, gyakorlati ismereteik bővítése, a fizikai és lelki megterhelés miatt a szupervízió biztosítása.

Az intézmény tárgyi feltételei, a szolgáltatások infrastrukturális háttere folyamatosan fejlődik, minden fejlesztési lehetőséget megragad mind az intézmény, mind az Önkormányzat. További fejlesztések tervezetek a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027 szerint, így a

- szociális célú városrehabilitáció folytatása: infrastruktúra és soft elemek;
- egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése: egészségügyi intézmények fejlesztése (alap- és szakellátás), szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások, valamint gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése;
- energetikai fejlesztések: önkormányzati tulajdonú épületek fenntarthatósága érdekében energetikai korszerűsítések folytatása, napelemek elhelyezése;
- IKT és okos városfejlesztések;
- foglalkoztatási paktum program folytatása;
- ESZA+ programok, nem beruházási jellegű fejlesztések.

IV.1.2. Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

Az önkormányzati fenntartású Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ (székhelye: 4400 Nyíregyháza, Körte utca 41/A.) feladata a család- és gyermekjóléti szolgálat és a gyermekjóléti központ egyéni és csoportos speciális szolgáltatásainak és programjainak biztosítása. Család- és gyermekjóléti központnak az a járásszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

A család- és gyermekjóléti központ működési területe a Nyíregyházi Járáshoz tartozó települések közigazgatási területe (Nyíregyháza Megyei Jogú Város, Nyírtelek, Rakamaz, Újfehértó városok, Apagy, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtura, Sényő, Szabolcs, Tímár, Tiszanagyfalu községek), míg a család- és gyermekjóléti szolgálat vonatkozásában Nyíregyháza Megyei Jogú Város, Nyírpazony, Kálmánháza, Nagycserkesz községek közigazgatási területére terjed ki.

30. táblázat

A Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ telephelyei és nyitva álló helyiségei

Telephelyek	Északi Telephely - 4400 Nyíregyháza, Május 1. Tér 10/A.
	Déli Telephely - 4400 Nyíregyháza, Vécsey u. 17.
	Huszár telepi Telephely - 4400 Nyíregyháza, Huszár tér 2/A.
Nyitva álló egyéb helyiségek	4400 Nyíregyháza, Tűzoltó u. 1.
	4400 Nyíregyháza, Nagyváradi utca 2.
	4531 Nyírpazony, Arany János u. 14.
	4445 Nagycserkesz, Iskola út 21. /55.hrsz.
	4434 Kálmánháza, Kossuth u. 56.

Az intézmény működéséhez szükséges, jogszabályban meghatározott szakmai és tárgyi feltételek adottak és megfelelőek, viszont a fenntartó és az intézmény szakemberei állandó figyelemmel kísérik a lakossági igények alakulását, a feladatok bővüléséből adódó szakmai létszámkeret emelését.

Az infrastrukturális feltételek fenntartása és fejlesztése érdekében önkormányzatunk a költségvetése terhére és pályázati források bevonásával jelentős erőforrásokat mozgat meg és ennek köszönhetően megújult és modernizálásra került a székhelyintézmény és a Huszár telepi Telephely. A projekttel ugyancsak érintett Északi Telephely (4400 Nyíregyháza, Május 1. Tér 10/A.) épülete 2022. nyarán történt tüzeset következtében megrongálódott, amelynek felújítási munkálatai 2023-ban befejeződtek, és az engedélyes a szolgáltatásait ismét az ügyfelek által megszokott környezetben és működési rend szerint biztosítja.

A következő pályázatok segítették az Intézmény korszerűsítését:

- TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001 - Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Körte utca 41/a. (hrs: 1640/1)" szám alatt.
- TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 - Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein.

A soron következő támogatási időszakban tervben van és tovább folytatódik az Intézmény infrastrukturális fejlesztése, amely leginkább a Tűzoltó utca 1. szám alatti nyitva álló helyiséget érinti.

Az intézmény engedélyezett létszáma 2024-ben 106 főre nőtt a korábbi 104 főről, amelyet a megemelkedett ügyfélszámok és az ezzel együtt járó munkaterhek növekedése indokolt. A változás megfelel a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (továbbiakban NM rendelet) 1. számú mellékletében meghatározott szakmai létszámminimum követelményeinek.

Család- és Gyermejjóléti Központ

Feladatait - a gyermejjóléti szolgálatnak a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 39. § és a 40. § (2) bekezdése, valamint az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl - a Gyvt. 40/A. §-a és a az NM rendelet (továbbiakban NMr.) alapján végzi.

Szakmai tevékenységét hatósági intézkedéshez kapcsolódó és speciális feladatokra bonthatjuk.

Az Intézmény hatósági intézkedéshez kapcsolódó feladatai:

- kezdeményezi a gyermek védelembevételét kezdeményezése vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

000087

- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembevételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez,
- utógondozást végez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít,
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára,
- szociális diagnózist készít az Szt. 64/A. §-a szerint.

A gyermek családban nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatások, programok:

- utcai és lakótelepi szociális munka
- kórházi szociális munka
- készenléti ügyelet
- kapcsolattartási ügyelet
- jogi tájékoztatásnyújtás
- pszichológiai tanácsadás
- családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia
- fogyatékosügyei tanácsadás

A Család- és Gyermekjóléti Központban 1 fő intézményvezető, 14 fő esetmenedzser, 8 fő tanácsadó, 31 fő óvodai és iskolai szociális segítő, 7 fő szociális asszisztens, 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser és 2 fő fogyatékosügyei tanácsadó foglalkoztatása biztosított, a dolgozók szakképesítése pedig megfelel az Nmr. 2. számú mellékletében foglalt követelményeknek.

A Központ szakembereinek a településen működő gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel kiemelkedő együttműködés alakult ki a családok, a gyermekek helyzetének javítása, a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A gondozási folyamat kapcsán rendszeres kapcsolatot tartanak a családsegítőkkal, illetve a különböző szakmai egységek munkatársaival.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A család – és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § és a 40. § szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint az Szt. 64. § szerinti családsegítés feladatokat.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének fejlődését, a családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat - összhangban a gyermekeket ellátó egészségügyi, nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét, meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását, felkérésre környezettanulmányt készít.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás, szociális segítőmunka – családgondozás, egyéni esetkezelés, információnyújtás, tájékoztatás az igényelhető szociális ellátásokról, szociális ügyintézés, kríziskezelés, szociális-, életvezetési-, mentálhigiénés tanácsadás, természetbeni, pénzbeli ellátásokhoz történő hozzáférésben segítség, szabadidős programok szervezése és nyújtása, ifjúsági- és gyermek programok szervezése és nyújtása, lakossági adományok gyűjtése és osztása (ruha, bútor, játék, közeli lejárátú és tartós élelmiszer).

Az intézmény Nyíregyháza mellett ellátási szerződés alapján Nyírpazony, Kálmánháza és Nagycserkesz településeken is ellátja a szolgálat feladatait.

A Gyermekjóléti Szolgálatának feladata az Szt. 64.§ (2) bekezdése alapján a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működtetése. A jelzőrendszer egy komplex hálózat, amelyben a Gyvt.-ben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében.

2023. december 31-én a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Szolgálatnál 32 fő családsegítő dolgozott, munkájukat 6 fő szociális asszisztens, 2 fő technikai személyzet, valamint 10 közcélú foglalkoztatott segítette.

A Központ és Szolgálat tekintetében az elmúlt évek főbb statisztikai adatai alapján jól látható, hogy a Covid járvány a személyes jelenléttel igénybe vehető szolgáltatásokon megjelentek számát ugyan csökkentette a 2021-es évben, ám a jogerős hatósági intézkedéssel érintett, esetmenedzseri tevékenységet igénybe vevők száma hasonló képet mutat az előző évekhez képest és a jelzőrendszer jól működött ezekben a nehéz időkben is. 2022-es, 2023-as években kiugró számot mutat a speciális szolgáltatást igénybe vevők száma, mely az óvodai-iskolai szociális segítő közösségi és csoportmunkájának növekedését mutatja a járás 122 oktatási-nevelési intézményeiben, valamint a fogyatékosági tanácsadók megemelkedett ügyfélforgalmát.

A Központ vonatkozásában megfigyelhető, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevők száma egy lassú ütemű csökkenést mutat, ugyanakkor a Szolgálatnál pedig egy lassú emelkedés figyelhető meg, melynek oka, hogy a szolgálat családsegítői szociális segítő munkával, prevenció keretében kezelik a hozzájuk forduló problémáit és kevesebb eset kerül a hatóság látókörébe.

31. táblázat

A Központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

Sorszám	Igénybevétel módja	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 éves és idősebb	Összesen: (a-i)
		Éves									
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
2023	Speciális szolgáltatást igénybe vevők	24	3 859	6 993	3 377	263	509	990	216	108	18 454
	Jogerőhatósági intézkedésben érintett, esetenként sérítvével enyhítést igénybe vevők	80	139	391	273	59	181	407	130	21	1 711
2022	Speciális szolgáltatást igénybe vevők	24	1 331	5 023	5 647	474	433	579	185	100	18 235
	Jogerőhatósági intézkedésben érintett, esetenként sérítvével enyhítést igénybe vevők	59	112	283	297	70	99	125	55	21	1 171
2021	Speciális szolgáltatást igénybe vevők	28	51	266	235	52	153	349	102	403	1 369
	Jogerőhatósági intézkedésben érintett, esetenként sérítvével enyhítést igénybe vevők	140	154	454	329	90	247	515	176	23	2 138
2020	Speciális szolgáltatást igénybe vevők	19	111	590	507	153	410	1 262	357	73	3 734
	Jogerőhatósági intézkedésben érintett, esetenként sérítvével enyhítést igénybe vevők	71	150	455	378	75	255	564	185	23	2 160
2019	Speciális szolgáltatást igénybe vevők	26	355	1 927	1 878	209	295	763	294	72	5 952
	Jogerőhatósági intézkedésben érintett, esetenként sérítvével enyhítést igénybe vevők	84	132	454	403	79	190	631	151	45	2 179

Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

A Szolgálat szolgáltatásait az igénybe vevők szükségleteire alapozva fejlesztik, a hozzájuk forduló személyek és családok száma évről-évre növekszik. Legmagasabb arányban a kiskorúak (0-18 éves korig) kerülnek kapcsolatba az Intézmény szakembereivel, őket követik a 35-49 éves korcsoport. Míg 2019-ben 1400 családdal dolgoztak együtt, addig 2023-ban ez a szám meghaladta az 1800 családot.

32. táblázat

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

Év	Éves								62 éves és idősebb	Összesen: (a-i)	Családok száma
	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61			
	a	b	c	d	e	f	g	h			
2023	156	201	544	399	209	424	832	345	324	3434	1813
2022	111	178	515	334	184	438	797	370	311	3238	1710
2021	117	158	503	328	184	405	838	349	306	3188	1709
2020	104	167	451	306	226	415	798	336	298	3101	1495
2019	131	177	539	377	225	421	806	283	218	3177	1431

Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

A jelzőrendszer hatékonyságát a tagoktól érkező jelzések száma növekedése jól mutatja, valamint az is megfigyelhető, hogy a Covid időszakában ugrásszerűen nőttek a számadatok. A legtöbb jelzés kiskorúakkal kapcsolatban érkezik a szolgálathoz, melynek jelentős része iskolai igazolatlan hiányzásokból fakad.

33. táblázat

Az észlelő – és jelzőrendszer által küldött jelzések száma

Év	0–17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	a) és b) oszlopból a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ által továbbított jelzések száma
	a	b	c
2023	929	334	77
2022	795	237	73
2021	638	286	91
2020	592	326	109
2019	441	125	60

Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

Az Intézmény beszámolója szerint a látókörükbe kerülő esetek egyre inkább súlyosbodnak, amelyet elsősorban az ügyfelek érzelmi labilitása, rossz mentális állapota eredményez. Egyre gyakoribb a kezeletlen mentális betegséggel küzdő személyek megjelenése, valamint a családok életében a problémák halmozott megjelenése. Jelentősen megnövekedett a fizikai, lelki elhanyagolással érintett kiskorúak kapcsán érkezett jelzések száma.

A COVID-19 járványt követő gazdasági megszorítások fokozottan megterhelték a családokat, az életszínvonal több esetben jelentősen csökkent. Ezekkel összefüggésben nagymértékben nőtt a családon belüli konfliktusok száma, verbális és fizikai agresszivitás megjelenése fokozódott, amelynek a feszültsége tapinthatóan megjelent az ügyféltérben is. A felnőttek megromlott mentális állapota természetesen hatással van a családban élő kiskorú gyermekekre is.

34. táblázat

A szolgálatnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

Év	Bántalmazott kiskorúak száma (fizikai, lelki, szexuális)	Elhanyagolt kiskorúak száma (fizikai, lelki)
2023	97	484
2022	83	264
2021	74	250
2020	45	121
2019	58	101

Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

Az Intézmény folyamatosan fejleszti a szolgáltatásait, amely az ügyfelek szükségletei alapján történik, a segítő beszélgetések, életvezetési, pszichológiai tanácsadások, mediáció és konfliktuskezelés mellett megjelent az addiktológiai konzultáció, a család- és párterápia is.

Az intézmény hatékony működése, a sokrétű szolgáltatások működtetése, az innovatív és problémamegoldó gondolkodás, a szolgáltatások sikere mögött a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai állnak. Figyelnek a munkatársak mentális egészségére, szakmai fejlődésére, így biztosítanak belső szakmai továbbképzéseket, team megbeszéléseket, munkaértekezleteket, esetmegbeszéléseket heti/havi rendszerességgel. Az intézmény jogszabályban meghatározott feladatainak ellátása érdekében hatékony és jól működő szervezeti struktúrát hoztak létre. A kontrollkörnyezetet úgy alakították ki, hogy a szervezeti felépítés, a meglévő szabályzatok, a munkaköri

leírások biztosítsák a dolgozók elkötelezettségét, a jogszabályoknak, a szakmai elvárásoknak, az Intézmény küldetésének megfelelő, magas színvonalú és hatékony munkavégzést.

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ a meghatározott feladatain túl szakmai támogatást nyújt az önkormányzat ifjúság- és drogpolitikai vállalásainak megvalósításához. Az Intézmény vezetése és munkatársai jelentős energiát fektetnek a Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztal és a Nyíregyháza MJV Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájába, sokrétű városi ifjúsági programok megvalósításába, szakmai konferenciák megszervezésébe és szakmaközi kapcsolatok fejlesztésébe.

A Nyíregyházán tanuló diákok körében 2022-ben kortárs-segítő pilot programot indítottak az óvodai és iskolai szociális segítők bevonásával, a 2023/2024-es tanévben pedig a város minden középiskolájában meghirdetésre került a program. Az érdeklődés felülmúlta a szakemberek várakozásait, mivel közel 350 diák jelentkezett a fejlesztő folyamatra.

A program legfőbb felismerése, hogy a gyerekek kompetensek a saját problémájuk, helyzetünk feltárásában, ezért támogatni és képezni kell őket, hogy aktivitásuk növekedjen, kommunikációjuk és ismereteik gazdagodjon, ezzel elősegítve a jó iskolai légkör és közösségek kialakulását. A kortárssegítés terén aktív fiatalok preventív szereplőkké válnak a köznevelési intézményekben megjelenő ártalmas, veszélyeztető jelenségekkel, rizikómagatartásokkal szemben.

IV.1.3. Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény

A gyermekjóléti alapellátások rendszerében a bölcsődei ellátás és átmeneti gondozást az önkormányzat fenntartásában működő Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény biztosítja. Az intézmény szervezeti keretében működik 11 bölcsőde, illetve 1 családok- és 1 gyermekek átmeneti otthona.

Az intézmény szervezeti keretein belül működő bölcsődék a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosítják. A több mint másfél évszázados múltra visszatekintő bölcsődei ellátást korábban csak a tízezer főt meghaladó lakosú településeken kellett megszervezni, ám 2017-től minden olyan településen kötelező önkormányzati feladat ennek biztosítása, ahol 40-nél több 3 éven aluli él, vagy legalább 5 gyermek tekintetében erre igény jelentkezik. A bölcsődei ellátást érintő ezen jogszabályi változás az önkormányzati ellátást nem befolyásolta. Az ellátás formájában történő változás (bölcsőde, mini bölcsőde, családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde) sem érintette az önkormányzati fenntartású intézményeket, a város területén levő bölcsődék egy részének azonban át kellett alakulnia (pl. családi napköziből családi bölcsődévé).

A bölcsődei ellátás során a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama a szülő munkarendjéhez igazodik. A bölcsődék hétfőtől péntekig tartó ötnapos munkarenddel, egész évben folyamatosan üzemelnek kivétel a fenntartó által jóváhagyott nyári zárva tartás. A bölcsődébe való felvétel a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlés 54/2011. (XII. 16.) számú önkormányzati rendeletben foglaltak szerint történik.

Az alábbi táblázatból látható, hogy a bölcsődei ellátásra vonatkozó megállapodások száma növekszik. 2020-tól – elsőként veszélyhelyzeti intézkedésként – került bevezetésre a finanszírozást érintő szabályozás, mely szerint az ellátottak számának meghatározásakor a tárgyév január 31-én beíratott gyermekek száma, vagy a bölcsőde, mini bölcsőde szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám 80%-a közül a kedvezőbbet veszik figyelembe.

A szolgáltató nyilvántartásba bejegyzett férőhelyszámokban bekövetkezett változások időrendben:

- 2021. március 1-től a 14. számú Bóbita Bölcsőde férőhelyszáma 80 –ról 102-re növekedett a TOP-6.2.1.-16-NYI-20017-00001 pályázatnak köszönhetően. A pályázat keretében új gondozási egységgel (két csoportszoba, fürdőszoba és öltöző) bővült a bölcsőde, teljes körű belső felújítás és eszközbeszerzés valósult meg.
- 2023. február 1-től a 7. számú Hóvirág Bölcsőde férőhelyszáma csökkent, 40 –ról 24-re. Ennek oka a bölcsőde infrastrukturális adottsága, miszerint 2 csoport működése lehetséges a jogszabályi előírásoknak megfelelően.
- 2024. február 1-től két új bölcsőde indult önkormányzati fenntartásban. Az Önkormányzat a TOP-6.2.1-19 jelű „Bölcsődei férőhelyek kialakítása, férőhelyek bővítése” tárgyú pályázat keretein belül nyert támogatást új bölcsőde építésére, amelynek keretein belül a 4400 Nyíregyháza, Honvéd utca 2. szám alatti ingatlanon („Kisvakond Bölcsőde”) 36 férőhelyes bölcsőde kialakítása történt meg.

A NYÍRVV Nonprofit Kft. szintén ugyanezen pályázat keretein belül nyert pályázati támogatást új 12 férőhelyes bölcsőde építésére a 4432 Nyíregyháza, Kollégium utca 59. szám alatti ingatlanon („Szőlőszem Bölcsőde”). Amely intézmény a Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási intézmény szervezeti keretein belül kezdte meg működését 2024-ben.

A két új bölcsőde működése következtében az Intézmény eddigi engedélyezett dolgozói létszámkeretét 15 fővel – a vonatkozó ágazati jogszabályokban foglalt feltételeknek eleget téve – 246-ról 261 főre emelte Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a bölcsődében maximálisan elhelyezhető gyermekek létszámát 48 fővel megemelte.

35. táblázat

A bölcsődei ellátás jellemzői

Bölcsőde neve	Engedélyezett férőhelyek száma*	Csoportok száma**	Megállapodások száma az adott év január 31. napján				
			2019	2020	2021	2022	2023
5. Őzike Bölcsőde	76	6	75	76	75	75	76
6. Napsugár Bölcsőde	24	2	23	20	22	24	24
7. Hóvirág Bölcsőde	24	2	39	40	39	40	0
8. Nefelejcs Bölcsőde	130	10	119	99	100	109	114
9. Micimackó Bölcsőde	50	4	50	48	39	48	50
10. Katica Bölcsőde	104	8	85	92	74	80	102
12. Babaház Bölcsőde	106	8	98	91	69	77	100
14. Bóbita Bölcsőde	102	8	76	74	67	88	101
16. Aprajafalva Bölcsőde	106	8	99	98	84	99	100
Szőlőszem Bölcsőde	12	1	0	0	0	0	0

Kisvakond Bölcsőde	36	3	0	0	0	0	0
Összesen jelenleg:	770	60	664	638	569	640	667

Forrás: KENYSZI, Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény

*engedélyezett férőhelyek száma 2024-ben

**csoportok száma 2024-ben

A bölcsődei férőhelyszám növelése mellett a meglévő bölcsődék felújítása, korszerűsítése zajlott, valamint eszközfejlesztés valósult meg. A „Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál” című, TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat keretében az 5. számú Őzike Bölcsőde, a 6. számú Napsugár Bölcsőde, a 9. számú Micimackó Bölcsőde és a 16.sz. Aprajafalva Bölcsőde újult meg. A projekt tartalma részletesen bemutatva a 26. táblázatban található.

A Nyíregyháza, Krúdy Gyula u. 30. szám alatti ingatlanon található 12. sz. „Babaház” Bölcsőde főzőkonyhájának korszerűsítése valósult meg a PM/9940/2/2018. önkormányzati étkeztetési fejlesztéseket célzó beruházás megvalósítására kiírt pályázat keretében.

A bölcsődei ellátás biztosításának célja többek között a gyermekes családokban a munka és magánélet összehangolásának elősegítése, a nők munkába állásának támogatása. A családok támogatása az ellátásért fizetendő díj mértékében is megnyilvánul. A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át kedvezményként kell biztosítani a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos,
- családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkal csökkentett összegének 130%-át, vagy
- nevelésbe vették.

36. táblázat

Ingyenes vagy kedvezményes étkezésben részesülők száma

		2019	2020	2021	2022	2023
100 %-os kedvezményben részesül	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül	19	10	6	7	6
	tartósan beteg vagy fogyatékos	15	12	8	9	8
	három vagy több gyermekes családban él	77	47	52	65	72
	Egy főre jutó jövedelme alapján	292	222	211	255	306
Összesen támogatott		403	291	277	336	393
Térítési díjat fizet		125	108	107	96	84

Forrás: Nyíregyháza megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

A táblázatból jól látható, hogy az ellátást igénybe vevők több, mint 70 %-a ingyenes ellátásban részesül. Az ingyenes ellátásban részesülők jogosultságát a szülői jövedelem alapozza meg.

A Gyvt. 147. § (2) bekezdése szerint a bölcsőde, mini bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra, valamint a gyermekékeztetésre vonatkozóan. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő bölcsődékben nem kell gondozási díjat fizetni, azt az önkormányzat 0 Ft-ban állapítja meg.

A bölcsődei ellátás személyi feltételei a jogszabályi előírásoknak megfelelő. Az összes engedélyezett álláshelyek száma 234 fő jelenleg, amelyből 11 fő bölcsődevezető, 132 fő kisgyermeknevelő és 31 fő bölcsődei dajka foglalkozik közvetlenül a kisgyermekek ellátásával. A kisgyermeknevelők közül 88 fő felsőfokú végzettséggel rendelkezik, amely a bérezés során mutat különbséget a középiskolai végzettségűekhez viszonyítottnak.

A gyermek átmeneti elhelyezése szintén a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretei között működő **Gyermekek Átmeneti Otthonában** történik. Az intézmény önálló szervezeti egységeként működik, az alapellátás keretében a gyermek számára alaptevékenységként biztosítja – a Gyvt., valamint az NM rendeletben foglaltaknak megfelelően – az átmeneti gondozást. A Gyermekek Átmeneti Otthona célja, hogy teljes körű ellátást biztosítson a krízishelyzetben lévő és számos más problémával küzdő gyermekek számára, ezzel is megelőzve a családból való kiemelésüket. Az átmeneti intézmény 16 férőhellyel működik, jelenleg 18 év alatti, szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek ellátását biztosítja.

Az átmeneti gondoskodás – a Gyvt. szerint – legfeljebb 12 hónapig tart, ha ez alatt az idő alatt nem szűnik meg a gondozásba vétel alapjául szolgáló ok, úgy az átmeneti gondozás 6 hónappal meghosszabbítható. A statisztikai adatok alapján egy gyermek átlagosan 7-8 hónapot tölt az intézményben, sőt nem ritka a 12 hónapot meghaladó időtartam sem.

A statisztikai adatok szerint a jellemző bekerülési okok a családi konfliktusok, válás okozta krízisek (új apuka, anyuka), szülő (szülők) tartós betegsége, kórházi ápolása, szenvedély betegségek, munkanélküliség, hajléktalanná válás, kommunikációs zavarok a szülő-gyermek viszonyban, kamaszkori krízisek. Az intézmény ellátási területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város és Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Paszab, Tiszatelek község, valamint Ibrány város közigazgatási területe.

37. táblázat

Gyermekek átmeneti otthona	2020.	2021.	2022.	2023.
	fő			
Ellátást igénybe vevő gyermekek száma az adott év december 31-én	16	12	16	16

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény

Az anya-gyermek, illetve szülő-gyermek együttes elhelyezésére a 40 férőhelyes **Családok Átmeneti Otthonában** van lehetőség. Ez az intézmény segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, neveléséhez, közreműködik a család otthontalanságának megszüntetésében, helyzetének rendezésében, biztosítja éjszakai, nappali tartózkodásra, személyi tisztálkodásra, étkezésre, közösségi együttlétet szolgáló helyiségeket, textíliával történő ellátást, szükség szerint ruházatot, élelmiszert, szülők munkavégzése esetén gyermekfelügyeletet, jogi, pszichológiai, fejlesztő pedagógiai szolgáltatást.

A családok átmeneti otthonában elhelyezést igénylők négy csoportba sorolhatók, melyek általános jellemzőik alapján jól elkülöníthetők egymástól:

- fiatal szülők és gyermekeik,
- bántalmazott nők és gyermekeik,

- szociális okok miatt otthontalanná vált gyermekes családok,
- várandós kismamák, szülészetről kikerült anyák gyermekükkel.

Az intézmény segíti a szülőt az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságuk megszüntetésében. Az átmeneti gondoskodás – a Gyvt. szerint – legfeljebb 12 hónapig tart, mely egy alkalommal hat hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható. Az intézmény adatai szerint a családok általában 12+6 hónap időtartamban veszik igénybe az ellátást. A Családok Átmeneti Otthona ellátási területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város területe.

A Családok Átmeneti Otthona 40 fő ellátott (szülő és gyermek) befogadásáról tud gondoskodni két emeleten. 20 lakószobában. Minden család részére külön lakószobát biztosítanak, szintenként 3 konyha. 3 vizes blokk. 1 mozgáskorlátozott fürdőszoba WC-vel a földszinten mosókonyha, kapcsolattartó szoba, a második emeleten közösségi szoba áll a lakók rendelkezésére.

38. táblázat

Családok átmeneti otthona	2020.	2021.	2022.	2023.
	fő			
Gyermekek száma <i>adott év december 31. napján</i>	23	20	19	25
Felnőttek száma <i>adott év december 31. napján</i>	17	14	13	19

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény

A Családok Átmeneti Otthona az NM rendelet értelmében 1 fő szakmai vezetőt, 2 fő családgondozót, 4 fő gondozót, pszichológiai tanácsadót, fejlesztő pedagógiai tanácsadót, jogász szakembert foglalkoztatnak.

IV.2. Ellátási szerződéssel biztosított szociális és gyermekjóléti feladatok Nyíregyházán

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata hosszú évek óta több szolgáltatást ellátási szerződés keretében biztosít, így pl.: a hajléktalan ellátást, gyermekek nappali ellátása és a tanyagondnoki szolgáltatást. A fenntartók a szerződés alapján évente szakmai és pénzügyi támogatás esetén pénzügyi beszámolót készítenek, amelyet a Közgyűlés illetékes szakszervezete megítéli.

39. táblázat

Ellátási szerződés keretében biztosított szolgáltatások Nyíregyházán

Feladat megnevezése	Intézmény/Fenntartó	Ellátási szerződés megkötésének ideje
tanyagondnoki szolgáltatás	Human-Net Alapítvány	2005.
utcai szociális munka	Periféria Egyesület	1997.
nappali ellátás	Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete	2007.
étkeztetés (népkonyha), nappali ellátás hajléktalanok és szenvedélybetegek részére, átmeneti szállás, éjjeli menedékhely, hajléktalanok otthona, családok átmeneti otthona	Oltalom Szeretetszolgálat (fenntartó: Magyarországi Evangélikus Egyház)	2002. (Előtte Nyíregyházi Evangélikus Egyházzal 1999-től)
„Kiléptető Ház” működtetése	Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2008.
étkeztetés, Sóstói Szivárvány Idősek Otthona	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség	2011.

Forrás. saját szerkesztés

A táblázatban nem szerepel, de hosszú éveken át ellátási szerződés keretében a Kék Nefelejcs Alapítvány a szenvedélybetegek átmeneti elhelyezését biztosította 33 férőhelyen („Reménység” Szendélybetegek Átmeneti Otthona). 2023. április 1-től a fenntartó Alapítvány megszüntette az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény működtetését. Az ellátási kötelezettség alapján a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, illetve Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata (mivel idősotthoni ellátást nyújtó férőhely megszüntetése is történt) gondoskodott az ellátást igénybevevők elhelyezéséről.

IV.2. Ellátási szerződéssel biztosított ellátások rendszere

IV.2.1. Tanyagondnoki ellátás – Human-Net Alapítvány

A koncepció elején leírtakat itt nem megismételve említjük, hogy a város nagy külterülettel rendelkezik, a városhoz 37 bokortanya tartozik¹⁰, amely a város sajátossága. A legnépesebb tanyák a városhoz vagy a fő közlekedési utakhoz közel esnek, a legkevesebb lakossal rendelkező bokrok elszórtan helyezkednek el.

A szociális szolgáltatások rendszerében a külterületi, vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából és a közösségi közlekedés nehézségéből eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése érdekében jött létre a falu és tanyagondnoki szolgáltatás.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2005-ben kötött ellátási szerződést az Szt. 60. §-ban szabályozott tanyagondnoki szolgáltatás biztosítására a HUMAN-NET Alapítvánnyal. Az Alapítvány eleinte kettő, 2010. január 1-jétől három, az önkormányzat helyi rendeletében kijelölt ellátási körzetben végzi a feladatot.

¹⁰ Bácskainé Pristyák Erika: Életképes bokortanyák A nyíregyházi bokortanyák differenciálódása az elmúlt évtizedekben Nyíregyházi Főiskola, 2014.

Az ellátott területhez a lakosságszám alapján a néhány fős (2, 8, 10, 16) tanyasi településektől (Nyíri tanya, Kállai rét, Alispántanya, Istvánbokor) az 1000 főt meghaladó egyéb belterületi részek tartoznak. A három tanyagondnoki szolgálat által ellátott területen közel 6000 fő él, a várostól 0,5 -10 km-es távolságban.

40. táblázat

A tanyagondnoki szolgáltatás jellemzői

	2019	2020	2021	2022	2023
ellátottak száma (fő)	150	136	148	142	142
gépjármű futásteljesítmény (3 gépjármű összesen km)	65 526	64 534	61 727	58 516	54 805

Forrás: Human-Net Alapítvány, Szakmai beszámoló 2023.

A tanyagondnok elsődleges feladata a Nyíregyháza Városi Református Egyházközséggel együttműködve – a szociális étkeztetés házhoz szállítása, ezen túl segítséget nyújtanak az egészségügyi szolgálathoz való eljutásban, gyógyszerek kiváltásában, házkörüli munkák elvégzésében. Igényként merül fel a gyermekek óvodába, iskolába szállítása, amelyet a biztonsági eszközök hiányában nem tud biztosítani a szolgáltató.

A megtett km-ek alapján látható, hogy átlagosan 18-21 ezer km-t futnak a gépjárművek, sokszor földutakon. A Human-Net Alapítvány 2023. évi szakmai beszámolójában olvasható, hogy „a gépkocsi futásának költségei a benzinár emelkedéssel jelentősen megnöttek. Több egyeztetést és megbeszélést is folytattunk, hogy milyen módon tudnánk a kilométerek számát csökkenteni, hogy a költségeket mérsékelni tudjuk. Kiseb változtatásokat be is vezettünk ennek érdekében. azonban világosan látszik, hogy a feladataink és az ellátott körzetek jellemzői miatt a kocsik által megtett távolságok csak kis mértékben csökkenthetők.”

A feladatellátáshoz nélkülözhetetlen gépjárművek cseréje rotációban szükséges. Legutóbb 2021-ben vásárolt új gépjárművet az Önkormányzat saját erőből a feladatellátáshoz (és üzemeltetésre átadja a szolgáltató részére), amely akkor bruttó 8 000 000 Ft-ot jelentett. 2024 évben is tervezett egy gépjármű cseréje, erre 14 000 000 Ft áll rendelkezésre a költségvetésben.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ezenkívül pénzbeli támogatást nyújt a szolgáltatás biztosításához.

41. táblázat

A tanyagondnoki szolgáltatás feladathoz nyújtott önkormányzat támogatás mértéke

	2019	2020	2021	2022	2023
Önkormányzati forrás (Ft)	7.423.812	8.968.604	7.793.304	9.823.043	9.823.043

Forrás: saját adat

A HUMAN-NET Alapítvány Tanyagondnoki Szolgálata nem szorítkozik a jogszabályban előírt feladatainak elvégzésére, hanem lehetőségeihez, pályázati forrásaihoz mérten igyekszik kiegészíteni azt. A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás értelmében minden hét pénteki napján elhozza az aznap lejáró élelmiszereket egy kereskedelmi láncból, melyet kliensei számára kioszt, ezzel is segítve a nehéz helyzetben élőket. Természetesen területileg ekkor nem szorítkozik a Szolgálat az ellátási körzetek keretei közé, több háztartás részesül rövid lejáratú szavatossági idővel rendelkező élelmiszer adományban.

IV.2.2. Utcai szociális munka, alternatív napközbeni ellátás Periféria Egyesület

Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén a hajléktalan ellátás feladatait évek óta ellátási szerződés keretében egy egyházi és egy civil szervezet biztosítja. A hajléktalan személyek ellátására a város területén kiépült intézményrendszer az alapszükségletek kielégítésén túl, szakellátást – tartós bentlakásos elhelyezést – is biztosít. A Periféria Egyesület a Szt-ben szabályozott, szociális alapszolgáltatások körébe tartozó utcai szociális munkát, valamint a Gyvt-ben szabályozott gyermekek alternatív napközbeni ellátását végzi.

A Periféria Egyesületnek 1997 óta van ellátási szerződése Nyíregyháza Megyei Jogú város Önkormányzatával az utcai szociális munka végzésére, mely szolgálat feladata az utcán, közterületen, nem lakás céljára szolgáló helyen élők életet vagy testi épséget veszélyeztető helyzetének megszüntetése, az életmóddal járó ártalmak csökkentése, a szociális és egészségügyi szolgáltatások és ellátások igénybevételének segítése és szervezése, a hajléktalan személyeket ellátó intézménybe vagy más szálláshelyre juttatás.

A szolgáltató ezeket a feladatokat, legalább munkanapokon, napi 6 órában köteles a működési engedélyében meghatározott ellátási területén végezni. A téli időszakban 18 órától 22 óráig közterületen köteles az utcai szociális munkát biztosítani, az ellátást végző gondozóknak a segítségnyújtáshoz szükséges eszközöket, tárgyi feltételeket megteremteni.

Az Egyesület 2 utcai szolgálat – északi és déli - működtetésére rendelkezik működési engedéllyel, a napi munkában a tevékenységük nem különül el élesen. A szolgálatok tevékenységi területei egységet alkotnak.

Az Északi Szolgálat ellátási területe: Nyíregyháza város közigazgatási területének a Tiszavasvári út, Bethlen Gábor u., Zrínyi Ilona u., Bocskai u., Orosi út és Nyíregyházi út vonalától északra eső terület, kivéve Oros, Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Nyírszőlős területét.

A Déli Szolgálat ellátási területe: Nyíregyháza város közigazgatási területének a Tiszavasvári út, Bethlen Gábor u., Zrínyi Ilona u., Bocskai u., Orosi út és Nyíregyházi út vonalától délre eső terület, kivéve Oros, Nagyszállás, Borbánya, Ókistelekiszőlő, Újkistelekiszőlő, Rozsrétszőlő területét.

A két utcai szolgálatban a jogszabályi előírásoknak megfelelően 4 fő utcai szociális munkás (2 fő utcai koordinátor és 2 fő utcai gondozó) dolgozik, mindegyikük legalább tíz év szakmai gyakorlattal rendelkezik ezen a területen.

Az utcai szolgálatok működési ideje:

- A krízisidőszakon kívül munkanapokon 8-16 óráig;
- Krízisidőszakban munkanapokon 8-22 óráig megnövelt időtartamban
- Vörös Kód kiadása esetén, annak a visszavonásáig köteles a felmerülő többletfeladatokat ellátni.

42. táblázat

Periféria Egyesület szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma

Megnevezés	2019	2020.	2021.	2022.	2023.
	fő				
Periféria Egyesület szolgáltatásait igénybe vevők száma		297	335	286	301

Forrás: Periféria Egyesület, Szakmai beszámoló 2019, 2020,2021,2022,2023.

Az ellátást igénybe vevők 75-80 %-a férfi, 20-25 %-a pedig nő. Korosztályokat tekintve a fiatalok (20-40 év közöttiek) aránya az ügyfelek között a legalacsonyabb 14%. A középkorúak (40-60 év közöttiek) vannak jelen a legnagyobb számban, ez a korosztály, amely leginkább jellemzi az utcán élőket, a szolgáltató által ismert ügyfél 56%-a ebbe a korcsoportba tartozik. Magas számban vannak jelen az idősek 30% (60-89 év közöttiek), akiket az életkoruk és az egészségi állapotuk miatt fokozottabban nyomon követnek. Sajnos nagy problémát jelent a szakosított ellátásba való bekerülés hiánya, mivel több évesek az intézményi várólisták. Az ügyfelek gyenge fizikai állapota és magas ápolási szükséglete miatt, ezen korcsoport intézményes elhelyezése a legsürgetőbb feladat, mivel gondozásuk elsősorban az idősellátásban lenne szakszerűen megoldható. Az esetek többségében az alacsony jövedelem és a hajléktalan előítélet miatt, ezek az ügyfelek nem vonzóak az idősotthonok számára, ezért a hajléktalan ellátásba kényszerülnek.

Az utcai szolgálat szorosan együttműködik az ellátási területén illetékes Regionális Diszpécserszolgálattal, amit a feladatok meghatározásával írásban is rögzít. Az utcai szolgálatnak az életet és testi épséget veszélyeztető helyzet elhárítása érdekében, különösen a -10 °C vagy annál alacsonyabb hőmérséklet és a 27 °C feletti napi középhőmérséklet vagy a meteorológiai szolgálat második szintű veszélyjelzésének időtartama alatt intézkednie szükséges. Ez a Vörös Kód intézménye, amelynek kihirdetésére az elmúlt 5 évben az alábbiak szerint került sor:

43. táblázat

Vörös Kód riasztás 2019-2023

Év	Időtartam		Intézményi elhelyezések száma (fő)
	tél	nyár	
2019	január 10. – január 12.	június 12.-június 16.	6
2020	-	-	-
2021	január 17.-január 19. február 12.február 17.	június 21.-június 25. június 29.- június 30. július 7.- július 9. július 27.-július 30.	-
2022	január 13. 20.00 – január 17. 8.00	június 27. 8.00 – július 4. 20.00 július 21. 8.00- július 25. 20.000	9
2023	-	július 10. 8.00 – július 12. 20.00 július 15. 8.00 – július 19. 20.00 augusztus 25. 8.00 - augusztus 28. 20.00	-

Forrás: Szakmai beszámoló 2019, 2020,2021,2022,2023. Periféria Egyesület

A gyermekek alternatív napközbeni ellátását az egyesület a Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézménye és Kollégium intézményében végzik. Hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási, kapcsolatteremtési és beilleszkedési problémákkal küzdő gyerekek, fiatalok részére szerveznek programokat, foglalkozásokat rendszeresen (Fejlesztő klubfoglalkozások, Kézműves klubfoglalkozás, Egészség megőrző klubfoglalkozás, Prevenciós klubfoglalkozások, Egyéni foglalkozások, Szabadidős klubfoglalkozások, Mozi klubfoglalkozások). A programok alkalmával

44. táblázat

Az utcai szociális munka és az alternatív napközbeni ellátás
feladathoz nyújtott önkormányzat támogatás mértéke

	2019	2020	2021	2022	2023
Önkormányzati forrás (Ft)	14.277.000	14.604.000	14.604.000	20.050.000	20.050.000

Forrás: saját adat

IV.2.3. Nappali ellátás – Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 193/2007. (IX.24.) számú határozatával ellátási szerződést kötött a Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesületével a fogyatékos személyek nappali ellátása szolgáltatás biztosítására.

A Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete „Nefelejcs” Szociális Alapszolgáltatási Központ elnevezéssel a szociális alapszolgáltatás keretében integráltan - fogyatékos személyek nappali ellátását nyújtó intézményét és támogató szolgáltatást működtet. A nappali ellátás 48 engedélyezett férőhellyel működik, kihasználtsága közel 100 %-os, éves átlaglétszáma 46 fő.

A nappali ellátást igénybe vevők 50 %-a férfi és 50 %-a nő. A fogyatékoság típusa szerint 50 %-a értelmi, 38 %a pedig mozgásszervi fogyatékkal élő, valamint látás sérült, illetve halmozottan sérült személyekről is gondoskodnak.

IV.2.4. Hajléktalanellátás – Oltalom Szeretetszolgálat

A Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában működő Oltalom Szeretetszolgálat ellátási szerződés keretében közel 20 éve végzi a hajléktalan személyek szociális ellátását a városban. A Magyarországi Evangélikus Egyház és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata között létrejött, szociális és gyermekvédelmi ellátási szerződés keretében biztosítja az étkeztetést és nappali ellátást hajléktalan személyek részére, a nappali ellátást szenvedélybetegek részére, a hajléktalan személyek átmeneti szállását, éjjeli menedékhelyet, hajléktalanok otthonát, és gyermekjóléti ellátás keretében a családok átmentő otthonát.

Az intézmény feladata az ellátottak számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése, valamint lelki gondozásuk evangélikus szellemben történő biztosítása. Az intézmény szolgáltatásait 14 különálló szervezeti egységben, valamint egy projekt alapon finanszírozott programban, mindösszesen 10 telephelyen működteti. Fejlesztő foglalkoztatás szolgáltatásukat a Bokréta u. 22. szám és a Rákóczi u. 104 szám alatti telephelyen valósítják meg, valamelyik megállapodáshoz kötött szolgáltatásunk területén érvényes megállapodással rendelkező klienseink számára. Az intézmény székhelye a központi igazgatás - szakmai, pénzügyi, gazdasági irányítás - helyszíne, ez a telephelye a Nevelőszülői Hálózatnak is. A Noé Bárkája Közfoglalkoztatási Centrum a 4400 Nyíregyháza, Bólyai tér 1 sz. alatt működik, varroda és asztalos műhely üzemeltetésével. Ezenkívül az Országos Mintaprogram és a helyi közfoglalkoztatás programjaiban is részt vesz az Oltalom Szeretetszolgálat.

Az ellátási szerződésben ellátott feladatokat 3 telephelyen végzi: a Nyíregyháza, Rákóczi u. 104., a Bokréta u. 22/a és a Rezeda u. 79/c szám alatt.

45. táblázat

A Szeretetszolgálat szolgáltatásait igénybe vevők adatai

	Ellátottak száma december 31-én				
	2019	2020	2021	2022	2023
Étkeztetés (Népkonyha)	130	147	142	114	124
Nappali melegedő	121	94	73	77	80
Szenvedélybetegek Nappali ellátása	50	50	50	50	50
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	40	39	41	38	41
Éjjeli menedékhely	117	133	80	90	105
Hajléktalanok otthona	50	43	50	49	50
Családok Átmeneti Otthona	40	40	40	40	40

Forrás: Oltalom Szeretetszolgálat

A hajléktalanná válás okai leggyakrabban a családi problémák, kapcsolati konfliktusok, majd a gazdasági nehézségek, lakhatás hiánya, a szenvedélybetegségek, a természetes támaszok hiánya (család, rokonság, lakóhelyi- munkahelyi kapcsolatok hiánya). A Nyíregyháza, Rákóczi u. 104. alatt működő nappali melegedőt igénybe vevő kliensek zöme halmozottan hátrányos helyzetű, hiszen éjszakáit éjjeli menedékhelyen, utcán, más nem lakás céljára szolgáló helyen tölti, nincs megoldva a lakhatása, nincs munkája, hiányzik a természetes támogató rendszere. Ezen kívül önálló, de bizonytalan lakhatásban élők (olcsó, alacsony komfortfokozatú albérlet, albérlők háza, önkormányzati bérlet) is igénybe veszik a Nappali Melegedő szolgáltatásait. Számukra ez az ellátás nem az életmentő funkció miatt fontos, hanem azért, hogy a rendkívül alacsony jövedelmi viszonyok mellett lakhatásuk megőrzéséhez segítséget kapjanak.

A népkonyhai ellátás az év minden napján, hétfőig, ünnepnapokon is biztosított. Ennek keretében naponta egy tányér meleg étel és alkalmanként adományból kapott élelmiszert, krízishelyzetben lévőeknek pedig hideg ételmezt is biztosítanak indokolt esetben.

A fenti táblázatból látható, hogy a Nappali Melegedő és a Népkonyha esetében észrevehető az igénybevétel csökkenése. A Nappali Melegedő esetében ehhez hozzájárul a Pszichiátriai Betegek Nappali Intézményének megnyitása is (ellátási szerződésben nem szereplő szolgáltatás), ami összességében pozitív a megfelelő ellátás szempontjából.

Az élelmészeti nyersanyagok árának növekedése miatt az Oltalom Szeretetszolgálat kérelmére 2024. évben az önkormányzat 10 000 000 Ft éves támogatást biztosít a népkonyhai ellátás biztosításához.

A szenvedélybetegek nappali ellátása során felvilágosítást, tanácsadást, tájékoztatást, kulturális, szabadidős, álláskeresési tanácsadást, stb. is biztosítanak az igénylőknek. Programjaik nyitottak, törekszenek a szenvedélybetegséggel küzdők minél szélesebb körű elérésére rehabilitációjuk, közösségeikbe való visszailleszkedésük segítése érdekében.

Az Átmeneti Szálló átmeneti elhelyezést biztosít olyan hajléktalanná vált személyek részére, akik önálló életvitelt folytatnak szociális munka igénybevételével. Az intézmény szociális munka keretében biztosít tanácsadást, esetkezelést, gondozást, készségfejlesztést, az ellátott egyéni szükségletei szerint felügyelet és háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatási elemeket szükség szerint. A hajléktalan személyek átmeneti szállása segíti a más szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Valamint biztosít szállás lehetőséget, mosási, tisztálkodási lehetőséget, saját főzési lehetőséget az e célból kialakított melegítőkonyhában, a szabadidő hasznos eltöltéséhez eszközök igénybevételének lehetőségét, valamint a betegek elkülönítésére szolgáló helyiséget.

Az Éjjeli Menedékhely szolgáltatásait (éjszakai szállás biztosítása, tisztálkodási, mosási lehetőség, RSZTOP segítségével minden hétköznapi meleg étel osztása, étel melegítésének és elfogyasztásának biztosítása, alkalmankénti hideg étel osztása, alkalmankénti ruhaválogatási lehetőség, csomagmegőrző szekrények biztosítása, stb.) minden nap 17 órától másnap reggel 8 óráig lehet igénybe venni (krízisidőszakban 16:30-tól 08-ig). Kiemelt figyelemmel a krízisidőszakra, amikor is a férőhelyek biztosítása életmentő lehet. A Nyíregyháza, Bokréta u. 22/a alatti telephely 2023-ban energetikai korszerűsítésen esett át, valamint 2 új lakókonténert állítottak szolgálatba.

A hajléktalanok otthona feladata az olyan hajléktalan személy gondozása, akinek ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható és kora, állapota miatt, tartós ápolást, gondozást igényel. Korosztály szerint időskorúak, jellemzően 60 év felettiek az ellátást igénybe vevők.

Az Oltalom Szeretetszolgálat nemcsak az engedélyezett szolgáltatásokat végzi, hanem krízis helyzetekben azonnali segítséget nyújtó. A Vörös Kód idején szinte egyedüli, aki mindig fogad ellátottakat, biztosít elhelyezést a bentlakásos intézményeiben. Ezenkívül pl. téli időszakban, krízis helyzetekben a Vöröskereszt, a Periféria Egyesület, a Rendőrség, stb. mellett az Önkormányzat koordinálásával annak a csoportnak tagja, akik a krízis helyzet megelőzésében, elhárításában a lakosság segítése érdekében közreműködnek.

Az ellátási szerződés módosítására 2023-ban került sor a feladatellátást végző intézmény nevének változása (Nappali Centrum Szolgáltató Központ helyett Oltalom Szolgáltató Központ), férőhelyszám módosulása, a fenntartó képviselőjében bekövetkező változás miatt.

IV.2.5. Kiléptető Ház – Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Szervezete

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés keretében a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Szervezetének Anya –Gyermek Segítőotthona Kríziskezelő –hálózat keretében működteti a „Félutas- Kiléptető Házat”, melyek a Regionális Kríziskezelő Központokhoz és Családok Átmeneti Otthonaihoz kapcsolódva lehetőséget nyújtanak a bántalmazott anyák és gyermekeik számára lakhatásuk további megoldásához. A krízisközpontban eltöltött maximum 60 nap, és az átmeneti otthonban eltölthető maximum másfél éves időtartam nem minden gondozott számára elegendő problémáik és lakhatásuk megoldásához, de azoknak is segítség nyújtható, akik különböző támogatásokkal (pénzbeli, mentális, stb.) és egyénre szabott segítségnyújtással rövidebb idő alatt, akár már 4 hónap alatt is képessé válnak az önálló életvitelre és így az otthonból kikerülhetnek. A „Félutas” Kiléptető Háza az azon családok pályázhatnak, akik minimum 4 hónapja a Családok Átmeneti Otthonában laknak, elő-takarékossággal, munkahellyel rendelkeznek, gyermekeiket maximálisan ellátják, gondozzák, illetve olyan kikerülési tervük van, amely a család sikeres reintegrációját biztosítja.

IV.2.6. Étkeztetés, Szivárvány Idősek Otthona - Nyíregyháza Városi Református Egyházközség

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 296/2016. (X.27.) számú és a 297/2016.(X.27.) számú határozatával döntött Nyíregyháza–Városi Református Egyházközség, mint fenntartó részére a Sóstói Szivárvány Idősek Otthona intézmény fenntartói jogának, valamint a szociális étkeztetés feladatellátásának átadásáról.

A Szivárvány Idősek Otthona idősek otthona ellátást biztosít a székhelyen 212 férőhelyen, az Etel köz 11-13. szám alatti telephelyen pedig 50 férőhelyen. A székhelyen fogyatékos személyek otthona ellátás 30 férőhelyen és pszichiátriai betegek otthona 33 férőhelyen, időskorúak gondozóháza 30 férőhelyen és nappali ellátás működik. A nappali ellátás férőhelybővítése valósult meg; az egyházi fenntartói

döntés alapján a Kálvineum Idősek Otthonában működő nappali ellátás kapacitását átvette az intézmény. Az engedélyezett létszám (férőhely) 70 főre emelkedett.

46. táblázat

Sóstói Szivárvány Idősek Otthona által nyújtott szolgáltatások kihasználtsága
2019-2023 években

Ellátás típusa	Kihasználtság (%)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Időskorúak gondozóháza		90,49	89,3	99,32	99,94
Fogyatékos személyek otthona		99,08	86,3	96,52	93,85
Pszichiátriai betegek otthona		100,04	95,61	99,88	99,96
Idősek Otthona		97,84	97,24	100,69	100,5
Idősek Otthona (Etel köz)		98,17	99,24	100,35	99,95
Nappali ellátás		66,5	74,08	91,39	90

Forrás: Sóstói Szivárvány Idősek Otthona szakmai beszámolók

Az ellátottak kétharmada nő, harmada férfi. Kor szerint 50 %-a az ellátást igénye vevőknek 80 év fölötti, 10 %-uk a 90 éves életkort is meghaladja.

Az intézmény férőhelyeinek kihasználtsága magas. A pandémia hatása miatt a 2020-2021 években kisebb csökkenés látható, de a 2022 és 2023-as 91,39-100,69 %-os kihasználtsággal működtek a szolgáltatások.

„A várakozók számának emelkedése 2019-ig egyenletesen növekedő tendenciát mutatott, 2020-2021 volt az a 2 év, amikor a pandémia hatására jelentősen csökkent a várakozók száma. 2022-ben ismét visszaállt a 2020 előtti trend, és 2023-ban minden korábbit meghaladta a várakozók száma. A várakozók (igényt bejelentők) számát egy Nyíregyházán működő magán intézmény bezárása, és egy másik jelentős átalakulása (drágulása) fokozta. Növelte az intézménybe jelentkezők számát az a tény is, hogy 2023-ban a legalacsonyabb napi intézményi térítési díj intézményünkben került meghatározásra. A Fogyatékos személyek otthonára nem várakozik igénylő, Pszichiátriai betegek otthonára 12 fő, átmeneti ellátásra 13 fő, idősek otthonára 404 fő, várakozott 2023 év végére.”¹¹

47. táblázat

Várakozók száma (fő)

	2019	2020	2021	2022	2023
Idősek otthona	311	180	190	269	404
Fogyatékos személyek otthona	5	1	5	5	0
Pszichiátriai betegek otthona	16	6	16	11	12
Időskorúak gondozóháza	28	0	13	17	13

Forrás: 2023 évi szakmai beszámoló, Sóstói Szivárvány Idősek Otthona

A székhelyintézményben és telephelyein folyamatosak a beruházások, karbantartási munkák, amelyek az éves beszámolókból részletesen bemutatásra kerülnek.

Az Szt. 62. § (1) bekezdése szerint az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- koruk,
- egészségi állapotuk,
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- szenvedélybetegségük, vagy e) hajléktalanságuk miatt.

¹¹ Intézményi beszámoló, 2023.

A jogosultsági feltételek részletes szabályait Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételi rendjéről és az étük fizetendő térítési díjak megállapításáról szóló 7/2013. (II.15.) önkormányzati rendelete állapítja meg.

A helyi rendelet szerint az étkeztetés igénybevételénél szociálisan rászorultnak minősül

- a) az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy,
- b) a rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy, a hadigondozott, a rehabilitációs járadékos, öregségi járadékos, munkaképtelenségi járadékos, rokkantsági nyugellátásban, baleseti nyugellátásban részesülő személy,
- c) tartósan beteg személy,
- d) fogyatékoságban, pszichiátriai vagy szenvedélybetegségben szenvedő személy
- e) és a hajléktalan személy.

Az étkeztetést a szolgáltató a hét minden napján biztosítja az igénylőknek. A 2023. évi beszámoló alapján az ellátottak 53 % a hét minden napján igénybe veszi az ellátást, jellemzően az alacsonyabb jövedelemmel rendelkezők. Az ellátottak 17 %- a csak hétköznapokon (hétfőtől-péntekig terjedő időszakban), 30 %-a pedig heti két, vagy három alkalommal veszi igénybe a szolgáltatást. A lakásra szállítást az ellátottak 2/3-a igényel 1/3-a osztópontokról viszi el az ételt.

48. táblázat

Szociális étkezést igénybe vevők

Megnevezés	2019	2020.	2021.	2022.	2023.
Étel helyben fogyasztásával	2	0	0	0	0
Étel elvitelének lehetőségével	413	442	424	294	468
Házhozszállítással	527	549	552	714	1017
Összesen:	942	991	976	1008	1485

Forrás: Kálvineum Idősek Otthona-szociális étkezés beszámoló 2019, 2020, 2021, 2022, 2023.

IV.3. Finanszírozás

A szolgáltatások működtetéséhez az állam a központi költségvetésben meghatározott összegben és módon járul hozzá. Az önkormányzati fenntartású intézmények fenntartásához az önkormányzat, mint fenntartó jelentős saját forrással járul hozzá.

Az állami támogatás és önkormányzati forrás a térítési díjakkal egészül ki. Az intézményi térítési díjat alapvetően az Szt. és a Gyvt. Szabályainak megfelelően az önköltség határozza meg. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokért fizetendő térítési díjakat a számított intézményi térítési díjnál alacsonyabb összegben határozza meg. Az ellátott (fizetésre kötelezett) által fizetendő személyi térítési díj pedig a jövedelmi viszonyok figyelembevételével kerül megállapításra.

49. táblázat

Nyíregyházi Család- és Gyermekejóléti Központ bevételei

Megnevezés	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Állami támogatás	362 750 913	406 336 744	414 230 327	491 867 995	547 182 748
Intézményi bevétel	478 340 310	381 710 825	254 932 718	145 433 416	19 598 615
Önkormányzati támogatás	111 463 771	89 698 795	94 262 825	79 641 974	141 471 885
Összesen:	952 554 994	877 746 364	763 425 870	716 943 385	708 253 248

Nyíregyházi Gyermekejóléti Alapellátási Intézmény bevételei

Megnevezés	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Állami támogatás	667 189 270	843 261 732	835 438 970	1 127 404 071	1 327 556 017
Intézményi bevétel	24 363 077	20 609 449	20 396 077	17 272 568	86 977 137
Önkormányzati támogatás	336 340 553	174 145 229	359 474 361	385 099 238	277 253 140
Összesen:	1 027 892 900	1 038 016 410	1 215 309 408	1 529 775 877	1 691 786 294

Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ bevételei*

Megnevezés	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Állami támogatás	418 748 195	508 758 704	533 122 329	690 757 898	756 313 956
Intézményi bevétel	164 942 724	169 534 896	170 027 711	198 218 558	903 353 629
Önkormányzati támogatás	339 247 124	336 146 241	374 578 420	360 069 689	417 472 910
Összesen:	922 938 043	1 014 439 841	1 077 728 460	1 249 046 145	2 077 140 495

*a 2019-2022 években Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ adatait tartalmazza, a 2023. évi már az Egészségügyi Alapellátási Igazgatósággal történt integráció következtében az egészségügyi alapellátással kapcsolatos feladatokkal együttes költségvetési adatokat tartalmazza.

Forrás: éves költségvetési beszámolók 2019-2023

V. Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén intézményt, szolgáltatást működtető állami, egyházi és egyéb fenntartók

Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén több egyházi és nem állami fenntartású intézmény működik, ahol a lakosság részére biztosítanak az Szt. alapján alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

A Szociális Ágazati Portál adatai alapján alapszolgáltatást nyújtó fenntartók Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén

- 7 nem állami, egyházi fenntartó nyújt házi segítségnyújtás szolgáltatást,

000106

- 6 nem állami, egyházi fenntartó nyújt közösségi ellátást,
- 13 nem állami, egyházi fenntartó nyújt nappali ellátást,
- 9 nem állami, egyházi fenntartó nyújt szociális étkeztetést (ebből népkonyhai ellátást 2 szolgáltató biztosít),
- 11 nem állami, egyházi fenntartó nyújt támogató szolgáltatást,
- 3 nem állami, egyházi fenntartó nyújt tanyagondnoki szolgáltatást
- 1 nem állami fenntartó nyújt utcai szociális munka szolgáltatást.

A Szociális Ágazati Portál adatai alapján **szakosított ellátást nyújtó fenntartók** Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén:

- 10 nem állami, egyházi fenntartó nyújt idősek otthona ellátást,
- 1 nem állami, egyházi fenntartó nyújt támogatott lakhatást.

A fenntartók többsége egyházi (evangélikus, református, római katolikus és görögkatolikus), akik a város területén magas színvonalú ellátást nyújtanak az idősek, fogyatékos, szenvedélybeteg, pszichiátriai beteg személyek részére.

VI. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye szolgáltatási rendszere

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye, közigazgatási egység Magyarországon az Észak-Alföldi régióban, Magyarország legkeletibb megyéje. Északkeletről Ukrajna, délkeletről Románia, délnyugatról Hajdú-Bihar megye, északról Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Szlovákia határolja. A vármegyeszékhely Nyíregyháza. A vármegye legészakabban fekvő városa Záhony, legdélebben pedig Nyírlugos található. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye legnagyobb lélekszámú települése a megyeszékhelyet követően Mátészalka, a város lakónépessége 15 351 fő. A legkisebb lélekszámú város Máriapócs 1888 fő. A vármegye területe 5 936 km² az ország területének 6,4%-át adja, így hazánk ötödik legkiterjedtebb vármegyéje.

A vármegyében a járások száma 13 járás, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a Magyarország Közigazgatási Helynévkönyve szerint települések száma 229. A megyében ma már közel minden nyolcadik település város. A legtöbb (50) település a Fehérgyarmati járáshoz, a legkevesebb (6) pedig a Tiszavasvári Járáshoz tartozik.

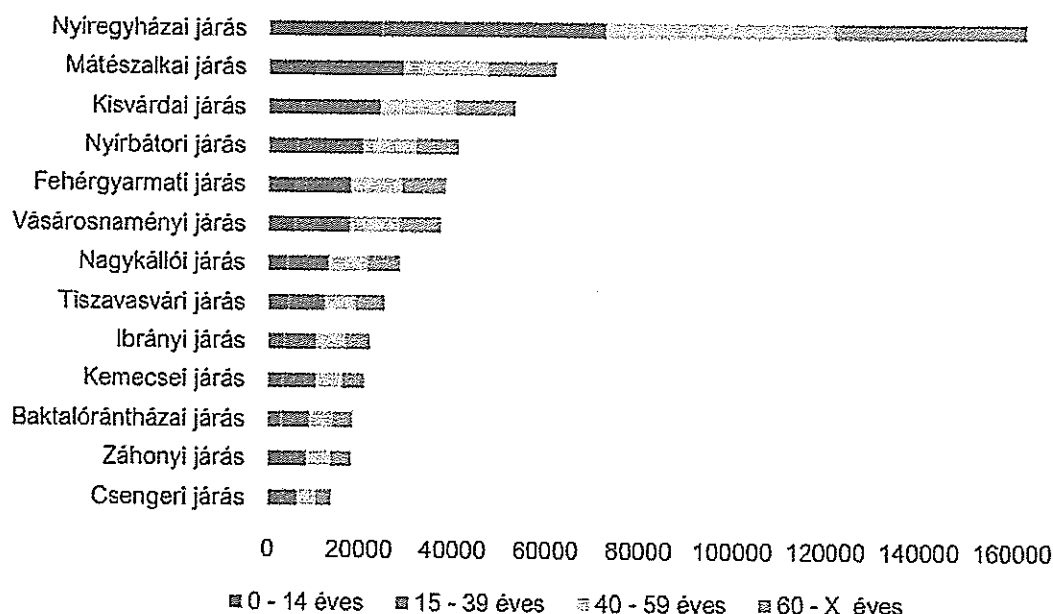
A vármegyében található települések között jogállásuk szerint 1 megyei jogú város, 27 város, 15 nagyközség és 186 község található. A megye településszerkezetét az aprófalvak erősen meghatározzák, a községek közül a legtöbb lakos 1000 fő alatti településen él.

„Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 2021-ben a lakónépesség száma 545 321 fő volt, ami az ország népességének 5,6, az Észak-Alföld régió népességének pedig 38,0 százalékát jelenti. A vármegye lakónépessége 2017 és 2021 között 3 százalékkal csökkent. A járások közül a Nyíregyházi járás lakosság száma meghatározó, a vármegye lakosságának 30 százalékával. (1. ábra)”¹²

¹² Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Agrárszakképzési helyzet, 2022, <https://www.nak.hu/agrarkozgazdasagi-intezet-aki-kutatasai/2022-evi-varmegyei-hattertanulmanyok/7120-szabolcs-szatmar-bereg-varmegye-agrarszakkepzesi-helyzetkeperol-szolo-2022-evi-elemzes/file>

10. ábra

A népesség száma Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye járásaiban korcsoportonként, 2021

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Agrárszakképzési helyzet, 2022

A népesség korösszetétele változásának és az öregedés folyamatának legfontosabb indikátora az öregedési index - az időskorú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított aránya - amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége. Az index 2001-ben 63,1 %, a 2012-ben 79,9 %, 2023-ban 109,5 % volt, amely a fentiekben vázolt tendenciát támasztja alá.

Ellátási kötelezettség

A szociális szolgáltatások biztosítása szempontjából meghatározó a települések lakosság száma. Az Szt. 86. § és a 90. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint

- a 3 000 fő alatti lakosságszámmal rendelkező 192 település ellátási kötelezettsége az étkeztetés és házi segítségnyújtás biztosítására, valamint a családsegítés biztosítására terjed ki, ha polgármesteri hivatal működik vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,
- a 3 000 -10 000 fő lakosú települések kötelezettsége a fentiekben túl az idősek nappali ellátására terjed ki. A vármegyében 31 települést érint ily módon a feladat-ellátási kötelezettség.
- 10 000 fő lakosságszámú település a vármegyében 5 van, amely településeken az étkeztetés, házi segítségnyújtás, a családsegítés biztosítása kötelező, amennyiben polgármesteri hivatal működik vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van, és a nappali ellátást kell működtetni.

A megyei jogú város saját területén köteles az alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani.

Az állam az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv útján köteles gondoskodni

- a vármegye területén a szakosított ellátások megszervezéséről és fenntartásáról, azzal, hogy a megyei jogú város területére is kiterjedően köteles gondoskodni azokról az ellátásokról, amelyek megszervezésére a megyei jogú város a 90. § (2) bekezdése alapján nem köteles,
- a vármegye területén a támogatott lakhatás megszervezéséről és fenntartásáról,
- a fejlesztő foglalkoztatásról.

Az előző fejezetben bemutatásra kerültek a megyei jogú város szolgáltatásai. Látható, hogy a megyei jogú város nemcsak a kötelező szolgáltatásokat biztosítja, hanem azon túlmenően, a lakossági szükségletek alapján más szolgáltatásokat, programokat stb., is nyújt, együttműködik az egyházi és nem állami fenntartókkal.

A vármegye településeire vonatkozóan is elmondható, hogy nemcsak a kötelező szolgáltatások érhetők el az egyes településeken. Az önkormányzati és állami fenntartású intézmények mellett egyházi és egyéb nem állami fenntartók működtetnek szolgáltatásokat, intézményeket.

Szociális alapszolgáltatások

50. táblázat

Szociális alapszolgáltatások Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében fenntartók alapján

	Fenntartó száma (db)				Szolgáltatási hely (db)				Szolgáltatói nyilvántartásban megadott engedélyezett ellátottak száma*			
			Állami Fenntartó				Állami Fenntartó				Állami Fenntartó	
	Egyházi	Nem Állami	Központi Kormányzati	Önkormányzati	Egyházi	Nem Állami	Központi Kormányzati	Önkormányzati	Egyházi	Nem Állami	Központi Kormányzati	Önkormányzati
Falugondnoki és Tanyagondnoki Szolgálat	3	0	0	81	4	0	0	82	-	-	-	-
Étkeztetés	61	3	2	89	68	3	2	116	-	-	-	-
Házi Segítségnyújtás	84	5	2	61	90	5	2	78	16 726	227	72	7413
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	4	2	1	16	4	2	1	17	478	95	140	2210
Nappali ellátás	45	17	1	74	60	24	1	116	2317	893	60	3512
Családsegítés	1	-	-	65	1	-	-	70	-	-	-	-
Közösségi Ellátások	2	7	-	8	2	7	-	8	-	-	-	-
Támogató Szolgáltatás	13	14	1	15	13	15	1	15	-	-	-	-
Utcai Szociális munka	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-

Forrás: Szociális Ágazati Portál

*Amennyiben az adott szolgáltatáshoz a szolgáltatói nyilvántartásban hozzá rendeltek engedélyezett ellátotti létszámot

000109

Meg kell jegyezni, hogy a szolgáltatások egy részében a jogszabályi előírásokat követve nincs engedélyezett ellátotti létszám, illetve engedélyezett férőhely, hanem más szakmai szabályozók működnek (pl.: támogató szolgáltatás esetén a személyi segítség és a szállító szolgáltatás egysége a meghatározó).

A táblázat adatai jól mutatják, hogy az alapszolgáltatások tekintetében a települési önkormányzatok szerepe meghatározó. Egyedül a házi segítségnyújtásban több az egyházi fenntartó, és az általa ellátható személyek száma. Az étkeztetésben, támogató szolgáltatásban és a nappali ellátásban szintén aktív az egyházi szerepvállalás, de nem éri el az önkormányzatok által biztosított szolgáltatások számát. A nem állami fenntartók jellemzően támogató szolgáltatást, és nappali ellátást működtetnek.

51. táblázat

Szociális alap és nappali ellátásban részesülők Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye szerint (fő)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
étkeztetés	28 720	28 242	28 182	28 317	28 128	27 967
házi segítségnyújtás	17 406	17 275	17 333	17 608	17 456	17 706
jelzőrendszeres hg.	2 594	2 616	2 580	2 551	2 521	2 552
támogató szolgáltatás	1 807	1 794	1 842	1 893	1 849	1 878
közösségi ellátás- pszichiátriai betegek	386	389	384	387	387	387
közösségi ellátás- szenvedélybetegek	330	321	319	309	344	359
nappali ellátás idősek részére	4 389	4 454	4 361	4 353	4 338	4 305

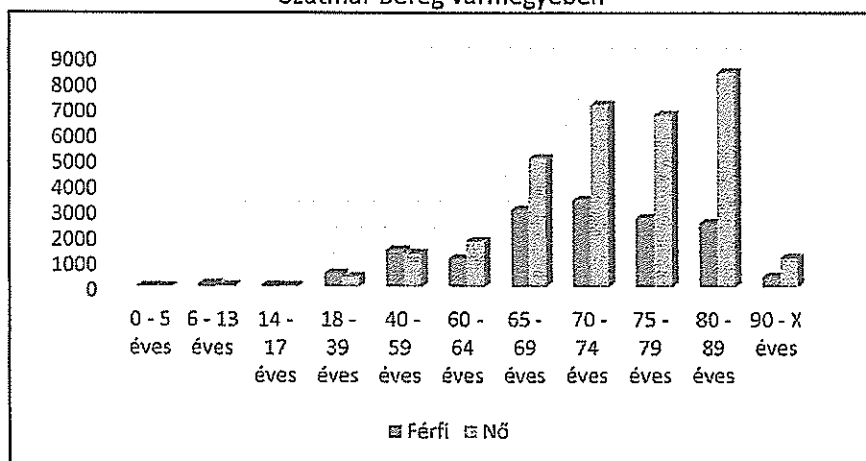
Forrás: KSH, <https://www.ksh.hu/stadat/files/szo/hu/szo0046.html>

Az adatokat megvizsgálva látható, hogy az 2018-2023 között az alapszolgáltatásokat igénybe vevők száma nem növekedett. Valóságban a koronavírus járvány következtében csökkenő tendencia volt várható, de az átmeneti szabályoknak köszönhetően az ellátottakkal történő foglalkozás nem szűnt meg, így a statisztikai adatokban sem tükröződik változás.

Az alapszolgáltatásokat igénybe vevők 67,8 %-a nő, 32,2 %-a férfi 2023-ban. Nagyságrendileg az elmúlt öt évben is a kétharmad nő, és egyharmad a férfi ellátott az összes ellátotti létszámot figyelembe véve. Korosztály szerint jellemzően 60 év fölöttiek az ellátottak az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és a nappali ellátás esetében. Ettől különbözik a támogató szolgáltatást igénybe vevők korosztályos megoszlása, mivel e szolgáltatás esetében szinte valamennyi korosztályból van ellátott, és jellemzően a fiatalabbak vannak többen.

11. ábra

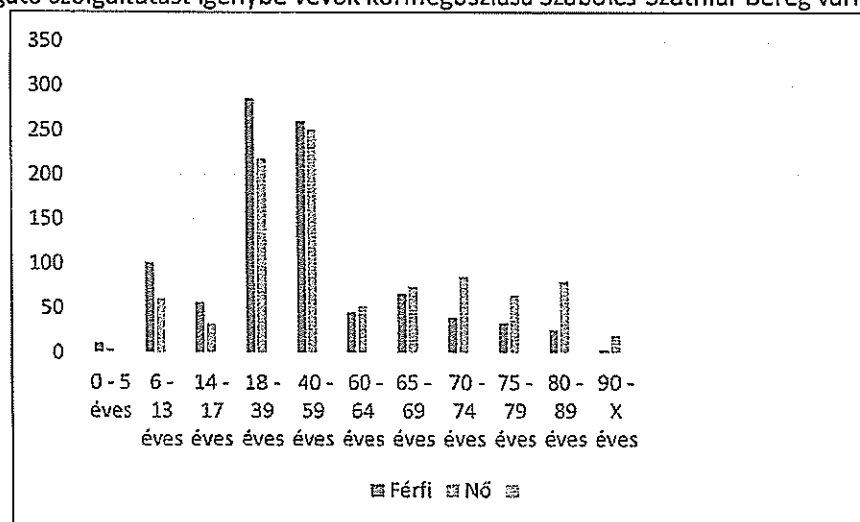
Az étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a nappali ellátást igénybe vevők kormegoszlása Szabolcs-Szatmár Bereg vármegyében

Forrás: KSH, 2023.

12. ábra

A támogató szolgáltatást igénybe vevők kormegoszlása Szabolcs-Szatmár Bereg vármegyében

Forrás: KSH, 2023.

Alapszolgáltatások esetében a várakozás a szolgáltatás igénybevételére nem jellemző. A szolgáltatásokat a különböző fenntartású szolgáltatók/intézmények igény szerint igyekeznek biztosítani, de vannak olyan alapszolgáltatások, melyek körében az adatlapot visszaküldő intézmények jelölték meg várakozók számát. Az Szt. 20. § (2a) bekezdése szerint a fenntartó a szociális szolgáltatások területi lefedettségének megállapítása érdekében a hónap első napján az általa fenntartott szociális szolgáltatóknál, intézményeknél nyilvántartásban lévő kérelmezők Társadalombiztosítási Azonosító Jelét szociális szolgáltatóként, intézményként (székhelyenként, telephelyenként) – családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása, utcai szociális munka, nappali melegedő és éjjeli menedékhely kivételével – minden hónap ötödik napjáig megküldi a kincstárnak. A kincstár a kapott adatokat összeveti a 20/C. § szerinti nyilvántartás adataival, és azokból – az esetleges átfedések kiszűrésével – engedélyesenként,

területileg és országosan kiszámolja az egyes szolgáltatásokra várakozó személyek számát, majd a Társadalombiztosítási Azonosító Jelet haladéktalanul törli.

A halmozódás elkerülése érdekében megkerestük a Magyar Államkincstárt a várakozók számáról kimutatást kérve. Az alábbi táblázat szolgáltatásonként mutatja be a várólistán szereplők számát.

52. táblázat

Szociális alapszolgáltatásra várakozók száma a vármegyében

	2019	2020	2021	2022	2023
étkeztetés	96	27	-	7	5
házi segítségnyújtás	438	98	59	33	86
jelzőrendszeres hg.	89	59	38	49	36
támogató szolgáltatás	0	10	0	1	-
közösségi ellátás-szenvedélybetegek	5	50	0	0	-
nappali ellátás (időskorú + demens)	24	29	24	15	18
nappali ellátás-fogyatékos személy	21	25	22	25	20
nappali ellátás - szenvedélybeteg	20	23	8	18	15

Forrás: Magyar Államkincstár

A legtöbbben a házi segítségnyújtás szolgáltatásra várakoznak a vármegyében, 2023-ban összesen 86 fő. A házi segítségnyújtás engedélyezett ellátotti létszáma a legnagyobb az alapszolgáltatások körében, összesen 24 438 fő. A 2023-ban ellátott létszám 17 706 fő volt. A szolgáltatás 175 helyszínen érhető el a megyében.

2023-ban a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra várakozók száma 36 fő volt. Valószínűsíthetően a Gondosóra programnak is köszönhetően a várakozók száma csökkenő tendenciát mutat.

Szakosított ellátások

Az Szt. szerint, ha az életkor, egészségi állapot, valamint szociális helyzet miatt a rászorult személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni. Ezek közé az ápolást-gondozást nyújtó intézmények, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények, a rehabilitációs intézmények, a támogatott lakhatás és a lakóotthonok tartoznak.

A bentlakásos intézmények fenntartása a vármegyében a vármegyeszékhely és az állam kötelezettsége. Nyíregyháza számára a bentlakásos intézményi elhelyezések közül az idősek otthona, az időskorúak gondozóháza, a hajléktalan személyek ellátása érdekében az éjjeli menedékhely, az átmeneti szállás, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthona és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye kötelező feladat. A vármegye területén az állam feladata az egyéb bentlakásos intézményi ellátás biztosítása.

53. táblázat

	Fenntartó száma (db)				Szolgáltatási hely (db)				Szolgáltatói nyilvántartásban megadott engedélyezett ellátottak száma*			
	Egyházi	Nem Állami	Állami Fenntartó		Egyházi	Nem Állami	Állami Fenntartó		Egyházi	Nem Állami	Állami Fenntartó	
			Központi Kormányzati	Önkormányzati			Központi Kormányzati	Önkormányzati			Központi Kormányzati	Önkormányzati
Ápolást, gondozást nyújtó Intézmény	36	8	3	35	52	7	8	41	2542	505	895	1457
Rehabilitációs Intézmény	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lakóotthon	2	3	1	1	3	4	2	1	29	48	24	10
Átmeneti Elhelyezést nyújtó Intézmény	4	1	-	4	5	1	-	4	199	14	-	57
Támogatott Lakhatás	2	5	2	1	7	10	9	1	205	148	162	12

Forrás: Szociális Ágazati Portál

A szakosított ellátást nyújtó intézmények közül legnagyobb arányban a tartós bentlakásos intézményi elhelyezést nyújtó ápolást-gondozást nyújtó otthonok működnek a vármegyében, összesen 69 településen. Ennek 77 %-a idősek otthona ellátás, 14 %-a fogyatékos személyek otthona ellátás, 7 %-a pszichiátriai betegek otthona, 1,3 %-a szenvedélybetege otthona, és alig 1 %-a hajléktalanok otthona.

Az intézményi férőhelyek 47 %-a egyházi, 27%-a önkormányzati, 16,6 %-a központi kormányzati (állami) fenntartásban működik és 9,4 %-a az összes férőhelynek, amelyet nem állami, azaz civil szervezet tart fenn.

54. táblázat

A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben ellátottak száma (fő)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ellátottak száma	5729	5736	5374	5544	5733	5680

Forrás: KSH

A rendelkezésre álló kapacitásokat és az ellátottak számát megnézve megállapítható, hogy a bentlakásos intézmények kihasználtsága 100 %-os.

A bentlakásos intézményi elhelyezések vonatkozásában megmutatkozó irányvonal a kis létszámú intézményekben történő gondozás. Ilyen a támogatott lakhatás, amely egy viszonylag fiatal ellátási forma, amely a fogyatékossgal élő személyek, a pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek részére érhető el, figyelemmel életkorukra, egészségi állapotukra és önellátási képességeikre. A támogatott lakhatás szolgáltatás egy olyan korszerű szociális ellátás, amelyben létrejöhet az az életforma, amelyben a súlyos, halmozott fogyatékossgal élő személyek a társadalom egyenrangú tagjaiként, abba integrálódva, képességeik mentén, folyamatos szakmai személyi segítség és támogatás mellett élhetik mindennapjaikat, azaz az otthonuk az otthonukká válik, ahonnan eljárnak dolgozni, bevásárolni, szórakozni, sportolni. A vármegyében 27 szolgáltatás működik.

**Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében szakosított ellátásra várakozók száma
adott év december hónapban (fő)**

	2020	2021	2022	2023	2024*
Idősek otthona	1862	1549	1882	2273	2173
Fogyatékos személyek otthona	41	50	51	73	65
Pszichiátriai betegek otthona	203	161	163	178	163
Szenvedélybetegek otthona	0	0	0	0	0
Hajléktalanok otthona	0	0	0	0	0
Időskorúak gondozóháza	90	36	50	54	67
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	32	34	34	2	5
Szenvedélybetegek átmeneti otthona	38	21	27	0	0
Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona	0	0	0	0	0
Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	2	2	9	11	12
Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	27	17	10	60	43
Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére	0	0	0	0	0
Összesen	2295	1870	2226	2651	2528

*2024. június hónapban várakozók száma

Forrás: Magyar Államkincstár

Az intézményi ellátásra várakozók száma kétezer fő feletti (az adat nem halmozott). A legtöbb időotthoni elhelyezésre várnak, az összes várakozó 80-85 %-a. A többi ellátás típus esetén lényegesen alacsonyabb a várakozók száma, de ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy mindenki más elhelyezést kapott, sokkal inkább azzal lehet összefüggésben, hogy csak néhány intézmény működik, így a várakozók is kevesebben vannak. A hajléktalan ellátásban mindössze 1 hajléktalanok otthona működik a vármegyében. Bár az intézmény adatai szerint tartanak nyilván várakozót, de vélhetően máshol is szerepel az az igénylő a nyilvántartásban.

Összehasonlítva a különböző fenntartói típusokat azt lehet elmondani, hogy a szakmai szabályok fenntartó típusától függetlenül mindenre egységesen alkalmazandók. A személyi, tárgyi és elhelyezési feltételek biztosítása, a dokumentáció egységes. A különbözőség a finanszírozásban érhető tetten.

A települési önkormányzat által fenntartott szolgáltatások után a költségvetési törvényben meghatározott összegek járnak, általánosságban férőhely, ellátotti létszám alapján.

A költségvetési törvényben foglaltak szerint a Szt. -ben és a Gyvt.-ben meghatározott szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi közfeladatot ellátó intézményt fenntartó egyházi jogi személy az

egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló törvény szerinti kiegészítő támogatásra jogosult. E kiegészítő támogatás mértéke az állam támogatásainak 76,2 %-a 2019-ben, 2020-ban 73,2 %-ban, 2021-ben 68,5 %, 2022-ben 68,5 %, 2023-ban szintén 68,5%, 2024-ben 68,7%. A törvény előírásainak megfelelően az egyházi jogi személy a kiegészítő támogatást köteles elkülönítetten nyilvántartani és a támogatás teljes összegét a humánszolgáltatást ellátó intézményei, illetve azok humánszolgáltatásai támogatására fordítani.

VII. Jövőre vonatkozó fejlesztések, tervek

VII.1. Szakmai súlypontok meghatározása

A szolgáltatástervezés alapvetően a szociális szolgáltatások rendszerének tervezését jelenti, azonban a szakma tágabb értelemben a pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a gyermekjóléti ellátások rendszerét (ebben is támogatások, szolgáltatások) is érti alatta.

Jelen dokumentum egy hosszabb időszakot vizsgál felül, így látható, kiolvasható az ellátórendszerben végbemenő változások a helyi szintű ellátások rendszere alapján. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fontosnak tartja folyamatosan áttekinteni, hogy a megszokott ellátások, szolgáltatások elérik-e céljukat, megfelelnek-e a lakossági igényeknek, szükségleteknek, a jogszabályi változások felül írnak-e támogatásokat, szolgáltatásokat.

A városi helyzetelemzésben a támogatások rendszerében jól nyomon követhető az új ellátások (kelengye, rezsi támogatás, iskolakezdési támogatás, stb.) bevezetése, a jogosultsági feltételek változásai, amely a helyi rendeletek módosításaival lekövethetők.

A szolgáltatások rendszerében mind a vármegye székhely, mind a vármegye vonatkozásában megmutatkozó irányvonal az alapszolgáltatások erősítése, a különböző ágazatok közötti együttműködés erősítése, a bentlakásos intézményi elhelyezések bővítése, kis létszámú intézményekben történő gondozás.

VII.2. Alapszolgáltatások erősítése

A szociális ellátórendszer átalakulása, átalakítása a minél tovább az otthoni környezetben történő ellátás, az alapellátás nyújtotta lehetőségek kihasználásának irányába mutat. Mind a város, mind a vármegyei adatok azt mutatják, hogy az alapszolgáltatások igénybevétele, kihasználtsága magas. Az országos adatokkal is összehasonlítva a vármegyei adatokat – bár erre részletesen nem térünk ki – Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye az élmezőnybe tartozik a szociális szolgáltatásokat igénybe vevők, ellátottak száma alapján.

Szolgáltatások fejlesztésének irányai

- Elsődleges cél a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása városi, járási, vármegyei szinten egyaránt.
- Az alapszolgáltatások keretében az étkeztetést és házi segítségnyújtást veszik legtöbbször igénybe. A szolgáltatások tovább fejleszthetők, pl.: a hét minden napján igényelhető szolgáltatás, a házi segítségnyújtás keretében az ellátott és a családjaik informálása, edukációja az ápolás-gondozásra, jó gyakorlatok összegyűjtése, tovább adása (példa: a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok).
- A nappali ellátás specializációja keretében a demens ellátás fejlesztése férőhelyek létrehozásával/bővítéssel, a szolgáltatás igénybevételehez szállító szolgáltatás bevezetése, a

fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek nappali ellátása, valamint a hajléktalan személyek nappali ellátása férőhelyeinek kialakítása/bővítése vármegyei, járási és megyei jogú városi szinten egyaránt, a foglalkoztatás bővítése e célcsoportok részére.

- A szükségletekhez igazított szolgáltatások megvalósítása; az önkormányzatok számára kötelező feladatok ellátása mellett önként vállalt szolgáltatások biztosítása a lakossági igényeknek megfelelően. A szolgáltatások alatt a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások mellett mindazon programok, intézkedések, ESZA típusú beavatkozások értendők, amelyek a lakosság szükségleteinek kielégítését, megelégedettségüket szolgálja.
- Ehhez a lakossággal való rendszeres kommunikáció a médiák bevonásával, egyéb jól bevált kutatási módszerek alkalmazásával annak érdekében, hogy az egyes lakossági célcsoportok speciális helyzetére folyamatosan tudjon az ellátórendszer reagálni.
- A lakosság tájékoztatása a tradicionális tájékoztatási eszközök igénybevétele mellett pl. a város honlapján is megteremteni az interaktív lakossági kommunikáció feltételeit, a lakosság informálódását segítő tájékoztatók, módszertani kiadványok megjelentetése.
- A szociális terület hatékony menedzselése az önkormányzatok bevonásával.
- Kiemelt jelentőséget kapjon a gondozottak jogainak védelme (pl. szolgáltatások megszűnése esetén).
- Váratlan veszély helyzetekre való felkészítés, felkészülés: fenntartó-szolgáltató részéről és az ellátottak részéről is. A pandémia, az energia válság, helyi veszélyhelyzetek (pl. tűzeset, extrém időjárási helyzetek) rámutat arra, hogy fel kell készülnünk ezekre e helyzetekre, modellezni, protokollt kidolgozni.
- Diszkrimináció elleni küzdelem, az előítéletek csökkentése, határozott fellépés az emberi méltóságot sértő hátrányos megkülönböztetéssel szemben, a nemzetiségek fejlesztéseiben való aktív részvételének biztosítása,

VII.3. Bentlakásos intézményi férőhely bővítés

A bentlakásos intézményi férőhelyek száma nem elegendő, magas az ellátásra várakozók száma. A jövőben a bentlakásos intézményi férőhelyek számát növelni szükséges, különös tekintettel az idősek otthona ellátásra. Az egyéb ellátási formákat tekintve is az ellátás fejlesztés indokolt, hiszen a fogyatékkal élők, a pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek, valamint a hajléktalan személyek intézményi elhelyezésére is nagy az igény, jelentős a várakozók száma. A hajléktalan ellátásban különös tekintettel a krízis időszakban mutatkozik meg a férőhelyek szűkössége a vármegyében.

VII.4. A szociális és gyermekjóléti ellátórendszer tagjai közötti együttműködés erősítése, fejlesztése

A koncepcióban vázoltak szerint az önkormányzat mellett számos nem állami, és egyházi fenntartó nyújt szolgáltatásokat a vármegye területén. A szolgáltatókkal, intézményekkel való együttműködés nélkülözhetetlen a napi munka során. Ezt erősíti a kistérségi és a járási szintű feladatellátás, amellyel már nemcsak a vármegye területén, hanem szélesebb területi hatályú kooperáció valósul meg.

Visszaulva a fentiekben említett veszélyhelyzetekre, jellemző, hogy a különböző fenntartók és szolgáltatók, intézményeik együttműködnek. Akár a téli időszakban, extrém hidegben, vagy a járvány idején is kapcsolatban álltunk más fenntartókkal és közösen tevékenykedtünk a lakosság ellátása érdekében. Jövőbeni cél a szakmai együttműködés erősítése, tapasztalatcsere, egymástól tanulás, a jó gyakorlatok megosztása. Az intézményi együttműködések, jó kapcsolatok az ellátottak szintjén is pozitív hatást eredményeznek. Fontos az egyenlő esélyű hozzáférés a szolgáltatásokhoz, amelyhez az is szükséges, hogy ne legyen jól fizető és térítési díjat fizetni nem tudó ellátott között különbség, mindenkinek egyenlő esélye legyen igénybe venni egy-egy szolgáltatást.

VII.5. A szociális ellátórendszer együttműködése más ágazatokkal

A szociális ellátások, szolgáltatások rendszere más ágazatokkal - egészségüggyel, gyermek- és ifjúságvédelemmel, lakásüggyel, foglalkoztatáspolitikával, stb. - történő együttműködésben tud hatékony lenni. Az együttműködés pontos kompetencia meghatározást is igényel, ami elősegítheti a le nem fedett területek felszínre kerülését, illetve csökkentheti a többszörösen ellátott feladatok nagyságát. Növelhető a szociális ellátórendszer hatékonysága az egyértelmű szakmai feladat megosztással, azok egyértelművé tételével.

Erre jó példa a szakápolási feladatok ellátása a bentlakásos intézményekben, mellette a szakápolási központok létrehozása (a betegségből adódóan szakápolást igénylő, tartós ápolásra szorulóknak gondozása), az egészségügyi ellátó rendszer tehermentesítése. Alapellátás szintjén példaként a házi segítségnyújtás és az egészségügyi alapellátás együttműködése hozhat eredményeket a lakosság ellátása során. Ezek példák, de a jövőbeni feladatok között az együttműködési lehetőségek feltárása, az együttműködés kereteinek kidolgozása, a kompetencia határok megállapítása kitűzött célként kerül megfogalmazásra.

VII.6. Humánerőforrás biztosítása, továbbképzések

Szinte valamennyi fenntartó, szolgáltató – aki jövőbeni célokat is megfogalmazott – a feladatok között említette a humán-erőforrás biztosítása, illetve a szakember utánpótlás kérdését. A jogszabály a minimum feltételeket előírja a szolgáltatás biztosításához, sok esetben azonban nem biztos, hogy elegendő így megállapítani a szakmai létszám feltételeket (pl. házi segítségnyújtás esetében). Másik reális veszély, hogy a szociális szférában is dolgozók utánpótlása rövid időn belül gondot fog jelenteni. Ennek egyrészt a dolgozók demográfiai jellemzői az oka (idősödés), másrészt a szociális és gyermekjóléti ágazatban dolgozók anyagi megbecsülése, illetve annak hiánya az oka. A jövő feladatai között fogalmazták meg a szféra részéről a bérek versenyképessé és vonzóvá tételét a pálya elhagyásának megelőzése érdekében.

A meglévő humán erőforrás képzése is fontos. A képző intézményekkel való szoros együttműködés, kötelező szakmai továbbképzések folyamatos biztosítása (az alkalmazott szociális munka eszköztárának bővítése; új módszerek megismerése, gyakorlati elsajátítása és beépítése az intézményi működésbe) fontos a szakmai működés érdekében.

VII.7. Az ellátást nyújtó szolgáltatások, intézmények infrastrukturális fejlesztése, karbantartási és felújítási munkálatok

A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások jogszabályban meghatározott tárgy, elhelyezési körülmények között működhetnek. A használat során nyilvánvaló az amortizáció, a karbantartásnak, fejlesztésnek folyamatosnak kell lenni. Az infrastrukturális fejlesztések során figyelemmel kell lenni többek között

- elsődlegesen a jogszabályi előírásoknak megfelelő infrastrukturális feltételek megteremtésére, törekedve a modern környezet kialakítására eszközbeszerzésekkel bővítve. A működési környezet nagyban emelheti a szakmai munka színvonalát, segíti a napi működést.
- Az energetikai fejlesztések, csatlakozás a „zöld” energiaforrásokhoz, ezek beszerzése, használata (napelemek, klíma, hőszivattyús rendszerek kiépítése az alacsonyabb energiafogyasztás miatt, fűtécorszerűsítés, megújuló energiafelhasználás lehetőségeinek megteremtése) szintén célként szerepel az infrastrukturális fejlesztések során.
- Az akadálymentesítés prioritást élvez (pl.: külső-belső felújítási munkálatok során rámpa, korlátok, kapaszkodók építése, lift stb.)

- A szállító szolgáltatás zavartalan biztosítása érdekében szállításhoz szükséges gépjárművek biztosítása, cseréje (pl.: a tanyagondnoki gépjármű és a támogató szolgáltatások gépjárműveinek cseréje), elektromos autó használata az étel kiszállításához, ellátottak szállításához megfelelő biztonsági körülmények megteremtése.
- A betegápolást megkönnyítő modern, korszerű gyógyászati segédeszközök beszerzése, és a
- házi gondozók elektromos kerékpárral való ellátása munkájuk végzéséhez szintén a jövő tervezett feladatai között szerepelnek.

Informatikai fejlesztések

Az ellátórendszer működése elképzelhetetlen megfelelő informatikai támogatás nélkül. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások rendszerében számos informatika program használata szükséges, amely részben a napi dokumentációhoz kapcsolódik, részben a finanszírozás, elszámolás alapja. Már 2012-től működik a Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (rövidítése KENYSZI) használatával nyilvántartják az ellátottakat, az igénybe vett szolgáltatásokat, és napi rögzítéssel a napi igénybevételt. A rendszer TAJ alapú nyilvántartás, mely lehetővé teszi a pontos és egységes nyilvántartást, mely a tényleges és teljes körű feladatfinanszírozás megvalósításának alapját képezi. A pénzbeli és természetbeni ellátások egy részét szintén központi felületen kell rögzíteni (PTR). 2021. évben a gyermekjóléti ágazatban országosan bevezetésre került a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer (GYVR), ahová a Gyvt. vonatkozó pontjai alapján meghatározott adatokat és információkat szükséges felvezetni. Az informatikai fejlődés a lakosság részére is lehetőséget nyújt: az ügyintézés, információ kérés, tanácsadás, stb. gyorsan és hatékonyan megvalósulhat a személyes jelenlét nélkül.

Fontos az elavult informatikai eszközök (számítógép, laptop, nyomtató, másoló, gondozók mobiltelefonjai) cseréje is a napi munka megkönnyítése érdekében.

VII.8. Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázati forrás felhasználása

A koncepcióban bemutatott fejlesztések jelentős része pályázati forrással valósult meg a vármegyeszékhelyen. Az önkormányzati fejlesztések során a jövőben is célkitűzés a pályázati lehetőségek kihasználása. A TOP-Plusz pályázat keretében a fejlett, magas színvonalú közszolgáltatások biztosítása érdekében a szociális és gyermekjólét, egészségügyi és köznevelési intézmények infrastrukturális feltételeinek javítása a cél az elkövetkező években.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia cselekvési tervében szerepel

- a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ épületeinek fejlesztése (Tűzoltó u. 1. komplex felújítása, Nagyvárad u. 2. komplex felújítása, Déli Telephely (Vécsey utca 17.) belső felújítása)
- a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 1.,¹³ (nappali ellátást nyújtó intézmények fejlesztése a Vécsey köz 2., a Csaló köz 11-13., a Vécsey utca 31. alatt),
- Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 2. (Idősek Klubja fejlesztése: a Nyírszőlősi Idősek Klubja utcafronti kerítés cseréje, Oros, Fő u. 3. sz. Idősek Klubja komplett felújítása, 9. sz. Idősek Klubja (Család utca 11.) eszközbeszerzések)
- a gyermekek átmeneti otthona (Nyírszőlős, Kollégium utca) fejlesztése,
- a Családok Átmeneti otthona (Tokaji út 1/D) fejlesztése,
- bentlakásos intézmények létrehozása (A fejlesztés célja idős emberek számára lehetőség biztosítása kortársakkal, családias, szép környezetben, szeretetteljes közegben élni.

¹³ szervezeti integráció miatt az intézmény neve 2023. szeptember 1-től Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ.

Önkormányzati fenntartású bentlakásos intézmények létrehozása a város különböző részein (pl. idősök otthonai városrészenként, többféle szolgáltatással, vagy a kötelező feladatellátáshoz tartozó intézményekhez, legalább 2-3 otthon létrehozása).

- Szociális város rehabilitáció folytatása a Huszártelenen,
- Szociális város rehabilitációs ESZA programok,
- Bokortanyák közösségfejlesztési program.

VII.9. A koncepció felülvizsgálata

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 111. § (5) bekezdése alapján a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás öt évente felülvizsgálja és aktualizálja.

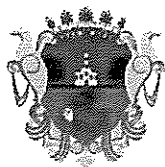
Az előző felülvizsgálat során megfogalmazott célkitűzések (infrastrukturális fejlesztések, demens ellátás bővítése, egészségügyi centrum kialakítása, együttműködés az egyházi és nem állami fenntartókkal) teljesültek. Jelen dokumentum felülvizsgálata 2029-ben következik.

Összegzés

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata során számba vettük az elmúlt évek változásai alapján a város jellemzőit, a város területén elérhető szolgáltatásokat, valamint a vármegye területére kiterjedően a szociális szolgáltatások rendszerét. A fejlesztési javaslatok, jövőbeni irányok egyrésze általános abban a tekintetben, hogy a város, járás illetve a vármegye bármely településén megvalósítandó célkitűzés. Az alapszolgáltatás fejlesztése, a bentlakásos intézményi férőhelyek növelésének szükségessége, az infrastrukturális fejlesztések, pályázati források felhasználása, az ágazaton belüli és ágazatok közötti együttműködés erősítése, a humán erőforrás biztosítása, stb. az intézmények válaszaiban megjelentek, azonosak/hasonlóak a problémák és a válaszok is sok esetben ugyanazok lehetnek a megoldásra.

Néhány konkrét pályázati célkitűzés is megjelenik a dokumentumban, amelyre már az előkészítő tevékenységek zajlanak, de ez nem zárja ki további fejlesztések megvalósulását.

A tervezés nagyon fontos, a középpontban mindig a lakossági szükségletek állnak. Természetesen a tervezés és megvalósítás során is a finanszírozási háttér megteremtése, a fenntarthatóság is az elsődleges szempontok között szerepelnek. Ennek a tudatos és tervezett munkának, valamint a városban működő egyházi és civil szociális szolgáltatóknak köszönhetően a szolgáltatási rendszer a vármegyeszékhelyen kiegyensúlyozottan működik. Ez tény, amely a krízis helyzetekben megmutatkozott, akár a járvány idején vagy az energia válság idején, vagy egyéb krízis helyzetekben is.

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
ALPOLGÁRMESTERE

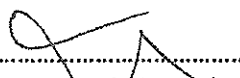
4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-510;
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: ALPOLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: SZOC-2995-1/2024.
Ügyintéző: Tóthné Csatlós Ildikó
Pótesnyik Friderika

Előterjesztés

- a Közgyűléshez -

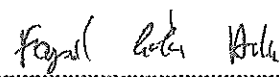
**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022-2027 évi
Helyi Esélyegyenlőségi Programja Felülvizsgálatának elfogadására**

Jászai Menyhért
alpolgármester

Tóthné Csatlós Ildikó
Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

törvényességi ellenőrzést
végző személyek aláírása

Dr. Szemán Sándor
címetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Az előterjesztést véleményezi:

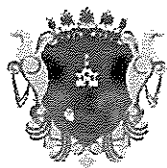
Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság

000120

NYÍREGYHÁZA

WWW.NYIREGYHAZA.HU

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
ALPOLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-510;
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: ALPOLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Tisztelt Közgyűlés!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése szerint a helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.) 6. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.

Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálatnak ki kell terjednie

- a) arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e,
- b) a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére,
- c) a módszertani útmutatónak való megfelelésre.

A R. 6. § (3) bekezdése alapján, ha a felülvizsgálat alapján szükséges, a települési önkormányzat

- a) módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot, vagy
- b) új helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjait és eljárását, felülvizsgálatának módját, és az elkészítésében részt vevőkkel szembeni követelményekre vonatkozó részletes szabályokat a R. határozza meg. Az R. 1. § (2) bekezdése értelmében a helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőségi problémáit.

Az Ebktv. 31. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 133/2022. (IX. 29.) számú határozatával fogadta el Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022-2027. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programját, melynek időszakos felülvizsgálatára 2024. szeptember hónapban kell elvégezni.

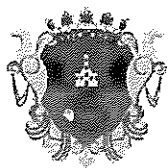
A felülvizsgálat alkalmával a helyzetelemzés és az intézkedési tervben – az áttekinthetőség érdekében – az 5 évre elfogadott, 2027-ig érvényes HEP anyagba kerültek beépítésre Nyíregyháza életét befolyásoló 2022-től végbemenő és tervezett változások, illetve a kötelező táblázat számadatai 2020. évtől kezdve kiegészítésre került.

000121
Közl

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
ALPOLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-510;
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: ALPOLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

A helyzetelemzés elkészítése során felhasználtuk az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR), a Központi Statisztikai Hivatal adatait, valamint a helyi szinten rendelkezésre.

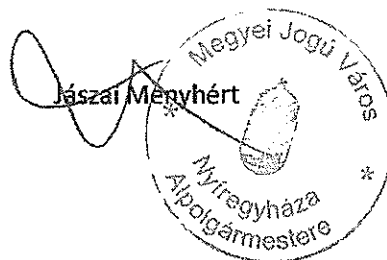
álló (önkormányzati adatok, az önkormányzat és az önkormányzat által fenntartott intézmények adatai), civil szervezetek, alapítványok, egyesületek és egyházak adatait, nyilvántartásokat, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztálya, Foglalkoztatási Főosztálya, Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztálya által szolgáltatott adatokat.

Az intézkedési tervben a helyzetelemzés következtetései alapján feltárt problémákhoz kapcsolódóan esélyegyenlőségi területenként, célcsoportonként meghatároztuk a helyi esélyegyenlőségi program céljait, valamint az azok elérését szolgáló intézkedéseket, a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémák felszámolása érdekében milyen beavatkozásokra van még szükség. A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során áttekintettük az Önkormányzat stratégiáit, fejlesztési terveit, koncepcióit, és gondoskodtunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program és azok összhangjának megteremtéséről.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a mellékelt határozat – tervezetet elfogadni szíveskedjen!

Nyíregyháza, 2024. szeptember 4.

Tisztelettel:

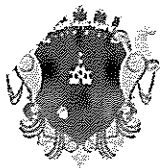

000122

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
ALPOLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-510;
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: ALPOLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Melléklet a SZOC-2995-1/2024. számú előterjesztéshez

HATÁROZAT- TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS

KÖZGYŰLÉSÉNEK

.../2024. (IX.12.) számú

határozata

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022-2027 évi
Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának elfogadásáról**

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és a határozat mellékletét képező, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022-2027 évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatával egyetért, a programot elfogadja.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 12.

A határozatról értesül:

- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A Címzetes Főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3.) Irattár

000123
7381

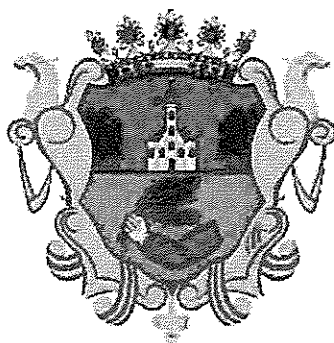
WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program
(2022-2027)**

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Önkormányzata**

000124

2024. évi felülvizsgálat

7/11

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	6
Értékeink, küldetésünk.....	22
Célok.....	23
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	25
1. Jogszabályi háttér bemutatása	25
2. Stratégiai környezet bemutatása	25
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	33
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	81
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	120
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	138
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	156
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	178
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	179
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	181
1. A HEP IT részletei	181
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	181
Jövőképünk.....	186
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	187
3. Megvalósítás	230
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	230
3.2 A megvalósítás folyamata	230
3.3 Monitoring és visszacsatolás	232
3.4 Nyilvánosság	232
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	232
3.6 Érvényesülés, módosítás	233
4. Elfogadás módja és dátuma	234

000125

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

A Helyi esélyegyenlőségi Program célja és felépítése

Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdésére tekintettel és összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.) alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentumban megfogalmazottakkal Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Ebktv. 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot (továbbiakban: HEP) fogad el.

Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése szerint a helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

Az R. 6. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálatnak ki kell terjednie

- a) arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e,
- b) a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére,
- c) a módszertani útmutatónak való megfelelésre.

A R. 6. § (3) bekezdése alapján, ha a felülvizsgálat alapján szükséges, a települési önkormányzat

- a) módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot, vagy
- b) új helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

1. táblázat

Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének/felülvizsgálatának, illetve az erről szóló döntések ideje

az 5 évre szóló HEP elkészítésének időszaka	2 évente megvalósuló felülvizsgálata	közygyűlési határozat száma
2006-2011		54/2006. (III. 29.)
2011-2016	a 120/2010. (IV.16.) Korm. rendelet 2012. március 1. napjával hatályát veszttette, ennek megfelelően új HEP készült	127/2011. (VI. 30.)
2013-2018		159/2013. (VI. 28.)
	2015	162/2015. (VI.25.)
	2017	139/2017. (VI. 29.)
2018-2023		123/2018. (VI. 21.)
	2020 a COVID-19 koronavírus-járvány miatt - a helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata ősszel valósult meg, döntésről a Területi	117/2020. (X.1.)

	Esélyteremtési értesült	Főigazgatóság
2022-2027	2022. évben felülvizsgálat helyett új HEP készült	133/2022. (IX. 29.)
	2024	.../2024. (IX. 12.)

Forrás: saját szerkesztés

A 2018-2023. évre elkészített HEP második időszakos felülvizsgálata 2022. évben, az új 5 évre szóló HEP elkészítése egy év elteltével 2023-ban vált volna esedékessé. A hatósági eljárások egyszerűsítésével összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 24/2021. (VII. 30.) rendelete hatályon kívül helyezte a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendeletet. A helyébe lépő Módszertani Útmutató olyan formai és tartalmi követelményeket ír elő a HEP elkészítése kapcsán, melynek felülvizsgálatát elvégezve az alapidokumentum átláthatatlanná vált volna. A felülvizsgálat helyett, így új 5 évre szóló HEP készült.

A 2018-2023. közötti időszakra elkészített helyi esélyegyenlőségi program hatályát veszítette, annak tartalmi elemei a jelenlegi, 2022-2027. évre szóló HEP-be beépültek. A 2024. évi időszakos felülvizsgálat alkalmával – az áttekinthetőség érdekében – az 5 évre elfogadott, 2027-ig érvényes HEP anyagba kerültek beépítésre Nyíregyháza életét befolyásoló 2022-től végbemenő és tervezett változások, illetve a kötelező táblázat számadatai 2020. évtől kezdve kiegészítésre kerültek.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése alapján a helyi esélyegyenlőségi programban **helyzetelemzést kell készíteni** a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét.

Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során **kiemelt figyelmet kell fordítani**

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjait és eljárását, felülvizsgálatának módját, és az elkészítésében részt vevőkkel szembeni követelményekre vonatkozó részletes szabályokat a R. határozza meg. Az R. 1. § (2) bekezdése értelmében a helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőtlenségi problémáit.

Az Ebktv és a R. meghatározza a kötelező adatokat és tartalmi elemeket, amelyet a HEP-nek tartalmaznia kell.

Az Ebktv. 31. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

000127

A helyzetelemzés elkészítése során felhasználtuk az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TelR), a Központi Statisztikai Hivatal adatait, valamint a helyi szinten rendelkezésre álló (önkormányzati, önkormányzat által fenntartott intézmények, civil szervezetek, alapítványok, egyesületek és egyházak) adatokat, nyilvántartásokat, továbbá a rendőrség, ügyészség, bíróság, ítélőtábla, a Nyíregyházi Tankerületi Központ, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya, továbbá a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztálya, Foglalkoztatási Főosztálya, Kormányablak Osztálya, Járási Gyámhivatala, a Nyírségvíz Zrt., a Nyírtávhő Kft., a NYÍRVV Nonprofit Kft. által szolgáltatott adatokat, valamint a kétévente a Debreceni Egyetemmel karöltve készített Nyíregyháza Város Életminősége 2023-2024. Kutatási Zárójelentést.

Az intézkedési tervben a helyzetelemzés következtetései alapján feltárt problémákhoz kapcsolódóan esélyegyenlőségi területenként, célcsoportonként feltérképeztük, illetve meghatároztuk a helyi esélyegyenlőségi program céljait, valamint az azok elérését szolgáló intézkedéseket, a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémák felszámolása érdekében milyen beavatkozásokra van szükség. A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során áttekintettük az Önkormányzat stratégiáit, fejlesztési terveit, koncepcióit, és gondoskodtunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program és azok összhangjának megteremtéséről.

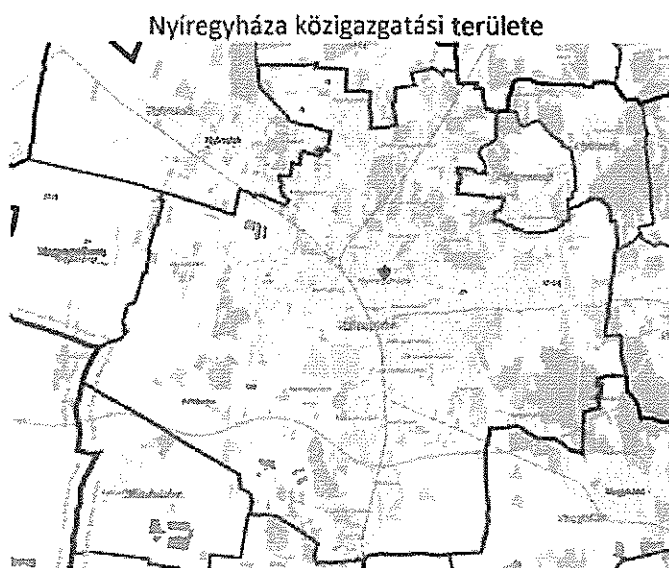
Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott HEP-pel összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy a HEP elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés a HEP megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

„...nem történelmi város. Nem fűződnek nevéhez csaták, békeszerződések, nincsenek nagy számmal történelmi nevezetességei, régi műemlékei királyi lábnyomokkal...”
de szépsége és hangulata magával ragadja az ide látogatót.
(Váci Mihály)

Nyíregyháza történelmét dióhéjban összefoglalva elmondhatjuk, hogy a régészeti kutatások szerint a X. századtól lakták a város területét. Ennek ellenére a fiatal települések közé soroljuk, hiszen az igazi változások a XVIII. századra tehetőek. 1753-ban érkeztek azok a szlovák telepesek, akik a hétköznapiakon a város körül ún. bokortanyákban éltek, sajátos településszerkezetet kölcsönözve így a városnak. A nyíregyháziak életének legfontosabb eseménye az 1824-es örökváltság volt, amikor a földesúri joghatóság alól megváltották magukat, ennek nyomán 1837-ben Nyíregyháza megkapta a városi rangot.

1. ábra

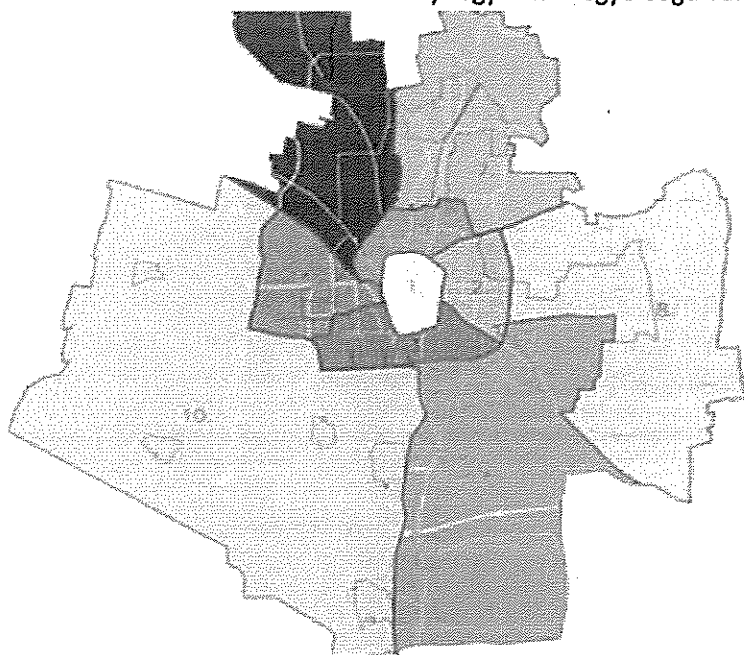
Forrás: <https://www.google.com>
<https://data2.openstreetmap.hu/hatarok>

Nyíregyháza az Észak-alföldi régióban, három ország határánál elhelyezkedve a 4-es, 41-es, 36-os és a 38-as főutak keresztezésénél fekszik, ezáltal könnyen megközelíthető. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye, 1990-től megyei jogú város, 2013-tól járásszékhely, népessége alapján az ország 7. legnagyobb városa.

Nyíregyháza közigazgatási területe 274,54 km². A város központi részében él a népesség 20 %-a, valamint itt koncentrálódnak a közfunkciót betöltő, kereskedelmi és szolgáltató intézmények. A belváros köré nagy népsűrűségű lakótelepek épültek (Jósvaváros, Örökösöd, Érkert), amelyek a város területének 4%-án a lakosság 26%-át tömörítik. A kertvárosias és a falusias jellegű területeken él a lakosság 43%-a. Sok esetben ezek a városrészek a városon belüli migráció nyertesei, ezért korstruktúrájuk általában fiatalos. Az elsősorban lakófunkciót betöltő városrészekben belül kirajzolódnak kedvezőbb társadalmi, gazdasági és környezeti mutatókkal rendelkező területek (pl. Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros, Sóstói úti villanegyed), illetve a szegregátumok területe (Huszártelep, Polyákbokor), ahol a gazdasági és társadalmi problémák egymást erősítő komplex rendszere van jelen.

000129

Nyíregyháza Megyei Jogú Város részei

1. Belső lakóterület (Belváros)
2. Örökösfield
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor
5. Jósaváros, Stadion környéke, Hímes
6. Nyírszőlős, Felsőpázsit
7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros
8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás
9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka
10. Bokortanyák, Császárszállás

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (2021-2027)

Az ipartelepek együttes területe megközelíti a 6 km²-t. A város peremterületein több nagyobb

bevásárlóközpont épült. A településen megtalálhatók a nagyvárost jellemző lakótelepek, bevásárló központok, áruházláncok, illetve a csatolt település részekén a kertvárosi övezetek, valamint Nyíregyháza területéhez tartozik még a tanyavilág a sajátos képével.

Nyíregyházán 5 ipari park, ipari terület található:

- I. Nyíregyházi (Déli) Ipari park,
- II. Déli iparterület,
- III. Délnyugati iparterület,
- IV. Tokaji út mentén elhelyezkedő iparterület,
- V. Nyugati iparterület.

A város gazdag programokat kínáló közművelődési, kulturális és sportintézményekkel, közgyűjteményekkel, Múzeumfaluvál, Állatparkkal, festői szépségű Sóstóval, Tófürdővel, a Parkfürdővel, a Fürdőházzal, Aquarius Élmenyfürdővel, természetesen a csodálatos gyógyhatású Sóstóval, magas színvonalú művészeti élettel büszkélkedhet. Vonzó turisztikai célpont.

Nyíregyháza dinamikusan fejlődő város, a térség gazdasági és kulturális motorja.

Nyíregyháza legfontosabb látnivalói:

- Városháza (Kossuth tér);
- a Sóstói Múzeumfalú;
- Korona Szálló és Casino (Dózsa György u): a város egyik patinás épülete;
- Megyeháza (Hősök tere): a magyar eklektika nagymestere, Alpár Ignác tervezte;
- Zrínyi Ilona utca: a belvárosi utca intim hangulatát a szecessziós, csodálatos mozaikkal díszített épületek adják;
- Jósza András Múzeum (Benczúr tér): jelentős őskori és népvándorlás-kori leletekkel;
- Kállay Ház: a Kállay-gyűjtemény gazdag rendjel-, és kitüntetés-kollekciója;
- Városi Galéria (Selyem utca);
- Római katolikus társszékesegyház (Kossuth tér);
- Evangélikus templom (Luther tér): barokk stílusban épült, homlokzatán harangjátékkal;

000130

- Református templom (Kálvin tér);
- Görögkatolikus templom (Bethlen Gábor utca);
- Görögkatolikus Egyházművészeti Gyűjtemény;
- Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola (Bethlen Gábor utca);
- Bizánci Kápolna és Egyházművészeti Gyűjtemény;
- Felső-Tiszavidéki Vízügyi Történeti Gyűjtemény;
- Tuzson János Botanikus Kert (a Nyíregyházi Főiskola területén - Sóstói út);
- Móricz Zsigmond Színház;
- Szabadtéri Színpad;
- Szindbád Színháztörténeti Rendezvénytér;
- Bencs Villa;
- Váci Mihály Kulturális Központ.

Számos esemény is felpeljesíti a város mindennapjait, melyből a teljesség igénye nélkül a legtöbb látogatottságot vonz

- **A Városnap** Nyíregyháza újratelepítésének ünnepe minden évben megrendezésre kerül, melynek során kulturális és szórakoztató programok várják az érdeklődőket.
- **A Hello Nyíregyháza** keretében színes programokkal várják a kikapcsolódni vágyókat, melynek keretében a tavaszt köszönhetik a városlakók.
- **A Gyermeknap** is minden évben hagyományosan megrendezésre kerül, ekkor minden a gyerekekről szól, a gyerekekért történik. Színpadi előadások mellett ugrálóvár, gyöngyfűzés, egyéb családi programok várják a nyíregyháziakat és a városunkba látogatókat.
- **A Cantemus Fesztivál** a kétévente megrendezésre kerülő fesztiválra számos országból érkeznek kórusok, hogy népszerűsítsék a kórusmuzsikát. A fesztivál során rengeteg hangverseny és egyéb rendezvény szórakoztatja az ide látogatókat. Központja a Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola.
- **A Nyírség Nemzetközi Néptáncfesztivál** több évtizedes múlttal tekint vissza. Értékes, színes és látványos folklór program valósul meg nemzetközi szinten a zene- és táncművészet iránt különösen fogékony nyíregyházi közönségnek. Lehetőséget ad Nyíregyháza és a megye közönsége számára a különböző földrészekről érkező együttesek tagjaival való közvetlen találkozásra. Nyíregyháza és a megye kulturális vonzerejét, idegenforgalmát növeli. Megvalósítása évente váltakozik a Cantemus Fesztivállal.
- **A Vidor Fesztivál** vagyis a Vidámság és Derű Országos Seregszemléje, amely az ország egyik legnagyobb színházi és szabadtéri fesztiválja – minden év augusztus-szeptemberében kerül megrendezésre.
- **A Régi Magyarország Ízei** a nyíregyházi múzeumfaluban minden szeptember 3. szombatján és vasárnapján megrendezésre kerülő fesztivál, amelyen ételeket lehet kóstolni Magyarországról, és a környező országokból.
- **A Tirpák Fesztivál** Nyíregyháza egyik legnépszerűbb rendezvénye, mely a hagyományok ápolásáról és a gasztronómiáról szól elsődlegesen.
- **A Karácsonyi Forgatag:** a szeretet ünnepére történő lelki felkészülés jegyében a hagyományokhoz híven minden évben ünnepi hangulatot teremtő karácsonyi, vásári forgatag várja Nyíregyháza főterén a helyi lakosokat és a megyeszékhelyre érkezőket. A belváros karácsonyi díszbe öltözik. Advent első vasárnapjától, a Kossuth téren felállított színpadon kulturális csoportok, sztárvendégek teremtenek karácsonyváró hangulatot. Az ünnepi fények, a hangulatos faházak, a gyönyörű fenyőfa, az ínycsiklandozó karácsonyi illatok, a halk zene együttesen teremtik meg az ünnep varázslatát.

Demográfiai jellemzők

Nyíregyháza 2021. év eleji lakónépessége 116 554 fő, 2022. évben 116 282 fő. (KSH). A lakónépesség számát az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma adja. Nyíregyháza lakónépessége 2015 és 2020 között 1 504 fővel csökkent, ennek oka lehet a természetes fogyás, illetve az el- és beköltözők arányának mozgása is. Nyíregyháza a lakónépesség növelése, megtartása céljából letelepedést segítő lakáscélú, és pénzbeli, illetve természetbeni ellátást nyújt.

2. táblázat

Lakónépesség száma az év végén Nyíregyházán (1.)

Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	118 058	bázis év
2016	117 689	99,69%
2017	117 121	99,52%
2018	116 799	99,73%
2019	116 814	100,01%
2020	116 554	99,77%
2021	116 554	100,00%
2022	116 282	99,77%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A város állandó népessége 119 289 fő (2020), 2022-ben 117 487 fő. Az állandó népesség száma az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek számát jelenti. A 0-14 éves korcsoport a népesség a 14 %-a, a 18-59 éves korosztály száma (2022. évben 66 709 fő) a legmagasabb, férfiak és nők aránya közel azonos. Ez a korosztály az állandó népesség 56%. A 65 év felettiek a népesség 19 %-a, a korcsoport 37,8%-a, 8 565 férfi (2022-ben 8 709 fő), 62,2%-a 14 104 fő (2022-ben 14 728 fő) nő. Ebben a korcsoportban a nők aránya jóval magasabb.

3. táblázat

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022) (2.)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	55 366	62 121	117 487	47,13%	52,87%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			3 085	2,63%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	8 662	8 136	16 798	7,37%	6,93%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1 949	1 789	3 738	1,66%	1,52%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	33 570	33 139	66 709	28,57%	28,21%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	2 907	3 898	6 805	2,47%	3,32%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	8 709	14 728	23 437	7,41%	12,54%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség előregedése Európában és hazánkban is több évtizeddel ezelőtt kezdődött. A népesség és lakosság számának növekedését vagy csökkenését meghatározó tényezők a várható születésszám, a várható élettartam és a belső vándorlás. A várható élettartam meghosszabbodásával növekszik az időskorúak száma, amihez a munkaképes korúak teljes népességhez viszonyított arányának csökkenése társul. Az élettartam meghosszabbodásával egyre több az idős ember és ez az életszakasz gazdaságilag,

szociálisan és egészségi szempontból is jelentősen eltér az aktív kortól. Hazánk népességének öregedési folyamata is hasonló tendenciát mutat, mint Európa népessége. A 0–14 évesek aránya az aktív korúakhoz (15–64 évesekhez) képest 22% volt 2022. január 1-jén. A népesség-előrejelzés közepes változata szerint a gyermekkorúak aránya kismértékben emelkedik a következő évtizedekben. Jelenleg a legalább 65 évesek súlya az aktív korúakhoz képest 32%-ot tesz ki.

A lenti táblázat a város öregedési indexének változását mutatja. Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira hány 65 éven felüli személy jut. Ez az index megmutatja az adott település népességére jellemző tendenciát. Nyíregyházán 2017 évhez képest nőtt a 65 év felettiek száma, a 0-14 éves korcsoport száma 2017 évhez 965 fővel csökkent.

4. táblázat

Öregedési index (3.)

Év	65 év feletti lakónépesség száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú lakónépesség száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	20328	17767	114,41%
2018	21011	17693	118,75%
2019	22006	17763	123,88%
2020	22702	17622	128,82%
2021	23102	17302	133,52%
2022	23391	16802	139,21%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népességszám alakulását a természetes szaporodás, illetve fogyás és a belföldi vándorlási különbözet mértéke befolyásolja.

5. táblázat

Belföldi vándorlások Nyíregyházán (4.)

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-3
2016	-1
2017	-4
2018	-2
2019	0
2020	-0,89
2021	-3,33
2022	-1,51

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlás egyenlege megmutatja a település vonzerejét. Nyíregyháza egy fiatalos korszerkezetű város, megyei szinten nagyságából eredően egyértelműen kiemelkedő jelentőséggel bír, a megye legnépesebb városa. A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást, ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. A táblázatban látható eredmények azt mutatják, hogy a be- és elvándorlók száma bár 2015-ben negatív, tehát többen mentek el, mint letelepedtek, mégis a számadat alapján ez minimális volt. Ez a tendencia 2019. évre egyenlő, tehát az el- és bevándorlók száma megegyezett.

Természetes szaporodás (5.)

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-1
2016	-2
2017	-2
2018	-3
2019	-3
2020	-4,73
2021	-6,02
2022	-4,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A TeIR 2020. évre nem tartalmazott Nyíregyháza településre adatot a belföldi vándorlások és a természetes szaporodásra vonatkozóan, de a megelőző évek adatai azt mutatják, hogy a természetes szaporodás két mutatója – az élve születések száma és a halálozások számának egyenlege alapján – közül a halálozások száma a magasabb. A lakosság számának csökkenését némiképp ellensúlyozza a vándorlási egyenleg.

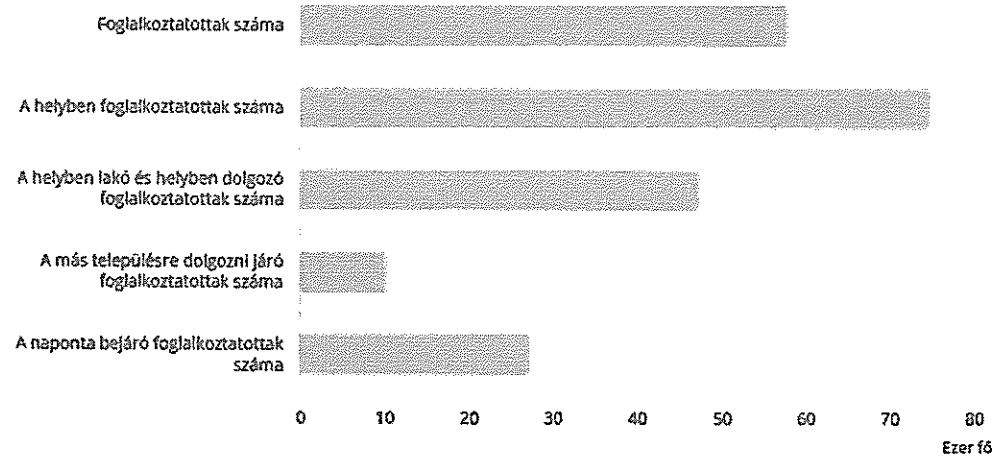
Foglalkoztatottsági mutatók

A foglalkoztatás az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt terület. Amikor a foglalkoztatottságot, illetve a munkanélküliséget vizsgáljuk, azt nézzük, hogy vannak-e olyan társadalmi csoportok, amelyek beavatkozás nélkül kirekesztődnének, háttérbe szorulnának, vagy marginalizálódnának. Ezen sérülékeny társadalmi csoportok közé elsősorban az alacsony iskolai végzettségű személyek, a megváltozott munkaképességűek, az idősek, a pályakezdő fiatalok tartoznak. A dokumentum külön fejezetekben elemzi a különböző csoportok jellemzőit; itt e pontban a foglalkoztatottság általános, a városra jellemző adatait mutatjuk be összehasonlítva országos, illetve megyei adatokkal.

Az országos adatok szerint 2022. február–áprilisi időszakban a foglalkoztatottak átlagos létszáma 4 millió 684 ezer főt tett ki, amely 109 ezerrel több, mint az előző év azonos időszakában. Míg a hazai elsődleges munkaerőpiacon dolgozók száma 100 ezerrel, a külföldön dolgozóké pedig 14 ezerrel nőtt, addig a közfoglalkoztatottaké minimálisan, 5 ezerrel csökkent.¹

¹ KSH Gyorsjelentés, 2022.

A foglalkoztatott népesség, 2022. Nyíregyháza

kategória	foglalkoztatottak száma [fő]
Foglalkoztatottak száma	57944
A helyben foglalkoztatottak száma	74860
A helyben lakó és helyben dolgozó foglalkoztatottak száma	47557
A más településre dolgozni járó foglalkoztatottak száma	10387
A naponta bejáró foglalkoztatottak száma	27303

Forrás: <https://nepszamlalas2022.ksh.hu>

Nyíregyháza Életminősége 2023-2024. kutatás a foglalkoztatás típusát is vizsgálta, ennek alapján a „válaszadók meghatározó többsége a kiszámítható, biztonságos megélhetés lehetőségét jelentő határozatlan idejű, 40 órás munkaidőben van foglalkoztatva. Ez az arány meghaladja a 2018-ban mért adatokat.

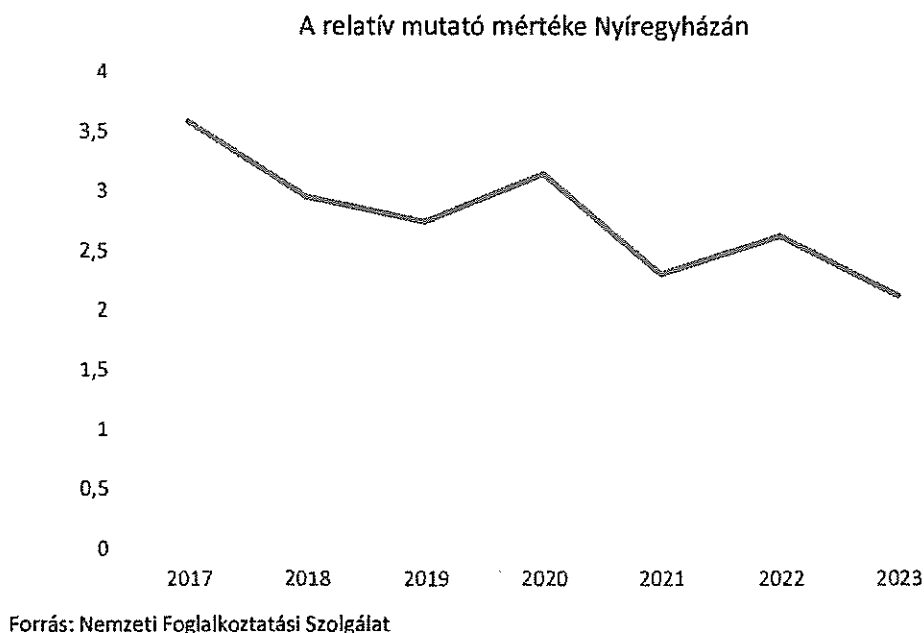
7. táblázat

Milyen módon foglalkoztatják Önt ?	2018	2023
Folyamatos, normál foglalkoztatás (napi 8 óra, heti 40 óra, kinevezéssel)	76.3	80.5
Meghatározott időre szóló szerződéssel	8.1	5.4
Részmunkaidőben	5.5	2.3
Közmunka program keretében	1.9	3.0
Alkalmi munka, szerződés nélkül	2.3	2.1
Egyéb	5.8	6.7

Forrás: Nyíregyháza Életminősége 2018, 2023.

A foglalkoztatás módjának egyéb típusaiban hasonló megoszlással találkozunk, mint 5 évvel korábban, azzal a megjegyzéssel, hogy valamelyest csökkent a határozott munkaidejű szerződéssel, a részmunkaidőben dolgozók aránya. Közfoglalkoztatottként a legfrissebb adataink szerint a megkérdezettek 3,0%-a dolgozott.”

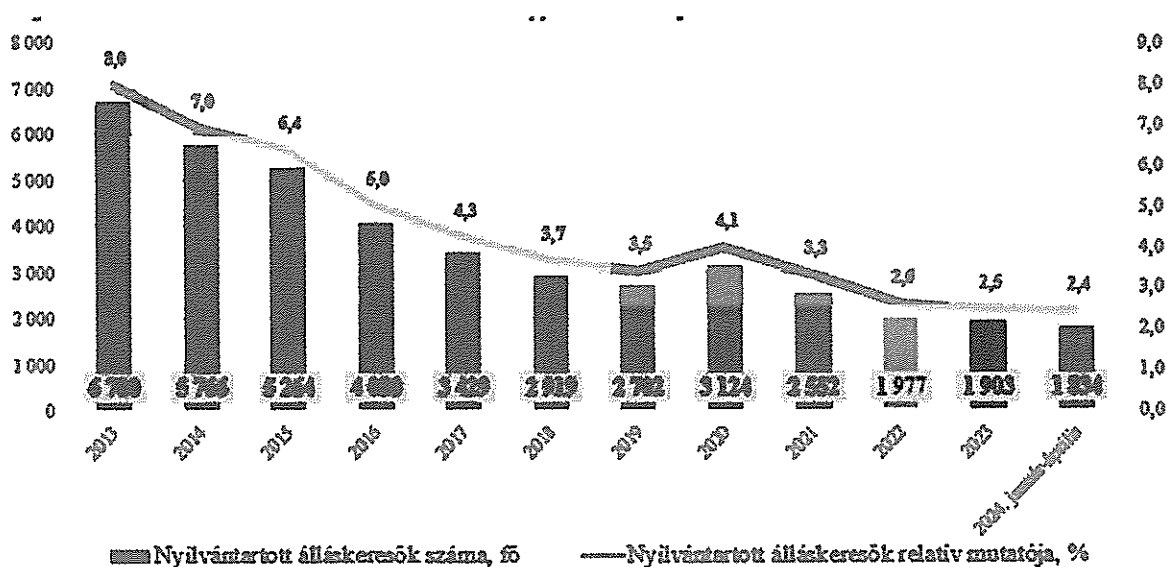
4. ábra

Az elmúlt években folyamatosan csökkent az álláskeresők száma az országban és Nyíregyházán is. A relatív mutató – a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség százalékában – különösen a város vonatkozásában csökkenő tendenciát mutat. 2020-ban a világjárvány minimálisan befolyásolta a mutató alakulását, de azt követően ismét csökken a relatív mutató, amely 2023. decemberben 2,12 %.

5. ábra

Nyilvántartott álláskeresők éves átlagos zárónapi létszámának alakulása Nyíregyháza településen

A relatív mutató – a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség százalékában – különösen a város vonatkozásában csökkenő tendenciát mutat. 2017. januárban a mutató 3,63%, 2018-ban 3,00%, 2019-ben 2,81%. A járvány minimálisan befolyásolta a mutató alakulását. 2020. januárban 3,14%, 2020. júliusban 4,83%, 2021-ben 2,30% és 2022. januárban 2,46%, 2023. januárban 2,81%, 2024. januárban 2,34%, 2024. júliusban 2,38%.

A munkaerő-piacra történő belépés egyik formája a közfoglalkoztatás, ami lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskereső) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2017 és 2022. között folyamatosan csökkent. Az alábbi ábrán a közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma látható.

8. táblázat

A közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma

év	ország	megye	város
2017	179 492	31 377	1 750
2018	135 620	25 319	1 293
2019	106 259	21 652	1 028
2020	92 530	19 763	839
2021	87 976	19 220	833
2022	76 182	17 254	643

Forrás: <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>

A járvány hatása a közfoglalkoztatásban is érződött. A csökkenő tendencia 2020-2021 években lassult, illetve stagnált, 2022-ben viszont ismét csökkenő tendenciát mutat.

A közfoglalkoztatási programban eltöltött időintervallumot is vizsgálták a Nyíregyháza Életminősége 2023-2024. Kutatás kapcsán. Azon kérdésre, hogy összesen milyen időtartamban vettek részt közmunkaprogramban a válaszadók legnagyobb arányban (18,1%) azt válaszolta, hogy egy éves időtartamban vannak közfoglalkoztatási jogviszony keretében foglalkoztatva. Emellett második legnagyobb arányban a három hónapos (16,9%) időtartamot jelölték meg a válaszadók.

9. táblázat

A közfoglalkoztatásban végzett munka értékteremtésének szubjektív megítélése

Megoszlás (%)	
maximálisan értékteremtő	35,1
nagyon értékteremtő	26,4
talán értékteremtő	21,2
nem értékteremtő	10,0
egyáltalán nem értékteremtő	7,3

Forrás: Nyíregyháza Életminősége 2023.

A közfoglalkoztatási programban résztvevőktől olyan kérdésekre keresték a választ a Nyíregyháza Életminősége 2023-2024 Kutatás kapcsán, hogy saját szubjektív megítélésük alapján az általuk végzett munkaformát mennyire tartják értékteremtőnek, milyen jellegű tevékenységet láttak el a programban résztvevők, s mennyire javultak az életkörülményeik? „A válaszadók több mint fele a maximálisan értékteremtők (20 fő) és a nagyon értékteremtők (15 fő) kategóriákat jelölte meg. Láthatjuk, hogy a közfoglalkoztatási programban alkalmazott munkavállalók több mint fele úgy gondolja, hogy az általa végzett munka értékteremtő.” A feladatkörök tekintetében főként irodai asszisztens, adminisztrációs és a takarítói feladatkörök szerepeltek.

A pályázati lehetőségeket kihasználva a TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 azonosító számú felhívás keretében elindult a Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum projekt. A 2017 óta tartó projekt célja a munkáltatói igényeken alapuló képzések megvalósítása, valamint a célcsoportba tartozó személyek támogatott foglalkoztatása. Erről bővebb információt „A nők helyzete, esélyegyenlősége” című fejezet tartalmaz.

040137
NH

Az EFOP-1.2.9-17 azonosító számú a „Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása Nyíregyházán (standard)” pályázat célja megkönnyíteni az atipikus munkavállalást és a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű nők munkaerő-piacra való gyorsabb visszatérését. A projekt időszaka és eredménye „A nők helyzete, esélyegyenlősége című fejezetben bővebben taglalva.

Infrastruktúra

Nyíregyháza megyeszékhely funkciójából adódóan meghatározó szerepet tölt be a térségben, a közigazgatási, a gazdasági és a társadalmi élet minden területén. Ezzel együtt a helyi lakosság közszolgáltatásokhoz való hozzáférést a megyei átlagot meghaladóan biztosítja.

Nyíregyháza megközelíthető közúton, vasúton, légi úton. A város kiemelt szerepkörét másfél századdal ezelőtt a vasúthálózat építése indította meg, jelenleg Észak-kelet Magyarország legjelentősebb vasúti csomópontja. A város mindhárom Magyarországon működő mobilhálózat rendszerrel lefedett, a mobiltelefonok száma az országos tendenciákhoz hasonlóan erőteljesen növekszik. Hírközlési kapcsolatok - közületi távközlési és adatátviteli szolgáltatások - tekintetében a város jó helyzetben van. Nyíregyházán mintegy 30 ezer lakásban kiépített kábel tv hálózat teszi lehetővé a műholdas adások széleskörű választékát, és az Internet hozzáférést. A helyi rádió és televízió adásai 30 km-es körzetben foghatók. Több kereskedelmi tv és rádió működik a térségben.

A vezetékes vízellátás kiépítése 1961-ben kezdődött meg. A Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt. (továbbiakban: Nyírségvíz Zrt.) mélyfúrási kútjaiból látja el a várost több, mint 600 km hosszú vezetéken. 2020-ra a háztartások 100 %-a bekapcsolódott a közüzemi ivóvízhálózatba. A Nyírségvíz Zrt. egyik alaptevékenysége az ivóvíztermelés és szolgáltatás. Legfontosabb alapanyaga a helyben termelt nyersvíz, mely tisztítás után válik fogyasztásra alkalmassá. A társaság szolgáltatási területén a vízellátottság teljes körű. A felhasználók ivóvízzel szembeni elvárásait és az alapszolgáltatás technikai eszközeinek működési biztonságát szem előtt tartva, a társaság nagy figyelmet fordít az ivóvízellátást szolgáló eszközök üzemképességének, távlatos üzembiztonságának szinten tartására. Kiemelten fontos a vízhálózatok által szállított ivóvíz minőségének megőrzése, éppen ezért a víztisztítás a legkorszerűbb technológiákkal történik, ezzel is megfelelve az EU által elvárt paramétereknek. Mindebből adódóan, a társaság legfontosabb feladata és fő célkitűzése, hogy ellátási területén minden nap biztosítsa a kifogástalan minőségű, szükséges mennyiségű és nyomású ivóvizet a lakosság, továbbá a térségben működő ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági létesítmények, valamint intézmények számára.

A vezetékes vízzel el nem látott magán ingatlanok (beleértve a szolgáltatásból kizártakat is) esetében a vonatkozó rendelet alapján 150 m-es távolságon belül kell biztosítani az ivóvíz ellátást közkifolyóról, illetve szállított vízből. 2020-ban az üzemelő közkifolyók száma 399 db, a lezárt, nem üzemelő közkifolyók száma 307 db volt. Az üzemeltetésük és karbantartásuk a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. közszolgáltatási feladata.

A csatornahálózat kiépítése napjainkra legalább olyan fontossá vált, mint a vezetékes ivóvízé. A környezetbe tisztítás nélkül visszaengedett víz ugyanis – szennyezettségének fokától függően – környezetszennyezést, illetve akár közegészségügyi kockázatot is hordozhat magában. A társaság, szolgáltatási területén jelenleg 67 településen gondoskodik a háztartásokban, közintézményekben, valamint az egyéb ipari létesítményekben keletkező szennyvizek biztonságos elvezetéséről. A Nyírségvíz Zrt. üzemeltetési területén a szennyvízelvezető hálózatok elválasztott rendszerűek – a csapadékvíz elvezetése a szennyvíz elvezetésétől függetlenül történik, ennek kezelését más szolgáltató látja el. A szennyvízelvezető rendszerek a terepviszonyoktól függően elsősorban gravitációs gyűjtőhálózatok közbeiktatott szennyvízáttemelő berendezésekkel, illetve nyomott távvezetékek. A tevékenység széles körének és felelősségének súlyát mutatja, hogy napjainkra a megyeszékhelyen a lakások 95,4%-a (50 717 db lakás) van bekapcsolva a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba, a megye lakásainak pedig 74,8 %-a.

2012. évben Nyíregyháza és térségében több mint 13 milliárd forint értékű szennyvíz-beruházási program csatornaépítése indult. Az Európai Unió által támogatott fejlesztés Nyíregyháza mellett Kálmánháza, Kótaj és Nyírpazony teljes szennyvíz-elvezetését és tisztítását oldja meg. A projekt megvalósításával nagyfokú a szennyvíz-hálózat kiépítettsége a 120 ezer lakosú megyeszékhelyen. Az összegyűjtött szennyvíz a társaság 33 szennyvíztisztító telephelyén kerül tisztításra, melyek együttes tisztító kapacitása megközelítőleg 64.625 m³/nap, kihasználtságuk pedig csaknem 100 %. A legjelentősebbek, a Nyíregyházán működő 2 nagy tisztító telep, ahol a technológia során keletkező „melléktermékek” további hasznosítására is lehetőség van. A szennyvíztisztító telepekről a tisztított szennyvíz a hatóságilag kijelölt befogadóba kerül. A szennyvíztisztítás során a társaság környezettudatos megoldásokat alkalmaz. A technológia során kivont szennyező anyagok egy része megsemmisül, a szennyvíziszap jelentős része víztelenítés után a nyíregyházi telepekre érkezik, ahol további kezelés és rothasztás során magas fűtőértékű biogázt, majd ebből villamos energiát állítanak elő. Egy technológiai eljárás eredményeként a rothasztott szennyvíziszap a komposztálást követően korlátozásmentesen kerülhet mezőgazdasági hasznosításra.

Nyíregyháza területének jelentős részén nagy intenzitású esők esetében jelentős problémát okozott a csapadékvíz elvezetése. „A belterületi csapadékvíz elvezetése a városban idáig nem volt megoldott, ugyanakkor az elmúlt években számos beruházás valósult meg e területen. A tavaly záruló „Környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések Nyíregyházán” című TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 projekt célja a városi belterületi csapadékvíz elvezetési rendszer fejlesztése, a környezetbiztonság növelése, a környezeti állapot javítása a belterületek belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a káresemények megelőzése volt. A jövőben – az éghajlatváltozással összefüggésben – a csapadékvíz elvezetés helyett a csapadékvízzel való gazdálkodás előtérbe helyezése szükséges a városban.”²

Villamosenergia-ellátás

A villamosenergia-ellátást az Opus TITÁSZ Zrt. Biztosítja Nyíregyházán. A háztartási villamosenergiafogyasztók száma 65 250 fogyasztó (összes fogyasztó 89,3%) volt 2020-ban. Fontos kiemelni, hogy miközben a városban a háztartási villamosenergia-fogyasztók száma és a nekik szolgáltatott villamosenergia mennyisége minimális mértékben emelkedett, addig a nem háztartási fogyasztók száma 53,7%-kal, és az általuk fogyasztott villamosenergia mennyisége pedig 18,2%-kal növekedett. A jelenlegi kapacitás a termelő szféra ipari áram igényeit rövid távon teljes egészében ki tudja elégíteni, azonban közép távon hálózatbővítésre lehet szükség.

Gázellátás

Nyíregyháza gázellátását az OPUS TIGÁZ Zrt. Biztosítja. A háztartási gázfogyasztók száma 41 837 háztartás Nyíregyházán.

Távhőszolgáltatás

A távhőszolgáltatást a 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő Nyíregyházi Táv hőszolgáltató Kft. (továbbiakban: Nyírtáv hő Kft.) végzi. Nyíregyházán 16 053 db lakás és ezer közületi felhasználó kapcsolódik a távhőrendszerre. A távhőszolgáltatás a Belváros egyes részeire, valamint a nagykörút melletti területekre korlátozódik, ahol elsősorban közintézmények, valamint egyes lakótelepi és egyéb lakóépületek fűtését biztosítja.

A HEP elkészítése kapcsán a nyíregyházi közüzemi szolgáltatók a következő fejlesztési javaslatokat fogalmazták meg:

Nyírsékvíz Zrt.

² Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2022.

Nyíregyháza város közműellátottsága az ivóvíz-szolgáltatás tekintetében 99%, a szennyvízszolgáltatás terén 93%. A 2015. évben befejezett KEOP (Nyíregyháza és Térsége szennyvízelvezetési és szennyvíztisztítási program) fejlesztés keretén belül, több mint 7 ezer bekötési lehetőség épült meg, ezzel növelve a településen a csatornaszolgáltatásba bekapcsolható ingatlanok számát. A közművesítés további bővítése lehetőséget teremt arra, hogy a város ivóvízes és szennyvízes közművel való ellátottsága tovább növekedjen, elérhetővé váljon minden területen és minden szegmens számára a tiszta ivóvíz és a környezettudatos szennyvízelvezetés és -kezelés lehetősége. A szolgáltatást igénybe vevők körében az esélyegyenlőség megteremtése érdekében, a felhasználóvá válás és a tartozást felhalmozó felhasználók részére a Társaság fizetési halasztást, illetve részletfizetési kedvezményt biztosít, nem csak a védendő felhasználók (pl: szociális támogatásban részesülő felhasználók) részére. Egyedi elbírálás alapján, a felhasználó fizetési lehetőségének vizsgálatával - Üzletszabályzatuktól eltérően, a felhasználó javára - több havi részletfizetési kedvezményt is engedélyeznek. Együttműködnek az önkormányzatokkal, fogadják, feldolgozzák, jóváírják a víz- és csatornadíj számlákban a szociális támogatásokat. A „RÉS” Rászoruló Életének Segítése Alapítvánnyal együttműködve segítik, támogatják az önhibájukon kívül nehéz helyzetbe került felhasználókat.

Annak érdekében, hogy a szolgáltatás több, hátrányos helyzetű felhasználó részére is elérhetővé váljon, javasolják növelni a RÉS Alapítvány által támogatottak számát, az előre fizetős mérőhelyek számát, és a bérlakások üzemeltetőjével történő szoros kapcsolaton belül, távleolvasásra alkalmas mérőket szükséges a bérleményekbe felszerelni. Mindezek kialakításának feltétele, hogy a fizetési garancia megfelelő legyen. Közmű-hiány miatt nem ellátott, vagy díj nem fizetés miatt a szolgáltatásból kikapcsolt felhasználók részére a tiszta ivóvízhez való hozzáférés az önkormányzat által finanszírozott üzemben lévő vízvételi pontok – közkifolyók - számának növelésével, esetlegesen további közkifolyó létesítésével biztosítható.

NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyongazdálkodó Nonprofit Kft (továbbiakban NYÍRVV Nonprofit Kft.)

A NYÍRVV Nonprofit Kft. látja el a városüzemeltetéssel kapcsolatos teendőket Nyíregyháza közigazgatási területén. 2018. július 01. napjától a NYÍRVV Nonprofit Kft. végzi Nyíregyháza város közigazgatási területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését, szállítását és ártalmatlanító helyen történő elhelyezését kizárólagos közszolgáltatóként. Városunkban még mindig sok városrész/ingatlan esetében a fenti módon van lehetőség a szennyvíz elszállítására. A megfelelő minőségű közszolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében szükséges Nyíregyháza város közigazgatási területén a szennyvízhálózat fejlesztése, bővítése.

A közszolgáltatási szerződés alapján a NYÍRVV Nonprofit Kft. látja el Nyíregyháza város közvilágításával kapcsolatos feladatokat is. A közvilágítási berendezések teljes körű üzemeltetési és karbantartási feladatai mellett, céljaik között szerepel a közvilágítás bővítése és korszerűsítése.

A közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítása érdekében kiemelkedően fontos, hogy Nyíregyháza város közterületein folyamatosak legyen a fejlesztések, újítások: új járdák, járdaszakaszok létesítése, parkok, pihenő övezetek fejlesztése, közutak fejlesztése, bővítése, zöldfelületek bővítése, aktív kikapcsolódás nyújtásához közösségi terek fejlesztése, korszerűsítése, játszóterek bővítése, gyalogos útvonalak kialakítása, továbbá szükség szerint akadálymentes útvonalak kialakítása. Az akadálymentes útvonalak szélessége annak forgalmától, intenzitásától függően. Az útvonalon a kerekesszékekkel, gyermekkocsival történő megfordulás, kikerülés helyigénye helyenként biztosítva legyen (pihenőöblök, gyalogos-átkelőhelyek). A gyalogos útvonalak mentén a terepviszonyoktól függő távolságban padokkal ellátott pihenő terület kialakítása is fontos.

A NYÍRVV Nonprofit Kft. látja el az önkormányzati tulajdonban lévő bérlakások üzemeltetési feladatait, valamint egyes nem lakás célú ingatlanok üzemeltetését is. A megfelelő lakhatási körülmények biztosítása érdekében szükség van az önkormányzati lakásállomány megújulására, korszerűsítésére, bővítésére, valamint a lakhatási körülményeknek a javítására pl.: nyílászárók cseréje, fűtés korszerűsítése, épület szigetelése.

Az egész városrészt érinti az éghajlatváltozás okozta csapadékos időszakok számának csökkenése. Az ország csapadékeloszlási térképei szerint a Nyírség a legszárazabb területek közé tartozik az évi 450-500mm csapadékmennyiséggel. Ennek eloszlása nem egyenletes, és emiatt gyakran fordul elő aszály.

Fontos szemponttá válik, hogy egyre nagyobb területen kell fásítási programot szervezni. De ez a tevékenység együtt jár azzal is, hogy a közterületeken elültetett facsemetéket, meglévő fákat gondozni szükséges. A Nyíregyházi NYÍRVV Nonprofit Kft. – egy új technológiát alkalmazva – faöntöző zsákok segítségével segítette elő a facsemeték egészséges fejlődését, mely az elültetett fák gondozásához könnyen kezelhető, csöpögtető öntözési megoldást biztosít. A fa ebben a tikkasztó hőségben áldás, így lényeges, hogy ennek a módszernek a lényegét egyre szélesebb körben is megismertessük.

Nyírtávhő Kft.

A Nyírtávhő Kft. stratégiai célkitűzése, hogy 2030-ra a jelenlegi fogyasztók megőrzése mellett új, legalább 43 000 GJ éves hőigényt jelentő fogyasztókkal bővítse távhőszolgáltatási tevékenységét, bekapcsolva a távhőszolgáltatásba a Belváros és Érkert jelenleg gázkazánokkal fűtött önkormányzati intézményeit, további közintézményeit, a területen működő gazdasági társaságok felét és a potenciális lakossági fogyasztók negyedét, nagyban hozzájárulva ezzel Nyíregyháza levegőjének tisztaságához.

A Nyírtávhő Kft. 2017. évben csatlakozott az „Intelligens Hálózat Mintaprojekthez”, így országosan elsőként, a szolgáltatásuk teljes területén valósulhatott meg az okos mérés, vagyis a „smart metering”. Az okos mérés kényelmes a fogyasztóknak, hiszen nem kell a lakásukban zavarni őket a leolvasással, továbbá pontosabb elszámolást is eredményez, hiszen a legmegbízhatóbb ultrahangos mérők kerülnek beépítésre. A távfűtéses épületekben (286 db MDC és 1427 db DC) úgynevezett adatgyűjtő egységek kerültek kihelyezésre, mely berendezések begyűjtik a lakásokban található távkiolvasható 17.441 darab használati melegvíz-mérő és 56.781 darab radiátorokra szerelt költségosztó készülék fogyasztási adatait. Az adatgyűjtők tárolják és egy központi szerverre továbbítják a kiolvasott értékeket, így a kétirányú információáramlással hatékonyabbá és egyszerűbbé vált a fogyasztási értékek kiolvasása. A távhőszolgáltató rendszerben lévő hőmennyiségmérők mérésadatainak leolvasását meghatározott rendszerességgel, távműködéses rádiós készülékekkel végzik. A hőközpontjaikba beépített összesen 907 darab hőmennyiségmérőből már 313 db eszközt integráltak az „Okos mérés” rendszerébe abból a célból, hogy minél pontosabb és gyakoribb adatfeldolgozás valósulhasson meg a mérési pontokon. Ezt a fejlesztést továbbra is folytatni kívánják, újabb városrészek hőközpontjaiban lévő hőmennyiségmérők bevonását tervezik az okos mérésbe, azaz a „smart metering”-be.

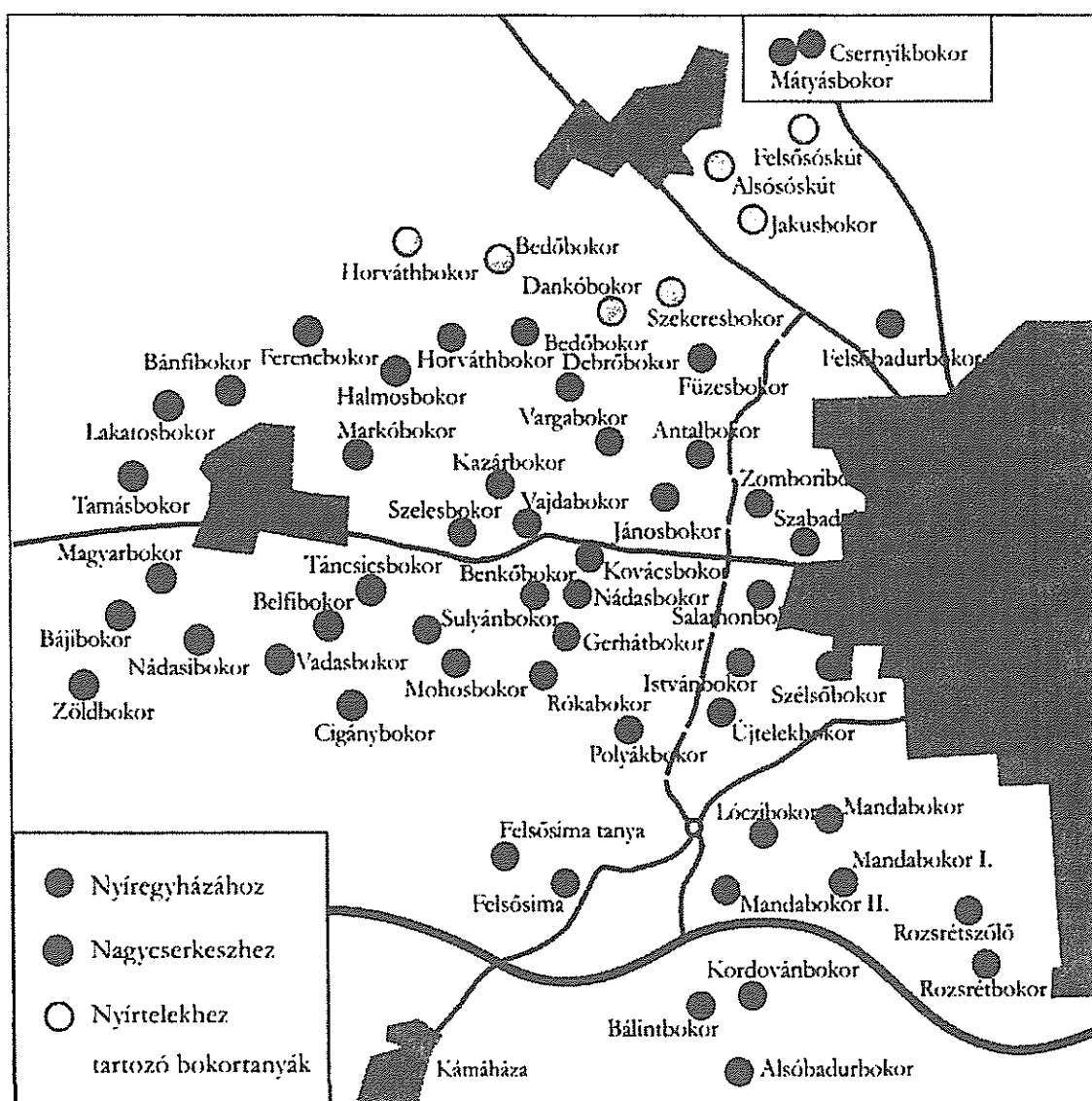
A Nyírtávhő Kft. hőközponti szétválasztásokkal igyekszik a távhőszolgáltatás minőségét javítani úgy, hogy szolgáltatói hőközpontokból fogyasztói hőközpontokat alakít ki, melyek révén a vételezés szabályozhatósága és a fogyasztói takarékoskodás motivációja is javul. A projektek közvetett célja a távhőrendszer olyan korszerűsítése, amelyek révén a fogyasztók energiatakarékosabb és ezáltal alacsonyabb önköltségű hőellátást kapnak. Ezáltal hosszabb távon is fenntartható, csökkenő hőfelhasználású és csökkenő CO₂ kibocsátású távhőszolgáltatás valósulhat meg, csökken a nemzetgazdaság fosszilis energiahordozó felhasználása, továbbá importfüggősége. Ezzel kapcsolatban két projekttel is rendelkeznek. (Az egyik projekt helyszíne Nyíregyháza Jósaváros városrésze, ahol 2 meglévő szolgáltatói hőközpont (Ószőlő u. 77. – h.2.09 és Korányi F. út 56/a. – h.2.03) helyett 13 felhasználói hőközpont kerülne kialakításra, 4450 kW névleges fűtési és 2500 kW névleges HMV hőteljesítménnyel. A projekt révén elért primer energiahordozó felhasználás megtakarítás 5 225,36 GJ/év, a projekt révén elért ÜHG kibocsátás csökkenés 342,4 t/év. A másik projekt helyszíne Nyíregyháza belterülete, a város Belváros és Érkert városrésze (Kossuth Lajos u. 4. (1/2 j.) - h.3.41, Kossuth u. 47. (K-1) - h.1.05, Körte u. 47. (K-2) - h.1.06, Epreskert u. 54. - h.1.09, Epreskert u. 58. (KISZ III.) - h.1.08, Epreskert u. 62. (KISZ I.) - h.1.07, Ószőlő u. 99/a. (51 j.) - h.2.10, Népkert u. 12. (Nyírtávhő Kft.) - h.1.49), melynek keretében 29 fogyasztói hőközpont létesítése/felújítása tervezett, 8600 kW fűtési és 4150 kW HMV hőteljesítménnyel. A projekt révén elért primer energiahordozó felhasználás megtakarítás 10 456 GJ/év, a projekt révén elért ÜHG kibocsátás csökkenés 586 t/év.)

Bokortanyás településszerkezet

Hazánkban egyedül Nyíregyháza környékén létezik: a XVIII. században kialakult településforma, jelentős történelmi múlttal. Bár ma három szomszédos település határában találunk bokortanyákat, történeti szempontból a tanyabokrok és népességük elválaszthatatlanul Nyíregyházához kapcsolódik.

6. ábra

A bokortanyák elhelyezkedése
Magyarország közigazgatási helynévkönyve alapján, 2014.

Forrás: Életképes Bokortanyák, Bácskainé Pristiyák Erika

Nyíregyházán is számos emberközel, élménygazdag természeti értéket, látnivalót, kulturális hagyományt sikerült megőrizni egészen a mai napig. Nyíregyháza körüli bokortanyás térség gazdag ezekben az értékekben. A kiskunsági és hortobágyi tanyavilágban már elképzelhetetlen az élet a természeti értékeket bemutató turizmus nélkül; Nyíregyháza bokortanya-világa is alkalmas lenne arra- a helybeliek megélhetését is segítve -, hogy szervezett túrákat (lovass, madarász) építsenek be mindennapjaikba.

000142

Jelenleg igen komoly problémát okoz ezeken a területeken az illegális személtelhelyezés, a homokbányászat, a terepi technikai sportok (motorsport) megjelenése. A lecsapolások miatt az elvezetett víz hiánya aszályos években óriási gondot okoz nemcsak a térség madárfaja, egyéb védett élőlényei (mocsári teknős, vidra) számára, hanem az e földről származó fajok vonatkozásában is. Bár tározók kerültek kiépítésre (Nagyréti- és az Oláh-réti tározó), de a fás élőhelyek számának növelése, az erdők kiterjedése nélkülözhetetlen napjainkban. Ezek a belvízzel elöntött területek számának csökkenésében is szerepet játszhatnak, nem beszélve az egészséges talaj- és a levegő tisztaságának megőrzéséről.

A természet védelmét a bokortanyás térségben részben egyes területek védetté nyilvánítása (Nagy-Vadas, Símai úti Nyíregyházi-lőtér) szolgálja, de ezeknek a területeknek a minőségét meg is kell őrizni.³

Bácskainé Pristyák Erika 2014-ben megjelent könyvében részletesen elemzi a bokortanyák múltját, jelenét és jövőjét.⁴

A városi célok városrészi összefüggéseinek meghatározását előíró elveket és azok részletes bemutatását a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája (2021-2027) (FVS), valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata TOP Plusz Városfejlesztési Programterv 2021-2027 (TVP) elnevezésű dokumentuma részletesen tartalmazza.

Közösségi közlekedés

Az országos közúti forgalmat az ország fővárosa, Budapest felé az M3-as autópálya és továbbá 4 országos főút (4-es, a 36-os, a 38-as, a 41-es számú főútvonalak) és az alsóbbrendű állami utak, pedig az ország más városai, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye települései felé biztosítanak összeköttetést.

A város elérhetőségében fontos szerepet töltenek be a helyközi autóbusz járatok. A város teljes területét lefedő 44 belterületi és 4 külterületi viszonylatban 80 alacsony padlós autóbusz közül 41 környezetkímélő CNG hajtású autóbusz. Nyíregyházán 2020-ban került kialakításra egy új hálózati és menetrend, amelyet új kapcsolatok, ütemes menetrend (negyedórás, félórás és órás sűrűség), erős vasúti csatlakozás és hatékony utastájékoztatás jellemez. A közösségi közlekedés szempontjából a város legforgalmasabb helyszínei a Vasútállomás, az Autóbusz-állomás, Örökösföld és a Jóságáros.

Lényeges megemlíteni a parkolási problémák orvoslását, mely legfőképpen a parkolóhelyek számának növelésével, esetlegesen mélygarázsok építésével valósulhat meg.

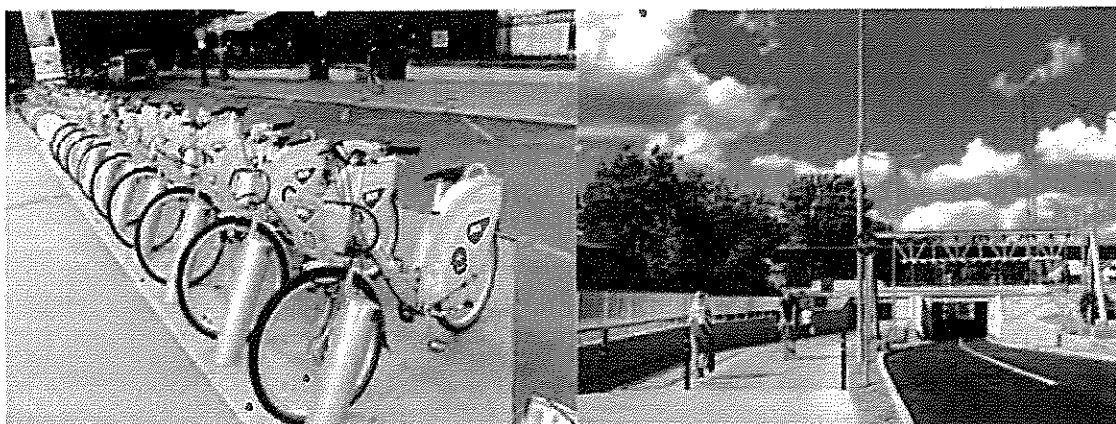
A város vasúti kapcsolatai közül a legfontosabb a 100-as, Szolnok - Záhony közötti kétvágányú, villamosított fővonal, amelyből további fő és mellékvonalak ágazódnak ki. Budapestre óránként indulnak InterCity járatok, Debrecen illetve Miskolc felé. Nyíregyháza a városba érkezőket új és korszerű állomásépületben fogadja.

Fejlesztéspolitikai cél a megyeszékhelyek, megyei jogú városok magas színvonalú közúti bekötése, valamint a gyorsforgalmi utak még hiányzó, országhatárokig tartó szakaszainak megépítése, 882km vasútvonal korszerűsítése, közel 45 ezer férőhelynyi új jármű-kapacitás biztosítása a vasúti közlekedésben. Nyíregyházán is több közút-fejlesztési programot valósít meg az önkormányzat.

A légszennyezettség mérséklése, illetve a közúti közlekedés tehermentesítése, az egészséges életmód elősegítése okán további kiemelt figyelmet kell szentelni a kerékpáros infrastruktúra fejlesztésére is, intelligens kereszteződések, kerékpáros- és gyalogoshidak kiépítésére.

³ E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület Barátságos Bokortanyák Kalauz a Nyíregyháza Környéki bokortanyás és tanyás térség természeti értékeihez

⁴ Bácskainé Pristyák Erika: Életképes bokortanyák, A nyíregyházi bokortanyák differenciálódása az elmúlt évtizedekben, 2014.

Kötőtpályás villamos közlekedés kialakíthatósága

Klasszikus villamos:

- a villamos kapacitásához képest alacsony forgalom,
- a jelentős megvalósítási és működési költségek jelentősen meghaladják a közlekedési hasznokat,
- helyenként problémás műszaki kialakítás, sok esetben a zöldfelület kárára (közúti kapacitás csökkenés),
- városképi probléma a felsővezeték.

Egyéb kötőtpályás fejlesztés (pl. trolibusz):

- a jelenlegi autóbuszos szolgáltatásnál magasabb működési költség,
- további vizsgálat tárgyat képezik.

Kisvasút: csak turisztikai jelleggel

- 2009 óta személyszállítás szünetel,
- felújításra szoruló vasúti pálya,
- elavult járműpark,
- elavult járműtelep.

A Modern Városok Program is célul tűzte ki a vidéki repülőterek pozicionálását. A Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében is zajlik egy projekt, mely a meglévő határ menti légi közlekedési infrastruktúra felhasználásával, a határ menti önkormányzatok, szakmai intézmények és légi közlekedési vállalatok közötti együttműködés erősítésével, kisrepülőgépes kapcsolatok létrehozásával fenntartható platformot hoz létre a személyek és áruk hatékony, határokon átnyúló szállításához.

A közösségi közlekedésnél egyre nagyobb hangsúlyt kap az ún. „varratmentes utazás”, a különböző közlekedési módok közötti kapcsolat gördülékeny megteremtése, az átszállások előnyné fordítása.

Ezt hivatott elősegíteni "Nyíregyháza Megyei Jogú Város vasútállomás intermodális átszállókapcsolatainak fejlesztése és P+R parkolók kialakítása a megyeszékhely vasúti elővárosi körzetében" tárgyú engedélyes terv alapján készült projekt, mely 2022. januárjában került véglegesítésre. Az intermodális csomópont teljes területén akadálymentes kialakítás (vezetősávok, figyelmeztető jelzések a burkolaton, Braille feliratok, kontrasztos jelölésű lépcsők, akadálymentes felvonó és peronokra való feljutás elősegítése, audio-vizuális utastájékoztató, stb.) valósul meg, ezzel is elősegítve a szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést.

Értékeink, küldetésünk

Magyarország Alaptörvénye II. cikke és XV. cikke tartalmazza azt a szemléletet, amelyet Nyíregyháza város képvisel az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- Az emberi méltóság sérthetetlen.
- Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.
- A törvény előtt mindenki egyenlő.
- Minden ember jogképes.
- Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- A nők és a férfiak egyenjogúak.
- Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város erősíteni kívánja elkötelezettségét az esélyegyenlőségi politikát megalapozó általános etikai értékek, és a demokratikus közösségek számára mértékadó alapelvek iránt.

A program gyakorlati megvalósítása révén nemcsak az esélyegyenlőség feltételeinek a megteremtése a cél, hanem további fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás is. A program célja akkor valósul meg leginkább, ha együttműködés révén – önkormányzat koordinálásával - az érintett szervezetek és intézmények alkalmazkodnak a folyamatosan változó igényekhez és törekednek a programban meghatározott intézkedések megvalósítására.

Az eleve hátrányos helyzetben lévő személyek esetében nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen. A HEP kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre, az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre, a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre. Továbbá olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerőpiaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket, a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőség előmozdítása és csökkentése terén számos program valósul és valósult meg Nyíregyházán. Ezeknek a programoknak a célcsoporthoz való eljutása és hatékonysága főképpen abban mérhető, hogy minden alkalommal újabb és újabb igények és szükségletek jelennek meg az adott csoport helyzetének jobb tétele céljából.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nyíregyháza település Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
 - a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
 - a diszkriminációmentességet,
 - szegregációmentességet,
 - a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (Nyíregyházi Tankerületi Központtal).

A HEP célja településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

A Kormányrendelet előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az Ebktv. határozza meg.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása,
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához”,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nktv.),
- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény,
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény,
- az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény,
- továbbá a fenti jogszabályok végrehajtási rendeletei

tartalmazzák.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A fejlesztés irányait különböző stratégiai dokumentumok határozzák meg. A HEP szempontjából meghatározó a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (továbbiakban: MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait. Emellett többek között az Új Roma Stratégia (2019-2030), a Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), a „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032), a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021), az Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) és (2023-2024), az Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025), Idősügyi Infokommunikációs Program, Magyarország 2023. évi Nemzeti Reform Programja, a Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia 2014-2050 fontos fejlesztési irányvonalakat jelölnek ki.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030 és az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és településfejlesztési terv antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Koncepciók

A HEP készítése során a korábban készült stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat tekintettük át, és gondoskodtunk a programok közötti összhang megteremtéséről. Tekintettel arra, hogy a koncepciók, beszámolók jelentős mértékben tartalmazzák a jelenlegi programban tárgyalt célcsoportok bemutatását, helyzetük elemzését, előfordul átfedés más programokban megjelenített adatokkal, elemzésekkel.

2.1.1 Idősügyi Program 2012.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város, mint „Idősbarát Önkormányzat” az időskorú polgárok iránti elkötelezettségét nemcsak az idősüggyel kapcsolatos stratégiák megfogalmazásával, az ágazati koordináció elősegítésével igyekszik megvalósítani. A város életével kapcsolatos legfontosabb döntések során az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít azok idősekre gyakorolt hatásaira, s speciális helyzetekre is.

Az Önkormányzat támogat minden olyan kezdeményezést, mely az idősek helyzetén javít, ösztönzi a piaci szektor ez irányú felelősségvállalását, kezdeményezéseit is.

A Idősügyi Program elkészítésével nem az volt a cél, hogy meghatározzuk, mire van szükségük az időseknek, hanem lehetőséget szeretnénk teremteni, hogy ők maguk fogalmazzák meg igényeiket, esélyük legyen a részvételre, a helyi ügyek közös alakításába. Ugyanakkor az önkormányzatnak komoly szerepe van a stratégiai irányvonalak kijelölésében, a partnerség segítségével, az erőforrások hatékony elosztásának tervezésében, a programok és folyamatok koordinálásában, valamint az eredmények értékelésében.

Az időskorúak a társadalom népes részét alkotják, és nem lehet egységes, homogén csoportként kezelni e korosztályt. Ennek megfelelően az idősekkel foglalkozó programoknak is többféle csoportra kell irányulnia, színes szolgáltatási csomagot alkotva. Az idősek jólétét elősegíteni csak közös együttműködés, partnerség szellemében lehet a leghatékonyabban, mely során minden szereplő aktív és erőforrásait a közös cél érdekében tudja hasznosítani.

Az idősek nem szeretnék a szociális ellátás számára nyűggé válni. Új életformát követelnek. A mai középkorosztály már más lesz, mint a mostani idősek, számukra új perspektívát kell találni. A családi láncok kihullnak, az alacsonyabb gyermekvállalási hajlandóság miatt egyre többen lesznek, akiket nem tudják gyermekeik, unokáik segíteni idős korukban. Vannak olyanok - leginkább a friss nyugdíjasok, akik nem mennek nyugdíjasklubba, mert nem tartják magukat „nyugdíjasnak”.

2.1.2 Nyíregyháza Megyei Jogú Város vasútállomás intermodális átszállókapcsolatainak fejlesztése és P+R parkolók kialakítása a megyeszékhely vasúti elővárosi körzetében I. ütem, 2022. január

A teljes városra és annak agglomerációjára, minden közlekedési módra és érintett szolgáltatásra kiterjedően készültek felmérések. A dokumentum vázolja a közösségi közlekedés hatékonyabbá tételére vonatkozó fejlesztési irányokat, a meglévő közlekedési hálózat hatékonyabb átszervezését, korszerű, zéró

emissziós járművek beszerzését, a közösségi közlekedés előnyben részesítését, a forgalmasabb helyeken autóbusszávok kialakítását.

2.1.3 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2016., 2024.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 165/2016. (VI. 30.) számú határozatával felülvizsgálta a szolgáltatástervezési koncepciót. Az Szt. 92. § (3) bekezdésében rendelkezik a szolgáltatásszervezési koncepció készítésének kötelezettségéről. A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet 111/A. § szabályozza a tartalmát, a készítés módját. A koncepció tartalmazza még a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A megyei jogú város koncepciójának a fentiekén túl tartalmaznia kell különösen a megye területén működő szolgáltatási rendszer struktúráját, legfontosabb jellemzőit, a szolgáltatások iránti igények alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit, a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének irányait.

2.1.4 Közbiztonsági Koncepció 2011., 2017.

A koncepció elkészítésének jogi alapja Mötv. 17.§-a, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény III. fejezete, valamint a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003.(X.28.) OGY határozat, amely kimondja, hogy az önkormányzatok joga, egyben kötelessége a helyi közösségek életminőségének javítása érdekében a helyi bűnmegelőzési stratégia kialakítása realizálása. A magas szintű közbiztonság megteremtése és fenntartása, a bűnözés visszaszorítása érdekében a Kormány a 1878/2021. (XII. 6.) Korm. határozatában meghatározta a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2022-2023. évre szóló intézkedési tervét.

Az intézkedési terv meghatározta a településbiztonság, a konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése a gyermek-és ifjúságvédelem területén, a bűncselekmények áldozatainak segítése és az áldozattá válás megelőzése, a bűnismétlés megelőzése érdekében végrehajtani szükséges intézkedéseket, a szükséges beavatkozások területét és eszközeit, személyi, tárgyi, szakmai, anyagi és szervezeti feltételeit

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a jelenleg hatályban lévő Közbiztonsági Koncepcióját a 67/2011.(IV.28.) számú határozatával elfogadta, melynek felülvizsgálatáról a 115/2017. (V. 25.) számú határozattal döntött.

2.1.5 Nyíregyháza Településképi Arculati Kézikönyv, 2017.

A Településképi Arculati Kézikönyv olyan szemléletformáló dokumentum, amelyben – a településképi követelmények megalapozása érdekében – meg kell határozni a településkaraktert formáló településképi jellemzőket; a településképi szempontból egymástól jól elkülönülő településrészeket, azok arculati jellemzőit és értékeit; továbbá tartalma kiterjed a településképi minőségi formálására vonatkozó javaslatokra, és a településképhez illeszkedő építészeti elemekre is.

2.1.6 Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2015-2020. évre szóló Környezetvédelmi Programja

Célja a környezettudatosság, a környezet- és természetvédelmi ismeretek bővítése, széles körben történő terjesztése. A társadalom környezettel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismereteinek bővítése, az

információhoz jutás javítása, a környezettudatos döntések és a fenntarthatóbb életmód ösztönzése, a környezetpolitikai döntésekben a felelős társadalmi részvétel erősítése. A környezettudatosság fejlesztésének igen fontos területei a nevelés, az oktatás-képzés, a művelődés, a tömegtájékoztatás, valamint a kutatás.

2.1.7 Ifjúsági Konceptió 2017-2021.

Összhangban az Országgyűlésnek a 88/2009. (X. 29.) OGY határozatával elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégiával (2009-2024), a Mötv. 13. § (1) bekezdés 15. pontjával Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Ifjúsági Konceptióban (2016-2021) rögzítette az ifjúság érdekében szükséges feladatokat. Célja, s egyben az önkormányzat feladata, hogy a város területén működő, az ifjúsággal foglalkozó intézmények, civil szervezetek, egyházak, szakemberek tevékenységének összehangolásával és a település fiataljainak bevonásával olyan szolgáltatásokat és fejlesztéseket valósítson meg, mely a fiatalok életminőségét javítja. Ennek érdekében Nyíregyháza Megyei Jogú Város erősíteni kívánja elkötelezettségét a fiatalok helyben tartása, életkezdésének és életpályájának támogatása, életfeltételeik javítása, generációk közötti kapcsolat és szolidaritás erősítése, tehetség és képességek kibontakozásának segítése, élhető város – fiatal barát város- egyetemváros kialakításához szükséges települési politika megvalósítása, a város megyeszékhely és központ szerepének kiemelése iránt. Az Ifjúsági Konceptiót (2016-2021) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 164/2016. (VI. 30.) számú határozatával fogadta el.

2.1.8 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gazdasági Programja 2020-2024.

2020-ban Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 12/2020. (V.7.) számú határozatával elfogadta a város 2020-2024. évi gazdasági programját. A program a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban tartalmazza különösen az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

2.1.9 Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2030-ig szóló városfejlesztési irányainak és fejlesztési projektjeinek meghatározását írja le, mely meghatározza Nyíregyháza fejlődését, jövőjét; másrészt a tervezés befolyásolja, hogy a következő EU-s tervezési periódusban rendelkezésre álló forrásokat mennyire hatékonyan és eredményesen tudja a város felhasználni. A Terv bemutatja a város gazdasági, társadalmi, környezeti helyzetét, legfőbb erősségeit, adottságait, valamint gyengeségeit, problémáit. A Nyíregyháza 2030 Stratégia megfogalmazza a város 2030-as vízióját, meghatározza a jövőkép elérését szolgáló stratégiai célokat és kijelöli a célok megvalósítását szolgáló beavatkozások körét. Aktuális fejlesztéspolitikai feladatokat és iránymutatásokat tartalmaz a város minden területét lefedve.

2.1.10 Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) 2021.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 185/2014. (IX.25.) számú határozatával elfogadta a város fenntartható városfejlesztési programját képező Integrált Településfejlesztési Stratégiát.

Az integrált településfejlesztési stratégia elkészítését egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) és a város településfejlesztési koncepciójának kidolgozása előzte meg. A megalapozó vizsgálat – számszerűsített adatokra, tényekre, tendenciákra támaszkodva – bemutatja a város gazdasági és társadalmi folyamatait, legfőbb erősségeit, adottságait, valamint gyengeségeit, problémáit. A településfejlesztési koncepcióban kijelölt fejlesztési irányok a megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú távon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) a koncepcióra épülve kijelöli a középtávon (4-10 év) elérendő fejlesztési célokat, a megvalósítást szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit.

2.1.11 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Területi Programja

A helyi adottságokra épülő, a területi kiegyenlítődést szolgáló gazdaságfejlesztésre fókuszáló, erős település- és területfejlesztési tartalommal bíró dokumentum.

2.1.12 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója 2021.

A Program célja az üzleti-szolgáltatási infrastruktúrák fejlesztése, elektronikus kommunikációs hálózatok, E-busINESS rendszerek, a befektetések ösztönzése, az üzleti infrastruktúra tágabb értelmezésű javítása, a város elérhetőségének növelésével, valamint olyan innovatív környezet megteremtése, amely biztosítja az alkalmazott kutatás-fejlesztési eredmények beépítését a fejlett vállalkozói üzemvitelbe.

2.1.13 Nyíregyháza MJV Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája (FVS) és TOP Plusz Városfejlesztési Programterve (TVP) (2021-2027.)

Alapját képezi a város Európai Unió támogatásból megvalósuló fejlesztéseinek 2021-2027 között, emellett a városban megvalósuló valamennyi jövőbeni fejlesztést is megalapozza és lehetővé teszi, hogy a város tovább fejlődjön, kulturális, gazdasági, turisztikai téren egyaránt. Az egyik jelentős pénzügyi forrás a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz).

2.1.14 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Klímastratégiája a 2021-2050 közötti időszakra

Az éghajlatváltozás okozta helyzetelemzés és klímatudatosságot erősítő szemléletformálás dokumentuma.

2.1.15 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve (SECAP)

A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv stratégiai és operatív dokumentum meghatározza Nyíregyháza azon célkitűzéseit, amelyekkel 2030-ig el kívánja érni a tervezett megtakarítást a választott bázisévhez képest (2014), valamint fokozni a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást. Ezen célkitűzések végrehajtásával várhatóan a vállalatnak megfelelően legalább 40%-kal csökken az üvegházhatású gázok kibocsátásának mértéke a választott kulcsfontosságú ágazatokban (lakossági, önkormányzati, önkormányzati szolgáltató, közlekedési).

2.1.16 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közlekedésfejlesztési Terve

A területrendezési és fejlesztési elképzeléseket, a közlekedés helyzetet, valamint a várható igények alapján az általános célkitűzéseket (pl.: környezetet legkevésbé terhelő közlekedési hálózati rendszer kiépítése, környezetbarát közlekedési módok elősegítése, koncentrált kereskedelmi és ipari területek elérhetőségének javítása) tartalmazza.

2.1.17 Gyermekevédelmi beszámoló

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekevédelmi és gyermekevédelmi feladatainak ellátásáról. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekevédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete részletesen meghatározza a települési önkormányzat által készítendő értékelés tartalmi követelményeit. A beszámolóban többek között demográfiai mutatók, az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosításának formái, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása, bűnmegelőzési tevékenység és a civil szervezetekkel történő együttműködés szerepel.

2.1.18 Befektetésösztönzési Stratégia

Nyíregyháza település gazdasági fejlődésének megtartása és a versenyképesség javítása érdekében egy befektetés-ösztönzési program jött létre, melynek a Stratégia az egyik résztevékenysége. A megjelölt problémákra és adottságokra építve jövőbeni befektetések megvalósulását célzó rendszert jelöl ki, felvázolja a sikeres megvalósításához szükséges kereteket, eszközöket. A külső forrásból megvalósuló befektetések többletfoglalkoztatást, többletjövedelmet generálhatnak, valamint nagymértékben javíthatják a munkához jutás mellett a munkavégzés feltételeit is. A város célja a magasabb többletjövedelmeket biztosító, nagyobb hozzáadott értéket jelentő befektetések vonzása. A helyi munkaerőpiac bővítésével a foglalkoztatási helyzet javítása.

Rendeletek

2.1.19 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 8/2001. (III.1.) KGY rendelete a lakáscélú helyi támogatásokról

A rendelet alapján támogatás nyújtható a magántulajdonban levő lakóházon/épületen szükséges olyan munkálatok elvégzésére, amelyek a lakóház/épület lakhatóvá tételére, az életveszélyes állapot elhárítására szolgálnak. A támogatás mértéke kamatmentes kölcsön, mely összege 400.000 forint.

2.1.20 Nyíregyháza Megyei Jogú Város 13/2011. (III.11.) számú önkormányzati rendelete Nyíregyháza Megyei Jogú Város önkormányzati közművelődési feladatairól

A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény felhatalmazza a helyi önkormányzatokat arra, hogy a törvényben foglalt közművelődési célkitűzések meghatározására és a helyi feladatok ellátására helyi rendeletet alkossanak. Ez a felhatalmazás egyben szabályozási kötelezettséget is jelent, mert a város polgárainak a művelődéshez való joga csak a helyi művelődési lehetőségek megfelelő biztosításával érvényesülhet. A törvény céljainak megfelelően Nyíregyháza közművelődésének szinten tartása és jövőbeni fejlődése érdekében fontos rendeletben rögzíteni, hogy az előírt kötelező önkormányzati közművelődési feladatok közül melyeket, milyen szervezeti kereteken belül és milyen anyagi ráfordítással látjuk el.

2.1.21 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének az 54/2011.(XII.16.) számú önkormányzati rendelete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról

A Gyvt. alapján az ellátó rendszer működtetéséről az állam és az önkormányzatok kötelesek gondoskodni, hangsúlyozva azonban a családok gyermeknevelési felelősségét is.

A rendelet célja, hogy a törvényi előírásoknak megfelelően szabályozza Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén működő intézményrendszert, a rendszeres, illetve a nem rendszeres pénzbeli és természetbeni ellátásokkal széles körben támogassa a szociálisan rászoruló családokban élő gyermekeket.

2.1.22 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 7/2013. (II.15.) számú önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételi rendjéről és az értük fizetendő térítési díjak megállapításáról

Az Szt. 92/B. § (1) bekezdése és a 92/C. § (1) bekezdése alapján a fenntartó kötelezettsége helyi rendeletben az intézményi térítési díj konkrét összegben történő megállapítása.

2.1.23 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 4/2015. (II. 20.) önkormányzati rendelete az önkormányzati lakások bérletéről és lakbérének megállapításáról

A rendelet meghatározza az önkormányzati tulajdonú lakások, lakrészek bérlet útján történő hasznosításának feltételeit, a lakberek mértékét.

2.1.24 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének az első lakáshoz jutók támogatásának helyi szabályairól szóló 12/2019. (IV.26.) önkormányzati rendelete

Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén letelepedni szándékozó nagykorú személy a vonatkozó rendeletben meghatározott feltételekkel Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata költségvetéséből nyújtott vissza nem térítendő támogatást vehet igénybe új építésű lakás, használt lakás vásárlása, új lakás építésére. Az első lakáshoz jutók támogatása Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén elhelyezkedő új lakás vásárlására vagy használt lakás vásárlására, vagy új lakás építésére vehető igénybe.

2.1.25 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 21/2021. (VI. 25.) számú önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról

Az Szt. a szociális ellátás feltételeinek biztosítását az állam központi szervein kívül a helyi önkormányzatok feladataként állapítja meg, lehetővé téve, hogy az önkormányzat saját költségvetése terhére egyéb ellátásokat is megállapítson. A törvény felhatalmazza az önkormányzatot arra, hogy az egyes ellátások feltételeit, az igénylésre vonatkozó eljárási szabályokat, a helyi sajátosságokat figyelembe véve rendeletében határozza meg. A rendelet teljes körűen, részletesen tartalmazza az állampolgárok által igénybe vehető, szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokat, amelyeket Önkormányzat 2015. évtől teljes mértékben saját forrásból finanszíroz.

2.1.26 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 22/2021. (VI.25.) számú önkormányzati rendelete az egyes szociális rászorultságtól függetlenül nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátási formákról

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtható egyes szociális rászorultságtól - jövedelmi és vagyoni viszonyoktól - független, univerzális pénzbeli, - és természetbeni ellátási formák szabályait, a támogatásra jogosultság feltételeit, mértékét, valamint igénybevételük rendjét és garanciáit szabályozza.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Jogszabályi lehetőség, hogy a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre. Nyíregyházán a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítására létrehozott társulás 2017-ben megszűnt.

A társulás megszűnése nem jelenti azt, hogy nincsenek települések közötti együttműködések, hiszen további jogszabályok, illetve a szolgáltatások szervezésének alapelvei alapján több olyan szolgáltatás működik a város közszolgáltatást végző intézményei által, amelyeknek ellátási területe a várostól kiterjedtebb.

Elsőként említjük a gyermekjóléti központ tevékenységét, amely a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ által a Nyíregyházi Járás területére terjed ki. Ugyanígy a 2022. január 1-jétől kiterjesztett – korábban pilot program keretében működő - fogyatékosügy tanácsadói tevékenység. A tanácsadás célja, hogy célcsoport-specifikus ismeretekkel rendelkező szakemberek komplex rendszer keretében egyszerre nyújtsanak segítséget mind az érintettek, mind a velük kapcsolatba kerülő, közfeladatot ellátó szakemberek számára. A fogyatékosügy tanácsadói tevékenység olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a

fogyatékkal élő egyének, azok családjai, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Alapszolgáltatás az egészségügyi alapellátás keretében az ügyeleti ellátás biztosítása. Az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság a megye több településére kiterjedően biztosította az ügyeleti ellátást és a fogorvosi ügyeleti ellátást. 2023-ban az egészségügyi alapellátásban országos és helyi szinten is strukturális változás történt. Az országban az elsők között az ügyeleti ellátást Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében az Országos Mentőszolgálat látja el. Július 1-től pedig a területi védőnői ellátás került át az önkormányzatoktól a vármegyei oktatókórház működtetésébe. A feladat-átrendeződések következtében az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság személyi állomány jelentősen csökkent, ezért Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 91/2023. (VI.22.) számú határozatával döntött az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóságnak az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 11. § (3) bekezdése szerinti, a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központba 2023. szeptember 1. napjával történő beolvasdásáról, azzal, hogy az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság közfeladatainak jövőbeni ellátását ezen időponttól a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ látja el. 2023. szeptember 1-től az integrált intézmény neve Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központra változott. A fogorvosi ügyeleti ellátást az integrált intézmény több településre kiterjedően jelenleg is biztosítja.

Az áldozatsegítés hatékonyabb megvalósításáról szóló 2072/2017. (XII. 28.) Korm. határozatban a Kormány kifejezte, hogy elkötelezett az áldozati jogok szélesebb körű érvényesülése mellett és egyetért azzal, hogy az áldozatsegítés hatékonyabb megvalósítása, elősegítése érdekében Áldozatsegítő Központok jöjjenek létre. Az áldozatsegítés rendszerének fejlesztéséről szóló 1645/2019. (XI. 19.) Korm. határozatban a Kormány egyetértett az áldozatsegítő központok országos hálózattá történő bővítésével. Az áldozatsegítő központok országos hálózattá alakításának célja, hogy akár közvetlenül, akár közvetett módon, valamely bűncselekmény, illetve tulajdon elleni szabálysértés elszenvedett és emiatt élethelyzetükben veszélybe került személyek széleskörű támogatásban részesüljenek. Nyíregyházán 2021. november végén nyílt meg a Nyíregyházi Áldozatsegítő Központ az Ungvár sétány 3-5. szám alatt. Az áldozatsegítés hatékonyságának növelése érdekében az Önkormányzat szakmai együttműködés kialakítása érdekében együttműködési megállapodást kötött a Központtal. A megállapodás tartalma alapján mind az önkormányzat, mind az önkormányzat által a szociális, a köznevelés (óvoda), a gyermekjóléti alapellátás és az egészségügyi alapellátás területén működő intézmények közreműködnek a célok megvalósításában.

A közszolgáltatások körében az ivóvíz szolgáltatás, a szennyvíz szolgáltatás is Nyíregyháza és térsége területén biztosított. De a közlekedés szempontjából is jelentős a kapcsolódás a város környezetével.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP elkészítése során Nyíregyháza Életminősége háztartás panel kutatás 2008, 2010, 2012, 2015, 2018, 2023-2024. évi eredményeit, valamint a kutatás egészségi állapotot feltáró vizsgálatának (2018), a szegregátumok területére kiterjedő kutatás vizsgálatának adatait („Közösen a kiútért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat keretében), valamint országos és helyi statisztikai adatok eredményeit használtuk fel.

Egyéb adatbázis

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése kapcsán számos esetben éltünk megkereséssel különböző szervezetek, egyházak, nemzetiségi önkormányzatok, cégek, hivatalok, társosztályok felé adatszolgáltatás és a célcsoportok vonatkozásában esélyegyenlőségi problémájuk feltárására vonatkozó információk gyűjtése céljából. A helyzetelemzés elkészítése során felhasználtuk az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR), a Központi Statisztikai Hivatal adatait, valamint a helyi szinten rendelkezésre álló (önkormányzati adatok, az önkormányzat és az önkormányzat által fenntartott

intézmények adatait, civil szervezetek, alapítványok, egyesületek és egyházak adatait) adatokat, nyilvántartásokat, továbbá a rendőrség, ügyészség, bíróság, ítélőtábla, a Nyíregyházi Tankerületi Központ, a Nyíregyházi Szakképzési Centrum, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztálya, Foglalkoztatási Főosztálya, Kormányablak Osztálya, a Nemzeti Fogyatékosügyei és Szociálpolitikai Központ Közhasznú Nonprofit Kft, a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ, Roma és Ukrán Nemzeti Önkormányzat, valamint a Fogyatékosügyei Tanács által szolgáltatott adatokat, javaslatokat.

A Program elkészítését nehezítette, hogy Nyíregyházára vonatkozó statisztikai adatok nem minden esetben érhetőek el, illetve csak 2020 évtől korábbi adatok álltak rendelkezésre több mutató esetében is. A 2024. évi felülvizsgálathoz a 2022. évi népszámlálásnak köszönhetően több adat is rendelkezésre állt országos, régiós, vármegyei, járási és települési viszonylatban is.

Bár az előző évekhez képest sokat javult a Teir-ből kereshető adatok köre a HEP elkészítése kapcsán, de még mindig nem tartalmazza kizárólag a program elkészítését megelőző 2 éves adatokat, illetve vannak olyan területek, amelyek települési szinten nem tartalmaznak adatot, így ezekből tényeket, következtetéseket megfogalmazni nem mindig célravezető.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység fogalma a köznyelvben valaminek a hiányát, nélkülözését jelenti; leggyakrabban a jövedelmi szűkösséget, az anyagi nélkülözést értik alatta. Annak mérésére, hogy egy adott területen (országban, régióban, járásban stb.) mekkora mértékű a szegénység, különböző mérőszámok léteznek. Az abszolút, relatív vagy szubjektív szegénységi mutatók országonként, területenként eltérők, ezáltal nem is nagyon összehasonlíthatók. Az Európai Unióban 2010-től egységes mérőszámot - az AROPE (At Risk of Poverty or Social Exclusion) mutatót - alkalmaznak a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett népesség arányának mérésére. Ez az összetett mutató már a nevében is jelzi, hogy nemcsak a jövedelmi háttérrel mér, vizsgálja, hanem a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a munkaerő-piacon történő jelenlétet is. A szegénységi küszöb alatti jövedelemmel rendelkezők mellett a mutató a szegények közé sorolja a javak és szolgáltatások piacáról, valamint a munkaerő-piacról kiszorultakat is.

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek közé azok tartoznak, akik a három dimenzió - relatív jövedelmi szegénység, súlyos anyagi depriváció és munkaszegénység – bármelyikében érintettek. Relatív jövedelmi szegénynek az számít, aki a medián jövedelem 60 százalékánál alacsonyabb jövedelemmel rendelkezik. Munkaszegény, aki olyan háztartásban él, amelyben a 18–59 éves háztartástagok a lehetséges munkaidő kevesebb, mint 20%-át töltik munkával.

Súlyos anyagi depriváció - bizonyos javaktól és szolgáltatásoktól való megfosztottság - pedig azt sújtja, aki meghatározott kilenc tételből legalább négyben hiányt szenved (például nem tud rendesen befűteni vagy nem engedhet meg magának egy hét nyaralást).

A legnehezebb helyzetben azok vannak, akik mindhárom szempontból érintettek, ők tekinthetők mélyszegénységben élőknek.

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata az átlagot jelentősen meghaladóan a 18 év alatti gyermekeket, az egyszülős háztartásokat, az alacsony iskolázottságúakat, a munkanélkülieket, valamint a romákat érinti.

Az MNTFS 2030 a szegénység elleni küzdelmet és a roma népesség felzárkózását szolgáló stratégia. A dokumentum szerint a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata mélységének mutatói közül az érintetteknek mintegy háromnegyedét (71,9%) egy szegénységi tényező érintette 2019-ben, 27,6%-uk volt egyszerre két kockázatnak kitéve, és 1,2%-nál stagnál azok száma, akik mindhárom szegénységi dimenzióknak ki voltak téve.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A KSH adatai szerint a háztartások jövedelme 2020-ban 8,8 %-kal magasabb volt, mint az előző évben. Az éves bruttó jövedelem 2 millió 190 ezer forint, a havi átlagjövedelem országosan 147 000 forint volt. (KSH, 2020.) 2022-ben tovább nőtt a háztartások jövedelme: az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 3 millió 84 ezer forint volt, 17,6%-kal több, mint az előző évben. Az egy főre jutó éves nettó jövedelem pedig 16,9%-os növekedés mellett 2 millió 245 ezer forintot tett ki, a havi átlagjövedelem országosan 187 000 forint volt. A városban mért átlagjövedelem ugyanakkor megegyezik az Észak-Alföld régióra jellemző átlaggal, ami 162.000 forint.⁵

A háztartások jövedelmi viszonyait tekintve regionális eltérések vannak. A fővárosi háztartások jövedelmi helyzete volt a legkedvezőbb, Budapesten az egy főre jutó éves átlagos bruttó jövedelem 2 millió 878 ezer Ft volt 2020-ban, az országos átlag 1,3 –szoros. Észak-Alföldön 14,9 %-kal volt kevesebb a háztartások bruttó jövedelme az országos átlaghoz képest. Az Észak-alföldi régióban a havi átlagjövedelem 125 000 forint volt. A regionális különbség 2022-ben is mérhető. A háztartások jövedelmi helyzete regionálisan jelentősen eltért 2022-ben. A legmagasabb jövedelemmel a budapesti háztartások rendelkeztek, egy főre vetítve 3 millió 986 ezer forinttal, ami 29,2%-kal meghaladta az országos átlagot. A háztartások jövedelmi helyzete Észak-Magyarországon volt a legkedvezőtlenebb, ahol az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 2 millió 630 ezer forintot tett ki, 14,7%-kal kevesebbet az országos átlagnál. 2021-hez képest az egy főre jutó éves bruttó jövedelem Közép-Dunántúlon és Pest régióban nőtt a legnagyobb mértékben, 24,3 illetve 24,2%-kal, a legkevésbé pedig a Dél-Alföldön, 10,4%-kal. A háztartások jövedelmének szerkezete regionálisan kiegyenlítettebbé vált az előző évekhez képest, a munkajövedelem részaránya az összjövedelmen belül valamennyi régióban 70% fölött volt.⁶

10. táblázat

Jövedelmi helyzet (3.1.)

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	48,52	31,96
2016	51,06	33,03
2017	50,66	30,20
2018	51,06	27,62
2019	50,69	25,15
2020	50,37	24,38
2021	51,41	22,86
2022	52,70	20,09

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A háztartások fogyasztási színvonalát elsősorban a gazdaság teljesítőképessége, a foglalkoztatási helyzet, valamint az árak színvonalának alakulása befolyásolja. A lakossági fogyasztási kiadások 2013 óta tartó bővülő trendjét sok fogyasztási szegmensben visszavetette a 2020-ban kirobbant világjárvány. A pandémia kezelésére hozott korlátozó intézkedések a háztartásokat életmódbeli változásokra kényszerítették, amik hatással voltak kiadásuk nagyságára, és átformálták annak szerkezetét is. A

⁵ Helyzetkép, 2022. A háztartások életszínvonala, KSH, <https://ksh.hu/s/helyzetkep-2022/#/kiadvany/a-haztartasok-eletszinvonala>

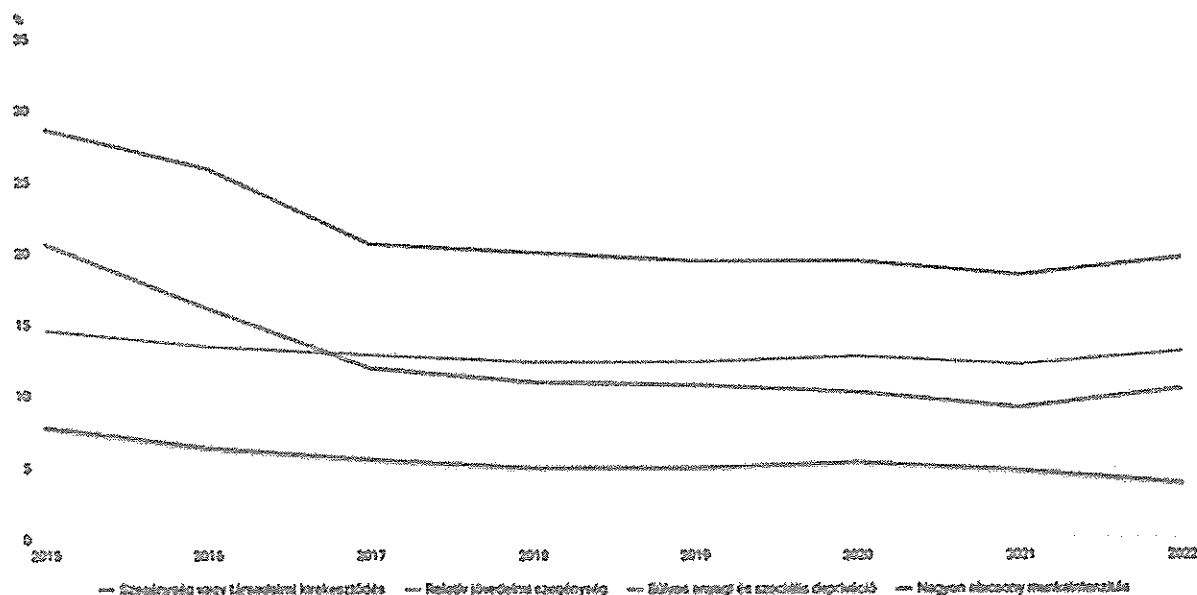
⁶ Helyzetkép, 2022. A háztartások életszínvonala, KSH

háztartások kiadásaiban az élelmiszerek, a lakberendezési és háztartásviteli kiadások 9,9 -10,4 %-kal emelkedtek; az utazások szigorítása, a vendéglátás és szálláshely-szolgáltatásra kiadott összegek 17,6%-kal visszaestek, csökkenés volt a szórakozás, ruházkodás, és közlekedés területén is. A számítógépekre, szoftverekre, mosó és tisztítószerre, illetve vitaminokra és gyógyszerekre jutó kiadások viszont növekedtek. 2022-ben a szolgáltatási kiadások újra emelkedésnek indultak, vendéglátásra és szálláshely-szolgáltatásra 15,2, kultúrára, szórakozásra 5,8%-kal többet költött a lakosság reálértéken, mint 2021-ben. Az élelmiszerek és alkoholmentes italok (27,6%-os) drágulása következtében a háztartásban fogyasztott élelmiszerek és alkoholmentes italok volumene az előző évhez képest 7,1%-kal csökkent.⁷

2020-ban a COVID-19-járvány következtében kismértékben nőtt a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya. 2019-hez képest 51 ezer fős növekedés mellett 1 millió 752 ezer főt érintett a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata. Az érintettek aránya 0,4 százalékponttal nőtt, és a teljes népesség 18,2%-át tette ki. Ezen belül a relatív jövedelmi szegénységi arány 12,7, a súlyos anyagi depriváció 8,3, a nagyon alacsony munkaintenzitás mutatója pedig 3,7% volt 2020-ban. (KSH, 2020.)

7. ábra

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatainak kitettek aránya

Forrás: A háztartások életszínvonala, 2022, KSH

2021-ben 1 millió 844 ezer főt (a lakosság 19,3%-át), 2022-ben a népesség 19,6%-át, 1 millió 863 ezer főt érintett a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata. Az egyes dimenziókat tekintve a relatív jövedelmi szegénységi arány 2022-ben 12,1%-ról 13,0%-ra emelkedett, a súlyos anyagi és szociális deprivációban való érintettség 9,1%-ról 10,4%-re nőtt, míg a nagyon alacsony munkaintenzitás mutatója 4,7%-ról 3,8%-ra csökkent 2021-hez képest.⁸

A szegénység leginkább azokat a társadalmi csoportokat veszélyezteti, akiknek a munkaerőpiaci helyzete az átlagnál kedvezőtlenebb. A pandémia következményeként 2020-ban emelkedett a munkanélküliség, ami maga után vonta, hogy 45 ezer fővel nőtt a szegénység vagy kirekesztődés kockázata által érintett munkanélküliek száma, arányuk közel 61%-ot tett ki. Az alapfokú végzettségűek körében szintén jóval átlag fölötti volt a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya, körükben 38,9%-ot érintett a szegénység 2020-ban. Ezzel szemben a felsőfokú végzettségűek között ez az arány

⁷ Helyzetkép, 2022. A háztartások életszínvonala, KSH

⁸ https://www.ksh.hu/sajtoszoba_kozlomenyek_tajekoztatok_2022_11_04

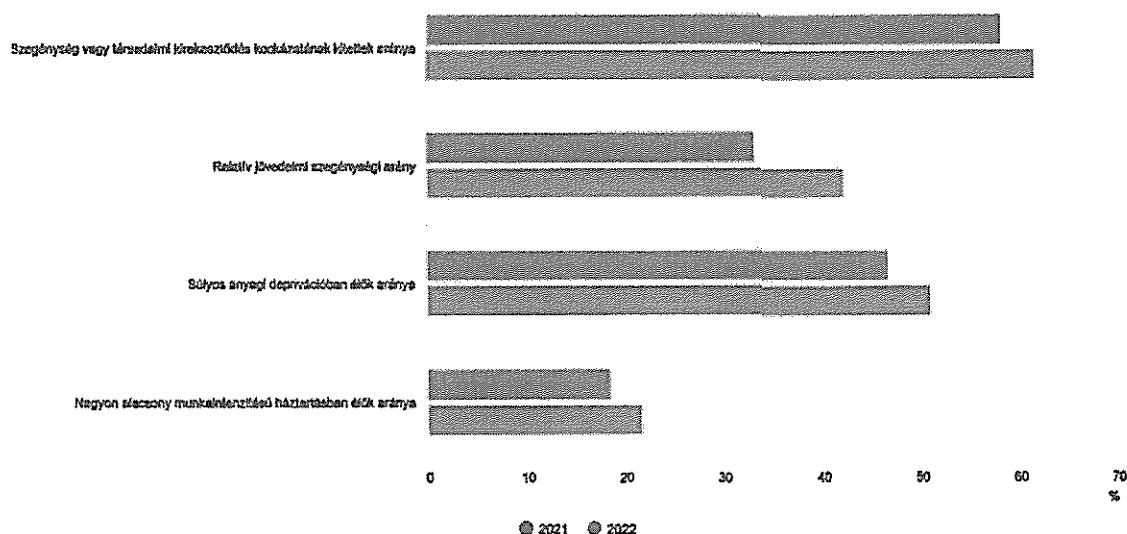
5,0% volt. A szegénység vagy kirekesztődés kockázata által érintett nyugdíjasok száma nem változott, arányuk 0,3 százalékponttal csökkent.

A korcsoportos bontásokat tekintve a járvány a gyermekek szegénységi kockázatát növelte a legnagyobb mértékben, a szegénység által érintett 18 év alattiak aránya 2,5 százalékponttal nőtt 2019-hez képest. A 18–64 évesek és az idősek érintettsége lényegében nem változott, a nyugdíjasoké kismértékben csökkent.

Mivel a roma népesség életszínvonala a járvány előtt is jelentősen elmaradt az országos átlagtól, őket különösen kedvezőtlenül érintette a járványhelyzet. Ennek következtében az évek óta tartó javuló tendencia megtorpant, és a roma népesség szegénységi mutatói a 2018. évi szintre estek vissza. 2020-ban a roma népesség kétharmadát érintette a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata. A súlyosan depriváltak aránya másfélszeresére nőtt, és minden ötödik személy élt nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban. A jövedelmi szegénység növekedése kisebb mértékű volt, de a szegénységi küszöb alatt élők aránya így is 2,9-szerese volt az országos átlagnak. (KSH, 2020.)

8. ábra

A roma népesség szegénységmutatói

Forrás: A háztartások életszínvonala, 2022, KSH

2021-ben a romák szegénységi helyzete – a Covid19-járvány okozta visszaesés után – javult. A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata a roma népesség 60,1%-át érintette, csökkent a súlyos anyagi és szociális deprivációban élők aránya, a szegénységi küszöb alatt (33,2%), valamint a nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élő romák aránya (18,5%) is. A javulás ellenére a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett roma népesség aránya háromszorosa volt az országos átlagnak 2021-ben. A roma népesség szegénységi helyzete az országos átlaghoz viszonyítva nem változott, a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett romák aránya 2022-ben 61,7% volt, továbbra is az országos átlag 3,2-szerese, ez megegyezik az előző évvel. (KSH)

Nyíregyházán helyi kutatás szerint a telepi körülmények között – szegregátum területén – élők körében az országostól jóval alacsonyabb jövedelmek jellemzőek. Az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem 56.911 forint volt 2021-ben (a medián 45.000 forint, egy relatív magas, 43.237 forintos szórásérték mellett), ami jelentősen elmarad az országos átlagértéktől. Hátterében az iskolázottság, és az azzal összefüggő foglalkoztatottsági mutatók állnak, de természetesen meghatározó tényező a háztartások nagysága is. Míg országosan 2,3 fő él átlagosan egy háztartásban, a telepen 3,2 fő. A lakosok jelentős része csak komoly nehézségek árán tud megélni a rendelkezésre álló jövedelmekből. A megélhetéssel kapcsolatos kiadások tekintetében a telepi lakosok számára a lakhatással kapcsolatos kiadások jelentik a legnagyobb

problémákat, jellemző a befizetések elmaradása, halasztása, elsősorban a lakbér és a közüzemi díjak esetében.

11. táblázat

Az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelmek az egyes háztartástípusokban (forint, átlagértékek)

Egyszemélyes háztartás	98.636
Kétszemélyes háztartás	60.212
Háromszemélyes háztartás	51.576
Négy személyes háztartás	35.065
Ötszemélyes háztartás	34.860

(N=169; F=12,944; P<0.001)

Forrás: Fábián, 2022.⁹

A telepi lakosok egy jelentős része valóban szegénységben, mélyszegénységben él, ugyanakkor él a telepen egy csoport, a legfelső tized, akik jövedelmi szempontból kifejezetten jómódban élnek, jövedelmük még az országos átlagot is meghaladja és korántsem tekinthetők szegénynek. A jövedelmek alakulását elsősorban a foglalkoztatottság, illetve a háztartás nagysága határozza meg. Míg az alacsony jövedelemmel rendelkező háztartásokban a foglalkoztatottak aránya 33 és 58 százalék között alakul, addig a legfelső tizednél teljeskörű, azaz nincs olyan személy, aki ne rendelkezne munkával, munkából származó jövedelemmel.

A telepi körülmények között élők körében az országos szintet is meghaladó mértékű jövedelmi egyenlőtlenségek mérhetők. A telepen együtt él a szegénység és mélyszegénység, valamint a jómód, egy sok szempontból, de főleg jövedelmi helyzetét tekintve sokkal kedvezőbb helyzetű csoport.¹⁰

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az előző pontban említettek szerint a szegénység leginkább azokat a társadalmi csoportokat veszélyezteti, akiknek a munkaerő-piaci helyzete az átlagosnál kedvezőtlenebb. A szegénység létének egyik komponense az alacsony munkaintenzitás, amit a 18-59 éves háztartástagok munkával töltött ideje alapján határoznak meg. A fogalmi meghatározás szerint, azok a nagyon alacsony munkaintenzitású háztartások, ahol a munkaképes korúak a lehetséges munkaidejüknek kevesebb, mint 20 % -át töltik munkával.

2020-ban a teljes népesség 3,7 %-a, az aktív korosztály arányában pedig 5 % volt az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők száma. (KSH, 2020)

2021-ben a munkaszegény háztartások aránya 5,3%-a volt. A korcsoportokat tekintve a 0–17 évesek 5,8%-a, a 18–24 éves fiatalok 4,2%-a, míg a középkorúak 4,8%-a élt 2021-ben a munkaszegény háztartásban. (KSH)

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A foglalkoztatottság a társadalmi kirekesztődésnek és a szegénység mérséklésének alapvető feltétele. A foglalkoztatási ráta 2019 –ben 75,3% volt a 20-64 éves korosztályban. Jelentős különbségek vannak azonban életkor, iskolai végzettség, foglalkoztatási környezet és nemzetiségi hovatartozás szerint. „A hátrányok területi koncentrációja eredményeként nemcsak a foglalkoztatási ráta, hanem a munkanélküliség mérőszámai esetében is a lakóhely szerinti különbségek jelentős részben

⁹ Fábián, G. (2022). Jövedelmi helyzet, jövedelmi viszonyok és jövedelmi egyenlőtlenségek a telepi lakosok körében. *Acta Medicinae Et Sociologica*, 13(34), 63–75. <https://doi.org/10.19055/ams.2022.05/31/3>

¹⁰ Fábián, G. (2022). Jövedelmi helyzet, jövedelmi viszonyok és jövedelmi egyenlőtlenségek a telepi lakosok körében. *Acta Medicinae Et Sociologica*, 13(34), 63–75. <https://doi.org/10.19055/ams.2022.05/31/3>

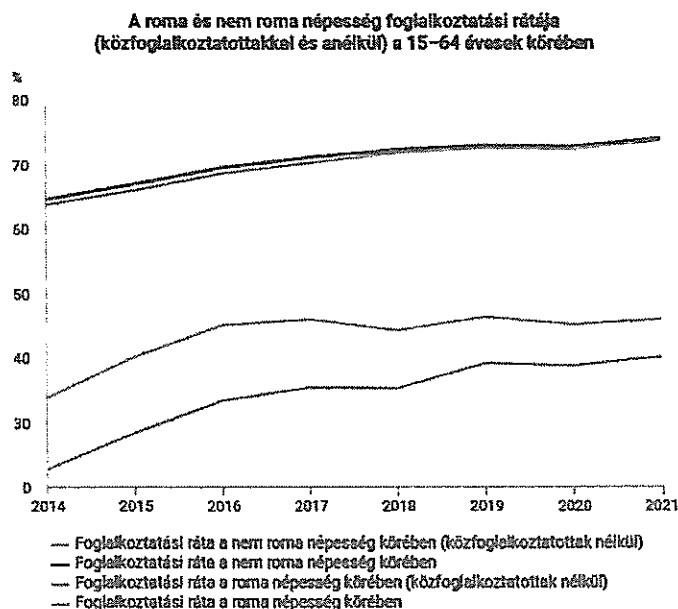
visszavezethetők az iskolázottsági különbségekre, az etnikai hovatartozás szerinti különbségek pedig az iskolázottság mellett a lakóhely szerinti eltérésekre is.” (MNFTS 2030)

A 2020-ban megjelenő COVID-19 világjárvány a munkaerő-piaci folyamatokat befolyásolta, „összességében azonban a járvány munkaerő-piaci következményei kevésbé voltak súlyosak, mint a 2008 végén kezdődött gazdasági válságé, viszont a gazdaság egyes területeit annál jóval koncentráltabban érintette.”

A világgazdaságot 2022-ben újabb sokk érte, az ukrán–orosz háború és ennek gazdasági következményei. Ez azonban a hazai foglalkoztatás főbb számait érdemben nem befolyásolta. „A foglalkoztatotti létszám, amely lényegében már 2021-ben elérte a járvány előtti szintet, a növekvő munkaerő-keresletnek köszönhetően 2022-ben tovább nőtt. Éves átlagban 2022-ben már 4695,6 ezren minősültek foglalkoztatottnak a KSH munkaerőfelmérésének kritériumai szerint, mintegy 60 ezer fővel többen, mint egy évvel korábban.”¹¹

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében az országos átlaghoz képest több mint kétszeres a munkanélküliségi ráta, e miatt a legelmaradottabb régióként tartják számon. 2020-ban országosan 4,1 % volt a munkanélküliségi ráta, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében 8,8 % (KSH), Nyíregyházán pedig 3,09 % volt. Ezt a helyzetet a világjárvány csak még jobban mélyítette. Javulás csak 2021. év végén jelentkezett, ami a Kormány munkahelyek megőrzését segítő támogatásoknak volt köszönhető.

9. ábra

Forrás: <https://ksh.hu/s/kiadvanyok/fenntarthato-fejlodes-indikatorai-2022/4-2-sdg-10>

A korosztályos megoszlást tekintve a nyilvántartott álláskeresők között a 25 év alattiak aránya 18-20 % közötti, azaz a munkanélküliek mintegy ötöde a fiatalok közül kerül ki.

¹¹ Magyarországi munkapiac, 2022. <https://real.mtak.hu/182562/1/munkapiac2022.pdf>

12. táblázat

Munkanélküliségi ráta nemek szerint Nyíregyházán (3.2.1.)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	4,50%	5,00%	4,75%
2016	3,47%	3,89%	3,68%
2017	3,25%	4,00%	3,63%
2018	2,55%	3,44%	3,00%
2019	2,53%	3,08%	2,81%
2020	2,91%	3,26%	3,09%
2021	1,97	2,56	2,27%
2022	2,33	2,83	2,58%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatottság növekedése és a munkanélküliség csökkenése azt eredményezte, hogy a foglalkoztatott nélküli háztartásban élő 18-59 évesek aránya a romák esetében csökkent, bár még mindig megközelíti a 20 %-ot, míg a nem romák körében 5 % alatt marad. (KSH)

A nyilvántartott álláskeresők között a 25 év alattiak aránya 18-20 % közötti, azaz a munkanélküliek mintegy ötöde a fiatalok közül kerül ki.

13. táblázat

Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint Nyíregyházán (3.2.2.)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	3 982	3 055	2 994	2 447	2 260	2 454	1 774	1 996
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	177	168	174	115	111	142	86,00	95,00
	%	4,45%	5,50%	5,81%	4,70%	4,91%	5,78%	4,85%	4,76%
21-25 év (TS 038)	Fő	562	410	366	285	267	344	174,00	204,00%
	%	14,11%	13,42%	12,22%	11,65%	11,81%	14,01%	9,81%	10,22%
26-30 év (TS 039)	Fő	420	318	305	263	237	232	156,00	159,00
	%	10,55%	10,41%	10,19%	10,75%	10,49%	9,45%	8,79%	7,97%
31-35 év (TS 040)	Fő	380	269	277	236	203	246	174,00	174,00
	%	9,54%	8,81%	9,25%	9,64%	8,98%	10,02%	9,81%	8,72%
36-40 év (TS 041)	Fő	475	367	304	261	240	224	172,00	206,00
	%	11,93%	12,01%	10,15%	10,67%	10,62%	9,12%	9,70%	10,32%
41-45 év (TS 042)	Fő	523	391	405	309	302	317	202,00	205,00
	%	13,13%	12,80%	13,53%	12,63%	13,36%	12,90%	11,39%	10,27%
46-50 év (TS 043)	Fő	438	378	345	264	238	260	165,00	219,00
	%	11,00%	12,37%	11,52%	10,79%	10,53%	10,59%	9,30%	10,97%
51-55 év (TS 044)	Fő	374	264	260	199	219	206	144,00	166,00
	%	9,39%	8,64%	8,68%	8,13%	9,69%	8,39%	8,12%	8,32%
56-60 év (TS 045)	Fő	466	313	327	242	187	180	131,00	177,00
	%	11,70%	10,25%	10,92%	9,89%	8,27%	7,33%	7,38%	8,87%

61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	167	177	231	273	256	303	370,00	391,00
	%	4,19%	5,79%	7,72%	11,16%	11,33%	12,34%	20,86%	19,59%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliség időtartamát tekintve a statisztikai adatok alapján az elmúlt években a munkakeresés átlagos időtartama 8-10 hónap volt, a munkanélküliek 33-35,0%-a legalább egy éve keresett állást. Minél hosszabb az az idő, amit valaki munka nélkül tölt el, annál jobban romlanak az esélyei a tekintetben, hogy a munka világába vissza tud helyezkedni. Ez növeli a kirekesztettség és a szegénység kockázatát. 2022-év egészét tekintve a munkakeresés átlagos időtartama 9,3 hónap, a legalább egy éve állást keresők aránya pedig 34,2% volt.

14. táblázat

Volt-e regisztrált munkanélküli eddig élete során?

	2018	2023
	Megoszlás (%)	Megoszlás (%)
Igen, jelenleg is regisztrált munkanélküli vagyok	18,3%	3,2%
Igen, de jelenleg nem vagyok regisztrált munkanélküli	31,1%	34,6%
Nem	50,6%	60,3%

Forrás: Nyíregyháza Életminősége 2018-2023

A Nyíregyháza Életminősége 2023 évi kutatás során a résztvevőktől megkérdezték, hogy voltak-e regisztrált munkanélküliek eddig életük során. A fenti táblázatból látható, hogy a válaszadók 60,3%-a azt válaszolta, hogy nem volt munkanélküli eddig élete során. 3,2% volt azon válaszadók aránya, akik valaha regisztrált munkanélküliek voltak. A 2018-as eredményekhez viszonyítva azt mondhatjuk, hogy 10,3%-kal kevesebben vannak azon személyek, amelyek nem voltak regisztrált munkanélküliek eddig életük során. A válaszadókat megkérdezték arról is, hogy amennyiben volt regisztrált munkanélküli, akkor a leghosszabb (folyamatos) munkanélküliségben eltöltött idő hány hónap volt. A válaszadók leginkább a három hónap időszakot jelölték meg. A leghosszabb munkanélküliségben eltöltött idő esetében a féléves és éves folyamatos munkanélküliségben eltöltött idő volt a meghatározó ezen kívül.

Nemek szerinti bontásban vizsgálva a gazdasági aktivitást szemléltető mutatókat megállapítható, hogy a nők foglalkoztatásban betöltött szerepe kedvezőtlenebb: a lakosságon belül a nők aránya 53,6% volt, ezzel szemben a foglalkoztatottak 48,9%-a, az inaktív keresőknek pedig 65,1%-a volt nő. A 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél is a nők aránya túlsúlyban van.

15. táblázat

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya Nyíregyházán (3.2.3.)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2015	50,28%	57,99%
2016	43,54%	59,85%
2017	39,18%	60,95%
2018	40,54%	61,09%
2019	37,74%	59,09%
2020	32,55%	56,07%
2021	38,67	58,60%

2022	37,73	57,90%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az iskolai végzettség és a foglalkoztatottság közötti összefüggés egyértelmű, a magasabb iskolai végzettséggel nagyobb esély van egy jobb foglalkozás megszerzéséhez, de ez az előny messze túlmutat a munkaerő-piaci versenyképességen. A tudásbővülés a szegénységből való kiemelkedés útja lehet, mely együtt jár a szociális készségek javulásával és a folyamatosan változó világhoz való alkalmazkodás képességével.

Nyíregyházán a regisztrált munkanélküliek 20 %-a alacsony iskolai végzettségű; 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű vagy 8 osztályt végzett.

16. táblázat

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma iskolai végzettség szerint (3.2.4.)

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	3982	64	1,61%	876	22,00%	3 042	76,39%
2016	3055	61	2,00%	604	19,77%	2 390	78,23%
2017	2 994	67	2,24%	676	22,58%	2 251	75,18%
2018	2 447	44	1,80%	458	18,72%	1 945	79,49%
2019	2 260	40	1,77%	414	18,32%	1 806	79,91%
2020	2 454	35	1,43%	474	19,32%	1 945	79,26%
2021	1 774	26	1,47%	309	17,42%	1 439	81,12%
2022	1 996	35	1,75%	360	18,04%	1 601	80,21%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elhelyezkedésben nyilvánvalóan nehézséget jelentő akadály az iskolai végzettség hiánya; országos adatok szerint az alacsony iskolai végzettségűek mindössze 39,4 %-a volt foglalkoztatott 2019-ben. (MNTFS 2030)

Az alacsony iskolai végzettségűek arányát tekintve Magyarország az uniós átlagnál (EU-27) (27,1%) kedvezőbb helyzetben van, és az ilyen végzettséggel rendelkezők aránya az elmúlt években nagyobb mértékben csökkent hazánkban, mint az Európai Unió átlagában. 2020-ban az országok rangsorában – 20% alatti értékkel. (KSH)

A helyi kutatás szerint a városban telepi körülmények között élők foglalkoztatottsága nőtt az elmúlt években, azonban többszöri munkahelyváltás jellemzi őket, amely a határozott időtartamú foglalkoztatási formák, és a közfoglalkoztatás keretein belüli alkalmazás következménye. A munkavégzés körülményeivel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők jellemzően elégedetlenebbek, ez különösen igaz a roma

munkavállalókra. Számos esetben ők azok, akik alacsony presztízsű szakmában rutin feladatokat ellátva, akár nehezebb fizikai munkát végeznek munkájuk folyamán, amely hatással van elégedettségükre.¹²

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás elsősorban az elsődlegesen munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudó, jellemzően alacsonyan képzett emberek számára biztosít átmenetet jelentő munkalehetőséget, ezáltal a megélhetést. A statisztikai adatok szerint a közfoglalkoztatásban résztvevők száma csökken Nyíregyházán. Ennek oka lehet a megváltozott makrogazdasági környezet. A bővülő munkalehetőségek hatására a közfoglalkoztatottak egy része a nyílt munkaerő-piacon helyezkedett el.

17. táblázat

Foglalkoztatáspolitikai (3.2.5.)

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	2842	1256
2016	3160	1910
2017	2710	1750
2018	2043	1293
2019	1936	1026
2020	2934	874
2021	1 148	833
2022	1 106	643

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás fontos szerepet tölt be a település üzemeltetésében. A közfoglalkoztatási programok egyik leggyakrabban említett társadalmi és gazdasági hatása a településkép javulása. A közfoglalkoztatásban dolgozók főként településfejlesztés, településrendezés, településüzemeltetés, közparkok fenntartása, közutak fenntartása, környezet, köztisztaság biztosítása, kulturális szolgáltatás, szociális szolgáltatás és ellátás, óvodai ellátás stb. területeken végzik munkájukat.

Nyíregyházán a legnagyobb közfoglalkoztató a NYÍRVV Nonprofit Kft, valamint az Első Nyírségi Fejlesztési Társaság. A közfoglalkoztatási programok megvalósításában igen jelentős létszám foglalkoztatásával, együttműködési megállapodás alapján továbbra is partnerek, mint foglalkoztatók az Önkormányzat által fenntartott szociális, egészségügyi, egyéb intézmények, óvodák, bölcsődék, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, önkormányzati részesedéssel működő társaságok, egyházak által fenntartott intézmények, egyéb szervezetek.

A közfoglalkoztatás – a településkép javulása mellett – fontos szerepet játszik a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű személyek munka-erőpiaci és társadalmi mobilizációjában. A NYÍRVV beszámolója szerint a közfoglalkoztatotti létszám csökkenő tendenciát mutat, de emellett is sikerült a feladatokat teljesíteni. A NYÍRVV éves beszámolója szerint a 2021. márciusi indítással, a tervezettel szemben, a hosszú közfoglalkoztatási programban, 450 fő foglalkoztatására volt lehetőség. 2021.

¹² R. Fedor, A., Zakor-Broda, R., & V. Balla, P. (2022). Roma foglalkoztatás - hátrányos helyzet – munkaerőpiaci bizonytalanság. *Acta Medicinæ Et Sociologica*, 13(34), 90–111. <https://doi.org/10.19055/ams.2022.05/31/5>

december 31-ig összesen 1 222 fővel kötöttek foglalkoztatásra, illetve képzésre irányuló határozott idejű teljes munkaidős jogviszonyt. A képzésben résztvevők száma 152 fő volt. A programok hosszúsága programtól függően változó, de maximum 12 hónap. 2021. éves teljesített átlaglétszám 434,25 fő volt.

18. táblázat

Vett-e már részt közfoglalkoztatási programban?

	2018	2023
	Megoszlás (%)	Megoszlás (%)
igen, jelenleg is abban dolgozom	2,4%	1,9%
igen, de jelenleg nem abban dolgozom	4,3%	9,7%
nem	93,3%	88,4%

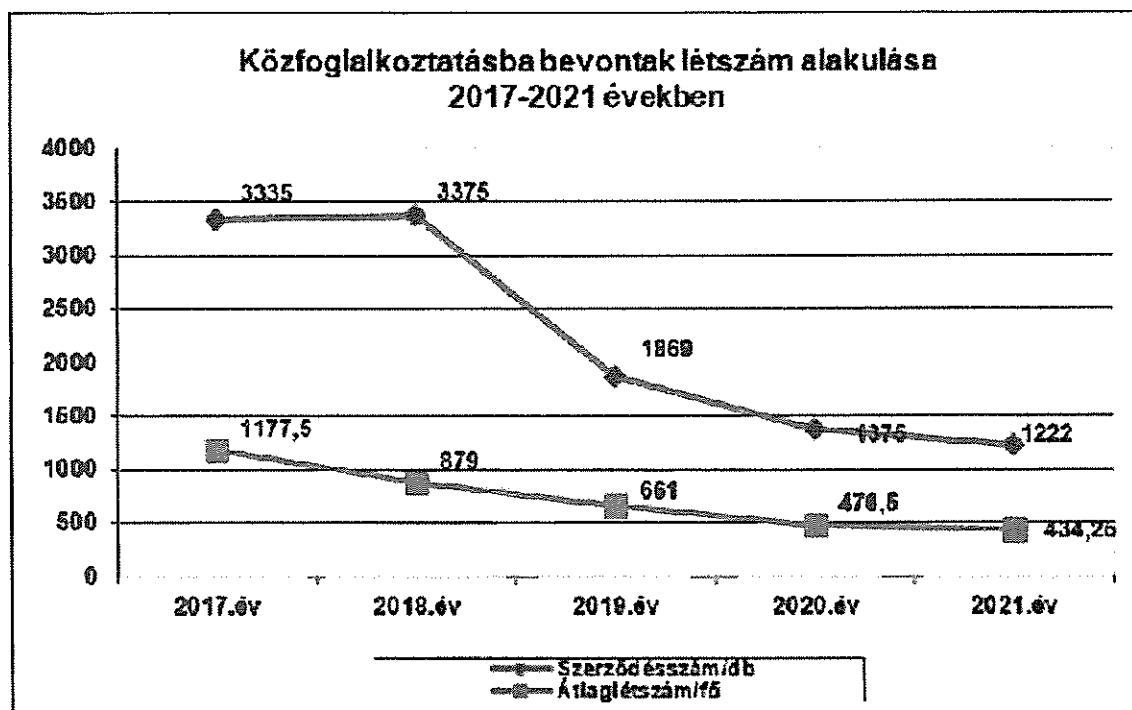
Forrás: Nyíregyháza Életminősége 2023

A Nyíregyháza Életminősége 2023. kutatásban résztvevőktől megkérdeztek, hogy vettek-e már részt közfoglalkoztatási programban. A válaszadók döntő többsége (88,4%) azt jelölte, hogy nem vett még részt ilyen programban. A válaszadók közel egytizede (9,7%) azt válaszolta, hogy vett korábban részt közfoglalkoztatási programban, de jelenleg nem abban dolgozik. A megkérdezettek 1,9%-a válaszolta azt, hogy jelenleg is közfoglalkoztatási programban dolgozik, ez az arány javuló tendenciát mutat a 2018-as adatfelvétel eredményeihez képest, ahol a válaszadók 2,4%-a válaszolta azt, hogy közfoglalkoztatási programban van foglalkoztatva.

Azon válaszadóktól, akik korábban már részt vettek közfoglalkoztatási programban megkérdezték, hogy hány alkalommal vettek eddig részt rajta. Az eredmények azt mutatták, hogy azon válaszadók esetében, akik voltak már valaha közfoglalkoztatási program keretében foglalkoztatva, közel fele leginkább egyszer (48,3%) vett részt ilyen jellegű programban.

A közfoglalkoztatási programban eltöltött időintervallumra is rákérdeztek. Azon kérdésekre, hogy összesen milyen időtartamban vettek részt közmunkaprogramban. A válaszadók legnagyobb arányban (18,1%) azt választották, hogy egy éves időtartamban vannak közfoglalkoztatási jogviszony keretében foglalkoztatva. Emellett második legnagyobb arányban a három hónapos (16,9%) időtartamot jelölték meg a válaszadók.

10. ábra

Forrás: NYÍRVV Kft. 2021. éves beszámolója

A 2021-2023 években megvalósult közfoglalkoztatás adatait az alábbi táblázat tartalmazza.

19. táblázat

Közfoglalkoztatás Nyíregyházán

Megnevezés	2021. év	2022. év	2023. év
Szerződések száma	1222 db	1316 db	1011 db
Programok száma	25 db	27 db	23 db
Képzésben résztvevők száma	152 fő	152 fő	62 fő
Összes Költség:	603 818 eFt	568 714 eFt	546 337 eFt
Ebből: - támogatás:	487 247 eFt	433 948 eFt	430 531 eFt
- önerő:	116 571 eFt	134 766 eFt	115 806 eFt
Éves átlaglétszám	434,25 fő	329,7 fő	275,25 fő

Forrás: NYÍRVV Kft. 2023. éves beszámolója

A NYÍRVV Nonprofit Kft. közfoglalkoztatási csoportjánál a járványhelyzet harmadik hulláma alatt is működött az ügyfélszolgálat, a kórházban a Foglalkozás Egészségügyi Szakrendelés, közvetített a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, a társfoglalkoztatók is fogadták a közfoglalkoztatott dolgozókat, így nem volt akadálya a közfoglalkoztatási jogviszony létesítésének, a programok hatósági szerződésben meghatározott időbeni feltöltésének. A nyár közeledtével és a járványhelyzet visszahúzódásával, valamint az idénymunkák megjelenésével egyre többen tudtak az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni, így megnőtt a programokból való kilépők száma. December 31-ig már 285 fő kérte a program lejártá előtt jogviszonyának megszüntetését, ebből 150 fő (52,6 %) indoklásként másik munkahelyen történő elhelyezkedést jelölte meg. A programból kilépésre ösztönző hatással van a Kormány közfoglalkoztatottak

040167
Köl

elhelyezkedését segítő pénzbeli juttatások igénybevételének lehetőségei, valamint az idénymunkák elősegítésére fizetés nélküli szabadság biztosítása azoknak a közfoglalkoztatottaknak, akik minimum 3 napra, de legfeljebb 120 napra határozott idejű szerződést kötnek vállalkozóval a közfoglalkoztatási jogviszony alatt.

A programban való részvétel egyik legnagyobb visszatartó ereje az alacsony közfoglalkoztatotti minimál bér, annak ellenére, hogy 2021. március 01-től minimálisan emelkedett.

A jövedelmi viszonyok bemutatásánál említett helyi kutatás szerint a roma lakosság munkaerőpiaci helyzete az elmúlt években javuló tendenciát mutat. „A munkavállalók száma nőtt, azonban többszöri munkahelyváltás jellemzi őket, amely a határozott időtartamú foglalkoztatási formák, és a közfoglalkoztatás keretein belüli alkalmazás következménye. Ezen foglalkoztatási típusok azonban kedvezőtlenebb helyzetet teremtenek a normál, folyamatos foglalkoztatásukhoz képest, hiszen, időtartami kötöttsége miatt kiszámíthatatlan, bizonytalan jövőképet eredményeznek.”¹³

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Nyíregyháza legnagyobb kihívása foglalkoztatási szempontból jelenleg az, hogy a már meglévő, és a jövőben betelepülni kívánó munkaadók mennyiségi és minőségi elvárásainak megfelelő munkaerő rendelkezésre álljon.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában foglaltak szerint Nyíregyházán az elmúlt évtizedekben jelentős befektetések történtek, olyan nagyvállalatok telepedtek meg, amelyek kiemelt szerepet töltenek be nemcsak a város gazdaságában, hanem a munkaerőpiacon is. Azonban az itt működő multinacionális nagyvállalatok jelentős része viszonylag nagy arányban foglalkoztat olyan munkaerőt, akik nem rendelkeznek magas végzettséggel vagy specializált szakképesítéssel, ami egyben relatíve alacsony hozzáadott értéket és jövedelmi szintet jelent – ez utóbbi pedig a jövőben is kihathat a népesség vásárlóerejére.

Nyíregyháza megyeszékhelyként kiemelt szerepet tölt be a megye és a tágabb térség gazdasági fejlődésében, amit elősegít, hogy a város kedvező munkaerőpiaci adottságokkal rendelkezik: számos más magyarországi megyeszékhellyel szemben itt még rendelkezésre áll szabad munkaerőkapacitás, ami fontos telepítő tényező. A foglalkoztatottak aránya magasabb a megyei és az országos átlagnál, ezzel együtt magas azonban az eltartottak aránya, amely a város fiatalok korstruktúrájával magyarázható. A munkaerőtartalék szempontjából nemcsak ez, hanem az is pozitív, hogy Nyíregyháza jelentős munkaerőpiaci vonzaskörzettel rendelkezik. Magyarország a külföldi befektetők vonzása során kiemelt figyelmet fordít a tudásintenzív ágazatokra, amiben Nyíregyháza is nagy szerepet játszhat a jövőben a domináns gazdasági ágazatai révén (gumi és műanyagipar, gépipar stb.). Ebben a folyamatban nagy szerepet játszik a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft., amely hatékonyan koordinálja a város befektetésösztönzési tevékenységét.

2022. évben mintegy 290 milliárd forint értékben kezdte beruházását egy dél-koreai vállalat Nyíregyházán, ahol elektromos autók akkumulátorához használt szeparátorfóliát fognak gyártani, 1200 új munkahelyet teremtve ezzel a városban. Jelenleg folyamatban a Nyíregyházi Ipari Park meglévő, körülbelül 130 hektáros területének 640 hektárral való bővítése és infrastrukturális fejlesztése. A beruházók az elkövetkezendő években folyamatosan kezdik meg működésüket és több, mint 3 000 munkahelyet teremtenek.

¹³ R. Fedor, A., Zakor-Broda, R., & V. Balla, P. (2022). Roma foglalkoztatás - hátrányos helyzet – munkaerőpiaci bizonytalanság. *Acta Medicinæ Et Sociologica*, 13(34), 90–111. <https://doi.org/10.19055/ams.2022.05/31/5>

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A fiatalok foglalkoztatása, megtartása a jövő szempontjából rendkívül fontos a város számára. „Regionális szinten a térségben széles a felsőfokú képzési kínálat, hiszen a Nyíregyházi Egyetem mellett a Debreceni és Miskolci Egyetem közelsége is előnyt jelent. Bár a városban több egyetem is működik, ugyanakkor számos fiatal dönt úgy, hogy felsőfokú tanulmányait más magyarországi vagy akár külföldi egyetemen folytatja – közülük csak kevesen térnek vissza Nyíregyházára tanulmányaikat követően. A hosszú távú fejlődés szempontjából kiemelt jelentőségű a tehetséges fiatal szakemberek megtartása és vonzása, aminek céljából több kezdeményezés is indult a városban az oktatás több szintjén (pl. Arany János Tehetséggondozási Program, Bursa Hungarica Ösztöndíj, Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány, Roma Szakkollégium).”¹⁴

A munkaerő megtartása, a szakképzett fiatalok helyben maradásának segítése, valamint a fiatalok és fiatal családok otthonteremtését célozza az Önkormányzat a 2019-ben bevezetett első lakáshoz jutók támogatásával.

2020. szeptember 1-jétől elindult az új szakképzési rendszer, melyben bevezetésre került a tanulmányi ösztöndíjrendszer és a pályakezdési juttatás, melynek célja a szakképzés vonzóbbá tétele, a duális képzésben résztvevők körének szélesítése, a szakképzési centrumok tanműhelyeinek fejlesztése, hozzájárulva ezzel a végzettség nélküli iskolaelhagyók számának csökkentéséhez is. Továbbra is ingyenes az első két alapszakma, és az első szakképesítés a felnőttképzés keretén belül.¹⁵ A vármegyeszékhelyen a szakképzést a Nyíregyházi Szakképzési Centrum, valamint az Agrárminisztérium felügyelete alá tartozó Északi Agrárszakképzési Centrum biztosítja. A Nyíregyházi Szakképzési Centrum 10 intézményből 8 feladatellátási hely Nyíregyházán található.

A statisztikai adatok szerint a munkát nem találó, nyilvántartott álláskereső 8,8 %-a pályakezdő. Az arány az elmúlt években jelentősen nem változott, viszont a diplomások aránya emelkedett (2020-ban 14,8 %).

20. táblázat

Pályakezdő álláskereső száma (3.2.6.)

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	3982	555
2016	3055	421
2017	2994	371
2018	2447	271
2019	2260	257
2020	2454	305
2021	1774	186
2022	1996	177

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

¹⁴ Nyíregyháza Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

¹⁵ Magyarország 2022. Évi Nemzeti Reformprogramja

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Az elmúlt tíz évben jelentősen csökkent az álláskeresők száma ugyanakkor nőtt a foglalkoztatásban részt vevők száma vármegyénkben is. A „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című programnak is köszönhetőek ezek a sikerek, mely 2017. évben vette kezdetét. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatallal együttműködve valósítja meg a TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum című projektjét, melynek célja a foglalkoztatás hosszú távú fejlesztése a megyeszékhelyen, a város munkaerőpiaci helyzetének javítása, valamint foglalkoztatási paktum működtetése, foglalkoztatáshoz támogatás nyújtása, befektetésösztönzéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósítása, helyi termék és szolgáltatásfejlesztés kidolgozása. A Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum projekt eddigi megvalósítási időszaka alatt több, mint 1000 cég részesült támogatásban, 1466 fő álláskeresőt bevonva a projektbe. A bevonásra került személyekből 4 fő képzésben vett részt, 1207 fő támogatott foglalkoztatásba került bevonásra, míg 238 fő egyéb munkaerőpiaci szolgáltatás keretében egyéni álláskeresői tanácsadásban részesült. A paktum megfelelő szakmai és szervezeti alapot adhat a jelenleg kevésbé összefogott gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztéshez.

2023. szeptember 15-én tartotta a Paktum a szakképzéssel, a város meghatározó gazdasági szereplőivel és a foglalkoztatás területén érintett szervezetekkel együttműködve a „szakMAfest” elnevezésű egész napos rendezvényét. Nyíregyháza központja egy napra a szakmák mini birodalmává vált, ahol több helyszínen, a tematikus utcákon, sétányokon barangolva, szórakoztató formában juthatott hozzá az érdeklődő a szakmaválasztáshoz és a munkaerő piaci foglalkoztatáshoz kapcsolódó információkhoz.

A 3,856 millió Ft összköltségvetésű **Foglalkoztatási Paktum** 2023. novemberben zárult. A projekt ideje alatt összesen 99 darab irányító csoport ülés került megtartásra. Az Irányító Csoport üléseken hozott döntések eredményeképpen 2250 fő foglalkoztatásba bevonása valósult meg. A projekt céljainak elérése érdekében széleskörű partnerségi rendszer alakult ki a munkaerőpiac valamennyi szegmensében jelen lévő meghatározó szereplők (összesen 37) jelentkezésével.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Tekintettel arra, hogy nincs ilyen típusú adatgyűjtés, az alkalmazottak vonatkozásában a nemzetiségre vagy hátrányos helyzetre vonatkozóan nem rendelkezünk információval.

Az Önkormányzat elkötelezett a leszakadó városrészek felzárkóztatásában, az ott élő lakosság integrációjának elősegítésében és ehhez kötődően életkörülményeinek hatékony javításában. A „Közösen a kiútért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázatban keretében a szegregátumban élőket foglalkoztató munkaadók részletes feltérképezése megtörtént. Eszerint a „szegregátumokban napi szinten jelenlévő szociális munkások tapasztalata szerint a munkahellyel rendelkező telepi lakosok jellemzően az alábbi cégeknél dolgoznak:

- NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft.,
- Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.,
- EKO Konzervipari Kft.

Amíg a NYÍRVV közfoglalkoztatottként foglalkoztatja a szegregátumban élőket, addig a másik két cég rendes munkaviszony keretében.”¹⁶

¹⁶ Munkaadók részletes feltérképezése a szegregátumokban élők foglalkoztatása érdekében Készült: a TOP-6.9.1-16-NYH1-2017-00001 „Közösen a kiútért” projekt keretében, 2019. december 05.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A nők és férfiak egyenlő jogaira vonatkozó törvények már az Európai Közösség kezdeteitől fogva léteznek. 1970 óta összesen 13 olyan jogszabályt fogadtak el, amelynek célja annak biztosítása, hogy a nők és férfiak a munkahelyükön tisztességes és egyenlő bánásmódban részesüljenek. Ezek a törvények számos területet fednek le, többek között az egyenlő bánásmódot álláskeresés során, az egyenlő bánásmódot a munkahelyen, az állapotos dolgozók és szoptató anyák védelmét, valamint a szülési szabadsághoz és szülői szabadsághoz való jogot.

Az Ebktv. megfogalmazza, hogy Magyarországon a munkavállalót nem érheti hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatáshoz való hozzájutás során. A törvény lehetőséget ad-nem tekinti az egyenlő bánásmód megsértésének-azokat az eseteket, mikor a munka jellege, illetve természete alapján indokolt az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű felvételre alapított arányos megkülönböztetés.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Nyíregyháza munkaerőpiacát nagymértékben befolyásolhatja, hogy egyes ágazatokban, illetve munkakörökben az élőmunka egyre nagyobb hányada lesz helyettesíthető a mesterséges intelligencia és a robotizáció terjedése következtében.

A digitalizáció kérdése horizontális szempont a városfejlesztés keretében, egyre nagyobb mértékben áthatja a város valamennyi működési területét. A digitális átállás egyik kulcsterülete a közigazgatás digitalizációja, az ügyfélbarát online, elektronikus ügyintézés széles körű kiterjesztése. Kiemelt fontosságú a digitális technológiák, smart city megoldások széleskörű alkalmazása a közszolgáltatások, a városi rendszerek működtetése területén.

Fontos célkitűzés a digitális átállás elősegítése, ennek keretében a gazdaságfejlesztés terén kiemelten fontos a KKV-k digitalizációjának elősegítése, korszerű digitális megoldások, technológiák elterjesztése.

A digitalizációs trendek több szempontból is befolyásolhatják Nyíregyháza fejlesztését és működését:

- egyre inkább terjedő otthoni munkavégzés eredményeként hosszú távon akár a mobilitási szokások és az irodahasználati szükségletek is megváltozhatnak, ami befolyásolja a városi terek funkcióit és használatát;
- a digitális oktatási, képzési lehetőségek és tananyagok bővülésével új tanulási formák honosodhatnak meg, illetve naprakész tudáshoz juttathatók a tanulók, hallgatók, amire az érintett intézmények terveznek is felkészülni;
- egyes közszolgáltatások esetén várható az e-megoldások intenzív térnyerése (pl. hatósági ügyek intézése, egészségügy), amihez alkalmazkodni kell a szükséges infrastruktúra beszerzésével, a kapacitások megfelelő tervezésével és a humán erőforrás (át)képzésével;
- növekszik az igény az online ügyintézési lehetőségek bővítésére;
- a kultúra színterei is áthelyeződhetnek részben az online térbe, így a város közművelődési intézményeinek célszerű hibrid kínálatot összeállítani.

A digitális innováció terén komoly kockázati tényező a felhasználói alkalmazkodóképesség, nyitottság és bizalom hiánya az e-megoldásokkal és a digitális platformokkal szemben. A munkavállalói – és az általános lakossági – digitális készségek szintje meghatározó az új technológiák elfogadása szempontjából, de befolyásolja azt is, hogy hányan választanak IKT-hez kötődő szakmát. Ez alapján elmondható, hogy a városi lakosság kompetenciafejlesztése és a digitalizáció fontosságának tudatosítása hosszú távon a városi gazdaságra is komoly befolyással lehet. Az IKT és a digitális technológia iránt érdeklődők jelenleg a szakképzésben és a felsőfokú képzésben is találhatnak versenyképes tudást nyújtó tanulási lehetőségeket. A Junior Mérnök Program, melynek egyik célja a STEM karrierre való ösztönzés, illetve a Nyíregyházi

Szakképzési Centrum által létrehozott Digitális Közösségi Alkotóműhely, amely nyitott a digitális vállalkozások iránt érdeklődő fiatalok felé.

A nagyobb nyíregyházi vállalatok dinamikus fejlődést mutatnak ezen a téren, és a korábbi Operatív Programok – különösen a GINOP – forrásfelhasználása azt mutatja, hogy a helyi KKV-k is nagy számban valósítottak meg digitális-technológiai fejlesztéseket, nagyrészt vállalatirányítási rendszerek bevezetésével, webáruházak indításával és az üzleti folyamataik digitalizálásával. A vállalkozások digitális átállása azonban nem csak szervezeti változásokat (pl. naprakész hardvereket és szoftvereket), hanem munkavállalói szintű beavatkozásokat (pl. képesség- és készségfejlesztés) is igényel.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl - az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

Az elmúlt időszakban a szociális ágazatot érintő legjelentősebb változásokra 2013-ban, majd 2015-ben került sor. Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól. Ezt követően az úgynevezett jövedelem kompenzáló támogatások a járási hivataloktól, a kiadáskompenzáló támogatások a települési önkormányzatoktól igényelhetők.

A szociális helyzetet befolyásolja az iskolai végzettségen túl, a jövedelem, a foglalkoztatottság. A foglalkoztatáspolitikai fő célja a foglalkoztatás bővítése, a munkanélküliség visszaszorítása, a munkanélküliek és az inaktívak alkalmassá tétele a foglalkoztatásra.

A foglalkoztatáspolitikai eszközök két csoportra bonthatók. Az egyik az aktív eszközök, melyek leginkább a foglalkoztatás növelését célozzák meg. Ezek az eszközök elsősorban a munkahely-teremtésre és az elkerülhető munkahely-megszüntetés támogatására, illetve a mobilitási esély és mobilitási képesség javítására irányulnak. Aktív eszközök a munkaerő-piaci szolgáltatások, így a munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása, a munka-, pálya- álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás, valamint foglalkoztatási tanácsadás és munkaközvetítés.

Ezek mellett az álláskereső képzéseken is részt vehetnek és részesülhetnek vállalkozóvá válást elősegítő támogatásban. A foglalkoztatást elősegítő támogatásnak számos olyan formája létezik, amely a munkáltatókat célozza – különösen a hátrányos helyzetű álláskereső, például a fiatalok vagy a fogyatékkal élő munkavállalók esetében – többek között a munkahelyteremtést és munkahelymegőrzést elősegítő bértámogatások formájában.

A passzív eszközök leginkább az álláskereső számára nyújtható anyagi és egyéb támogatások köre, egészen addig, ameddig nem sikerül munkahelyet találniuk. A passzív eszközök célja a munkával szerzett jövedelem helyettesítése. A passzív támogatások közé tartozik az álláskeresési járadék, amely az álláskereső számára biztosít pénzügyi ellátást.

21. táblázat

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I. (3.3.1.)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	3982	4,87%	536	13,46%
2016	3055	3,79%	480	15,71%
2017	2994	3,77%	573	19,14%
2018	2447	3,12%	595	24,32%
2019	2260	2,92%	594	26,28%
2020	2454	3,20%	695	28,32%
2021	1774	2,35%	679	38,11%
2022	1996	2,64%	705	35,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból jól látható, hogy az ellátásban részesülő álláskeresők száma növekvő tendenciát mutat, míg 2015-ben az álláskeresők közel 13,46 %-a részesült ellátásban, ez az arány 2022-re 35,32 % emelkedett.

A járási hivatal hatáskörébe tartoznak a passzív eszközként szolgáló ellátás- a szociális rászorultság figyelembevételével

- az aktív korúak ellátásának két formája: foglalkoztatás helyettesítő támogatás és az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, valamint
- az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Ezen ellátások a munkába állásig járnak, az aktív korúak ellátásánál az ellátásra való jogosultság feltétele, hogy a kérelmező a munkaerőpiacon rendelkezésre álljon, felhívásra az együttműködés keretében munkát végezzen.

22. táblázat

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II. (3.3.2.)

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	973	24,43%	n.a.	-	1509	37,90%
2016	681	22,29%	n.a.	-	1161	38,00%
2017	621	20,74%	992	33,13%	1 194	39,88%
2018	488	19,94%	799	32,64%	1 083	44,26%
2019	368	16,28%	632	27,98%	962	42,57%
2020	301	12,27%	503	20,49%	996	40,59%
2021	202	11,39%	475	26,79%	878	49,49%
2022	205	10,27%	365	18,30%	910	45,59%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

000173

Az esélyegyenlőséget biztosítva az az aktív korú, aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette (vagy legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett) vagy vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül, és jövedelemmel nem rendelkezik egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülhet.

23. táblázat

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (3.3.3.)

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	119
2018	109
2019	106
2020	104
2021	97
2022	90

Forrás: TelR, KSH

A szociális támogatások rendszere 2015. március 1-jével jelentősen átalakult. A hatályba lépett változások nem érintették a –már az átalakítás időpontjában is –járási hatáskörben biztosított időskorúak járadékára, az alanyi ápolási díjra, az alanyi és normatív közgyógyellátásra és az egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó szabályozást.

24. táblázat

A járási hivatalhoz került támogatási típusokban részesülők száma (fő) Nyíregyházán

Támogatás típus	2013. január 1.	2020. január 31.	2020	2021	2022	2023
ápolási díj súlyosan fogyatékos személyek ápolása jogán	577	217	215	185	159	142
közgyógyellátás	3 318	3 416	3156	2597	3202	3252
egészségügyi szolgáltatás	825	982	1050	882	959	977
időskorúak járadéka	41	39	37	39	40	41

Forrás: saját szerkesztés, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal

Látható, hogy a járási hivatal által folyósított közgyógyellátás és egészségügyi szolgáltatás esetében a jogosultak száma minimálisan nőtt az évek során, az időskorúak járadékában részesülők száma csökkent.

Az ápolási díjban részesülők száma is csökkent, mivel a korábbi jogosultak egy része a 2019. január 1- évvel bevezetett gyermekek otthongondozási díja jogcímen kapja az ellátást (2020. évben 309 fő).

A járási hivatal által folyósított közgyógyellátásra jogosultak száma minimálisan csökkent, az egészségügyi szolgáltatás és időskorúak járadékában részesülők száma minimálisan nőtt. Az ápolási díjban részesülők száma pedig csökkent. Az ápolási díj a tartósan beteg 18 év alatti személyek számát nem tartalmazza.

A változásokat követően továbbra is az Szt. és a helyi rendelet szabályozza a települési támogatás feltételeit. Az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten, a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt.

25. táblázat

Nyíregyháza közigazgatási területén támogatásban részesülők száma (év/fő)

Támogatás típus	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
lakásfenntartási támogatás	1905	1491	1230	945	848	694	596
adósságkezelési szolgáltatás	136	92	71	39	32	28	22
méltányossági ápolási díj	386	292	278	243	217	186	170
rendszeres gyógyszer-támogatás	586	452	400	362	285	241	195
rendkívüli települési támogatás (létfenntartás, képzési megélhetési, felsőfokú nappalis, gyógyszer, kelengye, temetési)	2016	1828	1725	1413	937	1656	1996

Forrás: saját szerkesztés

A rendszeres támogatások között a gyógyszer-támogatás, a méltányossági ápolási díj, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény említhető, a rendkívüli ún. eseti támogatások között pedig a tanszertámogatás, a helyi autóbusz közlekedési támogatás rendszere, első lakáshoz jutók támogatása, karácsonyi támogatás, temetési segély, főiskolai/egyetemi hallgatók részére rendkívüli támogatás, kelengye támogatás, szünidei étkeztetés stb.

A rendkívüli települési támogatás keretében különös méltánylást érdemlő rendkívüli élethelyzethez vezető körülmények megszüntetése érdekében /pl.: haláleset, elemi csapás, bűncselekmény okozta a megélhetést veszélyeztető kár/ az összes körülményekhez igazodó mértékű rendkívüli települési támogatást nyújt az Önkormányzat azzal, hogy jövedelmet nem kell vizsgálni jogosultsági feltételként.

Az egyes támogatási típusoknál a jogosultak számának csökkenése mögött az elmúlt években végbement kedvező tendenciák húzódnak meg. A rendelkezésre álló statisztikai adatok, valamint Nyíregyháza Életminősége háztartás panel nyomon követéses (kétévente ismétlendő) szociológiai felmérés (2008-2018) eredményei alapján folyamatosan emelkedett városunkban mind az átlagjövedelem mind a mediánjövedelem, mely mögött olyan intézkedések is állnak, mint a minimálbér, a garantált bérminimum és a nyugdíjak emelkedése.

A COVID-19 járvány azonban váratlanul, alapjaiban változtatta meg az életünket. Nemcsak fizikai, hanem pszichés, szociális terhet jelentett és jelent. Nagyon sok családban megjelent a munkanélküliség, a családok jövedelme ezáltal csökkent. Az Önkormányzat továbbra is biztosítja a szociálisan rászoruló családok és háztartások számára a támogatásokat. Bár a jogosultak száma csökkent, viszont a támogatások összege folyamatosan, évről-évre növekszik. A támogatások összegének növelése nagyobb segítséget ad a rászoruló családoknak, növelve ezzel is a szociális biztonságot. A támogatások feltétele az adósságkezelési szolgáltatásban és a méltányossági ápolási díjban részesülőknek az együttműködés. Az együttműködés az adósságkezelési szolgáltatásban egy együtt gondolkodási folyamat a jogosulttal annak érdekében, hogy miként lehetséges az adósságot rendezni.

Az adósságkezelésben résztvevő egyén folyamatos segítő tevékenységben is részt vesz, az esetek döntő többségében életvezetési-, lakhatási-, foglalkoztatási- és mentálhigiénés tanácsadást vesznek igénybe az ügyfelek az adósságkezelési szolgáltatás mellett, amely a Nyíregyházi Család és Gyermejkölési Központ szakembereinek segítségével valósul meg. A méltányossági ápolási díjban részesülők a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ szakembereinek segítségével felkészítő (ápolási, gondozási feladatok) tanfolyamon vesznek részt.

A pénzbeli ellátások mellett természetbeni ellátásokat is biztosít az Önkormányzat. Ezek közül kiemeljük a szünidei étkeztetést, amelyben a hátrányos helyzetű gyermekek részesülhetnek. Az Önkormányzat az ellátás biztosításához az állami támogatást (285 Ft/adag/nap) kiegészítette korábban 600 Ft/adag/nap, jelenleg pedig 1091 Ft/adag/napra az étel minőségi és mennyiségi mutatóinak javítása, illetve a házhoz szállítás miatt. Ez a szolgáltatás a város egészére kiterjedően biztosított.

2023. április 01. napjával két új támogatási formát vezetett be az önkormányzat szociális rászorultságtól függő ellátásként:

- az étkezési térítési díjtámogatási formát, mellyel azokat a családokat kívánja segíteni, akik nem részesülnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, legfeljebb kettő általános iskolai vagy nappali munkarendű középiskolai tanuló taníttatásáról gondoskodnak;
- a települési támogatásként nyújtott helyi lakásfenntartási támogatásra nem jogosultaknak rezsiköltség támogatást, ahol azokat a 75. életévüket betöltött személyeket segíti, akik saját jogon öregségi teljes nyugdíjban részesülnek.

2024. március 1-től a helyi rendeletben szabályozott módon a kelengye támogatás szelektivitása megszűnt, ez időponttól kezdődően valamennyi nyíregyházi újszülött érkezése során 20 000 Ft támogatásra jogosult a szülő, törvényes képviselő.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Nyíregyháza lakásállománya 2020-ban 53 156 db lakásból állt. 2015 és 2020 között a városi lakásállomány 2,7 %-kal (1 399 darab lakás) növekedett. A lakások 100 %-a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba, és közel 96 %-a a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt.

Nyíregyházán 53 472 lakás található, ami 2 198-kal több, mint 10 évvel korábban (KSH, 2022). A lakások 95,4 %-a magán tulajdonban van, 3,4 %-a önkormányzati tulajdonú és 1,1 %-a van egyéb tulajdonban. Az összes lakás 91,5 %-a lakott (48 972 db).

Komfortosságuk szerint a lakások 88 %-a összkomfortos, 14,8 %-a komfortos 2022-ben. Az alacsonyabb besorolású lakások – így a félkomfortos, komfort nélküli vagy szükség, vagy egyéb lakás – aránya jelentősen csökkent a népszámlálási adatokat nézve. 2001-ben ezeknek a lakásoknak az aránya az összes lakáshoz viszonyítva 9,6 %, 2011-ben 3,7 %, 2022-ben pedig 1,5 % volt.

26. táblázat

Lakásállomány (3.4.1.)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ívóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	51757	83	2	47,51%	92,02%	100,00%
2016	51885	161	3	47,42%	92,63%	99,07%
2017	52110	230	4	47,25%	93,50%	99,64%
2018	52275	165	3	47,11%	94,46%	100,00%
2019	52525	265	5	46,89%	95,79%	100,00%
2020	53156	286	5	46,60%	95,41%	100,00 %
2021	53453	306	5,72	46,47%	96,04%	100,00%
2022	53710	465	8,66	41,34%	96,27%	98,91%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A „Nyíregyháza Életminősége 2023-2024” kutatás szerint „a lakások alapadatait tekintve a háztartásban élők átlagos számában és a szobaszámában nincs lényeges különbség a 2018 és 2023-as adatokat tekintve. A lakások alapterületében növekedés látható, az alapterület átlag értéke öt év alatt 6.5%-kal emelkedett, illetve a „zsúfoltság” sem jellemző a városban.”

27. táblázat

A lakások jellemzői

Nyíregyháza (1720)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lakásállomány (db)	52110	52275	52525	53156	53453	53710
Egyszobás lakások (db)	4445	4446	4445	4467	4483	4308
Kétszobás lakások (a másfél szobásokkal együtt) (db)	20177	20181	20184	20306	20355	17898
Háromszobás lakások (a két és félszobásokkal együtt) (db)	16385	16413	16456	16663	16760	16810
Négy és több szobás lakások (a három és félszobásokkal együtt) (db)	11103	11235	11440	11720	11855	14694
Közcatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	93,5	94,46	95,79	95,41	96,04	96,27

Forrás: KSH, TeIR

A lakások alapterülete alapján az egyszobás lakások aránya az összes lakáshoz viszonyítva 12,46%. A két és három szobás lakások száma a lakásállomány 2/3-a. A 4 vagy annál több szobával rendelkező lakások aránya 3,65%.

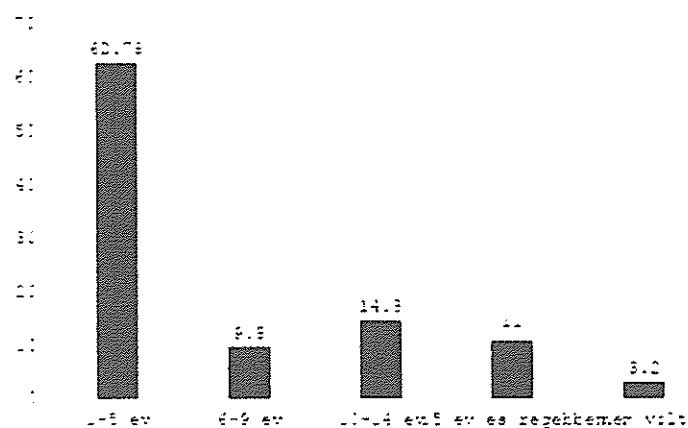
A lakások állapotára jellemző, hogy az életvitelszerűen lakott lakásnak a mindennapi életet megnehezítő tényezők vannak; „Nyíregyháza Életminősége 2023-2024” kutatás szerint a lakosok 16.2%-a nyilatkozott, hogy lakása leginkább „dohos, sötét, vizes, zajos, a lakók miatt nem vonzó a környék és rossz a levegő minősége”.

000177

A Kutatás során a lakásfelújítás átlagos idejét is vizsgálták, mely „4.5 évről 6 évre növekedett az elmúlt öt évben, vagyis ennyi idő telik el, amíg a lakók kisebb – nagyobb mértékű munkákat elvégeznek a lakásban. Pozitív tendencia viszont, hogy míg a lakások 7% a soha nem volt felújítva a városban, addig a jelenlegi adatok szerint 3.2%-ra csökkent ez az arány. Kedvező változás, hogy a lakosok közel kétharmada öt éven belül elvégez valamilyen felújítási munkát a lakáson. Kormányzati szinten is kifejezetten támogatott a lakásfelújítás, korszerűsítés, de a lakásvásárláshoz, építéshez is különböző kedvezmények biztosítottak a családok számára.

11. ábra

Hány évvel ezelőtt volt felújítás utoljára a lakásban? (%) N=458

Forrás: Nyíregyháza Életminősége 2023

A „Nyíregyháza Életminősége 2023-2024” kutatás szerint „a lakosok ötöde rendelkezik valamilyen adóssággal, ez az arány nem változott az előző kutatáshoz (2018) képest, a tartozás nagysága viszont nőtt. Míg 2018-ban átlagosan 1,3 millió forint volt a tartozás mértéke, addig 2024-ben már 3,9 millió. Ennek hátterében az állhat, hogy az elmúlt években elsősorban a nagyobb összegű lakáshitelek és tartós fogyasztási cikkek domináltak a lakosság körében, ami országos szinten is megfigyelhető a KSH vonatkozó adatai szerint, hiszen míg pl. a lakáshitelek állománya 2018-ban 2,7 milliárd forint volt, addig ez 2024-ben már 4 milliárd forint. A Nyíregyházán tapasztalható növekedés egyben azt is jelenti, hogy a lakosok egy része (jövedelmét tekintve) kifejezetten hitelképesnek minősül.”

a) bérlakás-állomány

Nyíregyházán az önkormányzati tulajdonú lakások száma 2021. december 31-én 1 711 db. volt, melyből 1 346 db szociális, 163 db piaci, 202 db nem szociális alapú. Az önkormányzati tulajdonú bérlakások száma a Keleti lakótelep megszűnése révén csökkent.

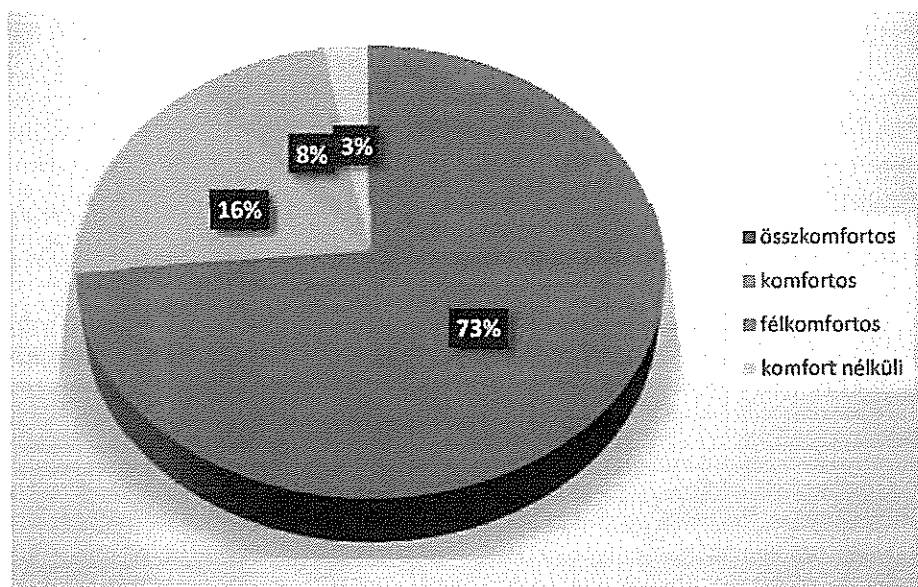
2022. december 31-én az önkormányzat tulajdonában levő lakások száma 1 706 db, melyből 1 319 db szociális, 163 db költség alapú, 224 db nem szociális alapú.

A lakások átlagos életkora magasnak mondható, műszaki állapotuk, komfortfokozatuk, egyéb paramétereik vegyes képet mutatnak. A bérlakások kevéssel több, mint a fele 100 %-ban önkormányzati tulajdonú épületben található. Egy jelentős részük lakótelepeken, többszintes épületekben található: a Huszár lakótelepen (294 db), Jósavárosban az Ungvár stny. 1. alatt (190 db), a Bessenyei tér 3-4. szám (81 db) alatti többszintes épületben, a Nyíregyháza, Csaló köz 11-15. sz. alatti épületben (71 db), valamint Örökösöld városrészben a Lobogó u.1-11 alatt (114 db).

Az önkormányzati bérlakások komfortfokozat szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a lakások 73,4 %-a összkomfortos, 15,8 %-a komfortos, 8 %-a félkomfortos és 2,6 %-a komfort nélküli. 2019-2021. éveket tekintve a félkomfortos és komfort nélküli lakások száma csökkent.

12. ábra

Önkormányzati lakások komfortfokozata

Forrás: saját szerkesztés, 2021.

2021. december 31. napján a lakásigénylők száma 1 340 fő. A lakáskiutalások száma 2020-ban 84, 2021-ben 87 db volt. 2022. december 31. napján összesen 1337 lakásigénylőt tartott nyilván a NYÍRVV Nonprofit Kft. A lakáskiutalások száma 2022-ben 48 db volt.

2022. december 31. napjáig 154 db üres önkormányzati bérlakás szerepelt a nyilvántartásban. Az üres lakások tartalmazzák a műszaki állapot miatt kiürített és ezért a továbbiakban nem kiutalható lakásokat (20 db). Ide tartoznak a város területén található alacsony komfortfokozatú udvaros lakások. Az üres lakások másik részét a Huszár lakótelepen lévő lakások (40 db), az átmeneti lakások (9 db), valamint a felújítandó és ismét bérbe adható lakások (85 db) alkotják.

b) szociális lakhatás

A 3.5. pontban részletesen bemutatásra kerülnek a városban található olyan területek, amelyek a KSH meghatározása alapján szegregátumnak minősülnek. A szegregátumok évtizedek óta magukon viselték a szegénység jegyeit, ami szembetűnő volt a szegregátumban élők városi átlag alatti jövedelmében, magasabb munkanélküliségében, többségében alapfokú iskolai végzettségében és komfort alatti lakásfeltételeiben.

Míg korábban alapvető probléma volt a lakások többségének javításokat és felújításokat nélkülöző állapota, a lakhatási költségek megfizetésének nehézsége és az anómia jeleit mutató telepi élet, addig mára némileg megváltozott a helyzet. A Keleti lakótelep megszűnt, a Huszár lakótelepen pedig a lakások kívülről, vagy kívülről és belülről is megújultak. A megvalósított infrastrukturális projekt keretében a Huszár lakótelepen 182 lakás újult meg. Ebből 75 volt érintve külső-belső felújítással.

A NYÍRVV éves beszámolója szerint a város egésze területén jelentős anyagi ráfordítással tartják karban, újítják meg az önkormányzati tulajdonú lakásokat részben saját munkavállalóikkal, részben vállalkozók bevonásával.

000179

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Hivatalos adatok és felmérések nincsenek az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról. Tapasztalatok szerint a nem lakhatási célokra kialakított ingatlanok pl. kiskertek bódéi, garázsok, raktárak, pincék, stb. is szolgálnak lakhatási célokat.

A nem lakáscélú ingatlanokban élők számára ez a lakhatási forma komoly veszélyt jelenthet: egészségtelen életkörülményeket, közegészségügyi problémákat, akár életveszélyt is (kihűlés, fagyási sérülések, stb.).

d) elégtelen lakhatási körülmények

Az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számának meghatározásánál az üres, jelen állapotában lakhatásra nem, vagy csak nagyobb felújítást követően alkalmas önkormányzati tulajdonú lakásokat vehetjük számba. A NYÍRVV éves beszámolója szerint azokat a lakásokat, amelyek műszaki állapotuk miatt veszélyesek kiürítik, szükség esetén a bérlők elhelyezését biztosítva. Itt megemlíthető olyan eset is, amikor tüzeset miatt váltak lakhatatlanná a lakások. 2021. decemberben a Nyíregyháza, Ungvár sétány 1. szám alatti épületben keletkezett tüzesetben több lakásban jelentős kár keletkezett. A harmadik emeleti lakás és a felette lévő lakások főzőfülkéjében lévő szellőzőberendezés szinte teljesen kiégett a nyolcadik emeletig (összesen 6 db lakás). A NYÍRVV Nonprofit Kft és a Nyíregyházi Család és Gyermekeket Jóléti Központ a szükséges intézkedéseket a családok lakhatása és ellátása érdekében megtette.

Az elégtelen lakhatási körülmények között, illetve a nem lakáscélú ingatlanokban élők kapcsán a hajléktalanságot meg kell említeni. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a város területén tartózkodó hajléktalan személy ellátását saját maga, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyházzal és a Periféria Egyesülettel kötött ellátási szerződés keretében biztosítja.

A feladatellátás keretében a Magyarországi Evangélikus Egyház a fenntartásában működő Oltalom Szeretetszolgálat útján a szociális alapszolgáltatások közé tartozó étkeztetést (népkonyha) és nappali ellátást (nappali melegedő, szenvedélybetegek nappali ellátása) biztosít és a szakosított ellátások körében átmeneti elhelyezést nyújtó éjjeli menedékhelyet és átmeneti szállást, valamint ápolást-gondozást nyújtó hajléktalanok otthonát működtet.

A szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok alapján az engedélyezett férőhelyek száma

- nappali melegedő 150 fő,
- éjjeli menedékhely 100 fő,
- átmeneti szállás 40 fő,
- hajléktalanok otthona 50 fő,
- szenvedélybeteg nappali ellátása 50 fő,

A Periféria Egyesület, mint nem állami szociális szolgáltató utcai szociális munkát biztosít két szolgálat útján a város területén. Az utcai szociális munka szolgálatai rendszeresen felkeresik az utcán élő (kb. 25-30 fő) hajléktalan személyt és meleg ruházattal, gyógyszerekkel, forró teával látják el az arra rászorulókat. Az Egyesület minden év november 1. és március 31. között 24 órás krízis autó szolgálatot működtet.

Az Önkormányzat az általa fenntartott Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság – 2023. szeptember 1-től a Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ - szervezeti keretében biztosítja a hajléktalan személyek 168 órás háziorvosi ellátását (részletesen 3.6. Egészségügyi Centrum).

e) lakhatást segítő támogatások

A 3.3. fejezetben a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásoknál részben bemutatásra kerültek azok a támogatási formák, amelyek a lakhatást segítik.

A települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatás és adósságkezelési szolgáltatás mellett a nem önkormányzati tulajdonú lakásban élő bérlők támogatását és az önkormányzati tulajdonú lakásokban élők lakbértámogatását emelhetjük ki.

Ez utóbbi lényeges, hogy önkormányzati rendelet alapján meghatározott lakbérövezetben, a szociális bérlakásban élők lakbértámogatásban részesülhetnek szociális, jövedelmi, vagyoni helyzetük és a támogatható lakásnagyságot figyelembe véve, ha a háztartás a jövedelmének több mint 12 %-át lakbérre költik. A támogatás odaítéléséről havonta a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság dönt a bérbeadó előterjesztése alapján. A támogatás egy évre állapítható meg, egy év után pedig újra odaítélhető. 2021. évben az így megállapított lakbértámogatás összege 17 118 e Ft volt. 2022. január 01.- 2022. december 31. napja között a lakbértámogatás összege 14 137 e Ft. (NYÍRVV 2022. éves beszámolója).

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a nem önkormányzati tulajdonban lévő bérlakásban lakók lakbértámogatásáról szól 23/2013. (V. 31.) rendelet elfogadásával lehetővé teszi a szociális bérlakást igénylők támogatását, amennyiben nem önkormányzati vagy állami tulajdonban lévő bérlakásban bérlőként laknak és érvényes bérleti szerződéssel rendelkeznek.

28. táblázat

Lakhatást segítő támogatások (3.4.3.)

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	4439	19
2018	25176	4781
2019	29356	4665
2020	28804	4651
2021	2698	30 106
2022	2118	28 519

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az Önkormányzat minden évben megszervezi a szociális alapon történő tűzifaosztást, egyrészt a Nyíregyházi NYÍRVV Nonprofit Kft. Tűzér utcai telephelyén, másrészt külterületeken, helyszíni csomózásos módszerrel. A tűzifa osztás megszervezésében és lebonyolításában a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ aktívan részt vesz. Amennyiben a kihűlés veszélyével fenyegetett személyről érkezik az intézménybe jelzés akár a lakosság, akár észlelő- és jelzőrendszeri tagtól (például rendőrségtől), az érintett személlyel történő kapcsolatfelvételt követően részesül juttatásban az érintett személy vagy háztartás.

Az intézményhez érkező igénylések esetében az alábbi tényezőket vizsgálják:

- szociális rászorultság – új ügyfél esetében környezettanulmány készítése,
- fatüzeléses fűtési lehetőség a kérelmező bejelentett címén,
- működő gázfűtés kizáró ok,
- egy háztartásban csak egy kérelem kerül befogadásra,
- az előző évek során a kérelmező átvette a számára kicsomózott tűzifát.

Évente a NYÍRVV Nonprofit Kft. által kitermelt fa mennyisége kb. 4500 q, amelyből 1000 q a krízis (rendkívüli hideg) időszakban szolgál tartalékul. A külterületi osztások során az önkéntesek bevonása nagy

000181

segítséget jelent, így az idős lakosságot tehermentesíteni lehet a pakolás és a házhozszállítás nehézségei alól.

29. táblázat

A tűzifa osztás jellemzői az elmúlt 2 évben

	NYÍRVV telephelyén átvett tűzifa mennyisége (mázsa)	kiszállított tűzifa mennyiség (mázsa)	összesen
2022-2023	2 220	1 105	3 325
2023-2024	1 840	1 620	3 460

Forrás: saját adat

Ellátási Szerződés keretében a Kék Nefelejcs Alapítvány a szenvedélybetegek átmeneti elhelyezését biztosította 33 férőhelyen („Reménység” Szenvédeybetegék Átmeneti Otthona). 2023. április 1-től a fenntartó Alapítvány megszüntette az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény működtetését. Az ellátási kötelezettség alapján a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, illetve Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata (mivel idősotthoni ellátást nyújtó férőhely megszüntetése is történt) gondoskodott az ellátást igénybevevők elhelyezéséről.

A Magyar Vöröskereszt Szabolcs – Szatmár – Bereg Vármegyei Szervezete a NYITOTT – Ház Anya – Gyermek Segítőotthona keretében működteti a „Félutasház”-at. A Magyarországi Evangélikus Egyház a szociális és gyermekvédelmi ellátási szerződés keretében biztosítja az étkeztetést és nappali ellátást hajléktalan személyek részére, a nappali ellátást szenvedélybetegek részére, a hajléktalan személyek átmeneti szállás, éjjeli menedékhely, hajléktalanok otthona, és gyermekjóléti ellátás keretében a családok átmentési otthona szolgáltatást.

2001 óta működik, a Nyíregyháza, Tokaji út 3. szám alatt lévő 15-45 m² alapterületű lakrészekből (33 db) álló Szobabérlok Háza, mely a szociális bérakásokhoz hasonló funkciót lát el alacsonyabb lakhatási színvonal mellett. A bérlok kizárólagosan a szobát bérlik, közös használatot használnak a közös helyiségeket, a konyhát, a zuhanyzót, a mellékhelyiségeket. A bérleti díj tartalmazza a lakrész rezsiköltségeit is. A Szobabérlok Háza elsősorban egyedülálló személyek vagy házaspárok elhelyezésére szolgál és nem gyermekes családok lakhatását biztosítja. 2022-ben 3 fő költözhetett be, egy lakrész pedig megüresedett. 2022. december 31. napján 5 db üres lakrész volt az Albérlok Házában.

A 33 db lakrész 22 db 15 m², 1 db 22,5 m², 9 db 30 m² és 1 db 45 m² nagyságú szobából áll. A bérlokkal fél vagy egy éves lakrészbérleti szerződést kötnek, mely a szerződés lejártát követően meghosszabbítható.

Fontos szereplője a lakhatási problémák megoldásának a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ. Egyik legfontosabb feladatuk az anyagi problémákkal küzdők számára a pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.

Azoknak a családoknak az átmeneti elhelyezésére, akiknek lakhatásuk nem biztosított, a gyermekjóléti alapellátás rendszerébe tartozó családok átmeneti otthonában nyílik lehetőség. Önkormányzati fenntartásban 40 férőhelyes intézmény működik a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretében. Szintén ezen intézményi rendszerben 16 férőhelyes gyermekek átmeneti otthonát működtet az Önkormányzat.

f) eladósodottság

A háztartások eladósodottsága jelentős részben a lakhatási költségekhez kapcsolódik, ezek egyrészt lakáshitelek, másrészt a lakás fenntartás költségeit jelentik. A háztartások eladósodottságának mértékére egyrészt az önkormányzati tulajdonú lakásokban felhalmozódott hátralékok alapján, másrészt az önkormányzati támogatásokat igénybe vevők adatai alapján van rálátásunk. Ez nem lehet a valós kép,

000182

hiszen a hitel tartozásokról, a magántulajdonú lakásokban élők hátralékairól összességében nincs információnk, segítségkérés esetén rendelkezik az Önkormányzat egyedi ismeretekkel az érintett háztartásokról.

A NYÍRVV éves beszámolója szerint 2021-ben a lakbér és üzemeltetési költség hátralék csökkentése érdekében 51 db részletfizetési megállapodást kötöttek az önkormányzati tulajdonú lakásokban élő bérlőkkel, illetve adósságkezelési szolgáltatásba (24 db) vagy a „Rászoruló Életének Segítése” (továbbiakban: RÉS) alapítványi támogatásba (4 db) vonták be. Ennek ellenére 976 db fizetési felszólítást, illetve végső esetben a lakásbérleti jogviszony felmondását (81 db) közöltek ki. A beszámoló szerint 2021-ben

- folyamatban lévő lakásügyi perek száma 123 db,
- folyamatban lévő végrehajtási eljárások száma 260 db,
- fizetési meghagyás lakbér és üzemeltetési költségre vonatkozólag 35 db,
- fizetési meghagyás lakás helyreállítással kapcsolatosan 44 db,
- végrehajtási lap lakbér és üzemeltetési költségre vonatkozólag 39 db,
- végrehajtási lap lakás helyreállítással kapcsolatosan 20 db.

2022-ben a

- folyamatban lévő lakásügyi perek száma 142 db,
- folyamatban lévő végrehajtási eljárások száma 304 db,
- fizetési meghagyás lakbér és üzemeltetési költségre vonatkozólag 76 db,
- fizetési meghagyás lakás helyreállítással kapcsolatosan 67 db,
- végrehajtási lap lakbér és üzemeltetési költségre vonatkozólag 83 db,
- végrehajtási lap lakás helyreállítással kapcsolatosan 27 db.

RÉS Közalapítvány

A fentiekben említett RÉS Közalapítványt Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 1995-ben alapította. A Közalapítvány célja a Nyíregyháza és a csatlakozó Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei települések közigazgatási területén, valamint a csatlakozó önkormányzati alapítású közszolgáltató tevékenységet folytató, illetve a lakhatással kapcsolatos szolgáltatást nyújtó, önkormányzati alapítású gazdasági társaságok ellátási területén élő azon lakóinak megsegítése, akik önhibájukon kívül szociálisan nehéz helyzetbe kerültek, közüzemi díjaikat nem, vagy csak nagy nehézségek árán képesek kiegyenlíteni és emiatt létfenntartásuk veszélyeztetetté válik. Az Alapítványnál 2013-tól a Nyírségvíz Zrt. és a NYÍRVV szolgáltatóknál felhalmozódó kintlévőség kezelésére van lehetőség.

A támogatás két formája:

- A korrektív jellegű hátraléktámogatás: A díjhátralékkal rendelkező kérelmezők esetében a két évnél nem régebbi tartozásra lehet támogatást igényelni, melynek mértéke a tartozás 2/3-a maximum 150.000.- Ft különös méltánylás esetén 200.000.- Ft.
- A preventív jellegű alapidíj támogatás: A támogatás mértéke egy évi alapidíj, ami a víz- és csatornadíj számlákon kerül jóváírásra, azaz a támogatott felhasználó helyett egy évig az Alapítvány fizeti meg az alapidíjat.

Támogatás feltétele

A támogatás alapvető feltétele a rászorultság igazolása. A támogatási kérelem kedvező elbírálásának a feltétele:

- A kérelmezőnek állandó lakóhellyel kell rendelkeznie azon a településen, ahol a szolgáltatást igénybe veszi,
- a háztartás egy főre jutó nettó jövedelme nem haladhatja meg a 120 000 Ft-ot,
- egyedülálló, rokkant, súlyosan fogyatékos, tartósan beteg, 70 év feletti felhasználó esetében 77.000 Ft-ot.

Módosult az egy főre jutó netto jövedelem 120 000 Ft-ra, egyedülálló, rokkant, súlyosan fogyatékos, tartósan beteg, 70 év feletti felhasználó esetében 140 000 Ft-ra

30. táblázat

Nyíregyházi lakosok vonatkozásában a
RÉS Közalapítvány által nyújtott támogatás 2017-2021. évben

Szolgáltató	Támogatott kérelmek száma (db)					Támogatás összege (Ft)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Nyírsékvíz Zrt.	44	40	17	24	12	229.604	627.608	223.656	389.912	97.116
Nyírvv Kft.	10	7	8	8	4	204.700	559.831	678.485	549.700	250.000
Összesen	54	47	25	32	21	434.304	1.187.439	902.141	939.612	347.116

Forrás: RÉS Közalapítvány, saját szerkesztés

2022-ben a támogatott kérelmek száma 11 db volt, 2023-ban 16 db. A támogatás összege 2022-ben 90 744 Ft, 2023-ban 1 071 616 Ft volt.

A támogatáshoz jutás feltétele, hogy a RÉS által támogatásba bevont tartozáson felüli hátralék összegére az adós a hitelező szolgáltatóval részletfizetési megállapodást köt. Ennek feltételeit – egyedi elbírálás alapján – az adós jövedelmi viszonyai és a tartozás mértéke határozza meg.

Amennyiben a részletfizetési megállapodás megkötését az adós nem vállalja, az alapítványi támogatást nem veheti igénybe. Ezen feltétel teljesítése okozza leginkább a benyújtott kérelmek fokozatos csökkenését. A benyújtott kérelmek esetleges elutasítására a meghatározott jövedelemhatár – egyedi méltánylással felüli – túllépése esetén kerül sor.

Adósságkezelési szolgáltatás

A lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata települési támogatás keretében adósságkezelési szolgáltatást nyújt. A helyi adósságkezelési szolgáltatás esetén a jogosult adósságkezelési tanácsadásban, és adósságcsökkentési támogatásban részesül. A támogatásra való jogosultság feltételeit a szociális rászorultságtól függő egyes pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 21/2021.(VI.25.) önkormányzati rendelet értékeiben jelentős szabályozza, a támogatásban részesülők száma a 3.3. fejezetben látható.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A „demográfiai és társadalmi mutatók városon belüli különbségek rajzolódnak ki: egyes városrészek kedvezőtlenebb értékekkel rendelkeznek a nyíregyházi átlaghoz képest, ami részben szegregációs folyamatokra is utal (pl. Huszártelep, egyes bokortanyák)” - olvasható a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában. Az egyenlő esélyű hozzáférés a szolgáltatásokhoz alapvetően nemcsak a szociális és gyermekjóléti ellátások területén, hanem közszolgáltatások egészét tekintve.

Az Önkormányzat tudatában annak is, hogy különbségek vannak egyes városrészek között- ezek pl. az elhelyezkedésből, adottságokból adódhatnak – városrészekre bontva vizsgálja a szükséges fejlesztések mértékét.

Az elhelyezkedés alapján a város sajátossága a tanyabokros hálózat.

Bácskainé Pristayk Erika az Életképes bokortanyák – A nyíregyházi bokortanyák differenciálódása az elmúlt évtizedekben című könyvében így ír: „A bokortanyák fennmaradása és fenntartása nem lehet kétséges. A

múlt, a hagyomány ereje, a tanyai életmód szeretete mellett a gazdasági viszonyok és a családi gazdálkodás jelentősége is eltérő. A bokrok infrastruktúrájának javulásával a belvárostól eltérő, de kényelmes lakókörnyezetet igénylők szándéka megvalósulhat: városi lakosként kellemes természeti környezetben élhetnek. A bokortanyák funkciója részben megváltozott, a kint élők életmódja nagy eltéréseket mutat, differenciálódtak a tanyák, sorsukat sok tényező alakítja, előregedő és megújuló tanyákkal is találkozunk.” A szerző 10 pontban foglalta össze a bokortanyák általános jellemzőit. Itt most néhányat emelünk ki, amely lehetőség is a jövő szempontjából:

- „A bokortanyákon élők kormegosztása újra kedvezőbb korstruktúrát mutat. Idősebb a lakosság mint a városi átlag, de jobb az aprófalvas és alföldi tanyás átlagtól. Fialat gazdálkodók és többgyermekes tehetős családok is élnek itt.
- Megmarad a tanyák hagyományos feladata is: a város és vonzáskörzetének helyi élelmiszerekkel, friss áruval való ellátása. Sok bokortanyán élő család számára jelent megélhetést és szeretni való életformát az agrárgazdálkodás.
- Sajnos nincsen olyan szervezet, mely teljesen összefogná a bokortanyákat. Külön-külön túl kicsik, ahhoz, hogy önerőből érdemben fejlődni tudjanak. A működő civil szervezetek néhány tanyabokor területén meghatározó, de súlyuk összességében nem elegendő.”

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az elmúlt évtizedek folyamatos és átgondolt komplex beavatkozásainak köszönhetően jelentős javulás történt a szegregátumok helyzetében és az ott lakók életminőségében. Míg a 2011. évi népszámlálási adatok alapján a Központi Statisztikai Hivatal Nyíregyházán 3 szegregált területet jelölt ki, 2021-ben két szegregátum található a városban:

- 1. szegregátum – Huszártelep (Bottyán J. u. - Huszár tér - vasút - Huszár tér - Orgona u. - belterületi határ),
- 3. szegregátum – Polyákbokor külterület.

A korábban szegregátumként azonosított Keleti lakótelep a népszámlálás óta eltelt időszakban megszűnt.

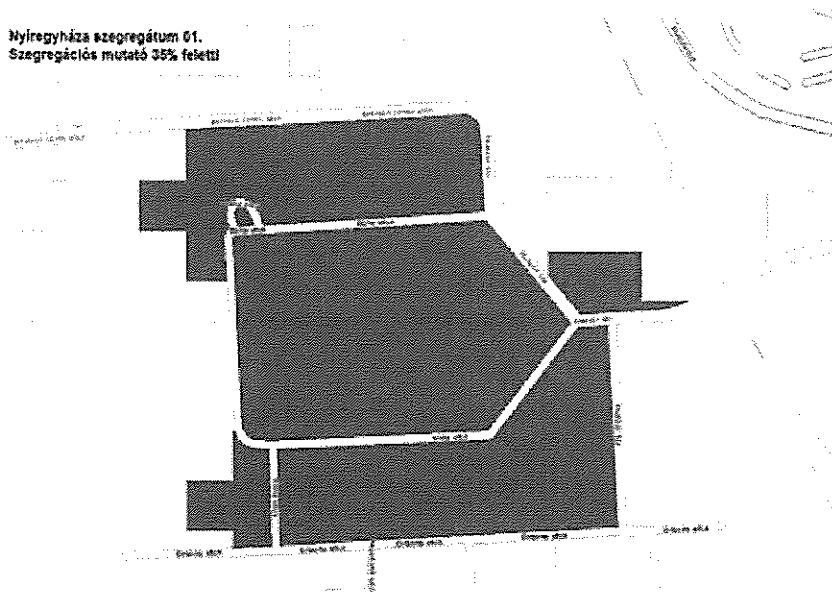
Huszár lakótelep

A nyíregyházi huszárlaktanyát a XIX. század második felében építették. Az 1891-ben elkészült kaszárnya az akkori legmodernebb igényeknek megfelelően épült, az Osztrák-Magyar Monarchia legkorszerűbb lovassági laktanyája lett.

A Huszár lakótelep a város belterületéhez tartozik, közvetlenül a városközponthoz tartozó Nagykörút mentén helyezkedik el. Szomszédságában található a vasútállomás és az autóbusz állomás. A közszolgáltatást nyújtó intézmények az autóbuszjáratoknak a használatával is elérhetők, szinte mindegyik a városközponton halad át. Azzal, hogy a lakótelep belterületen található azt eredményezi, hogy gyalogosan is elérhetők a szolgáltatások. A lakótelep aszfaltozott úton és gyalogosan egy vasúti aluljárón keresztül is megközelíthető.

1.szegregátum – Huszártelep
 (Bottyán J. u. - Huszár tér - vasút - Huszár tér - Orgona u. - belterületi határ),

Nyíregyháza szegregátum 01.
 Szegregációs mutató 35% feletti

Forrás: Közösségi Beavatkozási Terv

Lakásállomány

A Huszártelep ingatlanállományának többségét a volt laktanya épületei alkotják. A kétszintes épületek fő- és altiszti lakóépületnek, valamint legénységi körleteknek épültek, az egyszintes sorház jellegű épülettömbök gazdasági kiszolgáló funkciót töltöttek be.

A laktanyát bérlakásokká az 1950-es években alakították át. Az évek folyamán több lakás felújítási program zajlott. 2004-ben egy 9 lakásos könnyűszerkezetes lakóépületet hoztak létre a területen. 2012 és 2014 között 43 lakást érintett részleges – belső vagy külső – felújítás. 2012-ben a „Bízalom és munka” projekt keretében felújításra került egy korábban lakatlan, romos 18 lakásos társasház a Viola út. 5 szám alatt. A „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein” című projektben (TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 összesen 182 lakás újult meg a Huszár lakótelepen, egyrésze kívülről, másrésze pedig kívül-belül egyaránt.

Közszolgáltatások

Nyíregyháza teljes közigazgatási területén biztosított a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés. A Huszár lakótelepen közvetlenül is elérhetők egyes közszolgáltatások. A szociális és gyermekjóléti ellátások közül a családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás, bölcsődei ellátás működik a telepen. A bölcsődék körzet nélkül veszik fel a gyermekeket, bárki a város bármely pontjáról jelentkezhet bármelyik bölcsődébe. Az óvodai ellátás során körzethatárokkal működnek az intézmények, a Huszár lakótelepi gyermekek körzetes óvodái a város más területén levő 5 óvoda. Az óvodához hasonlóan az általános iskolai tanulmányok folytatására a Huszár lakótelepen élő gyermekek részére – folyamatosan egyeztetve a Nyíregyházi Tankerületi Központtal - több intézmény került meghatározásra. Mind az óvodai, mind az iskolai körzethatárok meghatározásánál cél az integrált nevelés-oktatás biztosítása, a szegregáció elkerülése.

Az Önkormányzat feladata a lakás- és helyiséggazdálkodás, az egészségügyi alapellátás, a köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás, hulladékgazdálkodás stb., amely szervezett és biztosított a lakosság ellátása érdekében.

Nemcsak az önkormányzati feladat és hatáskörbe tartozó szolgáltatások elérése biztosított a Huszár lakótelepen élők számára, de valamennyi egyéb szolgáltatás is, ugyanúgy, mint a város bármely lakójának. Például a MÁV-állomás épületében az emeleten működik az egyik kormányablak, amit a MÁV alakított ki és bocsátotta a megyei kormányhivatal rendelkezésére. A berendezést, a felszerelést, a szakmai háttérrel és a munkaerőt a Nyíregyházi Járási Hivatal biztosítja. A hivatali helyiségben vasúti utastájékoztató rendszert is kialakítottak, és több mint 1500 ügykörben vehetik igénybe a kormányhivatali ügyintézők segítségét az ügyfelek.

Társadalmi helyzet

A szegregátumok társadalmi problémáinak hátterében több tényező áll: az alacsony iskolai végzettség, a munkanélküliség, valamint a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás. Maga a szegregátum definiálásában is a képzettség és a foglalkoztatottság mértéke a meghatározó. Egy terület akkor minősül szegregátumnak, amennyiben a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.

A telep körülmények között élők jövedelmi helyzetéről a 3.1. fejezetben írtunk. Nem megismételve, de kiemelve, hogy a telep körülmények között élők körében az országostól jóval alacsonyabb jövedelmek jellemzőek. Az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem 56.911 forint volt 2021-ben, 162 000 forint volt 2022-ben. Hátterében az iskolázottság, és az azzal összefüggő foglalkoztatottsági mutatók állnak, de természetesen meghatározó tényező a háztartások nagysága is. Az elmúlt évben végzett helyi kutatás szerint a Huszár lakótelepen megkérdezettek körében a munkaerőpiacon betöltött státuszukban pozitív irányú elmozdulás történt. Míg 2019-ben a válaszadók több mint egyharmada (37,2%), addig 2021-ben 50,9% nyilatkozott arról, hogy aktívan részt vesz a munkaerőpiacon. A munkavállalók száma nőtt, azonban többszöri munkahelyváltás jellemzi őket, amely a határozott időtartamú foglalkoztatási formák, és a közfoglalkoztatás keretein belüli alkalmazás következménye. A munkavégzés körülményeivel való elégedettség pedig azt mutatja, hogy az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők jelentős mértékben elégedetlenebbek. Mindez visszavezethető a prekariátus jelenségre, hiszen az alacsony iskolázottságú és piacképes tudással nem rendelkezők azok, akikre leginkább jellemző a munkaerőpiaci bizonytalanság, s ez a roma célcsoportra fokozottan igaz. Számos esetben ők azok, akik alacsony presztízsű szakmában rutin feladatokat ellátva, akár nehezebb fizikai munkát végeznek munkájuk folyamán, amely hatással van elégedettségükre. A munkaerőpiaci esélyeket javító tanfolyamokon való részvétel kedvező alakulását magyarázhatja a célcsoportra fókuszáló program is, amelynek keretében több típusú képzés valósult meg.

Nevezetesen a TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosítószámú számú, Közös a kiútert projektben valósultak meg egyrészt a munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok és az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítását, fejlesztését célzó programok. Másrészt ösztöndíj és önkéntes programok és képzések indultak.

A TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosítószámú projekt keretében megvalósuló képzések jellemzői
(induló, záró létszám)

képzés megnevezése	képzésben résztvevők létszáma (induló létszám, fő)	szakképesítést igazoló bizonyítványt szerzett személyek száma (fő)	lemorzsolódott (fő)
7-8 osztályos általános iskolai felzárkóztató képzés	18	14	4
tisztítástechnológiai szakmunkás	25	21	4
családellátó	25	21	4
burkoló	26	16	10
kézápoló és műkörömpépítő	26	7	19
festő, mázoló tapétázó	29	26	3
Összesen	149	105	44

Forrás: TIT Jurányi Lajos Egyesület, szakmai beszámoló

Összesen 149 fő kezdett tanulmányokat, amelyből 14 fő a 8 általános iskolai végzettséget szerezte meg, 91 fő pedig szakképesítést igazoló bizonyítványt szerzett.

A foglalkoztathatóság javítását célzó komplex programelem keretében a képzéseken túl olyan munkaerőpiaci szolgáltatásokat biztosított az Önkormányzat, amelyek hatékonyan segíthetik munkakeresésüket és tartós munkavállalásukat. Ennek megfelelően pályaorientációs, álláskeresési és munkahelymegtartó csoportfoglalkozások, tréningek valósultak meg a telepen.

A képzésekre történő jelentkezést, bekapcsolódást pénzbeli támogatás nyújtásával ösztönözte a projektet megvalósító Önkormányzat, tekintettel arra, hogy a potenciális résztvevőket éppen a szociális helyzetük tarthatja vissza attól, hogy a képzéseken részt vegyenek. A Projektben indított képzések ideje alatt ezért a résztvevők képzési megélhetési támogatást kaptak. A támogatásra való jogosultság feltételeit települési támogatásként helyi rendeletben¹⁷ szabályozta az Önkormányzat.

Az alacsony iskolai végzettséggel, lakáskörülményekkel, foglalkoztatottsággal és ezekből adódó jövedelmi helyzettel összefüggésben a helyi támogató rendszerekkel is jellemzően kapcsolatba kerülnek a telepen élők. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni támogatásokat kevesebben veszik igénybe, mint amennyien jogosultak lennének. Ennek hátterében részben állhat a jövedelmi helyzet (lásd jövedelmi egyenlőtlenségeknél említettek), jellemzőbb lehet azonban az információ hiány, az eljárási képesség hiánya. Ez utóbbiak kiküszöbölésében a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásnak kiemelt szerepe van, pl. a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételénél.

Polyákbokor

Polyákbokor Nyíregyháza külterületi bokortanyás övezetének részét képezi, a belterülettől nyugat-délnyugatra található, mintegy 6,5 km-re a város belterületi határától, a 36. sz. főútvonal és az M3 autópálya között. A tanya megközelíthetősége szilárd burkolatú úton biztosított, azonban a belső úthálózat jellemzően nem pormentes. A terület megközelíthetőségét a H35 jelű buszjárat segíti, amely Felsősimát köti össze az autóbusszállomással.

¹⁷ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésnek 13/2019.(V.31.) önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 20.) önkormányzati rendelet módosításáról

Polyákbokor területén 153 fő él (2017). A legfeljebb 14 éves korúak aránya Polyákbokor területén a legalacsonyabb a szegregátumok között (31,4%), de ez is több mint 16 százalékponttal haladja meg a nyíregyházi átlagot (15%).

Közzolgáltatások

Nyíregyháza teljes közigazgatási területén biztosított a közzolgáltatásokhoz való hozzáférés. Polyákbokor területén közvetlenül elérhető szolgáltatás a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, amely a TOP-TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 azonosítószámú, „Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumában” projekt ideje alatt önkormányzati saját erőből megvalósított telek és konténer vásárlás, és a szolgáltatás elhelyezésének az eredménye. A projekt lezárását követően a szolgáltatás továbbra is közvetlenül elérhető, a családsegítők által nyújtott általános szolgáltatáson túlmenően, például a bevezetett mosodai szolgáltatás jelentős segítség a családok számára.

Tekintettel arra, hogy egy, a város belterületétől távol található viszonylag kisméretű lakott területről beszélünk, Polyákbokor területén a fentiekén kívül semmilyen köz- vagy egyéb szolgáltatás nem található. Nincsenek közintézmények, kereskedelmi egységek, szolgáltatások. Az Szt. szabályai alapján az intézmény hiányából és a közösségi közlekedés nehézségéből eredő hátrányoknak az enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közzolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése a tanyagondnoki szolgáltatás feladata. Ezt a szociális alapszolgáltatási formát ellátási szerződés alapján a Human-Net Alapítvány biztosítja Polyákbokorban.

Munkaerő-piaci helyzet

A településrészen jelentős a gazdaságilag inaktív népesség aránya a népszámlálási adatok alapján (2011). Az adatfelvétel óta eltelt több, mint 10 év alatt nyilvánvalóan a helyzet változhatott, de pontos számadatokkal nem rendelkezünk a munkanélküliségre, foglalkoztatottságra vonatkozóan.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Aetv.) 5. § alapján a helyben biztosítható közfeladatok körében a helyi önkormányzat feladata az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód támogatása, továbbá a háziorvosi, házi gyermekorvosi, a fogászati alapellátásról, az ezekhez kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői és az iskola-egészségügyi szolgálatról való gondoskodás.

Nyíregyházán a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás és a fogorvosi alapellátás 101 orvossal kötött feladatellátási szerződéssel valósul meg. A városban jelenleg 44 felnőtt háziorvosi, 27 gyermek háziorvosi, 30 fogorvosi praxis látja el az egészségügyi alapellátást. A területi ellátási kötelezettséggel rendelkező orvosok feladataik ellátását a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése által rendeletben meghatározott körzetekben végzik. A város területén működnek olyan háziorvosi szolgálatok (Telr szerint 4 db), melyek területi ellátási kötelezettséget nem vállalnak, de ha egyéb feltételekkel rendelkeznek, működési engedély birtokában az egészségbiztosítóval kötött szerződés alapján a bejelentett, és az őt választó biztosítottak számára folyamatos háziorvosi ellátást nyújtanak.

Egészségügyi ellátás (3.6.1.)

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	48	27	40	3411	n.a.
2016	n.a.	48	27	39	3127	n.a.
2017	0	48	27	39	4929	524
2018	0	48	27	41	4988	470
2019	0	48	27	40	3416	212
2020	0	48	27	40	3156	218
2021	0	49	27	40	2597	201
2022	0	48	27	40	3202	171

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A kötelező feladatokhoz tartozó háziiorvosi ellátás mellett az ügyeleti ellátás, a területi védőnői ellátás és az iskola egészségügyi ellátás is az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében működött. Nem kötelező feladatként biztosítja az önkormányzat a fogászati röntgent (szakellátási feladat), a foglalkozás-egészségügyi alapellátást, a hajléktalan személyek orvosi ellátását és az otthoni szakápolás és hospice ellátást.

Az alapellátáshoz kapcsolódó központi ügyeleti ellátás Nyíregyháza Megyei Jogú Város, Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, valamint Apagy és Nyírtét község közigazgatási területén biztosított. Az intézmény keretei között közel 145 ezer ember ügyeleti ellátása valósult meg.

A központi ügyeleti ellátás működésének átszervezése – az ügyeleti ellátás biztosítása és határfokának növelése céljából – pilot jellegű program indításával kezdődött 2022. június 1.-től 2022. december 31. napjáig tartó időtartamban. A változtatás lényege, hogy az eddig az időpontig háziiorvosokkal szerződéses keretek között működtetett ügyeleti modell kiegészült a 2021-ben hatályba lépett, egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény szerinti egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott orvosokkal és ápolókkal, akik az ügyeleti ellátás biztosítását főállású tevékenységként végzik az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság foglalkoztatotti állományában. Ennek érdekében az intézmény engedélyezett alkalmazotti létszáma 5 főállású orvos, illetve 5 főállású ápolóval bővült. A pilot program nem volt sikeres, egészségügyi szolgálati jogviszonyban nem történt foglalkoztatás az ügyeleti ellátás biztosítása során. A programot tulajdonképpen felülírta az ügyeleti ellátás rendszerében bekövetkező változás, amely a 2.2. pontban került bemutatásra.

Az ügyeleti ellátás keretében a fogorvosi ügyelet megszervezése, biztosítása is kötelező a települési önkormányzatok számára. Az egészségügyi ellátás folyamatos működtetésének egyes szervezési kérdéseiről szóló 47/2004. (V.11.) ESzCsM rendelet 6. § (4) bekezdése szerint fogorvosi ügyeleti ellátás szervezése a fővárosban, a megyeszékhelyen, valamint a megyei jogú városban legalább a heti pihenőnapokon és munkaszüneti napokon - legalább 6 órás rendelési időben - kötelező. Nyíregyháza közigazgatási területén hétvégén és ünnepnapokon napi 6 órában (8-14 óra között) biztosított a fogorvosi ügyeleti ellátás a Nyíregyháza, Szent István u. 70. szám alatt. 2022-ben több önkormányzat megkeresésére válaszolva az Önkormányzat kiterjesztette a fogorvosi ügyelet ellátási területét 9 településre, amellyel a szolgáltatást igénybe vevők száma 36 ezer fővel növekedett. A fent említett szervezeti változások következtében a megüresedett központi orvosi ügyelet épületéből a fogorvosi ügyelet átkerült a Nyíregyháza, Szent I. u. 14. szám alá.

Az egészségügyi alapellátás keretében a hajléktalan személyek orvosi ellátását is biztosítja az önkormányzat. A TOP-6.6.1-16. számú pályázat keretében a Nyíregyháza, Tokaji út 1/D. alatti ingatlan földszinti épületrészben kialakításra került a hajléktalanok 24 órás háziorvosi ellátását biztosító un. Egészségügyi Centrum. Az intézmény egyik részében 5 lábadozó (betegszoba) lett kialakítva a hozzá tartozó szociális helyiségekkel, orvosi és nővéri pihenővel. Egy másik részben kialakításra került egy orvosi rendelő, kötözővel, fürdetővel és a szükséges szociális helyiségekkel, valamint adminisztratív helyiségekkel és raktárral.

Az intézmény szolgáltatásait igénybe vehetik mindazon 18 éven felüli, beteg hajléktalan emberek, férfiak és nők, akiknek a betegségük nem igényel kórházi kezelést, de az utcai életmód és betegségük együttesen veszélyeztetik életüket, valamint a hajléktalan-ellátás más intézményeiben betegségük miatt nem láthatóak el megfelelően. A lábadozó 10 fő hajléktalan személy egészségügyi ellátását biztosítja. Azok számára nyújt külön elhelyezést, akiknek az állapota az orvos mérlegelése alapján ezt indokoltá teszi. (pl.: kemoterápia, sugárterápia, életmódjukból eredően különböző végtag amputáció műtét után lévő gondozásra szoruló személyek). Egyszeri vagy kúraszerű beavatkozást követő meghatározott idejű megfigyelést, gondozást, valamint akut azonnali egészségügyi ellátást is biztosítanak (hypertonia, pszichiátria, légúti betegségek). A háziorvosi szolgáltatás többek között gyógyító- és prevenció feladatokat, járványügyi intézkedéseket, szűréseket szervez és hajt végre.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az egészség nem a betegség hiányát jelenti, hanem a testi és lelki jólétet. A szűrővizsgálatok abban segítenek, hogy betegséget időben felfedezzék, majd következik a megfelelő gondozás, kezelés, gyógyítás.

Nyíregyházán a prevenció akciók fontos elemei azok a lakossági szűrések, amelyek a városi rendezvényekhez, programokhoz kapcsolódnak. Szinte hagyományosan megrendezésre kerül a SZÍV Világnapja, az Anyatejes Táplálás Világnapja, Egészségnap a Kossuth téren, de említhető az Idősek Világnapja vagy egyéb nagy rendezvények. Ezenkívül a különböző pályázati programok elemi közé tartoznak az egészségügyi szűrések, tanácsadások.

Az egészségügyi alapellátás, a járóbeteg szakellátás és az egészségfejlesztési programokat megvalósító szervezetek közötti összekötő kapocsként működnek az egészségfejlesztési irodák. Nyíregyházán 2018. március 1-től kezdte meg működését a Nyíregyházi járás Egészségfejlesztési Iroda, amelynek intézményi háttérét a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház biztosítja, működését finanszírozza.

Az Egészségfejlesztési Irodák – közvetlen kapcsolatot kialakítva az egészségfejlesztési programok célcsoportjaival – oly módon javítják az egészségügyi ellátórendszer prevenció tevékenységét, hogy a háziorvosi szolgálatoktól, a járóbeteg szakrendelésről vagy fekvőbeteg szakellátást követően az egészségfejlesztési irodákba irányított életmódváltásra szorulókat, vagy saját elhatározásukból

életmódváltást kezdeményezőket kockázatbecslés alapján életmódváltó programokba vonják be és követik a programokban való részvételüket. Az Egészségfejlesztési Iroda átfogó célja, hogy egy olyan egészségfejlesztési és egészség-megőrzési „központ” működjön, mely centruma lesz az országos, valamint a helyi népegészségügyi- és egészséges életmódra nevelő programok megvalósításának, prevenciót segítő akciók lebonyolításának. Lehetőséget teremthet, és színteret biztosíthat a területen működő egészségügyi és szociális szolgáltatók és civil szervezetek kezdeményezéseinek, együttműködésének, kapcsolatok kialakításának.

Az Egészségfejlesztési Iroda tevékenységi körei:

- életmódváltó programok és közösségi szintű egészségnevelési és egészségfejlesztési programok megvalósítása különböző szintereken (települési, munkahelyi és iskolai szinterek),
- egyéb szervezetek (önkormányzatok, civil szervezetek, iskolák,) által tartott rendezvényeken történő részvétel,
- helyi hálózati aktivitás; az egészségfejlesztéssel érintett szervezetek, döntéshozók partnerhálózatba szervezése és a partnerhálózat működtetése,
- a mentális egészségfejlesztés keretében végezhető egyéni és populációs szintű preventív feladatok megvalósítása.
- egészségügyi állapotfelmérés,
- mentálhigiénés tanácsadás,
- táplálkozási és életmód tanácsadás,
- mozgásterápia, gyógytorna,
- szenvedélybetegek önszegítő csoportja,
- dohányzás leszokást elősegítő foglalkozás,
- klubfoglalkozások,
- előadások,
- prevenciók iskolai előadások.

A TOP-6.9.1. programokban a szegregátumok területén egészségfejlesztési programok, szűrések tanácsadások valósultak meg. A gyakorlati tapasztalat szerint a részvételt ösztönzni kell, a prevenciók célokat is szolgáló szűréseken, tanácsadásokon a részvétel alacsony számú volt.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az Szt. 99/B. § (1) bekezdése alapján a fejlesztő foglalkoztatás célja a gondozási, fejlesztési, szolgáltatási, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ, 2023. szeptember 1-től a Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ, mint önkormányzat által fenntartott intézmény biztosítja a fogyatékos nappali ellátásban részesülő ellátottai részére a fejlesztő foglalkoztatásban való részvétel lehetőségét.

Az Nkt. 74. § (2) bekezdés szerint az óvodai nevelésről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat intézmény alapításával és fenntartásával vagy köznevelési szerződés révén gondoskodik. Tekintettel arra, hogy az óvodáinkban a megfelelő szakemberek nem állnak maradéktalanul rendelkezésre, ezért az Önkormányzat kötelezettsége teljesítése érdekében a Nyíregyházi Tankerületi Központtal feladat-ellátási megállapodást kötött, mely alapján minden önkormányzati fenntartású óvodában biztosított a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése.

A csecsemőkorban lévő gyermekek gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozására is van lehetőség Nyíregyháza városban. Amennyiben a bölcsődében vagy már esetlegesen az otthoni környezetben a gondozók, szülők észreveszik a gyermekük fejlődési lemaradását, nehézségét, esetlegesen

a problémákat, akkor a Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságaihoz fordulhatnak, akik részükre gyógypedagógiai tanácsadást, korai fejlesztést és gondozást javasolhatnak. Nyíregyházán a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézményében és köznevelési szerződés keretei között a Rejtett Kincsek Down Egyesület fenntartásában működő Csodavárban és az ÉFOÉSZ Egyesületnél vehetik igénybe a szülők a gyermekük részére javasolt gyógypedagógiai fejlesztéseket.

Az Önkormányzat a TOP-6.9.1 projekt keretében több olyan programelemet biztosított, amelynek célja a gyermekek hátrányainak kompenzálása. A telepszerű környezet, a rossz szociokulturális háttér a későbbiekben komoly lemaradást és szocializációs problémákat okozhat a gyerekek közoktatási rendszerbe való beilleszkedése során, alapvetően befolyásolhatja későbbi teljesítményüket, ezért elengedhetetlen a szociokulturális hátrányok leküzdésére irányuló korai fejlesztés. A korai fejlesztés keretében a 0-5 év közötti korosztályra és szülőkre fókuszáló tevékenységek (mozgás-, értelmi, hallás-, látás-, kommunikációs és beszéd-, valamint szociális és érzelmi fejlesztés) valósultak meg 2019-2021 között, kiemelt figyelmet fordítva a megkésett, eltérő fejlődésű vagy a fejlődési zavar szempontjából veszélyeztetett kisgyermekekre.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Gyvt. 21. §-ban foglaltaknak megfelelően természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére a bölcsődében, minibölcsődében, óvodában, nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai és – ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik – a közép- és köznevelési iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében, valamint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása valamint az iskolában a tanítási szünetek időtartama alatt.

Ugyanezen jogszabályhely 21/A.§ (1) bekezdése szerint ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztetést, a déli meleg főétkeztetést valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztetést, illetve a gyermekek és tanulók számára az óvodai nevelési napokon valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztetést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztetést kell biztosítani.

A törvény a fentiek biztosítását a települési önkormányzatra delegálja az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, továbbá a közigazgatási területén a tankerületi központ, illetve a szakképzési centrum részeként működő nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben.

Az ilyen formán biztosított gyermekétkeztetés vonatkozásában az étkeztetéssel, illetve az egyes étkezésekkel és élelmiszer típusokkal kapcsolatos részletszabályokat, illetve az egészséges táplálkozásra való nevelés központi szempontrendszerének biztosítását a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) tartalmazza.

Az EMMI rendelet alapján a közétkeztető köteles a bölcsődei, mini bölcsődei étkeztetés esetén az előírt napi energiaszükséglet 75%-át napi két fő és két kísétkeztetéssel, illetve napi háromszori étkezés szolgáltatása esetén az előírt napi energiaszükséglet 65%-át egy fő és két kísétkeztetéssel biztosítani.

A közétkeztetés során sótartalmú ételpor, sótartalmú leveskocka vagy ételízesítő krém/paszta, 30%-nál magasabb zsírtartalmú hús, koffeintartalmú ital (kakaó/tea kivételével), energiatital, alkoholt tartalmazó élelmiszer, szénsavas vagy cukrozott üdítőt/szörp, gyümölcsíz, főzéshez használt kókusz/pálmazsír felhasználása tilos.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város esetében a fentiekben nevesített gyermekétkeztetési szolgáltatásokat 2020 szeptembere óta a Hungast Nyírség Kft. és az ELAMEN Zrt. vállalkozási szerződés keretein belül biztosítja. A Hungast Nyírség Kft. elnevezése 2023-tól Cívus Hungast Kft-re változott.

A vállalkozási szerződés viszonyrendszerén belül a szolgáltatók kötelesek biztosítani – többek között- az EMMI rendeletben foglalt valamennyi, az élelmiszerek és nyersanyagok energia – és tápanyagtartalomra vonatkozó szabályainak betartását, illetőleg a HACCP rendszer követelményeinek való megfelelést is. Az EMMI rendeletben meghatározott allergének figyelembevételével városunkban igény szerint a diétás étkeztetés lehetősége is biztosított.

Az EMMI rendelet szabályaival összhangban a gyermekétkeztetés során az étlapok összeállításánál biztosítani kell, hogy az ételek változatossági mutatója (leves + hús + főzelék + köret féleségek száma / ugyanezek előfordulásainak száma $\times 100$) az egymást követő kétszer tíz ételmezési nap melegétkezéseinek vonatkozásában ne legyen kisebb 60-nál, valamint, hogy az egymást követő kétszer tíz ételmezési nap főétkezéseiben egy ételsor csak egy alkalommal forduljon elő. Nyíregyháza esetében ezen változatossági mutató a minimumhatárértéket jóval meghaladja, a 2022. év eddigi rendelkezésre álló adatai alapján ezen mutató mértéke átlagban 93.68.

A szolgáltatók minden az általuk biztosított étkeztetéshez havi bontásban étlapot készítenek, amelyek az intézményekben jól látható helyen kifüggesztésre, illetve a szolgáltatók honlapján elektronikusan közzétételre kerülnek. Az étlapokon kötelező feltüntetni minden étkezés számított energia-, zsír, - telített zsírsav-, fehérje, - szénhidrát-, cukortartalmát, számított sótartalmát, valamint az egyes külön rendeletben meghatározott allergén összetevőket is.

Az Önkormányzat az étkezési normák maradéktalan betartását és érvényesülését, valamint a HACCP rendszernek való megfelelést folyamatosan ellenőrzi, a Vállalkozókkal az egyeztetések az étlapok összeállítása és véleményezése kapcsán folyamatos, amely tekintetében – jogszabály adta lehetőségeikhez mérten – a fogyasztói igényeket is figyelembe vesszük, többek között időszakonként fogyasztói elégedettségmérésre is sor kerül.

Az egészségközpontú és környezettudatos életre nevelés szellemében a szolgáltatók az óvodai és iskolai közösségben kötelesek edukációs jelleggel tematikus heteket szervezni, ahol a gyermekek megismerkedhetnek a helyi/megyei termelőkkel, akiktől az étkeztetéshez a napi alapanyagok beszerzésre kerülnek. Itt lehetőségük nyílik megismerni az alapanyagok sokszínűségét, a változatos étkezések fontosságát, az egészséges életmód és az egészséges táplálkozás mindennapi életre gyakorolt hosszú távú jótékony hatásait is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

2012. január 1-től lépett hatályba Magyarország Alaptörvénye, melynek XX. cikke deklarálja a testi és lelki egészséghez való alapvető jogot. A sportról szóló 2004. évi I. törvény 2012. január 1-től hatályos szövege, melyben Magyarország Országgyűlése kinyilvánította, hogy a "nemzet közössége a test művelését, a sportot, a nemzet alapértékének, kívánatos célnak tekinti". Mindezeket figyelembe véve Nyíregyháza Város vezetése folyamatosan arra törekszik, hogy a helyi lakosság egészségének megőrzése érdekében a már jól bevezetett közösségi sportolási lehetőségek tárházát folyamatosan fejlessze és biztosítsa a városlakók számára. A COVID-19 világjárvány az élet összes területére begyűrűzött, hiszen a személyes kontaktusokat kerülve nem lehetett csoportos, nagy tömeget megmozgató foglalkozásokat tartani. A 2013-ban elindított „Mozdulj Nyíregyháza” programjai azonban a járvány ideje alatt sem maradtak el,

hiszen az online térben elérhetőek voltak a különböző testet megmozgató mozgásformák (fitt jóga, gerinctorna, senior torna, funkcionális edzés). A helyi lakosságnak továbbra is lehetősége volt a szabadban lévő sportolásra alkalmas helyeket felkeresni, mint pl. erdei tornapálya, a kondiparkok. 2022-ben átadásra került az Atlétikai Centrum, amely lehetőséget nyújt nemcsak a sportolók, hanem a sportolás szerelmeseinek is a testmozgásra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Nyíregyháza Megyei Jogú Város, mint járásszékhely és kistérségi centrum a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása terén központi szerepet tölt be. A Szt. szabályai szerint Nyíregyháza Önkormányzatának kötelezettsége a szociális alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthona szolgáltatást biztosítani, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani. A város saját fenntartású intézményei, illetve ellátási szerződések útján biztosítja a jogszabályban meghatározott feladatait.

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ feladata a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a gyermekjóléti központ feladatainak ellátása. Az intézmény a város területén családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást biztosít, valamint a járás területén a központ szolgáltatásait (utcai és lakótelepi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, kórházi szociális munka, készenléti szolgálat, pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia, hatósági feladatok) látja el. 2018. szeptemberétől a család- és gyermekjóléti központok feladatai tovább bővültek az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai létszáma a feladat bővülése miatt 31 fővel növekedett a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

Az intézmény székhelye a Nyíregyháza, Körte u. 41/a sz. alatt, a belvárosban található, amely pályázati forrásnak köszönhetően megújult, korszerűsödött az elmúlt években. A székhely mellett az intézmény új telephelye a Nyíregyháza, Május 1 tér 10/a alatt került kialakításra (Nyíregyháza, Tass u. 1-3 alatti telephely áthelyezésével) a kor követelményeinek megfelelő infrastruktúrával.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ szociális alapszolgáltatásokat (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, fogyatékos személyek nappali ellátása, fejlesztő foglalkoztatás, pszichiátriai betegek részére nyújtott nappali és közösségi alapellátás, szenvedélybeteg nappali ellátás, támogató szolgáltatás, ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátás) valamint a szakosított ellátás körébe tartozó ápolást-gondozást nyújtó két idősek otthonát működtet.

A legnagyobb ellátotti létszámmal a házi segítségnyújtás működik (engedélyezett ellátotti létszám 600 fő), amelynek keretében az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az ellátott és lakókörnyezete higiénés körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való közreműködést kell biztosítani.

A demográfiai trendeket és társadalmi jellemzőket figyelembe véve az idősellátás szervezése, biztosítása hangsúlyos feladat. Az intézmény fejlesztés során részben az infrastrukturális, részben a szakmai munka feltételeit javító fejlesztéseket irányoztunk elő. Pályázati forrás – a TOP-6.6.2-16 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. üteme – igénybevételeivel nappali ellátást nyújtó centrum jött létre a Nyíregyháza, Őz u. 16. szám alatt és idősellátást nyújtó intézmény újult meg Nyírszőlős településrészen is. A megvalósult pályázat során az integrált intézmény a Nyíregyháza, Őz utca

14-16. szám alatti telephellyel bővült 2020-ban. Az új épületben kapott helyet a korábban is működő fogyatékos személyek nappali ellátása, a pszichiátriai betegek közösségi ellátása, a támogató szolgálat, valamint az étkeztetés, házi segítségnyújtás is elérhető ezen a telephelyen is. Új szolgáltatásként jelenik meg a szenvedélybetegek nappali ellátása és a már meglévő pszichiátriai betegek nappali ellátása további 15 fő új ellátottal bővült ezen telephelyen.

A demográfiai változások alapján a demenciával küzdők számára ellátások bevezetése szükséges. A folyamat elkezdődött azzal, hogy jelenleg két idős nappali ellátását biztosító intézményben 6-6 fővel megkezdődött a demens betegek nappali ellátása.

A lakossági igények alapján a bentlakásos intézményi férőhelyek iránt egyre nagyobb az igény. Ezeknek a férőhelyeknek a növelése kitűzött céljaink között szerepel.

A város területén az önkormányzati fenntartású intézmények mellett számos nem állami és egyházi fenntartású intézmény biztosítja az alapszolgáltatások és a szakosított ellátások rendszerébe tartozó szolgáltatásokat, működtetnek intézményeket (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás, támogató szolgálat, nappali ellátást nyújtó intézmények, bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények stb.). Több fenntartó az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében biztosít különböző szolgáltatásokat, melyet az alábbi táblázat tartalmaz összefoglalóan.

33. táblázat

Az önkormányzat által szerződéssel biztosított szolgáltatások

Feladat megnevezése	Intézmény/Fenntartó	Ellátási szerződés megkötésének ideje
utcai szociális munka	Periféria Egyesület	1997.
étkeztetés (népkonyha), nappali ellátás hajléktalanok és szenvedélybetegek részére, átmeneti szállás, éjjeli menedékhely, hajléktalanok otthona	Oltalom Szeretetszolgálat (fenntartó: Magyarországi Evangélikus Egyház)	2002. (Előtte Nyíregyházi Evangélikus Egyházzal 1999-től)
„Kiléptető Ház” működtetése	Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2008.
támogató szolgálat	ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2007.
nappali ellátás	Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete	2007.
szenvedélybetegek átmeneti otthona	Reménység Szenvedélybetegek Átmeneti Otthona (fenntartó: Kék Nefelejcs Alapítvány)	2009. (Előtte Tiszaöki Református Egyházközséggel 2002-től)
étkeztetés, nappali ellátás idős demens személyek részére, idősotthonok gondozóháza, idősotthon, fogyatékos személyek otthona és pszichiátriai betegek otthona	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség	2011.
tanyagondnoki szolgálat	Human-Net Alapítvány	2005.

Forrás: saját szerkesztés

2023. januárban a Kék Nefelejcs Alapítvány kurátora írásban bejelentette az Önkormányzat részére, hogy a határozatlan időre szóló ellátási szerződést 2023. március 31. napjával felmondja. Indokolásként előadta, hogy 2022. évben a veszélyhelyzetből fakadóan jelentős mértékben megemelkedő élelmiszer-áremelkedések, továbbá a villany- és gázszolgáltatás tekintetében többszörösére emelkedett fenntartási költségek miatt az intézmény további működését nem tudja finanszírozni az Alapítvány. Az ellátási szerződés 11. pontja alapján, valamint azzal összhangban hivatkozással a 485/2022. (XI.30.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésére az Alapítvány a fentiek következtében két havi felmondási idő kikötésével a

hónap utolsó napjára szólóan indokolási kötelezettség mellett felmondta a szerződést. Írásbeli tájékoztatása alapján egyidejűleg a működést engedélyező szerv felé bejelentette az intézmény megszűntetésére vonatkozó szándékát és kérte a szolgáltatói nyilvántartásból való törlését a szolgáltatásnak. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 23/2023. (II.16.) számú határozatával döntött az ellátási szerződés megszüntetéséről.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A kábítószer probléma összetett, az egész társadalomra kiható jelenség, veszélyezteti az egyéneket, családokat, közösségeket jólétét és biztonságát. A kábítószeres illegális használata az egész társadalom biztonságérzetére kihat, valamint jelentős közegészségügyi ártalmakat okozhat. Az Országgyűlés 2009. március 4-én, egyhangúlag fogadta el a 18/2009. (III. 4.) OGY határozatot, mely alapján a kábítószer probléma kezelése érdekében új hazai nemzeti stratégiai program megalkotására kérte fel a Kormányt. A drogstratégia célja a drogfogyasztás megelőzése, illetve csökkentése, a lakosság egészségi állapotának javítása, a szociális és társadalmi biztonság növelése és a kábítószeres okozta egyéni és közösségi kockázatok csökkentése. A kedvezetlenül alakuló tendenciák megállítása elsősorban a kábítószer probléma kezelésében részt vevő szervezetek és intézmények együttműködésével valósítható meg, valódi eredmény azonban csak társadalmi és közösségi összefogással, a hátrányos helyzetű csoportokkal szembeni előítéletek oldásával érhető el. (106/2009. (XII. 21.) OGY határozat)

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Kábítószer Egyeztető Fóruma (továbbiakban NYÍRKEF) 2001. óta működő, 2015-ben megújuló erőforrás-közösség, amely különböző szektorokat képviselő szervezetek elköteleződésén alapuló szakmaközi együttműködés. Kiemelt feladata a helyi, alulról jövő kezdeményezések támogatása, különös tekintettel a drogproblémák kialakulásának megfékezése, illetve hatékony kezelése érdekében. Koordinálja városunkban a káros szenvedélyek elleni egységes fellépést, megszervezi és összehangolja a stratégiai célokat szolgáló megelőző tevékenységeket. Szakszerű beavatkozást, illetve kezelés igénybevételének lehetőségét biztosítja a függőnek nem minősülő, de problémás kábítószer-használat jeleit mutató személyek számára, továbbá támogatja a családtagokat és a hozzátartozókat. A NYÍRKEF fontos feladata, hogy a következő években erősítse és bővítsen (pl. praxisközösségek, védőnők, óvodai- bölcsődei nevelők bevonása) a tagszervezetek számát és együttműködését. A szervezetek közötti kohézió érdekében segítse elő a minél hatékonyabb kommunikációt. A feladatok ellátása érdekében stratégiai jelentőséggel bír az önkormányzati koordináció megtartása és hatékonyságának javítása.

A város drogstratégiájának megvalósításában több szervezet – Nyíregyháza MJV Város Önkormányzata, Talentum Alapítvány, Egészségfejlesztési Iroda, Oltalom Szeretetszolgálat, Nyíregyházi Rendőrkapitányság és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Rendőr-főkapitányság, Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ, Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság területi-iskolai védőnői hálózata - közösen összehangolt munkát végez.

Nyíregyháza MJV Város Önkormányzata drogstratégiájának rövid távú célkitűzései között szerepel a közösségi terek fenntartása, bővítése, iskolai prevenciós munka folytatása, médiatartalmak és a kortárs csoportok részéről érkező káros attitűdök mérése, vizsgálata.

Középtávú célkitűzések: kortárssegítő képzés módszertanának kidolgozása, óvodai és iskolai szociális segítők szakmai ismeretei bővüljenek, szülőképzések.

Hosszú távú célkitűzés, hogy a nyíregyházi ifjúság egészségtudatos magatartása és mentálhigiénés állapota javuljon.

Helyi kutatás szerint Nyíregyháza Város szegregátumában egészségkockázati magatartások egész sora lelhető fel, melyek igen gyakoriak az ott lakók körében. A legnagyobb problémát a kábítószerfogyasztás okozza, hiszen az erős függőséget okoz és számos „mellékhatással” jár együtt.¹⁸

¹⁸ Ember, Z. (2019). Nyíregyházi, telepi körülmények között élő, 18-29 éves roma fiatalok egészségmagatartása (fókuszcsoporthoz tartozó interjú). Acta Medicinæ Et Sociologica, 10(29), 84–100. <https://doi.org/10.19055/ams.2019.10/29/7>

- h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés minden nyíregyházi lakos számára biztosított. A város területén a szolgáltatások intézmények székhelyein, telephelyein és nyitva álló helyiségeiben működnek, és érhetőek el a város lakossága számára. Az önkormányzati fenntartású intézmények mellett számos nem állami (civil szervezet) és egyházi szervezet működtet szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat.

Az Önkormányzat és intézményei a szolgáltatások széles körét biztosítja annak érdekében, hogy a kora, egészségi állapota, élethelyzete, életkörülménye stb. miatt rászoruló személy a szükséges segítséget időben, megfelelő módon megkaphassa. Hátrányos megkülönböztetésről, egyenlő bánásmód megsértéséről nincs információnk.

- i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az előző fejezetekben részletesen bemutatásra kerültek a város területén és a szegregátumok területén elérhető közszolgáltatások és a pénzügyi és természetbeni ellátások rendszere, az egyenlő esélyű hozzáférés a szolgáltatásokhoz.

Az alábbi táblázatban a népkonyhai ellátás szerepel, amely a szociálisan rászorult személyeknek a napi egyszeri meleg étkezését biztosítja. Nyíregyházán az Oltalom Szeretetszolgálat (Önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján) mellett a Nyírségi Szociális Centrum működtet népkonyhai ellátást.¹⁹

34. táblázat

Népkonyha (3.6.2)

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	175
2016	1 370
2017	3 085
2018	5 238
2019	2 019
2020	4 183
2021	5 101
2022	3 322

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Népkonyhák napi átlagos forgalma (fő)

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

Nyíregyháza – méretéből és térségi szerepköréből adódóan – széleskörű szabadidős, kulturális és sport kínálattal rendelkezik, aminek fontos szerepe van mind az itt élők életminőségének javításában, mind a turisztikai kínálat bővítésében.

¹⁹ Szociális Ágazati Portál, 2022. augusztus.

Intézményi ellátottság 2020. (3.7.1.)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
34	1	102522	49
0	1	310 741	47

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat közművelődési feladatait elsősorban saját fenntartású közművelődési és közgyűjteményi intézmények működtetésével, továbbá egyéb szervezeteken keresztül végzi. Az önkormányzat az alábbi közművelődési, közgyűjteményi és művészeti intézményeket működteti:

- a) Váci Mihály Kulturális Központ,
- b) Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár,
- c) Jósza András Múzeum és tagintézményei: Kállay Gyűjtemény, Sóstói Múzeumfalu,
- d) Nyíregyházi Cantemus Kórus.

Az önkormányzat által alapított kulturális tevékenységet is ellátó közhasznú és nonprofit gazdasági társaságok:

- a) Nyíregyházi Állatpark Nonprofit Kft.
- b) Város-Kép Nonprofit Kft.
- c) Móricz Zsigmond Színház Nonprofit Kft.

A város szabadidős programkínálatában fontos szerepet töltenek be a sportlétesítmények és a sportrendezvények:

- A Nyíregyházi Városi Stadion a megye egyik legnagyobb sportlétesítménye, melyet 1958-ban adták át. A stadion újjáépítését követően 2024. augusztus 25-én több ezres szurkolótábor részvételével tartottak nyitó mérkőzést. A városban további sportpályák, sportlétesítmények is működnek (Örökösöldi, Czuczor Gergely úti, Tiszavasvári úti, Orosi úti). A Tiszavasvári úti volt NYVSC pálya helyére épült a Nyíregyházi Atlétikai Centrum mintegy 7 milliárd Ft-os beruházás keretében.
- Fontos sportlétesítmény az 1988-ban épült és 2015-ben felújított Continental Arena (korábban Bujtosi Szabadidő Csarnok), melynek befogadóképessége 2 500 fő.
- 2018-ban adták át a városi jégpályát verseny- és tömegsport céljára.
- A városban több uszoda, Sóstógyógyfürdőn élmény- és parkfürdő, valamint Tófürdő működik. 2020 őszén nyitotta meg kapuit a Continental Arena közelében a város új – 10 pályás 50 méteres nagymedencével rendelkező – uszodája (Eissmann Nyíregyházi Városi Uszoda).
- A város legnépszerűbb tömegsport-eseménysorozata az évek óta megrendezésre kerülő „Mozdulj Nyíregyháza!” program, melynek keretében ingyenes mozgásprogramokon vehet részt a lakosság.²⁰

²⁰ Nyíregyháza MJV Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, 2022

A mélyszegénységben élők társadalmi kirekesztésének egyik lényeges eleme a közösségi részvétel lehetőségeinek hiánya, a közösségi szolgáltatások elérésének nehézségei. A társadalmi felzárkóztatást célzó programok egyik alapeleme is, hogy a társadalmi tőke különböző formáinak fejlesztéséhez, a kapcsolati erőforrások alakításához és használatához elengedhetetlen olyan közösségi tér, mely alkalmas az emberi kapcsolatok gyakorlására és befogadó a helyi környezet lakóival szemben.

A fent említett szolgáltatások a város valamennyi lakosa számára egyenlő eséllyel hozzáférhető. Ezenfelül meg kell említeni, hogy a Huszár lakótelepen új közösségi tér jött létre 2020-ban. A Nyíregyházi Egyházmegye által létrehozott Szentháromság Házban, mint közösségi térben működik tanoda, mely pedagógusok és más szakemberek segítségével támogatja a gyerekeket iskolai munkájukban. Fejlesztik, felzárkóztatják a lemaradottakat, de továbbképző is lehet a délutáni alkalom. Jól felszerelt konyha, mosoda is az itt élők rendelkezésére áll. Az iskolaépületből átköltöztetett kápolna új funkciót kapott ebben a közösségi térben. A közösségi ház létrejöttét a nyíregyházi önkormányzat az ingatlan használatba adásával támogatta.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

„A közösség a szükségletek értelmezésének, megjelenítésének és kielégítésének egyik legfontosabb egysége. A szükségletelméletek kapcsán lehet látni, hogy egy jó közösség teret nyújt a szükségletek meghatározására, közösségi szintű értelmezésére, lehetőséget biztosít különféle szükséglet kielégítési mechanizmusok kialakulására, teret biztosít az emberek számára arra, hogy a közösségben elégtételt találjanak a szükségleteiknek. A közösség tehát tér és cselekvési mező, funkcionális értelemben pedig aktor (cselekvő, szereplő) is egyben.”²¹

A mélyszegénységben élők és romák tekintetében a közösségi együttélés, az összetartozás a szűkös életfeltételek és a kulturális, családi sajátosságok miatt is különös jelentőséggel bír. Jelentős részének életében nagyon fontos szerepet játszik a tradicionalitás és erős a hagyományokhoz való kötöttsége, de igény van arra is, hogy a társadalom, amiben él elfogadja, befogadja és elismerje. Ezt mindenképpen egy integrációs folyamatban lehet érvényre juttatni.

A „Közösen a kiútért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat egyik célkitűzése volt az erős közösségi kohézió akcióterületi és települési szinten. A tervezett beavatkozások egyik legfontosabb eleme volt a közösségfejlesztés, amelynek célja, hogy a lakosság belső kohéziója erősödjön, mind az akcióterületen belül, mind Nyíregyháza teljes területén. A vélt vagy valós konfliktusok mérséklődésével, a befogadó környezet megteremtésével és az alkalmazkodóképesség növelésével megteremthető a tartós integráció és erősíthető a társadalmi kohézió.

A közösségfejlesztést célzó, az érintett lakosság bevonását, beilleszkedését, társadalmi integrációját segítő programok a nevezett projektben az alábbiak voltak:

- családi napok: ugrálóvárak, egytálétel, kézműves foglalkozás, csillámtetoválás, arcfestés stb.,
- szomszédsági megbeszélések: helyi közösség aktuális problémáinak megbeszélése szakértő bevonásával,
- közösségi akciók keretében a telep rendbetétele, fa-, virágültetés stb.
- helyi identitást és közösségi kohéziót erősítő programok; 2019 szeptemberétől havonta megvalósuló program, mely szakértő bevonásával a tánc, zene, mint a helyi identitás kulturális meghatározó elemeinek gyakorlása, művelése, zárásként egymásnak való bemutatása,
- Ifjúsági csoport: a fiatalok időtöltéséhez, valamint közösségformálását célozzák meg, ezzel erősítve a közösségi kohéziót, mind a telepen élők, mind a telep és város lakossága között.

A tervezett fejlesztések elfogadtatását mediációs és antidiszkriminációs programok (roma integrációs nap, csoportfoglalkozások) segítették.

²¹ Közzségi Akcióterv TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001, 2018.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat elképzelése a hagyományok hetének megszervezése a jövőben, amely során különböző programokkal, előadásokkal mutatnák be a roma kultúrát több napon keresztül. Az esemény tartalmazhat zenei előadásokat, táncbemutatókat, kézműves foglalkozásokat, gasztronómiai bemutatókat és történelmi előadásokat. Ezek segíthetik a roma hagyományok megőrzésében és továbbadásában, erősítve ezzel a közösség identitását és kultúráját.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A szolidaritás, önkéntesség összekapcsolódó fogalmak. Az önkéntességről külön fejezetben írunk, de a szolidaritás megjelenési formáit itt vesszük számba.

Elsőként említhető a már évek óta működő krízis megbeszélés és összefogás. Már gyakorlattá vált, hogy a téli időszakot megelőzően az Önkormányzat koordinálásával a város szociális és gyermekjóléti intézményei és szervezetei, a NYÍRVV Nonprofit Kft. szakemberei, a Rendőrség, a Mentőszolgálat, a Vöröskereszt megyei szervezete, a kórházi szociális szakemberek felkészülnek a várható rendkívüli hidegre és hóesésre, különös tekintettel a rászoruló személyek és családok ellátására, segítésére a téli időszakban. A szervezetek egymást támogatva, összehangolva végzik a szükséges beavatkozásokat, az információkat megosztva igyekeznek gyors, rugalmas és hatékony segítséget nyújtani.

Ez az összefogás nemcsak hidegben, de hőségriadó esetén is működik. A Vörös Kód figyelmeztetés (Szt. 65/E. § (3) bekezdés) esetén bentlakásos intézmények – diszpécserközpont előzetes jelzése alapján – a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátási formájuktól, ellátási területüktől és férőhelyszámuktól függetlenül kötelesek az intézménybe érkező hajléktalan személynek élete és testi épsége megővéséhez szükséges mértékben a pihenés lehetőségét biztosítani. A diszpécserközponti feladatokat a téli és nyári időszakban is az Önkormányzat szerződéses partnere a Periféria Egyesület látja el.

A 2022-es évben összesen 29 hívás érkezett a krízistelefonra. Ezen hívásokból 16 Nyíregyháza területéről, 4 hívás Kótaj, 1 hívás Napkor, 2 Nyírtelek, 2 hívás Tímár településekről érkeztek. Gyermekek azonnali elhelyezésében egy esetben kellett intézkednünk. 4 esetben pedig illetékességi területen kívüli hívás érkezett.

A szolidaritás, egymás segítése különösen fontos az elmúlt 2-3 évben. A COVID-19 járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzetben számos szolidáris, segítségnyújtó intézkedés történt. Ezek közül kiemelve néhányat: a szünidei étkezést ettől az időtől kezdve házhozszállítással biztosítja az önkormányzat, ingyenesen hívható telefonszám működtetése a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központban (Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ) és a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központnál (időseknek és fogyatékkal élőknek, rászorulóknak), adomány gyűjtés és osztás folyamatosan a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ által, önkéntes munka egészségügyi ellátásban.

A szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa miatt menekülő személyek, családok segítése érdekében megalakult a Nyíregyházi Önkormányzat Humanitárius Csoportja. A Humanitárius Csoport elkülönített egy ötmillió forintos humanitárius alapot, amely az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak finanszírozására szolgál. A Csoport felvette a kapcsolatot a testvérvárosokkal, adományt gyűjt, szükség esetén szállást-étkezést biztosít a városban érkező személyeknek, családoknak, kapcsolatot tart a segítségnyújtó szervezetekkel stb.

Az iskolai közösségi szolgálat is nagyon jó lehetőséget biztosít mind az önkéntes középiskolás diákok, mind pedig a fogadó szervezetek számára, hogy értékes, hasznos munkát nyújtsanak egymásnak. Az utóbbi években egyre több azoknak a száma, akik olyan szervezeteknél teljesítik a szolgálatot, ahol szociálisan rászoruló, hátrányos helyzetű, roma vagy fogyatékkal élő személyekkel találkozhatnak, dolgozhatnak együtt.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nyíregyházán a partnerség jellemzi a nemzetiségi önkormányzatokkal történő együttműködést. A nemzetiségi önkormányzatok összefogják a hozzájuk tartozó nemzetiségeket, számos szabadidős, kulturális és hagyományőrző programot szerveznek.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a Roma Nemzetiségi Önkormányzat számára 1-1 millió Ft forrást biztosított 2021-ben és 2022-ben is. Az idei támogatás célja: a foglalkoztatás elősegítése, mentorálás, tanácsadás, kulturális, sport- és antidiszkriminációs programok megvalósítása.

- e) helyi lakossági önszerveződések

A városban működő civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat rendszeresen pénzügyi támogatásban részesíti a civil szervezeteket (egyesületek, alapítványok)

A civil szervezetek fő bázisa az Első Nyírségi Fejlesztési Alapítvány- közismert nevén a Civil Ház. Az önkormányzat a döntések előkészítésébe gyakran bevonja a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerve tiszteletben tartja autonómiájukat, ugyanakkor partneri viszony alakít ki velük. Több szervezet szerződés alapján részt vesz az önkormányzati feladatellátásban (pl. szociális, gyermekjóléti feladatok, kulturális feladatok).

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A nemzetiségi törvény 80.§ (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról.

Fenti jogszabályi kötelezettségének eleget téve Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala a Nyíregyházán működő hét települési nemzetiségi Önkormányzat (lengyel, német, örmény, roma, ruszin, szlovák, és ukrán) vonatkozásában biztosítja a működésükhöz szükséges személyi feltételt. Külön nemzetiségi referens dolgozik a Hivatalban, aki ellátja a Nyíregyházán működő települési nemzetiségi önkormányzatok törvényes működésével kapcsolatos feladatokat.

A tárgyi, elhelyezési feltételek vonatkozásában elmondható, hogy a Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére a Nyíregyháza, Tokaji u. 3. szám alatt biztosít irodai helyiséget az Önkormányzat.

A kapcsolattartás folyamatos a nemzetiségi önkormányzatokkal (írásban, szóban, telefonon, személyesen).

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat pénzügyi támogatása több módon valósul meg: az Önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat működéshez nyújt költségvetési rendeletben meghatározott összeget, különböző programok megvalósításához biztosít évente meghatározott összeget (pl.: d) pontban említett programok), valamint támogatja a Roma Nemzetiségi Önkormányzat törekvéseit, terveinek megvalósítását. Erre kiváló példa az emlékmű állítása a roma sorozatgyilkosságok áldozataira, vagy az

emléktábla avatás, ahol négy olyan kiváló roma emberről emlékeztek meg, akik sokat tettek közösségükért, példát állítottak a roma társadalom elé.²²

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nagymértékű az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma	olyan képzési és továbbképzési lehetőségek biztosítása az iskolázottság/szakképzettség megvalósítása terén, amely a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyeket hosszútávon növeli
szegregátumokban élők körében relatíve magasabb a munkanélküliség, alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, mint a nem szegregátumban élő lakosság, alacsony a rendszeres, elsődleges munkaerőpiacról származó jövedelemmel rendelkezők aránya	komplex fejlesztési programok, melyek a szegregátumban élő lakosság munkaerőpiaci részvételét növelik, stabilizálják. (képzések, ösztöndíj programok, foglalkoztatási programok, készségfejlesztő programok, gyakornoki program, stb.)
információhiány, eljárási képesség hiánya miatt nem igényelnek támogatást, segítséget a rászorulóknak	a lakosság tájékoztatása, informálása folyamatosan
alacsony a romák és mélyszegénységben élők között az egészségügyi szakellátást, és vagy preventív szolgáltatásokat igénybe vevők aránya és száma.	mobilitás, preventív, szűrő, szakellátási szolgáltatások biztosítása a szegregátumokban, külterületen élők számára.
közösségek hiánya	közösségfejlesztési programok a város különböző területein
szolgáltatáshiányos településrészek (tanyai területek)	szolgáltatások elérhetőségének javítása tájékoztató programok szervezése az élhető környezet fenntartása és megőrzése tekintetében
magas a hátrányos helyzetű gyermekek száma	korai fejlesztés, hátránykompenzáló programok kisgyermekkorban iskolai közösségi szolgáltatásban a hátrányos helyzetű, szegénységben élő, roma, fogyatékkal élők segítése
a lakásállomány jelentős része félkomfortos vagy komfort nélküli, a lakáskörülmények nem megfelelőek elégtelen lakhatási körülmények között élnek, hajléktalanság,	a lakáskörülmények javítása, háztartásgazdálkodási és életvezetési ismeretek nyújtása, hajléktalan ellátás infrastrukturális felételeinek javítása,

²² Hivatkozások : <https://www.nyiregyhaza.hu/post/emlekmuvet-avattak-az-eszaki-temetoben-a-roma-sorozatgyilkossag-aldozataira-emlekeztek-2021-12-01>, <https://www.nyiregyhaza.hu/post/emlektabla-avatas-pegy-roma-kivalosag-tiszteletre-allitottak-emlektablat-2022-03-09>

magas az adósságterhekkel, hátralékkal küzdők száma	támogatás, szolgáltatás az adósság csökkentésre, időben történő segítségnyújtás a rászoruló személyeknek, családoknak
a megvalósult komplex társadalmi felzárkózást segítő programok működtetése folytatása, kiterjesztése	közösségfejlesztés, jelenlét típusú programok folyamatos működtetése, alacsony küszöbű szolgáltatások megvalósítása a szegregátumokban.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek a család, a közösség, a település és ezáltal a nemzet jövőjét is jelentik. Éppen ezért prioritás a gyermekek jólétét elősegítő környezet kialakítása, amelyben alaptényezők a gyermekek egészsége, a gyermekek védelme és oktatás biztosítása, valamint a szegénység és kirekesztés hatékony ellensúlyozása.

Hazánk jövőbeni gazdasági és társadalmi helyzetét határozza meg, hogy gyermekeink mennyire lesznek egészségesek, hogyan szocializálódnak, milyen környezetben nőnek fel, milyen minőségű oktatást kapnak. A gyermekek és családjaik nélkülözését csökkentő intézkedések javítják a gyermekek fejlődési esélyeit, ezáltal pedig nagyobb mértékben lesznek képesek kezelni az előregedő társadalmak kialakulásával együtt járó terheket.

Magyarországon a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszer kiépülését nagymértékben meghatározta a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezmény kihirdetése (1991. évi LXIV tv.). A dokumentum értelmében a gyermeket érintő döntésekben a gyermek mindenekfelett álló érdekét kell figyelembe venni, a ratifikációt vállaló államok kötelezik magukat arra, hogy a gyermek számára, figyelembe véve szülei, gyámjai és az érte törvényesen felelős más személyek jogait és kötelességeit, biztosítják a jólétéhez szükséges védelmet és gondozást, és ebből a célból meghozzák a szükséges törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket. Továbbá az államok gondoskodnak arról, hogy a gyermekkel foglalkozó és védelmét biztosító intézmények, hivatalok és létesítmények működése megfeleljen az illetékes hatóságok által megállapított szabályoknak, különösen a biztonság és az egészség területén.

36. táblázat

Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020-2022) (4.1.)

Korcsoport	Fő								
	Férfiak			Nők			Összesen		
	Fő			Fő			Fő		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Állandó népesség száma (férfiak, nők)	56161	55669	55366	63128	62542	62121	119289	118211	117487
0-2 évesek (összes száma)							3101	3091	3085
0-14 éves (férfiak, nők)	8919	8752	8662	8397	8228	8136	17316	16980	16798
15-17 éves (férfiak, nők)	1832	1913	1949	1725	1765	1789	3557	3678	3738

Forrás: TeIR, KSH-Tstar

A táblázat adatai alapján Nyíregyháza állandó népessége 2021. elejére 119 289 fő (KSH) volt és a város demográfiai mutatói a korábbi évekhez hasonló arányokat mutatnak. A 0-2 évesek száma 3 101 fő, a 0-14 évesek száma 17 316 fő, míg a 15-17 éves korúak 3 557 fő volt. Ez alapján megállapítható, hogy az állandó népesség 20 %-a gyermekkorú. Ez az arány 20,3 % 2022-ben.

2021-ben a gyermeknépesség eltartottsági rátája- a gyermekkorú népességnek (0–14 éves) az aktív korú (15–64 éves) népességhez viszonyított aránya – Nyíregyházán 23,1 %, a megyei 23,7 %, a regionális 23,2 % és az országos adat 22,4 %.

A demográfiai jellemzők fontos alapjai gyermekvédelmi, egészségügyi szolgáltatások szervezésének, valamint a nevelés-oktatás biztosításának.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A Gyvt. alapján a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat, a gyermekek védelmét pedig pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Ugyanezen jogszabály megfogalmazása alapján a veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Azonban a gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

Az Önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi terület vonatkozásában a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat biztosítja a fenntartásában működtetett Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központon és a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézményen keresztül. A rendszer komplexitása révén többféle beavatkozási lehetőséget teremt a gyermekek hátrányainak

csökkentése, az esélyeinek növelése és a minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

37. táblázat

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek (4.1.1.)

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
2016	151	n.a.
2017	175	n.a.
2018	139	n.a.
2019	139	734
2020	147	626
2021	148	570
2022	175	620

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

A helyi gyermekjóléti szolgálatok folyamatosan figyelik és megteszik a szükséges intézkedéseket a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése érdekében. A gyermekjóléti szolgáltatás, mint alapellátás a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az alapellátás keretében gondozott gyerekek esetében a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámolóiból tudjuk, hogy a nyilvántartott, veszélyeztetett kiskorúak száma 2020-ban 992 fő, míg 2021-ben 1.162 fő volt. A Központ esetmenedzserei első védelembe vételi eljárás során 2020-ban 197 alkalommal, míg 2021-ben 187 alkalommal tettek javaslatokat a gyámhivatal felé.

38. táblázat

Ezek az adatok 2022- 2023. évben a következők szerint változtak:

	2022	2023
veszélyeztetett kiskorúak száma	801	868
a gyámhivatal felé tett védelembe vételi eljárás során tett javaslatok száma	220	316

Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, Szakmai Beszámoló

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ elmúlt három évi adatait figyelembe véve megállapítható, hogy a gyermekek veszélyeztetettségének háttérében leginkább a megélhetési, lakhatással összefüggő problémák, valamint a szülők vagy a család életvitele, illetve a gyermeknevelési problémák állnak. A táblázatban feltüntetett adatok esetében fontos megjegyeznünk, hogy sok esetben halmozott problémákról számolt be az intézmény, egy-egy gyermek esetében több probléma is előfordul.

Gyermekek veszélyeztetettségének okai (halmozott adat)

Megnevezés	Kezelt problémák száma				
	2019	2020	2021	2022	2023
Életviteli	249	209	184	190	277
Családi-kapcsolati konfliktus	202	126	143	159	200
Családon belüli bántalmazás	43	33	40	46	45
Elhanyagolás	30	56	38	191	280
Oktatási, nevelési elhanyagolás	142	90	124	133	257
Gyermeknevelési	301	225	212	175	298
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	145	104	83	80	71
Magatartászavar, teljesítményzavar	155	125	114	89	121
Fogyatékoság, retardáció	23	25	23	17	16
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	78	70	54	64	80
Szenvedélybetegség	46	40	44	38	86
Egészségügyi probléma, egészségkárosodás következménye	41	57	44	25	29
Foglalkoztatással kapcsolatos	46	165	59	102	218
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	205	221	253	197	390
Ügyintézéssel kapcsolatos	99	100	123	122	225
Információkéréssel kapcsolatos	51	87	101	90	177
Egyéb	15	10	14	13	3
Összesen:	1871	1743	1653	1598	2516

Forrás: saját szerkesztés, Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ Szakmai Beszámoló 2019-2023.

A veszélyeztettség hatékony kezelésére az észlelő és jelzőrendszer működtetése prioritás, amely egyben feladata is az említett intézményeknek. Az észlelő-jelzőrendszer tagjai a védőnői hálózat, gyermekorvosok, rendőrség, ügyészség, oktatási-nevelési intézmények, civil szervezetek, pártfogói felügyelet stb. A járvány hatására a kiskorú gyermekek elhanyagolása - ezen belül a fizikai, lelki, nevelési elhanyagolás - valamint kiskorú gyermekek bántalmazása okán érkezett jelzések száma ugrásszerűen megnőtt. A problémák a családok működési zavaraihoz gyökereznek. A jelzéssel érintett kiskorúak elsősorban a családtagoktól szenvedik el mind a bántalmazást, mind az elhanyagolást. A pandémia a mentálisan egyébként is terhelt családokra nagy terhet rótt, ám a jól működő jelzőrendszerek köszönhetően felszínre kerültek a problémák, melynek megoldásához a szociális alapszolgáltatások mellett a hatóságokat is be kellett kapcsolni. A jelzőrendszer tagjai évente megrendezett konferencián számolnak be és foglalják össze tevékenységük eredményeit.

A veszélyeztető körülmények között nem jelenik meg külön a családszerkezeti problémák között az árvaság, de a járvány következménye, hogy kiskorú gyermekek egyik vagy mindkét szülőjüket elvesztették. Az árva, félárva gyermekek számára az árvaellátásban részesülők adataiból következtethetünk.

Árvaellátás (4.1.3.)

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	fő	fő	fő
	392	456	848
2016	376	449	825
2017	367	439	806
2018	333	389	722
2019	336	393	729
2020	318	355	673
2021	330	350	680
2022	319	380	699

Forrás: TeIR, KSH Tstar, saját szerkesztés

A pandémia miatt árván maradt gyermek támogatására Áder János köztársasági elnök megalapította a Regőczy István Alapítványt, aminek célja, hogy a koronavírus-járvány miatt árván vagy félárván maradt gyermekeket segítse a jövőben. A segítségnyújtás hosszú távon realizálódik, hiszen lehetőség szerint addig biztosítanak támogatást, amíg ezek a gyerekek nagykorúvá nem válnak, szakmát vagy diplomát nem szereznek. Az Alapítvány elindításakor több mint 400 családról, 600 gyerekről gondoskodott. Az Alapítvány közhasznúsági jelentése alapján 2021-ben 759-en, 2022-ben 1510-en és 2023-ban 1374-en részesültek támogatásban.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A Gyvt. rendelkezései alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre, a szünidei gyermekétkeztetésre, valamint egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltétele, hogy a vagyonvizsgálaton kívül a családban az egy főre eső havi jövedelem ne haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135 %-át. Egyedülálló szülő, tartós beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, valamint nagykorúvá vált gyermek esetében az egy főre jutó jövedelmi értékhatár a nyugdíjminimum 145 %-a.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők családjában az egy főre jutó jövedelem jellemzően az öregségi nyugdíjminimum összege (28.500 Ft) alatt van. 2021-ben a kedvezményben részesülő gyermekek jellemzően 6-18 év közöttiek, 51 %-uk általános iskoláskorú és 30 %-a középiskoláskorú.

Az elmúlt két évben a pandémia miatt elrendelt veszélyhelyzeti intézkedések a kedvezményre való jogosultság időtartamát, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatok hatályának időtartamát is érintették. Az Önkormányzat a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központtal közösen tájékoztatta az érintett családokat az ellátások igénybevételének zavartalan lehetőségeiről. A szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve a humanitárius katasztrófa

magyarországi következményeinek elhárítása okán a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi határa emelkedett a 2022. május 31-ét követően benyújtott kérelmek esetén (180%, 165%).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságról elmondható, hogy az összes támogatást figyelembe véve a legtöbben ebben a támogatási formában részesülnek. Ugyanakkor Nyíregyházán is megfigyelhető a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkenése. A jogosultsági jövedelem határ változatlansága és a kedvezőtlen demográfiai változásokon túlmenően a csökkenés további oka az lehet, hogy a támogatási rendszerek változása miatt más módon jutnak azokhoz a kedvezményekhez a gyermekes családok, amelyek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez is kapcsolódnak. Ezek között meg kell említeni elsősorban a gyermekétkeztetés szabályainak és a tankönyvellátás rendszerének változását.

2024.július 01.napjától a Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelemhatárában ismét változás történt. A vagyonvizsgálaton kívül a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének a 245%-át. Egyedülálló szülő, tartós beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, valamint nagykorúvá vált gyermek esetében az egy főre jutó jövedelemhatár a szociális vetítési alap összegének 225%-a. Lényeges változás, hogy az egy főre jutó jövedelem megállapításánál nem kell figyelembe venni a gondozó családban élő gyermek árvaellátását.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságról elmondható, hogy az összes támogatást figyelembe véve a legtöbben ebben a támogatási formában részesülnek. Ugyanakkor Nyíregyházán is megfigyelhető a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkenése. A jogosultsági jövedelem határ változatlansága és a kedvezőtlen demográfiai változásokon túlmenően a csökkenés további oka az lehet, hogy a támogatási rendszerek változása miatt más módon jutnak azokhoz a kedvezményekhez a gyermekes családok, amelyek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez is kapcsolódnak. Ezek között meg kell említeni elsősorban a gyermekétkeztetés szabályainak és a tankönyvellátás rendszerének változását.

A támogatásban 2022. évben 1467 fő részesült Nyíregyházán. A támogatásban részesülő családok száma 770 volt. 2023. évben 1051 fő részesült a kedvezményben, amely 533 családot jelentett.

41. táblázat

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek (4.1.2.)

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	fő
2017	2593
2018	2066
2019	1593
2020	1221
2021.	1401
2022.	1467
2023.	1051

Forrás: TeIR, KSH Tstar, saját szerkesztés

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

000209
86

2024

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról szóló 54/2011. (XII.16.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Ör.) szabályozza a gyermekek jogán járó helyi juttatásokat.

A nyíregyházi lakóhellyel (állandó lakcím) rendelkező, alap-, vagy középfokú tanintézetben tanulói jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek igénye szerint **helyi járatú autóbusz közlekedési támogatásra** jogosult. A jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők esetében 50 %-át, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 80%-át, a lejárt bérletjegy átadása ellenében a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala házipénztárából a szülő, vagy más törvényes képviselő nyilatkozatában meghatározott személy kezeihez kell kifizetni. Évente átlagosan 70-80 fő igényli rendszeresen a támogatást.

A nyíregyházi lakóhellyel (állandó lakcím) rendelkező, nyíregyházi székhelyű alapfokú tanintézetben tanulói jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, vagy tartósan beteg, vagy akinek szülője három vagy több kiskorú gyermekről gondoskodik, évente egy alkalommal 10.000 Ft összegű **üdültesi támogatásra** jogosult, amelyet Nyíregyháza MJV fenntartásában lévő szigligeti önkormányzati gyermeküdülőben történő üdüléshez lehet felhasználni.

Az Önkormányzat évek óta biztosítja a nyíregyházi bejelentett lakcímmel rendelkező, nyíregyházi általános iskolába járó gyermekek számára, hogy a tanulók **nyári napközis táborban** vehessenek részt. A táborozás a legutóbbi beszámoló szerint 2023. évben június 18. és augusztus 30-a között valósult meg több turnusban került megszervezésre, amelyen összesen 994 gyerek vett részt. A szülőknek csak az étkezésért kellett fizetniük, de minden év közben járó étkezési kedvezményt a táborozás során is igénybe lehetett venni. A szociálisan rászorulóknak egy turnusban ingyenesen táborozhattak.

A helyi rendeletben foglaltak szerint az önkormányzat már 2014. óta természetbeni formában segíti iskolakezdekő az általános iskola 1-4. osztályos nyíregyházi lakcímmel rendelkező diákokat, **tanszercsomag** formájában.

A tanszertámogatás külön kérelem benyújtása nélkül állapítható meg; 2022. évben 4.547 fő, 2023. évben 4.471 fő részesült tanszercsomagban.

Az Önkormányzat a rendkívüli települési támogatás keretén belül pénzbeli vagy természetbeni rendkívüli települési támogatást állapíthat meg a rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére. 2023-ban és 2024. évben is a jövedelmi határok emelésére, valamint új típusú támogatás bevezetésére került sor.

Havi étkezési térítési díjtámogatás

A havi étkezési térítési díjtámogatás bevezetésével azokat a családokat támogatjuk, ahol a jövedelmi *feltételek teljesülése mellett legfeljebb kettő általános iskolai vagy nappali munkarendű középiskolai* tanuló taníttatásáról gondoskodnak és ingyenes vagy kedvezményes étkezésre egyéb jogcímen nem jogosultak. 2023. évben 12 kérelem érkezett étkezési térítési díjtámogatás iránt, a támogatás mértéke 4.000 Ft /fő volt.

Iskolakezdési támogatás

2024. március 01. napjától új ellátásként iskolakezdési támogatásként állapítható meg azon személy részére, akinek gyermeke nyíregyházi székhelyű általános iskolába beiratkozott, állandó nyíregyházi lakcímmel rendelkező felső tagozatos általános iskolai tanuló (5-8 évfolyam) és a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 400%-át, egyedülálló esetén

000210

46/21

annak 420%-át. A támogatás mértéke gyermekenként 7.000.-Ft. A támogatás iránti kérelem évente egy alkalommal augusztus 01. és október 31. között nyújtható be.

Rendkívüli települési támogatásként 2024. február 29-ig **kelengyetámogatás** állapítható meg annak a kérelmezőnek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400%-át, és kérelmező vagy valamely családtagja részére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény nem került megállapításra. A támogatás iránti kérelem a születést követő 60 napon belül nyújtható be. A támogatás mértéke gyermekenként 25.000.-Ft. Ezen ellátást az Önkormányzat 2024. 03. 01-től univerzális (jövedelemtől független) ellátássá alakította át a családalapítás ösztönzése, valamint a gyermekvállalás támogatása céljából valamennyi, Nyíregyházán állandó lakóhellyel rendelkező újszülött gyermek jogán annak szülője részére, a gyermek születésekor. A támogatás mértéke gyermekenként 20.000.- Ft.

Az Önkormányzat évek óta csatlakozik a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz**. Az ösztöndíj a szociális rászoruló hallgatók számára nyújt segítséget, mely három forrásból épül fel: települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. 2021-ben a Bursa Hungarica támogatásban részesítettek száma: 78 fő volt. A támogatás legalacsonyabb havi összege 5.000 Ft, a legmagasabb 14.000 Ft volt. A megállapított támogatások összege összesen 4 825 000 Ft volt. 2022-ben a Bursa Hungarica támogatásban részesítettek száma 84 fő volt. A támogatás legalacsonyabb havi összege 3.000 Ft, a legmagasabb 10.000 Ft volt. 2023-ban 64 fő részesült támogatásban. A támogatás legalacsonyabb havi összege 4. 000 Ft, a legmagasabb 13.500 Ft volt.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Rászoruló Hallgatókért Közalapítványa évek óta egyszeri vissza nem térítendő támogatást nyújt felsőfokú tanulmányokat folytató rászoruló hallgatók részére. Azon hallgatók pályázhattak a támogatásra, akik legalább 5 éves nyíregyházi állandó lakóhellyel, első diploma megszerzésére vonatkozó felsőoktatási hallgatói jogviszonnyal (BSC, MSC, osztatlan képzés); legalább jó tanulmányi eredménnyel rendelkeznek és a családjukban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének két és félszeresét, azaz 71.250 Ft-ot. A Kuratórium a pályázatok elbírálását követően 20.000-70.000 Ft összegű támogatást állapít meg. A Közalapítvány Kuratóriuma 2022-ben és 2023-ban is két alkalommal tett közé felhívást támogatás elnyerésére. 2022-ben 70 hallgató megfelelt a pályázatban kiírt feltételeknek, így a Kuratórium döntése alapján 25.000-100.000 Ft összegű támogatásban részesültek elért tanulmányi eredményük, valamint szociális helyzetük alapján. 2023-ban 44 hallgató megfelelt a pályázatban kiírt feltételeknek, így a Kuratórium döntése alapján 25.000-100.000 Ft összegű támogatásban részesültek.

42. táblázat

A helyi támogatásokban részesülők száma

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
helyi járatú autóbusz közlekedési támogatásra	128	121	107	88	66	52	148
üdültetési támogatásra	177	176	204	151	140	177	195
nyári napközis táborban	1606	1895	1669	896	1627	1651	994
tanszercsomag	4708	4575	4474	4473	4624	4547	4471
kelengyetámogatás	14	17	16	11	5	8	1
Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	141	85	74	89	78	84	64
Rászoruló Hallgatókért Közalapítványa	58	73	54	30	39	70	44
étkezési térítési díj	-	-	-	-	-	-	12

Forrás: saját szerkesztés

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői;

A rászoruló családok esetében kiemelten fontos az intézményi étkeztetés, melynek keretében a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére ellátási napokon a reggeli főétkezés, a déli meleg főétkezés, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezés, az óvodás és iskolás gyermek részére pedig a déli meleg főétkezés, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezés biztosított.

Az étkezésért térítési díjat kell fizetni a Gyvt. szabályainak figyelembevételével. A jogszabály alapján ingyenes étkeztetésben vagy kedvezményes étkeztetésben részesülhetnek a rászoruló gyermekek. 2015. szeptember 01. napjától kiszélesedett a kedvezményben részesülők köre. A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át kedvezményként kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették,

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

000212

89

12

- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után.

Az önkormányzat kötelessége az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, továbbá a közigazgatási területén a tankerületi központ, illetve a szakképzési centrum részeként működő nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben a gyermekétkeztetést biztosítani. Ez alapján a közel 10 ezer gyermek több mint fele kedvezményesen étkezik.

43. táblázat

Étkeztetésben részesülők száma (fő)							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Étkezésben részesülő gyermekek száma	11 111	10 474	10 164	6 895	7 687	9 369	9 076
100 %-os térítési díjat fizet (fő)	4 611	4 444	4 379	2 850	3 288	4 085	3 867
Kedvezményben részesülők aránya (%)	58,5	57,5	56,9	58,6	57,2	56,7	57,4
Ebből: Ingyenes ellátásban részesül (fő)	4 615	4 308	4 146	3 017	3 176	3 549	3 447
50 %-os kedvezményben részesül (fő)	1 885	1 722	1 639	1 028	1 223	1 762	1 762

Forrás: saját szerkesztés

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az Önkormányzat nem rendelkezik adattal a magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekkel kapcsolatban. Korábban a 2011. évi népszámláláson került sor ilyen jellegű adatgyűjtésre, de azokból már nem lehet releváns, településszintű információkat megfogalmazni.

Az Önkormányzat fenntartásában működő óvodák vonatkozásában a 2022. február 24-ét követő időszakban összesen 6 fő, ukrán vagy kettős állampolgárságú gyermek került felvételre Nyíregyházán. Az ellátást igénybe vevők részére díjtalan teljes ellátást biztosítottunk.

A menekültválság okán bölcsődei ellátást nem igényelt senki, a Nyíregyházi Tankerületi Központban és a Nyíregyházi Szakképzési Centrumban pedig a 2021/2022-es tanév második részében közel 80 gyermeket írtak be.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Az Önkormányzat, illetve a fenntartásában működő intézmények nem rendelkeznek releváns információval az állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzőiről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregátumok területén élő gyermekek számára a közszolgáltatások rendszere biztosított. Az Önkormányzat nemcsak kötelező feladatainak tesz eleget, hanem számos önként vállalt feladatot biztosít.

amelyekkel a mélyszegénységben élő gyermekek felzárkóztatását segíti és hátránykompenzáló hatással bír.

A gyermekek megfelelő testi-erkölcsi-érzelmi jólétének biztosítása deklarált célja az Önkormányzatnak. A Huszár lakótelepen 24 férőhelyes önkormányzati fenntartású bölcsőde működik (Nyíregyházi Gyermekegészségügyi Alapellátási Intézmény 6. számú Napsugár Bölcsőde). Összehasonlításképpen érdemes megemlíteni, hogy a kertvárosi övezetekben, tanyai településrészekben nincs közvetlenül önkormányzati fenntartású bölcsőde, a szolgáltatás mindenki számára a város közigazgatási területén működő bölcsődékben érhető el. A bölcsődék körzet nélkül veszik fel a gyermekeket, bárki a város bármely pontjáról jelentkezhet bármelyik bölcsődébe.

Óvodai ellátás során közzethatárokkal működnek az intézmények, a Huszár lakótelepi gyermekek számára a körzetes óvodák férőhelyei a város más területén levő 5 intézményben találhatóak. Nem körzetes óvodai ellátást a telepen a Nyíregyházi Egyházmegye Sója Miklós Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola biztosít.

Az óvodához hasonlóan az általános iskolai tanulmányok folytatására a Huszár lakótelepen élő gyermekek részére – folyamatosan egyeztetve a tankerületi központtal - több intézmény került meghatározásra, mint körzeti iskola. Mind az óvodai, mind az iskolai közzethatárok meghatározásánál célunk az integrált nevelés-oktatás, a szegregáció elkerülése.

Természetesen az iskolai közzethatároktól függetlenül a szülő a szabad iskolaválasztás alapján dönthet arról, hogy gyermekét nem körzetes iskolába írta be. Egy tanulmány szerint a Huszár lakótelepen élő gyermekek jellemzően a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskolába, és annak Vécsey Károly Tagintézményébe, valamint a Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Gárdonyi Géza, illetve Kazinczy Ferenc Tagintézményeibe járnak. A továbbtanulók többsége a város szakközépiskoláiban, vagy szakgimnáziumaiban folytatják tanulmányaikat. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok szakmai képzésével a Nyíregyházi Szakképzési Centrum Bencs László Szakképző Iskola foglalkozik, ezen felül az alábbi iskolákban tanulnak tovább rendszerint a nehéz körülmények közül származó diákok:

- Nyíregyházi SZC Wesselényi Miklós Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma,
- Nyíregyházi SZC Inczédy György Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma,
- Nyíregyházi RIDENS Gimnázium, Szakgimnázium, Szakiskola és Kollégium,
- Start Szakiskola, Speciális Szakiskola és Kollégium,
- Abigél Alapfokú Művészeti Iskola, Szakközépiskola, Szakgimnázium, Gimnázium és Kollégium.

A városi iskolákba való eljutást önkormányzatunk bérlettámogatással (helyi autóbusz közlekedési kedvezmény) támogatja.

A gyermekjóléti szolgáltatás és családsegítés közvetlenül a lakótelepen elérhető a Nyíregyházi Család és Gyermekegészségügyi Alapellátási Intézmény telephelyén. Az intézmény feladatkörébe tartozó óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység keretében szintén mindennapos a kapcsolattartás a gyerekekkel, valamint az intézmény nyári táborokat valósít meg a lakótelepen.

Alternatív napközbeni ellátást biztosít a Periféria Egyesület az önkormányzattal kötött feladatellátási szerződése alapján, emellett a Nyíregyházi Egyházmegye Sója Miklós Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola tanoda működtetésével segíti elő a gyermekek felzárkóztatását.

Az egészségügyi alapellátás területén állandó szolgáltatást biztosít a területi védőnői hálózat, de a közelben elérhető felnőtt- és gyermekorvosi alapellátás is.

Az önként vállalt feladatok között említhető a pénzügyi és természetbeni támogatások rendszere a városban, amelyet nagy arányban vesznek igénybe a Huszár telepen élő lakosok. Az Önkormányzat a 2015. évi változásokat követően valamennyi ellátását megtartotta, sőt új támogatásokat is vezetett be, pl.: kelengye támogatás, első lakáshoz jutók támogatása stb. A 18 különböző típusú ellátás közül különösen a

hátrányos helyzetű gyermekek támogatására helyi autóbusz közlekedési kedvezmény, a szünidei gyermekétkeztetés (önkormányzat jelentősen kiegészíti az állami támogatás mértékét és házhoz szállítja) biztosított, a családok részére rendkívüli települési támogatás, tűzifa juttatás érhető el az egyéb rendszeres és rendkívüli támogatások mellett.

Polyákbokor egy, a város belterületétől távol található viszonylag kisméretű lakott terület, ahol korábban semmilyen köz- vagy egyéb szolgáltatás nem volt található. A szolgáltatásfejlesztést és a társadalmi együttműködés fejlődését elősegítő beavatkozások során sikerült egy konténerirodát a célterületre telepíteni, amely megteremtette a lehetőséget a helyben elérhető családsegítő és gyermekjóléti tevékenységek eléréséhez. A gyermekek esélyegyenlőségének javítását és hátránykompenzáló szolgáltatások voltak a „Meséd program”, a nyári napközis táborok biztosítása.

A felülvizsgálat időpontjában a konténeriroda működik, a családsegítő szakemberek jelenléte a területen folyamatos. A kialakított szolgáltatási ponton közösségi mosoda működik, amely használata egy helyi lakos foglalkoztatása révén megoldott.

Óvoda legközelebb Felsősimán található (Gyermekek Háza Déli Óvoda Felsősimai telephelye), valamint kulturális teret biztosít a Felsősima Közművelődési Szintér. Oktatási szempontból a tanya a Nyíregyházi Móríc Zsigmond Általános Iskola Kertvárosi Tagintézmény beiskolázási körzetéhez tartozik.

Városunkban az elmúlt években több olyan nagyszabású projekt valósult meg, amely a szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek és családjaik életminőségét javította.

- TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 - „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein” című projekt,
- TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 - „Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumában” című pályázat,
- TOP-6.9.1-16-NY1-2017-0001 - „Közösen a Kiútért” elnevezésű program, amely a város Huszár lakótelep és a Keleti lakótelep célterületet foglalta magába.

A beavatkozásokra a korábban azonosított problémák csökkentése érdekében volt szükség, amelyek megnehezítették és gátolták a gyermekek fejlődését. Ilyenek voltak például, hogy a mélyszegénységben élő és jellemzően roma lakosság képzettségi szintje rendkívül alacsony, rossz lakhatási körülmények között élnek és nagyobb arányú tartós munkanélküliség jellemzi a lakosokat. A telepszerű környezetben élőknek jellemzően rosszabb az egészségügyi állapota, emellett rossz közbiztonsági mutatókkal bír a célterület.

Ezek ismeretében a projektekben nem csak infrastrukturális fejlesztések valósultak meg, hanem olyanok is, amelyek elősegítették a felnőttek alapkompenciájának és készségeiknek fejlődését. Gyermekekre irányuló tevékenység volt a korosztály érzelmi, értelmi és szociális készségeik, képességeik komplex fejlesztése. Ilyen programelemek voltak például a korai fejlesztés, amely keretében a 0-5 év közötti korosztályra és szüleikre fókuszáló tevékenységeket valósítottak meg. Iskolai felzárkóztató program keretében előkészítés, mérés és felzárkóztatás, a lemorzsolódás megakadályozása, tehetséggondozás valósult meg.

Hagyományörző esték, hagyományörző programok keretében volt lehetőség a cigány kultúra megismerésére, a közösség fejlesztésére. Az így elért eredmények elősegítették a célcsoport eredményes integrációját.

A projektek eredményeit monitorozva a jól működő és sikeres elemek fenntartását célozzuk meg, amelyeket a telepen jelenlévő szakmai szervezetek képesek felvállalni és hosszútávon szolgáltatási körükbe beépíteni.

A COVID-19 járvány a szegregált környezetben élő családokat kedvezőtlenül érintette, a háztartások életszínvonalának csökkenése pedig a gyermekek szegénységi kockázatát növelte. A digitális oktatás

kapcsán a gyermekek számára a feltételek nem teljes körűen voltak adottak. Problémák, nehézségek – éppúgy, mint a város más területein élő hátrányos helyzetű gyermekek esetében – adódtak, amelyeket a családsegítők (óvodai és iskolai szociális segítő) nyomon követtek, egyházi és civil szervezetek eszközöket gyűjtöttek. A Huszár lakótelepen az iskolafenntartók közreműködése révén notebook-ot kaptak a családok kölcsön (legalább 1-et családonként), amelyhez esetenként mobil internet is járt.

A korlátozó intézkedések végével az oktatás visszatért a megszokott jelenléti formába, így a segítségnyújtásnak ezen módon történő folytatása nem volt indokolt.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

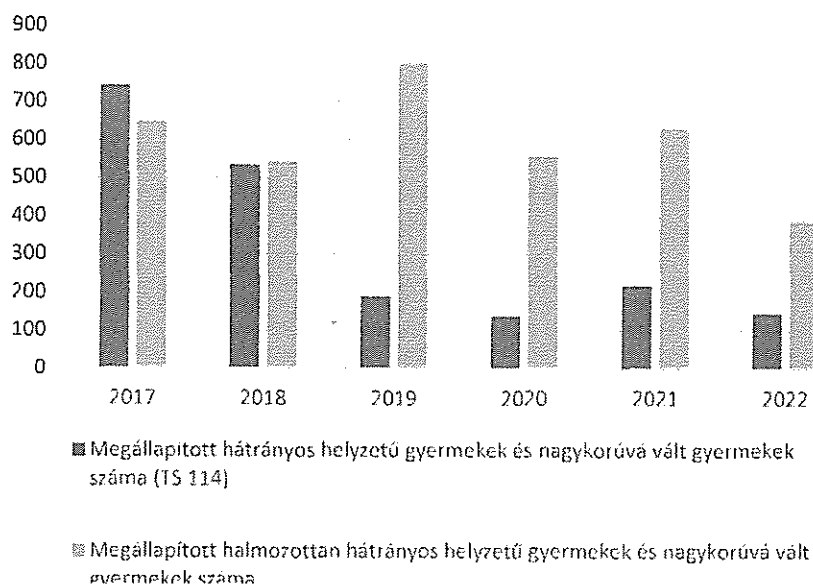
A Gyvt. 67/A. §-a tartalmaz konkrét iránymutatást a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására vonatkozóan, valamint definiálja a fogyatékossg fogalmát. Ez alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű:

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előzőekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Forrás: TelR, KSH Tstar

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása esetén a köznevelés, valamint a gyermekjóléti ellátások rendszere számos kedvezményt biztosít a gyermekek részére. A köznevelés rendszerében plusz óra felzárkóztatásra, Arany János Tehetség gondozó Program, előny a felvételi eljárás során, kedvezmények igénybevétele (pl. helyi támogatásoknál), stb.

Fogyatékos gyermek, fiatal felnőtt:

- a gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátások tekintetében a külön jogszabályban meghatározott magasabb összegű családi pótlékra jogosító fogyatékoságban szenvedő gyermek, fiatal felnőtt,
- a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások, valamint az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés tekintetében a Nkt. 4. § 25. pontjában foglaltaknak megfelelő gyermek, fiatal felnőtt, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek.

Az értelmileg akadályozott tanulók számára a készségfejlesztő iskolák nyújtják az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását.

Az Nkt. 74. § (1) bekezdés szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A (2) bekezdés szerint az óvodai nevelésről, a nemzetiséghez tartozók óvodai neveléséről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat vagy társulása gondoskodik. A többi gyermekkel együtt nevelhető SNI-s óvodás gyermekek fejlesztése kiemelt feladat az óvodákban.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő óvodákban a 2020/2021-es nevelési évben összesen 77 fő sajátos nevelési igényű gyermek volt. A beiratkozott gyermekek számához viszonyítva arányuk a következők szerint alakult:

- Eszterlánc Északi Óvoda intézményeiben – 1,6 %,
- Búzaszem Nyugati Óvoda intézményeiben – 2,4 %,

000217

- Gyermek Ház Déli Óvoda intézményeiben – 3,4 %,
- Tündérváros Keleti Óvoda intézményeiben – 1,45 %.

Az Oktatási Hivatal közérdekű adatbázisából kiderül, hogy az önkormányzati óvodákban 2020. október 1. napján az összes gyerekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható SNI-s gyerekek száma 62 fő volt, ez az intézményi adatokkal összehasonlítva mutatja, hogy a problémával érintett gyerekek 70 %-a a nem SNI-s gyerekekkel együtt foglalkoztatható. Ez az arány hasonló az alapfokú- és középfokú köznevelési intézmények esetében is. Speciális csoportban további 15 fő gyermeket nevelnek az önkormányzati intézmény két telephelyén.

A sajátos nevelési igényű gyermekek részére a szakértői véleményben meghatározott óraszámokban kell fejlesztést biztosítani.

Az önkormányzati fenntartású óvodákban „égtájként” 1-1 pszichológus biztosított, speciális csoport működik a Gyermek Ház Déli Óvoda és a Búzaszem Nyugati Óvoda székhelyintézményekben, ahol foglalkoztatnak gyógypedagógust is.

44. táblázat

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő óvodákban sajátos nevelési igényű szakvéleménnyel rendelkező gyermekek száma és aránya 2020-2022

	összesen SNI gyermek száma (fő)	beiratkozott gyermekek számához viszonyított arány (%)			
		Eszterlánc Északi Óvoda	Búzaszem Nyugati Óvoda	Gyermek Ház Déli Óvoda	Tündérváros Keleti Óvoda
2020	62	1,6	2,4	3,4	1,45
2021	63	1,12	2,3	4,39	1,66
2022	88	1	3,5	4,6	2,9

Forrás: saját szerkesztés

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok),

Nyíregyházán a védőnői ellátást az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság biztosítja. Nyíregyháza közigazgatási területén nyújtott szolgáltatásokat 9 telephelyen összesen 38 területi védőnő, a nevelési-oktatási intézményekben pedig további 25 fő iskolai védőnő végzi.

Nyíregyházán a védőnői ellátást az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság biztosította 2023. június 30-ig. Nyíregyháza közigazgatási területén nyújtott szolgáltatásokat 9 telephelyen összesen 38 területi védőnő, a nevelési-oktatási intézményekben pedig további 25 fő iskolai védőnő végezte. Az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó területi védőnői ellátásról 2023. július 1-jétől az állam – a települési önkormányzattal együttműködésben, az irányító vármegyei intézmény útján – gondoskodik, a települési önkormányzatok az iskola-egészségügyi ellátás keretébe tartozó (iskola)védőnői ellátásról és az iskola orvosi ellátásról gondoskodnak. Nyíregyházán ennek szervezeti háttere a 2.2. pontban bemutatott szervezeti változást követően a Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ.

Az iskolai védőnők az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet alapján az alábbi feladatokat végzik:

- az éves munkatervhez a védőnői feladatok összeállítása, egyeztetése a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelési programjában meghatározott feladatok figyelembevételével,
- a tanulók védőnői vizsgálata 6 éven felüliek esetében kétfévenként (kivéve a szűrlés vizsgálata),
- a gyermekek, tanulók személyi higiénéjének ellenőrzése,

- elsősegélynyújtás,
- az orvosi vizsgálatok előkészítése,
- a védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok elvégzése,
- a krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése,
- részvétel az egészségtan oktatásában:
- testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiénés ellenőrzésében való részvétel.
- kapcsolattartás a szülőkkel (szülői értekezlet, családlátogatás).
- pályaválasztás segítése.
- az elvégzett feladatok dokumentációjának vezetése (egészségügyi törzslapok, Egészségügyi Könyv, ambuláns napló, védőoltások, szakorvosi beutalások, veszélyeztetettek nyilvántartása stb.).

2021-ben az iskola-védőnők által ellátott tanulók száma 19.021 fő volt, az egy főre eső átlag pedig 761 tanuló/védőnő.

45. táblázat

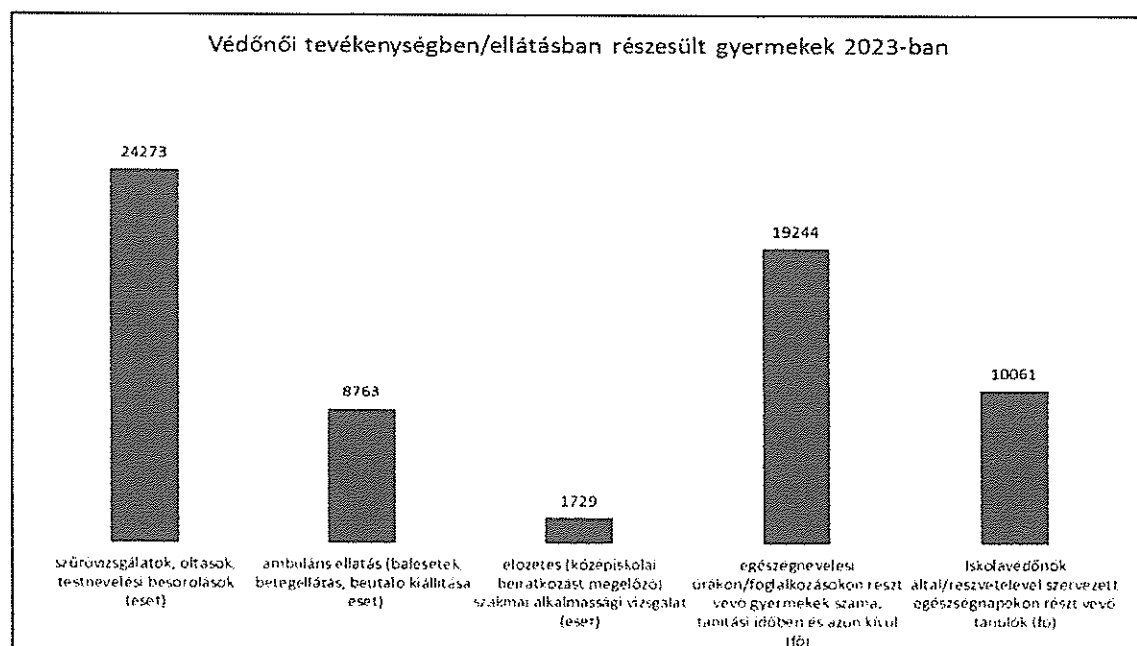
Az iskola-egészségügyi ellátás mutatói

Az iskola-egészségügyi munka jellemzői	2021	2022
Oktatási intézmények (általános és középiskolák) tanuló létszáma (fő):	20138	20229
Főállású iskolaorvos által ellátott tanulók száma (fő):	8230	10173
Részfoglalkozású orvosok által ellátott tanulók száma (fő):	8222	7803
Iskola-védőnők által ellátott tanulók száma (fő):	19021	20229
Átlag(tanuló):	761	809

Forrás: Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság 2021-2022. évi szakmai beszámoló

2023-ban az iskola-egészségügyi ellátás 20.208 tanulót érintett. A védőnői ellátásokra fordított 24.678 órás tényleges időtartam alatt, 64.070 ellátás történt – 24.273 esetben szűrővizsgálatra, oltásra, vagy testnevelési besorolásra, 8.763 esetben ambuláns ellátásra (balesetek, betegellátás, beutaló kiállítás), 1.729 esetben középiskolai beiratkozást megelőző szakmai alkalmassági vizsgálatra került sor, egészségnevelési órán 19.244 fő (eset), iskolavédőnők által szervezett egészségnapon 10.061 fő (eset) vett részt.

15. ábra

Forrás: Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ 2023. évi beszámolója

Bár a tanulók létszáma csökken, körükben nő a krónikus betegséggel élők száma, magas a túlsúly/elhízás, mozgásszervi, szemészeti, allergiás elváltozások, mentális problémák gyakorisága, terjed az alkohol-, kábítószer fogyasztás. Növekszik a hátrányos helyzetű, gyermekvédelmi ellátásban részesülő gyermekek aránya.

Nyáron az iskolavédőnők táborokban végeznek egészségügyi felügyeletet – 2023 nyarán 6 nagyobb városi táborban (ZOO-suli, Természettudósok Tábora, Sóstói Múzeumfalu, Kis Vakond, Futurobi és a Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégiumban rendezett úszótáborban, illetve a Móra Sporttáborban, az Apáczai Csere János Általános Iskola Csibe és Kosárlabdátáborában, a Göllez Viktor Speciális Szakiskola és a Bethlen Gábor Általános Iskola és Gimnázium saját táborában, turnusonként átlagban 120 tanulóra figyelve), kérésre az iskola nagyobb rendezvényein (pl: ballagás, tanévnyitó és tanévzáró, családi napok, véradás, diákolimpia) is részt vesznek, mindemellett a városi rendezvényeken (Fitt-Város, Bringaváros) is rendszeresen jelen vannak egészséget segítő, nevelő programokkal.

A szolgálat munkájának legfontosabb része az egészségnevelés, mely a tanórákon, egészségnapokon valósul meg, de szűrővizsgálatok alatt is folyamatos, hiszen mindig adódik olyan kérdés, amihez ezt hozzá lehet kapcsolni. Az egészségnapok az egész iskolát megmozgatják, több helyszínen kapnak a tanulók (családi napokon a szülők is) információkat az egészségről, az egészséges életmódról.

A területi védőnők komplex feladatait a 49//2004. (V.21.) NM rendelet szabályozza.

Főbb feladatai:

- nővédelem, ezen belül a családtervezéssel, fogamzásgátlással és szűrővizsgálatok elvégzésére irányuló figyelem felhívása,
- várandós anyák gondozása,
- gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségügyi állapottal, az életmóddal, szoptatással kapcsolatban,
- 0-6 éves korú gyerekek teljes körű gondozása,
- az óvodában a védőnői feladatok végzése és tisztasági szűrések, szükség esetén előadások tartása,
- oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott gyermekek gondozása.

A COVID-19 járvány érzékenyen érintette az ellátás szervezését. Az új eljárásrendhez igazodva azonban ellátták feladataikat, továbbá aktívan közreműködtek a tesztelesek és oltások lebonyolításában.

46. táblázat

Védőnői álláshelyek száma (4.3.1.)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-7 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám területi védőnőnként
	db	fő	fő
2016	68	9384	247
2017	68	9278	244
2018	68	9126	240
2019	73	9206	242
2020	71	9088	239
2021	69	8690	226
2022	63	8623	229

Forrás: TeIR, KSH

8700220
dk

A táblázatban a „betöltött védőnői álláshelyek száma” oszlop a területi és iskolai védőnők számát együttesen tartalmazza, azonban az „átlagos gyermekszám területi védőnőnként” oszlop adatai a 38 területi védőnőre eső átlagot jelentik.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma),

Nyíregyházán 27 házi gyermekorvosi praxis működik az Önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződés alapján területi ellátási kötelezettséggel. A városban nincs betöltetlen gyermekorvosi praxis.

A házi gyermekorvos alapellátási tevékenységét, valamint a védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi, azonban a két szolgáltató tevékenysége egymást kiegészíti. Mindkét ellátás feladatait jogszabályok és szakmai szabályok határozzák meg, melyek betartása kötelező.

47. táblázat

Gyermekorvosi ellátás (4.3.2.)					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	75	48	27	16 308	0
2016	75	48	27	17 775	0
2017	75	48	27	17 884	0
2018	75	48	27	18 021	0
2019	75	48	27	17 827	0
2020	75	48	27	17 951	0
2021	0	49	27	17525	n.a.
2022	0	44	27	17195	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, saját szerezés

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet módosítása alapján 2022.01.01. napjától a szakértői bizottság a három évnél fiatalabb gyermek esetében szakértői véleményét a gyermek külön vizsgálata nélkül, a neonatológia, csecsemő és gyermek fül-orr-gégégyógyászat, audiológia, szemész, ortopédia és traumatológia, gyermek- és ifjúságpszichiátria, fizikális medicina és rehabilitációs orvoslás, orvosi rehabilitáció csecsemő- és gyermekgyógyászat szakterületen, illetve gyermek-neurológia szakorvos által felállított diagnosztikai vélemény és terápiás javaslat alapján is elkészítheti.

Amennyiben a gyermeknevelés során speciális ellátási igények merülnek fel, ott lépnek a rendszerbe azok a szolgáltatások, amelyek korai intervenciót valósítanak meg. Nyíregyházán jelenleg az ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete, a Csodavár Korai Fejlesztő Centrum és a Szabolcs-Szatmár-Bereg

000221

JK

Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézménye* végez korai fejlesztést és gondozást. Rehabilitáció a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház Jósa András Oktatókórház gyermekrehabilitációs szakrendelésén zajlik, valamint gyógytornára a Human-Spektrum Egészségügyi, Oktatási és Szolgáltató Bt. szolgáltatási körében van lehetőség.

Az ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete már pár hetes kortól 5 éves korig terjedő életszakaszban végez komplex diagnosztikai vizsgálatot és mozgásfejlesztést, amely különböző terápiás eljárásokkal egészül ki. A vizsgált területek a mozgás, értelem, látás, hallás, beszéd, kommunikáció, érzelmi, szociális és viselkedésszel kapcsolatos eltérések.

A Csodavár Korai Fejlesztő Centrum inkluzív fejlesztő központ és játszóház, amely tevékenységének alapja a „Csodavár modell”. Az intervenció során játékos feladatok segítségével bontakoznak ki a képességek és felszabadult helyzetben megy végbe a tanulási folyamat. Munkájuk során nagy hangsúly helyeznek a prevencióra, a „rizikóbabák” időben történő korai intervenciója is helyet kap. A Csodavár felmérések, vizsgálatok, gyógypedagógiai fejlesztések és készségeket fejlesztő foglalkozások széles skáláját biztosítja minden család számára. Családi programjaikkal közösséget építenek, az itt kialakult kapcsolatok hosszútávon támogató hatással bír. Emellett tevékenységük kommunikálásával társadalmi szemléletformálást végeznek, ezzel is elősegítve az esélyegyenlőség kialakulását.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézménye*, mint a köznevelés rendszeréhez illeszkedő intézmény segítséget nyújt az átmenetileg tanulási és/vagy magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók számára.

2021. novemberében megalakult a városban a Kora Gyermekekori Intervenció Szakmaközi Együttműködés Irányító Testület (továbbiakban: Testület). Célja egy egységes betegút kialakítása, amelyben az eltérő fejlődésmentű gyermeket nevelő családok számára könnyíthetik meg az ellátásokhoz való zavartalanabb hozzájutást, a szakembereknek pedig az ellenőrizhetőséget, kontrollálási lehetőséget teremtenek. A Testület jövőre vonatkozó elképzelése egy adatbázis létrehozása, amely tartalmazza a védőnő által elkészített szülői kérdőív adatait, illetve a gyermekorvos által javasolt adatokat. A Testület elképzelése alapján az adatbázis minden érintett szakember (védőnő, gyermekorvos, bölcsőde, szakértői bizottság) részéről az őt érintő időszakban hozzáférhető lenne. Jelenleg a jogi háttérének vizsgálata folyik.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások,

A gyermekjóléti alapellátások biztosításában – gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti elhelyezése – az önkormányzati fenntartásban működő Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ, a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény, valamint az Önkormányzat szerződéses partnerei vesznek részt.

A Gyvt. 94. § (4) bekezdése szerint a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni.

Nyíregyházán a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központban biztosított a jogszabály által előírt szolgáltatás. A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít:

- utcai- és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

- iskolai, óvodai szociális segítő munkát,
- adósságkezelési tanácsadást,
- munkaerő-piaci tanácsadást,
- fogyatékoságügyi tanácsadást.

Az intézmény engedélyezett létszáma: 104 fő. Három telephellyel és öt nyitva álló helyiséggel rendelkezik. Az intézmény engedélyezett létszáma növekedett, jelenleg 106 fő.

A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki (Apagy, Nyírtura, Sényő, Nyírpazony, Napkor, Kótaj, Nyírtelek, Rakamaz, Tiszanagyfalu, Szabolcs, Nyíregyháza, Kálmánháza, Nagycserkesz, Újfehértó, Tímár). A településen működő gyermekjóléti szolgálatok együttműködve a családokkal végzik tevékenységüket a gyermekek helyzetének javítása, a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

A Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központban 14 esetmenedzser látja el a szakmai tevékenységet Nyíregyháza járási területén. A központ esetmenedzserei és tanácsadói által végzett tevékenységek eredményeképpen a 2021-es évben 3.507 fő került a központ látókörébe, ebből speciálist szolgáltatást vett igénybe 1.369 fő, jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzserei tevékenységet igénybe vevők száma 2.138 fő.

2022-ben a Központ speciális szolgáltatásait 18.235 fő vette igénybe, 2023-ban pedig 18.454 fő. A jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzserei tevékenységet igénybe vevők száma 1.171 fő és 1.711 fő volt a két egymást követő évben.

Hatósági intézkedésre akkor kerül sor, amikor alapellátás keretében a családoknál fennálló probléma már nem kezelhető, a gyermek veszélyeztetettsége fennáll és a család, a törvényes képviselő nem együttműködő, ebben az esetben a gyermekjóléti szolgálat megteszi a javaslatát hatósági intézkedés megtételére. A hosszú távú cél a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében az együttműködésen alapuló segítő munka, ezért nagy hangsúlyt fektet az intézmény a családok szemléletformálására. Ennek érdekében az igényekhez igazodó szolgáltatások minél szélesebb kiépítésére törekednek. 2021-ben a 6-13 éves védelembe vett gyermekek magas aránya elsősorban az igazolatlan hiányzásokból ered, valamint egyre gyakoribb lett a tinédzser korban elkövetett szabályértések és bűncselekmények száma.

A 2022-es évben jogerős határozattal összesen 402 védelembe vett, 270 nevelésbe vett, és 19 ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúval álltak kapcsolatban. Az Intézmény nagyon sok esetben tett javaslatot a gyermekek védelembe vételének a megszüntetésére, a szociális segítő munka, valamint az óvodai iskolai szociális munka, prevenciók erejének köszönhetően.

A 2023-as évben jogerős határozattal összesen 499 védelembe vett, 345 nevelésbe vett, és 29 ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúval álltak kapcsolatban. A számok az előző évhez képest növekedést mutatnak. A védelembe vett gyermekek esetében sok nagycsaládos eset volt, tehát az esetek száma minimálisan nőtt, azonban a gyermeklétszám erőteljesebben növekedett.

Pszichológiai tanácsadásra vonatkozó igény legtöbbször az óvodai, iskolai szociális segítők felől érkezik, akik klienseiket az intézményben rendszeresen tevékenykedő két pszichológushoz irányítják. 2021-ben a szolgáltatást 218 gyermek vette igénybe. A COVID-19 világjárvány természetesen negatív hatással volt a szolgáltatás biztosítására, mivel a vírus 3. és 4. hullámában Nyíregyházán kevés intézményben valósult meg a személyes kontaktust igénylő ellátás. A 2020-as évhez képest 2021-ben a pandémia okozta mentális zavarok/problémák hosszabb távú terápiás ellátására helyeződött a hangsúly, főként a pszichológiai szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek voltak motiváltak a rendszeres terápiára, szemben a szolgáltatásra kötelezettekkel.

2022-ben 177 fő ellátott vette igénybe a szolgáltatást, ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett személyek száma 29 fő (gyermek és szülő) volt. A szolgáltatást két gyermek pszichológus végzettséggel rendelkező szakember látta el. A gyermekek esetében vezető tünet a szorongás, ehhez kapcsolódó önértékelési nehézséggel. Deviáns viselkedési formák 2022-ben alacsonyabb számban jelentek meg az ellátottak körében. Kortárs csoportba való beilleszkedési problémákat gyakrabban észlelnék a szülők, szakemberek, ezek időben történő kezelése megelőzheti a súlyosabb normaszegő viselkedésmódokat, magatartászavarokat. Alkalmazkodási zavarok az elhúzódó stresszhelyzetek miatt lehetnek gyakoribbak, melyek a gondozotti körben lányoknál vannak nagyobb számban.

2023-ban a jogerős hatósági intézkedéssel érintett személyek száma 26 fő (gyermek és szülő) volt. Ebben az évben nagyobb arányban jelentek meg az önértékelési nehézséggel küzdő gyermekek. Alkalmazkodási zavarok az elhúzódó stresszhelyzetek miatt lehetnek gyakoribbak, melyek a gondozotti körben lányoknál voltak tapasztalhatók. Teljesítményzavar főként a fiúknál volt tapasztalható, az ehhez kapcsolódó szorongásos tünetek is hangsúlyosak voltak.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenységeit Nyíregyházán a 2021-es évben 3.568 fő vette igénybe, együttműködési megállapodás alapján 1.796 fő, nem együttműködési megállapodás alapján 1.772 fő vette fel a kapcsolatot az intézménnyel.

2022-ben 3.238 fő igényelte a szolgálat segítségét, ez 1710 családot jelent.

2023-ban 3.434 fő vette igénybe a gyermekjóléti szolgálat tevékenységeit Nyíregyházán, ez 1813 családot jelentett. Továbbra is magas volt az egyszeri ügyintéзések, segítő beszélgetések száma, valamint az élelmiszeradományt igénylők száma.

A gyermekjóléti szolgáltatás a város területén több telephelyen és nyitva álló helyiségben biztosított a lakosság számára:

- Nyíregyháza, Körte u. 41/A. (székhely),
- Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (északi telephely),
- Nyíregyháza, Vécsey u. 17. (déli telephely),
- Nyíregyháza, Huszár tér 2/A. (Huszár telepi telephely),
- Nyíregyháza, Nagyvárad u. 2. (nyitva álló helyiség),
- Nyíregyháza, Tűzoltó u. 1. sz. (nyitva álló helyiség).

A család- és gyermekjóléti szolgálat folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét, megteszi a szükséges intézkedéseket, segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását, felkérésre környezettanulmányt készít. Családsegítés keretében a szolgáltató többek között családgondozást, egyéni esetkezelést végez, információt nyújt, tájékoztatást ad az igényelhető szociális ellátásokról, segítséget ad ügyintézésben, krízishelyzetben segítséget nyújt, szociális-, életvezetési-, mentálhigiénés tanácsadást tart. Emellett az iskolai szünidőben szabadidős programokat valósítanak meg, aktív közösségfejlesztő tevékenységet végeznek és szervezik az intézményi adománygyűjtést és elosztást.

A veszélyhelyzet miatt magas volt az egyszeri ügyintéзések, segítő beszélgetések száma, valamint az élelmiszeradományt igénylők száma, mely a pandémia okozta szorongásból, bizonytalanságból fakadt. A szolgáltatótól 1.690 fő kért segítő beszélgetést a 2021-es évben. Az együttműködési megállapodás alapján nyújtott szociális segítő tevékenység keretében a szolgálatot önállóan felkereső személyek száma 1.566 fő.

A Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ minden évben beszámolót készít a fenntartó önkormányzat részére, amelyben részletesen bemutatják tevékenységeiket releváns statisztikai adatokkal alátámasztva.

000224

Tanodák tekintetében a városban két egyházi fenntartású szolgáltatás működik. Az egyik a Nyíregyházi Egyházmegye által 2016. november 1-jén elindított huszár-telepi Magvető Görögkatolikus Tanoda, amely pedagógusok és más szakemberek segítségével támogatja a gyerekeket iskolai munkájukban. A program műveltségi területenként megszervezett fejlesztő és ismeretbővítő foglalkozásokra épít, mely során értékközvetítés, képességfejlesztés és tanulási technikák elsajátítása zajlik. A szakmai programok megvalósításán túl szabadidős tevékenységeket, táborokat és kulturális eseményeket valósítanak meg. Az Egyházmegye a tanodában 2016. novemberétől 2018. júniusáig 30 fő huszártelepi gyermekről gondoskodott, majd 2019-ben és 2020-ban 25 gyermekkel működtek tovább. 2021-ben 30 gyermekkel valósították meg a járványügyi korlátozások közepette is az éves programot, 2022-ben pedig 28 gyermekkel van tanodai foglalkozások keretében kapcsolatuk.

Az Egyházmegye tájékoztatása szerint 2023-ban átlagosan havi 27 gyermek vette igénybe a tanodai szolgáltatást.

A Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában működő Oltalom Szeretetszolgálat keretein belül megvalósult Felfedező Tanoda, 2020. augusztus 01-én kezdte meg működését Nyíregyháza város közigazgatási területéhez tartozó Benkőbokorban. A Tanoda célcsoportja elsődlegesen a Nyíregyháza környéki bokortanyákon élő, elsősorban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, többnyire hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók. A tanoda szolgáltatás egyik leghangsúlyosabb eleme a tanulástámogatáshoz és az iskolai lemorzsolódás csökkentéséhez kapcsolódó szolgáltatás, másik pedig a tanulást, továbbtanulást, pályaválasztást és életpálya-építést elősegítő szakmai szolgáltatásuk. Tanodán kívüli programjaik során szabadidős programokat valósítanak meg, a nyitott tanodai programok és családi közösségi programok révén pedig a közösség összetartó erejét fejlesztik.

A Felfedező Tanoda szolgáltatásait 2020-ban és 2021-ben 24 fő, 2022. július 01-ig pedig 23 fő tanuló veszi rendszeresen igénybe. 2023-ban havi átlagban 21 gyermek vette igénybe a szolgáltatást.

Biztos Kezdet Gyerekház városban nem működik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás, gyermekek átmeneti elhelyezése;

A gyermekek napközbeni ellátásának formái közé a bölcsődei ellátás, a napközbeni gyermekfelügyelet, és az alternatív napközbeni ellátás tartozik. Nyíregyházán a bölcsődei ellátás keretében bölcsődék és családi bölcsődék működnek, valamint alternatív napközbeni ellátást biztosít a Periféria Egyesület.

48. táblázat

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3.a))

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	fő
2015	716	1184
2016	716	1167
2017	716	1183
2018	716	1167
2019	716	1134

000225

102

dbb 1

2020	716	1082
2021	738	969
2022	738	1052
2023	738	1050

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Ezek közül az önkormányzati fenntartású Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretei között működő bölcsődékben található a legnagyobb férőhelykapacitás. Az intézmény 9 telephelyen működtet bölcsődét, jelenleg összesen 738 férőhelyen biztosít napközbeni felügyeletet a 0-3 éves korosztály számára. A bővítésre TOP projekt keretében történő fejlesztésnek köszönhetően került sor, így 716 főről növekedett 738-ra. Az önkormányzati bölcsődékben gondozási díjat nem kell fizetni, az étkezés biztosítása kapcsán pedig a gyermekek kétharmada ingyenes étkezésre jogosult.

2024. február 01-től a Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézmény esetében további két szolgáltatási hellyel bővült az önkormányzati fenntartásban működtetett bölcsődék száma. A Kisvakond Bölcsőde (4400 Nyíregyháza, Honvéd utca 2.) és a Szőlőszem Bölcsőde (4432 Nyíregyháza, Kollégium utca 59.) megnyitásával az Intézmény már összesen 11 telephelyen működtet bölcsődei szolgáltatást, amelyeken összesen 770 férőhelyet tud biztosítani.

A Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézmény a bölcsődei ellátást Nyíregyháza Megyei Jogú Város, illetve ellátási szerződés keretében Nagycserkesz község közigazgatási területére kiterjesztve biztosítja.

49. táblázat

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3.b.)

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	111	107	7	5	864	853
2018	0	0	118	114	7	7	864	859
2019	0	0	125	115	7	7	864	850
2020	0	0	158	141	0	0	824	790
2021	0	0	152	131	0	0	846	769
2022	0	0	159	144	0	0	850	814

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A TeIR rendszerben nyilvántartott bölcsődékre vonatkozó adatok alapján jelenítettük meg a bölcsődék és az engedélyezett férőhelyek számát.

000226

Alternatív napközbeni ellátást a Periféria Egyesület biztosít az önkormányzattal kötött feladatellátási szerződés alapján. Az Egyesület városunkban két helyszínen, az Arany János Gimnázium és Általános Iskola Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézményben és a Huszár lakótelepi feladatellátási helyen végzi tevékenységét. Az ellátás célja a hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek, fiatalok elérése, problémáik azonosítása, valamint számukra célzott segítségnyújtás. Munkájuk hozzájárul az iskolai beilleszkedési nehézségekkel küzdők integrációjához, a kommunikációs készségek, az önértékelés, a stressz-kezelés, érdekérvényesítés készségeinek fejlesztéséhez.

Gyermekek átmeneti elhelyezése

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátási forma a gyermekek átmeneti elhelyezése. A gyermekek átmeneti elhelyezésére a családok átmeneti otthonában és gyermekek átmeneti otthonában nyílik lehetőség. A kettő között a különbség, hogy az egyikben a családdal együtt, a másikban jellemzően az átmenetileg felügyelet nélkül maradó gyermek elhelyezése oldható meg. Ilyen típusú szolgáltatás megszerezte ritka, ezért több településre kiterjedő ellátási formákról van szó.

Nyíregyházán az önkormányzati fenntartásban lévő Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézmény, a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában lévő Oltalom Szeretetszolgálat és a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Szervezet szervezeti keretei között működik **Családok Átmeneti Otthona**. **Gyermekek Átmeneti Otthona** a Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézményen belül található.

A három családok átmeneti otthonában az engedélyes férőhely 40 fő/intézmény, a gyermekek átmeneti otthonában pedig 16 fő ellátására van lehetőség.

A Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretei között működő **Gyermekek Átmeneti Otthonában** a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek 6-18 éves korukig kaphatnak teljes ellátást. A gyermekek átmeneti otthona ellátási területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város, ellátási szerződés keretében Ibrány, Tiszatelek, Paszab, Nagycserkesz, Kálmánháza Község, továbbá Napkor Nagyközség közigazgatási területe.

Az ellátási terület bővítését maguk az önkormányzatok kérték, annak érdekében, hogy szükség esetén az érintett települések lakosai (gyermekei) számára is elérhető legyen a szolgáltatás.

Az intézmény átlagos kihasználtsága 2021-ben 66,58 %-os volt, amely az átlagosan havi 11 gyermek gondozását jelenti.

A Gyermekek Átmeneti Otthona kihasználtsága 2022-ben 98,28 %-os volt, amely az átlagosan havi 14 gyermek gondozását jelentette, míg 2023-ban a kihasználtság 90,62 %-os volt, amely átlagosan szintén 14 gyermek gondozását jelentette. Mindkét év vonatkozásában elmondható, hogy az iskolai év kezdetével szeptembertől – decemberig tartó időszakban és az év vége közeledtével elérte az otthon a maximális létszámot.

A statisztikai adatok szerint az átmeneti otthonba jellemző bekerülési okok:

- családi konfliktusok,
- válás okozta krízisek (új apuka, anyuka),
- szülő (szülők) tartós betegsége, kórházi ápolása,
- szenvedély betegségek,
- munkanélküliség, hajléktalanná válás,
- kommunikációs zavarok a szülő-gyermek viszonyban,
- kamaszkori krízisek.

000227

Szintén a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretei között működő **Családok Átmeneti Otthona** törvényben, rendeletben szabályozott feladataként segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez, biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást, a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt, közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

Az elhelyezés időtartama a gondozás alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb 12 hónapig vehető igénybe. Ha az átmeneti gondozás időtartama letelt, a szülő kérelmére –indokolt esetben további 6 hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható. Az ellátást igénybe vevők havonta személyi térítési díjat fizetnek, kötelesek az Otthon házirendjét betartani, és a családgondozókkal együttműködni.

Az intézményt igénybe vevő ellátottak száma 2021-ben átlagosan 38 fő volt, amely 95 %-os kihasználtságot jelent.

A Családok Átmeneti Otthona kihasználtsága 2022-ben 98,28 %-os volt, a naponta átlagosan az ellátást igénybe vevő ellátottak száma 39 fő volt. 2023-ban az a kihasználtság 94,12%-os volt, míg a naponta átlagosan az ellátást igénybe vevő ellátottak száma 38 fő volt.

Az ellátott gyermekek vonatkozásában az alábbi elhelyezést kiváltó problémákat azonosítják legtöbbször a szakemberek:

- a szülők életvezetési problémái,
- a szülők szenvedélybetegsége,
- krízishelyezés,
- hajléktalanná válás,
- bántalmazás és családi konfliktus.

A Családok Átmeneti Otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során:

- befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,
- befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét,
- biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,
- segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
- biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,
- a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,
- közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

Az önkormányzati fenntartású Családok Átmeneti Otthona ellátási területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területe.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A pénzbeli ellátásokat, támogatásokat, valamint a gyermekjóléti alapellátást az előzőekben bemutatottak, utóbbiakat az önkormányzat intézményei, valamint nem állami és egyházi fenntartók biztosítanak.

A gyermekvédelmi szakellátás biztosítása állami feladat. Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén több szakellátást nyújtó intézmény működik. Ezen szolgáltatások területi elosztása nem

egyenletes, mivel a lakásotthonok nagyrésze a Nyíregyháza-Nyírszőlős településrészen kerültek kialakításra. Itt a gyermekjóléti alapellátást nyújtó Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretein belül működő Gyermek Átmeneti Otthona (16 férőhely) mellett a következő gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmények találhatók:

- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásában két lakásotthon és egy befogadó otthon (összesen 42 férőhely),
- Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában négy lakásotthon (összesen 44 férőhely),
- a fentiek mellett még 5-6 nevelőszülői család tevékenykedik (elhelyezhető gyermekek száma 14-20 fő között változik) a településrészen.

Komoly terhet jelent a szakellátásba bevont gyermekek magas aránya a településrész köznevelési intézményében, hiszen állandó mozgást eredményez az osztályközösségekben, a statisztikai adatok ellenére itt arányaiban magasabb a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése – az iskolai körzethatárok meghatározásának véleményezése kapcsán – kérte a szolgáltatásokban közreműködők együttműködését, együtt gondolkodását.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Az önkormányzati ellátórendszerben komplex intézményi struktúra, segítőhálózat biztosít lehetőséget krízisintervencióra. A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ és a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény korábbiakban bemutatásra kerültek, elsősorban a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás vonatkozásában.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Szervezetének Anya-Gyermek Segítőotthona Kríziskezelő-hálózat keretében működteti a „Félutas” Kiléptető Házat, melyek a Regionális Kríziskezelő Központokhoz és Családok Átmeneti Otthonaihoz kapcsolódva lehetőséget nyújtanak a bántalmazott anyák és gyermekeik számára lakhatásuk további megoldásához. A 2009 óta működő „Félutas” Kiléptető Házban történő elhelyezésre azon családok pályázhatnak, akik minimum 4 hónapja a Családok Átmeneti Otthonában laknak, elő - takarékossgal, munkahellyel rendelkeznek, gyermekeiket maximálisan ellátják, gondozzák, illetve olyan kikerülési tervük van, amely a család sikeres reintegrációját biztosítja. A működés megkezdése óta egy-egy család veszi igénybe a szolgáltatást.

2021-ben Nyíregyházán nyílt meg az ország 10. Áldozatsegítő Központja, az országos áldozatsegítő hálózat részeként. A Nyíregyházi Áldozatsegítő Központ tevékenysége is komplex feladatkört takar, hiszen a kapcsolati- és családon belüli erőszakon kívül szinte minden típusú bűncselekmény során áldozat szerepbe került ember számára kínál sokrétű segítséget. Erre vonatkozó információ bővebben a 2.2 pontban található.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A testi-lelki egészség fejlesztése, az egészségtudatos szemlélet népszerűsítése nagy jelentőséggel bír a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében. Nemcsak egyének, hanem alulról szerveződő közösségek is demonstrálnak a szemlélet minél szélesebb körben történő terjesztése mellett.

Intézményi szinten a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház Egészségfejlesztési Osztályán működő Egészségfejlesztési Iroda (Nyíregyházi Járás) biztosít komplex szakmai háttérrel a lakosság számára. Szolgáltatásaik között megtalálhatók az egészségügyi állapotfelmérés, a mentálhigiénés tanácsadás, táplálkozási és életmód tanácsadás, mozgásterápia, gyógytorna, dohányzás leszokást elősegítő foglalkozás, valamint prevenciós iskolai előadások tartása.

Városi szinten komoly infrastrukturális fejlesztések történtek, melynek keretében 27 kondipark épült, átadásra került a Nyíregyházi Atlétikai Centrum és az Eissmann Városi Uszoda, amely létesítmények a versenysport feltételeinek javítása mellett a lakosok sportolási igényeit is kielégíti. A 2013-ban elindított

ingyenes „Mozdulj Nyíregyháza” program foglalkozásai a járvány ideje alatt sem maradtak el, online térben is rendkívül sokan edzettek.

Önkormányzati szinten a 2015-ben elindított családbarát programsorozat részeként valósult meg egy kutatás az egészségtudatos szemléletre vonatkozóan, melynek eredményeként tréning és kerékpártúra is megvalósult.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre, a szünidei gyermekétkeztetésre, valamint egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. A Gyvt. 21. § (1) bekezdés g) pontja alapján természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nkt. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és a 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt.

Az intézményi gyermekétkeztetés keretében bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére ellátási napokon a reggeli főétkezés, a déli meleg főétkezés, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezés, az óvodás és iskolás gyermek részére pedig a déli meleg főétkezés, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezés biztosított. Az étkezésért térítési díjat kell fizetni a Gyvt. szabályainak figyelembevételével. A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermeket, a tartósan beteg gyermeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes, illetve az 50 %-os étkezési, térítési díj kedvezmény.

Az önkormányzati fenntartású bölcsődék saját főzőkonyhával rendelkeznek. Szakképzett ételmezésvezetők, diétás szakácsok, dietetikus, illetve konyhai kisegítők látják el az ételmezési feladatokat. A főzőkonyhák felszereltsége, a konyhai eszközök mennyisége megfelel az előírásoknak és az étkezést igénybe vevők létszámának.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a közétkeztetési feladatok ellátására vállalkozási szerződést kötött a fenntartásában álló óvodákkal, a Közintézményeket Működtető Központtal (KÖZIM), valamint a Hungast Nyírség Kft.-vel. és az ELAMEN Zrt.-vel. A közétkeztetés, mint feladat több szinten jelentkezik, a Polgármesteri Hivatal több szervezeti egysége, a döntéshozók, és valamennyi, a Vállalkozási szerződésben részes intézmény érintett a feladatellátásban.

Az Önkormányzat a Közintézményeket Működtető Központ útján, a Nyíregyházi Tankerületi Központ és a Nyíregyházi Szakképzési Centrum fenntartásában Nyíregyházán működő alap- és középfokú köznevelési intézményekben biztosítja az étkeztetést Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 343/2016. (XII.15.) számú Közgyűlési határozattal elfogadott megállapodás alapján, amelynek 4. és 7. számú melléklete rendelkezik az étkeztetési feladatok ellátásával kapcsolatos üzemeltetési és használati szabályokról, továbbá együttműködésről, illetve a költségviselésről.

A közétkeztetési feladat ellátásához az ingatlanok 2017. január 01. napjától a Nyíregyházi Tankerületi Központ és a Nyíregyházi Szakképzési Centrum vagyonkezelésébe kerültek át, a konyhák és az ebédlők kivételével. A 2020. szeptemberében megkötött közétkeztetési szerződés értelmében a konyhák és az ebédlők is az étkeztetésben partner gazdasági társaságok használatába kerültek.

A szolgáltatás biztosítását jelentősen befolyásolta az országosan fennálló pandémiás helyzet, és az ebből fakadó, kormányzati intézkedéseken alapuló ideiglenes intézményi bezárások, valamint a jelenléti oktatás időszakos szünetelése is. A digitális oktatás alatt is kérhették a szülők az étkezést, amit a KÖZIM osztópontokon kicsomagolva biztosított számukra, külön megrendelés mellett.

Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1-től az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

- a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
- b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A nyári szünetben legalább 43 munkanapon, a tavaszi, őszi és téli szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon köteles megszervezni a települési önkormányzat.

A 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 13/A §-a alapján a települési önkormányzat a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható. 2018. nyári szünidőtől már minden gyermek részére kiszállítással történt az étkezés biztosítása.

50. táblázat

Szünidei gyermekétkeztetésben résztvevők száma (2020-2023)						
Időszak	Résztvevő gyermekek száma (fő)					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
tavaszi szünet	564	654	356	472	480	310
nyári szünet	1 014	858	786	553	553	452
őszi szünet	567	533	446	429	304	340
téli szünet	639	539	452	443	294	317

Forrás: saját szerekesztés

A közétkeztetési szerződésnek köszönhetően 2021-től a szünidei gyermekétkeztetést a Hungast csoport tagjaként az Elamen Zrt. biztosítja. A szünidei gyermekétkeztetés biztosításához az állam 285 Ft/adag hozzájárulást biztosít. A gyermekétkeztetés finanszírozását tekintve az Önkormányzat jelentős többletfinanszírozás vállal. 2018-tól 2020 őszig Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ezt az összeget nettó 600 Ft/adag, 2020. őszől a közbeszerzési eljárásban foglaltak szerint nettó 742,6 Ft/adag, míg 2021-ben június és július hónapokban nettó 742,6 Ft/adag majd augusztusban nettó 780,3 Ft/adag támogatással egészítette ki.

Ezt az összeget az önkormányzat 2022. évben 866 Ft/adagra egészítette ki, mely a téli szünidei étkezés esetében már 953 Ft/adag -ot jelentett, míg 2023. évben 1091 Ft/adag-ra egészítette ki.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az önkormányzat számára prioritás a gyermekek, az ifjúsági korosztály és a családok védelme. Kötelező és önként vállalt feladatain túl ernyőszervezetek, erőforrásközösségek létrehozásával igyekszik a szolgáltatások sokszínűségét garantálni. Ilyen szerveződések a 2001-ben alapított Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és a 2016-ban létrejött Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztal. Mindkét szervezet állami, egyházi, önkormányzati és civil szektor képviselőit tömöríti, így a párbeszéd és a közös gondolkodás nagyon sok olyan eredményt hozott korábban is, amelyek a gyermekek- és kultúrák közötti egyenjogúságot, az egyenlő bánásmód elveit hirdeti. A tagszervezetek közül többen tartanak érzékenyítő

iskolai foglalkozásokat a kirekesztés megelőzése érdekében, amelyeken elsősorban az egymás elfogadásáról, a pozitív és negatív diszkriminációról, a toleranciáról és az empátiáról esik szó.

Városunkban nagy hagyománya van a néptáncnak, és több, nagy tagsággal rendelkező tánccsoport, egyesület tevékenykedik. A népi kultúra megismertetése, a táncstílusok elsajátítása és az ezzel együtt járó közösségi szemlélet már gyermekkorban bevonzza az erre fogékony gyermekeket.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatáskor nyújtott hátrányos megkülönböztetésről statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség érvényesülése érdekében fejtik ki tevékenységüket.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyermekjóléti szolgáltatás esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a fogyatékos gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a fogyatékos gyermekek érdekeit, minőségi életvitelét és fejlődését szolgálják.

Viszonylag új a gyermekjóléti szolgáltatáshoz kapcsolódó óvodai, iskolai szociális tevékenység bevezetése. A szolgáltatás célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak, az intézményben megjelenő egyéb szakembernek. A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központban 31 fő iskolai segítőként dolgozik; tevékenységüket a nyíregyházi járás területén végzik.

Az óvodai nevelésben a fogyatékos gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban a fogyatékos gyermekek számára elérhető a gyógypedagógiai oktatás.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Nyíregyházán az elmúlt években jelentős infrastrukturális fejlesztés történt, amely során az önkormányzati fenntartású óvodák mellett több iskolai épület megújult. Az intézményi környezet fejlesztésén túl nagy figyelem terelődött a humán erőforrás fejlesztésére, a szakemberek képzésére. Az intézményekben az elmúlt években megnövekedett az igény a speciális szolgáltatások alkalmazására, amelyet rehabilitációs óraszámok, időkeret növelésével és a speciális tudással rendelkező szakemberek alkalmazásával, létszámuk növelésével biztosítható.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A köznevelés rendszerében a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai és iskolai ellátása során kiemelt figyelmet igényelnek. A 9. ábra szerint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 600-800 fő között. Az alábbiakban külön vizsgáljuk az óvodai, általános iskolai és középiskolai arányszámokat, jellemzőket.

51. táblázat

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek (4.4. a) 1.)

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	fő	fő	%
2015	4437	268	6,04%
2016	4538	323	7,11%
2017	4571	254	5,55%
2018	5230	252	4,81%
2019	5253	209	3,97%
2020	5286	176	3,32%
2021	4072	27	0,66%
2022	4076	15	0,37%

Forrás: Önkormányzati és KIR adatgyűjtés

Az óvodába beírt gyermekek száma 2015-től folyamatosan emelkedik. Ez részben köszönhető annak, hogy bevezetésre került a 3 éves kortól - legalább napi 4 órában – kötelező óvodai ellátás igénybevétele.

Több kutatás bizonyítja, hogy a késői óvodáztatás (3 éves kor után), illetve a rendszertelen óvodába járás beláthatatlanul hosszú időre, távolságra betonozza be a meglévő esélyegyenlőtlenségeket, társadalmi hátrányokat.

Az óvodai ellátás igénybevétele különösen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek életében, mert későbbi eredményeik függenek a szakszerű felzárkózásuktól. Az óvodák személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint óvodai fejlesztő programot szerveznek a hátrányos helyzetű gyermekek számára.

52. táblázat

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók száma Nyíregyházán

Időpont	Óvodáskorú 2H (fő)	Óvodáskorú 3H (fő)	Alapfokú 2H (fő)	Alapfokú 3H (fő)	Középfokú 2H (fő)	Középfokú 3H (fő)
2022. október	13	83	77	230	23	99
2023. október	15	86	80	246	27	102

Forrás: <https://dari.oktatas.hu/kirpub/index>

A nyilvántartás szerint 2022. októberben 113 fő hátrányos helyzetű, és 412 halmozottan hátrányos helyzetű nyíregyházi gyermek számára voltak biztosítottak a köznevelés és a gyermekvédelmi ellátások területén különböző kedvezmények, támogatások, ez a számadat 2023. októberben 9 fővel emelkedett a hátrányos helyzetű és 22 fővel a halmozottan hátrányos helyzetű nyíregyházi gyermekek vonatkozásában.

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek óvodai nevelése a települési önkormányzat kötelező feladata. Az SNI-s gyermek fejlesztése a szakértői szakvéleményben meghatározott mennyiségben történik, az önkormányzat óvodáiban részben a saját alkalmazottakkal, részben a Nyíregyházi Tankerületi Központtal évente megkötött együttműködési megállapodás alapján

53. táblázat

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók (4.4. a) 2.)

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	fő	fő	%
2015	9 865	940	9,53%
2016	9 939	858	8,63%
2017	9 909	816	8,23%
2018	9 864	736	7,46%
2019	9 877	228	2,31%
2020	9973	113	1,13
2021	9869	135	1,37%
2022	9801	97	0,99%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi, valamint KIR adatgyűjtés

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek – így a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók - nevelését-oktatását a Nyíregyházi Tankerületi Központ által megvalósított EFOP-3.1.6.-16-2016. azonosítószámú „A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése” elnevezésű projekt segítette. A pályázatban a minőségi neveléshez és oktatáshoz való hozzáférés javítása történt, az integráltan nevelő közoktatási intézmények, szülők, szakemberek számára nyújtott komplex szolgáltatások pedig hozzájárultak a pályázatban részt vevő köznevelési intézmények fejlesztéséhez. A széleskörű komplex szolgáltatások közül kiemelhető a szülősegítő program (Home-training segédanyag bemutatása szülőknek), tréning autista gyermeket nevelő családok részére (szülőtréning), tájékoztató napok, terápiák/tréningek (hátránykompenzáció komplex terápiával általános iskolás tanulók részére; végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése - drogprevenció, coping stratégia, kortársi támogatás elősegítése érzékenyítő tréninggel alsó tagozatos gyerekek számára).

A fejlesztésbe bevont intézmények fokozottan érintettek a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelés-oktatása területén. A közérdekű KIR adatbázisából kiderül, hogy sajátos nevelési igényű gyerekek száma 2021-ben a Nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény 207 fő, a Nyíregyházi Göllész Viktor Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben 173 fő és a Nyíregyházi RIDENS Gimnázium, Szakgimnázium, Szakiskola és Kollégiumban 183 fő volt. A 2022 és 2023. évi adatokat az alábbi táblázat tartalmazza.

000234

54. táblázat

Sajátos nevelési igényű gyerekek száma (fő)

	Nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	Nyíregyházi Göllesz Viktor Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	Nyíregyházi RIDENS Gimnázium, Szakgimnázium, Szakiskola és Kollégium
2021	207	173	183
2022	223	146	178
2023	220	136	172

Forrás: KIR, saját szerkesztés

A Szabolcs - Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézménye a pályázat keretében gyógytestnevelés videó anyagokat és logopédiai segédanyagokat készített, amely országos hasznosítás céljából történő közzétételét támogatta a Nyíregyházi Tankerületi Központ, ezzel is hozzájárulva - a gyermekek otthoni fejlesztéséhez - a pandémia alatti munkarend működéséhez.

55. táblázat

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban (4.4. a) 3.)

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	fő	%	fő	%	fő	%
2016	170	3,53%	598	26,61%	477	9,38%
2017	197	4,11%	542	27,24%	412	8,49%
2018	196	4,01%	505	26,23%	332	7,41%
2019	104	2,10%	174	9,94%	112	2,64%
2020	77	1,57%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Középiskolai szinten a hátrányos helyzetű gyermekek támogatását szolgálja az Arany János Tehetséggondozó Program, amely Nyíregyházán a Zrínyi Ilona Gimnáziumban működik. A program célja, hogy lehetőséget biztosítson a társadalom azon csoportjai számára, akik önhibájukon kívül kerültek hátrányos helyzetbe, s kiemelkedésük egyetlen lehetősége az oktatás.

000235

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet (4.4. a) 4.)

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	677	883
2016	854	731
2017	743	648
2018	533	544
2019	189	802
2020	138	558
2021	219	631
2022	145	390

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az önkormányzati fenntartású óvodákban gyógypedagógusok, pszichológusok segítik a napi munkát. Az önkormányzat által fenntartott intézményekben és tagintézményeikben összesen 4 fő gyógypedagógus és 5 fő óvodapszichológus látja el a jogszabályi előírásoknak megfelelően feladatokat.

Az óvodapszichológia célját és szakmai feladatát az Nkt., a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet, valamint a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet szabályozza. Az óvodapszichológus hármas kapcsolatrendszerben dolgozik, amelybe a gyermek, a szülő és az óvodapedagógus tartozik.

A gyógypedagógiai ellátás célja és feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek gyógypedagógiai foglalkozásainak megszervezése és megtartása, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció, konzultáció szakemberekkel és szülőkkel, a kötelező felülvizsgálatok szervezése, az óvodába beíratott vagy más intézményből érkezett szakértői véleménnyel rendelkező gyermekekkel kapcsolatos ügyintézés (intézmény kijelölése).

Az Nkt. 2. melléklete határozza meg a köznevelési intézményekben az oktató-nevelő munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát, mely szerint az óvodákban 3 óvodai csoportonként 1 fő pedagógiai asszisztens alkalmazására van lehetőség. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott intézményekben 50 fő pedagógiai asszisztens segíti az óvodapedagógusok munkáját.

57. táblázat

Óvodai nevelés adatai (4.4.2.)

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	4 564	185	4437	41	4323	2	18	23
2016	4 568	181	4538	41	4232	2	16	23
2017	4 567	182	4571	41	4249	2	18	23
2018	4 571	186	5230	42	4390	2	16	24
2019	4 635	187	5253	42	4422	2	17	24
2020	4 842	187	5286	42	4189	2	17	24
2021	4504	187	5318	41	4072	2	16	22
2022	4326	191	5494	43	4076	2	17	21

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat szerint az óvodai csoportok száma 2020-ban 187 volt, amelyből 166 csoport az önkormányzati fenntartásban levő 35 óvodában működik.

58. táblázat

Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek (4.4.4.)

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	28	419	27	24	-
2015/2016	29	419	27	24	9,91%
2016/2017	30	418	28	24	10,53%
2017/2018	30	416	28	24	11,66%
2018/2019	30	416	28	24	11,77%

11400237
NKK

2019/2020	28	418	28	24	11,85%
2020/2021	29	422	28	23,39	11,63%
2021/2022	29	418	28	23,45	10,85%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Nyíregyházi Tankerület Központ nyíregyházi intézményeiben tanulók szociális háttéréről elmondható, hogy a 2020/2021-es tanévben az általános és középiskolai tanulókat figyelembe véve a tanulók 1,8%-a hátrányos helyzetű, 4 %-a halmozottan hátrányos helyzetűek, továbbá 3,12 %-a integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanuló volt. A hátrányos helyzetű tanulóknak lehetőségük van részt venni valamilyen tanórán kívüli programon, biztosított a napközis ellátás.

59. táblázat

A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban (4.4.5.)

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő, TS 083)
2014/2015	1308
2015/2016	1267
2016/2017	1160
2017/2018	1250
2018/2019	1252
2019/2020	1344
2021/2022	1420
2022/2023	1397

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A külön nevelést-oktatást igénylő sajátos nevelési igényű tanulóknak három középfokú köznevelési intézményben van lehetősége továbbtanulni. Szakiskolai képzést a Nyíregyházi Göllész Viktor Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és EGYMI és a Nyíregyházi RIDENS Gimnázium, Szakgimnázium, Szakiskola és Kollégium végez, ahol a 2020/2021-es tanévben 21 osztályban 215 sajátos nevelési igényű tanuló végezte tanulmányait. A Nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és EGYMI-nek készségfejlesztő iskolai osztályai és fejlesztő nevelés-oktatása van városunkban. Az intézményben a 2020/21-es tanévben készségfejlesztő osztályokban 60 gyerek fejlesztése történt, a fejlesztő-nevelő oktatásban 27 gyermek vett részt.

Azokban az integráló intézményekben, ahol nincs helyben gyógypedagógus vagy érzékszervi fogyatékossgot ellátó gyógypedagógus, a Nyíregyházi Tankerületi Központ utazó gyógypedagógiai ellátás keretei között biztosítja az integráltan oktatható sajátos nevelési igényű gyerekek ellátását.

A Nyíregyházi Tankerületben a 2020/2021-es tanévben 250 integráltan nevelt tanulót 49 gyógypedagógus látott el az ellátás keretében. Bár az elmúlt években nőtt a gyógypedagógusok száma, mégis hiány és leterheltség tapasztalható. A Nyíregyházi Tankerületi Központ Nyíregyháza Város köznevelési intézményeiben a 2020/2021-es tanévben 10 fő gyógypedagógus képzését finanszírozta a javulás érdekében.

000238

115

Handwritten signature

A 2023/2024-es tanév vonatkozásában elmondható, hogy a Tankerületi Központ fenntartásában működő köznevelési intézményekben KIRSTAT adatok alapján 416 integráltan nevelt gyermeket láttak el, az integrált ellátást pedig 57 fő gyógypedagógus biztosította. A tanulók szociális háttérét figyelembe véve az alapfokú intézményekben tanulók 1,5 %-a hátrányos helyzetű és 3,6 %-a halmozottan hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre pedig 5,1 %-uk jogosult. A középfokú intézményekben tanulók 1,7 %-a hátrányos helyzetű és 1,9 % a halmozottan hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre pedig 2,9 % uk jogosult

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az Ebtv. értelmében közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, érdekképviselőhöz való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne. Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely az előzőekben felsorolt, meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

A Nyíregyházi Tankerületi Központ Tankerületi Tanácsának állandó munkacsoportja az antiszegregációs munkacsoport, amelynek 2021-től Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata is a tagja. A munkacsoportban, amelynek működési területe a tankerületi központ működési területe a helyi oktatási szereplők – köztük nem állami fenntartók, gyermekjóléti intézmények, helyi civil szervezetek – működnek együtt. A munkacsoport feladata a deszegregációs folyamatok nyomon követése, jelzőrendszer működtetése, javaslattevő a szükséges intézkedésekre, valamint a közzethatárok módosításában is szerepe van.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 12/2022. (I.27.) számú határozata javasolta a Nyíregyházi Tankerületi Központnak, hogy vegye figyelembe az oktatási intézményekben ténylegesen megjelenő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számainak alakulását és kezdeményezzen egyeztetést a városban általános iskolákat működtető nem állami fenntartókkal az egységes tehervállalás érdekében. Ezt figyelembe véve az antiszegregációs munkacsoport 2022. áprilisi ülésén elfogadta Nyíregyháza Megyei Jogú Város alapfokú intézményeiben a HH/HHH arányának megoszlására vonatkozó határozatot. A szabad iskolaválasztás lehetőségét szem előtt tartva minden köznevelési intézmény vállalja fel (a rendelkezésre álló utolsó KIR-STAT adat alapján) a városi HH/HHH arányt, felmenő rendszerben a következő 3 tanév végéig az egységes tehervállalás érdekében.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén működő (Nyíregyházi Tankerületi Központ, egyházi civil szervezet által fenntartott) iskolákban az elvégzett kompetencia mérés eredménye az országos átlagot meghaladja. A városban az adatot szolgáltató iskolák közül a Waldorf Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény kompetencia mérésének adatai nem érik el az országos adatot, bár az eltérés csekély mértékű.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet előírja, hogy a nevelési-oktatási intézmény a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók létszámát összesítve, valamint az alkalmazott intézkedéseket feladat-ellátási helyenként összesített formában, évfolyamonkénti és tantárgyankénti bontásban az adott tanév első félévére és második félévére vonatkozóan a lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszerben rögzíti az érintett tanulóinak a számát 5. évfolyamtól. A köznevelési intézmények a lemorzsolódás csökkentése érdekében szaktanácsadói támogatást kaphatnak az Oktatási Hivatal Nyíregyházi Pedagógiai Oktatási Központjától. A pedagógusok rendszeresen részt vesznek a Nyíregyházi POK által szervezett szakmai műhelyfoglalkozásokon, pedagógus- továbbképzéseken, pedagógiai napok rendezvényein.

A köznevelés rendszere számos kedvezményt biztosít a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részére: például felzárkóztatásra fordítható órák száma, Arany János Tehetséggondozó Programba való bekerülés, kötelező általános iskolai felvétel/átvétel körzetes tanuló esetén, térítésmentes művészetoktatás és az Erzsébet tábor pályázat keretében is különböző programokon, rendezvényeken, kirándulásokon vehettek részt az intézmények tanulói.

A Nyíregyházi Tankerületi Központ fenntartásában működő alapfokú nevelési-oktatási intézmények közül két nyíregyházi intézmény, öt feladatellátási helyén (Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola és Tagintézményei, Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Gárdonyi Géza Tagintézménye) vett részt az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 azonosítószámú, „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” című kiemelt projektben. A projekt hozzájárul a minőségi neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés javításához, az oktatás során megjelenő esélyegyenlőtlenségek további csökkentéséhez. Az intézmények beépítették Pedagógiai Programjukba és az éves munkatervükbe a szakmai iránymutatásokat és a fejlesztés alapidokumentumaként szolgáló Intézkedési tervet. A projekt során az érintett nevelőtestületek pedagógusai továbbképzéseken vehettek részt. Az intézmények közösségi napokat szerveztek, együttműködési megállapodást kötöttek óvodákkal, sportegyesületekkel a tudásmegosztás, az óvoda-iskola átmenet segítése és a lemorzsolódás csökkentése érdekében.

60. táblázat

Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások (4.4.6.)

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	n.a.	1337	963
2017	0	n.a.	1282	1007
2018	0	n.a.	1401	1065
2019	0	n.a.	1417	1310
2020	0	n.a.	1178	1799
2021	0	54*	1138*	731
2022	0	51*	1509*	846

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói* adatok

A gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások a korábbiakban részletesen bemutatásra kerültek. Kiemeljük és hangsúlyozzuk azonban a gyermekjóléti szolgáltatás esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások szerepét, amelyek nagyban hozzájárulnak a gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához. Az információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból álló szolgáltatáscsomag a gyermekek érdekeit, minőségi életvitelét és fejlődését szolgálják.

2018. április 1-jén indult a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. és a család- és gyermekjóléti Központok együttműködésével a Montázs Kiemelt Európai Uniók projekt. Az országban 22 információs és koordinációs pont alakult 2-2 fogyatékosügyi tanácsadóval. A támogatott projekt lezárult, 2022. január 01-től a fogyatékosügyi tanácsadó szolgáltatás a család- és gyermekjóléti központok, Nyíregyházán a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai feladatai közé integrálódott.

A gyermek és ifjúsági korcsoport számára hátránykompenzáló szolgáltatások közé lehet sorolni a városban található ifjúsági közösségi terek pozitív diszkriminációs szolgáltatás-szemléletét. A közösségi terek működtetői nagy hangsúlyt fektetnek az esélyegyenlőség megteremtésére, egymással jó kapcsolatot tartanak fenn, a párbeszéd kialakítására pedig a Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztal biztosít szakmai felületet.

Városunk ifjúsági háza, a Mustárház is ebbe a körbe tartozik. Az Önkormányzat évente csaknem 6 millió forintot biztosít a ház működésére és programjai megvalósítására. A házat működtető Kulturális Életért Közhasznú Egyesület több Erasmus programot valósít/valósított meg, amely során nemzetközi kapcsolatokat építenek ki és ennek segítségével javítják az eltérő kultúrájú fiatalok közötti párbeszédet. Egyedülálló szolgáltatásuk a Mustárrádió, amely szerkesztésében az önkéntes fiatalok is közreműködnek. A műsoraikban gyakran visszatérő elemek a hátrányos megkülönböztetés oldása vagy az elfogadás és az esélyegyenlőség témái. A Mustárházban működik a Nyíregyházi Diákpolgármesteri Iroda, amely a fiatalok érdekérvényesítő szervezete. Az Iroda napi kapcsolatban és partnerségben áll a Polgármesteri Hivatal illetékes osztályaival és a területért felelős alpolgármesterrel. Elmondható, hogy tevékenységük nagymértékben elősegítette a korosztály érdekeinek érvényesülését, véleményeik, megfigyeléseik pedig ifjúságpolitikai döntésekbe csatornázódtak be.

A közösségi terek élenjárnak az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséhez nyújtott szolgáltatások területén is. A fiatalok védett környezetben és innovatív módszerek segítségével vesznek részt a terek működtetésében és a szolgáltatások biztosításában.

A korosztály érzékenyítése, eredmények elérése nem egyszerű feladat. A fiatalok nyelvén „jól beszélő” szakemberek sem tudnak minden falat ledönteni, üzenetet átadni, hiszen a legfőbb bizalom a kortárcsoportokban alakul ki. Minden közösségben megtalálható olyan laikus segítő, akik néha észrevétlenül is tudnak gyerektársaikra kedvezően hatni. A Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztálya a Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztallal és az óvodai, iskolai szociális segítőkkal összefogva pilot kortárssegítő programot indított 2022. tavaszán két nyíregyházi középiskolában.

A 2022/2023-as tanévet magába foglaló program célja, hogy a két intézményben elinduljon a kortárssegítés rendszere és megtörténjen a bevont fiatalok fejlesztése. A pilotprogram végén egy egységes, de rugalmas modell kidolgozására és mentorhálózat kiépítésére kerül sor, amely minden nyíregyházi intézmény részére adekvát támogatást biztosíthat kortárssegítő programjaik elindításához.

A 2023/2024-es tanévben pedig a város minden középiskolájában meghirdetésre került a program. Az érdeklődés felülmúlta a szakemberek várakozásait, mivel közel 350 diák jelentkezett a fejlesztő folyamatra.

A program legfőbb felismerése, hogy a gyerekek kompetensek a saját problémájuk, helyzetünk feltárásában, ezért támogatni és képezni kell őket, hogy aktivitásuk növekedjen, kommunikációjuk és ismereteik gazdagodjon, ezzel elősegítve a jó iskolai légkör és közösségek kialakulását. A kortárssegítés

terén aktív fiatalok preventív szereplőkké válnak a köznevelési intézményekben megjelenő ártalmas, veszélyeztető jelenségekkel, rizikómagatartásokkal szemben.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az adatszolgáltatás hatékonyságát növelni kell a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és a korai fejlesztési igényű gyerekek mielőbbi beazonosíthatósága érdekében.	- A jelzőrendszer kibővítése (pl. nemzetiségi önkormányzatok tagjai) és egységes adatszolgáltató rendszer kidolgozása, a tagok közötti kommunikáció elősegítése, fejlesztése, - a szülők figyelemfelkeltése és tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról és gyermekvédelmi ellátásokról.
Az önkormányzat rendelkezésére álló adatok alapján eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek befogadására vonatkozóan az önkormányzati és nem önkormányzati (egyházi, civil) óvodák és iskolák között.	- Az önkormányzati és a nem önkormányzati intézményekben a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya közötti különbség csökkentése, - az iskolai körzethatárok rendszeres felülvizsgálata.
A foglalkoztatás javulása ellenére továbbra is magas a nem megfelelő lakhatási körülmények és a szülők alacsony iskolai végzettsége okán kialakult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.	- Veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése, - a szülői kompetenciák további fejlesztése, képzési lehetőségek biztosítása, hogy nagyobb eséllyel tudjanak érvényesülni a nyílt munkaerő piacon.
A veszélyeztetett gyermekek hátránykompenzációja és minél szélesebb körű integrációja további erőfeszítéseket igényel.	- A szegregált vagy periférián található területeken a szolgáltatásfejlesztést folytatni kell, valamint az állandó jelenlétben alapuló szociális munkát biztosítani kell, - közösségfejlesztő módszereken alapuló szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.
A gyermekjóléti ellátásokat biztosító intézmények és köznevelési intézmények infrastrukturális feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van a felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint a különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő.	- Pályázati felhívások figyelése, az infrastrukturális fejlesztéseket támogató, valamint a programok, szolgáltatások biztosítását segítő pályázatok írása, benyújtása.
A fogyatékkal élő gyermekek és családjuk szolgáltatásokhoz való hozzáférését javítani kell.	- Hivatalok, intézmények szakembereinek érzékenyítése, innovatív módszerek elsajátítása, - fogyatékkal élő szakemberek bevonása szolgáltatásfejlesztés érdekében.
A speciális nevelési igényű, vagy fogyatékkal élő gyermek és fiatalok oktatását, nevelését vagy szakmai oktatását végző intézmények folyamatos eszköz- és infrastrukturális fejlesztést igényelnek.	- Előtérbe kell helyezni a forrásteremtést, valamint a szakmai hálózatok fejlesztését. Szakemberek képzésében a helyi képzési feltételek javítása és önkormányzati, munkáltatói szponzoráció megteremtése.

Az integrált neveléshez szükséges szakember-ellátottság nem teljes, az SNI-s gyermek és tanulók létszámával arányosan van szükség országos, megyei és helyi szinten is gyógypedagógusokra..	- Felsőfokú, speciális képzésekben való részvétel elősegítése támogatások, ösztöndíjrendszer kidolgozásával.
Az oktatás-képzés kiváló eszköz a hátrányok leküzdésére, jelentős kitörési potenciállal rendelkezik. Ennek ellenére a rendszer továbbra is küzd azzal, hogy hogyan lehet minél hatékonyabban elérni és megtartani a célcsoportot.	- Tájékoztató rendezvények szervezése segíti a célok megvalósítását. A szakmák és a karrierlehetőségek bemutatása a térség vállalkozói, a Kamarák, az Önkormányzatok, a Kormányhivatalok közös rendezvényei által lehetnek a hatékony célcsoportelérés eszközei, - rendezvények támogatására több erőforrást kell bevonni.
Iskolákban kevés laikus segítő azonosítható, akik fontos erőforrásai lehetnek az esélyegyenlőség érvényesülésének köznevelési szintjén.	- A kortárssegítő pilotprogram sikeres végrehajtása, akcióterv kidolgozása és további köznevelési intézményekben való terjesztése fenntartótól függetlenül.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők egyenjogúsága, emberi méltóságuk tisztelete, a rájuk, különleges helyzetükre való folyamatos odafigyelés különösen fontos, **mindennapi feladat**.

A nők jogegyenlősége alkotmányos vívmány és csaknem másfél évszázados folyamat eredménye, amelynek első szakasza Európában a 20. század végére zárult le. A 21. század feladata, hogy ezt a jogi egyenlőséget a mindennapi életet átható követelménnyé formálja, a nők és férfiak közötti életminőségbeli különbségeket fokozatosan felszámolja. A jogvédelem akkor lesz a nők számára is egyformán biztosított, ha a **különbözőségek erősséggé válnak**.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Noha még teljes mértékben nem sikerült felszámolni az egyenlőtlenségeket, az Európai Unió az elmúlt évtizedekben jelentős előrehaladást ért el a nemek közötti esélyegyenlőség terén, annak köszönhetően, hogy

- egyenlő bánásmódot biztosító jogszabályokat hozott létre,
- a nemek közötti egyenlőséget általános érvényű szemponttá tette, és a nemi dimenziót az összes többi szakpolitikába is beépítette, valamint
- célzott intézkedéseket vezetett be a nők érvényesülése érdekében.

Biztató tendenciára utal, hogy egyre több nő van jelen a munkaerőpiacon, és helyzetük az oktatás és képzés terén is javult.

Az Európai Unió Bizottsága által megalkotott 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia által megfogalmazott célkitűzések és intézkedések azt szolgálják, hogy Európa 2025-ig jelentős előrelépést tegyen a **nemek közötti egyenlőség megvalósulása** felé. A cél egy olyan európai társadalom, ahol nők és férfiak – sokféleségük ellenére – valamennyien **szabadon** választhatják meg életútjukat, egyenlő esélyt kapnak a **boldoguláshoz**.

A stratégia **elsődleges célja**, hogy megszűnjön a nemi alapú erőszak, visszaszoruljanak a nemi sztereotípiák, eltűnjön a nők és férfiak közötti munkaerőpiaci szakadék, a különböző gazdasági ágazatokban mindkét nem azonos arányban képviseltesse magát, egyenlőséget élvezzen a bérek és a nyugdíjak terén, a gondozási feladatok mindkét nem képviselőire egyenlő mértékben háruljanak, és a döntéshozói, illetve politikai pályák nemtől függetlenül nyitva álljanak mindenki előtt.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében,

A női foglalkoztatottság nem csupán a gazdaság versenyképessége szempontjából jelentős, a nemek közötti egyenlőség megteremtésének is alapja. Magyarországon a foglalkoztatás területén komoly előrelépés tapasztalható. A nők, az édesanyák, a családok támogatása tovább folytatódott, ezáltal direkt és indirekt módon a nők társadalomban betöltött helyzete tovább erősödött.

Fontos azonban megemlíteni, hogy a 2020 márciusában megjelent COVID-19 vírus okozta világjárvány következményei Magyarországon is veszélyeztették a nemek közti egyenlőség javításának területén elért korábbi eredményeket. A nők, a női munkavállalók több szempontból is kiszolgáltatottabbak voltak a járvány következményeinek, esetükben jobban érzékelhetőek voltak azok negatív hatásai.

„Megállapításra került, hogy:

- a nők körében nagyobb lett a munkanélkülivé válás kockázata, jobban nőtt a munkanélküliség, mint a férfiak esetén,
- a járványügyi karantén idején a nőkre még fokozottabb szerep hárult az otthoni, családi feladatok ellátásában (gyerekek segítése az oktatásban, gondozási feladatok, megnövekedett házi munka), ami nehezítette a munka-vállalást, karrierépítést,
- megnőtt a zömében a nők által végzett, otthoni fizetetlen munka aránya,
- a járvány ideje alatt nőtt a kapcsolati erőszak eseteire vonatkozó feljelentések száma.”²³

61. táblázat

Munkanélküliségi ráta nemek szerint (5.1.1.)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	4,50%	5,00%	4,75%
2016	3,47%	3,89%	3,68%
2017	3,25%	4,00%	3,63%
2018	2,55%	3,44%	3,00%
2019	2,53%	3,08%	2,81%
2020	2,91%	3,26%	3,09%
2021	1,97 %	2,56 %	2,27 %
2022	2,91%	2,83%	2,58%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A járvány miatt világszerte megnőtt mind a férfiak mind a nők körében a munkanélküliség, azonban fontos megemlíteni, hogy az uniós országokat tekintve az egyik legalacsonyabb munkanélküliségi rátával rendelkező tagország vagyunk.

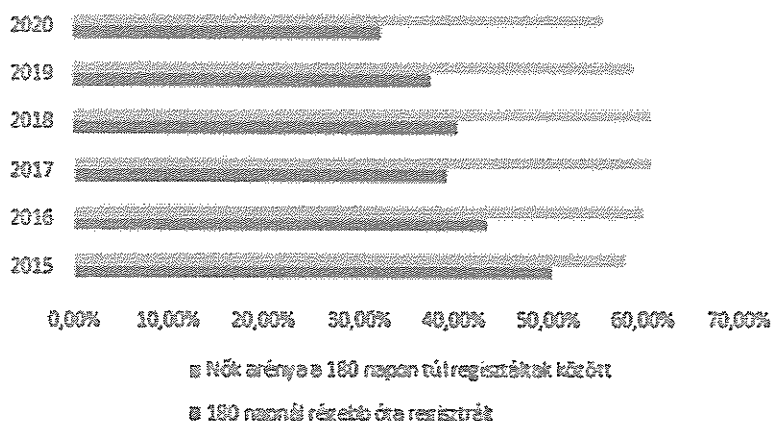
A COVID-19 járvány elmúltát (2022. január) követően, illetve már az előző év folyamán is jelentősen javultak a hazai foglalkoztatottsági mutatók. A nők munkaerőpiaci helyzete

²³ ¹Forrás: parlament.hu/infojegyzet

kedvezőbben alakult 2022-ben, mint a járvány kitörésének évében. A nők munkanélküliségi rátája a járvány kitörésének évéhez képest 0,25%-kal, 2015. évhez viszonyítva pedig 2,17%-kal csökkent.

16. ábra

180 napnál hosszabb ideje álláskereső (5.1.2. diagramm)

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pozitív fejleménynek tekinthető – a pandémia ellenére- a diagramm adatait áttekintve, hogy országos szinten vizsgálva a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresőkön belül a nők száma 2018 évtől kezdve - ha kis mértékben is - csökkenő tendenciát mutat.

62. táblázat

Pályakezdő álláskereső száma (5.1.3.)

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	3982	555
2016	3055	421
2017	2994	371
2018	2447	271
2019	2260	257
2020	2454	305
2021	1774	186
2022	1996	177

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A világjárvány negatív hatást gyakorolt a gazdasági folyamatok egészére, a nők a fiatal pályakezdők voltak a leginkább veszélyeztetett társadalmi réteg a munkaerő-piaci integráció tükrében. A gazdasági válság hatása nélkül is veszélyeztetett korcsoportnak tartott fiatalok elhelyezkedési esélyei rosszabbak más

0,25%
2020
2,17%

munkaerőpiacokon aktív társadalmi csoportok esélyeihez képest. A járvány ezt az esélyegyenlőtlenséget tovább erősítette, mélyítette. Megnőtt az „álláskereső idő”, a pályakezdők körében népszerű gazdasági szektorok ellehetetlenültek, nem voltak képesek felszívni a fiatal munkaerőt (vendéglátás, idegenforgalom).

63. táblázat

Foglalkoztatottak száma rész- vagy teljes munkaidős foglalkozásuk szerint, nemenként [ezer fő]

Év	Részmunkaidős			Teljes munkaidős			Összesen	Nem besorolt	Foglalkoztatottak összesen
	férfi	nő	együtt	férfi	nő	együtt			
2019	80,7	152,8	233,4	2399,00	1879,70	4278,70	4512,10	132,4	4644,60
2020	87,3	164,7	252,1	2373,60	1834,70	4208,40	4460,50	142,8	4603,20
2021	85,6	166,6	252,2	2386,20	1996,10	4382,30	4634,60	0	4634,60
2022	83,2	155,6	238,9	2 408,80	2 047,90	4 456,70	4 695,60	0	4 695,60
2023	80	148	228	2 425,80	2 070,50	4 496,30	4 724,30	0	4 724,30

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A fenti táblázatban is jól látható, hogy 2019-ben az országos adatokat tekintve a teljes munkaidős foglalkoztatásban a férfiak 96,7%-a, a nők 92,5%-a, míg a részmunkaidős foglalkoztatásban a nők 7,5%-a, a férfiak 3,3%-a dolgozik.

Ez a szám 2023-ra a teljes munkaidős foglalkoztatás esetében a férfiaknál 97,7%, míg a nők esetében 93,3%. A részmunkaidős foglalkoztatás esetében mindkét nem esetében csökkenést tapasztalhatunk, hiszen a nők 7,1%-a, míg a férfiak 3,2%-a dolgozik valamilyen részmunkában.

Az Eurostat legfrissebb, 2023.06.15-i adatai szerint a 20–64 éves korú nők foglalkoztatási rátája Magyarországon 76% volt, ami a 7–8. legmagasabb az Európai Unió tagállamai között, csupán Észtországban, Svédországban, Hollandiában, Finnországban, Németországban és Dániában volt magasabb. Az unió átlaga jóval alacsonyabb hazánk számához képest, mindössze 70,1%. Sőt, érdemes figyelni arra, hogy az eurózóna átlaga még az uniós átlagnál is rosszabb, mindössze 69,7%.

Mindebből az olvasható ki, hogy hazánkban a nők munkaerőpiaci helyzete 2010 óta Európa második legnagyobb javulását produkálta. A munkaerőpiaci helyzettel együtt javultak az életkörülményeik is, hasonló mértékben csökkent a szegénységben élők aránya.

A nők munkaerő-piaci helyzetének kezelésében fontos eszköz lehet a részmunkaidős állások, távmunka biztosítása vagy egyéb atipikus munkalehetőségek kínálata. Atipikusnak tekintjük a munkavégzés azon a formáit, amelyek eltérnek a szokásostól. Szokásosnak tekinthető a teljes munkaidőben, határozatlan időre szóló szerződéssel, alkalmazottként történő foglalkoztatás.

Atipikus foglalkoztatási formák:

- önfoglalkoztatók: nem alkalmazottak (egyéni vállalkozók és társas vállalkozások dolgozó tagjai, segítő családtagok, szövetkezeti tagok);
- részmunkaidőben dolgozók: akik önbevallás alapján részmunkaidőben dolgoznak;
- határozott idejű szerződéssel alkalmazottak: azon alkalmazottak, akik munkavégzésre történő szerződéses megbízatása meghatározott időszakra szól;
- távmunkában vagy „home office” keretében dolgozók: azok a munkavállalók, akik térben távol vannak a munkáltatójuktól (a munkavállaló nem feltétlenül otthon, de nem a munkáltató telephelyén dolgozik), köztük telekommunikációs kapcsolat áll fenn, a munkavégzés pedig elsősorban elektronikus berendezések (minimum számítógép) használatát feltételezi.

000246

Amennyiben az **atipikus foglalkoztatási formák** – a munkahelyteremtés és a megfelelő munkakörülmények biztosítása mellett – az adott ország gazdaság szerkezeti sajátosságaihoz megfelelően igazodnak, akkor elősegíthetik a foglalkoztatottság és a versenyképesség együttes növelését, ezért több uniós kezdeményezés támogatja ezek elterjedését. A foglalkoztatottság növelése a társadalmi-gazdasági fejlődés egyik fontos alapkőve.

A munkaidő rugalmassá tétele – részben a munkaidő újrafelosztásával és rövidebbé válásával – a munkanélküliség kezelésének hatékony eszköze lehet. A részmunkaidős foglalkoztatás aránya Magyarországon nagyon alacsony. Ennek egyik oka, hogy a munkáltatók a teljes munkaidőben történő foglalkoztatást részesítik előnyben, a másik, hogy a megélhetési költségek gyakran magasabbak, mint a részmunkaidőben elérhető bér. Ezért sok munkavállaló számára megélhetési kényszer a teljes munkaidős munkavállalás. 2020-ban a részmunkaidőben foglalkoztatottak aránya 8,2%-ot tett ki.

A járvány hatására megváltozott helyzetben, a munkaerőpiaci zavarok kezelésére 2020. tavaszán a munkáltatók jelentős része lehetővé tette az otthoni munkavégzést a munkavállalók számára.

Az otthonról dolgozók többsége internetkapcsolaton alapuló távmunkában vagy „home office” keretében végezte munkáját. A járvány hullámzásával párhuzamosan a távmunkában dolgozók aránya folyamatosan változott, de 2020. egészére (8,4%) nézve is háromszorosa volt a megelőző tíz év átlagának (2,8%).

Helyi viszonylatban meg kell említeni, hogy 2017. decemberében kezdődött el az EFOP-1.2.9-17 „Női Információs és Szolgáltató Központ” (továbbiakban: CsakPONT) Kialakítása Nyíregyházán című projekt, mely során megvalósítandó helyi **CsakPONT** célja volt, hogy a térségben élő nők családi, társadalmi és munkaerőpiaci szerepeinek összeegyeztetését elősegítse, a nők foglalkoztathatóságát, atipikus munkavégzését népszerűsítse. A megnyílt iroda kiemelt feladata a nők – már említett munkaerőpiaci integrálódásán túl – a családok helyzetének javítása közvetlen és közvetett segítségnyújtással, a munkáltatók és a munkavállalók közötti együttműködés elősegítése a család és a munka összeegyeztethetőségének érdekében. A **CsakPONT**-ban és a projektben dolgozók célja több éven keresztül az volt, hogy a nők munkaerő-piaci helyzetét javítsa, a család és munka összeegyeztethetőségét előmozdítsa helyi megoldásokkal és együttműködésekkel.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban,

Az iskolázottság, az egész életen át tartó tanulás, az egyik legalapvetőbb feltétel a **nők esélyegyenlőségének** eléréséhez. A megfelelő képzettség megszerzése elengedhetetlen a jól fizető, magas státuszú állások betöltéséhez. A különböző szakmát adó képzések, átképzések és továbbképzések a tudás bővítését is szolgálják. A nők esetében fontos, hogy a gyermekvállalás időszakát kihasználva a gyermekgondozási díj (továbbiakban: GYED), gyermekgondozást segítő ellátás (továbbiakban: GYES) ideje alatt is olyan továbbképzések legyenek elérhetőek számukra, amellyel a munkaerő-piacon kedvező helyzetbe tudnak kerülni.

Nyíregyházán számos civil és egyéb oktatási, képző és továbbképző iskola, szervezet működik és valósít meg olyan programokat, melyeken való részvétellel különféle szakmákat szerezhetnek az egyének. Arra vonatkozóan, hogy ezeken a képzéseken milyen arányban vannak jelen a nők, pontos adattal nem rendelkezünk, ez függ attól is, hogy milyen szakma megszerzésére irányul a képzés.

A Nyíregyházán működő „Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum” szervezet tagjai együttműködnek a helyi munkaerő-piaci szereplők közötti partnerség erősítésében, valamint a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldalának összehangolása és ezáltal a kiegyensúlyozott munkaerő-piaci helyzet megteremtése érdekében. A projekt célcsoportjába az inaktívak, a közfoglalkoztatottak, illetve a hátrányos helyzetű álláskereső személyek tartoznak. A projekt szempontjából hátrányos helyzetűnek minősülnek az alacsony iskolai végzettségűek, a 25 év alatti fiatalok, vagy a 30 év alatti pályakezdő álláskereső, az 50 év felettiek, a GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek.

foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, a megváltozott munkaképességű személyek, a roma nemzetiséghez tartozó személyek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei,

A nők munkaerő-piacon való elhelyezkedését jelentősen befolyásolja az iskolai végzettség.

Alacsony iskolai végzettségűeknek azokat tekintjük, akik legfeljebb az általános iskola 8 osztályát végezték el a 15–74 éves korcsoporton belül. A hátrányos helyzet egyik meghatározó tényezője az alacsony iskolai végzettség, amelynek szintje szorosan összefügg a munkavállalási esélyekkel, hiszen a képzettebbek lehetőségei sokkal jobbak iskolázatlan társaikénál. Ez azonban nemcsak a munka világában, hanem az élet más területein is igaz.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség),

A hátrányos megkülönböztetés a sztereotípiáknak, hagyományoknak, társadalmi elvárásoknak köszönhetően alakult ki, amelyeket ma már a nők és férfiak is kezdenek máshogy látni, azonban a jelenség még ma is létezik.

A nők és férfiak egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazáshoz való joga az EU egyik alapelve. Ezen elv, illetve jog hatékony gyakorlati megvalósítása és érvényesítése továbbra is kihívást jelent.

A COVID-19-világjárvány és annak gazdasági és társadalmi következményei még sürgetőbbé tették a probléma kezelését, mivel a válság különösen súlyosan érintette a női munkavállalókat.

A hátrányos megkülönböztetés egyik gyakori megnyilvánulási formája a férfiak és nők közötti kereseti különbség. A keresetkülönbségek kétféleképpen mutatkozhatnak meg, egyrészt az által, hogy a női munkavállalók a kereseti piramis alján helyezkednek el, másrészt abban, hogy a keresetük ugyanazon foglalkozásban a férfiak keresete alatt marad.

A nők és a férfiak között jelentkező keresetkülönbséget számos tényező befolyásolhatja, ilyen az iskolázottság, az elhelyezkedés területe, az életkor és egyéb tényezők.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők elhelyezkedését, munkába állását több tényező befolyásolhatja az iskolai végzettségen kívül, így például a

- jövedelmi helyzet,
- gyermek(ek) vállalása,
- gondozásra szoruló idős, beteg vagy fogyatékkal élő családtag.

A családok számára megoldást jelenthet például: gyermekintézmények, más létesítmények/lehetőségek időseket gondozó, speciális szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásainak igénybevétele.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata évek óta kiemelt figyelmet fordít családbarát intézkedések meghozatalára, melyekkel segíteni szeretné a nők munkába való visszalépését, a nők elhelyezkedését. A gyermek melletti munkavállalás szempontjából fontos kérdés a bölcsődei ellátás biztosítása. Az önkormányzat célja, hogy a családok segítése érdekében a gyermekek napközbeni ellátását (bölcsődei), az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést, valamint az óvodai nevelést megfelelő körülmények között, elérhető közelségben, magas színvonalon biztosítsa.

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása a Nyíregyházi Gyermekegészségügyi Alapellátási Intézmény (4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 3.) szervezeti keretében működő 11 bölcsőde útján valósul meg.

A férőhelyek száma 2021-ben bővült a 14. számú Bóbita Bölcsődében történt fejlesztés eredményeként. A TOP pályázat keretén belül a bölcsődében új gondozási egység kezdte meg a munkáját 2021. márciusában. Ezzel az önkormányzati fenntartásban működő intézmények férőhelyeinek száma 716 főről **738 főre** (2021. év) növekedett.

64. táblázat

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból (5.2.2. a)

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	716	1184
2016	716	1167
2017	716	1183
2018	716	1167
2019	716	1134
2020	716	1 082
2021	738	969
2022	738	1052
2023	738	1050

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az elmúlt években bekövetkezett változások a 4.3. fejezetben olvashatóak részletesen.

A bölcsődékben összesen 57 csoport működik, 12-14 fős férőhelyekkel. A legkisebb bölcsődében 2, míg a legnagyobb bölcsődében 10 csoport működik.

A város területén több egyéb (civil, egyházi) fenntartású gyermekek napközbeni ellátását nyújtó intézmény (bölcsődék, mini és családi bölcsőde) található.

65. táblázat

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott bölcsődék

Bölcsőde neve	Címe	Férőhelyek száma
5. sz. Őzike bölcsőde	Nyíregyháza, Vécsey köz 31.	76 fő
6. sz. Napsugár bölcsőde	Nyíregyháza, Dália u. 1.	24 fő
7. sz. Hóvirág bölcsőde	Nyíregyháza, Malom u. 5.	40 fő
8. sz. Nefelejcs bölcsőde	Nyíregyháza, Sarkantyú u. 30-36.	130 fő
9. sz. Micimackó bölcsőde	Nyíregyháza, Stadion u. 8/A.	50 fő
10. sz. Katica bölcsőde	Nyíregyháza, Tőke u. 1.	104 fő
12. sz. Babaház bölcsőde	Nyíregyháza, Krúdy Gy. u. 30.	106 fő

000249

14. sz. Bóbita bölcsőde	Nyíregyháza, Tass u. 1-3.	102 fő
16. sz. Aprajafalva bölcsőde	Nyíregyháza, Fazekas J. tér 13.	106 fő
Kisvakond Bölcsőde	Nyíregyháza, Honvéd u. 2.	36
Szőlőszem Bölcsőde	Nyíregyháza, Kollégium u. 59.	12
Összesen		770 fő

Forrás: saját szerkesztés

66. táblázat

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból (5.2.2. b)

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	111	107	7	5	864	853
2018	0	0	118	114	7	7	864	859
2019	0	0	125	115	7	7	864	850
2020	0	0	158	141	0	0	824	790
2021	0	0	152	131	0	0	846	769
2022	0	0	159	144	0	0	850	814

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A bölcsődék megfelelő tárgyi, elhelyezési körülményeinek biztosítása alapvető követelmény. TOP pályázati forrás igénybevételével az önkormányzati bölcsődék az elmúlt években megújultak, eszközparkjuk bővült

TOP pályázat keretében több nem állami fenntartó részesült támogatásban bölcsődei ellátás létrehozására. Ennek eredményeképpen a bölcsődei férőhelyek száma folyamatosan növekszik a város területén.

A bölcsődék mellett az óvodák fejlesztése is zajlik: az elmúlt 10 évben 16 ezer új óvodai hely létesült Magyarországon.

Nyíregyházán közel 4500 gyermek (3-6 éves) jár önkormányzati, egyházi, vagy egyesület által fenntartott óvodába.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott 4 óvoda (székhelyintézmény) a Gyermek Ház Déli Óvoda, az Eszterlanc Északi Óvoda, a Búzaszem Nyugati Óvoda és a Tündérkert Keleti Óvoda, összesen 35 feladat-ellátási helyen (23 tagintézmény és 8 telephely), összesen 166 csoporttal várja az óvodáskorú gyermekeket a város területén. Az önkormányzati óvodákba közel 4000 gyermek jár, akiknek gondozását, fejlesztését szakképzett óvodapedagógusok, dajkák, valamint pedagógiai asszisztensek látják el. Minden óvodában óvodapszichológus is tevékenykedik. Ez ad lehetőséget az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési és tanulási zavarral küzdő

gyermek fogadására is. Két helyen speciális, gyógypedagógiai csoport is működik, ahol autista és értelmi fogyatékos gyermekek nevelése, fejlesztése folyik.

Az önkormányzati fenntartású óvodák folyamatosan újulnak meg, korszerűsödnek. A TOP keretében több ütemben valósulnak meg a fejlesztések, így esztétikus, barátságos környezettel rendelkeznek az óvodák. Az elmúlt évek során szinte minden önkormányzati óvodaépület és udvar megújult. Az óvodaépületek tornaszobákkal, logopédia- és fejlesztő szobákkal is rendelkeznek.

Az önkormányzati fenntartású intézmények felvételi körzetek szerint kötelesek a körzetbe járó gyermekeket felvenni. A körzet meghatározás célja az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az óvodai neveléshez.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A magyar védőnői rendszer immáron 106 éve teljesít szolgálatot a nők, csecsemők, a gyermekek, családok egészségének érdekében. Nyíregyházán a területi ellátást végző védőnők (38 fő) körzetbeosztás szerint vannak jelen a legfontosabb életszakaszokban - gyermekvállalás, újszülött érkezése, a gyermek óvodai, illetve iskolakezdése - a családok életében.

Az alap- és középfokú oktatási-nevelési intézményekben tanulók preventív egészségügyi ellátását biztosítják az iskolaorvosokkal együttműködve, hiszen a védőnők munkája a prevenció, ezen belül is a primer prevenció (egészséges környezet, életmód).

A védőnő tevékenységét a következő színtereken végzi:

- tanácsadó helyiségben,
- a családok otthonaiban,
- oktatási-nevelési intézményekben,
- egészségnevelésre alkalmas helyszíneken.

67. táblázat

Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos) (5. 2. 1.)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	68	4387	65
2016	68	4438	66
2017	68	4479	66
2018	68	4375	64
2019	73	4307	59
2020	71	4209	59
2021	69	4131	59
2022	63	4125	65

Forrás: TeIR, KSH Tstar, saját szerkesztés

000251

2021. a Covid-19- pandémia éve volt. Mindenkit kihívás elé állított a kialakult járványhelyzet. A védőnőknek a feladataikat, a kialakult eljárásrendhez igazodva, új eljárásrendekkel, eszközök alkalmazásával kellett megvalósítaniuk.

A járvány terjedésének megelőzése érdekében elkezdődött az óvodák, iskolák dolgozóinak Covid-19 betegség tesztelése. Ebben valamennyi iskolában dolgozó védőnő aktívan részt vett.

Az iskolai védőnők ebben az időben a kórházi oltópontok munkáját segítették, kirendeléses és önkéntes alapon vettek részt a védőnők az oltási központ munkájában. A nyári időszakban az iskolavédőnők táborokban tartottak egészségügyi felügyeletet, illetve az iskoláikban elérhetők voltak.²⁴

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Családon belüli erőszak a történelem során mindig is létezett, ám szinte mindegyik társadalomban tabu témának számított. A jelenség minden emberi kultúrában, civilizációban előfordul, - etnikai, vallási és társadalmi osztályoktól függetlenül mindenhol létezik. A családon belüli erőszakos cselekményeket „*nők elleni erőszaknak*” nevezték el, utalva arra, hogy az áldozatok döntő többsége nő, míg az erőszak gyakorlója az esetek legnagyobb részében a férfi.

Az Európai Unió törekvései közé tartozik a nők elleni, családon belüli és szexuális erőszak felszámolása.

A családon belüli erőszak számtalan módon megvalósulhat, leggyakrabban fizikai-, szexuális-, érzelmi-, lelki-erőszakként, a bántalmazott személy pénzügyi-, baráti-, családi-kapcsolatának korlátozásaként jelentkezhet.

A különböző erőszak-formákat az erőszakos magatartások módszere (fizikai-, lelki-, szexuális erőszak), gyakorisága (rendszeres, eseti) és nagysága (tettes becsületsértés, könnyű testi sértés vagy akár emberölés) alapján lehet elhatárolni.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvényt (a továbbiakban: Hkt.) egyértelműen rögzíti a *bántalmazott* valamint a *bántalmazó* fogalmát is.

Bántalmazott: az a hozzátartozó, akinek a sérelmére a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítják.

Bántalmazó: az a cselekvőképes hozzátartozó, aki a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítja, vagy akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot más megvalósítja, feltéve, hogy ezzel a bántalmazó egyetért.

Hozzátartozók közötti erőszaknak minősül:

- a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység,
- a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás.

A nőket érő erőszak elkövetői az esetek túlnyomó többségében partnerek vagy volt partnerek. A válást vagy szakítást követő időszakban a nőket érő erőszak gyakorisága és intenzitása jelentősen növekszik, a szakítási szándék bejelentésétől számított két évet a szakirodalom fokozott veszélyességű időszaknak tekinti. Ebben az időszakban sok nő a fenyegetésektől való jogos félelmében tér vissza a partneréhez.

A járványhelyzet súlyosbította a családon belüli és a párkapcsolati erőszak eseteit. Ez több tényezőnek köszönhető: egyrészt a kijárási korlátozások okozta bezártság több alkalmat biztosított a bántalmazónak arra, hogy kontroll alatt tartsa az áldozatát, másrészt a gazdasági helyzet növelte a háztartásokon belüli stresszt, amely megnövelte az erőszak kockázatát is.

²⁴ Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság 2021. évi szakmai beszámolója

68. táblázat

A nőket érő erőszakkal, családi erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények megoszlása Nyíregyházán

	2020	2021
Testi sértés vétsége	243	279
Testi sértés büntette	17	33
Szexuális erőszak büntette	6	2
Szexuális visszaélés büntette	1	4
Kapcsolati erőszak vétsége	0	1
Kapcsolati erőszak büntette	13	20
Könnyű testi sértés vétsége	0	0
Kerítés büntette	0	0

Forrás: Nyíregyházi Járásbíróság, 2020-2021.

A Nyíregyházi Járásbíróság kimutatása alapján a fenti táblázatban is jól látható, hogy 2020. évhez viszonyítva 2021-ben a nőket érő erőszak, illetve a családon belüli erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények megoszlását tekintve a testi sértés vétsége és büntette kiugró emelkedést mutat.

Az Országgyűlés a hozzátartozók közötti erőszak visszaszorítása érdekében 2009. október 1-jén hatályba léptette a Hkt. törvényt, mely összhangban áll a nemzetközi egyezményekkel és az Alaptörvénnyel.

A Hkt. 2. § (1) bekezdésben meghatározott szervek, személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. Ezek

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,
- c) a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény és a nevelési tanácsadó,
- d) a gyámhatóság,
- e) a rendőrség,
- f) az ügyészség,
- g) a bíróság,
- h) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- i) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- j) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- k) az egyesületek, alapítványok.

2020. január 1. napjától családvédelmi koordinációért felelős szervként, – a korábban a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatal hatáskörébe tartozó ügykör – a **települési önkormányzat jegyzője** került kijelölésre. A kijelölt szervek kötelesek a hozzátartozók közötti erőszak megelőzése és ártalmainak csökkentése érdekében együttműködni és egymást tájékoztatni.

A települési önkormányzat jegyzője tájékoztatást ad a bántalmazottnak a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről, a bántalmazottat megillető jogosultságokról, a család és a gyermekek védelmét szolgáló szociális intézményrendszerről és szolgáltatásokról, valamint arról, hogy a hozzátartozók közötti erőszak miatt helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának, továbbá a hamis vád következményének. A bántalmazott kérelmére a családvédelmi koordinációért

felelős szerv gondoskodik arról, hogy a bántalmazott jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon.

A bántalmazás észlelése, jelzése érkezik közvetlenül magánszemélytől vagy a jelzőrendszerhez tartozó szervektől.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Jegyzőjéhez 2020-ban összesen 38 jelzés érkezett, melynél **36 esetben nők** voltak az érintett személyek.

2021-es évben már 45 bántalmazási ügyben indult eljárás a települési önkormányzat jegyzőjénél, mely ügyekben a bántalmazottak száma 83 fő volt, ebből **53 nő**.

Sajnos még most is elmondható, hogy a nők ellen elkövetett zaklatás és erőszak kis arányban válnak ismertté, mert viszonylag kevés esetet jelentenek be az áldozatok.

A jelzések több mint fele 2023. évben a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központtól érkezett. A családgondozók vannak a legközelebbi kapcsolatban a családokkal, ismerve szociális, mentális problémájukat, de a Központba érkezik a védőnők, iskolák által felismert bántalmazási, elhanyagolási, illetve krízisben lévő családok esetei is, amelyet a Központ jelez közvetlenül a jegyző felé.

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy a családon belüli erőszak száma folyamatosan növekszik, hiszen 2023. évben 72 jelzés érkezett Hatósághoz, melyből 60 esetben indult eljárás. Tekintettel arra, hogy bizonyos esetekben egy adott ügyben a hozzátartozók közötti erőszak elszenvedője több személy (házastárs/élettárs, gyermek) is lehet, ezért a bántalmazottak száma 2023. évben 108 fő volt, melyből 73 fő (67,5 %) nő volt az áldozat. Az esetek túlnyomó többségében a bántalmazások elszenvedője közvetlen vagy akár közvetlenül a családban nevelkedő gyermek is. Az eljárások során amennyiben kiskorú gyermek érintett a jegyző köteles értesíteni az illetékes gyámhivatalt.

69. táblázat

Bántalmazók és bántalmazottak nemek szerinti megoszlása 2023-ban

		Nők	Férfiak	Összesen
Bántalmazók száma		8	55	63
Bántalmazottak száma		73	35	108
a bántalmazottakból	házastárs, élettárs/volt házastárs, élettárs	38	0	38
	egyeseságbeli felmenő rokon, mostoha szülő	9	4	13
	egyeseságbeli lemező rokon, mostoha gyermek	25	31	56
	gondnokság alatt álló személy	1	0	1

Forrás: saját szerkesztés

2017-ben az Igazságügyi Minisztérium áldozatsegítő központok létrehozását indította el, azzal a céllal, hogy az áldozatok számára megadják mindazt a segítséget, amelyre adott helyzetben szükségük van, pontosabban, hogy személyre szabják ezt a segítséget, valamint minél hamarabb, - terv szerint 2025-re - országos hálózattá fejlesszék a segítségnyújtás helyszíneit.

Nyíregyházán 2021. december 3-án nyílt meg az ország kilencedik áldozatsegítő központja. A központ lelki, erkölcsi, jogi és anyagi segítséget nyújt a bűncselekmények áldozatainak. Ezt a területet érintettük a mélyszegénységben élők és romák helyzete, esélyegyenlősége fejezetnél.

000254

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Nyíregyházán a családok átmeneti otthona szolgáltatásait a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretében működő 40 fő ellátott (szülő és gyermek) befogadására alkalmas Családok Átmeneti Otthona (Nyíregyháza, Tokaji u. 3.) és az ellátási szerződéssel működtetett a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában levő 40 férőhelyes Családok Átmeneti Otthonába (Nyíregyháza, Rezeda utca 79/c.) biztosítja, valamint a Magyar Vöröskereszt Szabolcs- Szatmár- Bereg Vármegyei Szervezetének fenntartásában működő **Anyá- Gyermek Segítőotthon**.

Az intézmény Nyíregyháza kertvárosi részén 1998. július 1-től, 30 férőhellyel működik. Feladata az átmenetileg nehéz élethelyzetbe került, lakhatás nélküli, stabil családi háttérrel nem rendelkező, illetve családi vagy párkapcsolati erőszak elől menekülő anyák és gyermekeik befogadása, segítségnyújtás problémáik megoldásában, számukra ellátás biztosítása.

Ellátandó célcsoport:

- elsősorban családon belüli erőszak miatt otthonát elhagyni kényszerülő anya és gyermeke,
- szociális krízis miatt otthontalanná vált anya és gyermeke,
- válsághelyzetben lévő várandós anya,
- szülészetéről kikerült, válsághelyzetben lévő anya és gyermeke.

Az elhelyezés időtartama 12 hónap, amely indokolt esetben 6 hónappal meghosszabbítható az anya és gyermeke számára otthonszerű elhelyezés formájában.

Az intézmény 2005. február 1-től **Krízisközpontként** is működik.

Célja: A családon belüli erőszak következtében krízishelyzetbe került, és otthonából menekülni kényszerülő, védelmet kereső nő, illetve édesanya és gyermeke befogadása.

A Krízisközpont kiterjedt szolgáltatási funkciójával szükség esetén az egész ország területéről fogad háztartáson belüli erőszak áldozatait. A bántalmazott számára alaptevékenység keretében az ellátás időtartama 30 munkanap:

- lakhatás, szükség esetén teljes ellátást,
- jogi, pszichológusi,
- egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást biztosít,
- közreműködik - a család és gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - a krízisellátást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

Ugyancsak a Magyar Vöröskereszt Szabolcs- Szatmár- Bereg Vármegyei Szervezetének fenntartásában működik a "Félutas ház" Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés keretében.

A krízisközpontok kiegészítő szolgáltatásaként működő *félutas házak* célja, hogy azon, a krízisellátásból kikerülő családok, egyének számára biztosítsa a teljes újra kezdés lehetőségét, akik a hozzátartozók közötti erőszak (párkapcsolati erőszak, gyermekbántalmazás, illetve a háztartáson belül a rokonok, családtagok által elkövetett erőszak) miatt eredeti lakóhelyüket, életterületüket elhagyni kényszerültek, de saját életük rendezésében már jelentős részeredményeket értek el. További cél, hogy ezen eredmények megtarthatóak, és a re-integráció érdekében tovább vihetőek legyenek.

Célcsoport:

000251

A „Félutas ház” szolgáltatásai csak azon bántalmazottak részére biztosíthatók, akik a megelőző ellátás során maximálisan együttműködőek voltak, valamint sikeres pályázatot nyújtottak be a félutas ház férőhelyének elnyerésére.

A félutas ház legfontosabb szolgáltatása a **lakhatás biztosítása**, de az elhelyezésen túl jogász, pszichológus, esetmenedzser és mentálhigiénés tanácsadó segíti a bántalmazottakat.

Krízishelyzetben létfenntartási problémákkal küzdők részére Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata rendkívüli települési támogatást nyújt. Ezen támogatási forma keretein belül nemcsak a létfenntartási gonddal küzdő személyeket támogatjuk, hanem a gyermek átmeneti gondozása esetén, válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások esetén, átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának elősegítése, a gyermek nevelésbe vételének megszűnését követő gyámhivatali visszahelyezés, betegség vagy iskoláztatás miatt, gyermekét egyedül nevelő szülő részére, betegség, keresőképtelenség esetén, valamint hátrányos helyzetű gyermek nevelése esetén is.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerepvállalása a döntéshozatal különböző szintjein módosíthatja a lehetőségeiket a közéletben. A közösségi környezet is formálhatja a nők jelentőségét, kiszélesíti a konvencionális politikai intézményrendszert az egész társadalomra (civil társadalom, család).

A befolyásos pozíciók javíthatják a nők helyzetét, esélyeit. A közösséget érintő döntések születésekor elengedhetetlen a női szempontok figyelembevétele.

A nők érzékenysége a társadalmi problémákra, képzettségük, szakértelmük nem marad el a férfiakétól, a rögzült sztereotípiák következményeként azonban alacsonyabb számban vállalkoznak közéleti munkára.

A női értékek, tapasztalatok, ismeretek nagyobb arányú megjelenésének feltétele, hogy a közéleti szerepet betöltő nők hangsúlyozzák a női nem érdekeit és értékeit, tudatosan tevékenykedjenek. Jelenlétük a különböző területeken növeli a munka hatékonyságát is, hiszen képesek új szempontokat, tudást bevetni a munkafolyamatokba erőforrás gyanánt. A szemléletformálás fontossága e területen is kiemелendő: tudatosítani kell a nőkben szerepvállalásuk és érdekképviselésük fontosságát, megismertetni a lakossággal a nők nagyobb arányú *közösségi* részvételének teljes társadalomra gyakorolt pozitív hatásait, a felnövekvő generáció tagjait az oktatási rendszerben olyan célzott állampolgári nevelésben kell részesíteni, melyben hangsúlyt kap a nemek egyenlő részvétele a társadalmat érintő döntéshozásban, ezzel megteremtve az igényt a fiatalokban önmaguk képviselésére.

Annak megvizsgálására, hogy Nyíregyházán milyen arányú a nők szerepe a **helyi közéletben** a Nyíregyházi Járásbíróság, Nyíregyházi Járási és Nyomozó Ügyészség, és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése női tagjainak számát vettük alapul.

A **Nyíregyházi Járásbíróságon** az elmúlt két évet tekintve a női dolgozók száma lényegesen magasabb volt mint a férfiaké. A női dolgozók száma 2020 - 2021-ben 83%-82%, míg a férfi alkalmazottak száma 17%-18%, a vezetők számát tekintve is hasonló tendenciát figyelhetünk meg, 2 fő férfi 5 fő nő állt alkalmazásban. A **Nyíregyházi Járási Ügyészség** tekintetében 2020-2021. évben a vezetői állományt tekintve 6 férfi vezető, s közel ugyanannyi, 5 női vezető szerepel.

A helyi közeletben dolgozók nemek szerinti megoszlása

Év	Városi bíróság, ügyészség és ítélőtáblák vezetői		Nyíregyháza MJV Közyűlése tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2020	7	8	17	5
2021	7	7	17	5

Forrás: saját szerkesztés

A Nyíregyházi Járásbíróságon 2022-ben az előző évekhez hasonlóan továbbra is számottevően magasabb a női alkalmazottak száma a férfiakéhoz viszonyítva. A Nyíregyházi ügyészségen a férfi és női vezetők tekintetében nem történt változás.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésében a képviselők nemek szerinti megoszlását vizsgálva elmondható, hogy a férfiak száma jelentősen magasabb. Az elmúlt éveket vizsgálva jelentős változás nincs, a férfiak száma 17, míg a nők 5 fővel vannak jelen. A közgyűlés bizottságait tekintve, két bizottságnak van női elnöke, míg négynek férfi.

Ez magyarázható azzal az országos szinten is megfogalmazható jelenséggel, hogy a nők kevésbé kívánnak és tudnak bekapcsolódni a bizonytalanságokkal terhelt, és olykor konfliktusokkal terhelt közegbe.

Általánosságban elmondható, hogy a közelet szereplőitől, a közfeladatokat ellátó személyektől azt várja el a társadalom, hogy a köz érdekeiben járjanak el tevékenységük során, a civil szféra szereplőivel intenzív kapcsolatot alakítsanak ki, melynek az a célja hogy a közelet vezetői minél több információ birtokában megalapozott döntéseket hozzanak s ezek végrehajtása széles körű egyeztetésen alapuljon, legyen szerepük a közvélemény formálásában, folyamatosan képviseljék az általuk fontosnak tartott érdekeket és értékeket, az írott és az elektronikus sajtóban egyaránt. Ezeknek a személyeknek vállalni kell azt is, hogy mind a sajtó mind pedig a szélesebb közvélemény figyelemmel kíséri minden szavukat, cselekedetüket, így nagyobb türelmet kell tanúsítaniuk a kritikai megnyilvánulásokkal szemben.

Ezek a körülmények okozhatják, hogy igen kis mértékben nő a nyílt szerepléssel járó konfliktusokat, kockázatokat felvállaló nők száma.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál a 279 fő munkavállalóból 269 fő foglalkoztatása jelenleg határozatlan időtartamú szerződésen alapul. Ebből részmunkaidős foglalkoztatott és megváltozott munkaképességű munkavállaló 2 fő. A dolgozók 74%-a nő, 24%-a férfi, az előző évekhez viszonyítva a nők száma növekedést mutat. A női dolgozók 20%-a hajadon, 58%-a családos, 17%-a elvált. A nők korösszetételét tekintve 6 %-a fiatal (30 év alatti), 42%-a fiatal felnőtt, 37%-a középkorú felnőtt, s 13%-a idősebb felnőtt (55 év feletti). A fiatalok száma több mint 50%, mely folyamatosan növekvő tendenciát mutat; bizonyítva, hogy önkormányzatunk lehetőséget ad, s biztosít mindazon fiatal munkavállaló nő számára, aki szívesen részt vesz a helyi közügyek, feladatok megoldásában.

Munkavállalók beosztása életkor és nem szerinti megoszlásban

munkavállalók beosztás szerint	Teljes munkaidőben foglalkoztatott									
	30 év alatt		30-45 év között		46-55 év között		55 év felett		összesen	
	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi
Felsővezető	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1
Középvezető	0	0	1	3	4	0	1	3	6	6
Alsó szintű vezető	0	0	5	4	6	1	6	2	17	7
Szellemi beosztott	13	3	83	34	67	7	20	8	183	52
Fizikai beosztott	0	0	0	0	0	5	0	1	0	6
Összesen	13	3	89	41	78	14	27	14	207	72

Forrás: saját szerkesztés (2021.)

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál 2022-ben a munkavállalók száma 271 fő volt, ebből határozatlan időtartamú szerződésen alapuló 262 fő. A női és férfi dolgozók százalékos aránya az korábbi évekhez képest nem változott. Az előző évhez viszonyítva csökkent a 30 év alatti női szellemi beosztottak száma, viszont nőtt a 45-55 év közötti női intellektuális munkát végzők száma. A női dolgozók korösszetételét s családi állapotát vizsgálva lényeges eltérés nem tapasztalható.

A munka világában a női és férfi foglalkoztatottak számát vizsgálva viszont megállapítható, hogy lényegesen emelkedik, sőt több munkahelyen magasabb a női foglalkoztatottak száma.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szociális intézményeit tekintve szintén megállapítható, hogy lényegesen több a női alkalmazott, mint a férfi. 2020-ban a dolgozók 93%-a nő, 7%-a férfi, 2021-ben 92%-a nő, 8%-a férfi. Az adatok gyűjtésénél a Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézményt, a Nyíregyházi Család-és Gyermejjóléti Központ, az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóságot, a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központot, valamint az önkormányzati fenntartású óvodák adatait vettük figyelembe.

Az adatok alapján elmondható, hogy városunkban a nők szerepe a helyi közéletben, vezetői munkakörökben, valamint az önkormányzat által fenntartott intézményekben is kedvező, számuk olykor meghaladja a férfiak számát.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A családokat érintő valamennyi társadalmi probléma érinti a nőket, így kiemelten fontos, hogy kialakuljanak a női foglalkoztatást támogató, olyan országosan elérhető innovatív szolgáltatások, melyek a közösség erejét, az önkéntes munka lehetőségeit kihasználva személyre szabott szolgáltatási csomagokkal segítik a munka és család harmonizálását. Szükséges az ilyen jellegű kezdeményezések megismerése, a kialakult jó gyakorlatok elterjesztése, az egyes szolgáltatások egységesítése, standardizálása.

Statisztikai adatok alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalában az alkalmazotti létszámot tekintve 74%-a nő, melyből a női dolgozók 68%-a családanya, egy vagy több gyermeket nevelnek. A munkavállalók gyermekeinek száma összesen 318 fő, 57 %-uk kiskorú.

000258

A munkavállalók megoszlása gyermekszám szerint

Nem	Gyermektelen	Gyermekes			
		1 gyermekkel	2 gyermekkel	3 gyermekkel	4 és több gyermekkel
Nő	62	54	76	14	1
Férfi	22	18	24	8	0

Forrás: saját szerkesztés (2021.)

A munka és a magánélet összhangjának megteremtése különösen nehéz feladat a gyermekes munkavállalók számára.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának családbarát filozófiája, hogy gyermekek részére kialakított programsorozatokkal elősegítse az önkormányzati munkavállalók tehermentesítését, a munka és magánélet összehangolását, melyben nem csak az Önkormányzat, hanem a civil szervezetek is támogatást nyújtanak.

Az önkormányzat vezetése felismerte, hogy az alkalmazotti elégedettség a munkafeladatok végzésében is megnyilvánul, így törekszik arra, hogy programjaival olyan lehetőségeket kínáljon fel, melyek nemcsak a munkavállalók, hanem a családjaik számára is kedvező hatással bírnak.

A munkáltató a szabadság kiadása és igénybevétele jóváhagyásánál figyelembe veszi az oktatási-nevelési intézmények működése során elrendelt szünetek időtartamát, továbbá a gyermeküket egyedül nevelő szülők részére biztosított a gyermek nevelésének, gondozásának megfelelő időbeosztást.

A juttatások terén kiemelkedő a cafeteria rendszer, üdülési lehetőségek kedvezményes áron önkormányzati üdülőben, vissza nem térítendő gyermekszületési támogatást biztosít a köztisztviselő újszülött gyermeke után, kihelyezett irodai értekezleteket, önkormányzati rendezvényeket, valamint a gyermekgondozás távollét alatt biztosítja a kapcsolattartást a távollévő munkavállalókkal.

A Hivatal rendszeresen szervez őszi, illetve tavaszi tábor a dolgozók gyermekeinek a szünidők idejére, valamint a pandémiás helyzet miatt a szükségletek megváltoztak, így előtérbe került a gyermekfelügyelet megszervezése, valamint a nyári szünet elejére ütemezett szünidei gyermekprogramok megvalósítása. Emellett családbarát táborok, egészségfejlesztésre irányuló munkahelyi kutatás és infokommunikációs tréning szervezése is megvalósult.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a családokhoz és munkavállalókhöz való hozzáállását bizonyítja az is, hogy 2020-ban a Hivatal elnyerte a „Családbarát munkahely” címet.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség a nők -különösen a kisgyermekes anyák – körében.	- Munkaerő-piaci esélyek növelése a nők körében, -a nők részére képző, átképző programok szervezése, közmunkaprogramokba történő foglalkoztatás, részvétel elősegítése, -a foglalkoztatók ösztönzése a nem szokványos foglalkoztatási formák (részmunkaidő, távmunka, rugalmas munkaidő) alkalmazására, a nők képzettségének megfelelő elhelyezkedés biztosítása.
Magas a nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények száma.	-A nők biztonságérzetének fokozása, rájuk irányuló bűncselekményekkel szembeni védelmük növelése, -a bűncselekményeket előidéző okok feltárása, hatásának mérséklése, a nők elleni bűnözés megelőzése, prevenciós tevékenység végzése, a bűncselekmények áldozatainak segítése és védelme, a családon belüli erőszak megelőzése, a bűnismétlés megelőzése.
Családok átmeneti otthona és az anyaóvók férőhelyszáma nem elegendő.	Megfelelő számú férőhely biztosítása a családok átmeneti otthonaiban és az anyaóvókban.
Nincs pontos adat a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről.	Teljes körű, vagy reprezentatív vizsgálat végzése a nők körében a képzési programokban való részvételükre, továbbá az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségeire vonatkozóan.
A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hat a családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, stb.- bevezetése. Kevés a családbarát munkahelyek száma.	A civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások közreműködésével családbarát munkahelyek létrehozása. Közintézményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek, stb.)

Magyarország a demográfiai jellemzők alapján az idősödő társadalmak közé sorolható. Az idősödés folyamatát több tényező befolyásolja, így például a születések számának csökkenése, az alacsony termékenységi ráta, a várható élettartam növekedése. Az idősödés hosszú évek folyamatában vizsgálható; Magyarországon 1990 és 2020 között a 65 és ennél idősebb népesség aránya 13 %-ról 19,9 %-ra növekedett és az előrejelzések szerint 2070-re eléri a 29 %-ot. A 2020 évi adat azt jelenti, hogy napjainkban minden ötödik ember 65 év feletti az országban, számszerűen 1 millió 942 ezer ember tartozott a 65 éves vagy annál idősebbek korcsoportjába két évvel ezelőtt. Közülük 439 ezren már a 80., 65 ezren pedig a 90. életévüket is betöltötték.

A lakosság demográfiai öregedése Nyíregyházán is érzékelhető annak ellenére, hogy a belső vándorlási folyamatok még mindig fiatalos korstruktúrát eredményeznek. 1990-ben a 65 év feletti aránya 13,3 % volt a megyeszékhelyen, 2020-ban pedig 18,8 %.

Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. A városi adat az országos adathoz képest kedvezőbb, regionális és megyei viszonylatban azonban kedvezőtlenebb képet mutat (országos 2020-ban 136,6 %, a regionális 121,3 %, a megyei 107 %). Nyíregyházán 2022-ben ez a szám 139,52%, amely az országos adathoz (141,1) viszonyítva kedvezőbb, a vármegyei 109,5%-hoz, illetve a nyíregyházi járási (127,4%) adatokhoz viszonyítva azonban kedvezőtlenebb.

73. táblázat

Öregedési index Nyíregyházán (6.1.)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	18 938	17 362	109,08%
2016	19 606	17 431	112,48%
2017	20 292	17 453	116,27%
2018	20 990	17 383	120,75%
2019	21 971	17 421	126,12%
2020	22 669	17 316	130,91 %
2021	23 046	16 980	135,72%
2022	23 437	16 798	139,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési indexnél valamivel kedvezőbb az időskori eltartottsági ráta alakulása, amely a 65 éves és idősebb népesség arányát a 15-64 évesekhez viszonyítva fejezi ki. Az időskorú népességnek az aktív korú népességhez viszonyított arány mértéke és változásának iránya azt jelzi, hogy mekkora, és hogy növekvő vagy csökkenő terhet jelent a munkavállalási korú népességnek az időskorúak eltartása. 2020-ban az országos adat 30,3, a regionális érték 27,9, a megyei 25,2 volt. Nyíregyházán 2015. évben 16%, 2018. évben 18% és 2020. évben pedig 28,5 % volt az idősök eltartottsági rátája.

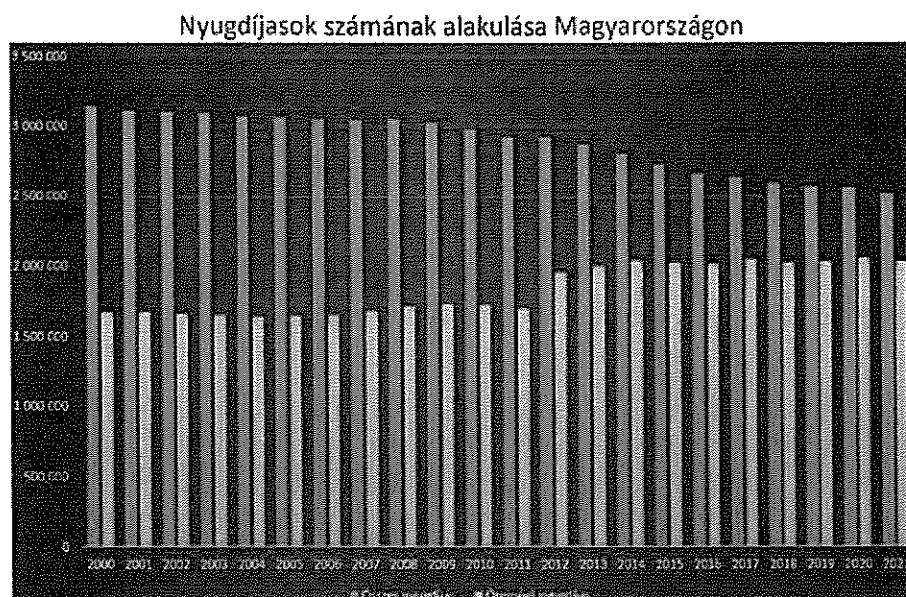
000261

Az idősödés folyamatában a gazdasági aktivitás megszűnése kiemelt jelentőséggel bír, legtöbbször a nyugdíjba vonulást tekintik az idős kor kezdetének. A nyugdíjba vonulók átlagos életkora a jogosultsági feltételek szigorítása és a korhatár emelése következtében jelentős mértékben emelkedett. 2013-ban a nyugdíjba vonuló nők átlagéletkora 59,4 év volt, míg a férfiaké 62,2. A nyugdíjrendszer 1997-es reformját megelőző évben, 1996-ban a mutató értéke a nőknél még 54,3, a férfiaknál pedig 58,7 volt.

A nők és a férfiak nyugdíjkorhatára folyamatosan változik Magyarországon, de 2022. évtől mind a két nem tagjai egységesen ugyanazon életkorban mehetnek nyugdíjba, kivétel ez alól azok a nők, akik rendelkeznek 40 év szolgálati idővel és igénybe tudják venni a nők 40 év munka után járó koregyményes nyugdíját.

A KSH legfrissebb adatai szerint 2021-ben kb. 2,5 millió nyugdíjszerű ellátásban részesülő ember volt a 9,7 milliós Magyarországon, melyből 2 millió körüli öregségi nyugdíjas. Az öregségi nyugdíjban részesülők száma már egy ideje nem emelkedik, a megváltozott munkaképességűek száma pedig egyre kevesebb.

17. ábra

Forrás: KSH

Nyíregyházán a nyugdíjasok száma összesen 29.306 fő volt 2020-ban. A nemek szerinti megoszlást az alábbi ábra mutatja, mely szerint jelentős a nőtöbbség. Ennek elsődleges oka lehet a születéskor várható eltérő élettartam. 2019-ben a születéskor várható élettartam a nők körében átlagosan 79 év, a férfiaknál pedig 72 év volt.

74. táblázat

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (6.1.1.)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	11614	18903	30517
2016	11486	18799	30285
2017	11267	18683	29950
2018	11089	18570	29659
2019	11093	18705	29798
2020	10835	18471	29306

2021.	10498	18193	28691
2022.	10261	18086	28347

Forrás: TeIR, KSH Tstar

75. táblázat

Nyugdíjszerű ellátások (6.1.2.)

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	479	235	7986	13801	49	864	n.a.
2016	434	26	8130	14233	41	805	n.a.
2017	439	24	8105	14491	48	725	43
2018	439	28	8192	14840	41	644	37
2019	392	21	8464	15312	29	605	37
2020	383	19	8317	15346	42	n.a.	n.a.
2021	378	17	8096	15252	37	480	38
2022	356	16	8017	15357	36	427	39

Forrás: TeIR, KSH Tstart

Az idősök jólétét meghatározó egyik legfontosabb változó a nyugdíj, a legfontosabb jövedelemforrás. A férfiak vonatkozásában stagnálás, a nők számában növekedés mutatható ki az öregségi nyugdíjban részesülők számánál, aminek magyarázata az, hogy a nők korhatár betöltése előtt, 40 év szolgálati idővel öregségi nyugellátásra szerezhetnek jogosultságot.

Aki saját jogú nyugdíjra nem jogosult és a háztartás egy főre jutó jövedelme is alacsony a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltve időskorúak járadékára válhat jogosulttá. Becslések szerint a jelenlegi negyven – ötvenöt éves korosztályból a munkaerőpiacról tartósan kiszoruló (munkanélküliek, fekete munkások) miatt a járadékból élők száma emelkedni fog az elkövetkező 10 évben.

Jövedelmi helyzet és fogyasztás szubjektív megítélése

A Nyíregyháza Életminősége 2023" kutatás során a válaszadók közel fele (47,4%) érzékelte úgy, hogy jövedelmi helyzete nem változott az előző évekhez képest. 16,7%-uk javulást érzékelt, míg több, mint harmaduk 35,9% rosszabbnak élte meg helyzetét a korábbiakhoz viszonyítva. Egy, a háztartást érintő nagyobb kiadás fedezésére a válaszadók 43,2%-a lenne képes, míg a többség (56,8%) ezt nem lenne képes finanszírozni.²⁵

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A WHO megfogalmazása szerint az a cél, hogy az „aktív időskort” minél többen érhessék el, ahol az idősebb generáció a társadalom és a munkaerőpiac részese marad, és e mellett élete végéig aktív és egészséges életet él.

- a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága,

²⁵ Nyíregyháza Életminősége 2023.

Manapság egyre több olyan idős akad, aki a nyugdíjkorhatár elérése után sem hagyja ott munkahelyét. Évről évre gyakoribbá válik a munkavállalás nyugdíjasként, melynek több oka lehet; egyrészt a nyugdíjba vonuló személy jó fizikai és szellemi állapota, másrészt a jövedelemszerzés lehetősége.

A nyugdíjasok foglalkoztatása mellett számos érv szolgál. A demográfiai jellemzőkkel összevetve elsődlegesen az, hogy az idősödő társadalom miatt egyre kevesebb a munkaerőpiacra belépő fiatal. A KSH adatai szerint egyre nő a nyugdíjasként munkát vállalók száma Magyarországon. Míg 2010-ben a 65-69 éves korosztályból 27.100 fő volt gazdaságilag aktív, 2020-ban pedig 64.900 fő volt jelen a munkaerőpiacon. A 70-74 év közöttiek körében is emelkedő tendencia figyelhető meg: 2010-ben még csak 6.300, 2015-ben már 9.100, 2020-ban pedig 21.300 fő volt aktív résztvevője a hazai gazdaságnak.

A 2022. év júliusában megjelent jogszabályi változás tovább növelheti a nyugdíjas munkavállalók számát, melynek értelmében a közsférában alkalmazandó nyugdíjpolitikai elvekről szóló 1700/2012. (XII. 29.) Kormány határozat alkalmazásának eltérő szabályairól szóló 1374/2022. (VII. 29.) Kormány határozat alapján 2022. szeptember 1. napjától 2023. augusztus 31. napjáig a Kormány véleményének kikérése nélkül foglalkoztatható az a személy, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerezte, ha a foglalkoztatásra szociális, gyermekvédelmi vagy gyermekjóléti szolgáltatónál, intézményben, hálózaton vagy köznevelési vagy szakképző intézményben kerül sor.

A Nyíregyháza Életminősége 2023 kutatásban a 65 év feletti 5,4%-a jelezte, hogy végez jövedelemszerző tevékenységet, ez az adat elmarad az országos átlagtól, de a 2018-ban mért adattól is, akkor ugyanis a foglalkoztatotti arány 11% volt a korcsoportban.

76. táblázat

Nyilvántartott állás keresők száma összesen

Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	3 982	3 055	2 994	2 447	2 260	2 454
41-45 év (TS 042)	Fő	523	391	405	309	302	317
	%	13,13%	12,80%	13,53%	12,63%	13,36%	12,91%
46-50 év (TS 043)	Fő	438	378	345	264	238	260
	%	11,00%	12,37%	11,52%	10,79%	10,53%	10,59%
51-55 év (TS 044)	Fő	374	264	260	199	219	206
	%	9,39%	8,64%	8,68%	8,13%	9,69%	8,39%
56-60 év (TS 045)	Fő	466	313	327	242	187	n.a.
	%	11,70%	10,25%	10,92%	9,89%	8,27%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	167	177	231	273	256	303
	%	4,19%	5,79%	7,72%	11,16%	11,33%	12,34%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

77. táblázat

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	3982	3055	2 994	2447	2260	2454	1774	1996
41-45 év (TS 042)	Fő	523	391	405	309	302	317	202	205
	%	13,13%	12,80%	13,53%	12,63%	13,36%	12,92%	11,39%	10,27%

46-50 év (TS 043)	Fő	438	378	345	264	238	260	165	219
	%	11,00%	12,37%	11,52%	10,79%	10,53%	10,59%	9,30%	10,97%
51-55 év (TS 044)	Fő	374	264	260	199	219	206	144	166
	%	9,39%	8,64%	8,68%	8,13%	9,69%	8,39%	8,12%	8,32%
56-60 év (TS 045)	Fő	466	313	327	242	187	180	131	177
	%	11,70%	10,25%	10,92%	9,89%	8,27%	7,33%	7,38%	8,87%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	167	177	231	273	256	303	370	391
	%	4,19%	5,79%	7,72%	11,16%	11,33%	12,35%	20,86%	19,59%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

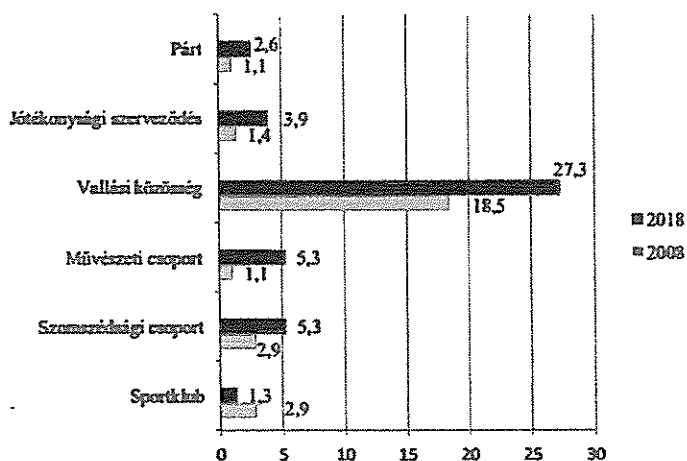
b) tevékeny időskor

A tevékeny időződést a foglalkoztatás mellett a társadalmi szerepvállalás és az önálló életvitel segíti. Az idősebbek támaszként szolgálhatnak pl. saját szüleik, házastársuk, unokáik ellátásában segíthetnek, valamint önkéntesként is tevékenykedhetnek bármilyen civil, egyházi vagy egyéb karitatív szervezetnél.

Az idők életminőségét jelentősen befolyásolja az a tény, hogy milyen társas kapcsolatokkal rendelkeznek. Annak hiánya inkább az elmagányosodás veszélyét hordozza magában. „A közösségi, szomszédsági kapcsolatok az időskori aktivitásban jelentős szerepet játszanak”²⁶ Nyíregyházán az önkormányzat és a helyi egyetem rendszeres kutatást végez a lakosság életkörülményeinek vizsgálata céljából. Az Életminőség Nyíregyházán háztartáspanel kutatás 2008-ban kezdődött, és a kétévente ismétlődő vizsgálatban többek között nyomon követi a város a társas kapcsolatokat, az idők életkörülményeinek, életminőségének alakulását. A kutatás 10 éves évfordulóján a 2008-2018 évek alatt bekövetkező tendenciózus változásokat jelenítették meg. Nyíregyházán a tíz év alatt bekövetkezett mérhető változás: az idők közösségi aktivitása növekedett, leginkább jellemző a vallási közösségekhez történő tartozás, de nőtt a művészetekkel foglalkozó szervezetekhez és a játékonysági szervezetekhez történő tartozás is.

18. ábra

Az idők társadalmi részvételének egyes mutatói Nyíregyházán 2008, 2018

Forrás: Patyán László: Időskorúak életminősége 2008-2018, In: Acta Medicinae et Sociologica – Vol.9.No.27.(2018)

Az Életminőség Kutatás a társas kapcsolatokat is vizsgálja. Huszti Éva a város lakossága vonatkozásában mutatja ki azt, hogy a közösségekhez való tartozás sorrendje: vallási közösségekhez a leginkább, majd hobbi vagy szabadidős klubhoz és játékonysági szervezethez tartoznak nagyobb részt a nyíregyházi lakosok. A szerző korosztályonként is megvizsgálta a társas kapcsolatokat és azt mondja, hogy városomban

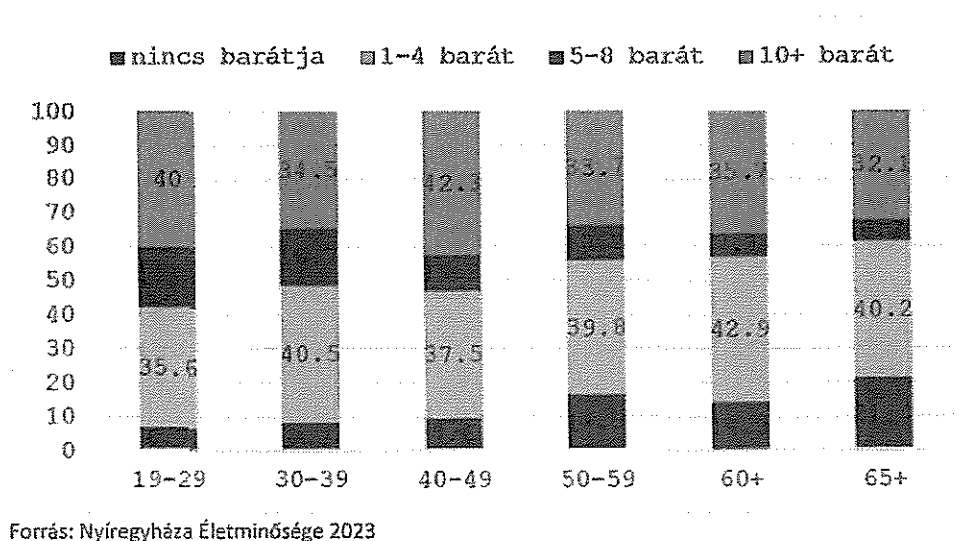
²⁶ Patyán László: Időskorúak életminősége 2008-2018, In: Acta Medicinae et Sociologica – Vol.9.No.27.(2018)

a „75 évesek és a tőlük idősebbek Nyíregyházán átlagosan 5,7 baráttal rendelkeznek, míg országosan átlagosan 2 barát jellemző ebben a korosztályban. A városban a 75 év felettiek 18 százaléka nem rendelkezik egyetlen baráttal sem. Az, hogy az idősek kevesebb baráttal rendelkeznek, több okkal is magyarázható: az életkor előrehaladtával egyre kevesebb esélyünk, lehetőségünk van új emberek megismerésére és a régiakkal való kapcsolattartásnak is lehetnek biológiai, fizikai nehézségei: az izolálódás veszélye egyre nagyobb.”²⁷ Összegzésében figyelemfelhívás található, melyben a látszólag kedvező számok ellenére kimutatja, hogy vannak kapcsolat és forráserős csoportok, és bizony vannak kapcsolathiányos csoportok. „A kapcsolathiányban szenvedők az idősek, az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők és a nők, ha a barátkozási potenciálokat nézzük, és a szegények azok, akik nagyobb eséllyel maradnak ki a közösségi életből.”²⁸

A 2023 évi kutatás szerint növekedett azoknak az aránya, akik nem rendelkeznek egyetlen baráttal sem, 18 %-ról 21,4 %-ra. A baráttal nem rendelkezők aránya az életkor előrehaladtával folyamatosan nő, a 10-nél több baráttal rendelkezők aránya pedig folyamatosan csökken.

19. ábra

Barátok számának aránya életkor szerint (%)

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése,

Az időskorúak a társadalom népes részét alkotják, és nem lehet egységes, homogén csoportként kezelni e korosztályt. Ennek megfelelően az idősekkel foglalkozó programoknak is többféle csoportra kell irányulnia, színes szolgáltatási csomagot alkotva. Az idősek jólétét elősegíteni csak közös együttműködés, partnerség szellemében lehet a leghatékonyabban, mely során minden szereplő aktív és erőforrásait a közös cél érdekében tudja hasznosítani.

A mai kor idősei nem szeretnék a szociális ellátás számára nyüggé válni, ezért új életformát kívánnak kialakítani. A mai középkorosztály már más típusú idős személy lesz, mint a mostani idősek, számukra új perspektívát kell találni, részükre újfajta szolgáltatásokat kell biztosítani a szükségleteik kielégítéséhez. A

²⁷ HUSZTI Éva: *Társas kapcsolatok Nyíregyházán* 4. o.
http://epa.oszk.hu/03300/03347/00024/pdf/EPA03347_szabotcsi_szemle_2009_4_590-606.pdf

²⁸ HUSZTI Éva: *Társas kapcsolatok Nyíregyházán* 16. o.
http://epa.oszk.hu/03300/03347/00024/pdf/EPA03347_szabotcsi_szemle_2009_4_590-606.pdf

családi kapcsolatok lazulnak, az alacsonyabb gyermekvállalási hajlandóság miatt egyre többen lesznek, akiket gyermekeik, unokáik nem tudják majd segíteni idős korukban. A jelenleg nyugdíjba vonuló friss nyugdíjasok egy része nem hajlandó nyugdíjasklubba menni, mert nem tartják magukat „nyugdíjasnak”. Többen megfelelő egészségi állapotuk és maximális szellemi képességük miatt tovább dolgoznak valamilyen formában a nyugdíj mellett.

78. táblázat

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma 6.3.

(Meg egyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	11614	18903	30517
2016	11486	18799	30285
2017	11267	18683	29950
2018	11089	18570	29659
2019	11093	18705	29798
2020	10835	18471	29306
2021	10498	18193	28691
2022	10261	18086	28347

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Városunkban az idősök részére szociális ellátást az önkormányzati fenntartású intézmények mellett számos egyházi és nem állami szervezet biztosít. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások keretében nyújtott alapszolgáltatások és a szakosított ellátások kategóriáját alapvetően a segítségnyújtás helyszíne és a segítségnyújtás mennyisége határozza el egymástól. Alapszolgáltatások esetében legtöbbször az ellátott saját lakókörnyezetében, vagy az intézmény helyiségében, míg a szakosított ellátások esetében egy adott intézményben történik a szolgáltatás biztosítása.

A szociális alapszolgáltatások célja, a jogosultak részére a saját otthonukban és lakókörnyezetükben történő segítségnyújtás, elsősorban önálló életvitelük fenntartásában és a korukból, az egészségi vagy mentális állapotukból fakadó problémáik megoldásában. Ezen ellátásokat otthonközeli szolgáltatásnak is szoktuk nevezni, melyre az „önálló életvitel” fenntartására kulcsfogalomként és alapelveként tekintünk, azzal, hogy intézményeink teljes elköteleződéssel és szakmai professzionalizmussal nyújtanak segítséget nem csak az ápolási, gondozási feladatokban, hanem egyéb, társadalmi, szociális helyzetek, körülmények és kapcsolataikat érintő problémák kezelésében.

Az alapszolgáltatások közül az étkeztetést az Önkormányzat a város területén 2011 októberétől Nyíregyháza-Városi Református Egyházközséggel kötött ellátási szerződés keretén belül biztosítja. Ezen kívül további 10 fenntartó kínálja szolgáltatását a város területén élő idősök részére. A Nyíregyházi Református Egyházközség által fenntartott Kálvium Idősek Otthona által biztosított szociális étkeztést 2021. évben átlagosan 976 fő vette igénybe, melyből 556 fő részére történt kiszállítással az meleg étel biztosítása. 2023. évben ez a szám 1485 fő volt, melyből 1017 fő kérte a kiszállítást. A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ a nappali ellátást igénybevevő idős személyek részére biztosít étkeztetést (napi egyszeri meleg ételt), melyet az intézmény saját konyháján készítenek el. A 3. sz. Idősek Klubjában (Nyíregyháza, Csaló köz 11-13.), hétvégi és ünnepnapon meleg étkezést is biztosítanak. 2021. december utolsó munkanapján 128, 2023. év utolsó munkanapján 124 fő vette igénybe a szociális étkeztetést az intézmény nappali ellátásának keretében.

000267

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ már hosszú évek óta magas színvonalon vesz részt Nyíregyháza Megyei Jogú Város időseinek az ellátásában és szervezi, biztosítja részükre a szükséges alapszolgáltatásokat.

Az Szt. 1993-ban alapellátásként határozta meg a **házi segítségnyújtást** is. A cél, az volt, hogy az alapellátások megszervezésével a települési önkormányzat hatékony segítséget tudjon nyújtani a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben, így biztosítva az önálló életvitelük fenntartását. Később *alapszolgáltatásként* határozták meg az eddigi alapellátásokat, hangsúlyozva ezzel a változtatással az egyes szolgáltatási formák tevékenység, illetve feladat jellegét. A 2008. év elején hatályba lépő változásokkal szét kívánták választani az alap- és szakellátást, s a szétválasztás eszköze, mércéje elsősorban az önellátási képesség megléte vagy hiánya volt, amelyhez kapcsolódóan vizsgálándóként merült fel az egészségi állapot, az ápolásra való rászorultság, valamint az önkiszolgálási képesség. Így került bevezetésre ekkor a gondozási szükséglet vizsgálat, melyet az intézmény vezetője, vagy az általa megbízott személy köteles elvégezni. Az Szt. 2016. január 1-jétől hatályos módosítása a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kört határozott meg, a szociális segítséget és a személyi gondozást.

A házi segítségnyújtás keretében az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való közreműködést kell biztosítani.

Önkormányzati intézményként a Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ 7 házi gondozói körzet összehangolt munkája révén biztosítja a város területén élők részére a házi segítségnyújtást. 2021 évben és jelenleg is 600 fő az engedélyezett létszám a házi segítségnyújtásban, a rendelkezésre álló adatok alapján 2021. december 31-én 542, 2023. évben pedig 511 fővel volt megállapodása az intézménynek házi segítségnyújtás szolgáltatás biztosítására. Az 542 megállapodással rendelkező ellátott közül 536, az 511 megállapodással rendelkező ellátott közül 509 fő személyi gondozásra, míg 6, illetve 2 fő szociális segítségre szerzett jogosultságot. (intézményi beszámoló 2021. és 2023)

Az Önkormányzat által fenntartott intézményen kívül további 8 fenntartó biztosít házi segítségnyújtást a város területén.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** olyan szociális alapszolgáltatás, melynek célja a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása. Az intézmény a házi segítségnyújtás mellett **jelzőrendszeres házi segítségnyújtást** is biztosít. A Máltai Szeretetszolgálat modellkísérleteként 1999-ben indult el prevenciós ellátásként, amely a gyors segítség igénybevételenek tudatával kívánta növelni a biztonságerzetet. Később a szociális törvényben előbb a házi segítségnyújtást kiegészítő szolgáltatásként majd később önálló szolgáltatásként szabályozták. 2008-tól a szolgáltatás a házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatásává válik; a továbbiakban jelzőrendszeres házi segítségnyújtást kizárólag házi segítségnyújtást végző szociális szolgáltató, illetve intézmény biztosíthat. 2013. július 1-től az alapszolgáltatások közül egyedülként állami feladat lett, mely feladatot azonban ellátási szerződés keretében továbbra is az intézmény látja el.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ szervezetén belül működő jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban működő készülékek száma jelenleg 190 db (ebből 40 darab Kétirányú kommunikációra alkalmas Vivago Domi készülék), mely Nyíregyháza és Nyírpazony közigazgatási területén élő ellátottaknál van kihelyezve. Továbbá a diszpécserközpont a környező településekről (Nyírtét, Napkor, Sényő, Nagycserkesz, Kálmánháza, Nyírtelek) segélyhívásokat fogad. 2021-ben mindösszesen 201, 2023-ban 206 segélyhívás történt - mely havi átlagban közel 17 riasztást jelent -, a legtöbb (32) november, illetve 2023. évben pedig szeptember hónapban volt. A segélyhívások okai között a leggyakoribb az elesés (101 eset), a betegség/rosszullét (68 és 69 eset), a higiénés szükséglet

000268

eset) és egyéb, például sebkötőzés, kullancseltávolítás, pszichés probléma (8 és 4 eset) miatti riasztás. 2021-ben 21, 2023-ban 32 esetben téves riasztás történt.

Az **idősek nappali ellátása** szociális alapszolgáltatás célja, hogy az igénybe vevők szociális helyzetének javításában, egészségük megőrzésében, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújtson. Fontos területe az idősebb generáció közösségi életének, a helyi igényeknek megfelelő, rendszeres napi programok, foglalkozások szervezésével és a folyamatos gondozói felügyelet biztosításával.

79. táblázat

A 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (6.3.1.)

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	18 938	458	1776	3849
2016	19 606	531	1609	4419
2017	20 292	450	1410	4599
2018	20 990	439	1491	4968
2019	21 971	458	1415	4836
2021	23 046	437	1 381	5 056
2022	23 437	431	1 262	5 637

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ a város területén 7 helyen működtet idősek klubját. Valamennyi klub hétfőtől péntekig 8.00-16.00 óra között áll a klubtagok rendelkezésére, a 3. sz. Idősek Klubjában (Nyíregyháza, Csaló köz 11-13.) folyamatosan hétfőn és ünnepnapokon is biztosított a szolgáltatás. Az Önkormányzati rendelet értelmében mind az idősek nappali ellátása, mind a demens személyek nappali ellátása – étkezés igénybevétele nélkül – térítésmentes.

A szolgáltatást igénybe vevők száma a 2023. december 31-én 210 fő volt, melynek 73%-a (153 fő) nő, és 27%-a (57 fő) férfi, a legmagasabban reprezentált korcsoport a 70-74 évesek csoportja, ide tartozik ellátottak 26 %-a (56 fő), a 90 éven felüli korosztályba mindössze 2 % (5 fő) tartozik.

Nyíregyháza város területén egyházi vagy egyéb fenntartásban 9 intézmény biztosít nappali ellátást az idősek részére. A fenti adatok alapján elmondható, hogy a nyíregyházi 65 év feletti lakosok 1,84 %-a vesz igénybe idős nappali ellátást, továbbá 5,38 %-uk házi segítségnyújtást igényel, illetve a szociális étkezést a nyíregyházi idősek 24 %-a veszi igénybe a KSH adatok alapján.

Az intézmény **demens személyek nappali ellátását** is biztosítja a városban két helyszínen, amely olyan szociális alapszolgáltatás, melynek célja, hogy az egyedül vagy hozzátartozóval, saját otthonukban élő demens személyek számára, állapotuknak és speciális szükségleteiknek megfelelő, az igénybe vevők szociális helyzetének javításában, egészségük megőrzésében, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújtson. Fontos területe az érintettek közösségi életének, hogy a helyi igényeiknek a megfelelő, rendszeres napi programok, foglalkozások legyenek biztosítva. Fontos, hogy a folyamatos gondozói felügyelet biztosításával az izolációt megszüntetve, az életminőséget megőrizve vagy javítva, biztonságban, tevékenyen, jó közérzettel teljenek az ellátottak mindennapjai.

000269

A települési hátrányok csökkentésében és az életfeltételek javításában jelentős szerepe van a **tanyagondnoki szolgáltatásnak**. A tanyagondnok sajátos helyet foglal el a szociális szolgáltatások rendszerében: munkájában az alapellátási feladatok a meghatározók, de számos olyan tevékenységet is végez, ami túlmutat a klasszikus szociális feladatokon (favágás, hó eltakarítás stb.), mivel a jogszabály²⁹ csak nagy vonalakban határozza meg a szolgáltatás tartalmát. A szolgáltatást a város területén, illetve a város környéki tanyák területén a Human-Net Alapítvány (ellátási szerződés keretében) és a Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház (Joób Olivér Szeretetintézmény) biztosítja.

Nyíregyháza hagyományosan nagy külterülettel rendelkezik, a külterületen lakók népességszáma a rendszerváltás óta stabilizálódik. A külső városrészekben és a bokortanyákon mozaikosan kép rajzolódik ki, elszórtan tanyákat és tehetős „magánbirtokokat” is találunk.

A HUMAN-NET Alapítvány 12 éve ellátási szerződés keretében, három körzetben működtet **tanyagondnoki szolgálatot**. A tanyagondnokok feladata a környező tanyavilágban, bokrokban élő rászorultak segítése, a tanyavilági létből eredő hátrányok csökkentése. Elsődleges feladatuk – a Nyíregyháza-Városi Református Egyházközséggel együttműködve – a szociális étkeztetés házhoz szállítása, ezen túl segítséget nyújtanak az egészségügyi szolgáltatókhoz való eljutásban, gyógyszerek kiváltásában, házkörüli munkákban. A Human-Net Alapítvány által biztosított három szolgáltatásnak összesen 2020-ban 136 fő, 2021-ben 148 fő, 2023. évben 142 fő ügyfele volt az Alapítvány éves szakmai beszámolója alapján.

Alapvetően meghatározza a körzetekben felmerülő feladatok arányát a településrészek, tanyás ingatlanok demográfiai fejlődése. A bővülő településrészekben tapasztalható lakosságnövekedés és lakásépítés arra enged következtetni, hogy a fiatalok és nagycsaládosok beköltözésének köszönhetően a helyi lakosság átlagéletkora csökken, tehát a tanyagondnok feladatai átalakulnak, az idősök mellett megjelennek a gyerekek a klienskörben; a szociális étel szállítás, egészségügyi intézménybe történő eljuttatás és a ház körüli segítségnyújtás száma csökken, míg a gyerekszállítás és a közösségi, információnyújtási feladatok száma nő.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ a gyógyászati segédeszközök kölcsönzését térítésmentesen biztosítja a Nyíregyházán élők számára, akik ápolásra szorulnak, vagy mozgásukban korlátozottakká válnak és ez által tartósan, vagy átmeneti jelleggel segédeszköz használatára szorulnak. Kölcsönözhető eszközök: kerekesszék, WC magasító, kapaszkodók járókeret, mankó, bot, otthoni ápoláshoz speciális kórházi ágy, decubitus matrac, rolátor (háromkerekű bevásárló kocsi), stb.

A kölcsönzés időtartama 6 hónap, ami szükség esetén meghosszabbítható. **A kölcsönzés térítésmentes.**

A **szakosított ellátások** általános célja, azon – az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt – rászorult személyek speciális igényeinek megfelelő ellátás biztosítása, akikről az alapszolgáltatások körében nem lehet megfelelően gondoskodni.

Az önkormányzat fenntartásában működő Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ két telephelyen, a Pacsirta u. 29-35. szám (43 fő) és a Rozsnyai u. 8/a. szám alatt (20 fő) működtet **idősek otthonát**. Az intézmény beszámolója alapján a kihasználtság 2023. évben 101 %.

Nyíregyházán az önkormányzati fenntartású intézményen kívül 7 idősek otthona található, ebből egy az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében működtetett Sóstói Szivárvány Idősek Otthona, melynek 2011 októberétől a Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség a fenntartója.

²⁹ Szt. és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet

Szolgáltatások telephelyei és a kihasználtság mutatói 2021. évben
A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központban

Ellátási forma	Feladatellátás helye	Engedélyezett férőhelyszám (fő)	Kihasználtság %
Idősek Otthona	Pacsirta u. 29-35. Rozsnyai u. 8/a.	43 20	101 %
Nappali ellátás:			
1. számú Idősek Klubja	Vécsey köz 2.	36	100 %
2. számú Idősek Klubja	Fő u. 3.	20	
3. számú Idősek Klubja	Csaló köz 11-13.	41	
6. számú Idősek Klubja	Vécsey köz 31.	25	
7. számú Idősek Klubja	Dália u. 1.	20	
9. számú Idősek Klubja	Család u. 11.	20	
Nyírszölősi Idősek Klubja	Kollégium u. 58.	25	
Demens személyek nappali ellátása			
1. számú Idősek Klubja	Vécsey köz 2.	6	116 %
9. számú Idősek Klubja	Család utca 11.	6	
Étkeztetés		A Tanúsítványban nincs meghatározva engedélyezett férőhely. (2021. december utolsó munkanapján 128 fő vette igénybe a szociális étkeztetést az intézmény nappali ellátásának keretében.)	
1. számú Idősek Klubja	Vécsey köz 2.		
2. számú Idősek Klubja	Fő u. 3.		
3. számú Idősek Klubja	Csaló köz 11-13.		
6. számú Idősek Klubja	Vécsey köz 31.		
7. számú Idősek Klubja	Dália u. 1.		
9. számú Idősek Klubja	Család u. 11.		
Házi segítségnyújtás	Vécsey köz 2.	600	95,25 %
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Pacsirta u. 29-35.	190	100 %

Forrás: Nyíregyházi Szociális Központ 2021. évi szakmai beszámolója

80. táblázat

Szolgáltatások telephelyei és a kihasználtság mutatói 2023. évben a Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ

Ellátási forma	Feladatellátás helye	Engedélyezett férőhelyszám (fő)	Kihasználtság %
Idősek Otthona	Pacsirta u. 29-35. Rozsnyai u. 8/a.	43 20	101 %
Nappali ellátás:			
1. számú Idősek Klubja	Vécsey köz 2	36	112 %
2. számú Idősek Klubja	Fő u. 3.	20	
3. számú Idősek Klubja	Csaló köz 11-13.	41	
6. számú Idősek Klubja	Vécsey köz 31.	25	
7. számú Idősek Klubja	Dália u. 1.	20	
9. számú Idősek Klubja	Család u. 11.	20	
Nyírszölősi Idősek Klubja	Kollégium u. 58.	25	

000271

148

5/4

Demens személyek nappali ellátása			
2.számú Idősek Klubja	Vécsey köz 2.	6	108 %
9. számú Idősek Klubja	Család utca 11.	6	
Étkeztetés			
1. számú Idősek Klubja	Vécsey köz 2.	A Tanúsítványban nincs meghatározva engedélyezett férőhely. (2023. december utolsó munkanapján 124 fő vette igénybe a szociális étkeztetést az intézmény nappali ellátásának keretében.)	
2. számú Idősek Klubja	Fő u. 3.		
3. számú Idősek Klubja	Csaló köz 11-13.		
6. számú Idősek Klubja	Vécsey köz 31.		
7. számú Idősek Klubja	Dália u. 1.		
9. számú Idősek Klubja	Család u. 11.		
Házi segítségnyújtás	Vécsey köz 2.	600	85,2 %
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Pacsirta u. 29-35.	190	78,4 %

Forrás: Nyíregyházi Szociális Központ 2023. évi szakmai beszámolója

Az adatok alapján látható, hogy a bentlakásos intézményi férőhelyek és a demens nappali ellátás férőhelyeinek kihasználtsága 100 % fölötti. A szolgáltatások közül a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kihasználtsága csökkent, amely mögött a Gondosóra program bevezetése állhat.

A szociális törvény 2018. január 1-i módosítása érintette a **pénzbeli és természetbeni ellátások** vonatkozásában az idős lakosságot is. Új támogatási formaként vezették be a tartós ápolást végzők időskori támogatását, melyet azok a nyugdíjasok, akik nyugdíjuk megállapítása előtt 20 éven át saját háztartásukban ápolták, gondozták gyermeküket havonta 50 000 Ft összegű támogatásra jogosultak. Bár az Sz. szabályozza az ellátást, a 383/2017. (XII.12.) Korm. rendelet az általános hatáskörű nyugdíjmegállapító szervhez telepíti a hatáskört.³⁰

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által a helyi rendelet alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális ellátások közül több támogatás az idősök ellátását segíti, így pl. a méltányos ápolási díj, rendszeres és rendkívüli gyógyszer-támogatás, a karácsonyi támogatás.

A statisztikai adatok is alátámasztják, hogy kiemelt jelentősége van az ápolási, illetve az önkormányzatunk által folyósított méltányossági ápolási díjnak, mely utóbbi az időskorú lakosság otthoni, a családtagok által történő gondozást támogatja.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által saját rendeletében biztosított kiegészítő ápolási díj folyósításának feltételeként határozta meg a város, hogy az ápoló köteles a méltányossági ápolási díjat megállapító határozatával a határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül a Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központot felkeresni és a Központ által meghatározott időpontokban első alkalommal 16 óra felkészítő (ápolási, gondozási ismeretek) foglalkozáson, ezt követő minden évben 8 óra időtartamban tanácsadáson részt venni.

Ezzel a „jó gyakorlattal” 2020. évben az Önkormányzat pályázott a **Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ)** által irányított **Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program** felhívására az „**Önkormányzati jó gyakorlatok az idősellátásban**” kategóriában. A pályázat során kisfilmet kellett készíteni, melyben bemutatásra került maga a képzés. Ezzel a pályázattal Nyíregyháza I. helyezést ért el, mely pénzjutalommal is járt. A megnyert pénzösszegeből a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központban egy demonstrációs terem került kialakításra, mely segíti az otthoni ápolást végző személyek (kiegészítő ápolási díjban részesülők) gyakorlati felkészítését.

c) *kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;*

³⁰ Szt. 44/A. §

Nyíregyháza Megyei Jogú Városban szervezett kulturális, közművelődési programok, szolgáltatások az idős korosztály részére is teljeskörűen hozzáférhetőek és rendelkezésre állnak, továbbá sok nagyrendezvény a városban ingyenesen látogatható. A nyugdíjas szervezetek nagyon aktívak a városban és sok esetben önmaguk és a többi nyugdíjas szervezet számára a város támogatásával szerveznek kulturális programokat. A rendezvényekre, színházi, könnyűzenei programokra való eljutást a helyi járatú menetrend szerint közlekedő modern autóbuszok segítik.

Az aktív tevékeny idős korban egyik fontos pillére a társadalmi aktivitás fenntartása és az életen át tartó tanulás. Ennek tudatában kerül sor 2015 évtől folyamatosan minden évben a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karának Gerontológia Tanszéke és az Önkormányzat együttműködésében a **Kelet – Magyarországi Szépkorúak Akadémiája rendezvénysorozat** megszervezésére. Hét évvel ezelőtt került megszervezésre vidéki városban elsőként Nyíregyházán. Az érdeklődés azóta is töretlen a nyíregyházi idősök körében. A társadalomban egyre több idős ember él, akik úgy, mint a fiatalok, szeretnének tanulni, szeretnének a társadalom megbecsült és aktív tagjai maradni. A szépkorúak akadémiája az előadásorozataival ebben kíván segítséget nyújtani számukra. Minden évben az évad végén azon résztvevők, akik rendszeresen látogatták az Akadémiát, elismerő oklevelet kaptak.

A 2023 évben a programokat, az előadások tartalmát az Idősügyi Tanács állította össze, félévente 6-6 előadás került megszervezésre.

Szeptemberben, októberben és novemberben hallhattak előadásokat többek között az erkélyen és balkonon nevelhető fűszernövényekről, a laktóz-és gluténérzékenység tüneteiről, az egyedül élő idősök családi kapcsolatairól és a családfe-kutatásról. Az előadások nagy sikert arattak az idősök körében. A programsorozat megszervezését és lebonyolítását a Váci Mihály Kulturális Központ koordinálja.

Nyíregyháza Idősügyi Tanácsa már évek óta hagyományosan meghirdeti az **Alkotó Idősek kiállítását** a Váci Mihály Kulturális Központban. Ide olyan tárgyakat várnak, amelyeket az idősök készítettek, ez lehet akár festmény, hímzett terítő, horgolt tárgyak, bármilyen olyan dolog, amelyet az idős ember alkotott. A kiállítás egy adott időtartamig, általában 1 hónapig bárki által megtekinthető a Váci Mihály Kulturális Központban.

A 2020-2021. évben a Covid járványt követően több mint 60 fő, több mint 200 alkotást mutatott be a nagyközönségnek. 2022. évben 23 fő 67 alkotása, 2023. évben 46 alkotó 138 db alkotását (gobelin, festmény, fotó, horgolt tárgyak stb.) tekinthették meg az érdeklődők. A tárlat egy meghatározott ideig megtekinthető a nagyközönség számára a Váci Mihály Kulturális Központban.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ az **Idősekért és Fogytékosokért Jól szolgálát Alapítvánnyal** közösen minden évben több alkalommal **Idősek Akadémiája** címmel ingyenes előadásokat szervez az időseket érintő, érdekes és hasznos témákban. A témák között szerepel a boldogság, egészség, biztonság stb. témakörök, de szívesen veszik a szervezők az idősök által javasolt, az általuk igényelt témákat is.

Az Első Nyírségi Fejlesztési Társaság és az Idősügyi Tanács és az Önkormányzat közösen **Ki? Mit? Tud?** rendezvényt szervez a városban élő idősök részére. A COVID világjárvány miatt ez a rendezvény 2019. évben került utolsó alkalommal megszervezésre, ahol közel 50 produkció, különböző kategóriában (vers, próza, szólóének, kórus, hangszer, tánc stb.) közül kerültek ki a legjobbak egy szakmai zsűri segítségével. Minden évben nagy sikerrel zajlik a rendezvény, melyre nagyon lelkesen készülnek a nyugdíjas szervezetek csoportosan és a nyugdíjas személyek egyénileg is. 2023. október 18-án pár év kihagyás után az idősök nagy örömeire 8. alkalommal ismét megszervezésre került a vetélkedő. A vers és próza, szólóének-kórus-hangszer, tánc, kategóriákban 31 produkció, 180 fellépő vett részt. A program végén minden nyugdíjas klub és egyéni fellépő személyre szóló oklevelet, a négy kategóriában indult első 3 helyezett serleget kapott, valamint kiosztottak 10 különdíjat is.

000273

d) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai fejlesztése, képzése a mai korban elengedhetetlen. Az elmúlt 1-2 évben megtapasztalt COVID-19 világjárvány megmutatta számunkra, hogy sok esetben az idősökkel való kapcsolattartás az Ő védelmükben és érdekükben informatikai eszközökkel lehetséges. Az elmúlt időszakban nagy segítséget jelentett számunkra, hogy szülők, nagyszülők már rendelkeztek egy minimális informatikai tudással (mobiltelefon használatával, laptop, tablet kezelési technikákkal), így lehetőség volt a személyesebb kapcsolattartásra a világjárvány idején. A jelen korban az idősök informatikai fejlesztése elengedhetetlen. Ezzel nem csak a munkaerőpiaci esélyeik nőnek, de általánosságban is elmondható, ha rendelkeznek informatikai tudással, akkor tágabb információhoz juthatnak. Ezért szükséges, hogy a lehető legszélesebb körben fejlesszük az idősök informatikai tudását. E mellett az is nagyon fontos, hogy az idősök rendelkezzenek a megfelelő eszközökkel, illetve kapjanak segítséget ahhoz, hogy a megfelelő eszközöket tudják megvásárolni.

Az Idősügyi Tanács és a Digitális Tudásközpont együttműködésének köszönhetően „Digitális kortalanság” jegyében tudatos internethasználat szépkorúaknak című foglalkozásokat indult 2024. évben. Az előzetes regisztrációt követően turnusonként 3 alkalommal vehettek részt a szépkorúak a képzésben, ahol informatikai szakemberek segítettek nekik elsajátítani akár a saját eszközeiken az internethasználatot. Hasznos időtöltési lehetőség azoknak a nyugdíjasoknak, akik érdeklődnek a számítógépek és az internet által kínált lehetőségek iránt, de úgy érzik, szükségük van egy kis segítségre az első lépésekhez. Több turnusban maximális létszámmal vettek részt a szépkorúak a képzésen.

e) a generációk közötti programok.

Az önkormányzat **pénzügyi támogatást** nyújt pályázat meghirdetésével az **önszerveződő közösségek számára**. A felhívás minden év októberében kerül meghirdetésre a generációk együttműködését segítő programok támogatására, amelyre számos idősekkel és gyermekekkel foglalkozó szervezet nyújt be pályázatot és részesül pénzügyi támogatásban.

81. táblázat

Generációk együttműködését segítő programok támogatása
2018-2023 közötti időszakban

Támogatás éve	Támogatott szervezetek száma	Támogatási összeg
	db	Ft
2018.	108	7.500.000.-
2019.	107	7.469.915
2020.	71	4.530.000.-
2021.	95	7.500.000.-
2022.	97	7.500.000.-
2023.	101	7.500.000.-

Forrás: saját szerkesztés

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az **Idősügyi Tanács** 2012. évtől aktívan működik Nyíregyháza Megyei Jogú Városban. A Tanács az önkormányzat mellett működő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület. Feladata az idős állampolgárok életkörülményeinek javítása, az őket érintő problémák feltárása, megismerése és lehetőségek szerinti megoldása, vélemények, és információk cseréje, valamint a különböző célok és törekvések megismertetése és egyeztetése. Az Idősügyi Tanács tagjait különböző Nyíregyházán működő nyugdíjas szervezetek delegálják, de feladatuk nemcsak a szervezetek és tagságuk érdekeinek, hanem a nyíregyházi idős embereknek - akik esetleg nem tagjai semmilyen szervezetnek - a képvisellete, problémák megfogalmazása, javaslattétel, intézkedések (pl. nyugdíjas hétfő - kedvezményes fürdő belépés idősök

000274

számára, kerékpáros, rolleres közlekedés szabályai a belvárosban, akadálymentes közlekedés biztosítása témakörökben stb.) kezdeményezése.

Az Időügyi Tanács kezdeményezésére már hagyománnyá vált, hogy minden évben az Idősek Világnapja rendezvénysorozat keretében **Állatparki sétát** szerveznek. Az adott napon minden idős személy ingyenesen látogathatja meg a Nyíregyházi Állatparkot, ahol egy kellemes napot tölthetnek együtt a nyíregyházi idősök.

2023. évben az Idősek Világnapi rendezvényt a Sóstói Múzeumfaluban rendezte meg Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata az Időügyi Tanács közreműködésével. Ebben az évben új helyszínen, új programokkal szerették volna megrendezni a szépkorúak részére ezt a programot. A rendezvényt rendkívül nagy érdeklődés övezte, közel 2200 szépkorú személy vett részt a programokon. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosította minden résztvevő részére a Múzeumfaluba az ingyenes belépőt, illetve az intézmény munkatársai különböző színes programokkal várták a megjelent szépkorúakat. Nagyon ötletesen térképet kaptak az idősök, akik végig járhatták a különböző térképen megjelölt pontokat, részt vehettek játékos vetélkedőkben és a végén mézeskalács szívet kapott, aki a *végéig eljutott. A programra történő eljutást segítette a Valánbusz Zrt. azáltal, hogy a reggeli és délelőtti órákban a járatsűrítés révén a közlekedés zavartalan volt.* Az Idősek Világnapi rendezvényen minden résztvevő szendvics ebédet kapott.

2014-től minden tavasszal megrendezésre kerül az **Időskorúak Sporttalálkozója**, ahol több sportágban versenyezhetnek a jelentkezők. Az idei évben már a hetedik alkalommal rendezték meg a Sporttalálkozót, ahol a város nyugdíjasai tizenegy sportágban mérhették össze tudásukat Nyíregyháza legújabb sportlétesítményében az Atlétikai Centrumban. 2023. évben már nyolcadik alkalommal került sor a Sporttalálkozó megszervezésére. A nevezés díjtalan volt, s végül 25 klub 510 résztvevője mérettette meg magát a különböző sportágakban. Asztalitenisz, atlétika, kislabdadobás, ultiverseny és játékos ügyességi sorverseny is várta a résztvevőket. A versenyek végén oklevelek, érmek és kupák átadása után ebédet várták a szépkorúakat.

Az Önkormányzat Időügyi Tanácsa 2015. évtől folyamatosan minden évben **„Meséld el nekem”, „Élettörténetek Nyíregyházán”** címmel pályázatot hirdet az idősöknek. Élettörténetek, vagy életük egy szakaszának a megírására, ami Nyíregyháza-hoz kötődik. A pályázat célja: az idős ember élete egy-egy olyan fontos eseményének, érdekes szakaszának megismerése, amely tanulsággal szolgálhat a felnővekvő nemzedék és az utókor számára. Olyan írott pályaművek (történetek) beadását várják, amelyek a pályázó nyugdíjas személyéhez, családi eseményhez, Nyíregyházán történt eseményekhez, a gyermekkor megéléséhez vagy a városban lezajlott történelmi eseményekhez kapcsolódnak. A beadott pályamunkákat minden évben jutalmazzák és egy könyv formájában jelenik meg meghatározott példányszámban.

82. táblázat

„Meséld el nekem” Élettörténetek Nyíregyházán pályamunkák adatai

Év	Pályázók száma (fő)	Pályamunkák száma (db)	Megjelent könyv
2015.	14	15	1 kötetben került kiadásra a két év pályamunkája
2016.	31	31	
2017.	17	18	Kiadásra került a könyv
2018.	26	26	Kiadásra került a könyv
2019.	27	31	2024. évben kerülnek kiadásra 2 kötetben
2020-2021	24	28	
2022-2023.	15	16	
Összesen:	154	165	

Forrás: saját szerkesztés

00275

KH

A város területén jogász közreműködésével **ingyenes jogsegély szolgálat** működik nyugdíjasok számára.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által szervezett **Mozdulj Nyíregyháza** program keretében valamennyi korosztály, így az időskorúak számára is rendszeres sportolási lehetőség biztosított. Heti beosztás szerint minden nap meghatározott sport program (jóga, gerinctorna, esésmegelőzés program, csontritkulás mozgásprogram, senior tánc stb.) fogadja az időseket, mely programok ingyenesen látogathatóak. A **Senior kondi-parkban** szintén biztosított a lehetőség a sportolni és mozogni vágyó idős emberek számára. Az aktív mozgás lehetőségét biztosíthatta az a program, amelynek keretében ingyenes fürdőjegyet kaphatnak az idősek.

A város igyekszik a nagyobb rendezvényeken a programok részeként **szűrővizsgálatokat** biztosítani az idősek részére is. Ezen kívül egészségmegőrző programok szervezésére kerül sor, amelynek szintén részét képezik a szűrővizsgálatok. Az idősek részéről nagy az érdeklődés és a részvétel ezen szűrővizsgálatok iránt. Az intézmény szakemberei által végzett szűréseken - BMI-mérés, Koleszterinszint mérés, Vércukorszint mérés, EKG-Szívritmus mérés, Véróxigénszint mérés, Vitaminszint mérés - vizsgálatokon ingyenesen vehettek részt az érdeklődők.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ és az Idősekért és Fogyatékosokért Jóléti Alapítvány közösen minden évben tavasszal és ősszel **Alzheimer Cafe** címmel programsorozatot szervez, amely az Alzheimer betegségben szenvedők hozzátartozóinak nyújt találkozási lehetőséget és tanácsadást. Minden alkalommal meghívott szakemberek segítik a programon résztvevőket az adott napi témák feldolgozásában.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata már két alkalommal is (2004-ben és 2016-ban) elnyerte az Idősbarát Önkormányzat díjat. A 2016-ban elnyert díj pénzjutalommal is járt. Az Időügyi Tanács javaslatára ez összeg felhasználásával egy egész napos ingyenes belépési lehetőséget biztosítottak a nyíregyházi Állatparkba az idősek számára, amely azóta már hagyománnyá vált és minden évben megszervezésre kerül az önkormányzat saját forrásából. A 65 év feletti személyek személyigazolvány és a nyíregyházi lakcímkártya felmutatásával, a 65 év alattiak a nyugdíjas igazolvány bemutatásával válnak jogosulttá az ingyenes belépésre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az időskorúakkal kapcsolatos szemléletváltás megvalósítása nem lehet eredményes a generációk közötti együttműködés, szolidaritás nélkül.	Programok szervezése, ahol minden generáció képviselteti magát, együttműködés a generációk között, egymás segítése a mindennapokban.
Az időskorú társadalomban egyre jelentősebbek a demenciával élő emberek és hozzátartozóik speciális szükségletei.	Előadások szervezése a témakörben szolgáltatások biztosítása.
Sértetté, áldozattá válás tekintetében az idős korosztály az egyik leginkább veszélyeztetett célcsoport.	A Rendőrség szakembereinek segítségével felvilágosító előadások szervezése
Generációk közötti eltávolodás	Közös programok szervezése a gyermekek, családok és az idős generáció számára, a fiatalok informatikai képzést, fejlesztést, segítséget nyújtsanak az idős generáció részére, akár közösségi szolgálat keretében.

Alacsony az idősödő és idős emberek foglalkoztatása.	Az idősödő és idős emberek foglalkoztatási szintjének javítása: - a szenior foglalkoztatás fejlesztésével, a munkaerőpiacról való korai kikerülés megelőzésével - a rugalmas, az atipikus, a munkavégzési aktivitásnak megfelelő munka- és jogi környezet kialakításával - a munkaerőpiacra való visszatérés elősegítése az információs technológiai képességek és készségek elsajátításával, - mindenki számára hozzáférhető képzések/átképzések rendszerének fejlesztése, a felnőttkorban való képzés módszertanának fejlesztése, - egyéni szinten az időskorra való felkészüléshez szükséges aktivitás elősegítése, támogatása, a karrierépítéshez hasonló módon - idősök foglalkoztatását segítő szervezetek közreműködése, a foglalkoztatást támogató és elfogadó jellegű gazdasági és társadalmi magatartási minták, jó gyakorlatok bővítése és fejlesztése - Rugalmas nyugdíjazási/foglalkoztatási programok támogatása, mely lehetőséget ad a munka világából történő folyamatos/fokozatos kilépésre, - intergenerációs együttműködést támogató munkahelyek program a fiatal munkavállalók és a szenior korosztály egymástól való tanulásának és közös munkavégzésének elősegítésére.
Nem megfelelő az időskorú lakosság tanulásának elősegítése.	Az információs-kommunikációs technológiai ismereteik fejlesztése, - az alternatív, tanulási lehetőségekhez történő hozzáféréssel, a képzések támogatásával, élethosszig való tanulás lehetőségének megteremtésével, - e-learning, e-információ és az e-szolgáltatások továbbfejlesztése, elérésükhöz történő hozzáférés és hozzájutás támogatása, célzott programok az idősök számára a digitális tudás fokozása érdekében, - nonformális és informális tanulási programok az idősök képzésének elősegítésére (közösségi tanulás, tanulókörök, stb.) - Senior akadémiák, szépkorúak akadémiáinak támogatása (széles körben hozzáférhető ismeretterjesztő jellegű közösségi oktatás).
Alacsony az idősök részvétele az önkéntes munkában	Az idősödő, valamint az idős emberek bevonása az önkéntes munka világába, mellyel az idősödő generáció tudásának elismerése és hasznosítása is megvalósul

A korosztály közösségi életbe történő bevonása. Az idősök bevonása a városi kulturális, sport és egyéb rendezvényekbe.	A nyugdíjas egyesületek és mozgalmak munkájának támogatása annak érdekében, hogy minél több időskorút be tudjanak vonni a közösségi programokba, - közérdekű tevékenységek (városi kulturális, szabadidős és sportprogramok) szervezése a senior korosztály bevonásával és aktív szerepvállalásával, - idősök bevonása a helyi, szomszédsági programokba, közösségfejlesztő programokba, - szomszédság támogató hálózat kialakítása (közösségi szolidaritás támogatása), - a helyi gazdasági tevékenységek támogatása (helyi piacok, rövid árucélok támogatása).
Kevés azon programok száma, amelyek a generációk közötti szolidaritás, együttműködést erősítik.	Az idősödés folyamatának pozitív bemutatását a társadalom egésze számára pl.: programok szervezése a fiatal generációnak, melyeken keresztül a folyamatot megismerik, - programok szervezése pl.: óvodák és idősök klubja együttes programszervezése a kapcsolatokat erősítése céljából, - tematikus közösségi beszélgetések intergenerációs szellemben, - családi – generációs szolidaritás erősítését támogató programok.
Az idős korosztály egészségi állapota nem megfelelő.	Az egészség megőrzéséért történő felelősségvállalás erősítése az egyén részéről is - az egészségtudatos magatartás és az időskorra történő felkészülés támogatása, - a sport és a mozgás jó hatásaira tekintettel a rendszeresen sportoló idősök, és a seniorsport támogatása, - a lelki egészség védelmének erősítése, különösen a depresszió elleni küzdelem, a szorongásos tünetek megelőzése, kezelése, a veszteségek feldolgozásának területén, megkülönböztetett figyelemmel az idősödés „elnőiesedésére”, - az elsődleges prevenció erősítése, szűrőprogramokon való részvétel biztosítása, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása.
Alacsony az idősök anyagi biztonsága, életminősége.	Erősíteni kell az öngondoskodás szemléletét - indokolt és szükséges a munkaerőpiacon maradás, illetve az oda való visszatérés ösztönzése, - emberi jogok érvényesülését és az emberi méltóság megőrzését támogató környezet megerősítése a közbiztonság növelésével, - idősbántalmazások kezelése megelőzéssel, enyhítéssel, szakszerű ellátással, felvilágosítással, - szegénységgel veszélyeztetett (alacsony nyugdíjból élő, egyedülélő, stb. korosztály célzott támogatása, segítése.

Nem elegendő azon szolgáltatások száma, amelyek integrált egészségügyi és szociális szolgáltatásokat nyújtanak.	A szolgáltatások fejlesztése járuljon hozzá a rekreáció és a rehabilitáció lehetőségeihez, valamint a readaptációhoz, - szolgáltatásokhoz és az ellátásokhoz való hozzáférés területi egyenlőtlenségeinek csökkentése, - az idős emberek esélyegyenlőségének biztosításához fokozott figyelmet szükséges fordítani – tanácsadással és megfelelően kifejlesztett szerkezetekkel – a lakások szükség szerinti átalakíthatóságára és biztonsági felszerelésekkel történő ellátottságára, - egészségügyi és szociális szolgáltatások koordinációjának fejlesztése, - speciális problémafókuszú interdiszciplináris programok fejlesztése (pl. demenciával élők biztonságának és ellátásának segítése), - magas kockázatú csoportok (75 év feletti, egyedül élő, helyi közösségben izolálódó, kapcsolatok nélküli, rossz egészségi állapotban lévő, mentálisan hanyatló, települési hátrány miatti, szociálisan rászoruló, alacsony jövedelmű) idősek elérése célzott programokkal, a kockázatok csökkentése (önkéntes programok, közösségfejlesztő programok, személyes szolgáltatások célzása, veszélyhelyzetek megelőzése).

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Jelen program fogyatékosügyi pontja bemutatása előtt fontos és szükséges szót ejtenünk arról, hogy bár a helyi esélyegyenlőségi program következetesen a fogyatékoság kifejezést használja, a terület vizsgálatakor akarva-akaratlanul számos egyéb terminussal találkozunk, melyek az esetek többségében csak részben fedik le ugyanazt a társadalmi csoportot. A fogyatékosügyben és az azzal gyakran összeérő foglalkoztatás - és szociálpolitikai szóhasználatban számos fogalom van gyakorlatban, pl.: fogyatékos, akadályozott, rokkant, sajátos nevelési igényű, megváltozott munkaképességű, egészségkárosodott, melyek más-más szempont szerint határozzák meg az érintettek csoportját, azonban ezek a terminusok nem jelölnek ki egymástól világosan elkülönülő társadalmi csoportokat. Ennek ellenkezőjét jelenthetjük ki: az átfedések jelentősek. A fenti fogalmak nem egyforma kategóriákat alkalmaznak a hátrányok szintjét illetően. Van, ahol az állapotra, van, ahol az abból következő funkcionális és/vagy társadalmi hátrányokra helyezik a fő hangsúlyt. A kifejezések sokszerűsége ugyanakkor nem magyar jellegzetesség, az Európai Unió tagországaiban szintén jelenlévő, ismert probléma.

Jelen program keretében nincs lehetőség a fogyatékoság és társfogalmai mélyebb elemzésére, azonban nem hagyható el, hogy az e pontban használt fogalmi értelmezés kontextusba kerüljön.

Figyelembe véve, hogy jelen összefoglaló a társadalmi hátrányokkal küzdő helyi csoportok esélyegyenlőségének helyzetét és annak előmozdítására tett lépéseket foglalja magában, a fogyatékoság fogalmát az ENSZ által elfogadott: a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv - legkevésbé megszorító – értelmezése szerint fogjuk tárgyalni. Az Egyezmény szerint: fogyatékossgal élő minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi

vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. Az Országgyűlés az Egyezmény kötelező hatályát elismerte és a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikálta. Értelmezésünkben tehát a testi struktúra bármely elemének károsodása miatt bekövetkező, a társadalmi szerep betöltésében általában korlátozott személy átfogó megjelölése jelenik meg.

A fogyatékosügy, mint átfogó kérdéskör számos jogszabály fókusza. A fogyatékos személyeket érintő legfontosabb és a jelen programot leginkább befolyásoló nemzetközi jogszabályok között említjük meg az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát, az Európai Szociális Kartát, az Emberi Jogok Európai Egyezményét, a Madridi Nyilatkozat a befogadó társadalom alapja a diszkrimináció-mentességgel párosuló pozitív cselekvést.

Hazai jogszabályok közül e dokumentum 1. pontjában meghatározottakon túl a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvényt, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendeletet, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról szóló 327/2012. (XI. 16.) Korm. rendeletet említjük.

Külön kiemelendő az Országos Fogyatékossgügyi Program, mely 2015-2025. évekre vonatkozóan megfogalmazta a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségét, jólétét előmozdító célokat, melyekkel Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata egyetért és Helyi Esélyegyenlőségi Programjával ahhoz illeszkedni törekszik.

Nyíregyházán a fogyatékossggal élő személyek támogatását az önkormányzati fenntartású intézmények mellett a civil szféra és egyházi intézmények biztosítják. Nyíregyháza Önkormányzata konstruktív kapcsolatot ápol a terület más fenntartóival, felismerve azt, hogy a városban a fogyatékos személyek részére minél szélesebb palettán szükséges ellátásokat biztosítani.

Az elmúlt évek fejlesztései sok tekintetben igen jelentős előrelépést tudtak produkálni a fogyatékossggal élők esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében Nyíregyházán. A tömegközlekedés fejlesztésével, új alacsonypadlós helyi járatú autóbuszok beszerzésével a közlekedés feltételei folyamatosan javulnak. Számos projekt eredményeként, köztetek, közintézmények, kulturális funkciók akadálymentes hozzáférése vált lehetővé. Előrelépést jelentenek az Európai Unió által biztosított források bevonásával megvalósuló más beruházások is, hiszen a kivitelezés során ma már követelmény az akadálymentes hozzáférés biztosítása.

Súlyos hiba lenne azonban csak a megvalósult fejlesztéseket számba vennünk, a későbbi pontokban bemutatott beruházások/kezdemenyezések mellett ugyanis jó néhány területen vannak hiányok és lemaradások.

A beruházások esetében előfordul, a fél -, vagy átgondolatlan megoldások alkalmazása, pl. nincs felolvasási funkció az ügyfélszolgálati centrum sorszámadagolóján, az alacsonypadlós buszok külső hangszóróin nem hallható a járat száma és iránya, mozgáskorlátozott illemhelyek lezárása stb.

A fenti példák talán érzékeltetik, hogy az akadálymentesítésre törekvés minden jószándéka mellett is előfordulnak hibák, ezért még nagyobb erőfeszítéseket kell tenni az életszerű tervezés és a (köz)szolgáltatások empatikus biztosítása érdekében. Emellett, a meglévő infrastruktúra (pl.: közintézmények, köztetek, buszmegálló), az információbiztosítási gyakorlat (pl.: rendezvények megközelíthetősége, honlapok akadálymentes nézete), kulturális és sport programkínálat szűkössége és a foglalkoztatás területén is jelentős előre lépésre lenne szükség, illetve fontos, hogy fejlődjenek a lakhatás és az önálló életvitel lehetőségei.

000280

A valódi integráció eléréséhez számos feladat vár megvalósításra. Sem a fogyatékossgal élő, sem a megváltozott munkaképességű emberek számára biztosított ellátások nem teljes mértékben teszik lehetővé az önálló életvitelt, az akadálymentesítés minden fogyatékossgai formára kiterjedő szemlélete pedig még hiányos. Több figyelmet kell fordítani arra is, hogy a társadalomból kirekesztődő emberek újra be tudjanak kapcsolódni a helyi közösség működésébe, és számukra is elérhető legyen a hasznos és értékteremtő munka. A fentieken túl, a területen szükséges az életen át tartó szolgáltatások biztosítása is, illetve arra, hogy a meglévő ellátások hálózatban működjenek egymással.

A fogyatékossgal élő emberek integrációját gátló problémákat illetően alapvető probléma a hozzáférés hiánya. A Helyi Esélyegyenlőségi Program e pontjában a hátráltató tényezők feltárásával alakítható ki olyan összehangolt program, melynek elemei egymással koherens egészet alkotnak és jelentős előrelépést idézhetnek elő a fogyatékos személyek integrációjában. Ebben a folyamatban alapvető fontosságú - és e tekintetben komoly előrelépés történt - hogy a fogyatékossgal élő személyek lehetőséget kapjanak helyzetük alakításában, meghívást kapjanak az őket érintő események tárgyalására, véleményük meghallgatást nyerjen. Nyíregyházán e cél elérésére 2021.évben megalakult a Fogyatékossgügyi Tanács (lásd: 7.5 pont). A Tanács képviselőinek lehetőségük van arra, hogy észrevételeiket, ötleteiket a megfelelő formában, javaslatként a városvezetés elé tárják.

A Tanácsnak a fogyatékos személyek egészét kell képviselnie. A célcsoport számának pontos meghatározása azonban a definíciók sokszínűsége, és a több éves adatok miatt nem könnyű feladat. A különböző statisztikákban (KSH, MÁK, stb.) csak megbecsülni lehet a fogyatékossgal élő/megváltozott munkaképességű személyek létszámát. Ennek oka, hogy a válaszadó a népszámlálásoknál nem köteles nyilatkozni az egészségügyi állapotáról, fogyatékossgáról, valamint a különböző pénzbeli ellátásokat sem minden érintett veszi igénybe, mert vagy nem ismeri a támogatást, vagy úgy gondolja, hogy nincs rá szüksége, esetleg megalázkodónak tartja azt.

Irányadók lehetnek az érdekképviselői szervezetek létszámadatai is - mintegy félmillió fogyatékossgal élő ember érdekképviselőt látja el a Magyar Fogyatékossgügyi Caucus.

83. táblázat

A fogyatékossgal élők száma a fogyatékossg típusa szerint országosan

A fogyatékossg típusa	Összesen
2001	
Mozgássérült	225 615
Alsó, felső végtag hiánya	16 254
Egyéb testi fogyatékos	30 942
Gyengénlátó	74 492
Egyik szemére nem lát	21 529
Vak	10 554
Értelmi fogyatékos	59 734
Nagyothonló	61 503
Siket, siketnéma, néma	11 488
Beszédhibás	16 225
Egyéb	139 570
Összesen:	577 006
2011	
Mozgássérült	232 206
Gyengénlátó, aliglátó	73 430
Vak	9 054
Értelmi fogyatékos	42 779
Autista	5 120
Mentálisan sérült (pszichés sérült)	46 265

Nagyothalló	63 014
Siket	8 571
Siketvak (látás- és hallássérült)	3 262
Beszédhibás	14 528
Beszéd fogyatékos	10 913
Súlyos belszervi fogyatékos	46 648
Egyéb	2 277
Ismeretlen	37 120
Összesen:	490 578
2022	
Mozgássérült	112 914
Gyengénlátó, aliglátó	34 437
Vak	8 774
Értelmi fogyatékos	41 082
Autizmus spektrumzavar	14 131
Pszichoszociális fogyatékossgal él	8 927
Nagyothalló	24 224
Siket	6 392
Siketvak (látás – és hallássérült)	869
Beszédhibával él	6 856
Beszéd fogyatékos	7 786
Súlyos- halmozott fogyatékossgal él	10 069
Súlyos belszervi fogyatékos	10 724
Egyéb, más fogyatékossga van	2 636
Ismeretlen	41 892
Fogyatékossgal élők	273 558

Forrás: KSH népszámlálási adatok

Mint látható, összehasonlítható adatként továbbra is csak a népszámlálás idejét múlt számai állnak rendelkezésre, melyek a korábban említett kategorizálási és önbevallási problémák miatt csak iránymutatást adnak a célcsoport számának meghatározásában. Az adatokat megvizsgálva, 2001-2011 között 15 %-os csökkenés látható a célcsoport létszámában. A 2022. évi népszámlálás adatait tekintve láthatjuk, hogy a legnagyobb csoportot továbbra is a mozgáskorlátozott személyek alkotják, a válaszadók 41 %-a, mintegy 112 914 ezer fő. Az adatok az előző népszámlálásokhoz hasonlóan az önbevallás alapján készült, a lakosság 75%-a válaszolt az egészségi állapottal kapcsolatos kérdésekre, s mintegy 270 ezren nyilatkoztak arról, hogy fogyatékossgal élnek.³¹ A 2011. évhez képest a válaszadás alapján mintegy 45%-os a csökkenést mutat a célcsoport létszáma.

Megítélésünk szerint a fogyatékos személyek ilyen erőteljes fogyása kevésbé életszerű, a háttérben a korábban említett fogyatékossgai kategóriák módosításai vagy az online tér használatának nehézségei állhatnak. Szakértői becslések szerint a fogyatékos személyek száma elérheti a társadalom 8-10 %-át is országos, és helyi szinten egyaránt.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Helyi adatok felé fordulva, az alábbi két táblázat nyújthat információt a célcsoport számáról.

84. táblázat

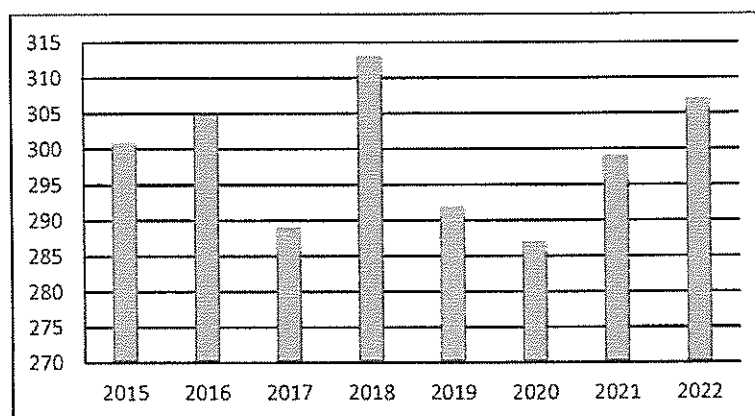
Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként (7.1.1)

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	2456	3307	5763
2016	2241	3038	5279
2017	2044	2759	4803
2018	1797	2392	4189
2019	1587	2102	3689
2020	1493	1951	3444
2021	1382	1825	3207
2022	1270	1649	2919

Forrás: TelR, KSH Tstar

20. ábra

Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma (fő) (7.1.2.)

Forrás: TelR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A fogyatékkal élő személyekre vonatkozó népszámlálási adatokhoz hasonlóan csökkenő tendenciát mutat a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma is. Itt azonban már mintegy 40%-os fogyást láthatunk, melynek vélhető legfőbb oka a megváltozott munkaképesség megállapításának - a korábbiaktól eltérő - szigorúbb gyakorlata.

2021 és 2022 években további 10 %-os csökkenést tapasztalhatunk, melynek okai továbbra is a megváltozott munkaképességűek részére biztosítandó ellátások tovább szigorodó szabályaiban lelhető fel.

A nappali ellátásban részesülők száma tekintetében a 2018. év kiugró adatait leszámítva minimális csökkenés figyelhető meg.

Az utóbbi két évben 2015 évhez viszonyítva minimális növekedéssel számolhatunk, 2022 évben 2015 évhez képest csaknem 2 %-kal nőtt a nappali ellátást igénybe vevők száma.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élő emberek, elhelyezkedési esélyei a köz- illetve a versenyszférában, erősen korlátozottak. A munkáltatók gyakran nincsenek azzal tisztában, hogy a fogyatékkal élő emberek milyen munkát tudnak elvégezni. Megoldás lehet erre egy szakember segítségével elvégzett munkakörfeltárás, mely során meg lehet állapítani, hogy melyek azok a munkakörök, amelyekben teljesítménykiesés nélkül alkalmazhatók fogyatékos személyek.

A számítástechnika fejlődésével, pl.: képernyőnagyító vagy képernyőolvasó program segítségével egy látássérült személy is tud számítógépes munkát végezni. Éppen ezért az ezzel az eszközzel ellátható feladatok (pl.: digitalizálás, adminisztráció, adatrögzítés stb.) számukra is elvégezhető munkakörök lehetnek. A felsőfokú végzettségű személyek alkalmazása szintén nem lehetetlen pl.: egyes szociális, jogi, pedagógiai területen.

Nyíregyházán a fogyatékos személyek foglalkoztatása kapcsán három nagy piaci foglalkoztatót kell megemlítenünk, hiszen ezek a cégek fogyatékos személyek százait foglalkoztatják, ezzel hiánypótló tevékenységet végeznek.

85. táblázat

A célcsoport legnagyobb foglalkoztatóinak létszámadatai Nyíregyházán

	Start Rehabilitációs Foglalkoztató és Intézményei Közhasznú Nonprofit Kft.		Pro-Team Nonprofit Kft.		PIREHAB Nonprofit Kft.		Megváltozott munkaképességűek száma összesen (fő)
	³² teljes létszám (fő)	³³ megváltozott munkaképességűek (fő)	teljes létszám (fő)	megváltozott munkaképességűek (fő)	teljes létszám (fő)	megváltozott munkaképességű dolgozók (fő)	
2018	931	805	306	161	154,94	128,78	1094,78
2019	932	810	187	134	138,44	113,89	1057,89
2020	873,3	775,5	241	158	129,78	109,09	1042,5
2021	844	741	239	152	142,04	122,23	1015
2022	816	720	194	127	154,34	134,22	981,22
2023	816	726	211	127	153,31	132,94	985,94

Forrás: helyi adatszolgáltatók

Az adatok mélyebb elemzése nélkül megállapítható, hogy a fenti cégek közel 1000 megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatnak, az összlétszámadatokban minimális, de tendenciózus csökkenés figyelhető meg, 2022 és 2023 évben továbbra ez a tendencia a jellemző. A megváltozott munkaképességűek összlétszámában 2023 év hozott minimális javulást, míg 2018 évhez viszonyítva a csökkenés mutatható ki, 2022 év viszonyában minimális javulás mutatkozik. A legtöbb személyt foglalkoztató intézmény továbbra is a Start Rehabilitációs Foglalkoztató és Intézményei Közhasznú Nonprofit Kft. alkalmazza.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékos személyek munkavállalást segítő ösztönzői fontos szerepet töltenek be a célcsoport munkaerőpiaci hátrányainak leküzdésében, sajnos azonban ezek elől a munkaadók sok esetben elzárkóznak, annál is több esetben nem ismerik őket. Előbbi sajnos annak ellenére is kijelenthető, hogy

³² Teljes munkajogi létszám

³³ A teljes munkajogi létszámon belül a megváltozott munkaképességűek száma

pl.: a rehabilitációs hozzájárulás³⁴ összege folyamatosan nő, 2022. évi összege: 1.800.000 Ft/fő/év, 2023. évben 2 088 000 Ft/fő/év, melyet a munkaadók többnyire inkább megfizetnek, minthogy fogyatékos személyt alkalmazzanak.

A munkavállalást segítő lehetőségek közé sorolhatók még az alábbi kedvezmények, melyeket meglátásunk szerint szintén a korábban ismertetett okok miatt kerülnek a munkaadók.

- A legalább 50 százaléban megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatása esetén a társasági adó alanya az adózás előtti eredményét csökkentheti havonta, a megváltozott munkaképességű munkavállalónak kifizetett munkabérrel, de legfeljebb az adóév első napján érvényes minimálbérrel, feltéve, hogy az általa foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma az adóévben nem haladja meg a 20 főt.
- A munkaadó, megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása esetén - a minimálbér kétszereséig - mentesül a szociális hozzájárulási adó megfizetése alól. Az un. szochó mértéke 2022. január 1-jétől 13%.
- A tételes költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági őstermelő, egyéni vállalkozó az e tevékenységből származó bevételét csökkentheti személyenként havonta az alkalmazottnak kifizetett bérrel. A megváltozott munkaképességű vállalkozó adókedvezményt vehet igénybe egyéni vállalkozóként a saját maga után fizetendő adóból.
- Állami támogatás igényelhető a munkabérekre. Amennyiben egy vállalatnál a megváltozott munkaképességű dolgozók létszáma eléri a 30 főt vagy arányuk az összes munkavállalóhoz viszonyítva meghaladja a 25%-ot, illetve megfelel a 327/2012. (XII.16.) Korm. rendeletben meghatározott egyéb feltételeknek, a vállalat kérheti akkreditációját, amely után az állam támogatást fizet a munkavállalók foglalkoztatásának segítéséhez. Az állami támogatás fordítható munkabérre, a speciális igényű foglalkoztatás esetén felmerülő esetleges többletköltségekre, képzésekre vagy a munkahely rehabilitációs célú átalakítására. Ezen költségeket akár 100%-os arányban téríti meg az állam.

Nyíregyházán nagy szükség van arra, hogy olyan szereplők jelenjenek meg a területen, akik képesek segítséget nyújtani a fogyatékos-sággal élő, megváltozott munkaképességű emberek számára az elhelyezkedésben. A városban működő, tömegeket foglalkoztató cégek sokat tehetnének a megváltozott munkaképességű és fogyatékos-sággal élő emberek foglalkoztatásának javításában.

A fogyatékos személyek munkavállalási esélyeit rontja, hogy az évekig, akár évtizedekig tartó állástalanság során már nemcsak képzettségben, végzettségben, hanem szociális és mentális értelemben sem alkalmasak a munkaerőpiacra való belépésre.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Ebben a tárgykörben a helyi adatok gyűjtése nehézkes, de azt feltételezzük, hogy Nyíregyházán a fogyatékos személyek munkaerőpiaci hátrányos megkülönböztetése az országoshoz hasonló jelleget mutat, ezért az általános megállapítások városunkban is érvényesek. A célcsoport munkához jutása és ezzel az önálló életvitel folytatásához szükséges anyagiak megteremtése e körben rendkívüli nehézségekbe ütközik.

Egy Eurobarométer felmérés az Unió 27 tagállamában vizsgálta a diszkrimináció alakulását, a diszkriminációhoz való viszonyulást és a magatartást, amely alapján minden második európai állampolgár úgy véli, hogy a fogyatékos-ságon alapuló megkülönböztetés gyakori. Az európai polgárok 79%-a szerint

³⁴ A rehabilitációs hozzájárulás egy több, mint 20 éve létező, közvetett foglalkoztatást segítő adó, amely a 25 fő feletti munkavállalói létszámmal rendelkező munkaadók legfontosabb pénzügyi ösztönzője a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása során. Bővebben: https://ertekvagyt.hu/hu/-/rehabilitacioshozzajarulas_2022

fogyatékosnak lenni hátrányt jelent a társadalomban. A legtöbb európai úgy gondolja, hogy a testi fogyatékoság hátrányt jelenthet a munkakeresésnél, még akkor is, ha az illető rendelkezik a szükséges képesítésekkel.³⁵

A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben fordított megközelítést szükséges alkalmazni: a társadalom befogadóképességét, érzékenységet kell fejleszteni, melynek eszközei lassan és kitartó munkával érnek el hatásokat, elsősorban az oktatáson keresztül. Az esélyegyenlőség megvalósulásának egyik legfontosabb pontja az oktatási rendszer. Az iskola mellett, hogy szocializációs színtér, fontos szerepet tölt be a későbbi munkaerő-piaci pozíciók megszerzésének szempontjából is.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Jogszabályok által deklarálva a települési önkormányzat feladata az alapvető jóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. A szubszidiaritás elve értelmében az alapellátás jelenti a leghatékonyabb szintet az emberek lakóhelyéhez közeli megelőző, gyógyító és ellátó szolgáltatásokhoz. Ezek között említjük az egészségügyi, köznevelési, szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat.

Az egészségügyi alapellátás keretébe tartozó háziorvosi ellátás és a védőnői ellátás rendkívül fontos a fogyatékos gyermek esetében. Az első életévekben az egészségügy feladatai közé tartozik a fejlődés nyomon követése és a megkésett, vagy eltérően fejlődő gyermekek minél korábbi felismerése. Az alapos anamnézis, a megfigyelés és a fizikális vizsgálat többnyire elegendő a súlyosabb problémák felismerésében. Nyíregyházán az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében működik a védőnői ellátás, valamint a háziorvosi ellátás megszervezése is az intézmény feladatai közé tartozik. A város területén 27 házi gyermekorvos végzi tevékenységét és biztosítja a több, mint 20 ezer gyermek ellátását. A védőnői ellátásban 63 védőnő vesz részt, amelyből 38 fő területi védőnő és 25 fő iskolai védőnő volt.

2023. július 01-től a védőnői ellátás és a Központtal kapcsolatos átszervezési feladatokról bővebben a HEP 67-68. oldala tartalmaz információt.

A közszolgáltatások közé tartozó óvodai ellátás során kiemelt figyelmet kapnak a sajátos nevelési igényű gyermekek. Az Nkt. 4. § 25. pontja alapján „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, (látási, hallási) értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”. Az Nkt. 74. § (2) bekezdés szerint az óvodai nevelésről, a nemzetiséghez tartozók óvodai neveléséről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat gondoskodik.

Nyíregyházán az önkormányzati fenntartású óvodákban a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése 2017-től a Nyíregyházi Tankerületi Központtal kötött megállapodás alapján történik. 2021-ben 63, míg 2023-ban 83 (2023. október 1.-i statisztika alapján) sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése valósult meg az EGYMI (Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) szakembereinek közreműködésével.

Az önkormányzat fenntartásában működő óvodákban két speciális csoport működik, ahol sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése folyik. A Búzaszem Nyugati Óvoda és a Gyermekek Háza Déli Óvoda székhelyein működő 1-1 csoportban 8 és 10 fő gyermek gondozása valósul meg.

A fogyatékossgal, nehézségekkel küzdő gyermekek iskolai tanulmányaikat integráltan vagy speciális iskolákban folytathatják, amelyekről a következő pontban teszünk említést.

³⁵ Dajnoki Krisztina: Esélyegyenlőség és diszkrimináció – Fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek a munka világában

A fogyatékos személyek egészségügyi intézménybe, munkába, iskolába történő eljuttatásának segítésére jöttek létre a szociális alapszolgáltatás körébe tartozó támogató szolgálatok, amelyek személyi segítséget végeznek a fogyatékos személy otthonában, illetve szállító szolgálatot működtetnek.

A segítségnyújtás egyéb formái közé tartozik a szociális alapellátás körébe tartozó nappali ellátás, valamint a szakosított ellátások körébe tartozó lakóotthoni ellátás, a fogyatékos személyek otthona, illetve a támogatott lakhatás. A fogyatékkal élők integrációját segítik elő azok a jogszabályi változások, melyek a támogatott lakhatást és ezzel egyidejűleg a fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó, 50 főnél nagyobb férőhelyszámú szociális intézményi férőhelyeinek kiváltását irányozták elő.³⁶ Az Szt. 75. § (1) alapján a 2013. január 1-től bevezetett támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja a lakhatási szolgáltatást, az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett esetvitelt, az ellátott életkörülményeinek figyelemmel kísérését biztosító kísérő támogatást, az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén az étkeztést, az ápolás-gondozást, a fejlesztést, a társadalmi életben való részvételt segítő szolgáltatásokat. A lakhatási szolgáltatás legfeljebb hat fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy hét-tizenkét fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy legfeljebb ötven fő elhelyezésére szolgáló lakások, épületek együttesében biztosítható.

A fejlesztő foglalkoztatás keretében, a gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, életkorának, fizikai és mentális állapotának megfelelően fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatást nyújtása történik, támogatva az egyén önálló munkavégzésre, illetve a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedésre való felkészítését.

Az alábbi táblázatban összefoglalóan láthatók a fogyatékos személyek számára helyben elérhető ellátási típusok fenntartói megoszlásban.

86. táblázat

Fogyatékos személyeket ellátását biztosító szociális szolgáltatások fenntartói Nyíregyházán

Ellátás típusa	Fenntartó			Összesen
	állami, önkormányzati	egyházi	nem állami (civil szervezet)	
támogató szolgáltatás	1	5	7	13
nappali ellátás	1	3	3	7
lakóotthoni ellátás	1	3	1	5
fogyatékos személyek otthona	-	4	-	4
támogatott lakhatás	-	3	-	3
fejlesztő foglalkoztatás	1	4	2	7

Forrás: Szociális Ágazati Portál

A fogyatékos személyek ellátását biztosító szociális szolgáltatások igénybevételének lehetősége bővült, egyházi fenntartású nappali ellátást biztosító helyek száma 4 helyszínré módosult, ezáltal 8 helyen válik elérhetővé a szolgáltatás, valamint a támogatott lakhatás igénybevételének lehetősége is növekedett a nem állami (civil szervezet) szektorban 2 ellátási helyszínnel, így 5 helyen van lehetőség igénybe venni a szolgáltatást.

A fogyatékos személyek által igénybe vehető ellátások fenntartók szerinti eloszlása az alábbi módosított táblázatban kerül bemutatásra.

³⁶ A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 17. §, valamint az Szt. 66/A. §

Fogyatékos személyeket ellátását biztosító szociális szolgáltatások fenntartói Nyíregyházán

Ellátás típusa	Fenntartó			Összesen
	állami, önkormányzati	egyházi	nem állami (civil szervezet)	
támogató szolgáltatás	1	5	7	13
nappali ellátás	1	4	3	8
lakóotthoni ellátás	1	3	1	5
fogyatékos személyek otthona	-	4	-	4
támogatott lakhatás	-	3	2	5
fejlesztő foglalkoztatás	1	4	2	7

Forrás: Szociális Ágazati Portál

Az elmúlt évek hangsúlyos fejlesztési irányvonalaként az önkormányzat beruházásokat hajtott végre a helyi szociális ellátórendszer működési feltételeinek bővítése és javítása érdekében. E törekvés részeként, a TOP-6.6.2-16-NY1-2017-0000 azonosítószámú, „A szociális alapszolgáltatások bővítése, fejlesztése II.” elnevezésű projekt keretében, egy 574 000 000 Ft összköltségű infrastrukturális fejlesztés keretében, új ingatlant épített a 4400 Nyíregyháza, Őz u. 14-16. sz. alatt, mely immár modern körülményeket biztosít és telephelyként funkcionál több ellátás (pl.: fejlesztő foglalkoztatás, fogyatékos személyek nappali ellátása) biztosítására. Az ingatlant, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, 2020. augusztus 17. napján a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ egyik telephelyeként jegyezte be a szolgáltatói nyilvántartásban. Az új épület adottságai, felszereltsége révén minden korábbinál jobb lehetőséget nyújt a fogyatékos személyekkel végzett szakmai munka kiteljesedésére.

Ugyancsak fontos változás a területen, hogy a korábban a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásában működtetett Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei „Harmónia” Egyesített Szociális Intézmény 2022. január 1. napjától Önkormányzatunk fenntartásába került. A fenntartóváltást természetesen a felek megállapodása előzte meg, melyet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 177/2021. (XI.18.) számú határozatával fogadott el. Az intézmény neve immár Kék Szirom Lakóotthon és a Központ 4400 Nyíregyháza, Újszőlő utca 21-23. szám alatti telephelyeként fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátása biztosításával került a szolgáltatói nyilvántartásban bejegyzésre. A fenntartóváltás jelzi az önkormányzat szerepvállalási hajlandóságát a területen.

A Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ egyik új - térítésmentes - szolgáltatása a **fogyatékoságügyi tanácsadás**.

A fogyatékoságügyi tanácsadói tevékenység olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a fogyatékkal élő egyének, azok családjai, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében 2 fő fogyatékoságügyi tanácsadó látja el a feladatokat, 2022. január 1. napjától kezdődően.

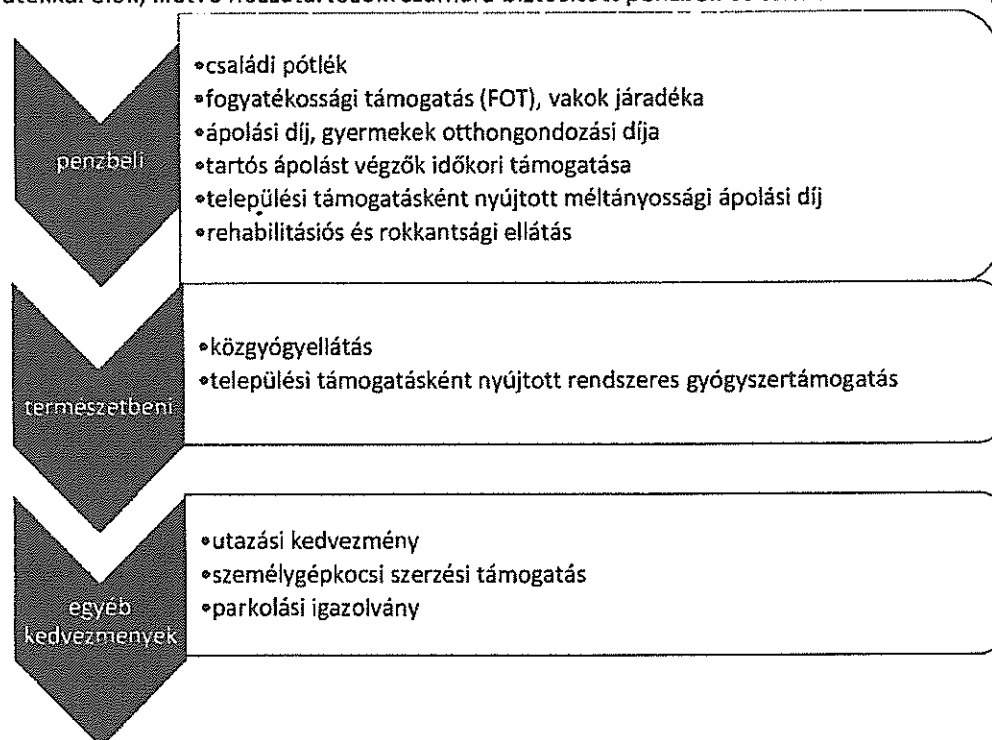
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékosággal élő személyek részére a szociális ellátórendszer pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákat biztosít. Az Szt. szabályozza részben azokat az ellátásokat, intézményrendszereket, amelyek segítik a családok megélhetését, anyagi biztonságát. Az anyagi támogatás mellett szükség van szakemberekre, információkra, a gyermekkortól kezdődően a korai fejlesztésre, oktatásra, később a munkavállaláshoz segítségre. A célok eléréséhez fontos az anyagi biztonság és a kiszámíthatóság a családok, egyének számára.

Általánosan elmondható, hogy a fogyatékos vagy nehézséggel küzdő gyermeket nevelő családok az átlagnál kevesebb jövedelemből élnek. Ez elsősorban abból adódik, hogy a szülők, általában az anya nem jelenik meg a munkaerőpiacon. Ezekben a családokban a jövedelemforrás jellemzően a fogyatékos családtag jogán nyújtott, alanyi jogon járó pénzbeli juttatások.

21. ábra

A fogyatékkal élők, illetve hozzátartozóik számára biztosított pénzbeli és természetbeni támogatások

Forrás: saját szerkesztés

Családi pótlék, fogyatékosági támogatás (továbbiakban: FOT)

A táblázatban összefoglaltak alapján a gyermek születésétől kezdve egészen a felnőtté válásig az ellátórendszer pénzbeli támogatást biztosít a családok számára. A családok támogatásáról szóló 1998.évi LXXXIX. törvény szabályozta ellátási formák tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek esetén

- 0-18 éves korig emelt összegű családi pótlék (családi állapottól, gyermekek számától függően változik az összeg),
- 18. életév után FOT (amely törvény szerint nem minősül jövedelemnek),
- vakok személyi járadéka (2001. július 01-től nem állapítanak meg új ellátást).

Ápolási díj, gyermekek otthongondozási díja (továbbiakban: GYOD), méltányossági ápolási díj

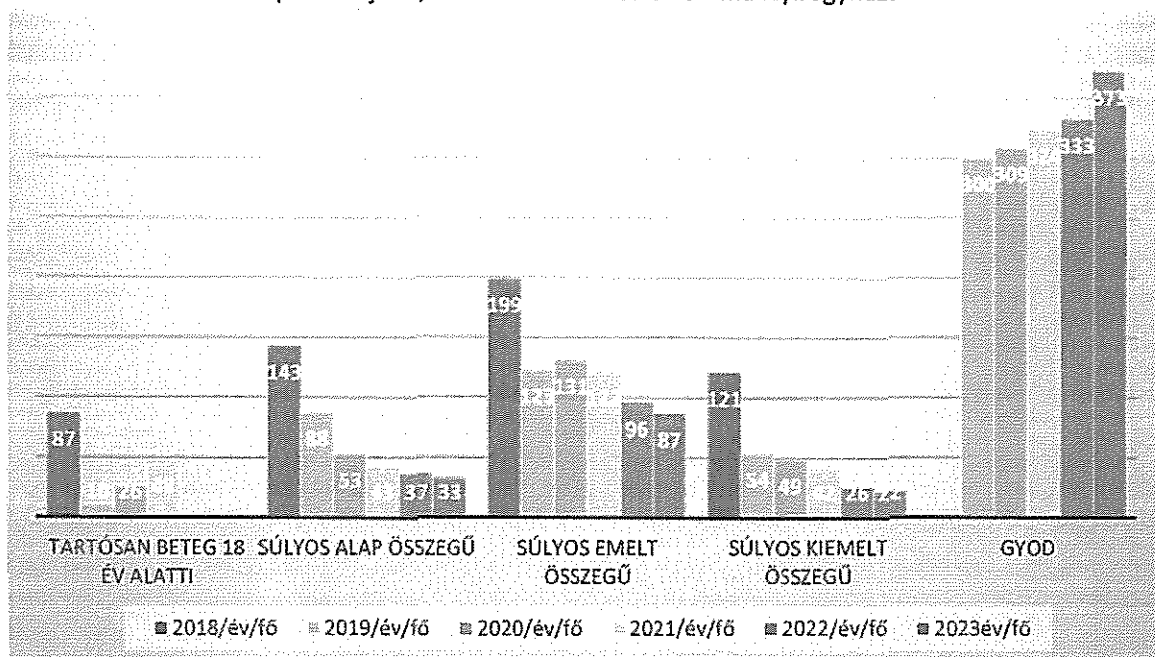
A hozzátartozó ápolása esetén az ápoló szülő, hozzátartozó

- a gyermek 10 éves koráig gyermekgondozási segélyre jogosult,
- ápolási díj, vagy a GYOD igényelhető a károsodás mértékének és az ápoló életkorának megfelelően,
- valamint tartósan ápolást végzők időskori támogatása biztosított.

A tartósan beteg, önellátásra képtelen gyermekek otthoni ápolása sokszor egy 24 órás felügyeletet igénylő feladat, ami lelkiileg, fizikailag, akár szellemileg is megterhelő egy család számára. 2019. január 01.-től került bevezetésre a GYOD, amelynek összege 2022-ig folyamatosan emelkedett. A cél, hogy az ápolási díj és a GYOD valódi segítséget, biztonságot és elismerést nyújtson a családoknak.

22. ábra

Ápolási díjban, GYOD-ban részesülők száma Nyíregyházán

Forrás: Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztály (saját szerkesztés)

A jogosultak száma az évek alatt minimálisan nőtt, azonban a bevezetésével csökkent az ápolási díjra való jogosultak száma. 2018 évben összesen 550 fő volt ápolási díjra jogosult, míg 2019 évben 275 fő, 300 fő pedig GYOD-ban részesült.

A tendencia 2022-2023 évben folytatódott, míg az ápolási díjra jogosultak száma tovább csökkent, a GYOD-ban részesülők száma növekedett. 2023 évben 373 fő volt jogosult GYOD-ra.

Elsősorban a súlyos fogyatékosra tekintettel megállapított emelt és kiemelt összegű ápolási díjak száma csökkent, mindez pedig azt mutatja meg, hogy a jogosultak nagy része súlyosan fogyatékos gyermekét ápolja otthonában.

Az ápolási díjra és a GYOD-ra való jogosultság megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe tartozik, de a települési önkormányzatok az Szt. alapján további ellátást állapíthatnak meg.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata települési támogatásként méltányossági ápolási díjat állapít meg a tartósan beteg nagykorú hozzátartozót ápoló személy számára. Ezen túl azok a személyek, akik méltányossági ápolási díjban részesülnek, és olyan személyt ápolnak, akinek az ápolási-gondozási szükséglete legalább napi 3 óra vagy azt meghaladó mértékű kiegészítő ápolási díjban részesül.

88. táblázat

Méltányossági ápolási díjban, kiegészítő ápolási díjban részesülők 2018-2021 között Nyíregyházán

	2018 (fő)	2019 (fő)	2020 (fő)	2021 (fő)	2022 (fő)	2023 (fő)
méltányossági ápolási díj	292	278	243	217	186	170
kiegészítő ápolási díj	-	115	109	74	66	58
méltányossági ápolási díj összege (Ft/hó)	28 500	28 500	28 500	35 000	37 000	45 000
kiegészítő ápolási díj összege (Ft/hó)	-	8 150	9 845	10 335	10 885	11 420

Forrás: saját szerkesztés

000290
187
Kösz

Az ápolási díj igénybevétele mellett négy órában keresőtevékenységet végezhetnek az otthon történő munkavégzés kivételével az igénybe vevők. Az ápolási díjra jogosultak száma csökkenő tendenciát mutat, viszont jól látszik, hogy a jogosultak mintegy 50%-a kiegészítő ápolási díjban is részesül. A méltányossági ápolási díj összege is folyamatosan növekszik, összegét 2021. 01. 01-től ismételten nyugdíjárulék levonás terheli, amennyiben az Szt-ben meghatározott mértéket eléri az ápolási díj összege, a kiegészítő ápolási díjból ez nem kerül levonásra.

Fontos megemlíteni, hogy az ápolási díjra való jogosultság egészségügyi szolgáltatásra is jogosít, mellyel az egészségbiztosítás egészségügyi szolgáltatásaira (orvosi ellátás) lehet jogosultságot szerezni.

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít azokra a hozzátartozókra is, akik a járási hivataltól ápolási díjra vagy GYOD-ra jogosultak és halmozottan fogyatékos személyt ápolnak, ők szintén kiegészítő ápolási díjban részesülhetnek az önkormányzattól.

89. táblázat

Halmozottan sérült személyek ápolásáért kiegészítő ápolási díjban részesülők 2018-2021 között
Nyíregyházán

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
halmozottan sérült személyek ápolásáért kiegészítő ápolási díj (fő)	58	61	57	57	55	49
összeg Ft/hó	22 820	22 820	27 560	28 935	30385	31 970

Forrás: saját szerkesztés

Az életkor előre haladtával nagyon fontos az ápolók számára a nyugdíjhoz szükséges jogszerző idő megszerzése. A fogyatékos vagy tartósan beteg hozzátartozó ápolása mellett nehéz munkát vállalni, de a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény alapján mind a járási és az önkormányzat által megállapított ápolási díj, GYOD, méltányossági ápolási díj jogosultsági időtartama szolgálati időnek minősülnek.

Tartósan beteg ápolását végzők időskori támogatása

A fentiekén kívül tartósan beteg ápolását végzők időskori támogatása is igénybe vehető, azon öregségi nyugdíjra jogosult szülőnek, aki 20 éven át saját háztartásában súlyosan fogyatékos, illetve tartósan beteg gyermekét ápolta, gondozta és ezalatt legfeljebb napi 4 órában végzett otthonán kívül keresőtevékenységet, vagy a keresőtevékenységet az otthonában végezte.

90. táblázat

Tartósan beteg ápolást végzők időskori támogatása

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
tartós ápolást végzők időskori támogatása	81	132	131	132	125

Forrás: Magyar Államkincstár Adatvagyon-gazdálkodási és Elemzési Főosztály (saját szerkesztés)

Közgyógyellátás

A családtámogatási rendszer és pénzbeli támogatások mellett a szociális törvény alapján természetbeni támogatásként alanyi és normatív jogcímen közgyógyellátás állapítható meg:

Az alanyi és normatív jogcímen járó közgyógyellátásra való jogosultságot a járási hivatalok állapítják meg.

91. táblázat

Közgyógyellátásban részesülők száma Nyíregyházán

		2018 év/fő	2019 év/fő	2020 év/fő	2021 év/fő	2022 év/fő	2023 év/fő
közgyógyellátás	alanyi jogcímen	3303	3396	3361	3150	2883	2967
	normatív jogcímen	711	645	541	426	319	285

Forrás: Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztály (saját szerkesztés)

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult:

- a) a társadalombiztosítási támogatásba befogadott járóbeteg ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig
- b) egyes, külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre
- c) orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra. Gyógyszerkeret egyéni gyógyszerkeretből, és eseti keretből tevődik össze.

Nyíregyházán az önkormányzat települési támogatás keretében rendszeres gyógyszer-támogatásban részesíti az arra rászorulókat, mely a 2013-ban - a törvény erejénél fogva - megszűnt méltányossági közgyógyellátást hivatott pótolni. A támogatás összegét a jövedelem és a gyógyszerköltség aránya határozza meg, illetve további feltétel, hogy a kérelmező részére közgyógyellátás nem került megállapításra.

92. táblázat

Rendszeres gyógyszer-támogatásban részesülők száma Nyíregyházán

	2018 év/fő	2019 év/fő	2020 év/fő	2021 év/fő	2022 év/fő	2023 év/fő
gyógyszer-támogatás	448	400	362	285	241	195

Forrás: saját adat

Az Önkormányzat a települési támogatás keretében nyújtott rendszeres pénzbeli támogatásokra 2021-ében 157.872.639 Ft-ot fordított. 2022-ében 161 101.294 Ft-ot, 2023. évben 125 883 146 Ft-ot fordított rendszeres támogatásokra. A célcsoport sajátos szükségleteire leginkább reagáló rendszeres támogatásokat (méltányossági ápolási díj, kiegészítő ápolási díj és rendszeres gyógyszer-támogatás) Önkormányzatunk 2021. évben mintegy 101 154 194 Ft összegben állapított meg, 2022. évben 112 080 474 Ft összegben, 2023. évben 87 391 611 Ft állapított meg. A ráfordított támogatások és a rendszeres támogatásban részesülők száma - egyenes arányosan - minimális csökkenést mutat.

Rehabilitációs ellátás, rokkantsági ellátás

A megváltozott munkaképességű személyek megmaradt, fejleszthető képességeire épülő foglalkoztatás központú rehabilitációjának, társadalmi reintegrációjának, foglalkoztatásának elősegítésére, továbbá a kieső jövedelem miatti keresetpótlás érdekében került megalkotásra a 2011. évi CXCI. törvény, amely szabályozza az ellátások rendszerét.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatról függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személyeknek együttműködési kötelezettségük van a szakigazgatási szervvel, a rokkantsági ellátásban részesülőknek nincs kötelezettségük. Mindkét ellátás mellett munkát

100292

169

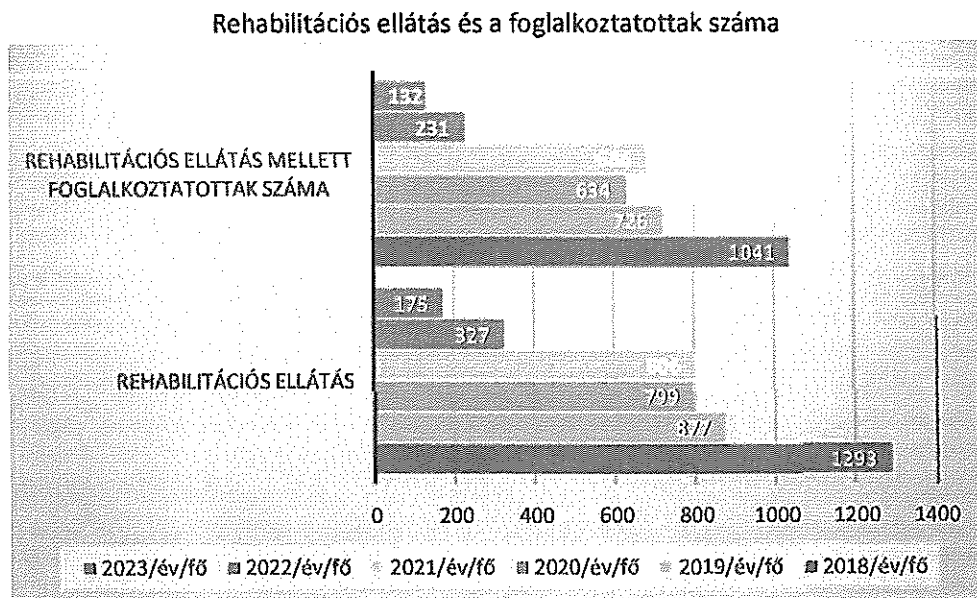
tudnak vállalni a képességeikhez, fogyatékoságukhoz mérten. A megváltozott munkaképességű emberek képesek érdemi, értékteremtő munkát végezni és jó teljesítményt nyújtani egy jól megválasztott munkakörben, valamint a kedvezmények mellett foglalkoztatásuk jóval költséghatékonyabb lehet a munkaadók számára, mint egy nem megváltozott munkaképességű álláskereső személyé.

A korábbiakban említettük a munkaadók kedvezményeit megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása esetén. Nemcsak gazdasági előnye van a foglalkoztatásuknak, hanem az egyén számára a megmaradt képességek hasznosítása, a betegségtudat csökkenése, a jövedelemszerzés mellett a társadalmi újratermelésbe való bekapcsolódás esélyének megteremtése, az önbecsülés visszanyerése és nem utolsósorban a szolgálati idő és öregségi nyugdíj alapjául szolgáló kereset összegének növelése.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatalának* adata szerint a rehabilitációs ellátásban részesülő személyek száma csökkenő tendenciát mutat, valamint jelentős azoknak a száma, akik az ellátás mellett foglalkoztatási jogviszonyban is állnak. A megállapított rehabilitációs ellátásban részesülők és együttműködési kötelezettséget teljesítők száma 2022. évben 327 fő, 2023-ban 175 fő volt, ebből 231, illetve 132 fő volt foglalkoztatva.

* 2023. január 1. től kezdődően Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala

23. ábra

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály

Azok az egészségkárosodott személyek, akiknek egészségkárosodásuk minimum 50%, és rendszeres pénzellátásban nem részesülnek, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülhetnek a Járási Hivaltól. 2022. évben 89 fő, míg 2023. évben 81 fő részesült támogatásban.

A fogyatékosághoz kapcsolódó egyéb személyi kedvezmény

- a gépkocsi szerzési támogatás a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezménye.
- személygépkocsi átalakítási támogatás : a súlyos mozgáskorlátozott személy vagy a szállítást végző személy tulajdonában álló személygépkocsinak
 - a vezetés feltételeként külön jogszabály alapján előírt automata sebességváltóval, vagy más segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához, vagy
 - a súlyos mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakításához, vagy a biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához nyújtott hozzájárulás

0400293
AK

- parkolási igazolvány: a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel különböző kedvezmények igénybevételére.

A pénzbeli és természetbeni ellátások mellett különböző szolgáltatások érhetők el a fogyatékos vagy tanulási nehézséggel küzdő gyermeket nevelő családok számára.

A gyermekek korai fejlesztése, képességeiknek megfelelő óvodai és iskolai oktatása szükséges ahhoz, hogy később a társadalomba való beilleszkedésük, munkavállalásuk minél inkább gördülékenyebben történjen. Nyíregyházán korai fejlesztést végez az ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete, a Csodavár Korai fejlesztő Centrum, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézmény, a Csigaház Korai Fejlesztő Központ. A felnőtté válás fontos állomásai ezek.

Az óvoda és általános iskola után a speciális szakképző iskolákban számos szakma sajátítható el a fogyatékossgal vagy tanulási nehézséggel küzdők számára. A sérülés-típusoknak megfelelő rehabilitációt helyben, az intézményben kapják meg a diákok. Gyógypedagógusok, gyógytornászok, pszichológus és szociális munkás áll a tanulók rendelkezésére.

Nyíregyházán a fogyatékossgal és tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek számára elérhető

A fogyatékkal élő személyek foglalkoztatását több ok, szempont határozza meg. Elsősorban a testi adottságok, a fogyatékossgal mértéke, az iskolai végzettség, továbbá az önállóság, tud-e önállóan munkát végezni, illetve a munkaadó oldaláról a munkahely el-és befogadó légköre, a megfelelő munkahelyi körülmények (akadálymentesítés) és a cégek, vállalatok gazdasági helyzete.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Városunkban feladatellátást végző fogyatékosügyi tanácsadó egyértelmű tapasztalata szerint, ha valaki fogyatékossgal válik, sok esetben nem jut megfelelő információkhoz a megváltozott élethelyzetével kapcsolatban, illetve nem kap tájékoztatást arról, hogy milyen lehetőségei vannak a helyzete stabilizálására. Többek között ide tartoznak azok a fontos kérdések, mint pl.: milyen érdekképviseleti szervezethez fordulhat, milyen rehabilitációs lehetőségei vannak, hogyan indítható el a rehabilitációs folyamat, milyen támogatásokban részesülhet, milyen szociális szolgáltatásokat vehet igénybe (nappali foglalkoztató, bentlakásos intézmény, támogató szolgálat, stb). Ebben a kilátástalannak tűnő helyzetben különös szükség van a megfelelő tájékoztatás biztosítására, hiszen azzal hamarabb indulhat el az egyén rehabilitációja.

E tekintetben előrelépést jelenthet a Nyíregyházi Jóna András Oktatókórház Szociális Irodájával és az Egységügyi Alapellátási Igazgatósággal³⁷, (házi orvosok, védőnői szolgálat) való kapcsolatteremtés és információátadás a Fogyatékossgügyi tanácsadás szolgáltatásról. A fogyatékossgügyi tanácsadó ezekben a határterületeken jelentkező információhiányban rendkívüli segítséget nyújthat.

b) települési, önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az egyenlő esélyű, akadálymentes hozzáférés biztosítása a különböző területek (épített környezet, közösségi terek, közlekedés, utak, szolgáltatások) fejlesztésével alapvető célja a városnak. A fejlesztések nagyrészt hazai és európai pályázati források, valamint önkormányzati saját erő igénybevételével történnek.

³⁷ névváltozás, lsd. 68. oldal

Az akadálymentesítésben elért előrelépések folytatását biztosítják:

- a jogszabályi előírások (pl.: újonnan létrehozott intézmények teljes körű akadálymentesítés kötelező) és
- a pályázati előírások (fenntartási időszak kötelező).

A kötelező fenntartáson túl fontosabb az a tény, hogy a város tervezetten, tudatosan törekedjen az akadálymentesítésre. Ez nemcsak az infrastrukturális fejlesztést jelenti, hanem a szolgáltatásokat, programokat és ezek a népszerűsítését, a helyi és országos média által a társadalom folyamatos szemléletformálását is. Ez utóbbi a hosszútávú fenntartás biztosítója.

Városunkban kiemelt figyelmet kap a járdafelújítás, mely a fogyatékos emberek közlekedését is megkönnyíti.

Az utóbbi időszakban a lakossági igényeket jobban kielégíti az áttegyeztetett autóbusszmenetrend is (melyek gerincét az alacsonypadlós járművek alkotják).

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az Ügyfélcentrumban külön mozgáskorlátozottak számára kialakított, kerekesszékekkel könnyen megközelíthető ügyfélablak kerültek kialakításra. A város honlapján a szükséges nyomtatványok elektronikusan elérhetők és az elektronikus ügyintézés lehetősége is biztosított a fogyatékkal élők számára. Természetesen számos fejlesztési lehetőség adódik ezen a területen is, pl.: elektronikusan kitölthető nyomtatványok, egyszerűsített ügyleírások, gyakran ismételt kérdések stb. biztosítása, melyek viszonylag alacsony ráfordítással és gyorsan eszközölhető fejlesztések lehetnek.

A koronavírus-járvány okozta társadalmi érintkezést megnehezítő időszakban a fogyatékkal élők ellátását a már korábban említett fogyatékosügyi tanácsadók koordinálták. A telefonálók minden nap 8.00 és 16.00 óra között ingyenesen hívható zöld számon az alábbi problémák esetén kérhettek segítséget:

- fogyatékoság-specifikus problémák – tanácsadás,
- életvezetési, mindennapi életviteli problémák,
- lelki (pszichés) problémák, családi konfliktusok,
- ügyintézés az igénybe vehető települési támogatásokkal kapcsolatban,
- gyermekkel kapcsolatos problémák, nehézségek,
- lakhatási nehézségek,
- szociális problémák és az ahhoz kapcsolódó jogi kérdések,
- gyásztanácsadás.

Köznevelési területen mind a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést illetően van még teendő. A látássérültek szempontjából a tananyaghoz való hozzáférés erősen korlátozott. Ma már kevesen használnak Braille nyomtatott könyveket vagy Braille írógépet jegyzetelésre, az érintettek inkább diktafonnal, hordozható számítógéppel veszik fel a tananyagot, gépelik be az órákon, előadásokon elhangzottakat. Persze arra is van példa, hogy a fogyatékos személynek van lehetősége ezeket a drága eszközöket megvásárolni és arra is, ahol az oktatási intézmény biztosítja ezeket.

A gyógypedagógiai asszisztensek alkalmazása is segíti a tanárok és a fogyatékossgal élő diákok tanulását, munkáját, emellett a diákok is könnyebben együtt tudnak haladni a társaikkal.

A sportfejlesztések terén jelentős előrelépés történt a teljes akadálymentesítésben. A Continental Aréna, a Városi Jégpálya, a Városi Uszoda és a 2021-ben megépült Atlétikai Centrum teljesen akadálymentes - utóbbi egyben az ülőröplabda és a kerekesszékes vívás központja is.

Szabadtéri sportfejlesztéseknél is érvényesül a fenti irányelv: a Nemzeti Szabadidős Egészség- és Sportpark Program keretében 2020-ban és 2021-ben megépített 9 db szabadtéri sportparkjainkhoz a város saját forrásból biztosította a teljes akadálymentes megközelítést, valamint 2 parknál külön akadálymentes parkoló is épült.

Az egészségügyi alapellátás terén az utóbbi három évben számos háziorvosi rendelőnek és védőnői szolgálatnak helyet biztosító épület (pl.: Fenyő utca, Csillag utca) újult meg, akadálymentes hozzáférést biztosítva. Külön kiemelendő az Egészségügyi Centrum (168 órás ellátás a hajléktalan személyeknek), mely egy 123 millió Ft értékű felújítás és további 11 millió Ft eszközbeszerzés keretében, a városban új szolgáltatásként jött létre. Az épület energetikai felújítása és akadálymentes megközelítése már korábban megvalósult, így a jelen beruházás során a belső átalakítási munkálatok, a helyiségek kialakítása, valamint az épületgépészeti, épületvillamossági korszerűsítés mellett a belső az akadálymentesítés valósult meg.

Általánosságban elmondható, hogy a belvárosi közintézmények, bevásárlóközpontok és szolgáltató centrumok nagy része – bár nem mindegyik fogyatékoságtípushoz mérten - akadálymentesen megközelíthető. A még nem felújított, vagy nem új épületként felépített, elsősorban bokortanyai városrészek intézményeinek és közterületeinek akadálymentesítése azonban még sok esetben megoldásra vár. Az akadálymentesítés jelenleg főként a mozgáskorlátozottakat, kerekesszékekkel közlekedőket célozza, ugyanakkor a vakok és gyengénlátók igényeit is szükséges figyelembe venni, valamint a hallássérülteket és értelmi fogyatékosokat segítő piktogram-rendszer kiépítése is hiányos.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek általános akadálymentesítettsége felméréséhez önálló kutatásra, ehhez pedig széleskörű adatgyűjtésre lenne szükség, mely jelen program keretében nem megvalósítható. A rendelkezésre álló adatok alapján³⁸, az azonban megállapítható, hogy 2017-ben a nyíregyházi vállalkozások 90,72 százaléka mikrovállalkozás volt, 5,03 százaléka 10-19 főt, 2,67 százaléka 20-49 főt, 1,34 százaléka 50-249 főt, míg 0,23 százaléka több mint 250 főt foglalkoztatott.

Nyíregyházán tehát a jelentős mennyiségű álláshelyet kínáló munkahelyek aránya az összes vállalkozás 9,27 %-a. A munkahelyek, ahhoz, hogy akadálymentesített munkakörnyezetet hozzanak létre, jellemzően vissza nem térítendő támogatásokat (pályázati forrásokat) vesznek igénybe, melynek elérhetősége időszakonként változik. A városban is érzékelhető munkaerőhiány a munkaadókat eddig valamelyest ösztönözte arra, hogy akadálymentesítést végezzenek és ennek eredményeképpen szabad munkaerőt érjenek el. Sajnos azonban a közelmúlt rendkívüli világeseményi olyan piaci viszonyokat eredményeztek, melyben az akadálymentesítés nem feltétlenül a munkaadók prioritása. A koronavírus okozta pandémia egyik munkaerő-piaci következménye, hogy egyre nagyobb jelentőséggel bír a home-office munkavégzés, az energiaárak drasztikus emelkedése pedig szintén olyan tényező, mely a vállalkozásokat kiadáscsökkentésre kényszeríti.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A fogyatékkal élők segítésére, az akadálymentesség figyelembevételével 2020-ban 32 km út újult meg, 2019-ben 16 km, 2018-ban szintén 16 km útfelújítás, 7,6 km kerékpárútfelújítás és 5,6 km kerékpárút építés valósult meg. A vakok és gyengénlátók közlekedésének segítése érdekében hangos csomópontok kialakítása történik folyamatosan a megyeszékhely területén. Jelenleg 23 db jelzőlámpás csomópontban találkozhatunk hangosítással, ez 10 évvel ezelőtt 11 db volt.

A Volánbusz Zrt. a közösségi közlekedést 80 db (100 %-ban) alacsonypadlós, beltéri hangos utastájékoztatással biztosítja, mely nagy segítséget jelent a fogyatékkal élőknek. Ez az arány 10 évvel ezelőtt csak 52% volt. Nyíregyházára 41 új CNG, azaz sűrített földgázzal működő busz érkezett 2018 év elején, egy 7 milliárd forintos fejlesztésének keretében. A járművek úgynevezett "letérdeplő" funkcióval

rendelkeznek, mely a 2. ajtónál teljeskörűen biztosítja az akadálymentes rámpán keresztül az autóbuszba történő be- és kiszállás lehetőségét. Továbbá a járműveket vakvezető sávokkal látták el, a feliratozások, a piktogramok segítik a sérültek utazását. Fontos, hogy ezeken a járműveken a rendelkezésre álló valamennyi akadálymentesítést elősegítő funkciót használják!

A nyíregyházi vasútállomás mozgáskorlátozott emelővel rendelkezik és mozgássérültek számára használható mosdó található. Az utascarnokban a látássérültek részére vakvezető sáv van kiépítve a bejáratához, a kijáratához, a váróteremhez, az 1. sz. vágányhoz, az 5. sz. pénztárfülkéhez és az Utas Centrumhoz és az aluljáróhoz. Ez esetben külön kiemelandő, hogy az épület tervezésekor és kivitelezésekor hangsúlyt fektettek az akadálymentesítésre, a létesítmény ilyen szempontból kifejezetten alkalmas a fogyatékos személyek fogadására. Szervezési/technikai kérdés csupán, hogy e helyen is valamennyi funkció működjön.

2019-től a fővárosba utazók családbarát és akadálymentesített intercity járatokkal közlekedhetnek, amely járatokon kerekesszékesek számára kijelölt hely és akadálymentesített mosdók vannak.

A MÁV mobilalkalmazása 2020. nyarán bővült a Térségi és városi jegyek menüponttal. 2021. június 1-től e fejlesztés által a nyíregyházi bel- és külterületi napijegyek, bel- és külterületi összvonalas heti, félhavi, havi, 30 napos és negyedéves teljesárú, illetve tanuló és nyugdíjas bérletek is elérhetőek a MÁV applikációban, ez a gyors és kényelmes hozzáférést jelenti a városlakóknak, köztük a fogyatékkal élőknek is.

A közösségi közlekedés érintő óriási előrelépést fog jelenteni a városban, az egyelőre közbeszerzési fázisban lévő Intermodális Csomópont. Ennek célja, hogy a jelenleg egymást elkerülő, közúti (személygépkocsi, autóbusz, kerékpár) és vasúti közösségi közlekedési szolgáltatás fizikailag összekapcsolódjon.–A nyíregyházi intermodális csomópont létrehozásával megvalósul a vasútállomás teljes körű átalakítása. Megújul az állomás épülete, ahol jelenleg a kormányablak működik, és a postahivatalnak is új helyet alakítanak ki. A pályaudvaron az akadálymentes fel és leszállás érdekében a vasúti peronokat megemelik, a peronaluljárót átépítik. A peronokra való akadálymentes feljutást liftek, az állomásépületbe történő feljutást mozgólépcső fogja segíteni. A Volánbusz pályaudvar a vasútállomás épülete mellett épül fel, fedett peronokkal.

A Nyíregyháza Megyei Jogú Város vasútállomás intermodális átszállókapcsolatainak fejlesztése és P+R parkolók kialakítása a megyeszékhely vasúti elővárosi körzetében I. ütem Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (2022. január) által irányított projekt keretében megépül egy több, mint 200 parkolóállású mélygarázs, valamint több K+R parkoló és taxi állás. A mélygarázs az aluljáróknak, lifteknek és lépcsőházaknak köszönhetően közvetlen kapcsolatban áll majd az állomás épületével és az autóbusz-pályaudvarral.

A közlekedési módok közötti váltás ösztönzése érdekében épül meg 130 db B+R kerékpártároló. Az állomás környezetében új kerékpárutak épülnek és kerékpáros nyomok lesznek kialakítva. A projekt során megújul mintegy 3000 m² gyalogos felület és zöldterület. Az érintett útszakaszok és csomópontok komplex felújításon és átépítésen esnek át.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások

Nyíregyháza fontos feladatának tartja a fogyatékosok mindennapi életének segítségét, ezért a koncepciókban, programokban megjelenő terveket a gyakorlatban is törekszik megvalósítani.

Egyik konkrét példa, a már korábban említett, 2020. szeptemberében az Őz utcán átadott nappali centrum a speciális szükségletekkel rendelkezők számára. Ebben az intézményben értelmi és érzékszervi (látás, hallás, mozgásszervi) fogyatékkal élők, pszichiátriai és szenvedélybetegek részesülnek nappali ellátásban. Az intézményben 65 fő fogyatékkal élő, pszichiátriai beteg, illetve szenvedélybeteg nappali ellátásáról gondoskodnak. Szintén említettük a Kék Szirom Lakóotthont melynek fenntartását Önkormányzatunk saját kezdeményezéséből átvette a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságtól.

Mindkét intézmény a Nyíregyházi Szociális Gondozás Központ szervezeti keretében működik, ahol ezen túlmenően támogató szolgáltatás működik. A támogató szolgáltatás alapvető célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének

segítése szállító szolgáltatással, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A város területén egyházi és nem állami fenntartásban több támogató szolgálat, lakóotthon fogyatékos személyek részére, valamint fogyatékos személyek otthona működik.

A sport területéről kiemelve: 2021. nyarán adták át a teljesen akadálymentes Atlétikai Centrumot, amely egyben az ülőerőplabda és a kerekesszékes vívás központja is.

A Sóstó Gyógyfürdők Zrt. önkormányzati céggént nyújt rekreációs szolgáltatásokat a lakosság számára. A cég létesítményei jól hozzáférhetők a fogyatékos személyek számára. Akadálymentes a parkfürdő bejárata és közlekedési útvonalai, lifttel elérhető az emelet, nemenkénti akadálymentes mosdó, öltöző és zuhanykabin került kialakításra.

Az akadálymentesség nemcsak a fogyatékkal élők számára fontos, hiszen idősek, kismamák, gyermekes családok stb. számára is segítséget nyújt a szolgáltatások igénybevétele, illetve a mindennapi élet során. Az infrastrukturális fejlesztések – épületek, utak akadálymentessége- mellett mindazok a programok, melyek a társadalom érzékenyítését szolgálják hasznosulnak és elősegítik az egyenlő hozzáférést, az egyenlő bánásmódot, az integrációt- akár észrevétlenül is. Ez utóbira példa a 2016-ban átadott, a város központjában található integrált játszótér, amelynek a lényege, hogy mindenki számára egyformán hozzáférhető, együtt használhatják fogyatékkal élők és épek, és ez már gyermekkortól segíti az egymás elfogadását, támogatását. A játszótér pedagógiai szempontból is jó a gyerekeknek, hiszen itt megtapasztalhatják azt, hogy vannak olyan fiatalok, akik valamiben különböznek az átlagosaktól. A fogyatékkal élők pedig ugyanúgy játszhatnak, mint az egészséges társaik.

Az új intézmények létrehozása azt is jelenti, hogy a jövőben is egyre bővülnek azok a szolgáltatások, programok melyek a város valamennyi lakója számára egyenlő eséllyel hozzáférhetők.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A város külön sporttámogatási keretet biztosít "Parasport" címen, évente átlagosan 2,3 millió forintos keretösszeggel, mely által 8-9 civil sportszervezet mindennapi működési és rendezvényszervezési kiadásait segíti. Ezen felül a diáksportban külön is anyagi támogatást biztosít a város a fogyatékos diáksport terén aktív diáksport egyesületek és szervezetek számára. Az egyesületek támogatása mellett a sport terén kiemelt eredményeket elért parasportolók számára a Sportösztöndíj rendszer nyújt anyagi segítséget felkészülési és versenyeztetési kiadásai megsegítésére, valamint a paralimpiák után külön eredményességi díjazásban részesülnek a paralimpián részt vett nyíregyházi sportolók.

Az önkormányzat széleskörű partnerséget alakított ki civil és egyházi szervezetekkel, köztük azokkal, amelyek fogyatékkal élőket képviselnek. Az együttműködés projektek tervezésében és megvalósításában is jellemző.

Folyamatos az együttműködés a civil szervezetekkel, szolgáltatások működtetése érdekében szerződés alapján (ÉFOÉSZ, Mozgáskorlátozottak Egyesülete). Az együttműködés lehetőséget teremt programok, szolgáltatások mellett problémák feltárására és közös megoldására.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

E helyen kell említést tennünk a Nyíregyházi Egyetem Mentálhigiénés és Esélyegyenlőségi Központjáról, mely a 2021/2022-es tanév őszi szemeszterétől önálló szervezeti egységként működik. Mentálhigiénés és Esélyegyenlőségi Központ. A Központ jelentős küldetése a hallgatók esélyegyenlőségének biztosítása, a hátránykompenzáció gyakorlati megvalósítása. A központ munkáját segíti a Fogyatékossgal Élő Hallgatókat Segítő Bizottság, melynek tagjai: pszichológus, jogász, preventív mozgásterapeuta.

000298

Az ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete tehermentesítve a szülőket és a hozzátartozókat a mindennapi terhek alól néhány órára Otthon Segítés Szolgáltatást működtet a megyében (korábban a Fecske program). A program célja a fogyatékos gyermekek és fiatalok otthonukban történő felügyelete vagy kísérése köré koncentrálódik, ezzel az érintettek munkaerő-piaci aktivitásának növelése, munkahelyük megtartása, az elhelyezkedést segítő tevékenységek (mint például munkahely keresése) lehetővé tétele.

A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, mind fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettségében, mind pedig programja, felkészültsége tekintetében mintaként szolgál a fogyatékossgal élők elérésében. A konferenciateremben indukciós hurok működik, megtalálhatók hangoskönyvek, hangoskönyv-terminál, hangkazetták, öregbetűs kiadványok, akadálymentesített eszközök. Az intézmény könyvtári ellátást biztosít értelmi fogyatékosok számára és érzékenyítő előadásoknak biztosít helyszínt.

Rendszeresen elérhető szolgáltatás a Móricz Zsigmond Színház audionarrált előadásai, melyeken vak és látássérült személyek juthatnak színházi élményekhez.

Szemléletformálásra példaként említhető egy 2021-es kezdeményezés mely során parasportolókkal és sportágukkal ismerkedhettek az óvodások. A gyerekek kipróbálhatták az ülőröplabdát, találkozhattak kerekesszékes vívóval és csörgőlabdázhattak. A cél az volt, hogy már kicsi korban felhívják a gyerekek figyelmét a fogyatékossgal élőkre.

E kategóriába sorolhatók (a teljesség igénye nélkül) az olyan kezdeményezések, mint pl.: az Új ÉFOÉSZ és az Önkormányzat által 2022. áprilisában szervezett „Kék séta”, mely alkalom esztendőik óta az autizmussal élőkkel való szolidaritás jelképe, az ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete pedig már 16 alkalommal szervezett egész napos programot a Nyíregyházi Állatparkban. A 2021. szeptemberében megvalósult „Ez a mi napunk” Sérült Emberek Napja, több mint kétezer fő részvételével valósult meg. A Nyírségi Segítők Társasága Egyesület, egyéb térítésmentes programok mellett 2022. őszén elsősegélynyújtás előadássorozatot biztosít fogyatékossgal élő személyeknek az ÉLIM Evangélikus Szeretetotthon, Együtt az Úton Egyesület és a Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete intézményeiben. Az egyesület 2022. szeptemberétől minden hónap második keddjén „Mosoly Klub”-ot szervez, a Család-és Gyermekjóléti Központ Huszártlepi telephelyén, melyen néptánc előadás és oktatás érhető el fogyatékossgal élő személyeknek és családtagjaiknak.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nyíregyháza hazai és nemzetközi szinten is igyekszik kihasználni azokat a pályázati lehetőségeket, amellyel a fogyatékossgal élők integrációját segíti elő.

Nemzetközi projekteken keresztül fontosnak tartjuk a párbeszédre alapuló közös gondolkodást, a kölcsönös segítségnyújtást és az egymástól tanulást.

Nyíregyházán az Időügyi és a Köznevelési Tanács mellett megfogalmazódott az az igény, hogy a fogyatékossgal élők számára is biztosított legyen, hogy véleményük, javaslataik megfogalmazására szervezett keretek között legyen lehetőség. Ennek érdekében alakult meg a Fogyatékossgügyi Tanács, melynek célja, hogy segítse a fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlőségének, önrendelkező képességének, önálló életvitelének, a társadalmi életben való aktív részvételének társadalmi feltételeit megteremteni, biztosítani. A fentieket figyelembe véve Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 151/2021. (IX. 30.) számú határozatával döntött a Fogyatékossgügyi Tanácsa létrehozásáról és Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadásáról.

A fogyatékossgal kapcsolatos problémák (egészségügyi ellátásuk, oktatásuk, foglalkoztatásuk, a társadalomban való részvételük, beilleszkedésük, rehabilitációjuk) nem tekinthetők egyéni problémának. Számos nemzetközi dokumentum, jogszabály kívánja elősegíteni a fogyatékos emberek tekintetében is az emberi, a polgári jogok érvényesülését.

A fogyatékosügy érdekképviselőire és a fenti célok megvalósítása érdekében döntött a Közgyűlés a Fogyatékosügyi Tanács létrehozásáról, mely az önkormányzat mellett működő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület. Feladata a fogyatékkal élők életkörülményeinek javítása, az őket érintő problémák feltárása, megismerése és lehetőségek szerinti megoldása, vélemények, és információk cseréje, valamint a különböző célok és törekvések megismertetése és egyeztetése.

A Fogyatékosügyi Tanács tagjai:

- Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete
- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete
- Vakok és Gyengénlátók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete
- ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete
- Pszichotikus Betegségben Szenvedők Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Érdekvédelmi Egyesülete
- Rejtett Kincsek Down Egyesület
- Zöld Kerék Alapítvány
- Most Élő Egyesület
- Magyar Védőnők Szakmai Szövetsége
- Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ

A Fogyatékosügyi Tanács képviselőinek feladatuk és lehetőségük, hogy a fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák felszámolására javaslatokat fogalmazzanak meg a városvezetés felé.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
akadálymentesítés, illetve a már akadálymentesített funkciók használata	A komplex akadálymentesítés tervezése és a lehetőségek függvényében annak megvalósítása. Európai Unió források célzott keresése, tapasztalati szakértők bevonása, utólagos, költséghatékony eszközök beszerzése, a megvalósult akadálymentesítési funkciók használata
szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés	az egészségügyi alapellátás és szociális ellátórendszer határterületein fellépő információhiány feltárása, tájékoztatók, konferenciák, műhelytalálkozók szervezése
foglalkoztatottság	munkakörfeltárás az önkormányzati intézmények körében, státuszüresedés esetén fogyatékos személyek alkalmazása
információhoz való hozzájutás	az önkormányzati intézmények, helyi hírek hozzáférhetőségének fejlesztése honlapok infokommunikációs akadálymentesítésével, egyszerűsített ügyleírásokkal, a digitális ügyintézés fejlesztésével

kulturális, sportprogramok szükségessége	célzott programfüzet készítése, akadálymentes programok kereshetőségének elősegítése (pl.: címszavak)

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;
- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;
- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

Nyíregyházán a nem állami, civil szervezetek sokasága jellemző. Gyakorlatilag az élet minden területén jelen vannak: a civil lét lehetőség az önszerveződésre, közös célok elérésére, embertársaink megsegítésére, az érdekek érvényesítésére, közösségi ügyekben való részvételre, az önkormányzati feladatellátásban történő részvételre. A civil szervezetekben való részvétel tagsági vagy önkéntes alapon történhet.

Az önkéntesség, más néven voluntarizmus azt jelenti, hogy külső nyomás nélkül, saját belső indíttatásból vállalunk valamit. Nagyon fontos eleme az önkéntességnek a tudatosság, a választás, azaz tudatosan melléállunk valamilyen számunkra is fontos ügynek.

Az önkéntesség olyan cselekvést jelent, amiért nem kapunk – persze nem is várunk - ellenszolgáltatást, mégis hasznot nyújt a tágabb közösség számára. Nem – vagy legalábbis nem elsősorban azért csináljuk, hogy közvetlen személyes hasznot hajtsunk belőle.

Az önkéntesség nem túl elterjedt a szolgáltatások biztosítása során. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2012. szeptembertől bevezette, hogy az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele 50 óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. Várhatóan ennek hatására növekedni fog a másokkal szembeni szolidaritás, empátia és tolerancia nemcsak a fiatalok körében, hanem a környezetükben is. A Nyíregyházán működő szolgáltatások közül leginkább a hajléktalan ellátásban találkozunk önkéntes munkával. Meg kell említeni azonban, hogy pl.: téli időszakban, nagy hidegben valamennyi szervezet felsorakozik az önzetlen, viszont juttatásokat nem váró segítségnyújtók közé. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások területén azonban több szervezet részt vesz a feladat megvalósításban. **Ellátási szerződések** keretében biztosított a hajléktalanok utcai ellátása, a szenvedélybetegek átmeneti elhelyezése, a gyermekek alternatív napközbeni ellátása.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatja a **helyi önszerveződő közösségeket**. A 24/2008. (IV.29.) önkormányzati rendelet alapján a Közgyűlés elismeri és támogatja azt a tevékenységet, amelyet a településen élő állampolgárok önszerveződő közösségei végeznek az önkormányzati feladatok megvalósítása, a polgárok közéletbe vonása, a település fejlesztése és szépítése, a környezetvédelem, a közbiztonság mértékének növelése, az arra rászorulókat támogatása, a kultúra és a hagyományok ápolása, a lakosság művelődése, szórakozása, sportolása, egészségvédelme érdekében. Az önkormányzat éves költségvetései rendeletében meghatározott keretösszeg alapján támogatja a szervezeteket (pályázati úton).

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az esélyegyenlőségi programot a település a helyben szokásos módon közzéteszi. Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A Program az Önkormányzat honlapján (www.varoshaza.nyiregyhaza.hu) közzétételre kerül. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon meg a lehetőség arra, hogy csak a saját

egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóból a döntéseiért, a környezetéért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni.

E HEP elkészítése kapcsán a HEP-Fórum keretében – a teljesség igénye nélkül – több állami, egyházi és alapítványi közoktatási-köznevelési intézményt, szervezetet kerestük meg, hogy javaslatukkal, véleményükkel segítse munkánkat, a célcsoportjuk problémáinak feltárását és annak megszüntetésére tett javaslatukat fogalmazzák meg. Véleményük megalkotására kértük fel a Nyíregyházán működő Nemzetiségi Önkormányzatokat, Ifjúsági Kerekasztalt, Köznevelési Tanácsot, Időügyi Tanácsot, Család- és Karrierpontot, Siketek és Nagyothallók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetét, Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesületét, Kábítószeregyeztető Fórumot, szociális, gyermekjóléti, egészségügyi alapellátási intézményt, Fogyatékoságügyi Tanács képviselőit.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az a) pontban leírtak kiegészítéseként kitérnék arra, hogy a **HEP Fórum működése** Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata esetében ezen címszó alatt nem kerül összehívásra (jogszály sem írja elő kötelező jelleggel), hiszen a településen működő különböző helyi kezdeményezésű szereplők (Időügyi Tanács, Kábítószeregyeztető Fórum, Ifjúsági Kerekasztal, stb.) folyamatosan végzik munkájukat településünkön, melyről évente a Közgyűlésnek beszámolót készítenek.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése alkalmával ezen társadalmi szereplők is megkérdezésre kerültek abból a célból, hogy szíveskedjenek javaslatukat megfogalmazni, melyek azok a területek, ahol a célcsoportjuk életkörülményeik javítását, megoldását szorgalmazzák. Milyen intézkedéseket, programokat, tevékenységeket szeretnének megvalósítani - az Önkormányzattal karöltve - annak érdekében, hogy az általuk képviselt társadalmi csoport(ok) helyzetét jobbra fordítsák.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon a varoshaza.nyiregyhaza.hu weboldalon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- nagymértékű az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma - tartós munkanélküliek aránya magas - meghatározott területrészekben a közüzemi szolgáltatások nem épültek ki, díjtartozások miatt szolgáltatások szüneteltetése jellemző - szegregátumokban a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya jelentős - a lakásállomány jelentős része félkomfortos vagy komfort nélküli, a lakáskörülmények nem megfelelőek - közbiztonság helyzete rossz, magas a bűnelkövetők aránya - a célcsoport egészségi állapota rossz, szűrővizsgálatok igénybevétele nem jellemző	- olyan képzési és továbbképzési lehetőségek biztosítása az iskolázottság/szakképzettség megvalósítása terén, amely a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyeket hosszútávon növeli - közüzemi szolgáltatások kiépítése, energetikai korszerűsítés - tájékoztató programok szervezése az élhető környezet fenntartása és megőrzése tekintetében - egészségügyi felvilágosító programok szervezése a nevelési-oktatási intézményekben - az egészséges életmód és táplálkozás terjesztése, a figyelem felkeltése prevenció fontosságára - szűrések szervezése - védőnői tevékenység fokozása gyermekorvosi és háziorvosi praxis kialakítása civil szervezetek bevonásával prevenciók programok szervezése - a fiatalok részére szabadidő eltöltési alternatívák nyújtása - nevelési-oktatási intézményekben figyelem felkeltése a bűnözés negatív hatásaira - rendőrség által bűnmegelőzési programok szervezése a területen - polgárőrség szervezése rendőri tevékenység fokozása a területen; lakókörnyezetben elérhető jogsegélyszolgálat biztosítása teremtése - a lakosság részéről a szolgáltatások igénybe vétele, igények felmérése

000304

2011

		- a lakosság kultúrájához igazodó és egyéb programok szervezése, egyházi ünnepek megünneplése - a programokon való részvétel ösztönzése - egyéni munkaerő-piaci tanácsadás biztosítása; szociális és közösségi vállalkozások létrehozása.
Gyermekek	- nem beazonosítható teljeskörűen a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma - az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) óvodák és iskolák között jelentős eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában - az SNI-s és BTMN-s gyermekek és fiatalok növekvő száma - a család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó gyermekkori magatartászavarok kialakulása miatt magas a veszélyeztetett gyermekek száma - a gyermekjóléti ellátásokat biztosító intézmények infrastrukturális feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van a felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint a különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő - az óvodai kapacitás eltérő a város területén - nem magyar állampolgárságú gyermekek számára nyújtott szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés, szolgáltatók körének beszűkülése, gyermeki jogok jogszabályok útvesztőjében sérülhet	- a gyermekjóléti szolgálat dolgozói figyelemmel kísérik a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét, felhívja a jelzőrendszer tagjait, jelzési kötelezettségük teljesítésére a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében, segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, illetve kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapszolgáltatások, különösen a családsegítés keretében nyújtott személyes gondoskodást szabaddíós, kulturális programok szervezése, szülők személyiségfejlesztését célzó programok lebonyolítása, kompetenciák fejlesztése veszélyeztetettségi okok csökkentése - integrált nevelési programok biztosításának ösztönzése SNI-s, BTMN-es gyermekek számára - adatok gyűjtése, körzethatárok figyelemmel kísérése, egyéni fejlesztések, fejlesztő pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök bevonásával - a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenlő arányú oktatása az önkormányzati és nem önkormányzati intézményekben

		- nem magyar állampolgárságú gyermekek számára nyújtott szolgáltatások és a jogszabályi környezet összehangolása
Idősek	- alacsony az időskorúak foglalkoztatottsága - az infokommunikációs technológia és az ilyen eszközök használatának még nem teljes mértékben terjedt el az idős, idősödő emberek körében, ez azonban sokat segítené az időskorúak informálásában, szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek segítésében - az idősödő generáció tudásának nem kellő elismerése - az idősek ösztönzése az egészségtudatos magatartásra, a sport és a mozgás jó hatásainak megtapasztalása által, ne „féljenek” mozogni - a generációk közötti együttműködés „ingatag” - nem biztonságos környezet és nem megfelelő életminőség - a szolgáltatásokhoz és az ellátásokhoz való hozzáférés területi egyenlőtlenségeinek csökkentése - demens idősek számának növekedése - kapacitásproblémák a férőhelyek számát illetően a bentlakásos intézményekben	- az idősek igényeinek a felmérése, a szolgáltatások továbbfejlesztése céljából - tudatosítás, generációk közötti szolidaritás erősítése különböző programokkal - szűrő-sport programok feltérképezése, részvétel elősegítése - munkalehetőségek, valamint az idős emberek szaktudását igénylő programok feltérképezése - informatikai alapismereteket nyújtó programokban való részvétel elősegítése - a nappali ellátásban megváltozott gondozási igényekhez történő szakmai ismeretek birtoklása; demenciával élők ellátását és gondozását segítő intézményhálózat bővítése - a bentlakásos ellátásban a férőhelyek számának növelése
Nők	- magas a munkanélküliek aránya a nők között - magas a nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények száma - nem elegendő a családok átmeneti otthona és anyaóvó férőhelyszáma - nincs pontos adat a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről - a piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hatnak	- a munkáltatók figyelmének felkeltése a probléma fontosságára - munkáltatók ösztönzése a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, távmunka lehetőségeinek feltérképezésére, bevezetési lehetőségeinek megvizsgálására - családbarát szolgáltatások adatbázisának létrehozása, működtetése - Nyíregyházán biztosított legyen a krízishelyzetben lévő anyák, családok átmeneti elhelyezése, élethelyzetük

	a családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, stb.- bevezetése. Nincsenek családbarát munkahelyek.	átmeneti megoldása; programok szervezése az átmeneti gondozásban részesülőknek, ezen belül életvezetési, jogi, pszichológiai tanácsadás nyújtása - civil és egyházi fenntartók ösztönzése a férőhelybővítésre - már meglévő átmeneti elhelyezést nyújtó otthonainak a férőhely bővítése - új otthonok, férőhelyek létrehozása, ezáltal a bekerüléshez szükséges várakozási idő lerövidítése - civil szervezetek bevonásával prevenciós programok szervezése - a nők önvédelmi képességét fejlesztő programok szervezése - a lakosság figyelem felkeltése a bűnözés, a családon belüli erőszak felismerésére, megelőzésére - a rendőrség fokozottabb figyelmének felkeltése a célcsoport védelmére, rendőrség által bűnmegelőzési programok szervezése, polgárőrség szervezése
Fogyatékkal élők	- a városban élő és városunkba látogató fogyatékkal élő emberek, idősek, gyermekes családok közösségi közlekedésének igénybe vétele többször előre nem látható akadályokba ütközik (fel- és leszállás nehézsége, útírány, az útvonalon közlekedő gépjármű adott szakaszra való érkezésének beazonosíthatatlansága) - a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek közötti együttműködések száma kevés - diszkrimináció a társadalom részéről - inaktív a sportolási és kulturális életük - fogyatékos személyek foglalkoztatása nem megoldott. Alacsony a foglalkoztatottak aránya. Nehezített a nyílt munkaerőpiacra történő bekerülés; kedvezőtlen jövedelmi helyzet. - a jelenlegi intézményhálózat nem szolgálja az integrációt, inklúziót.	- az akadálymentesség mindenféle értelemben az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve meg kell valósuljon a közösségi közlekedés területén is, ezért előtérbe kell helyezni az infokommunikációs és fizikális úton megvalósuló akadálymentesítést - a különböző tájékoztatók élőszóval történő közlése és jelnyelvi akadálymentesítés vagy feliratozás, városi és egyéb kulturális rendezvényeken jelnyelvi tolmács biztosítása - a fogyatékoság típusához igazodó segítségnyújtás a társadalom és a közösségi közlekedést irányító, működtető hatóság(ok) részéről (például: kerekesszékek elhelyezésére szolgáló terület kialakítása, Braille-írással ellátott leszállásjelző, rámpa használatának elősegítése, járdaszegély taktilis kővel való ellátása, autóbusz, illetve a vasúti pályaudvar aluljáró lépcsőjének eltérő csíkozása, autóbusz-megállóhelyeken futár-távírányító kialakítása, intézmények bejáratánál,

	Kevés a lakóotthoni ellátás, nincs támogatott lakhatás. A fogyatékosok lakásának akadálymentesítése nem megoldott. - nem állnak pontos adatok rendelkezésre a fogyatékkal élők számára vonatkozóan. Nem készülnek elemzések, értékelések.	idézményekben kontasztos csík a lépcsőknél, egyéb fogyatékoság-specifikus jelzések megléte, falak menti gyalogos sáv szabaddá tétele, zebránál hosszabb idő az átjutásra, középületekben több kapaszkodó kiépítése - a mikro- kis és középvállalkozások állami támogatással ösztönzése a fogyatékosok foglalkoztatását, tanult szakmák befejezésének a támogatását illetően, gyakorlati helyek, munkahelyek biztosítása a képzések elsajátítását követően, A-típusú foglalkoztatások számának növelése. - lakóotthoni ellátás, támogatott lakhatások számának növelése - a lakások állapotának feltérképezése - tájékozódás, ismeretszerzés a célcsoport és azokkal foglalkozó személyek számára különböző fórumok, rendezvények, érdekképviseleti szervezetek összefogásával, érzékenyítés.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	- meghatározott lakókörnyezet és lakáskörülmények elavultak, lelakottak, korszerűtlenek - szolgáltatásokhoz való hozzáférés különböző társadalmi csoportok vonatkozásában egyenlőtlen - iskolai lemorzsolódás, funkcionális analfabétizmus napjainkban még mindig jelen van, ezzel generációk nagyobb csoportja nem tud a digitalizált világban tájékozódni, e-közigazgatásban ügyet intézni, online oktatásban/képzésben részt venni	- önkormányzati bérlakások számának növelése - meghatározott lakókörnyezet és lakóépületek karbantartása, felújítása, korszerűsítése, élhetővé tétele, energetikai korszerűsítése - háztartások informatikai szinten való ellátásának feltérképezése szoftver/hardver/tudás tekintetében - szolgáltatásokhoz való hozzáférés helyben megoldott a társadalmi csoportok specifikumainak figyelembe vételével - állapotok feltérképezése - lakókörnyezet és lakáskörülmények korszerűsítése - helyzetük javítását elősegítő programok szervezése - a generációk közötti szakadék csökkentése, az iskolai lemorzsolódás megállítása, online világhoz történő felhasználó szintű alkalmazkodás, szoftver-alkalmazás

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a társadalmi egyenlőtlenségek folyamatos csökkentése tapasztalható minden célcsoportot érintően. Ennek érdekében nagy hangsúlyt fektetünk az integrációra; arra, hogy azok, akik önmagukért és a közösségért tenni akarnak, a társadalom hasznos részévé válhassanak. Figyelünk arra, hogy az egészséges életmódra való nevelés, a prevenció, az egészséges életmód eszközei elérhetőek legyenek minél korábbi életszakaszban, s ezeket az érintettek ismerjék is. Lényegesnek tartjuk a városban a közbiztonság fenntartását, Az elmagányosodás mérséklése kapcsán fontos számunkra minél több közösségi esemény szervezése; a szociális szolgáltatókkal, civil szervezetekkel együtt a társadalmi csoportok felkarolása. Különös figyelmet fordítunk arra, hogy mindenki teljes körű részévé váljon a társadalomnak, s szeressen Nyíregyházán élni.

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
1.	„Digitalizáció az élet minden területén”	A digitalizáció világában élünk, melyben generációkat szemlélve egyenlő a hozzáférés az informatikai eszközök tárházához, az alkalmazás terén pedig szinten állunk. Iskolai lemorzsolódás, funkcionális analfabétizmus ezt veszélyt tovább fokozza. Ez pedig előrevetítheti azt, hogy lemaradás csökkentése, megszüntetése nélkül a társadalmi rétegek, generációk nagyobb csoportja nem tud majd elektronikusan ügyet intézni, illetve az online oktatásban/képzésben részt venni.	Meg kell tanítani és tanítani minden állampolgárnak az informatikai eszközök használatát, a nemességének és kritikus kezelésének mikéntjét. A generációk közötti szakadékok csökkenteni kell. A társadalmi lemorzsolódást az oktatás terén meg kell előzni. Így mindenki fog tudni tájékozódni az informatika, az e-közigazgatás világában, vagy résztvenni akár online képzésben/oktatásban.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Információk Nyíregyháza Városi Közeledésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közeledési Terv 2012. Gyermekevédelmi beszámoló Nyíregyháza Megyei Jogú Város helyi Klímastratégiája, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	-háztartások informatikai szinten való ellátásának feltérképezése szoftver/hardware/udás tekintetében, háztartások informatikai eszközparkjának korszerűsítése egyének informatikai tudásanyagának bővítése, modernizálása különböző képzések megszervezésével	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott háztartások belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R-K-H.: az egyének informatikai tudásanyaga, eszközparkja megfelelő képzés vagy közigazgatási elektronikus úton történő intézéséhez	tárgyi, anyagi és humán erőforrások fenntarthatósága, anyagi, tárgyi és humán erőforrások fenntarthatósága, anyagi, tárgyi és humán erőforrások fenntarthatósága	Pályázatoktól/projekttektől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.	
2.	„Szociális város rehabilitációs soft	A telepén élő lakáskörülményei az életkörülményei és gazdasági szükségleteinek	A terület társadalmi és gazdasági szükségleteinek	Integrált Településfejlesztési Stratégia,	Magyar Nemzeti	Állapotok feltérképezése lakókörnyezet és	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	2027. 12. 31.	R.: a lakás-, életkörülmények megvizsgálása	tárgyi, anyagi és humán erőforrások fenntarthatósága, anyagi, tárgyi és humán erőforrások fenntarthatósága	Pályázatoktól/projekttektől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.	

programjának folytatása"	átlaghoz képest megállítása, rosszak. Helyzetükből lakókörnyezet és az életminőség átfogó és szemléletük tükrében fenntartható javítása. kilátástalan.	a Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Stratégia 2030 és Program, , Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza Megyei Jogú Város helyi Klímastratégiaja, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Felzárkózási Stratégia 2030	lakáskörülmények korszerűsítése helyzetük javítását elősegítő programok szervezése	Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.		telepen élő pályázatoktól/projektanyagi, tárgyi és útmutató/támogatási körében H.: ektől függően eltérő; és humán szerződés tartalmazza. személyletformálás részletesen az feltételektől. és elérhetőbb útmutató/támogatás lakókörnyezet i szerződés megvalósítása tartalmazza.
"Speciális szolgáltatások kialakítása fogyatékkal élők és autisták számára"	A városban élő sérült emberek hozzáférése és sajátos nevelési igényű, autista ember oktatáshoz, hatóságok intézéshez egyenlőtlen. Egészségügyi ellátásuk szakképzett dolgozók részvételével teljes.	Minden fogyatékkal élő Integrált Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Stratégia, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Köznevelési Esélyegyenlőségi	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	- fogyatékkal élő és autista személyek számának pontos feltérképezése igényük és szükségletük megismerése ennek segítségével munkacsoportok létrehozása helyzetükhöz igazoló szolgáltatások bevezetése, kialakítása részükre speciális módszertani centrum létrehozása, szegregált/integrált (igényeknek	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: adatok gyűjtése, tárgyi, anyagi és A Pályázatoktól/projektoktól azok elemzése, humán erőforrások fenntarthatósá g függ az az útmutató/támogatási szükségletük biztosítása, g függ az az útmutató/támogatási felmérése, pályázatoktól/projektanyagi, tárgyi szerződés tartalmazza. munkacsoportok ektől függően eltérő; és humán felállítása H.: részletesen az feltételektől. helyben történő útmutató/támogatás szolgáltatások i szerződés kialakítása, helyben tartalmazza. speciális intézmények, szolgáltatások létrehozása, segítségnyújtás megvalósítása egyedi vagy intézményesített formában.

000311
481

189

szavazás alatt álló pályázatok:

TÁJÉKEK HÁZA DÉLI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00001

TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00003 AZONOSÍTÓSZÁMÚ „KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE” CÍMŰ PÁLYÁZAT

CSÖDÉK FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZÁN TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00005

Alatt álló pályázatok:

TOP-6.6.1-15-NY1-2016-00001 „Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése”

CIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

CIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA, 05. 1. TÉR 10/A. (HRSZ: 2263/131), ILLETVE KÖRTE UTCA 41/A. (HRSZ: 1640/1)” SZÁM ALATT

TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001

Adafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem

Nyíregyházi Kállay-kúria fejlesztésének II. üteme

TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00003

Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem

Ó közti nyugdíjasház és a Continental Aréna energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003

Ököművelődési intézmény és az Inczedy György Szakgimnázium, Szakközépiskola energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00006

TOP-6.3.2-16-NY1-2017-00001 A NYÍREGYHÁZI SZABADTÉRI SZÍNPAD REKONSTRUKCIÓJA ÉS A „KISERDŐK” TERÜLETÉNEK FUNKCIONÁLIS BŐVÍTÉSE

TOP-6.2.1-15-NY1-2016-00001 „CSALÁDBARÁT, MUNKÁBA ÁLLÁST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 „ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

EZSÉGÜGYI ALAPELLÁTÁS FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZÁN – II. ÜTEM TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001

NYÍREGYHÁZI KÁLLAY-KÚRIA FEJLESZTÉSÉNEK 2. ÜTEME MODERN VÁROSOK PROGRAM

ÓTÓI MÚZEUMFALU FEJLESZTÉSE TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002

Alatt álló pályázatok:

Komplex energetikai fejlesztések 4.

Napelemes energetikai fejlesztések 1. TOP_PLUSZ-2.1.2.-21-SB1-2022-00003

Komplex energetikai fejlesztések I. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00010

TOP_PLUSZ 2.1.2-21 azonosítószámú Napelemes energetikai fejlesztések 2.

TOP_PLUSZ 2.1.2-21 azonosítószámú Komplex energetikai fejlesztések 2.

TOP_PLUSZ 2.1.2-21 kódszámú Napelemes energetikai fejlesztések 3.

TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00008 Komplex energetikai fejlesztések 3.

TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00006 Napelemes energetikai fejlesztések

PELEMES ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 1. TOP Plusz-2.1.2-21-SB1-2022-00003

PELEMES ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 2. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00002

PELEMES ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 3. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00005

PELEMES ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 4. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00006

PELEMES ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 5. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00004

KOMPLEX ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK I. TOP-2.1.2-21-SB1-2022-00010

KOMPLEX ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 2. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00009

KOMPLEX ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 4. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00011

KA ANDRÁS MÚZEUM FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-6.2.1-23-2023-00003

Alatt álló pályázatok:

„Tudással a világba”	A nyilvántartott álláskereső arányát a 8 általános végzettséggel rendelkezők alkotják.	Az alacsony iskolai végzettségűek számának 10 %-os csökkentése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Koncepció, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Oktató, felzárkóztató programok feltérképezése, Oktató, felzárkóztató programok megszervezése, Hiány szakmákban képzések	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: programok megszervezése, elindítása K.: az alacsony iskolai végzettségűek hány százalékát sikerült bevonni a képzésbe H.: az alacsony iskolai	Tárgyi, anyagi ésA fenntarthatósá g függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.	Pályázatoktól/projektől függően eltérő; részletesen útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

468
000314

192

kihasználtsága megfelelő.	nem lakosságának bevonása.	Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza Megyei Jogú Város helyi Klímastratégiája, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	hasznos szabadidő-eltöltés fontosságára - lakosság kultúrájához igazodó és egyéb programok szervezése, egyházi ünnepek megünneplése - a programokon való részvétel ösztönzése játszótér kialakítása	Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	mennyien érik a projektől függően eltérő, és szabaddidő hasznos részletesen az feltételektől. eltöltésének útmutató/támogatás az feltételektől. fontosságát K.:i szerződés tartalmazza. hány partnert tartalmazza. szervezetet lehet bevonni a programok szervezésébe H.: megvalósult programok száma, résztvevők száma

Megvalósítás alatt álló pályázatok:

- OP-6.1.4-16-NY1-2021-00006, Indiai nagymacska kifutó építése a Nyíregyházi Állatparkban
- ERŐNEMEZŐS TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NY1-2016-00001
- AD VÁROS KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZA TERÜLETÉN TOP 6.3.2-15-NY1-2016-00001
- Nyíregyházi Atlétikai Centrum megvalósítása
- OP-6.1.4-16-NY1-2021-00008 Tuzson János botanikus kert fejlesztése
- TOP-7.1.9-17-2018-00005 Nyíregyháza-Sóstógyógyfürdő integrált termék- és szolgáltatásfejlesztése
- OP-6.4.1-16-NY1-2017-00002 Csomópont és kerékpárútfejlesztés Nyíregyházán II. ütem
- OP-6.1.4-16-NY1-2021-00007 Jóna András Múzeum turisztikai fejlesztése
- OP-7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”
- OP-6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosítószámú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyi örségi Művelődési Otthon revitalizációja által”
- ERŐNEMEZŐS TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NY1-2016-00001
- ERŐNEMEZŐS TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.2-15-NY1-2016-00001
- NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARK FEJLESZTÉSE KERETÉBEN JÉGKORSZAK INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ KIALAKÍTÁSA MODERN VÁROSOK PROGRAM

Zárás alatt álló pályázatok:

- Sóstói Múzeumfalva területén lévő Kisdobronyi Református Templom (védett műemlék) állagmegóvására” című pályázat
- ATÁROKON ÁTNYÚLÓ ZÖLD KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK)
- AT
- Nyíregyháza 3 közösségi színterének infrastrukturális fejlesztése című, TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 (felújításra került a Kölyökvár, az Alvégesi művelődési ház, valamint a Robinson domb játszótér)
- OP-6.1.4-15-NY1-2016-00002, Látogatócentrum építése és hópárduckifutó kialakítása a nyíregyházi állatpark területén
- OP-3.3.6-17-00016 MTMI Élménközpont Nyíregyházán
- Nyíregyházi Kálvária-kúria fejlesztésének II. üteme
- OP-6.5.1-15-NY1-2016-00001, ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL

4481
000317

NYÍREGYHÁZAI ÉLTMÉNYKÖZPONT NYÍREGYHÁZÁN EFOP-3.3.6-17-2017-00016

INDAI NAGYMACSKA KIFUTÓ ÉPÍTÉSE A NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARKBAN TOP-6.1.4-16-NY1-2021-00006

NYÍREGYHÁZI KÁLLAY-KÚRIA FEJLESZTÉSÉNEK 2. ÜTEME MODERN VÁROSOK PROGRAM

SÓSTÓI MÚZEUMFALU FEJLESZTÉSE TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002

Alatt álló pályázatok:

Sóstói Múzeumfalú területén lévő Kisdobronyi Református Templom (védett műemlék) állagmegóvására" című pályázat

ANDRÁS MÚZEUM FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-6.2.1-23-2023-00003

ERREG EUROPE_Strengthening the effectiveness of Community sports for health resilience in the framework of Regional policies_ "A közösségi sportok hatékonyságának erősítése az egészségügyi ellenálló képesség érdekében a regionális politikák

TEKEINK BEMUTATÁSA A TIRPÁK FESZTIVÁLON HUNG 2024/11323

Életminőség A telepén kiépített a terület társadalmi-Integrált	Magyar	adatok gyűjtése - Nyíregyháza	2027. 12. 31.	R.: mennyi idő alatt	Tárgyi, anyagi és A	Pályázatoktól/projekttektől
javítása az ágaz-, villany- és gazdasági	Nemzeti	szociális juttatások Megyei Jogú Város		és milyen pontos	humán erőforrások fenntarthatósága függően eltérő; részletesen	
infrastrukturális szennyvízcsatorna- lezárásának	Felzárkózási	biztosítása - Önkormányzata		adatokat lehet biztosítása, g függ az az útmutató/támogatási		
s lehetőségek hálózata, de a megállítása	Stratégia 2030	munkahelyek Pályázatok és		gyűjteni a pályázatoktól/projekt anyagi, tárgyi szerződés tartalmazza.		
kihhasználásával lakossági rákötések lakókörnyezet és az	Koncepció, Gazdasági	teremtése, aktív Projektmenedzsme		problémára K.: a ektől függően eltérő; és humán		
aránya már nem életminőség átfogó és	Program, , Integrált	korú lakosságn Referatúra		lakosság hány részletesen az feltételektől, a		
ennyire kedvező, a fenntartható	Városfejlesztési	közmunkaprogram vezetője/adott		százaléka útmutató/támogatás résztvevők		
közüzemi tartozások javításával.	Stratégia, Intergrált	ba történő belső szervezeti		rendelkezik i szerződés motiváltságától		
miatt pedig sok	Területi Program,	bevonása, ezáltal egység(ek)		munkaviszonnyal, tartalmazza.		
lakásban	Nyíregyháza Városi	rendszeres vezetője.		rendszeres		
szüneteltetik a	Közlekedésfejlesztési	pénzellátáshoz		jövedelemmel H.: a		
szolgáltatásokat.	Terve, Közbiztonsági	való hozzájárulás		lakosság hány		
	Koncepció, Időügyi	megállapodások		százaléka nem		
	Program, Ifjúsági	kötése közüzemi		rendelkezik		
	Koncepció,	szolgáltatókkal - a		közüzemi		
	Nyíregyháza Megyei	lakosság részéről a		tartozással, hány		
	Jogú Város	szolgáltatások		százalék		
	Szolgáltatástervezési	igénybe vétele		csatlakozott rá a		
	Koncepciója 2016.,			szolgáltatásokra		
	Közzoktatási					
	Esélyegyenlőségi					
	Intézkedési Terv					
	2012.					
	Gyermekvédelmi					
	beszámoló					
	Nyíregyháza Megyei					
	Jogú Város helyi					
	Klímastratégiaja,					
	Nyíregyháza 2020-					
	2030 Stratégiai Terve					

egyalosítás alatt álló pályázatok:

OP-6.1.4-16-NY1-2021-00006, Indiai nagymacska kifutó építése a nyíregyházi állatparkban

OP-6.2.1-19-NY1-2019-00001, új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán (bölcsődeépítés a Honvéd utcán, meglévő bölcsődében vízpermetező kialakítása)

OP-6.6.1-16-NY1-2017-00001, Egészségügyi alapellátás fejlesztése - II. ütem (megvalósult a Tokaji úti eü. Centrum, a Csillag utcai eü. Centrum és a Fenyő utcai orvosi rendelő felújítása)

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSÉNEK FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN 41 DB ÚJ CNG MEGHAJTÁSÚ AUTÓBUSZ BESZERZÉSE, TÖLTŐÁLLOMÁS LÉTESÍTÉSE ÉS AUTÓBUSZ TELEPHELY KIALAKÍTÁSA

OP-3.2.0-15-2016-00013

FRASZTURKTUÁLIS FEJLESZTÉSEK – 5 MRD-S ÚT FEJLESZTÉS BMÖGF/967-1/2020

OP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 Környezetvédelmi infrastruktúra – fejlesztések Nyíregyházán
 OP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein
 Árszélcsúszó bekötőút (Nyugati 1. u./ Déli Ipari Park bekötőút) felújítása TOP-6.1.5.-16-2020-00004
 Nyíregyházán megvalósuló infrastrukturális fejlesztések
 Árkád utca csapadékvíz elvezetési rendszerének fejlesztése TOP-6.3.3-16-NY1-2021-00003
 Szarvasvári út-Derkovits utca csomópontjának fejlesztése TOP-6.1.5-16-NY1-2021-00005
 Korányi köz_ Eperjes utca- Korányi F. utca tömbbelsőben található járda felújítása BMÖFT/6-9/2021
 OP-6.4.1-16-NY1-2021-00003 azonosítószámú Belső körút - László utca kereszteződésben jelzőlámpás szabályozás bevezetése
 OP-6.1.5-16-NY1-2021-00007 azonosítószámú, „Szélsőbokori út fejlesztése” projekt
 OP-6.5.1-19-NY1-2020-00005 azonosítószámú, „Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium energetikai korszerűsítése” projekt
 OP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 azonosító számú, „A Bessenyei tér 3-4 szám alatti bérlakások energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál” projekt
 Árkád István és Szarvas utcák útburkolat felújítása
 Árkád fejlesztést és munkaerő mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján
 OP-6.4.1-16-NY1-2017-00002 Csomópont és kerékpárútfejlesztés Nyíregyházán II. ütem
 OP-6.5.1-16-NY1-2017-00002
 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza megyei Jogú Város Önkormányzatánál III. ütem
 OP-6.5.1-16-NY1-2017-00004
 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV. ütem
 OP-6.3.3.-16-NY1-2021-0002 "Városi környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések, Nyíregyháza Kéményseprő utca csapadékvíz elvezető rendszer építése"
 MOGF/855/2021 – Nyíregyházi Ipari Park bővítésének és infrastrukturális fejlesztésének támogatása (3,2mrd)
 MOGF/1112/2021 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (2mrd)
 MOGF/411/2022 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (15mrd)
 OP-7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Községi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”
 OP-6.1.5-16-NY1-2017-00003 azonosító számú Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca – Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és Szarvas utca felújítása c.
 OP-6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosítószámú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyi Önkormányzatok Művelődési Otthon revitalizációja által”
 OP-20200338 – CITYWALK 2.0 – Együtt az energiahatékony városi mobilitásért: A városi közlekedés széndioxid kibocsátásának csökkentése az aktív mobilitási formák szerepének növelése által
 Cube Region program 2021-2027
 Innovative actions – InterACT Green: Zöld infrastruktúra InterAKTív menedzsment és regeneráció a varasdi Dráva-erdőparkon tesztelve
 ERREG HUSK-2302 - Innovatív vízszivattyúzási megoldások az életminőség javítására Kassán és Nyíregyházán
 SZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA POSTA UTCAI TELEPHELYÉNEK FEJLESZTÉSE VP6-19.2.11-67-7-21
 ERMEKEK HÁZA DÉLI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00001
 NÉDERKERT KELETI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00002
 KASZEM NYUGATI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00005
 SZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ – 3.4.1-23-NY1-2023-00004
 NYÍREGYHÁZI IPARI PARK BŐVÍTÉSE BMÖGF/411/2022
 12251/2022. (V. 4.) KORMÁNYHATÁROZAT SZERINTI VILLAMOSENERGIA HÁLÓZAT FEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁS 215600
 IPARI PARK ÉSZAKI ÉS DÉLI FEJLESZTÉSI TERÜLETE FELTÁRÓ-, KÖRÜLJÁRÓ- ÉS HATÁROLÓ ÚTJAINAK MEGVALÓSÍTÁSA 1289/2023 (VII. 17) KORM. HATÁROZAT
 NYÍREGYHÁZI IPARI PARK HÍRKÖZLÉSI HÁLÓZATÁNAK KIÉPÍTÉSE 1289/2023 (VII. 17) KORM. HATÁROZAT
 NYÍREGYHÁZI IPARI PARK VÍZIKÖZMŰ INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSI FELADATAI KERETÉBEN AZ IPARI PARK VÍZE+B17+B20
 OP-6.2.1.1-21 KÓDSZÁMÚ PÁLYÁZATI FELHÍVÁSRA BENYÚJTOTT „KÜLTÉRÜLETI HELYI KÖZUTAK FEJLESZTÉSE” CÍMŰ PÁLYÁZAT
 Árkád alatt álló pályázatok:
 HATÁROKON ÁTNYÚLÓ ZÖLD KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK)
 ÁRKÁD
 Nyíregyháza 3 közösségi színterének infrastrukturális fejlesztése című, TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 (felújításra került a Kölyökkvár, az Alvégesi művelődési ház, valamint a Robinson domb játszótere)
 OP-6.1.4-15-NY1-2016-00002, Látogatócentrum építése és hópárduckifutó kialakítása a nyíregyházi állatpark területén
 Árkád óvoda udvarfejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem
 Árkádfejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem
 Árkád-terület városi közlekedésfejlesztés Nyíregyházán

2023.11.16.
 10031

			Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közzoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza 2020- 2030 Stratégiai Terve	belső erőforrásainak átfogó fejlesztése; roma egészségügyi és szociális mediátorhálózat létrehozása			a lakossághoz viszonylva; roma mediátorok képzésével és alkalmazásával a társadalmi együttműködés elősegítése hatékonyabbá vállik.		

Elválasztás alatt álló pályázatok:

- 6.1.4-16-NY1-2021-00006, Indiai nagymacska kifutó építése a nyíregyházi állatparkban
- 6.2.1-19-NY1-2019-00001, új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán (bölcsődeépítés a Honvéd utcán, meglévő bölcsődékben vízpermetező kialakítása)
- 6.6.1-16--NY1-2017-00001, Egészségügyi alapellátás fejlesztése - II. ütem (megvalósult a Tokaji úti eü. Centrum, a Csillag utcai eü. Centrum és a Fenyő utcai orvosi rendelő felújítása)
- REGYHÁZA, MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSÉNEK FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN 41 DB ÚJ CNG MEGHAJTÁSÚ AUTÓBUSZ BESZERZÉSE, TÖLTŐÁLLOMÁS LÉTESÍTÉSE ÉS AUTÓBUSZ TELEPHELY KIALAKÍTÁSA
- P-3.2.0-15-2016-00013
- NAMEZŐS TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NY1-2016-00001
- D VÁROS KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZA TERÜLETÉN TOP 6.3.2-15-NY1-2016-00001
- D BUSZ DEMONSTRÁCIÓS MINTAPROJEKT ZFR-ZBP-002/003-2020
- ASTURKTUÁLIS FEJLESZTÉSEK – 5 MRD-S ÚTFEJLESZTÉS BMÖGF/967-1/2020
- MSME
- ház utca csapadékvíz elvezetési rendszerének fejlesztése TOP-6.3.3-16-NY1-2021-00003
- vasvári út-Derkovits utca csomópontjának fejlesztése TOP-6.1.5-16-NY1-2021-00005
- ház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00001
- klímastratégia kidolgozása, valamint a klímadatadosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán KEHOP-1.2.1-18-2019-00255
- nyí köz_ Eperjes utca- Korányi F. utca tömbbelsőben található járda felújítása BMÖFT/6-9/2021
- ot István és Szarvas utcák útburkolat felújítása
- aságfejlesztést és munkaerő mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján
- 7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”
- 6.1.5-16-NY1-2017-00003 azonosító számú Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca – Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és Szarvas utca felújítása c.
- 6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosítószámú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyi Örségi Művelődési Otthon revitalizációja által”
- 6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM
- 000338 – CITYWALK 2.0 – Együtt az energiahatékony városi mobilitásért: A városi közlekedés széndioxid kibocsátásának csökkentése az aktív mobilitási formák szerepének növelése által
- be Region program 2021-2027
- TERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA POSTA UTCAI TELEPHELYÉNEK FEJLESZTÉSE VP6-19.2.11-67-7-21
- MEKEK HÁZA DÉLI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00001
- ÉRKERT KELETI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00002
- IZSEM NYUGATI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00005
- ERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ – 3.4.1-23-NY1-2023-00004
- OP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00003 AZONOSÍTÓSZÁMÚ „KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE” CÍMŰ PÁLYÁZAT
- EGYHÁZA KÉMÉNYSEPRÓ UTCA CSAPADÉKVÍZ ELVEZETŐ RENDSZER ÉPÍTÉSE TOP-6.3.3-16-NY1-2021-00002

Elválasztás alatt álló pályázatok:

- TÁROKON ÁTNYÚLÓ ZÖLD KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK)

AT

000321

gyháza 3 közösségi színterének infrastrukturális fejlesztése című, TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 (felújításra került a Kölyökkvár, az Alvégési művelődési ház, valamint a Robinson domb játszótere)

-6.1.4-15-NY1-2016-00002, Látogatócentrum építése és hópárduckifutó kialakítása a nyíregyházi állatpark területén

CIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

CIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA, 05. 1. TÉR 10/A. (HRSZ: 2263/131), ILLETVE KÖRTE UTCA 41/A. (HRSZ: 1640/1)" SZÁM ALATT

-6.6.2-15-NY1-2016-00001

ház óvoda udvarfejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem

dafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem

ntartható városi közlekedésfejlesztés Nyíregyházán

ó közí nyugdíjsház és a Continental Aréna energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003

közművelődési intézmény és az Inczedy György Szakgimnázium, Szakközépiskola energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00006

mópont és kerékpárút fejlesztés Nyíregyházán I. TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00001

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

NAMEZŐS TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NY1-2016-00001

AI NAGYMACSKA KIFUTÓ ÉPÍTÉSE A NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARKBAN TOP-6.1.4-16-NY1-2021-00006

NYÍREGYHÁZI IPARI PARK DÉLI TERÜLETÉNEK BŐVÍTÉSE ÉS INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSE BMÖGF/855/2021

SRÉTSZŐLŐ BEKÖTŐÚT (NYUGATI 1. U./ DÉLI IPARI PARK BEKÖTŐÚT/ FELÚJÍTÁSA TOP-6.1.5.-16-NY1-2020-00004

CSASÁGFEJLESZTÉST ÉS MUNKAERŐ MOBILITÁST ÖSZTÖNZŐ KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS NYÍREGYHÁZA HAT PONTJÁN TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002

csőborkori út fejlesztése TOP-6.1.5-16-NY1-2021-00007

lat alatt álló pályázatok:

plex energetikai fejlesztések 4.

elemes energetikai fejlesztések 1. TOP_PLUSZ-2.1.2.-21-SB1-2022-00003

plex energetikai fejlesztések I. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00010

UpCities

PELEMES ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 1. TOP PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00003

PELEMES ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 2. TOP_PLUSZ-2.1.2-21.-SB1-2022-00002

PELEMES ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 3. TOP_PLUSZ-2.1.2-21.-SB1-2022-0005

PELEMES ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 5. TOP_PLUSZ-2.1.2-21.-SB1-2022-0004

MPLEX ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK I. TOP-2.1.2-21-SB1-2022-00010

MPLEX ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 2. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00009

MPLEX ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 3. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00008

MPLEX ENERGETIKAI FEJLESZTÉSEK 4. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00011

CHOR – Köz- és magánszféra közötti partnerség és transznacionális csereprogramok a jobb munkaerő-piaci kormányzás érdekében a demográfiai változások negatív hatásainak hatékony kezelése érdekében a Duna régióban

erületi utak fejlesztése Nyíregyházán I. ütem TOP_PLUSZ-1.3.2-23-NY1-2024-00001

„Tegyük azA Huszár telepíA lakó- és gazdaságiIntegrált	Magyar	- beilleszkedéstNyíregyháza	2027. 12. 31.	R.: az integráltTárgyi, anyagi ésA	Pályázatoktól/projektoktól
élhető szegregátumra funkciók térbeliTelepülésfejlesztési	Nemzeti	segítő programokMegyei Jogú Város		környezetbe valóhumán erőforrások fenntarthatósá	függően eltérő; részletesen
környezet jellemző, hogy lakó-elkülönítése, az itt élőStratégia,	Felzárkózási	szervezése -Önkormányzata		beilleszkedést biztosítása, g függ azaz	útmutató/támogatási
megteremtése és ipari övezetek lakosság integrációja. Településfejlesztési	Stratégia 2030	foglalkoztatottság Pályázatok és		segítő, szervezettipályázatoktól/projektanyagi, tárgyi	szerződés tartalmazza.
ért” váltakoznak egymás mellett.		növelése -Projektmenedzsme		programok számajektől függően eltérő;és humán	
		rendszeres nt Referatúra		K.: arészletesen azfeltételektől, a	
		jövedelemhez jutás vezetője/adott		munkanélküliek útmutató/támogatás résztvevők	
		elősegítése -belső szervezeti		hány százalékának szerződés	motiváltságától
		önkormányzati egység(ek)		sikerül tartalmazza.	
		bérlakásban vagyvezetője.		elhelyezkednie,	
		ún. albérlok		ezáltal rendszeres	
		házában való		jövedelemmel	
		elhelyezés,		rendelkeznie H.: a	
		albérleti támogatás		telepeken élő	

000322

megvalósítás alatt álló pályázatok:
 P-6.1.4-16-NY1-2021-00006, Indiai nagymacska kifutó építése a nyíregyházi állatparkban
 NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSÉNEK FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN 41 DB ÚJ CNG MEGHAJTÁSÚ AUTÓBUSZ BESZERZÉSE, TÖLTŐÁLLOMÁS LÉTESÍTÉSE ÉS AUTÓBUSZ TELEPHELY KIALAKÍTÁSA
 P-3.2.0-15-2016-00013
 NYÍREGYHÁZA TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NY1-2016-00001
 NYÍREGYHÁZA VÁROS KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZA TERÜLETÉN TOP 6.3.2-15-NY1-2016-00001
 NYÍREGYHÁZA BUSZ DEMONSTRÁCIÓS MINTAPROJEKT ZFR-ZBP-002/003-2020
 NYÍREGYHÁZA INFRASTRUKTÚRÁLIS FEJLESZTÉSEK – 5 MRD-S ÚTFEJLESZTÉS BMÖGF/967-1/2020
 P-6.3.3-16-NY1-2017-00001 Környezetvédelmi infrastruktúra – fejlesztések Nyíregyházán
 HUSKROUA/1901/6.1/0058
 Nyíregyházán megvalósuló Infrastruktúrális fejlesztések
 Nyíregyháza csapadékvíz elvezetési rendszerének fejlesztése TOP-6.3.3-16-NY1-2021-00003
 Tiszavasvári út-Derkovits utca csomópontjának fejlesztése TQP-6.1.5-16-NY1-2021-00005
 Nyíregyháza és Madárröpdre létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00001
 Nyíregyháza városi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán KEHOP-1.2.1-18-2019-00255
 P-6.4.1-16-NY1-2021-00003 azonosítószámú Belső körút - László utca kereszteződésben jelzőlámpás szabályozás bevezetése
 P-6.5.1-19-NY1-2020-00005 azonosítószámú, „Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium energetikai korszerűsítése” projekt
 P-6.5.1-19-NY1-2020-00004 azonosító számú, „A Bessenyei tér 3-4 szám alatti bérházak energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál” projekt
 P-6.5.1-16-NY1-2017-00002 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza megyei Jogú Város Önkormányzatánál III. ütem
 P-6.5.1-16-NY1-2017-00004
 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV. ütem
 P-6.3.3-16-NY1-2021-00002 "Városi környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések, Nyíregyháza Kéményseprő utca csapadékvíz elvezető rendszer építése"
 P-7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”
 P-6.1.5-16-NY1-2017-00003 azonosító számú Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca – Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és Szarvas utca felújítása c.
 P-6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosítószámú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyörségi Művelődési Otthon revitalizációja által”
 P-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLALKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM
 20200338 – CITYWALK 2.0 – Együtt az energiahatékony városi mobilitásért: A városi közlekedés széndioxid kibocsátásának csökkentése az aktív mobilitási formák szerepének növelése által
 Cube Region program 2021-2027
 Innovative actions – InterACT Green: Zöld infrastruktúra InterAKTív menedzsment és regeneráció a varasdi Dráva-erdőparkon tesztelve
 ERREG HUSK-2302 - Innovatív vízvisszatartási megoldások az életminőség javítására Kassán és Nyíregyházán
 Project Central Europe- PopUpUrbanSpaces CEO100161

TERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA POSTA UTCAI TELEPHELYÉNEK FEJLESZTÉSE VP6-19.2.11-67-7-21
 MEKEK HÁZA DÉLI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00001
 ÉRKERT KELETI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00002
 SZEM NYUGATI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00005
 LÁNC ÉSZAKI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ – 3.4.1-23-NY1-2023-00004
 NYREGYHÁZI ÁLLATPARK FEJLESZTÉSE KERETÉBEN JÉGKORSZAK INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ KIALAKÍTÁSA MODERN VÁROSOK PROGRAM
 6.7.2.1.1-21 KÓDSZÁMÚ PÁLYÁZATI FELHÍVÁSRA BENYÚJTOTT „KÜLTÉRÜLETI HELYI KÖZUTAK FEJLESZTÉSE” CÍMŰ PÁLYÁZAT

alatt álló pályázatok:

TÁROKON ÁTNYÚLÓ ZÖLD KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK)
 AT
 egyháza 3 közösségi színterének infrastrukturális fejlesztése című, TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 (felújításra került a Kölyökkvár, az Alvégesi művelődési ház, valamint a Robinson domb játszótère)
 6.1.4-15-NY1-2016-00002, Látogatócentrum építése és hópárduckifutó kialakítása a nyíregyházi állatpark területén
 6.5.1-16-NY1-2017-00003 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jövő Város Önkormányzatánál II. ütem
 közti nyugdíjsház és a Continental Aréna energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003
 közművelődési intézmény és az Inczedy György Szakgimnázium, Szakközépiskola energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00006
 NYREGYHÁZA KÉMÉNYSEPRŐ UTCA CSAPADÉKVÍZ ELVEZETŐ RENDSZER ÉPÍTÉSE TOP-6.3.3-16-NY1-2021-00002
 MÓPONT ÉS KERÉKPÁRÚT FEJLESZTÉS NYÍREGYHÁZA II. ÜTEM TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00002
 KRÉTSZÖLŐ BEKÖTŐÚT (NYUGATI 1. U./ DÉLI IPARI PARK BEKÖTŐÚT/ FELÚJÍTÁSA TOP-6.1.5.-16-NY1-2020-00004
 SASÁGFEJLESZTÉS ÉS MUNKAERŐ MOBILITÁST ÖSZTÖNZŐ KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS NYÍREGYHÁZA HAT PONTJÁN TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002

alatt álló pályázatok:

komplex energetikai fejlesztések 4.
 Napelemes energetikai fejlesztések 1. TOP_PLUSZ-2.1.2.-21-SB1-2022-00003
 komplex energetikai fejlesztések I. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00010
 TOP_PLUSZ 2.1.2-21 azonosítószámú Napelemes energetikai fejlesztések 2.
 TOP_PLUSZ 2.1.2-21 azonosítószámú Komplex energetikai fejlesztések 2.
 TOP_PLUSZ 2.1.2-21 kódszámú Napelemes energetikai fejlesztések 3.
 UpCities
 TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00004 Napelemes energetikai fejlesztések 5.
 TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00006 Napelemes energetikai fejlesztések 4.
 Napelemes energetikai fejlesztések 2. TOP_PLUSZ-2.1.2-21.-SB1-2022-00002
 Napelemes energetikai fejlesztések 3. TOP_PLUSZ-2.1.2-21.-SB1-2022-0005
 Napelemes energetikai fejlesztések 5. TOP_PLUSZ-2.1.2-21.-SB1-2022-0004
 komplex energetikai fejlesztések I. TOP-2.1.2-21-SB1-2022-00010
 komplex energetikai fejlesztések 2. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00009
 komplex energetikai fejlesztések 3. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00008
 komplex energetikai fejlesztések 4. TOP_PLUSZ-2.1.2-21-SB1-2022-00011

„Legyen otthonunk lakásunk”	az A Huszár telepen lakásállomány jelentős része (35,6 %-a) félkomfortos vagy komfort nélküli lakáskörülmények nem megfelelőek.	a) Meg kell szüntetni a méltatlan lakáskörülményeket, biztosítani kell a különös lakások – az önkormányzati lakások – komfortjának megteremtését.	a) Integrált Településfejlesztési Stratégia, a) Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	- az épületek állapotának (külső/belső) feltérképezése - lehetséges források felkutatása (önkormányzati, vállalkozások bevonása - tervek, költségvetés	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: meghatározni a tárgyi, anyagi és A Pályázatoktól/projektektől mennyi azon/humán erőforrások fenntarthatósága függően eltérő; részletesen lakások száma, biztosítása, g függ az útmutató/támogatási amelyeket pályázatoktól/projekt anyagi, tárgyi, szerződés tartalmazza. komfortfokozata ektől függően eltérő; és humán alapján felújításra részletesen az feltételektől, a szorulnak K.: hány útmutató/támogatás résztvevők lakásban sikerül ai szerződés motiváltságtól felújításai tartalmazza.	munkálatokat elkezdeni H.:

000324

[illegible]

„Egészségben- betegségben”	Rossz a telepeken élőA lakosság jobb mélyszegénységben egészségi állapotának élő és roma lakosság elérése. egészségügyi állapota.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, , Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza 2020- 2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	- egészségügyi felvilágosító programok szervezése a nevelési-oktatási intézményekben -nt az egészséges életmód és belső táplálkozás terjesztése, a figyelem felkeltése prevenció fontosságára szűrések szervezése védőnői tevékenység fokozása gyermekorvosi és házi orvosi praxis kialakítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsme- nt Referatúra vezetője/adott egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: egészségmegőrző, figyelem felkeltő programok szervezésének száma K.: szűrések szervezésének száma H.: a lakosság hány százaléka vesz részt a prevenció programokon, szűréseken, mennyivel javul a lakosság egészségügyi állapota	Tárgyi, anyagi ésA humán erőforrások fenntarthatósá biztosítása, g függ az pályázatoktól/projekt anyagi, tárgyi ektől függően eltérő; és humán részletesen az feltételektől, a útmutató/támogatás résztvevők szerződés motiváltságától	Pályázatoktól/projekt függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

megvalósítás alatt álló pályázatok:

6.6.1-16-NY1-2017-00001, Egészségügyi alapellátás fejlesztése - II. ütem (megvalósult a Tokaji úti eü. Centrum, a Csillag utcai eü. Centrum és a Fenyő utcai orvosi rendelő felújítása)

7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”

ásrás alatt álló pályázatok:

6.6.1-15-NY1-2016-00001 „Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése”

CIAÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

CIAÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA, 05. 1. TÉR 10/A. (HRSZ: 2263/131), ILLETVE KÖRTE UTCA 41/A. (HRSZ: 1640/1)” SZÁM ALATT

6.6.2-15-NY1-2016-00001

gyermekes esélyegyenlősége

„Az adatok pontos nyilvántartása segíti a szükséges intézkedések megvalósulását	Nyíregyházán nemA hátrányos helyzetű, azonosítottak teljes halmazán hátrányos helyzetű körűen a hátrányos helyzetű gyermekek helyzetű, naprakész halmazottan nyilvántartása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, , Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program,	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	- tájékoztatás, szülők megismertetése az aláírt nyilatkozat adta lehetőségekkel pedagógusok aktív részvétele az adatok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsme- nt Referatúra vezetője/adott egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: a hátrányos helyzetűről, halmozottan hátrányos helyzetűről nyilatkozott szülők, gondviselők száma K.: begyűjtötti adatok pontossága	Tárgyi, humánA erőforrások fenntarthatósá biztosítása, g függ a tárgyi, pályázatoktól/projekt anyagi, ektől függően eltérő; és humán részletesen az feltételektől, a útmutató/támogatás résztvevők szerződés motiváltságától	Pályázatoktól/projekt függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

1000

000326

az esetben nyilatkoznak, ha a gyermekük már intézménybe (óvoda, iskola) jár.	Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közkutatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	gyűjtésében érintett szakemberek összefogása - adatok gyűjtése, folyamatos nyilvántartása támogatások igénylése, pályázatokon való részvétel	egység(ek) vezetője.	H.: nyilvántartások vezetése, karbantartása

Eligyelő alatti álló pályázatok:

BorsBordAir HUSKROUA/1901/6.1/0058

TER PGI06086

Építési klímastratégia kidolgozása, valamint a klímadatastosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán KEHOP-1.2.1-18-2019-00255

ERISMA4SDG – A turisztikai szakpolitikai eszközök hatékonyságának javítása a fenntartható fejlődés érdekében

Innovative actions – InterACT Green: Zöld infrastruktúra InterAKTÍV menedzsment és regeneráció a varasdi Dráva-erdőparkon tesztelve

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK TÁMOGATÁSA TOP PLUSZ-1.3.1-21-SB1-2022-00001

Eligyelő alatti álló pályázatok:

PLUSZ-1.3.1-21-SB1-2022-00001 "Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható városfejlesztési stratégiájának támogatása"

CHOR – Köz- és magánszféra közötti partnerség és transznacionális csereprogramok a jobb munkaerő-piaci kormányzás érdekében a demográfiai változások negatív hatásainak hatékony kezelése érdekében a Duna régióban

„Három évesen óvodába járni”	Nem minden óvodásA korú, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vesz részt korábbi életkorban rendszeres időtartamban az óvodába járásának elősegítése. holott az intézményes nevelési feltételei adottak, a férőhely kihasználtság lehetővé teszi valamennyi beíratott gyermek óvodai nevelését.	halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életkorban rendszeres járásának elősegítése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közkutatási	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	egészségügyi, szociális és közoktatási területen dolgozó szakemberek figyelmének felkeltése, együttműködése azon halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása, akik csak ötévesen kezdenék meg óvodai nevelésüket, integrációjuk óvodai körzethatárok felülvizsgálata	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: a cél érdekében bevonott szakemberek, szervezetek száma, tartózkodó gyermekek száma H.: útmutató/támogatás a beíratott gyermekek száma, kihasználtsági mutatóinak száma	Tárgyi, humán erőforrások biztosítása, pályázatoktól/projekt és feltételektől, a részletesen az útmutató/támogatási humán szerződés tartalmazza.	Pályázatoktól/projektől függetlenül, részletesen az útmutató/támogatási humán szerződés tartalmazza.

000327

				Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekevédelmi beszámoló Nyíregyháza 2020- 2030 Stratégiai Terve	gyermek bevonása az óvodai nevelésbe az óvodák kihasználtsága egyensúlyba kerül						

Állás alatt álló pályázatok:

OP-6.2.1-15-NY1-2016-00001 „CSALÁDBARÁT, MUNKÁBA ÁLLÁST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

OP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 „ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

„Egyenlő bekerülési lehetőség biztosítása a város összes óvodájába, iskolájába”	Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) óvodák és iskolák között jelentős eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek arányában.	Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) fenntartású nevelési intézményekben a hátrányos helyzetű halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának aránya közötti különbség csökkentése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Koncepció, Gazdasági Program, Integrált Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Koncepció, Időügyi Program, Ifjúsági Koncepció, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Koncepciója 2016., Közköztatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekevédelmi beszámoló Nyíregyháza 2020- 2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	adatok gyűjtése körzethatárok figyelemmel kísérése az Integrált Pedagógiai Rendszer tovább- vezetője/adott folytatása az érintett intézményekben egyéni fejlesztések, fejlesztő pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök bevonásával a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek egyenlő arányú oktatása az önkormányzati és nem önkormányzati intézményekben	Nyíregyháza 2027. 12. 31. Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsme- nt Referatúra vezetője/ belső szervezeti egység(ek) vezetője.	R.: a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek pontos arányának meghatározása az önkormányzati és nem önkormányzati iskolákban K.: az óvodák, iskolák többsége betartja a köznevelési törvény az óvodai és iskolai körzethatárokról és a tanuló felvételére vonatkozó rendelkezéseket H.: a HH és HHH gyermek aránya közel azonos az önkormányzati és nem önkormányzati fenntartású iskolákban	Tárgyi, humán fenntarthatóság függ a tárgyi útmutató/támogatási és humán szerződés tartalma. feltételektől, a jogszabályi környezettől, a szerződés résztvevők motiváltságától	Pályázatoktól/projektől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

Előirányzatok alatt álló pályázatok:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZSÉGI KÖZLEKEDÉSÉNEK FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN 41 DB ÚJ CNG MEGHAJTÁSÚ AUTÓBUSZ BESZERZÉSE, TÖLTŐÁLLOMÁS LÉTESÍTÉSE ÉS AUTÓBUSZ TELEPHELY KIALAKÍTÁSA

OP-3.2.0-15-2016-00013

ÁLLÓBUSZ DEMONSTRÁCIÓS MINTAPROJEKT ZFR-ZBP-002/003-2020

FEJLESZTÉS ÉS SZAKAI UTCAI TELEPHELYÉNEK FEJLESZTÉSE VP6-19.2.11-67-7-21

GYERMEKEK HÁZA DÉLI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00001

NYÍREGYHÁZA KELETI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00002

NYÍREGYHÁZA NYUGATI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00005

000328

arás alatt álló pályázatok:

6.2.1-15-NY1-2016-00001 „CSALÁDBARÁT, MUNKÁBA ÁLLÁST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

6.5.1-15-NY1-2016-00001 „ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

„A gyermekekA védelme mindenekelőtt ”	családA széteséséből, nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó gyermekkori magatartászavarok kialakulása miatt magas a veszélyeztetett gyermekek száma.	A veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, , Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közeledésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közüktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekevédelmi beszámoló Nyíregyháza 2020- 2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	a gyermekjóléti szolgálat dolgozóit figyelemmel kísérik a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét, felhívja a jelzőrendszer tagjait, jelzési kötelezettségük teljesítésére a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgonddozás körében a gyermekjóléti szolgálat családgonddozója személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében, segíti a szülőket a	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsme nt Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: szakemberek továbbképzéseinek száma, felkutatott veszélyeztetett gyermekek száma K.: szabadidős programok száma, személyiségfejleszt ő, prevencióst programok szervezése, családgonddozói tevékenységek száma H.: veszélyeztetett gyermekek száma csökken	Anyagi, tárgyi, humán erőforrások fenntarthatósá g függ az anyagi, a tárgyi és humán feltételektől, a útmutató/támogatás jelzőrendszer tagjainak aktív részvételétől, a résztvevők motiváltságától	Pályázatoktól/projekttektől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

2024

000329

[illegible]

Regisztráció alatt álló pályázatok:

2-6 2 1-19-NY1-2019-00001. iii bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán (bölcsődeépítés a Honvéd utcán, meglévő bölcsődékben vízpermetező kialakítása)

7.1.1.16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”

2-6.1.5-16-NY1-2017-00003 azonosító számú Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca – Csáló köz csomópontban körforgalom kiépítése és Szarvas utca felújítása c.

ÉSZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA POSTA UTCAI TELEPHELYÉNEK FEJLESZTÉSE VP-19.2.11-67-7-21

ISMEKEK HÁZA DÉLI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00001

DÉRKERT KELETI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00002

SAJSEM NYUGATI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00005

TERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ – 3.4.1-23-NY1-2023-00004

DP PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00003 AZONOSÍTÓSZÁMÚ „KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE” CÍMŰ PÁLYÁZAT

várás alatt álló pályázatok:

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

P-6.6.2-15-NY1-2016-00001

Náz óvoda udvarfejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem

Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem

P-6.2.1-15-NY1-2016-00001 „CSALÁDBARÁT, MUNKÁBA ÁLLÁST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

P-6.5.1-15-NY1-2016-00001 „ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

Alatt álló pályázatok:

Complex energetikai fejlesztések 4.

„A finanszírozás lehetőségeinek feltérképezése	A gyermekjóléti ellátásokat biztosító intézmények infrastrukturális feltérképezése, feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint a különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő.	Különböző források programok, szolgáltatások feltérképezése, amelyek hozzájárulnak az intézmények infrastrukturális fejlesztéséhez.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közeledésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közüktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza Megyei Jogú Város helyi Klímastratégiaja, Nyíregyháza 2020- 2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	– pályázati felhívások figyelése, – az infrastrukturális fejlesztéseket támogató, valamint programok, szolgáltatások biztosítását segítő pályázatok írása, pályázatok benyújtása pályázatok megvalósítása különböző programok, szolgáltatások fejlesztése infrastrukturális feltételek javítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsme nt Referatúra avezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31..	R.: adatok gyűjtése,Anyagi, tárgyi, humán felmért erőforrások fenntarthatósá szükségletek számbiztosítása, g függ azaz K.: programok,pályázatoktól/projekt/anyag, tárgyi pályázati lektől függően eltérő;és humán lehetőségek számarészletesen az feltételektől, a H.: nyertes útmutató/támogatás résztvevők pályázatok száma,i szerződés,motiváltságától korszerűsített tartalmazza.	Pályázatoktól/projektetől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

Egyesítés alatt álló pályázatok:

RENDEZŐS TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NY1-2016-00001

ÖGF/855/2021 – Nyíregyházi Ipari Park bővítésének és infrastrukturális fejlesztésének támogatása (3,2mrd)

ÖGF/1112/2021 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (2mrd)

ÖGF/411/2022 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (15mrd)

P-7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”

P-6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosító számú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyi Összegi Művelődési Otthon revitalizációja által”

P-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

2021
000331

ISM4SDG – A turisztikai szakpolitikai eszközök hatékonyságának javítása a fenntartható fejlődés érdekében

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK TÁMOGATÁSA TOP PLUSZ-1.3.1-21-SB1-2022-00001

alatt álló pályázatok:

6.6.1-15-NY1-2016-00001 „Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése”

6.6.2-15-NY1-2016-00001 „ÁROKON ÁTNYÚLÓ ZÖLD KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK)

6.3.2-16-NY1-2017-00001 A NYÍREGYHÁZI SZABADTÉRI SZÍNPAD REKONSTRUKCIÓJA ÉS A „KISERDŐK” TERÜLETÉNEK FUNKCIONÁLIS BŐVÍTÉSE

6.2.1-15-NY1-2016-00001 „CSALÁDBARÁT, MUNKÁBA ÁLLÁST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

6.5.1-15-NY1-2016-00001 „ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

alatt álló pályázatok:

PLUSZ-1.3.1-21-SB azonosítószámú „Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható városfejlesztési stratégiájának támogatása”

„Óvodabővítés”	A város két területén kapacitásbővítésre van szükség, mivel a kötelező óvodáztatás miatt kevesebb férőhelyek száma	Minden óvodáskorú gyermek számára lehetővé tenni a gondozásukhoz a kényelmes körülményeket megfelelő csoportlétszámban való foglalkozást	Integrált Településfejlesztési Stratégia, a Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza Megyei Jogú Város helyi Klímastratégiája, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	-Feltérképezése a város területén lévő óvodák férőhely számainak kihasználtságára vonatkozóan Megvalósítás	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R: létszámkapacitás felmérése H: bővítések megvalósítása	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása, pályázatoktól/projektaktól függően eltérő, részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől	Pályázatoktól/projektaktól függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

alatt álló pályázatok:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL – II. ütem

6.2.1-15-NY1-2016-00001 „CSALÁDBARÁT, MUNKÁBA ÁLLÁST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

alatt álló pályázatok:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL – II. ütem

6.2.1-15-NY1-2016-00001 „CSALÁDBARÁT, MUNKÁBA ÁLLÁST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

000332

6.5.1-15-NY1-2016-00001 „ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”

nők esélyegyenlősége	„Női „kézzel” is lehet hatékonyan dolgozni”	Magas munkanélküliek aránya a nők között	a) A női munkanélküliek arányának 5 %-al való csökkentése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Idősgügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	női munkanélküliek feltérképezése részükre képző, átképző programok szervezése - munkalehetőségek feltérképezése - közmunkaprogramok szervezése - elhelyezkedés ösztönzése munkalehetőség folyamatos biztosítása - a mikro- kis és középvállalkozások állami támogatásával ösztönözni a női munkanélküliek foglalkoztatását munkáltatók ösztönzése a rész munkaidő, esetleg távmunka feltételeinek megteremtésére	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: a női munkanélküliek részére szervezett képzési programok kialakítása, foglalkoztatók aktiválása, közelítése a célnak megfelelően K.: a munkáltatók hány százalékát sikerült ösztönözni rész- és rugalmas munkaidő alkalmazására H.: a női munkanélküliek hány százalékának sikerül a munkaerő-piacon hosszú távon elhelyezkednie	Tárgyi, anyagi és A humán erőforrások fenntarthatósága független eltérő; részletesen g függ az az útmutató/támogatási anyagi, tárgyi, szerződés tartalmazza.	Pályázatoktól/projekttektől

megvalósítás alatt álló pályázatok:

- 6.2.1-19-NY1-2019-00001, új bölcsődei férőhely kialakítása Nyíregyházán (bölcsődeépítés a Honvéd utcán, meglévő bölcsődében vízpermetező kialakítása)
- 6.6.1-16-NY1-2017-00001, Egészségügyi alapellátás fejlesztése - II. ütem (megvalósult a Tokaji úti eü. Centrum, a Csillag utcai eü. Centrum és a Fenyő utcai orvosi rendelő felújítása)
- 6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

Város alatt álló pályázatok:

- INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN
- Város óvoda udvarfejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem
- Városi önkormányzat fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem
- INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

„Védjük családok összetartóit, a bűncselekmények nőit”	Magas a nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények száma.	A nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények számának csökkentése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	civil szervezetek bevonásával preventációs programok szervezése - a nők önvédelmi	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra	2027. 12. 31.	R.: önvédelmi, preventációs programok szervezésének száma bűncselekmények	Tárgyi, anyagi és A humán erőforrások fenntarthatósága független eltérő; részletesen g függ az az útmutató/támogatási anyagi, tárgyi, szerződés tartalmazza.	Pályázatoktól/projekttektől

000333

		Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekevédelmi beszámoló Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Képességét fejlesztő programok szervezése - lakosság figyelem felkeltése a bűnözés, a családon belüli erőszak felismerésére, megelőzésére - a rendőrség fokozottabb figyelmének felkeltése a célcsoport védelmére rendőrség által bűnmegelőzési programok szervezése polgárőrség szervezése	vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.		Áldozatainak segítségét és védelmét szolgáló tevékenységek, programok száma H.: a nők ellen elkövetett bűnözési esetek aránya mennyivel csökken a kiinduló helyzethez képest	útmutató/támogatás és szerződés tartalma	részvevők motiváltságától

megvalósítás alatt álló pályázatok:

TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001, új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán (bölcsődeépítés a Honvéd utcán, meglévő bölcsődékből vízpermetező kialakítása)

TOP-7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”

száras alatt álló pályázatok:

SOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

SOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA, 05. 1. TÉR 10/A. (HRSZ: 2263/131), ILLETVE KÖRTE UTCA 41/A. (HRSZ: 1640/1)” SZÁM ALATT

TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem

Óvoda udvarfejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

„Diszkrét biztonság”	Nem elegendő a családok átmeneti otthona és anyaóvó férőhelyszáma.	Nyíregyházán biztosított legyen a családok átmeneti elhelyezése, élethelyezetük átmeneti megoldása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, , Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	programok szervezése az átmeneti gondozásban részesülőknél, ezen belül az életvezetési, jogi, pszichológiai tanácsadás nyújtása - civil egyházi fenntartók ösztönzése a férőhelybővítésre -	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: életvezetési, jogi, pszichológiai tanácsadás nyújtásának száma, programok megvalósításának részletei, állami, pályázati források előteremtésének lehetőségei, mennyi a rendelkezésre álló forrás, mennyi civil,	Tárgyi, anyagi és A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a útmutató/támogatás részvevők motiváltságától

			Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza Megyei Jogú Város helyi Klímastratégiaja, Nyíregyháza 2020- 2030 Stratégiai Terve	már meglévő átmeneti elhelyezést nyújtó otthonainak a férőhely bővítése - új otthonok, férőhelyek létrehozása, ezáltal a bekerüléshez szükséges várakozási idő lerövidítése			egyházi fenntartót sikerül bevonni a cél érdekében H.: új férőhelyek száma, családok átmeneti otthonainak száma		

valósítás alatt álló pályázatok:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSÉNEK FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN 41 DB ÚJ CNG MEGHAJTÁSÚ AUTÓBUSZ BESZERZÉSE, TÖLTŐÁLLOMÁS LÉTESÍTÉSE ÉS AUTÓBUSZ TELEPHELY KIALAKÍTÁSA

TOP 6.3.2-0-15-2016-00013

NAMEZŐS TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NY1-2016-00001

NYÍREGYHÁZA VÁROS KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZA TERÜLETÉN TOP 6.3.2-15-NY1-2016-00001

TOP 6.1.5-16-NY1-2017-00003 azonosító számú Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca – Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és Szarvas utca felújítása c.

alatt álló pályázatok:

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

„Problémakeze- lés a pontos adatok tükrében hatékonyabb”	Nincs pontos adat a képzési programokban való részvételéről, alacsony iskolai végzettségű elhelyezkedési lehetőségeiről	Pontos adatok állnak rendelkezésre a nők képzési programokban részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők foglalkoztatásáról.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, , Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	- jogszabályi vagy egyéb eszközökkel a partnerek ösztönzése az adatok gyűjtésére, dokumentálására - az adatok pontos, nemek szerinti bontásban történő dokumentálása megkezdődik havi bontásban pontos adatok mutathatók ki a problémára vonatkozóan, ezáltal a szükséges intézkedések pontosabban beazonosíthatóak	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsme- nt Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: jogszabályok, ösztönző programok létrehozása a partner adatgyűjtése céljából K.: az adatok gyűjtése, dokumentálása megkezdődik H.: pontos adatok állnak rendelkezésre, ezáltal azokból, következtetések és beavatkozási lehetőségek meghatározhatóak	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások fenntarthatósága biztosítása, pályázatoktól/projekt ektől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatás szervezés módjáról	A fenntarthatósága függ az anyag, tárgyi feltételektől, a humán részvevők motiváltságától

400335

2012.
Gyermekvédelmi
beszámoló,
Nyíregyháza 2020-
2030 Stratégiai Terve

megvalósítás alatt álló pályázatok:

6.8.2-15-NY1-2016-00001 HUSKROUA/1901/6.1/0058

TER PGI06086

6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLAKOZTATÁSI PAKTUM

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK TÁMOGATÁSA TOP PLUSZ-1.3.1-21-SB1-2022-00001

megvalósítás alatt álló pályázatok:

6.6.2-15-NY1-2016-00001 ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

6.6.2-15-NY1-2016-00001 ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA, OS. 1. TÉR 10/A. (HRSZ: 2263/131), ILLETVE KÖRTE UTCA 41/A. (HRSZ: 1640/1)" SZÁM ALATT TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001

Családbarát munkahelyek létrehozása"	A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltisége ellen hat a családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 foglalkoztatások, stb.- bevezetése. Kevés a családbarát munkahelyek száma.	A nők számára legyen lehetőség rugalmas munkaidőben, családbarát munkahelyen dolgozni. A civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások közreműködésével családbarát munkahelyek létrehozása. Közfintezményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közfintezési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza Megyei Jogú Város helyi Klímastratégiája, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	a munkáltatók Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra a vezetője/adott belső szervezeti egységek) foglalkoztatások, távmunka lehetőségeinek feltérképezésére, bevezetési lehetőségeinek megvizsgálására - állami támogatások, pályázatok feltérképezése rugalmas munkaidő, 4-6 óras foglalkoztatások, távmunka bevezetése a foglalkoztatóknál	2027. 12. 31.	R.: foglalkoztatók (civil szervezetek, egyházak, közintézmények) számának meghatározása, ahol a családbarát foglalkoztatás megvalósítható K.: a célt szolgáló állami támogatások, pályázati források számának feltérképezése H.: létrehozott családbarát munkahelyek száma, rugalmas munkaidő bevezetésének száma	Tárgyi, anyagi és A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a megvalósítás résztvevők motiváltságától	Pályázatoktól/projektől függen eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

megvalósítás alatt álló pályázatok:

6.2.1-19-NY1-2019-00001, új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán (bölcsődeépítés a Honvéd utcán, meglévő bölcsődékből vízpermetező kialakítása)

6.6.1-16-NY1-2017-00001, Egészségügyi alapellátás fejlesztése - II. ütem (megvalósult a Tokaji úti eü. Centrum, a Csillag utcai eü. Centrum és a Fenyő utcai orvosi rendelő felújítása)

000336

6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosítószámú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által”

Alapvető információk:

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

Nyíregyháza óvoda udvarfejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

Az idősek esélyegyenlősége

„Idősen dolgozni akarok!”	Alacsony időskorúak foglalkoztatottsága.	Az A 45 év felettiek foglalkoztatási arányának növelésével, a szenior foglalkoztatás fejlesztésével, munkaerőpiacról való kikerülés megelőzésével munka világába visszacsatolni még nyugdíjkorhatár el nem érő munkaképes időseket	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közfoglalkoztatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekevédelmi beszámoló, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Felzárkóztató és áttovábbképző programok feltérképezése Felzárkóztató és áttovábbképző programok megszervezése Hiányszakmákban képzések szervezése Integrálás a munka világába Elhelyezkedés ösztönzése Elhelyezkedési lehetőségek, munkahelyek biztosítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: programok megszervezése, elindítása K.: az idősek százalékat bevonni képzésbe, idősek százaléka sikert bevezetni képzés, sikert munk	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása, a pályázatoktól/projekt anyagi, tárgyi szerződés feltételeitől.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi szerződés tartalmától.	Pályázatoktól/projektektől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási tartalmát tartalmazza.

Előzetes felmérés alatt álló pályázatok:

OGF/855/2021 – Nyíregyházi Ipari Park bővítésének és infrastrukturális fejlesztésének támogatása (3,2mrd)

OGF/1112/2021 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (2mrd)

OGF/411/2022 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (15mrd)

6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosítószámú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által”

6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLALKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

„Mi is az az internet?”	Az infokommunikációs technológia és az ilyen eszközök használatának nem teljes	A számítógépes infrastruktúrához és az általa kínált szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Informatikai alapismereteket nyújtó programok feltérképezése informatikai alapismereteket	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és Projektmenedzsment Referatúra vezetője.	2027. 12. 31.	R.: programok megszervezése, elindítása K.: az idősek százalékat bevonni képzésbe, idősek százaléka sikert bevezetni képzés, sikert munk	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása, a pályázatoktól/projekt anyagi, tárgyi szerződés feltételeitől.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi szerződés tartalmától.	Pályázatoktól/projektektől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási tartalmát tartalmazza.

000337

mértékben terjedt el az idős, idősödő emberek körében, ez azonban sokat segít az idősokorúak informálásában, szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek segítésében.	Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló Nyíregyháza Megyei Jogú Város helyi Klímastratégiája, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	nyújtó programok megszervezése -belső szervezeti informatikai egység(ek) vezetője. alapismereteket vezetője. nyújtó programokban való részvétel elősegítése	képzésbe, H.: az útmutató/támogatás idősök hány százalékának tartalmazza. sikerült befejezni a képzést, illetve hány százalékuknak sikerült elsajátítani az ismereteket.

arás alatt álló pályázatok:

CIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

„Idősök önkéntesen”	Az idősödő generáció tudását nem kellő idős emberek bevonása az önkéntes munka világába, mellyel az idősödő generáció tudásának elismerése és hasznosítása is megvalósul.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Gazdasági Program, , Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Önkéntes munkalehetőségek, valamint az idős emberek szaktudását igénylő programok feltérképezése Önkéntes munkalehetőségek, valamint az idős emberek szaktudását igénylő programok megszervezése - Önkéntes munkalehetőségek, valamint az idős emberek	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: Önkéntes munkalehetőségek, valamint az idős emberek szaktudását igénylő programok megszervezése, elindítása K.: az idősök hány százalékát bevonnai a munkába, programba, H.: az idősök hány százalékának sikerült önkéntes munkát végezni, milyen mértékben volt hasznosítható az idősök szakmai	Tárgyi, anyagi és A fenntarthatósá g függ az anyagi, tárgyi és humáni feltételektől. útmutató/támogatás tartalmazza.	Pályázatoktól/projektől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

000333

7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”

ÁLLAMI ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

nt Magnet DTP3-454-4.1

ISEN A KIÚTÉRT TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001

Nem csak a húszéveseké világa	A generációk közötti együttműködés "ingatag".	Tudatosítás, generációk közötti szolidaritás erősítése különböző programokkal	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Közös programok feltérképezése - Közös programok megszervezése - Közös programokban való részvétel elősegítése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: programok megszervezése, elindítása K.: biztosítása, milyen széles körben sikerült bevonni a programokba, H.: a programok lezárását követően hány esetben maradt meg hosszabb távon az egymásra figyelés, erősödtek-e a generációk közötti kapcsolatok.	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások fenntarthatósága függ az útmutató/támogatási anyagi, tárgyi szerződés tartalmától.	Pályázatoktól/projektaktól függetlenül részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

Eligazdítás alatt álló pályázatok:

7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”

Eligazdítás alatt álló pályázatok:

CIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

BACT III – TECHREVOLUTION

INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN

Biztonságos és élhető környezet és nyugdíjas évek” megfelelő életminőség.	Nem biztonságos kötelező nyugdíjbiztosítás mellett ösztönözni kell az önkéntes kiegészítő rendszerekben való részvételt, erősíteni kell az öngondoskodás szemléletét, a közbiztonság javítása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Programok feltérképezése - Programok megszervezése - Programokban való részvétel elősegítése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: programok megszervezése, elindítása K.: biztosítása, milyen széles körben sikerült bevonni a programokba, H.: a programok lezárását követően hány esetben tudasult az öngondoskodás fontossága, javult-e a közbiztonsághoz való hozzáférés.	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások fenntarthatósága függ az útmutató/támogatási anyagi, tárgyi szerződés tartalmától.	Pályázatoktól/projektaktól függetlenül részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

2024
00034

Program, Ifjúsági
Konceptió,
Nyíregyháza Megyei
Jogú Város
Szolgáltatástervezési
Konceptiója 2016.,
Közoktatási
Esélyegyenlőségi
Intézkedési Terv
2012.
Gyermekevédelmi
beszámoló
Nyíregyháza Megyei
Jogú Város helyi
Klímastratégiája,
Nyíregyháza 2020-
2030 Stratégiai Terve

igvalósítás alatt álló pályázatok:

- 7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”
- 6.1.5-16-NY1-2017-00003 azonosító számú Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca – Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és Szarvas utca felújítása c.
- 6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosítószámú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által”

adás alatt álló pályázatok:

CIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

olat alatt álló pályázatok:

plex energetikai fejlesztések 4.

„Szolgáltatások A hálójában” és az ellátásokhoz való hozzáférés területi egyenlőtlenségeinek csökkentése.	Az idősek emberek esélyegyenlőségének biztosítása a szolgáltatások, és ellátások eléréséhez.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, , Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város, Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	- Az ellátás nélküli idősök felkutatása. Az idősök igényeinek a felmérése, szolgáltatások továbbfejlesztése céljából. A csökkenteni az idősök számát, akikhez nem jutottak el a szolgáltatások, vagy nem vesznek igénybe az ellátásokat	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: Az időskorosztály széleskörű tájékoztatása, az igénybe vehető szolgáltatásokról, ellátásokról, Ellátott idősök számának növekedése, Mennyivel nőtt az ellátottak száma.	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások fenntarthatósága, g függ az az útmutató/támogatási tanyagi, tárgyi szerződés tartalmazza. és humán feltételektől.	Pályázatoktól/projektoktól részletesen eltérő; részletesen az útmutató/támogatási tartalmazza.

2020

000341

Esélyegyenlőségi
Intézkedési Terv
2012.
Gyermekevédelmi
beszámoló
Nyíregyháza Megyei
Jogú Város helyi
Klímastratégiája,
Nyíregyháza 2020-
2030 Stratégiai Terve

Eligazítás alatt álló pályázatok:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSÉNEK FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN 41 DB ÚJ CNG MEGHAJTÁSÚ AUTÓBUSZ BESZERZÉSE, TÖLTŐÁLLOMÁS LÉTESÍTÉSE ÉS AUTÓBUSZ TELEPHELY KIALAKÍTÁSA

TOP-3.2.0-15-2016-00013

Autóbusz demonstrációs mintaprojekt ZFR-ZBP-002/003-2020

OGF/855/2021 – Nyíregyházi Ipari Park bővítésének és infrastrukturális fejlesztésének támogatása (3,2mrd)

OGF/1112/2021 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (2mrd)

OGF/411/2022 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (15mrd)

TOP-7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”

TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosítószámú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által”

Eligazítás alatt álló pályázatok:

TOP-6.6.1-15-NY1-2016-00001 „Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése”

KÖZSÉGI ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001

KÖZSÉGI ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA, 05. 1. TÉR 10/A. (HRSZ: 2263/131), ILLETVE KÖRTE UTCA 41/A. (HRSZ: 1640/1)” SZÁM ALATT TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001

RENDEZÉSI TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NY1-2016-00001

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

„Számok, adatok bővítésében”	Nem állnak pontos adatok rendelkezésre nyilvántartások a fogyatékkal élők vezetésével a társadalmi egyenlőtlenségeket érintő, azt befolyásoló elemzések, értékelések.	Adatok gyűjtése, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált és Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Az ellátás nélküli fogyatékosok felkutatása - A fogyatékosok és hozzátartozóik igényeinek felmérése, szolgáltatások továbbfejlesztése céljából Csökkenti a fogyatékosok számát, akikhez nem jutottak el a szolgáltatások, vagy nem veszik igénybe az ellátásokat. Tájékoztató, ismeretszerzés a célcsoport és azokkal foglalkozó	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: Az fogyatékosok Tárgyi, anyagi ésA tájékoztatása azhumán erőforrásokfenntarthatósá függően eltérő; részletesen igénybe vehető biztosítása, g függ azaz útmutató/támogatási szolgáltatásokról, pályázatoktól/projektanyagi, tárgyszerződés tartalmazza. ellátásokról, K.: Aektől függően eltérő;és humán fogyatékos részletesen az feltételektől, a ellátottak útmutató/támogatás résztvevők számának szerződés motiváltságától növekedése, H.: tartalmazza. Minimálisra csökken az ellátás nélküliek száma.

00034

00034

plex energetikai fejlesztések 4.

"A munkában ne legyen hátrány."	Fogyatékos személyek foglalkoztatása nem megoldott. Alacsony foglalkoztatottak aránya.	Fogyatékos személyek minél nagyobb arányában történő foglalkoztatása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekevédelmi beszámoló, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	- személyek feltérképezése munkalehetőségek feltérképezése elhelyezkedés ösztönzése munkalehetőség folyamatos biztosítása - mikro- kis és középvállalkozások állami támogatásával ösztönözni a fogyatékosok foglalkoztatását, tanult szakmák befejezésének a támogatása, gyakorlati helyek biztosítása a képzések elsajátítását követően.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: a fogyatékos személyeket foglalkoztató szervezetek, vállalkozások aktiválása K.: a fogyatékos személyek hány százalékának sikerült elhelyezkednie H.: a fogyatékos személyek hány százalékának sikerül a hosszú távon foglalkozást biztosítani	Tárgyi, anyagi ésA humán erőforrások fenntarthatósága függ az útmutató/támogatási anyagi, tárgyi, humán feltételektől, a részletesen az útmutató/támogatás résztvevők szerződés motiváltságától tartalmazza.	Pályázatoktól/projektteől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

szelvényezés alatt álló pályázatok:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSÉNEK FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN 41 DB ÚJ CNG MEGHAJTÁSÚ AUTÓBUSZ BESZERZÉSE, TÖLTŐÁLLOMÁS LÉTESÍTÉSE ÉS AUTÓBUSZ TELEPHELY KIALAKÍTÁSA

TOP-3.2.0-15-2016-00013

TOP-3.2.0-15-2016-00013 BUSZ DEMONSTRÁCIÓS MINTAPROJEKT ZFR-ZBP-002/003-2020

TOP-6.3.3.-16-NY1-2021-0002 "Városi környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések, Nyíregyháza Kéményseprő utca csapadékvíz elvezető rendszer építése"

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

"A kultúra és a mozgás szabadsága."	inaktív a fogyatékos személyek kulturális és sport programok szervezése	kulturális, társadalmi integrált településfejlesztési Stratégia,	Magyar Nemzeti	- igények felmérése a fogyatékos személyek	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	2027. 12. 31.	R.: a fogyatékos személyek hány százalékát lehet	Tárgyi, anyagi ésA humán erőforrások fenntarthatósága függ az útmutató/támogatási anyagi, tárgyi, humán feltételektől, a részletesen az útmutató/támogatás résztvevők szerződés motiváltságától tartalmazza.	Pályázatoktól/projektteől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

2021

00034

társadalmi, élete.	sportszemélyek részvételével.	Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Stratégia 2030 Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekvédelmi beszámoló, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Felzárkózási	fogymatékossági típusához igazodó programok, társadalmi események szervezése - a részvétel ösztönzése, (a tájékoztatók előszóval történő közlése és jelnyelvi akadálymentesítés vagy feliratozás)	Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) programokon való vezetője.	bevonni a pályázatoktól/projektanyagi, tárgyi az útmutató/támogatási	programokba K. ektől függően eltérő; és humán szerződés tartalmazza.	hány szervezetet, részletesen az feltételektől, a szolgáltatót, útmutató/támogatás résztvevők partnert, lehet szerződés motiváltságától bevonni, tartalmazza.	ösztönözni a programok szervezésébe, lebonyolításában H.: megvalósult programok száma, résztvevők száma

megvalósítás alatt álló pályázatok:

- 6.1.4-16-NY1-2021-00006, Indiai nagymacska kifutó építése a nyíregyházi állatparkban
- 7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”
- 6.1.5-16-NY1-2017-00003 azonosító számú Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca – Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és Szarvas utca felújítása c.
- 6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosító számú, „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyi Összei Művelődési Otthon revitalizációja által”
- RISM4SDG – A turisztikai szakpolitikai eszközök hatékonyságának javítása a fenntartható fejlődés érdekében

tervezés alatt álló pályázatok:

- 7.1.1-16-2016-00067 azonosító számú „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva”
- ATÁROKON ÁTNYÚLÓ ZÖLD KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK)
- gyeháza 3 közösségi közterének infrastrukturális fejlesztése című, TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 (felújításra került a Kölyökvár, az Alvégesi művelődési ház, valamint a Robinson domb játszótere)
- 6.1.4-15-NY1-2016-00002, Látogatócentrum építése és hópárduc kifutó kialakítása a nyíregyházi állatpark területén
- nyíregyházi Kállay-kúria fejlesztésének II. üteme
- 6.3.2-16-NY1-2017-00001 A NYÍREGYHÁZI SZABADTÉRI SZÍNPAD REKONSTRUKCIÓJA ÉS A „KISERDŐK” TERÜLETÉNEK FUNKCIONÁLIS BŐVÍTÉSE
- NYÍREGYHÁZI KÁLLAY-KÚRIA FEJLESZTÉSÉNEK 2. ÜTEME MODERN VÁROSOK PROGRAM
- TOI MÚZEUMFALU FEJLESZTÉSE TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002
- REGYHÁZI TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁR TEVÉKENYSÉGÉNEK TÁMOGATÁSA HUNG-2020/6440
- REGYHÁZI TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁR KIADVÁNYÁNAK MEGJELENTETÉSE HUNG-2021/7310
- REGYHÁZI TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁR NÉPSZERESÍTÉSE HUNG-2022/8795
- CULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS MINISZTERIUM ÁLTAL KIÍRT ELŐADÓ MŰVÉSZETI SZERVEZETEK 2022. ÉVI TEMATIKUS EGYEDI TÖBBLETTÁMOGATÁSA, TÉR-ZENE NYÍREGYHÁZÁN EMT-TE-B-C-22-0049
- KEINK MEGJELENÉSE A NYÍREGYHÁZI FOLKFÉLHÉTEN HUNG-2023/10643

tervezés alatt álló pályázatok:

- CreationCities
- ERREG VI-A NEXT MAGYARORSZÁG-SZLOVÁKIA- ROMÁNIA-UKRAINA PROGRAM "Artists of Carpathian basin" (A Kárpát-medence művészei)

Handwritten signature

000346

„Mindenki egyenlő”	Diszkrimináció a társadalom részéről.	A fogyatékkal élő társadalmi elfogadottsága nemelkedik.	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Gazdasági Program, , Integrált Városfejlesztési Stratégia, Intergrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekevédelmi beszámoló, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	- társadalom Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra	2027. 12. 31.	R.: a társadalom és a fogyatékkal élő személyek hány százalékát lehet bevonni a programokba K.: részletesen a hány szervezetet, szolgáltatót, partnert, lehet bevonni, ösztönözni a programok szervezésébe, lebonyolításában H.: megvalósult programok száma, résztvevők száma, társadalmi elfogadottság növekedése	Tárgyi, anyagi és A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a támogatás résztvevők motiváltságától	Pályázatoktól/projekttektől részletesen útmutató/támogatási szerződés tartalmazza.

444

000341

siketek és
 nagyothallók
 esetén jelnyelvi
 felirattal,
 mozgáskorlátozott
 ak részére
 fogantyúk,
 kapaszkodók
 kiépítése,
 ügyfélfogadásra
 vonatkozó
 információk Braille-
 írással ellátása, az
 ügyféltérbe
 történő bejutásnál
 ne csak rámpa,
 legyen biztosított,
 hanem a forgóajtó
 mellett sima ajtó is
 a kerekesszékekkel
 közlekedőknek,,
 honlapon az
 ügyféltájékoztató
 videók feliratozása
 és jelnyelvi
 akadálymentesítés
 e, előszóval
 történő közlésének
 megvalósítása,
 ügyintézésben
 SINOSZ Kontakt
 video jelnyelvi- és
 író
 tolmácsszolgáltatá
 s, vakok- és
 gyengénlátóknál
 külön program
 telepítése az
 ügyintéző
 számítógépére a
 hatékony
 kommunikáció
 elősegítése
 céljából).
 Olyan
 mobilapplikáció
 létrehozása és
 folyamatos

1000

000347

[illegible]

Előválasztás alatt álló pályázatok:

6.1.4-16-NY1-2021-00006, Indiai nagymacska kifutó építése a nyíregyházi állatparkban

6.2.1-19-NY1-2019-00001, új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán (bölcsődeépítés a Honvéd utcán, meglévő bölcsődekben vízpermelezo kialakítása)

6.6.1-16-NY1-2017-00001, Egészségügyi alapellátás fejlesztése - II. ütem (megvalósult a főkegyelűen). Centrum, a Csongrád megyei Centrum és a Csongrád megyei Egészségügyi Központok közötti együttműködés megvalósítása

REGYHAZA MEGYEI
15.03.015.2016.00013

2. NEMZETŐS TERÜLETI REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NY1-2016-00001

NY. VÁROS KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZA TERÜLETÉN TOP 6.3.2-15-NY1-2016-00001

BUSZ DEMONSTRÁCIÓS MINTAPROJEKT ZFR-ZBP-002/003-2020

OGF/855/2021 – Nyíregyházi Ipari Park bővítésének és infrastrukturális fejlesztésének támogatása (3,2mrd)

OGF/1112/2021 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (2mrd)

OGF/411/2022 - Nyíregyházi Ipari Park bővítésének támogatása (15mrd)

7.1.1-16-NM/2006/azonosító számú „Kulturális és közösségi terek fejlesztése és helyi közösségek fejlesztése” című pályázat keretében a Kulturális és Közfürdői Igazgatóság által megvalósított feladatok leírása

6.1.4-16-NY1-2017-00005 azonosítószámú. „Fenntartható turizmusfejlesztés - a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által”

6.8.2-15-NY1-2016-00001 HELYI FOGLAKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉN ÉS VÁROSTÉRSÉGBEN NYÍREGYHÁZAI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

SZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA POSTA UTCAI TELEPHELYÉNEK FEJLESZTÉSE VP6-19.2.11-67-7-21

ERMEKEK HÁZA DÉLI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00001

DÉRKERT KELETI ÓVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00002

ASZEM NYUGATI OVODA ÉS TAGINTÉZMÉNYEINÉK FEJLESZTÉSE TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NY1-2023-00005

2. 6. 5. 1. 15 NY1-2016-00001

TOP-7.1.1-16-helyezésű pályázat címe: „6.6.1-13-NFI-2016-00001 „Egyszésgűjti település infrastrukturális fejlesztése” pályázat 3. közösségi színterének infrastrukturális fejlesztése című, TOP-7.1.1-16-h

5.1.4-15-NY1-2016-00002, Látogatócentrum építése és hópárducifutó kialakítása a nyíregyházi állatpark területén

FUNKCIONÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE II. ÜTEM TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001
 INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN
 FUNKCIONÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA, 05. 1. TÉR 10/A. (HRSZ: 2263/131), ILLETVE KÖRTE UTCA 41/A. (HRSZ: 1640/1)" SZÁM ALATT TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001
 az óvoda udvarfejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem
 távfűtés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem
 6.3.2-16-NY1-2017-00001 A NYÍREGYHÁZI SZABADTÉRI SZÍNPAD REKONSTRUKCIÓJA ÉS A „KISERDŐK” TERÜLETÉNEK FUNKCIONÁLIS BŐVÍTÉSE
 6.2.1-15-NY1-2016-00001, CSALÁDBARÁT, MUNKÁBA ÁLLÁST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”
 6.5.1-15-NY1-2016-00001, ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL”
 NYÍREGYHÁZA KÉMÉNYSEPRŐ UTCA CSAPADÉKVÍZ ELVEZETŐ RENDSZER ÉPÍTÉSE TOP-6.3.3-16-NY1-2021-00002
 INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN
 NYÍREGYHÁZA KIÜTÉRT TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001
 alatti álló pályázatok:
 PLUSZ-1.3.1-21-SB azonosítószámú "Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható városfejlesztési stratégiájának támogatása"
 komplex energetikai fejlesztések 4.
 komplex energetikai fejlesztések 1. TOP_PLUSZ-2.1.2.-21-SB1-2022-00003

„Nemzetközi összefogás”	A fogvatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek közötti együttműködések száma kevés.	Együttműködések kialakítása és számának növelése a fogvatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek között	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Stratégia, Integrált Program, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Területi Program, Nyíregyháza Városi Közlekedésfejlesztési Terve, Közbiztonsági Konceptió, Időügyi Program, Ifjúsági Konceptió, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiója 2016., Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2012. Gyermekevédelmi beszámoló, Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	- figyelem felkeltés, - szervezetek feltérképezése pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázatok benyújtása elektronikus rendszer, interaktív honlap kialakítása (a tájékoztatók élőszóval történő közlése és jelnyelvi akadálymentesítés vagy fellratozás) - a fogvatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek bevonásával programok szervezése tapasztalatok átadását elősegítő workshopok szervezése, lebonyolítása, városi és egyéb kulturális	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra vezetője/adott belső szervezeti egység(ek) vezetője.	2027. 12. 31.	R.: hány hazai és nemzetközi szervezetet lehet bevonni a programokba K.: pályázatok, részletesen útmutató/támogatás elektronikus rendszer, interaktív honlapon regisztrált szervezetek száma H.: megvalósult programok száma, résztvevők, résztvevő szervezetek száma	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása, a pályázatoktól/projektanyagi, tárgyszerződés tartalmazza.	A fenntarthatóság függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási anyag, tárgyszerződés tartalmazza.	Pályázatoktól/projektől függően eltérő; részletesen az útmutató/támogatási anyag, tárgyszerződés tartalmazza.

Előzetes felmérés alapján állítólagos pályázatok:

NAMEZŐS TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA NYÍREGYHÁZA TISZAVASVÁRI ÚTI LAKTANYÁK TEKINTETÉBEN TOP 6.3.1-15-NYI-2016-00001

Magnet DTP3-454-4.1

BordAir HUSKROUA/1901/6.1/0058

TER PGI06086

MSME

Tag Central Europe- PopUpUrbanSpaces CEO100161

ACT III – TECHREVOLUTION

UpCities

REG VI-A NEXT MAGYARORSZÁG-SZLOVÁKIA- ROMÁNIA-UKRAJNA PROGRAM "Bridges between cultures" (Híd a kultúrák között)

00035
MAD

Nyíregyháza Megyei
Jogú Város helyi
Klímastratégiája,
Nyíregyháza 2020-
2030 Stratégiai Terve

aluljáró
lépcsőjének eltérő
csíkozása,
autóbusz-
megállóhelyeken
futár-távirányító
kialakítása,
intézmények
bejáratánál,
intézményekben
kontrasztos csík a
lépcsőknél, egyéb
fogyatékos-ság-
specifikus jelzések
megléte, falak
menti gyalogos sáv
szabaddá tétele,
hatodik generációs
e-rollerek
igénybevétele,
használata,
zebránál hosszabb
idő az átjutásra,
középületekben
több kapaszkodó
kiépítése).

000351

000351

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórum keretében tematikus munkacsoportokat hozott létre és működtet.

Ezen munkacsoportok évente a Közgyűlésnek beszámolnak tevékenységükről.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

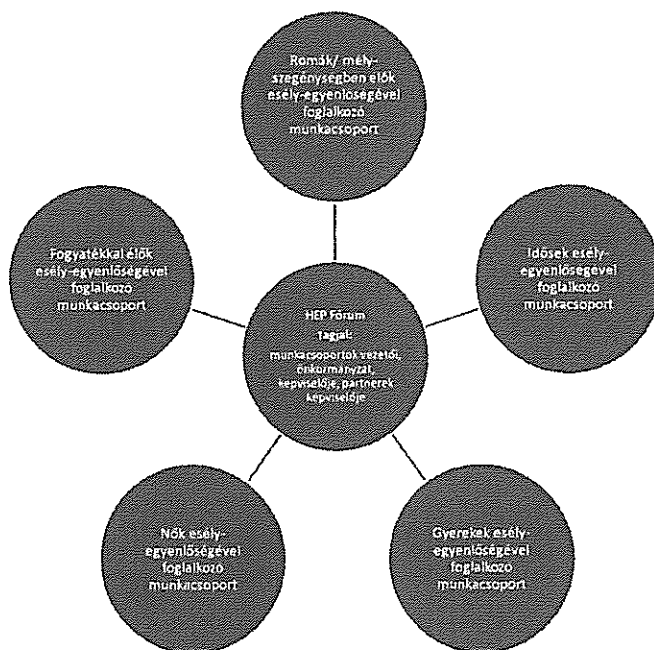
A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

000352

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítottunk ki az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról a Közgyűlés számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térsgégi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térsgégi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,

000353

- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

00035

- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

000355

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (képviselő-testülete) a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum 2022. szeptember 29.

Aláírás

000356

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOZSEF VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA

SZOCIÁLIS ÉS KÖZNEVELÉSI OSZTÁLY

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 63.
TELEFON: +36 42 524-583; FAX: +36 42 524-586
E-MAIL: NYHSZOC@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: SZOC/96-10/2024

Ügyintéző: Román Zoltán

Előterjesztés
- a Közgyűléshez -

a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat
2025. évi fordulójához való csatlakozásra

Jászai Menyhért
Alpolgármester

Tóthné Csatlós Ildikó
Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

az előterjesztés törvényességi ellenőrzését
végző személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
Címzetes Főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Az előterjesztést véleményezi:

Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság

000357

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA

SZOCIÁLIS ÉS KÖZNEVELÉSI OSZTÁLY

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-585; FAX: +36 42 524-586
E-MAIL: NYHSZOC@NYIREGYHAZA.HU

Tisztelt Közgyűlés!

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer) Magyarország Kormánya által az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára a felsőoktatásban való részvétel támogatására alapított ösztöndíjrendszer. E cél elérésének érdekében a Kormány mind központi költségvetési, mind önkormányzati forrásokat is mobilizál.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer lebonyolítását a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007.(III.26.) Korm. rendelet, valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szabályozza.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából az Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő (továbbiakban: Támogatáskezelő) minden évben meghirdeti a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer aktuális évi pályázati fordulóját. A 2025. évi pályázati forduló jelen előterjesztés benyújtásáig még nem került kiírásra.

A Támogatáskezelő összeállítja tájékoztató csomagját a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerben résztvevő települési önkormányzatok számára. A tájékoztató csomag az aktuális évi fordulóval kapcsolatos általános információkat, a pályázati fordulóhoz való csatlakozás feltételeit és a pályázat lebonyolításának rendjére vonatkozó információkat tartalmazza.

A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok, a vármegyei önkormányzatok és intézményi támogatásként a Kulturális és Innovációs Minisztérium támogatása. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat évek óta nem csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a korábbi évek tapasztalata alapján évente átlagosan 80-130 fő szociálisan hátrányos helyzetű, állandó nyíregyházi lakhellyel rendelkező, felsőoktatásban tanuló („A” típusú), vagy tanulni szándékozó („B” típusú) hallgatót támogat.

A települési önkormányzat maga jogosult a pályázat kiírására, melynek **feltétele, hogy csatlakozzon a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer 2025. évi fordulójához.** A pályázati fordulóhoz történő csatlakozás egyúttal a Bursa Hungarica Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerhez történő csatlakozást is magában foglalja és kizárólag az Támogatáskezelő által biztosított EPER-Bursa rendszerbe történő belépést követően valósulhat meg. **Az EPER-Bursa rendszerhez nem csatlakozó önkormányzatok a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerhez sem tudnak csatlakozni, azaz pályázatot nem írhatnak ki, pályázatot nem bírálhatnak el.**

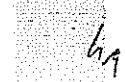
Az előző évek tapasztalati alapján a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2025. évi fordulójának Általános Szerződési Feltételei fogják várhatóan tartalmazni a **csatlakozási nyilatkozat beküldési határidejét**, a pályázatok („A” és „B” típusú) kiírásának, a pályázatok benyújtásának, a települési

000358

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA

SZOCIÁLIS ÉS KÖZNEVELÉSI OSZTÁLY

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF. 83.
TELEFON: +36 42 524-585; FAX: +36 42 524-586
E-MAIL: NYHSZOC@NYIREGYHAZA.HU

önkormányzat által a beérkezett pályázatok EPER-Bursa rendszerben történő rögzítésének határidejét, továbbá az önkormányzat döntésének nyilvánosságra hozási határidejét, valamint a pályázók értesítésének határidejét, így a csatlakozáshoz szükséges felhatalmazó döntés meghozatala indokolt.

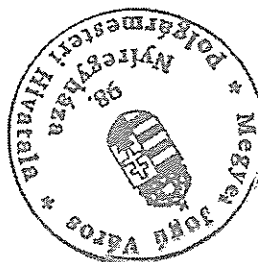
A települési önkormányzat a pályázatok elbírálása során Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a 182/2014.(IX.25.) számú határozata alapján a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer eljárási rendjéről szóló szabályzata szerint jár el.

Az előzőekben foglaltak alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a mellékelt határozat-tervezetet elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 3.

Tisztelettel:

Tóthné Csatlós Ildikó
osztályvezető

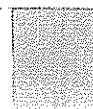

000359

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA

SZOCIÁLIS ÉS KÖZNEVELÉSI OSZTÁLY

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-585; FAX: +36 42 524-586
E-MAIL: NYHSZOC@NYIREGYHAZA.HU

Melléklet a SZOC/96-10/2024 számú előterjesztéshez

HATÁROZAT – TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

____/2024. (IX.12.) számú
h a t á r o z a t a

a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat
2025. évi fordulójához való csatlakozásról

A Közgyűlés

- 1.) Az előterjesztést megtárgyalta és a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2025. évi fordulójához való csatlakozással az ösztöndíjpályázat meghirdetése esetén egyetért, felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert a csatlakozási nyilatkozat aláírására.

Felelős: Dr. Kovács Ferenc – polgármester

Határidő: a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer
2025. évi fordulójának Általános Szerződési Feltételeiben (ÁSZF) foglaltak szerint

- 2.) Az ösztöndíjprogramhoz való csatlakozást követően megbízza a Szociális és Köznevelési Osztályt a pályázat meghirdetésével.

Felelős: Tóthné Csatlós Ildikó – osztályvezető

Határidő: a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer
2025. évi fordulójának Általános Szerződési Feltételeiben (ÁSZF) foglaltak szerint

- 3.) Az ösztöndíjprogramhoz való csatlakozást követően megbízza a Szociális és Köznevelési Osztályt a pályázat lebonyolításával.

Felelős: Tóthné Csatlós Ildikó – osztályvezető

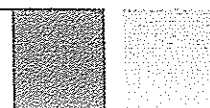
Határidő: folyamatos

000360

NYÍREGYHÁZA

WWW.NYIREGYHAZA.HU

64

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA

SZOCIÁLIS ÉS KÖZNEVELÉSI OSZTÁLY

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-585; FAX: +36 42 524-586
E-MAIL: NYHSZOC@NYIREGYHAZA.HU

- 4.) Az ösztöndíjprogramhoz való csatlakozást követően megbízza a Gazdasági Osztályt 5 millió forint pénzügyi fedezetnek az Önkormányzat 2025. évi költségvetésében történő biztosításával és a pályázati támogatás folyósításával.

Felelős: Szűrös Anita – osztályvezető

Határidő: folyamatos

k.m.f.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Értesülnek:

- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3.) Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő 1381 Budapest, Pf.: 1418

000361

NYÍREGYHÁZA

WWW.NYIREGYHAZA.HU

44

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: SZOC/3069-1/2024

Ügyintéző: Dr. Fischer Nándor

Előterjesztés
- a Közgyűléshez -

Egészségügyi Támogató Alap Program 2024. évi működtetésére, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány között a támogatás közvetítésére kötendő megállapodás jóváhagyására, és a támogatási szerződés, valamint annak mellékletét képező pályázati felhívás és dokumentáció tervezetének jóváhagyására

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Tóthné Csatlós Ildikó
Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

törvényességi véleményezést
végző személyek aláírása

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Az előterjesztést véleményezi:

Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság
Szociális, Egészségügyi és Ifjúsági Bizottság
Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
Pénzügyi Bizottság

000362

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Tisztelt Közgyűlés!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben (a továbbiakban: Mötv.) foglaltak szerint az egészségügyi alapellátás megszervezésének a felelőse a települési önkormányzat. Nyíregyházán a háziorvosok, illetve fogorvosok alapvetően vállalkozói formában működnek. A város területén a képviselő testület döntése értelmében 44 területi ellátási kötelezettséggel bíró felnőtt háziorvosi körzet, 27 gyermekorvosi körzet és 30 fogorvosi körzet működik.

A Közgyűlés 2013. augusztusi ülésén a 190/2013. (VIII. 29.) számú határozatával döntött egy modell jellegű Egészségügyi Támogató Alap Program (ETAP) létrehozásáról. Az alap célja az önkormányzattal ellátási szerződést kötött, az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény (a továbbiakban: praxistörvény) hatályos rendelkezései szerint Nyíregyháza város területén területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi (házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi) praxisok részére vissza nem térítendő támogatás nyújtása a praxisok korszerű és hatékony feltételrendszerének kialakítása és a minőségi ellátás biztosítása, javítása, az alapellátási szolgálatok „szolgáltatói szerepének” megerősítése érdekében.

A meghirdetett pályázati felhívásokra pályázó praxisok 2013-2014-ben 50 %-os mértékű támogatást, 2015-től pedig 40 – 50 - 60 % -os, 2019-ben 50-60%-os támogatást kaptak. A területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi (házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi) praxisok a támogatást önrészüik biztosításával az orvosi felszerelés bővítésére, orvos technikai műszer, gép, eszköz, berendezések beszerzésére, infrastrukturális fejlesztésre, illetve egyéb eszközbeszerzésre fordíthatták. 2013-2019 között az önkormányzat az ETAP programok keretén belül eddig több, mint 70 millió forint összegű támogatást nyújtott.

A korábbi években kialakított jó gyakorlatot az idei évben is folytatni kívánja az Önkormányzat. Ez alapján a 2024. évi pályázati program keretében elsősorban a

1. a betegellátást szolgáló, a gyógyító munkát segítő fejlesztéseket (pl.: orvostechnikai eszközök beszerzése),
2. népegészségügyi, preventív célú szolgáltatások biztosítását (ingyenes védőoltások, prevenciós rendelés, rendelési időn kívül tanácsadás, a praxishoz tartozó lakosok egészségi állapot felmérése, promóciós anyagok beszerzése)
3. valamint a betegek komfortérzetét javító fejlesztéseket (pl. klíma berendezés) kívánja támogatni az ETAP.

A támogatást egyszeri, vissza nem térítendő, 60-50 %-os intenzitású megvalósítással javasoljuk elfogadni.

A Pályázat meghirdetésére és a benyújtására egy alkalommal 2024. szeptember 15. és december 15. között kerül sor.

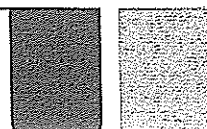
A pályázat lebonyolításában a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány vett részt az előző években. Ezt változatlan formában javasoljuk az ez évi pályázat lebonyolítása során is.

000363

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni, a mellékelt határozat-tervezet elfogadásával az Egészségügyi Támogató Alap Program működtetését, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány között a támogatás közvetítésére kötendő megállapodást, valamint a támogatási szerződés és annak mellékletét képező pályázati felhívás és dokumentáció tervezetét jóváhagyni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 5.

Dr. Kovács Ferenc

000364

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

Melléklet a SZOC/3069-1/2024 számú előterjesztéshez

HATÁROZAT – TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

..../2024. (IX. 12.) számú

h a t á r o z a t a

Egészségügyi Támogató Alap Program 2024. évi működtetéséről, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány között a támogatás közvetítésére kötendő megállapodás jóváhagyásáról, és a támogatási szerződés valamint annak mellékletét képező pályázati felhívás és dokumentáció tervezetének jóváhagyásáról

A Közgyűlés

1. az előterjesztést megtárgyalta és az abban foglaltak alapján az Egészségügyi Támogató Alap Program (ETAP) 2024. évben történő működtetésével egyetért. Az Alap működéséhez a rendelkezésre álló 12 millió forint összegű keretből 6 millió forint összegű forrást biztosít a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány közreműködésével.
2. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány között a támogatás közvetítésére kötendő megállapodás tartalmával az 1. számú mellékletben foglaltak szerint egyetért.

Felhatalmazza: Dr. Kovács Ferenc polgármestert a megállapodás aláírására

Határidő: 2024. szeptember 15.

3. A támogatási szerződés mellékletét képező a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatával feladat-ellátási szerződést kötött felnőtt-, gyermek-, és fogorvosoknak kírandó az Egészségügyi Támogató Alap Program pályázati felhívás és dokumentáció tervezetével a 2. számú mellékletben foglaltak szerint egyetért.
4. Megbízta a Szociális és Köznevelési Osztály vezetőjét a Program végrehajtásával kapcsolatos teendők ellátásával.

Felélő: Tóthné Csatlós Ildikó a Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

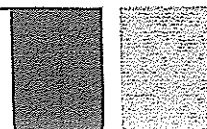
Határidő: Folyamatos

Nyíregyháza, 2024. szeptember 12.

A határozatról értesül:

1. A Közgyűlés tagjai
2. A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
3. a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány

000365

1. számú melléklet a .../2024. (IX. 12.) számú határozathoz

Megállapodás

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei
Vállalkozásélénkítő Alapítvány között
támogatás közvetítésére**

Mely létrejött egyrészről Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata (székhely: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.sz., statisztikai számjele: 15731766-8411-321-15, adószáma: 15731766-2-15), képviseli Dr. Kovács Ferenc polgármester – továbbiakban: **Önkormányzat**, másrészről a

PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány, mint közhasznú szervezet (székhely: 4400 Nyíregyháza, Luther utca 16. sz., bírósági nyilvántartási szám: PK:21003/1990, adószáma: 19205760-2-15, statisztikai számjele: 19205760-9111-569-15), képviseli Czomba Csaba elnök – továbbiakban: **Alapítvány** – között az alábbi feltételekkel:

ELŐZMÉNYEK:

Az önkormányzat feladata az egészségügyi alapellátásról gondoskodni.

Az önkormányzat – nem kötelező feladatuként – fontosnak tartja a helyi mikro- és kisvállalkozások támogatását, amelyet több formában is végez (adókedvezmény, ingatlan biztosítás, kamattámogatás, határon átnyúló programok, stb.), ezen belül a város egészségügyi ellátása miatt kiemelt figyelmet fordít a vállalkozások keretében működtetett praxisokra.

Az Alapítvány, mint nonprofit szervezet célja a megyei mikro- és kisvállalkozások fejlődésének elősegítése, ezen belül forráshoz juttatása.

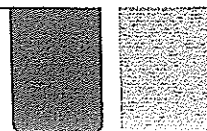
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a .../2024. (IX. 12.) számú határozatával döntött a 190/2013. (VIII. 29.) számú határozatával létrehozott Egészségügyi Támogató Alap Program 2024. évben történő működtetéséről. Az alap célja az önkormányzattal ellátási szerződést kötött, az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény (praxis törvény) hatályos rendelkezései szerint Nyíregyháza város területén területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi (házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi – továbbiakban: Kedvezményezett Praxisok) praxisok részére vissza nem térítendő támogatás nyújtása a praxisok korszerű és hatékony feltételrendszerének kialakítása és a minőségi ellátás biztosítása, javítása, az alapellátási szolgálatok „szolgáltatói szerepének” megerősítése céljából.

Az Önkormányzat az Alap működtetésére 2024. évi költségvetésében ÖSSZESEN 6.000.000 Ft-ot, azaz hatmillió Ft keretösszeget biztosít vissza nem térítendő támogatás fedezetére.

1. Az Önkormányzat a támogatást az Alapítvány – jelen szerződésben rögzített feltételek mellett – közreműködésével nyújtja a Kedvezményezett Praxisok részére. Az Alapítvány közreműködik az Önkormányzat által a praxisoknak szánt támogatás közvetítésében. Az Alapítvány a kapott támogatást kizárólag a jelen szerződésben meghatározott Kedvezményezett Praxisok finanszírozására használja fel.

000366

WWW.NYIREGYHAZA.HU

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

2. Támogatás igénybevételére jelen megállapodásban szabályozott módon pályázat útján jogosult a praxis törvény hatályos rendelkezései szerint a területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi (házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi) praxis tulajdonosa, aki

- a) a Nyíregyháza Megyei Jogú Várossal hatályos feladat-ellátási szerződéssel rendelkezik,
- b) mind az állam, mind az önkormányzat felé teljesíti adófizetési kötelezettségeit és nincs adó-, sem illeték-, sem szociális hozzájárulási adó tartozása.

3. Az Önkormányzat a 6 millió forint támogatás átutalásának ütemezését a felhasználás üteméhez igazítja a beérkezett pályázatokat Bíráló Bizottság által történő pozitív döntései alapján.

4. Az Önkormányzat a 6 millió forint támogatást az alábbiak szerint biztosítja:

„A Támogatás mértéke

- a) a megvalósítani kívánt **beszerzés költségének legfeljebb 60%-a,**

- a 60/2003 (X. 20.) ESzCsM rendeletben foglalt minimumfeltételeknek megfelelő orvos technikai műszer, gép, eszköz, berendezések beszerzésére;
- a NEAK szerződésben engedélyezett tevékenységek végzéséhez szükséges minőségi definitív ellátás biztosításához elengedhetetlen műszer, gép, eszköz beszerzésére, kivéve képalkotó diagnosztika (pl. ultrahang);
- az alapellátásban használható sürgősségi ellátás eszközeire (pl. sürgősségi táska, defibrillátor) beszerzése abban az esetben, ha az orvosi rendelő kompetens alkalmazottja, vagy funkcionális privatizációban működtetett egészségügyi szolgáltató munkavállalója vállalja legalább 5 éven keresztül, évente a sürgősségi ellátás vizsgával egybekötött továbbképzését;
- olyan orvos technikai mobil eszközök beszerzése is támogatható, amely szükséges a szolgáltatás ellátásához (pl.: hordozható defibrillátor, esetleg hordozható EKG);
- népegészségügyi, preventív célú szolgáltatások biztosítására (pl: ingyenes védőoltások, prevenciók rendelés, rendelési időn kívül tanácsadás, a praxishoz tartozó lakosok egészségi állapot felmérése, promóciós anyagok beszerzése),

- b) a megvalósítani kívánt **beszerzés költségének legfeljebb 50%-a,**

- a betegek komfortérzetét javító, egyéb kapcsolódó eszközök, berendezés beszerzésére, (pl. klíma berendezés, a levegő fertőtlenítésére (elpusztítja a mikroorganizmusokat) alkalmas légtisztító berendezések beszerzése),
- egészségügyi alapellátáshoz szükséges, telekommunikációt segítő IT fejlesztés: hardver és szoftver beszerzése. A támogatásból létrehozott informatikai rendszernek alkalmasnak kell lennie az intézményközi (azonos, valamint különböző ellátási szintű egészségügyi szolgálatok közötti) informatikai integrációra.

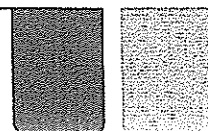
5. A támogatás csak a praxis törvény hatályos rendelkezései szerint a területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi praxisok korszerű és hatékony feltételrendszerének kialakítása, a minőségi ellátás biztosítása, javítása érdekében a 4. pontban meghatározott célra használható fel (továbbiakban: **BESZERZÉS**) a mellékletet képező

000367

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

- Pályázati felhívás,
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Egészségügyi Támogató Alap Program (ETAP) tájékoztató,
- Pályázati adatlap és mellékletei,
- támogatási szerződés az ETAP program keretében támogatott orvossal

formanyomtatványok felhasználásával.

6. A támogatások odaítéléséről a Bíráló Bizottság dönt. A pályázatok elbírálását az Alapítvány mikrohitel bizottsága végzi, melynek szavazati és egyetértési joggal rendelkező tagja Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármestere által delegált tag, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Oktatókórház Jóna András Tagkórháza által delegált szakorvos, a Nyíregyházi Szociális Gondozási és Egészségügyi Alapellátási Központ által delegált tag, tanácskozási joggal rendelkező tagja a KÖZIM egészségügyi területért felelős szakembere.

A bizottság határozatképes, ha legalább 4 fő (ebből legalább 2 fő delegált, szavazati joggal rendelkező) jelen van, döntését egyszerű többséggel – külön indokolás nélkül - hozza meg. A döntésről jegyzőkönyv készül.

7. Az Alapítvány kötelezettséget vállal:

7.1 Az Alapítvány a támogatási döntésekről nyilvántartást vezet, végzi az adminisztrációs teendőket: a Bíráló Bizottság munkájának adminisztrálása, szerződéskötés, folyósítás, ellenőrzés. A támogatás felhasználásáról írásos beszámolót készít, melyet az Önkormányzatnak címezve, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szociális és Köznevelési Osztályához legkésőbb 2025. augusztus 31. napjáig benyújt. A Hivatal szükség esetén hiánypótlásra szólítja fel az Alapítványt, amely köteles a felszólítást követő 8 napon belül azt pótolni. A beszámoló elfogadásáról Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése dönt.

7.2 Írásban értesíti az Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztályát a Bíráló Bizottság döntéseiről: a Kedvezményezett Praxis nevééről, az igényelt és megítélt támogatás összegéről.

8. Felek rögzítik, hogy a Támogatottnak 3 évig működtetnie kell a praxisát. Amennyiben a praxis a 3 éves fenntartási idő letelte előtt megszűnik, a Támogatott köteles visszafizetni a nyújtott támogatás összegét, annak járulékaival együtt az Alapítvány részére, mely visszafizetett összeg – mint fel nem használt forrás – az Önkormányzatot illeti meg.

Amennyiben a Támogatott a visszafizetési kötelezettségének nem tesz eleget, a követelés behajtása iránt szükséges intézkedéseket az Alapítvány teszi meg, melynek költségeit előlegezi és amely igazolt költségek utólagos megtérítésére az Önkormányzat kötelezettséget vállal.

9. Az Alapítvány hozzájárul a támogatás rendeltetésszerű felhasználásának a Hivatal által ellenőrzéssel megbízott személyek és szervezetek általi ellenőrzéséhez.

10. E megállapodás 2024. szeptember 15. napjától az elszámolás napjáig, de legkésőbb 2025. augusztus 31. napjáig hatályos.

NYÍREGYHÁZA

000368
WWW.NYIREGYHAZA.HU

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

A megállapodást a felek átolvasás és kölcsönös értelmezés után jóváhagyólag aláírták.

Nyíregyháza, 2024. szeptember

.....
Dr. Kovács Ferenc
Polgármester

.....
Czomba Csaba
Elnök

.....
pénzügyi ellenjegyző

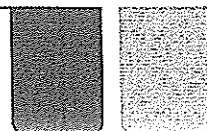
.....
pénzügyi ellenjegyző

000369

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

2. számú melléklet a .../2024. (IX. 12.) számú határozathoz

TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS
tervezet

amely létrejött egyrészről

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata (székhely: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.sz.) mint Támogató megbízása alapján eljáró **PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány** (4400 Nyíregyháza, Luther utca 16.) melyet nyilvántartásba vett a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 28-as nyilvántartási számon, jogerős bírósági határozat száma: Pk.21003/1990, statisztikai szám: 19205760911156915) képviseli az Alapítvány képviseletében eljáró Czomba Csaba Ferenc elnök által Dr. Petraskó István nyíregyházi közjegyző előtt 34020/Ü/328/2011/1. számú közjegyzői okirattal meghatalmazott PRIMOM Vállalkozói Központ mikrohitel igazgatója Hargitainé Tolnai Andrea mikrohitel igazgató – továbbiakban **Közreműködő**

másrészről

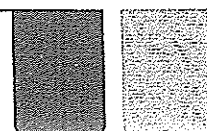
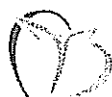
.....(székhelye:, cégjegyzékszáma:, adószáma:)
.....) képviseli..... továbbiakban **Támogatott**, együttesen **Szerződő Felek** között
alulírott napon és helyen, az alábbi feltételek szerint:

1. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata célhoz kötött vissza nem térítendő támogatást nyújt Támogatott részére a PRIMOM Vállalkozásélénkítő Alapítvány közreműködésével annak érdekében, hogy az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény (Praxis törvény) hatályos rendelkezései szerint a területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi (házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi) praxis tulajdonosa részére, akinek a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatával hatályos feladat-ellátási szerződése van, vissza nem térítendő támogatást biztosítson. A támogatás nyújtásának célja a praxisok korszerű és hatékony feltételrendszerének kialakítása, a minőségi ellátás biztosítása, javítása, az alapellátási szolgálatok „szolgáltatói szerepének” megerősítése.

Jelen szerződés részét képezi a Támogatott fél által benyújtott Pályázati Adatlap és annak mellékletei.

2. Közreműködő kötelezettséget vállal arra, hogy Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2024. évi költségvetése Egészségügyi Támogató Alap terhére Ft., azaz forint összegű vissza nem térítendő támogatást nyújt Támogatott részére a Közreműködőhöz benyújtott támogatási kérelme, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének .../2024. (IX. 12.) számú határozata, valamint a Bíráló Bizottság számú döntése alapján.
3. Közreműködő kötelezettséget vállal arra, hogy az 2. pontban meghatározott, azaz forint összegű támogatást a Támogatott részére a Támogatott, Nyíregyháza, ... -nál vezetett számú számlájára, a szerződés aláírását követő 8 munkanapon belül átutal.

000370

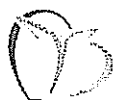
**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

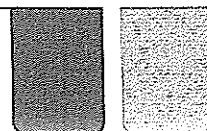
4. Támogatott köteles a támogatás összegét egyéb pénzüsszegeitől elkülönítetten nyilvántartani, valamint a hatályos számviteli, pénzügyi adó és egyéb gazdálkodási jogszabályok szerint kezelni, s ezen szabályokat gazdálkodási tevékenysége során megtartani.
5. Támogatott a támogatás összegét jelen szerződésben foglaltak szerint a szerződés aláírásától számított 90 napon belül köteles felhasználni, és kizárólag az Egészségügyi Támogató Alapra benyújtott támogatási kérelmében meghatározott célra/célokra használhatja fel.
6. Támogatott kijelenti, hogy esedékessé vált és meg nem fizetett adó vagy adók módjára behajtható köztartozása, járulékfizetési kötelezettsége a jelen szerződés aláírásának a napján nincs.
7. Támogatott tudomásul veszi, hogy Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, illetve az általa megbízott személy (PRIMOM Alapítvány munkatársa) a támogatás felhasználására vonatkozó elszámolást pénzügyileg ellenőrzik, és a Hivatal belső ellenőrzési szervezete a helyszínen is jogosult ellenőrzést folytatni. Támogatott a támogatás összegének felhasználásához köteles az ellenőrzéshez szükséges adatokat, dokumentumokat az ellenőrzést végző rendelkezésére bocsátani. A támogatás összegének felhasználását az Állami Számvevőszék is jogosult vizsgálni. Támogatott tudomásul veszi, hogy a Közreműködő a támogatás folyósításakor (előzetes ellenőrzés), a támogatás felhasználása során, illetve a célfeladat teljesítését illetően a támogatás folyósítását követően jogosult ellenőrzést végezni.
8. Támogatott kötelezettséget vállal arra, hogy az eredeti számlákra rávezeti az alábbiakat: „.....nyilvántartási számú támogatás elszámolása benyújtásra került.” A számlák másolati példányait a következő nyilatkozattal hitelesíti: „Az eredetivel mindenben megegyező másolat.”
9. Amennyiben jelen szerződésben vállalt kötelezettség megvalósítása megghiúsul, tartós akadályba ütközik Támogatott haladéktalanul köteles azt írásban a közreműködőnek jelezni.
10. Támogató jogosult a jelen szerződést azonnali hatállyal felmondani az alábbi esetekben:
 - a jelen támogatási szerződés hatályba lépését követő 90 napon belül (határidő módosítás esetén a módosított határidőn belül), a pályázatban vállaltak megvalósítása a Támogatottnak felróható okból nem kezdődik meg és a késedelmét ezen idő alatt írásban sem menti ki, illetve határidő hosszabbítást nem kér;
 - a Támogatott a támogatási szerződés aláírásától számított 180 napon belül a támogatás célra történő felhasználását nem igazolja, illetve a célok megvalósulását, a megítélt pénzüsszeg felhasználását a támogatási döntést követően kelt hitelesített számlamásolatokat, számviteli bizonylatokat (átutalással történő fizetés esetén az átutalást igazoló banki kivonat eredeti vagy bank által hitelesített másolatát) igazoló elszámolást a Közreműködő részére nem küldi meg;
 - Támogatott a szerződés megkötésekor annak szakmai, pénzügyi tartalmát érdemben befolyásoló valótlan, hamis adatot szolgáltatott;
 - Támogatott a támogatási összeget a szerződésben megjelölttől akár részben eltérő célra, vagy eltérő módon használja fel.

000371

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

11. Azonnali hatályú felmondás esetén Támogatott köteles visszautalni az addig folyósított támogatást a mindenkor jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamattal növelten Közreműködő nél vezetett számú bankszámlájára.
12. Támogatott köteles a felhasználást követő harmadik hónap utolsó napjáig, de legkésőbb 2025. július 31-ig a célok megvalósulásáról, illetve a megítélt pénzösszeg felhasználásáról a támogatási döntést követően kelt hitelesített számlamásolatokkal, számviteli bizonylatokkal ellátott elszámolást a PRIMOM Alapítvány részére megküldeni.
13. A támogatási összeg felhasználása kizárólag a Közreműködő egyetértésével, és előzetes, írásbeli hozzájárulásával módosítható.
14. Amennyiben a praxis tulajdonosváltáson megy keresztül (és az új praxis tulajdonos megfelel jelen pályázati feltételeknek), a támogatással finanszírozott eszközt, berendezést átadhatja az új tulajdonosnak, azzal, hogy nyilatkoznia kell, a beszerzés az egészségügyi alapellátás keretében végzett háziorvosi tevékenységet szolgálja. A Támogatott kötelezettséget vállal arra, hogy a fejlesztést a támogatás felhasználásától számított 3 évig az egészségügyi alapellátásból nem vonja ki. Amennyiben mégis kivonja, a Támogatott köteles a támogatás összegét egy összegben visszafizetni." A Támogatott tudomásul veszi, hogy a Közreműködő a kötelezettség teljesítését évente jogosult ellenőrizni.
15. A Támogatott köteles feltüntetni Nyíregyháza Megyei Jogú Város hivatalos címerét és logóját a támogatással érintett beruházás helyszínén. Támogatott a címer és logo használatát igazoló dokumentumokat (pl. fotó) a támogatás felhasználásáról szóló beszámoló mellékleteként minden esetben köteles csatolni.
16. A jelen megállapodásban foglaltak teljesítésnek biztosítékaul a praxist működtető háziorvos (név) külön megállapodásba foglalt készfizető kezesi kötelezettségvállalást tesz, melyben kötelezettséget vállal arra, hogy amennyiben a Támogatott bármely okból kifolyólag a folyósított támogatás visszafizetésére köteles és e kötelezettségének nem tesz eleget, a Támogató írásbeli felszólítására készfizető kezes teljesít. Készfizető kezes fizetési kötelezettségvállalása a Támogatott által még nem teljesített összeg erejéig áll fenn.
17. A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvnek a vonatkozó szabályai az irányadók.
18. Felek a közöttük felmerülő jogvita esetére a Nyíregyházi Járásbíróság, illetve a Nyíregyházi Törvényszék kizárólagos illetékességét kötik ki.
19. A jelen megállapodást a Szerződő Felek kölcsönösen átolvasták, és azt, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag aláírják.

Nyíregyháza, 2024.....

.....
Hargitainé Tolnai Andrea

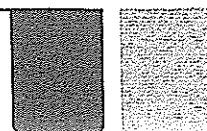
.....
Támogatott

00372

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

mikrohitel igazgató

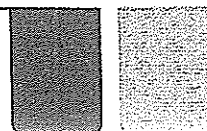
.....
pénzügyi ellenjegyző

000373

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

1. számú melléklet a támogatási szerződéshez

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Pályázati felhívása

**"NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS EGÉSZSÉGÜGYI TÁMOGATÓ ALAP PROGRAM (ETAP)
a Nyíregyháza Megyei Jogú Várossal ellátási szerződést kötött felnőtt-, gyermek-, és fogorvosoknak"**

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a..../2024. (IX. 12.) számú határozatával döntött az Egészségügyi Támogató Alap Program 2024. évi működtetéséről, és annak végrehajtása érdekében szerződést kötött a PRIMOM Alapítvánnyal.

A program célja

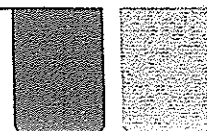
Az ETAP Program általános célja a Nyíregyháza város területén területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi (házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi – továbbiakban: Kedvezményezett Praxisok) praxisok működésének vissza nem térítendő támogatása a területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi (házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi) praxisok korszerű és hatékony feltételrendszerének kialakítása és a minőségi ellátás biztosítása, javítása.

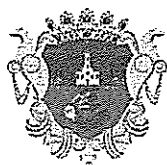
Támogatható tevékenységek köre

- a 60/2003 (X. 20.) ESzCsM rendeletben foglalt minimumfeltételeknek megfelelő orvos technikai műszer, gép, eszköz, berendezések beszerzése;
- a NEAK szerződésben engedélyezett tevékenységek végzéséhez szükséges minőségi definitív ellátás biztosításához elengedhetetlen műszer, gép, eszköz beszerzése, kivéve képalkotó diagnosztika (pl. ultrahang);
- az alapellátásban használható sürgősségi ellátás eszköz beszerzése (pl. sürgősségi táska, defibrillátor) abban az esetben, ha az orvosi rendelő kompetens alkalmazottja, vagy funkcionális privatizációban működtetett egészségügyi szolgáltató munkavállalója vállalja legalább 5 éven keresztül, évente a sürgősségi ellátás vizsgával egybekötött továbbképzését;
- olyan mobil eszközök beszerzése is támogatható, amely szükséges a szolgáltatás ellátásához (pl.: hordozható defibrillátor, esetleg hordozható EKG);
- népegészségügyi, preventív célú szolgáltatások biztosítása (pl. ingyenes védőoltások, prevenciók rendelés, rendelési időn kívül tanácsadás, a praxishoz tartozó lakosok egészségi állapot felmérése, promóciós anyagok beszerzése),
- a betegek komfortérzetét javító, egyéb kapcsolódó eszközök, berendezés beszerzése (pl. klíma berendezés, a levegő fertőtlenítésére (elpusztítja a mikroorganizmusokat) alkalmas légtisztító berendezések beszerzése),
- egészségügyi alapellátáshoz szükséges, telekommunikációt segítő IT fejlesztés: hardver és szoftver beszerzése. A támogatásból létrehozott informatikai rendszernek alkalmasnak kell lennie az intézményközi (azonos, valamint különböző ellátási szintű egészségügyi szolgálatok közötti) informatikai integrációra."

azzal a feltétellel, hogy az az egészségügyi alapellátást szolgálja.

000374

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a PRIMOM Vállalkozásélénkítő Alapítvány közreműködésével – jelen pályázati felhívásban foglalt feltételekkel – pályázat útján elnyerhető pénzügyi támogatással segíti a háziorvosokat.

Rendelkezésre álló forrás

A támogató program megvalósításához rendelkezésre álló keretösszeg 6.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás benyújtására jogosult személyek

Az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény (praxis törvény) hatályos rendelkezései szerint a területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi (házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi) praxis tulajdonosa (továbbiakban: Támogatott Praxis), akinek Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatával hatályos feladat-ellátási szerződése van és mind az állam, mind az önkormányzat felé teljesíti adófizetési és egyéb szerződéses kötelezettségeit, nincs adó-, sem illeték-, sem szociális hozzájárulási adó tartozása.

Támogatási program lejáratának végső határideje

2025. augusztus 31.

Támogatás formája

A pályázaton elnyerhető támogatás formája vissza nem térítendő támogatás.

A Támogatás mértéke

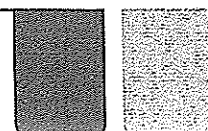
- a) a megvalósítani kívánt beszerzés költségének legfeljebb 60%-a,
- a 60/2003 (X. 20.) ESzCsM rendeletben foglalt minimumfeltételeknek megfelelő orvos technikai műszer, gép, eszköz, berendezések beszerzésére;
 - az OEP szerződésben engedélyezett tevékenységek végzéséhez szükséges minőségi definitív ellátás biztosításához elengedhetetlen műszer, gép, eszköz beszerzésére, kivéve képalkotó diagnosztika (pl. ultrahang);
 - az alapellátásban használható sürgősségi ellátás eszközeire (pl. sürgősségi táska, defibrillátor) beszerzése abban az esetben, ha az orvosi rendelő kompetens alkalmazottja, vagy funkcionális privatizációban működtetett egészségügyi szolgáltató munkavállalója vállalja legalább 5 éven keresztül, évente a sürgősségi ellátás vizsgával egybekötött továbbképzését;
 - olyan mobil eszközök beszerzése is támogatható, amely szükséges a szolgáltatás ellátásához (pl.: hordozható defibrillátor, esetleg hordozható EKG);
 - népegészségügyi, preventív célú szolgáltatások biztosítására (ingyenes védőoltások, prevenciók rendelés, rendelési időn kívül tanácsadás, a praxishoz tartozó lakosok egészségi állapot felmérése, promóciós anyagok beszerzése),
- b) a megvalósítani kívánt beszerzés költségének legfeljebb 50%-a,

000375

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

- a betegek komfortérzetét javító, egyéb kapcsolódó eszközök, berendezés beszerzésére, (pl. klíma berendezés, a levegő fertőtlenítésére (elpusztítja a mikroorganizmusokat) alkalmas légtisztító berendezések beszerzése),
- egészségügyi alapellátáshoz szükséges, telekommunikációt segítő IT fejlesztés: hardver és szoftver beszerzése. A támogatásból létrehozott informatikai rendszernek alkalmasnak kell lennie az intézményközi (azonos, valamint különböző ellátási szintű egészségügyi szolgáltatások közötti) informatikai integrációra.

A támogatás összege

Jelen pályázat keretében igényelhető összeg minimum 50 000 Ft, **legfeljebb 400.000 Ft.**

Támogatás jelen Felhívás keretén belül egy praxisra egyszer igényelhető.

Megkezdettség

Támogatás a pályázat benyújtása előtt megkezdett tevékenységekre nem igényelhető.

Támogatás igénylésének menete, szükséges dokumentumok

A pályázat benyújtásának határideje

2024. szeptember 15-től december 15-ig. A program lejáratának végső határideje: 2025. augusztus 31.

A pályázat benyújtásának formája

A pályázatokat 1 példányban papíralapon személyesen, vagy levélben postai úton lehet benyújtani a PRIMOM Vállalkozásélénkítő Alapítványhoz (Nyíregyháza, Luther u. 16.) ügyfélfogadási időben. Ügyfélfogadási idő: hétfőtől csütörtökig 9-15 óráig, pénteken 9-11.30 óráig.

A pályázat elbírálásának határideje

A pályázatok elbírálása a meghirdetéstől számítva 3 hetes periódusokban történik folyamatosan.

Szerződéskötés a nyertes pályázókkal, szerződési biztosíték

A nyertes pályázókkal a Bíráló Bizottság döntését követően az Alapítvány 10 munkanapon belül támogatási szerződést köt. A szerződést magánokiratba kell foglalni, melyet ügyvéd ellenjegyez, az ellenjegyzés díja a pályázót terheli.

Ezen túl sem az Önkormányzat, sem az Alapítvány semmilyen díjat nem kér, és semmilyen, a pályázattal kapcsolatban felmerülő költséget nem térít meg a Támogatott Praxis részére.

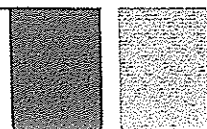
A támogatás célra történő felhasználásának biztosítéka a praxist működtető háziorvos készfizető kezesi kötelezettségvállalása.

000376

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

A támogatás felhasználásának határideje

A támogatást a támogatási szerződés aláírásától számított 90 napon belül fel kell használni. Különleges esetekben (a beszerzés átfutási ideje, hosszabb, mint 90 nap) ügyfél kérelmére a Bizottság meghosszabbíthatja a felhasználás határidejét, de maximum 6 hónap áll rendelkezésre a támogatás felhasználására.

A támogatás folyósítása és a támogatás felhasználásának igazolása

Támogatott köteles a támogatási szerződés aláírásától számított 180 napon belül a támogatás célra történő felhasználását igazolni és a célok megvalósulásáról, illetve a megítélt pénzösszeg felhasználásáról a támogatási döntést követően kelt hitelesített számlamásolatokkal, számviteli bizonylatokkal (átutalással történő fizetés esetén az átutalást igazoló banki kivonat eredeti vagy bank által hitelesített másolata csatolandó) ellátott elszámolást a PRIMOM Alapítvány részére megküldeni.

Pályázathoz benyújtandó dokumentumok (mellékelve)

- Pályázati adatlap nyomtatvány (1. sz. melléklet),
- Nyilatkozatok (2. sz. melléklet),
- Vállalkozói igazolvány másolata vagy igazolás másolata a vállalkozás nyilvántartási számáról,
- gazdasági társaság esetén 30 napnál nem régebbi cégkivonat,
- Árajánlat, vagy költségvetés megvásárolandó eszközről, berendezésről, gépről, szolgáltatás biztosításáról,
- bankszámlaszám.

Pályázatot Bíráló Bizottság

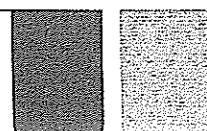
A támogatások odaítéléséről a Bíráló Bizottság dönt. A pályázatok elbírálását az Alapítvány mikrohitel bizottsága végzi, melynek szavazati és egyetértési joggal rendelkező tagja Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármestere által delegált tag, valamint a Jósa András Oktató Kórház által delegált szakorvos, az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság által delegált tag, tanácskozási joggal rendelkező tagja a Közintézményeket Működtető Központ egészségügyi területért felelős szakembere.

A bizottság határozatképes, ha legalább 4 fő (ebből legalább 2 fő delegált, szavazati joggal rendelkező) van, döntését egyszerű többséggel – külön indokolás nélkül - hozza meg. A döntésről jegyzőkönyv készül.

A PRIMOM Alapítvány a döntésről a pályázó praxist, az Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztályát írásban értesíti.

A praxis fenntartására vonatkozó kötelezettségek

A Kedvezményezett Praxis a támogatási szerződésben vállalja, hogy a támogatás folyósítását követően legalább 3 évig fogja a praxist működtetni. Amennyiben a praxis 3 éven belül tulajdonosváltáson megy keresztül (és az új praxis tulajdonos megfelel jelen pályázati feltételeknek), a támogatással finanszírozott eszközt, berendezést átadhatja az új tulajdonosnak, melyről nyilatkoznia kell, hogy a beszerzés az egészségügyi alapellátás keretében végzett háziorvosi tevékenységet szolgálja.

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

A támogatott fejlesztést az alapellátásból **kivonni nem lehet**, amennyiben mégis kivonja a Kedvezményezett Praxis akkor a támogatást egy összegben köteles visszafizetni.

Pályázattal kapcsolatos közlemények közzététele a Nyíregyházi Naplóban, valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város honlapján a www.nyiregyhaza.hu honlapon történik.

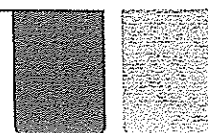
Az Önkormányzat, valamint az Önkormányzat megbízásából a PRIMOM Alapítvány munkatársai a támogatás folyósításakor (előzetes ellenőrzés), a támogatás felhasználása során, illetve célfeladat teljesítését illetően a támogatás folyósítását követően is jogosultak ellenőrzést végezni.

000378

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

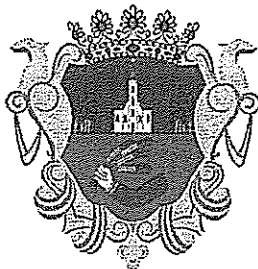

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

2. számú melléklet a támogatási szerződéshez

PÁLYÁZATI ADATLAP

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
EGÉSZSÉGÜGYI TÁMOGATÓ ALAP PROGRAM (ETAP) IGÉNYLÉSÉRE

A Pályázati Adatlap átvétele nem kötelezi a Nyíregyháza Megyei Jogú Várost a támogatás biztosítására!

Az Üzleti tervet átvettem.

....., 2024. hó nap

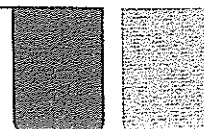
.....
aláírás

000379

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

A PÁLYÁZÓ PRAXIS ALAPADATAI

1.1. A Pályázó Praxis neve:

1.2. A pályázó Praxis ügyvezetője
(amennyiben társas vállalkozásról van szó):

1.3. Tevékenység megkezdése:

11

1.4. Adószám:

[illegible]

1.5. Számlavezető hitelintézet Számlaszám

[illegible]

1.6 .Székhelye/Levelezési címe:

Helység:

Utca,házszám, emelet, ajtó:

Telefon/Fax:

E-mail:

1.7. A beszerzés helyszíne:

Helység:

Utca,házszám, emelet, ajtó:

Telefon/Fax:

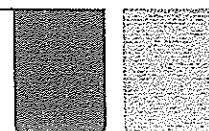
E-mail:

000380

WWW.NYIREGYHAZA.HU

N Y Í R E G Y H Á Z A

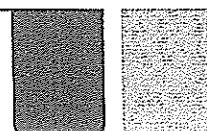

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Név:	Anyja neve: csak szerződéskötéshez kell megadni
Mobiltelefonszám:	Születési hely, dátum: csak szerződéskötéshez kell megadni
Személyi igazolvány szám: csak szerződéskötéshez kell megadni	Adó azonosító jele: csak szerződéskötéshez kell megadni
Lakcímkártya szám: csak szerződéskötéshez kell megadni	Állandó lakcím, telefon:
E-mail cím:	

[illegible]

Beszerezés megnevezése	Beszerezés tervezett költsége

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

2.3. A támogatás felhasználásának rövid összefoglaló bemutatása

összes költség:	
ebből forgóeszköz növekmény:	
Saját forrás:	
A kért vissza nem térítendő támogatás összege:	
Egyéb forrás (amennyiben igénybe vesz)	
A pénzigény összesen:	

Kötelező melléklet: költségvetés vagy árajánlat

Nyíregyháza, 2024

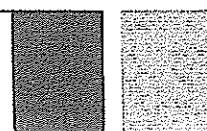
.....
aláírás

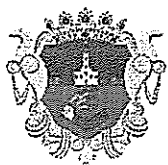
000382

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYILATKOZAT

Alulírott (vállalkozás):.....felelős vezetőjeként:
.....kijelentem, hogy az Egészségügyi
Támogató Alap Programban való részvétel jogosultsági feltételeit teljes mértékben megismertem és
elfogadtam.

Vállalkozásomra az alábbi pontok érvényesek:

- alapellátásra szerződéssel rendelkezik,
- működő háziorvosi praxissal rendelkezik,
- a Nyíregyháza Megyei Jogú Várossal szemben nincs köztartozásom.

Vállalkozásomra az alábbi pontok NEM érvényesek:

- csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárás van ellene folyamatban, és/vagy kiegyenlítettlen lejárt (köz)tartozása van állami-, önkormányzati, vagy egyéb hatóság felé (kivéve, amennyiben az adóhatóság számára fizetési halasztást vagy részletfizetést engedélyezett)
- olyan eljárás van folyamatban ellene, amelyben, vagy amely eredményeként büntetőjogi intézkedésnek lehet helye, illetve amellyel szemben a bíróság büntetőjogi intézkedésként tevékenységének korlátozását rendelte el
- az Európai Bizottságnak valamely támogatás visszafizetésére kötelező határozata van érvényben, továbbá a hitelkérelem benyújtását megelőző három éven belül az államháztartás alrendszeréből, az Európai Unió előcsatlakozási eszközeiből, vagy a strukturális alapokból juttatott valamely támogatással összefüggésben a Hitelszerződésben vállalt kötelezettségét nem teljesítette
- az adott, illetve az azt megelőző két pénzügyi év során a Bizottság 1998/2006/EK rendeletében meghatározott összeghatár felett részesült, illetve részesülne csekély összegű (de minimis) támogatásban.

Hozzájárulok:

- hogy a PRIMOM Alapítvány a Nyíregyházi Megyei Jogú Városnál ellenőrizze az általam megadott adatokat,
- adataimat a program során tárolják és abból az Önkormányzat részére, vagy ellenőrzési jogosultsággal rendelkező szervezet részére megadja.

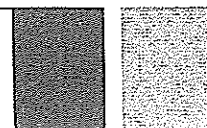
Egyéb kikötés:

A pályázó tudomásul veszi, hogy PRIMOM Alapítvány a pályázatot az alábbi konjunktív feltételek megléte esetén nyilvánítja nyertesnek az igényelt támogatás a pályázati kiírásban megjelölt célnak megfelel és a támogatás fedezete rendelkezésre áll.

A pályázó tudomásul veszi, hogy amennyiben a támogatási keretösszeg teljes egészében felhasználásra kerül, a pályázat elutasításának van hely, forráshiány miatt.

000383

WWW.NYIREGYHAZA.HU

**NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

A pályázó tudomásul veszi, hogy a pályázat elutasításából eredően a PRIMOM Alapítványt felelősség nem terheli, illetve a pályázat elutasításából eredően a PRIMOM Alapítvánnyal szemben semmiféle igényt nem érvényesíthet, illetve arról kifejezetten lemond.

Pályázó tudomásul veszi, hogy a PRIMOM Alapítvány döntése ellen panasznak nincs helye, a döntés nem érintő egyéb esetekkel kapcsolatos panaszok elbírálása az Önkormányzat hatáskörébe tartozik.

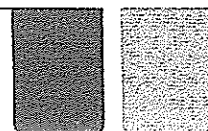
.....
pályázó cégszerű aláírása

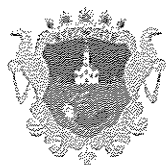
000384

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: PKAB/163-1/2024.

Ügyintéző: Hornyák Enikő

ELŐTERJESZTÉS

– a Közgyűléshez –

*a Párizs 2024 Olimpiai és Paralimpiai Játékokon részt vett
nyíregyházi sportolók és edzőik jutalmazására*

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Hagymási Gyula
kabinetvezető

törvényességi véleményezést végző
személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői kabinet vezetője

Véleményezi:

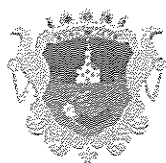
- Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság

000385

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Tisztelt Közgyűlés!

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 2/2024. (II.16.) önkormányzati rendelete 16. sz. mellékletének Olimpiai felkészülés támogatása célfeladata 8.000.000,- Ft összegű támogatási keretösszeget biztosít az olimpiai részvételre készülő tehetséges nyíregyházi sportolók felkészülési és versenyzési költségeinek támogatására.

A Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság 44/2024. (III.12.) számú határozatában 8 sportolót összesen 6.000.000,- Ft összegben részesített támogatásban és 2.000.000,- forintot különített el az olimpián és a paralimpián részt vett nyíregyházi sportolók és edzőik részére jutalmazására. A 2024. évi Játékokra 4 nyíregyházi sportoló utazhatott ki és vett részt.

Kovács Richárd, a Nyíregyházi Vasutas Sport Club ökölvívója élete első olimpiáján szerepelve 63,5 kg-os súlycsoportban a pontszerző 5. helyen végzett. Edzője: Nagy Lajos.

Helebrandt Máté 20km-es gyaloglásban vívta ki az indulás jogát és immár a negyedik olimpián képviselhette városunkat és a 44. helyen végzett. Edzője Pokrovenszki József. Egyesületük a Nyíregyházi Sportcentrum Nonprofit Kft.

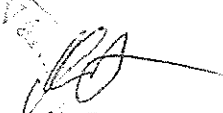
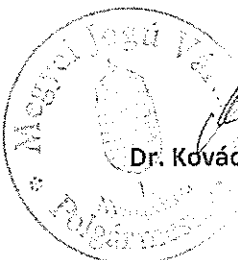
Fucsovics Márton teniszező az első fordulóban remek játékkal, igen erős küzdelemben maradt alul Rafael Nadal spanyol klasszissal szemben.

A paralimpiai játékokon a Nyíregyházi Sportcentrum kerekas székes vívója, Tarjányi István képviselte városunkat. István élete második paralimpiáján egyéni kardvívásban a 7. helyet szerezte meg. Párbajtőrben előterjesztésünk leadását követően versenyez. Edzője Pákey Béla.

A hatályos városi sportrendelet 13.§ (1) bekezdése alapján az olimpián és a paralimpián elért eredmények elismerését, formáját a játékokat követően a Sport Bizottság javaslatára a Közgyűlés határozza meg. Jutalmazás céljára felhasználható összeg az Olimpiai felkészülés támogatása keret terhére 2.000.000,- Ft., valamint a Sporttartalék keret terhére további 4.970.000,- Ft. áll rendelkezésre, mely két keretösszeg együttesen pénzügyi fedezetet biztosít a kötelezően fizetendő járulékokat is magába foglaló jutalmazásra.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozat-tervezet alapján elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 5.

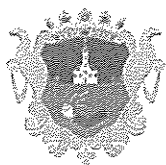

Dr. Kovács Ferenc

000386

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TER. 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Határozat-tervezet a PKAB/163-1/2024. sz. előterjesztéshez

Nyíregyháza Megyei Jogú Város

Közyűlésének

...../2024. (IX. 12.) sz.

h a t á r o z a t a

a Párizs 2024 Olimpiai és Paralimpiai Játékokon részt vett nyíregyházi sportolók és edzőik jutalmazásáról

A Közgyűlés

1.) az előterjesztést megtárgyalta és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 2/2024. (II.16.) önkormányzati rendelete 16. sz. mellékletének Olimpiai felkészülés támogatása kereten és a Sporttartalék kereten rendelkezésre álló összegek terhére az alábbi pénzbeli jutalmazásról dönt:

- Kovács Richárd bruttó 1.200.000,- Ft
- Helebrandt Máté bruttó 1.000.000,- Ft
- Fucsovics Márton bruttó 1.000.000,- Ft
- Tarjányi István bruttó 1.000.000,- Ft
- Nagy Lajos bruttó 800.000,- Ft
- Pákey Béla bruttó 550.000,- Ft
- Pokrovenszki József bruttó 550.000,- Ft

2.) utasítja a Gazdasági Osztály vezetőjét a Sporttartalék keret terhére 4.970.000,- forint Olimpiai felkészülés támogatása keretre történő átcsoportosítására, valamint a jutalmazással kapcsolatos intézkedések megtételére.

Felelős: Szűrös Anita a Gazdasági Osztály vezetője

Határidő: 2024. november 30.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 12.

A határozatot kapják:

- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

000387

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA
PÁLYÁZATOK ÉS PROJEKTMENEDZSMENT
REFERATÚRA
4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-569; FAX: +36 42 311-041
E-MAIL: HAGYMASI.GYULA@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA VÁROSFEJLESZTÉSI ÉS
VÁROSÜZEMELTETÉSI OSZTÁLY

4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-547; FAX: +36 42 310-647
E-MAIL: VAROSFEJLESZTES@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: PKAB/ /2024.

Ügyintéző: Mikléné Lőrincz Csilla

ELŐTERJESZTÉS

– a Közgyűléshez –

Nyíregyháza MJV Önkormányzatának TOP Plusz Városfejlesztési Programterve (TVP) elnevezésű dokumentum módosításának elfogadására

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Hagymási Gyula
az előterjesztés szakmai előkészítéséért
felelős kabinetvezető

Pató István
az előterjesztés szakmai előkészítéséért
felelős osztályvezető

Kovács Rita
városi főépítész

Mikléné Lőrincz Csilla
senior szakmai irányító

az előterjesztés törvényességi véleményezést
végző személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottság vagy bizottságok:

- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság
- Pénzügyi Bizottság
- Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottság
- Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság
- Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság

000388

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA
PÁLYÁZATOK ÉS PROJEKTMENEDZSMENT
REFERATÚRA
4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-569; FAX: +36 42 311-041
E-MAIL: HAGYMASI.GYULA@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA VÁROSFEJLESZTÉSI ÉS
VÁROSÜZEMELTETÉSI OSZTÁLY
4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-547; FAX: +36 42 310-647
E-MAIL: VAROSFEJLESZTES@NYIREGYHAZA.HU

Tisztelt Közgyűlés!

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának TOP PLUSZ Városfejlesztési programterve (továbbiakban TVP) megfogalmazza a város vízióját, meghatározza a jövőkép elérését szolgáló stratégiai célokat és kijelöli a célok megvalósítását szolgáló beavatkozások körét a 2021-2027 programozási időszakban.

A TVP dokumentumban a TOP PLUSZ forrás keretében tervezett beruházások kerültek meghatározásra, amelyek köre illeszkedik a vármegyei területfejlesztési koncepcióhoz és területfejlesztési programhoz, a vármegye Integrált Területi Programjához, és az abban meghatározott fenntartható városfejlesztésre vonatkozó szempontokat és elvárásokat teljesíti, azok megvalósítását biztosítja.

A TOP PLUSZ Városfejlesztési programterv az adott évben két alkalommal módosítható az Irányító Hatóság engedélyével. Jelen dokumentumnak az idei évben ez az első módosítása, amely az előírásoknak megfelelően megküldésre kerül az Irányító Hatóság részére minőségbiztosítás, jóváhagyás céljából.

A módosított dokumentumban aktualizálásra kerültek a TOP Plusz forrás keretén belül egyes projektek összköltségei a projekt előkészítési folyamatok során pontosított műszaki tartalmak alapján.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztést megtárgyalni, és az 1. számú mellékletként csatolt Nyíregyháza MJV Önkormányzatának TOP Plusz Városfejlesztési Programterve (3.0 verzió) elnevezésű dokumentumot elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 05.

Tisztelettel:

Hagymási Gyula
kabinetvezető

Pató István
osztályvezető

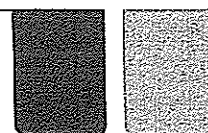
Kovács Rita
városi főépítész

000389

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA
PÁLYÁZATOK ÉS PROJEKTMENEDZSMENT
REFERATÚRA
4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-569; FAX: +36 42 311-041
E-MAIL: HAGYMASI.GYULA@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA VÁROSFEJLESZTÉSI ÉS
VÁROSÜZEMELTETÉSI OSZTÁLY
4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-547; FAX: +36 42 310-647
E-MAIL: VAROSFEJLESZTES@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSE

...../2024. (IX.12.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza MJV Önkormányzatának TOP Plusz Városfejlesztési Programterve (TVP) elnevezésű dokumentum módosításának elfogadására

A Közgyűlés az előterjesztést megtárgyalta, és

1. a 1. számú mellékletként csatolt Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata TOP Plusz Városfejlesztési Programterv 2021-2027 (3.0 verzió) elnevezésű dokumentumot jóváhagyja.
2. egyúttal felhatalmazza a Polgármestert az Irányító Hatóság által kért, fenti dokumentumot érintő szükséges módosítások átvezetésére.

Felelős:

Hagymási Gyula, az előterjesztés szakmai előkészítéséért felelős kabinetvezető,
Polgármesteri Kabinet

Pató István, az előterjesztés szakmai előkészítéséért felelős kijelölt osztályvezető,
Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály

Határidő: folyamatos

Nyíregyháza, 2024. szeptember 12.

Erről értesül:

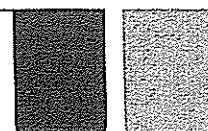
- 1./ a Közgyűlés tagjai
- 2./ a címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

000390

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
TOP Plusz Városfejlesztési Programterv
2021-2027

Cím	Nyíregyháza Megyei Jogú Város TOP Plusz Városfejlesztési Programterve
Verzió	3.0
Közygylési határozat száma és dátuma	[határozat száma és megnevezése] [határozat megjelenésének dátuma]
Finanszírozó operatív program:	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
Érintett földrajzi terület:	Nyíregyháza

FVS felelős szervezet:	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
FVS felelős szervezet kapcsolattartó:	Hagymási Gyula Polgármesteri Kabinetvezető Email: hagymasi.gyula@nyiregyhaza.hu Telefon: +36 42 524-524/569
FVS felelős szervezet címe:	4401 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 04.

000391

Tartalomjegyzék

Táblázatok jegyzéke.....	2
0. Verziókövetés	3
1. Stratégiai beágyazottság	4
2. A beruházások, akciók összesítő bemutatása	6
3. Konkrét beruházások.....	8
4. Ütemezés.....	21
5. Indikátorvállalások.....	24
6. Mellékletek.....	27
6.1. Vármegyei önkormányzat bevonása	27
6.2. Kiválasztási kritériumok, döntéshozatal	28

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: FVS stratégiai célmátrix	4
2. táblázat: FVS területi célmátrix – városrészi szintű összefüggések.....	5
3. táblázat FVS-TOP Plusz kapcsolat	7
4. táblázat: Projekttábla - 1. prioritási tengely	9
5. táblázat: Projekttábla - 2. prioritási tengely	12
6. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ESZA+	16
7. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ERFA.....	18
8. táblázat: Projekttábla - 6. prioritási tengely.....	20
9. táblázat: Ütemezés – GANTT diagram.....	21
10. táblázat: Összesített indikátorvállalások	24

0. Verziókövetés

Jelen dokumentum **Nyíregyháza Megyei Jogú Város TOP Plusz Városfejlesztési Programterve (TVP)** 3.0 verziója, a 2.1 verzió felülvizsgálata.

A dokumentumban végzett módosítás:

- TOP Plusz forrás 1., 2. és 3. prioritási tengely keretén belül egyes projektek összköltsége aktualizálásra került,
- Egyes esetekben szétbontásra kerültek projektek, illetve a projektek címe került pontosításra.
- Felülvizsgálatra kerültek az indikátorok.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város TOP Plusz Városfejlesztési Programtervének korábbi módosításai:

2.1 verzió főbb módosításai:

- TOP Plusz forrás 1. prioritási tengely keretén belül egyes projektek összköltsége aktualizálásra került,
- Egyes esetekben szétbontásra kerültek projektek, illetve a projektek címe került pontosításra.

2.0 verzió főbb módosításai:

- A TOP Plusz módosulása következtében megbontásra került a TOP Plusz 1. prioritás és új prioritás jött létre (6. prioritás), így az 1. prioritási tengely egyes projektjei a 6. prioritási tengelyhez kerültek át (gazdaságfejlesztés, helyi és térségi turizmus fejlesztés)
- Változott az egyes prioritások forráskerete a TOP Plusz módosulása és a vonatkozó kormányhatározat alapján
- Egyes esetekben cserélődtek projektek az eltelt egy év alatt bekövetkezett változások következtében
- Egyes esetekben összevonásra vagy szétbontásra kerültek projektek, illetve a projektek címe került pontosításra
- Új projektek kerültek beemelésre azon prioritástengelyek esetében, amelyek korábban nem kerültek a forráskeret erejéig feltöltésre
- Felülvizsgálatra kerültek az indikátorok.

1. Stratégiai beágyazottság

Nyíregyháza Megyei Jogú Város kitűzött **jövőképe** megvalósulása érdekében három átfogó fejlesztési célt, két horizontális célt és hét **stratégiai célt** határoz meg. A három átfogó cél kijelöli a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti kihívásokra adott válaszait, a stratégiai célok a város konkrét, középtávú tematikus fejlesztési céljainak elérését szolgálják, a horizontális célok pedig olyan célkitűzések, amelyek elérését minden beavatkozás esetében szem előtt kívánja a város tartani.

1. táblázat: FVS stratégiai célmátrix

1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél	4. Stratégiai cél	5. Stratégiai cél	6. Stratégiai cél	7. Stratégiai cél
1. Stabilit, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
Horizontális célok						
- Ipari parkok, ipari területek fejlesztése - Befektetési ösztönzési tevékenység fejlesztése - Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése - Körforgásos gazdaság szerepének növelése	- Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése - Rugalmas, igény alapú szakképzési kínálat fejlesztése - K+F+i gazdasági szerepének növelése - Hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztése	- Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése - Fejlett egészségügyi ellátás feltételeinek erősítése - Fejlett szociális ellátás feltételeinek javítása - Modern közszolgáltatások és közegazgatás elérhetőségének erősítése	- Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások bevezetése - Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére) - Elérhetőség és megközelíthetőség javítása (utak fejlesztése, parkolási infrastruktúra racionalizálása)	- Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése - Rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése, elérhetőségének javítása - Turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése	- Városi levegőtisztaság javítása - Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése - Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes város arculat	- Fiatal szakemberek megtartása és vonzása (osztályrendszerek, lakhatás, programok fejlesztése) - Helyi identitás és közösségek erősítése, lakossági szemléletformálás - Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása
iparosított város	zöldülő város	élhető város	megújuló város	élelmező város	élelmező város	élelmező város

Forrás: FVS

Nyíregyháza 10 városrészre különíthető el, amelyek hézag- és átfedésmentesen fedik le a város közigazgatási területét. A városi szintű stratégiai célok városrészi összefüggései a városrészek jelenlegi és tervezett funkciói alapján kerültek meghatározásra.

000394

2. táblázat: FVS területi célmátrix – városrészi szintű összefüggések

	1. Belvárosi lakóterület (Belváros)	2. Órőrköztér	3. Malomkert, Déli parttelep, Huszártelep	4. Kertváros, Salamonbóka, Szabadágbóka	5. Jósa város, Stadion környéke, Hímes	6. Nyírszőlős, Felsőpászt	7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	8. Kőlepos, Oros, Nagyzalás	9. Borbánya, Nyírjes, Kiszőlős, Bonyka	10. Bokortanyák, Császárszál
Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás										
Ipari parkok, ipari területek fejlesztése										
Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése										
Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése										
Körforgásos gazdaság szerepének növelése										
Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer										
Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése										
Rugalmas, igény alapú szakképzési kínálat fejlesztése										
K+F+I gazdasági szerepének növelése										
Hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztése										
Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások										
Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése										
Fejlett egészségügyi ellátás feltételeinek erősítése										
Fejlett szociális ellátás feltételeinek javítása										
Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése										
Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés										
Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése										
Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére)										
Elérhetőség és megközelíthetőség javítása (utak fejlesztése, parkolási infrastruktúra racionalizálása)										
Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus										
Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése										
Rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése, elérhetőségének javítása										
Turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése										
Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat										
Városi levegőminőség javítása										
Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése										
Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat										
Fiatalkorúak megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom										
Fiatalkorúak megtartása és vonzása (ösztönzőrendszer, lakhatás, programok fejlesztése)										
Helyi identitás és közösségek erősítése, lakossági szemléletformálás										
Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása										
erős városrészi összefüggés										
közepes városrészi összefüggés										
gyenge városrészi összefüggés										
nincs városrészi összefüggés										

Forrás: FVS

000395

2. A beruházások, akciók összesítő bemutatása

A fejezet célja, hogy egyértelművé váljon a támogatásra benyújtott/benyújtásra kerülő projektek struktúrába ágyazottsága. A fejezet alapját az FVS Cselekvési terve képezi. Ezek közül a fejlesztési elképzelések közül kerülnek a TVP-be azok a lehetséges projektek, amelyek a TOP Pluszból támogatásra kerülhetnek. Tekintettel arra, hogy az FVS cselekvési terve teljes tervezésben készült, lényegesen több elképzelést tartalmaz, mint amire a TOP Plusz akár jogosultság (támogatható tevékenységek), akár forráskeret alapján támogatást tud nyújtani.

A következő táblázat összeveti az FVS-ben meghatározott beavatkozási területeket a TOP Plusz vonatkozó prioritásainak témáival. Ahol kapcsolat van a tervezett beavatkozási területek és a TOP Plusz szakmai tartalma között, ott a cella színes és szerepel benne, hogy a jelenlegi ismeretek birtokában hány darab és milyen jellegű projektet tervez a város ebben a témában megvalósítani.

- Az egyedi pontszerű projektek nem kapcsolódnak szervesen városi szintű fejlesztési hálózathoz – vagy szűkebb környezetükben jelentkező helyi szintű hiányzó funkciót pótolnak, meglévő funkciót fejlesztenek, vagy közterület- és környezetrendezési beavatkozások a város egy-egy pontján, vagy új, önálló létesítmény elhelyezésére irányulnak a városszövetben, vagy hosszabb időtávú fejlesztések.
- A hálózatos projektek egymással összehangolt, összekapcsolódó beruházási jellegű és/vagy soft beavatkozások. A hálózatos beavatkozás kiterjedhet több városrészre, vagy akár a város egészére is, több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű beavatkozási pontból áll,
- Az akcióterületi projektek többféle, de egymással szorosan összehangolt beruházási jellegű és/vagy soft beavatkozásokat tartalmaznak, térben és időben koncentrált, komplex fejlesztési intézkedések, volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen, együttesen szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését.

3. táblázat FVS-TOP Plusz kapcsolat

Célok	Beavatkozási területek	TOP Plusz Prioritás 1							TOP Plusz Prioritás 2		TOP Plusz Prioritás 3 ESZA+		TOP Plusz Prioritás 3 ERFA				TOP Plusz Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöld infrastruktúra	fenn-tart-ható közlekedés	hulladékezelés	szociális célú város-rehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika VNT	energetika VT	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú város-rehabilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bolcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészségügyi és szociális infrastruktúra	gazdaság-fejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyei-táron átnyúló, térségi léptékű aktív turizmus
Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	Gazdaságfejlesztés																1 akcióterületi			
Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	Felsőoktatás és szakképzés fejlesztése																			
Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	Bölcsődék és óvodák fejlesztése												1 hálózatos	5 hálózatos						
	Köznevelési intézmények fejlesztése														2 hálózatos					
	Egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése												2 hálózatos			3 hálózatos				
Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	Közlekedésfejlesztés			1 hálózatos			8 hálózatos													4 akcióterületi
Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	Turizmusfejlesztés																			
	Kulturális, sport, rekreációs fejlesztések							1 egyedi					1 hálózatos							
Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	Energetikai fejlesztések								2 hálózatos	11 hálózatos										
	Elhető településfejlesztés	4 hálózatos		1 hálózatos																
	Zöldterületek fejlesztése		1 hálózatos																	
Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	Szociális célú város-rehabilitációs fejlesztések					2 akcióterületi						1 akcióterületi								
	Lakhatási feltételek fejlesztése, fiatalok megtartása												1 hálózatos							

3. Konkrét beruházások

Jelen fejezet a Nyíregyháza MJV által megvalósítani tervezett fejlesztéseket tartalmazza TOP Plusz prioritások szerinti bontásban. A táblázatok azokat a fejlesztéseket tartalmazzák, amelyekről a város már most is tudja, hogy milyen feltételekkel lehet megvalósítani. Minden egyéb projektötlet, amely csak később konkretizálódik, a TVP módosításával kerül a későbbiek során a táblázatokba.

4. táblázat: Projekttábla - 1. prioritási tengely

Projekt címe		Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Céltérték (becsült)
Prioritás 1.	Fenntartható városfejlesztési stratégia és kapcsolódó dokumentumok elkészítése projekt	Valamennyi stratégiai cél (S1-S7)	Nyíregyháza	140 000 000	NYMJVÖ	-	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretében tartozó projektek által érintett lakosság (fő)	116 554
	Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán I. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Nyíregyháza	620 000 000	NYMJVÖ	-	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	2
	Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán II. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Nyíregyháza	467 791 643	NYMJVÖ	-	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	1,07
	Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán III. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Nyíregyháza	554 213 852	NYMJVÖ	-	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	1,8
	Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán IV. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Nyíregyháza	1 000 000 000	NYMJVÖ	-	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	1,2
	Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán V. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Nyíregyháza	419 762 207	NYMJVÖ	-	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	0,42
	Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán VI. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Nyíregyháza	743 282 469	NYMJVÖ	-	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	0,67
	Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán VII. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos-	Nyíregyháza	6 722 949 829	NYMJVÖ	-	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	4,69

Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Fenntartható közlekedésfejlesztés Nyíregyházán I. ütem	és kerékpárosbarát közlekedés (S4) Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Nyíregyháza	539 539 276	NYMJVÖ	amennyiben releváns KTI	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)	0,4
Fenntartható közlekedésfejlesztés Nyíregyházán II. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Nyíregyháza	1 460 460 724	NYMJVÖ	amennyiben releváns KTI	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)	11,6
Csalóközi csatorna rekonstrukciója	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	400 000 000	NYMJVÖ	-	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	0,05
Lukalaposi csatorna rekonstrukciója	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	600 000 000	NYMJVÖ	-	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	0,05
Kertvárosi csatorna fejlesztése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	500 000 000	NYMJVÖ	-	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	0,1
Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések Nyíregyházán	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	2 437 000 000	NYMJVÖ	-	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	0,1
Belvárosi területek zöldítési programja Nyíregyházán	Magas minőségű természeti és épített	Nyíregyháza	1 150 000 000	NYMJVÖ	-	Az éghajlatváltozáshoz való	6,05

Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
	környezet, egységes városi arculat (S6)					alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	
Komplex okos város fejlesztés Nyíregyházán	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	250 000 000	NYMJVÖ	-	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
Közösségi és kulturális intézmények fejlesztése Nyíregyházán	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Nyíregyháza	720 214 046	NYMJVÖ	-	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	4
Szociális városrehabilitáció Nyíregyházán	Fiatalkor megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	Nyíregyháza	1 000 000 000	NYMJVÖ	-	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása (személyek)	20
Szociális városrehabilitáció (PILOT)	Fiatalkor megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	Nyíregyháza	30 000 000	NYMJVÖ	-	A projekt keretében integrált területre költözők száma (fő)	9
Sóstói úti csomópontok fejlesztése	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Nyíregyháza	2 000 000 000	NYMJVÖ	-	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	0,787
keretén túli, tartalék projektek	-	-	-	-	-	-	-
Prioritás forráskerete (nem módosítható)			19 755 214 046				
Elsődleges projektek teljes forrásigénye			19 755 214 046				
Tartalék projektek összes forrásigénye			2 000 000 000				

5. táblázat: Projekttábla - 2. prioritási tengely

Projekt címe		Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 2.	Aquarius Élményfürdő és a Júlia Fürdő energetikai fejlesztése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	2 266 717 792	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gázkibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
	Geotermikus energetikai fejlesztés Nyíregyházán	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	1 347 635 879	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gázkibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
	Komplex energetikai fejlesztések 1. (Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium energetikai fejlesztése)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	697 696 328	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gázkibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	160,290
	Komplex energetikai fejlesztések 2. (Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium Szabolcs Utcai Telephelyének energetikai fejlesztése, Vikár Sándor Zeneiskola-Alapfokú Művészeti Iskola energetikai fejlesztése)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	369 359 985	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gázkibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	123,120
	Komplex energetikai fejlesztések 3. (Lobogó u. 1-11. szám alatti önkormányzati bérlakás energetikai felújítása)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	834 793 245	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gázkibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	100,856
	Komplex energetikai fejlesztések 4. (Oros, Rozsnyai u. 8. Idősek Otthona energetikai fejlesztése,	Magas minőségű természeti és épített környezet,	Nyíregyháza	300 801 555	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású	100,286

Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Waldorf Általános Iskola energetikai fejlesztése, Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Pacsirta utcai Idősek Otthona energetikai fejlesztése)	egységes városi arculat (S6)					gáz kibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	
NYÍRTÁVHÓ Kft. épületének energetikai korszerűsítése - Május 1. tér 10/a., Ungvár sétány 29/A, Korányi Frigyes utca 56/a., Ószőlő utca 77., Ószőlő utca 99/a	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	125 667 735	Nyírtávhő Kft.	-	Becsült üvegházhatású gáz kibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	79,030
Nyíregyháza Pazonyi tér 5. szám alatti önkormányzati tulajdonú telephely energetikai korszerűsítése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	102 797 000	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Termelkezési Kft.	-	Becsült üvegházhatású gáz kibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	39,49
Napelemes energetikai fejlesztések 1. ütem - Móricz Zsigmond Színház - Vasvári Pál Gimnázium - Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium - Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény - Családok Átmeneti Otthona - Szindbád - Piacsarnok - Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium - Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	227 668 571	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gáz kibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	87,602
Napelemes energetikai fejlesztések 2. ütem - Színesház - Sóstói Múzeumfalu	Magas minőségű természeti és épített környezet,	Nyíregyháza	157 762 840	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gáz kibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	62,689

Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
- Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézménye - Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium - Tündérkert Keleti Óvoda Székhelyintézmény - NYÍRVV telephely - 8. sz. Nefelejcs Bölcsőde - Búzaszem Nyugati Óvoda - 7. sz. Hóvirág Bölcsőde	egységes városi arculat (S6)						
Napelemes energetikai fejlesztések 3. ütem - ÉAK Nonprofit Kft. (Kerek u.) - Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Herman Ottó Tagintézménye - 16. sz. Aprajafalva Bölcsőde - 12. sz. Babaház Bölcsőde - 5. sz. Ózike Bölcsőde - Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Házigondozó Körzetek - ÉAK Nonprofit Kft. (Korányi u.) - Gyermek Ház Déli Óvoda Székhely Intézmény - Tündérkert Keleti Óvoda Kikelet Tagintézmény	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	73 571 437	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gázkibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	28,480
Napelemes energetikai fejlesztések 4. ütem - Gyermek Ház Déli Óvoda Virág utcai Tagintézmény - Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - Gyepmesteri telep - Búzaszem Nyugati Óvoda Aranykörte Tagintézmény - Alvégesi Művelődési Ház - Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ - 7. számú Idősek Klubja - 6. sz. Napsugár Bölcsőde - Nyíregyháza Piac kertváros	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	55 925 455	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gázkibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	20,501

Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
- Tündérkert Keleti Óvoda Orgonásip Tagintézmény - Napelemes energetikai fejlesztések 5. ütem - Gyermek Ház Déli Óvoda Kincskereső Tagintézmény - Gyermek Ház Déli Óvoda Kertvárosi Csicsergő Tagintézmény - Tündérkert Keleti Óvoda Ligeti Tagintézmény - Gyermek Ház Déli Óvoda Pitypang Tagintézmény - Búzaszem Nyugati Óvoda Városmajori Tagintézmény - Nyíregyházi SZC Bencs László Szakképző Iskola és Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium Arany János Tehetséggondozó Kollégiuma - Technológiai Transzfer Központ - Nyíregyházi Arany János Általános Iskola, Kollégium és Diákotthon Szőlőskerti Tagintézménye - Nyíregyházi Móra Ferenc Általános Iskola Petőfi Sándor Tagintézménye - MTMI Élmenyközpont épülete	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	145 809 970	NYMJVÖ	-	Becsült üvegházhatású gáz kibocsátások (tonna CO ₂ egyenérték/év)	58,901
kereten túli, tartalék projektek	-	-	-	-	-	-	-
Prioritás forráskerete (nem módosítható)			6 706 207 792				
Elsődleges projektek teljes forrásigénye			6 706 207 792				
Tartalék projektek összes forrásigénye			-				

000405

6. táblázat: Projektábra - 3. prioritási tengely, ESZA+

	Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ESZA+	Szociális városrehabilitáció folytatása	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	Nyíregyháza	600 000 000	NYMJVÖ	-	Megvalósított programok száma	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
	Helyi humán fejlesztések Nyíregyházán I. ütem	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Nyíregyháza	1 800 000 000	NYMJVÖ	-	Megvalósított programok száma	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
	Helyi humán fejlesztések Nyíregyházán II. ütem	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Nyíregyháza	1 600 000 000	NYMJVÖ	-	Megvalósított programok száma	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
	Helyi humán fejlesztések Nyíregyházán III. ütem	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Nyíregyháza	1 500 000 000	NYMJVÖ	-	Megvalósított programok száma	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
	Egészségügyi szűrések, prevenciók programok Nyíregyházán	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	2 000 000 000	NYMJVÖ	-	Megvalósított programok száma	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
	Ifjúsági programok - fiatalok megtartása Nyíregyházán	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	Nyíregyháza	972 750 000	NYMJVÖ	-	Megvalósított programok száma	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
kereten túli, tartalék projektek	-	-	-	-	-	-	-	-
	Prioritás forráskerete (nem módosítható)			8 472 750 000				

Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Céltérték (becsült)
	Elsődleges projektek teljes forrásigénye		8 472 750 000				
	Tartalék projektek összes forrásigénye		-				

000407

7. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ERFA

Projekt címe		Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ERFA+	Bölcsődék fejlesztése Nyíregyházán (9 db)	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	960 085 954	NYMJVÖ	ÉKM	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	738
	Eszterlánc Északi Óvoda és tagintézményeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	903 609 215	NYMJVÖ	ÉKM	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	1170
	Búzaszem Nyugati Óvoda és tagintézményeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	837 904 800	NYMJVÖ	ÉKM	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	856
	Gyermekek Háza Déli Óvoda és tagintézményeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	963 728 198	NYMJVÖ	ÉKM	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	1102
	Tündérmkert Keleti Óvoda és tagintézményeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	904 798 198	NYMJVÖ	ÉKM	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	1304
	Egészségügyi ellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	246 159 589	NYMJVÖ	-	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-	6

Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Fenntartható humán infrastruktúra fejlesztése Nyíregyházán	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	360 000 000	NYMJVÖ	-	egészségügyi ellátás száma (db) A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma (db)	2
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ intézményeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	480 000 000	NYMJVÖ	-	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma (db)	3
Köznevelési intézmények fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	1 360 000 000	NYMJVÖ	Nyíregyházi Tankerületi Központ	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása (db)	1722
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat és Tagintézményeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	Nyíregyháza	847 500 000	NYMJVÖ	ÉKM Szabolcs - Szatmár - Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása (db)	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra
kereten túli, tartalék projektek	-	-	-	-	-	-	-
Prioritás forráskerete (nem módosítható)			7 863 785 954				
Elsődleges projektek teljes forrásigénye			7 863 785 954				
Tartalék projektek összes forrásigénye			-				

8. táblázat: Projekttábla - 6. prioritási tengely

	Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város / térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 6. ERFA+	A Nyíregyházi Ipari Park meglévő területének infrastrukturális fejlesztése	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	Nyíregyháza	1 000 000 000	NYMJVÖ	-	Támogatott vállalkozások száma (db) Nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	10 10
	Jósa András Múzeum fejlesztése	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Nyíregyháza	5 750 000 000	NYMJVÖ	-	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (db)	1
	Sóstó gyógyhely és Júlia Fürdő fejlesztése	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Nyíregyháza	2 400 000 000	NYMJVÖ	-	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (db)	1
	Természetvédelmi, ökológiai mentő és rehabilitációs központ kialakítása	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Nyíregyháza	600 000 000	NYMJVÖ	-	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (db)	1
	A Sóstói erdő területének ökoturisztikai fejlesztése NATURA 2000 területen	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Nyíregyháza	250 000 000	NYMJVÖ	-	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (db)	1
	-	-	-	-	-	-	-	-
kereten túli, tartalék projektek	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	Prioritás forráskerete (nem módosítható)			10 000 000 000				
	Elsődleges projektek teljes forrásigénye			10 000 000 000				
	Tartalék projektek összes forrásigénye			-				

4. Ütemezés

A város Polgármesteri Hivatalának részeként működik a Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra, melynek tagjai az elmúlt két uniós programozási időszakban sikeresen megvalósított projekteknek köszönhetően jelentős tapasztalatot szerzett. Számos összetett projekt lebonyolítását valósította meg az elmúlt években. A betervezett ütemek nem okoznak humán erőforrás kapacitáshiányt, illetve a párhuzamosságok nem veszélyeztetik a beruházások, illetve a forrás-lehívások ütemezett megvalósítását.

Az alábbi negyedéves bontású GANTT diagram összesíti a tervezett projekteket, amelyek a fenti táblázatokban kerültek megjelenítésre. Az egyes cellákban a jelölés a projekt benyújtásának időpontját jelenti.

9. táblázat: Ütemezés - GANTT diagram

Projekt címe	2022				2023				2024				2025				2026				2027			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. prioritás																								
Fenntartható városfejlesztési stratégia és kapcsolódó dokumentumok elkészítése projekt																								
Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán I. ütem																								
Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán II. ütem																								
Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán III. ütem																								
Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán IV. ütem																								
Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán V. ütem																								
Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán VI. ütem																								
Belterületi utak fejlesztése Nyíregyházán VII. ütem																								
Fenntartható közlekedésfejlesztés Nyíregyházán I. ütem																								
Fenntartható közlekedésfejlesztés Nyíregyházán II. ütem																								
Csalóközi csatorna rekonstrukciója																								
Lukalaposi csatorna rekonstrukciója																								
Kertvárosi csatorna fejlesztése																								
Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések Nyíregyházán																								
Belvárosi területek zöldítési programja Nyíregyházán																								
Komplex okos város fejlesztés Nyíregyházán																								
Közösségi és kulturális intézmények fejlesztése Nyíregyházán																								
Szociális városrehabilitáció Nyíregyházán																								

Projekt címe	2022				2023				2024				2025				2026				2027			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Szociális városrehabilitáció (PILOT)																								
Sóstói úti csomópontok fejlesztése																								
2. prioritás																								
Komplex energetikai fejlesztések 1.																								
Komplex energetikai fejlesztések 2.																								
Komplex energetikai fejlesztések 3.																								
Komplex energetikai fejlesztések 4.																								
Aquarius Élmenyfürdő és a Júlia Fürdő energetikai fejlesztése																								
Geotermikus energetikai fejlesztés Nyíregyházán																								
NYÍRTÁVHŐ Kft. épületének energetikai korszerűsítése																								
Nyíregyháza Pazonyi tér 5 szám alatti önkormányzati tulajdonú telephely energetikai korszerűsítése																								
Napelemes energetikai fejlesztések 1. ütem																								
Napelemes energetikai fejlesztések 2. ütem																								
Napelemes energetikai fejlesztések 3. ütem																								
Napelemes energetikai fejlesztések 4. ütem																								
Napelemes energetikai fejlesztések 5. ütem																								
-																								
3. prioritás (ESZA+)																								
Szociális városrehabilitáció folytatása																								
Helyi humán fejlesztések Nyíregyházán I. ütem																								
Helyi humán fejlesztések Nyíregyházán II. ütem																								
Helyi humán fejlesztések Nyíregyházán III. ütem																								
Egészségügyi szűrések, prevenciók programok Nyíregyházán																								
Ifjúsági programok - fiatalok megtartása Nyíregyházán																								
-																								
3. prioritás (ERFA)																								
Bölcsődék fejlesztése Nyíregyházán (9 db)																								
Eszterlánc Északi Óvoda és tagintézményeinek fejlesztése																								
Búzaszem Nyugati Óvoda és tagintézményeinek fejlesztése																								
Gyermekek Háza Déli Óvoda és tagintézményeinek fejlesztése																								
Tündérváros Keleti Óvoda és tagintézményeinek fejlesztése																								
Egészségügyi ellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése																								

Projekt címe	2022				2023				2024				2025				2026				2027			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Fenntartható humán infrastruktúra fejlesztése Nyíregyházán																								
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ intézményeinek fejlesztése																								
Köznevelési intézmények fejlesztése																								
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat és Tagintézményeinek fejlesztése																								
-																								
6. prioritás (ERFA)																								
A Nyíregyházi Ipari Park meglévő területének infrastrukturális fejlesztése																								
Jósa András Múzeum fejlesztése																								
Sóstó gyógyhely és Júlia Fürdő fejlesztése																								
Természetvédelmi, ökológiai mentő és rehabilitációs központ kialakítása																								
A Sóstói erdő területének ökoturisztikai fejlesztése NATURA 2000 területen																								

5. Indikátorvállalások

Az alábbi táblázatban kérjük a fenti táblázatokból összesíteni valamennyi, a TOP Plusz szempontjából releváns számszerűsített mutató vonatkozásában a város egyes projektjei által elérni szándékozott eredményeket.

10. táblázat: Összesített indikátorvállalások

A mutató kódja	A mutató neve	Mértékegysége	Összesített értéke	Megjegyzés
RCO74	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság	fő	116 554	2021.01.01. KSH helység-névtár
RCO75	Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	db	1	
RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	6,35	tartalék: 0,787
RCO46	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	11,85	
RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	12	
RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	36 500	
TPO08	A rehabilitált talaj összkiterjedése	ha	n.r.	
TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	n.r.	
TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m ²	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra	
TPO35	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra	
RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	n.r.	
RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	20	
TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	15	
RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m ²	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra	
RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	126 363,2	SECAP Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények energia-felhasználása
RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	CO ₂ t/év	798,556	
RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra	
RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra	

A mutató kódja	A mutató neve	Mértékegysége	Összesített értéke	Megjegyzés
TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	1	
TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	4	
TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	0	
TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	1	
TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	850	
TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségügyhöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	1	
TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	5	
TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	738	
TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	n.r.	
TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	4432	
TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	n.r.	
RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	3360	
TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	n.r.	
TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	1	
RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	1722	
TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	4	
TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	n.r.	
RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	fő	1205	
TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	6	
RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	3596	
TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	4	
TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	1	
TPR14	Újonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	n.r.	
RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	10	

A mutató kódja	A mutató neve	Mértékegysége	Összesített értéke	Megjegyzés
RCO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	2	
TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	n.r.	
RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	db	5	
TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	1	

A nem releváns jelzéssel ellátott indikátorok esetében az önkormányzat nem tervez az adott tevékenységcsoportra irányuló fejlesztést.

Egyes indikátoroknál a „Projektfejlesztési szakaszban kerül meghatározásra” jelzés került feltüntetésre, mivel jelen előkészítettségi szakaszban nem határozható meg pontosan az indikátor mértéke.

6.1. Vármegyei önkormányzat bevonása

6.1. Vármegyei önkormányzat bevonása

Széchenyi Terv Plusz széchenyitervplusz.hu
 Magyar Nemzeti Széchenyi Programiroda
 Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
 H-1051 Budapest, Nádor utca 1-3. 1. emelet.
 Tel.: +36 1 479 2000, Fax: +36 1 479 2001
 E-mail: szep@szep.hu, info@szep.hu
 Magyar Nemzeti Széchenyi Programiroda
 Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
 H-1051 Budapest, Nádor utca 1-3. 1. emelet.
 Tel.: +36 1 479 2000, Fax: +36 1 479 2001
 E-mail: szep@szep.hu, info@szep.hu

Nyíregyháza Megyei Igóú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájáról és TOP Plusz Városfejlesztési Programtervéről

A mérési eredményeket a dokumentumokra vonatkozóan 3. tábláz. és a táblázatok, valamint a fogalmaztatás

- Felhívjuk figyelmét arra, hogy kormánydöntés szerint még nincs elfogadott megyei IFP. A kormány által a terület- és településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló előzetes integrált Terület-Programok jóváhagyására az ID 1638/2019. (IX.24.) Korm. határozat szolgált a dokumentum az alábbi címmel került elfogadásra.
- Számba tartja Somogy-Bereg megye előzetes integrált Terület-Programja 2021-2027. Időpontja ennek megfigyelés Nyiregyháza Művelődési Központjának Városfejlesztési Stratégiájában és TOP Plusz Városfejlesztési Programtervében történő áttekintését
- Átmegegyeztetett fejlesztési dokumentumban szereplő statikus kérdések relevanciáját nem vizsgáljuk.
- A TOP Plusz szempontjából releváns számszerűsíthető indikátorváltások kihatásának a fVP-ből képezhető statisztikai adatrendszerből kiindulva további megismerést, továbbá felhívjuk a figyelmet arra, hogy a megyei IFP előzetes indikátorváltásokról tartalmaz:
- Tájékoztatni arra, hogy az előzetes megyei IFP-ben Nyiregyháza Megyei Igazgatási Városi Igazgatóság korlátozott körlettel, áttérve arról, hogy az IVP nem kapcsolódik kizárólag a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz támogatott keretösszegének felhasználására
- Az ÁVS-re alapított IVP-ben szereplő előzetes forrástervezet önkéntességként működnek az egyes megyei IFP-ben foglaltakra
- Ismertetjük előzetes forrásigénytervezet felállítását az önkéntességként, felhívjuk arra az önkéntességre, ha az előzetesen tervezett projektek forrásigénye meghaladná a megyei IFP-ben erre alapított kereteket
- A jelenlegi megyei IFP alapján tartalom hiányzik, tartalom forrásokat tervezésére nincs lehetőség, továbbá a megyei IFP-ben egyes felhívások keretében alkalmatlan forrásigények vehetők, a forrásfelhasználás módját kerülhetnek beemelésre
- Van a döntések folyamatos figyelemmel kísérése (az általa kötelező ellenőrzések a megyei IFP-ben) előirányoztatása és áttekintése a releváns dokumentumokra.
- A feladatokat átértékeltetésével az IVP-ből pontot lehet

6-10-75

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei
Önkormányzat

A támogatási kérelemhez csatolásra került a vármegyei önkormányzat FVS és TVP dokumentumokra vonatkozóan tett észrevétele, véleménye.

6.2. Kiválasztási kritériumok, döntéshozatal

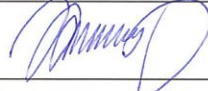
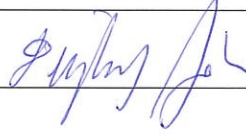
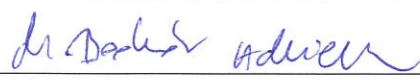
A városoknak bizonyos fejlesztések vonatkozásában lehetőségük van felhívás megjelentetését kezdeményezni az OP szempontjából jogosult egyéb kedvezményezett kör számára. Ebben az esetben saját területi kiválasztási kritériumok meghatározása szükséges annak érdekében, hogy az FVS megvalósításához leginkább hozzájáruló projektek részesüljenek támogatásban.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város nem kíván felhívást kíván megjelentetni a TOP Plusz által támogatható, egyéb jogosult kedvezményezett kör számára. Változás esetén a vonatkozó döntés függvényében a melléklet később kitöltésre kerül.

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottsága
4401 Nyíregyháza, Kossuth tér 1. sz., Tel.: 42/ 524 - 585

JELENLÉTI ÍV

2024. szeptember 10-én megtartott bizottsági nyílt ülésről

NÉVSOR	JELENLÉT
Dr. Rákóczi Ildikó a bizottság elnöke	
Halkóné Dr. Rudolf Éva a bizottság tagja	
Nagy Szabina a bizottság tagja	
Vassné Harman Gyöngyi a bizottság tagja	
Dr. Újhelyi János a bizottság tagja	
Póka Imre a bizottság tagja	
Szenti Tibor a bizottság tagja	
Dóró Erika a bizottság tagja	
Dr. Pápai László a bizottság tagja	
MEGHÍVOTTAK	
Dr. Kovács Ferenc polgármester	
Jászai Menyhért alpolgármester	
Dr. Ulrich Attila alpolgármester	
Dr. Podlovics Roland alpolgármester	
Hagymási Gyula polgármesteri kabinetvezető	
Dr. Szemán Sándor címmzetes főjegyző	
Dr. Kása Brigitta aljegyző-főosztályvezető	
Dr. Bodnár Adrienn jogtanácsos	

000419

Tóthné Csatlós Ildikó szociális és köznevelési osztályvezető	NH1 Auh 124
Dr. Fischer Nándor szociális és köznevelési osztály csoportvezető	Alf
Pató István városfejlesztési és városüzemeltetési osztályvezető	
Kovács Rita városi főépítész	
Hornyák Enikő sportreferens	tecs
Bellus Anita sport asszisztens	
Kazsukné Liskai Laura Pályázatok és projektmenedzsment referatúra senior szakmai irányító	Laz A
Mikléné Lőrincz Csilla Pályázatok és projektmenedzsment referatúra senior szakmai irányító	
Hajnal-Ujhelyi Rita Pályázatok és projektmenedzsment referatúra senior szakmai irányító	

000420

Nyíregyháza, 2024. szeptember 10.

A kiadmány hitelél:

Dr. Rákóczi Ildikó
a bizottság elnöke

a bizottság tagja

Kissné Orosz Anita
a bizottság titkára

000421